6
30-D
28

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
25 H
15

VI-1

6.-30.D.28

DIOGENIS LAERTII DE VITA ET MORI BVS PHILOSO- PHORVM LI- BRI X.

Cum Indice locupletiſſimo.

VIRTVTE DVCE,

COMITE FORTVNA.

APVD SEB. GRYPHIVM
LVGDVNI,
1541.

FR. AMBROSII
IN DIOGENIS LAERTII
opus, ad Coſmam Medicem epiſtola.

SOLVENTI *mihi quædam Græca uolumina, uenit ad manus Laërtij Diogenis de philoſophis prolixum opus. Id etſi autori plus in legendo ſtudij quàm in ſcribendo diligentiæ fuiſſe ex ipſa lectione deprehenderam, quia tamen uaria erat hiſtoria, & plurima cognitu neceſſaria continere uidebatur, Latinũ facere, amicis maxime id fieri orantibus, ſtatui. Quanquã enim ſacris transferendis iampridem ſtudiũ omne tẽpusq; deuouerã, atq; id religionis inſtituto magis conſentaneũ, ab hoc tamẽ ueluti curriculo modice deflectere, ut ſtudioſis morẽ gererem, haudquaquã reprehenſibile exiſtimaui: imò hoc ipſo labore meo fore, ut Chriſtianæ pietatis & gratiæ dignitas magis pateſceret, ac per id fides in deum promptior ac ardentior ſurgeret, ratio ueriſſima ſuadebat. Quando enim inter illos qui ſapiẽtiæ ſecularis fuere principes tanta de deo, rebusq; et diuinis & humanis opinionũ cõcertatio eſt, ut ſe inuicem deſtruant, neq; ubi conſiſtas reperire poſſis, maiore profecto alacritate animus diuinæ dignitatis amplectitur gratiam, atq; ad fontẽ ueritatis accurrens ueteris ſqualorem miſeratur erroris. Etſi enim apud illos ſparſim probabilia quædam & ueritati conſona inuenire eſt, mens tamen tanta opinionum uarietate fatigata libentius & gratius intra cubicula ueritatis ſe recipit, & diuinis libris ac literis hauriẽdis maiori deinceps deſiderio inhiat, & ipſa tamen quæ apud nobiliores quoſque philoſophos, de deo, de cœlo, corporibusq;*

BIBLIOTECA NAZIONALE ROMA

cœleſtibus,de natura rerũ ſubtiliter ac uere diſputata ſunt,
ueritati Chriſtianæ maxime aſtipulãtur. Merebatur enim
profecto tam egregia indagandæ ueritatis intentio,opera
illa tam acris,adeo celebre ſtudium,ſudoris ſui fructu non
uſquequaque deſtitui,deo id permittente ut illorum quo=
que teſtimonio fides uera firmamentum ac robur accipe=
ret. Multa in his & dicta grauiter & facta cõſtanter in=
uenias, ut non modo ex illorum libris fidem inuiolabilis
ueritas capiat,uerũ exemplis quoq; religioni noſtræ inci
tamentum uirtutis accedat. Quàm fœdum enim,quanquã
plenum dedecoris eſt,ſi Chriſtianum hominem,& de deo
ſuo pendentem,& cui æternæ uitæ ſpes certa ſit, uirtuti
& continentiæ dare operam pigeat,cum gentiles uiros,
& à ueri cultu dei ac religione longe alienos probitati,
modeſtiæ,frugalitati,cæteriſq; id genus animi humani or
namentis impenſius ſtuduiſſe comperit: pleraq; exempla
huiuſce pene dixerim euangelicæ perfectioni proxima
ſunt,ut pudendum uehementer & erubeſcendum ſit,ſi id
minus exhibeat Chriſti quàm mundi philoſophus, pluſq;
in gentili pectore poſſit amor gloriæ inanis,quàm in ani
mo Chriſtiano religioſæ pietatis affectus. His atq; huiuſ=
modi rationibus facile mihi perſuaſum eſt,ut hoc traducẽ
di munus non modo ut inutile non aſpernarer,ſeu ut no=
xium fugerem,ſed cõtrà penitus,ut commodum ac neceſ
ſarium conſtanter aggrederer. Nempe ſi quem forte plus
æquo eiuſce hominũ admiratio rapiat,earumq; geſta no=
ſtratis philoſophiæ præferre ſeu conferre & exemplis ue
lit id quod ſolum ferme timemus, is leuiter admonendus
erit,ſolidam potius uirtutem,quàm adumbratam uirtutis
imaginem admiretur,& ei ipſi quos ſtupet quàm miſera
bili interdũ lapſu corruerint ex ipſa lectione docebitur.

Tibi

Tibi itaq; Coſma uir humaniſſime, et Chriſtianæ nobilitatis decus, hoc opus dedicatum fuit, qui & autoritate tua in primis nos ad illud impuliſti, & gentilis ac noſtræ philoſophiæ peritiſſimus, quanta ſit utriuſq; differentia, & dignoſcere facile & dijudicare nouiſti. Neque id modo, uerum & de labore noſtro ipſe iudicabis. Eo enim libentius de ingeniolo noſtro ferendã tibi ſententiã permitto, quo maturitati grauitatiq; iudicij coniuncta beneuolentia ſingularis errata noſtra faciliore donabit uenia, uerecundiæq; conſulet noſtræ, quæ ſeueriorem cenſuram reformidans, eundem & cenſorem & patronum habere cupit. Sane quoniam uerſus plurimos & diuerſos, tũ alienos, tum ſuos autor interſerit, quod abhorrere uidetur à grauitate hiſtoriæ, illos traducere conſulto omiſi, ita tamẽ ut nihil deeſſe ex ſenſu neceſſario ſim paſſus. Simul, & rauca uox prolixam concionem, ad quam nequaquam ſufficiſſet, declinauit, ne riſum moueret audientibus. Plura quidem inſerta ſunt parum pudice; tum dicta, tum facta, & quæ pudorem exagitent, non omitti & lex interpretandi, & uere ſuaſit ratio. Sed ſatis iſta ſuperius. Tu ſi qua ſuperflua exiſtimaueris, iure tuo reſecabis. Vale.

CATALOGVS PHILOSOPHOrum quorum uita à Laërtio deſcribitur, eo quem ipſe in ſcribendo ſeruauit ordine.

LIB. I.

Thales Mileſius 17
Solon Salaminius 26
Chilon Lacedæmonius 37
Pittacus Mitylenæus 40
Bias Prienenſis 44
Cleobulus Lindius 47
Periander Corinthius 49
Anacharſis Scytha 53
Myſon Chenenſis 55
Epimenides Cretenſis 56
Pherecydes Syrus 59

LIB. II.

Anaximander Mileſius 63
Anaximenes Mileſius 64
Anaxagoras Clazom. 65
Archelaus Athenienſis 69
Socrates Athenienſis 70
Xenophon Athenienſis 82.
Aeſchines Athenienſis 86
Ariſtippus Cyrenenſis 88
Theodorei 100
Phædon Helienſis 103
Euclides Megarenſis 103
Diodorus Iaſsius 106
Stilpo Megarenſis 106
Criton Athenienſis 110
Simon Athenienſis 110
Glauco Athenienſis 111
Simmias Thebanus ibid.
Cebes Thebànus ibidem
Menedemus ibidem

LIB. III.

Plato Athenienſis 120

LIB. IIII.

Speuſippus Athenien. 158
Xenocrates Chalcedonius 159
Polemon Athenien. 164
Crates Athenienſis 166
Crantor Solenſis 167
Arceſilaus Pitaneus 169
Bion Boryſthenites 178
Lacydes Cyrenen. 182
Carneades Cyrenen. 183
Clitomachus Carthaginienſis 186

LIB. V.

Ariſtoteles Stagyrites 186
Theophraſtus Ereſius 200
Strato Lampſacenus 208
Lycon Troadenſis 210

Demetrius Phalereus 214
Heraclides Ponticus 218

LIB. VI.

Antiſthenes Athen. 222
Diogenes Cynicus 228
Monimus Syracuſan. 251
Oneſicritus 252
Crates Thebanus 252
Metrocles Maronita 256
Hipparchia ſoror 257
Menippus Phœnix 258
Menedemus 259

LIB. VII.

Zeno Citticus 261
Herillus Carthagin. 320
Dionyſius Metath. 320
Cleanthes Aßius 321
Sphærus Boſporanus 325
Chryſippus Solenſis 325

LIB. VIII.

Pythagoras Samius 335
Empedocles Agrigen. 353
Epicharmus Cous 364
Archytas Tarentinus 364
Alcmæon Crotoniata 366
Hippaſus Metapont. 366
Philolaus Crotoniata 367
Eudoxus Cnidius 367

LIB. IX.

Heraclitus Epheſius 370
Zenophanes Coloph. 377
Parmenides Eleates 378
Meliſſus Samius 380
Zeno Eleates ibid.
Leucippus Abderita 382
Democritus Mileſius 384
Protagoras Abderita 390
Diogenes Apolloniat. 392
Anaxarchus Abderita 393
Pyrrho Helienſis 394
Timon Apolloniates 412

LIB. X.

Epicurus Athenien. 416

a 4

HVNC ſequentem locũ, qui eſt in uita Platonis, pag. 123. uer. 28. poſt hæc uerba, Atqui Epicharmus *de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hanc ſentẽtiam expreſſe loquitur: omiſerat intactum interpres non ob aliud opinor, quàm quòd egregie eſſet deprauatus, aut certe ita intricatus ut inde ſe explicare poſſe deſperaret.* Nos *quod habebat exemplar ad uerbum appendimus ne lectorem ſuſpenderet hiatus, & aliquid deeſſe merito cauſaretur.*

Ἀλλ' ἀεί τοι θεοὶ παρῆσαν καὶ ὑπέλιπον οὐπώποκα, τάδ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια; διά γε τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλὰ λέγεται πρᾶτον Χάος γενέσθαι τῶν θεῶν, πῶς δέ κ' ἀμήχανόν γε ἀπὸ τινὸς μηδὲν ὅτι πρᾶτον μέλλοι; οὐκ ἄρ' ἔμελλε πρᾶτον οὐδέν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον δ' ὧν ἄμμες νῦν ὧδε λέγων μέλλει τάδ' εἶναι πότ' ἀαθμόν γε. περισσὸν αἰδὲ λῆς τὸν ἄρτιον. ποτὶ θέμεν. λῆς ψᾶφον ἢ τὰν ὑπάρχουσαν λαβεῖν, ἢ δοκεῖ κα τοι ὁ αὐτὸς εἶμεν. οὐκ ἐμὶν τάχα, οὐδὲ μάν, οὐδ' ἀπὸ τεῦ μέτρου παχυέον ποτεθέμεν. λῆς ἕτερον στερρὸν μᾶκος, ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν ἔτι δ' ὑπάρχοι ἐκεῖνο τὸ μέτρον. οὐ γάρ. ὧδε νῦν ὅρη, καὶ τοὺς ἀνθρώπους. ὁ μὲν γὰρ αὔξεθ'. ὁ δὲ γα μὰν φθίνει, ἐν μεταλλαγᾷ γὰρ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον. ὁ δὲ μεταλλάσσει, κατὰ φύσιν καὶ οὔποκ' ἐν ταυτῷ μένει, ἀλλ' ἕτερον εἴη, κατὰ δὴ τοῦ παρεξεστακότος, καὶ τὺ δὴ κἀγὼ χθὲς ἄλλοι, καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες, καὖθις ἄλλοι, κοὔποχ' αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον.

DIOGENIS

LAERTII DE VITA

& ſententijs corũ, qui in Phi= loſophia claruerunt,

LIB. I.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

PHILOSOPHIAM à Barbaris initia ſumpſiſſe, plerique autumant. Nam Perſis magos, Babylonijs et Aßyrijs Chaldæos, Indis Gymnoſophiſtas, Celtis ſeu Gallis Druidas, & qui Semnothei appellabãtur, eius rei fuiſſe autores, ait Ariſtoteles in Magico, & Sotion in decimotertio ſucceſſionis libro. Phœnicem præterea Ochum, & Samolxim Thracem, & Atlantem Lybicum, ad hæc Nili Aegyptij filium fuiſſe Vulcanum, qui Philoſophiæ aperuit principia. Porro ipſius rei antiſtites ſacerdotes ac prophetas appellari ſolitos. Ab hoc autem ad Alexandrum Macedonũ regẽ fluxiſſe annos quadrageſies octies mille octingẽtos ſexaginta tres. Quo toto tempore ſolis defectus apparuiſſe trecẽtos ſeptuaginta tres, lunæ autem octingentos triginta duos. Enimuero à Magis, quorum principem fuiſſe Zoroaſtrem Perſen memoriæ proditum eſt, Hermodorus Platonicus in libr. de Diſciplinis, uſq; ad excidium Troiæ annos quinquies mille cõputat. Xanthus uero Lydius à Zoroaſtre uſq; ad Xerxis tranſitum, ſexcentos enumerat. Pòſt autem magos plurimos ſibi inuicem ſucceßiſſe, Hoſthanas, Aſtrapſycos, Cobrias ac Pazatas, donec ab Alexandro euerſum eſt Perſarum regnum. Sed hi profe=

σεμνόθεοι à deorum cultu, & religione uates illi appellati ſunt.

primanos

Plinius nõ Hermodorum, ſed Hermippũ citat autorem.

a 5 cto per

ſto per imprudentiam Græcorum recte facta inuentaq;, Barbaris applicant. Ab ijs enim non ſolum philoſophia, uerum ipſum quoq; hominũ genus initio manauit. Nam Muſæo Athenæ, Thebæ Lino inclytæ ſunt. Horum alterum Eumolpi filium aſſerunt primum deorum generatione tradidiſſe, ſphæramq; inueniſſe, et ex uno fieri atq; in idem reſolui omnia, dixiſſe. Hunc Phaleris obijſſe diem, ibiq; ſepultum eſſe, inſcriptumq; ipſius tumulo hoc epigramma:

Φάληρον, & τὰ Φάληρα, nauale Atheniensium.

Εὐμόλπου φίλον ὑὸν ἔχει τὸ φαληρινὸν οὖδας,
Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ἐπὶ τῷδε τάφῳ. *hoc eſt,*
Eumolpi exanimem Muſæum terra Phalera
Claudit in hoc tumulo, pignora chara patris.

Porro Muſæi pater, Eumolpidis apud Athenienſes cognomen dedit. Linum uero Mercurio Muſaq; Vrania genitum affirmant, ſcripſiſſe autem mundi generationem. Solis item & Lunæ curſus, animalium & fructuum generationes. Hoc autem operi ſuo fecit initium:

Ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει.
hoc eſt,
Tempus erat quo cuncta ſimul ſunt cõdita quondam.

Quem ſecutus Anaxagoras, & ipſe ſimul facta omnia aſſeruit, eaq; mente accedente compoſita. Linum autem in Eubœa occubuiſſe ſagitta ab Apolline percuſſum, in quẽ hoc extat epitaphium:

Alij ab Hercule præceptore cæſum arbitrantur.

Ὧδε Λίνον Θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα,
Μούσης Οὐρανίης υἱὸν ἐϋστεφάνου. *hoc eſt,*
Candida purpureis redimitum tempora ſertis
Thebanum Vraniæ continet urna Linum.

Itaq; philoſophia non à Barbaris, ſed à Græcis initium habuit, cuius & ipſum nomen Barbaram omnino abhorret

ret appellationem. Qui autem illius inuentionem Barbaris aſsignant, Orpheum quoq; Thracem in medium adducunt philoſophum fuiſſe, & quidem antiquiſsimũ. E quidem is qui de dijs talia commentus eſt, an philoſophus appellandus ſit, neſcio. Videant certe, qui ita uolunt, quo ſit cēſendus nomine, qui dijs uitia quæ raro à turpibus quibuſq;, & flagitioſis hominibus geruntur, adſcribit. Hunc autem à mulieribus diſcerptum periiſſe fama eſt. Cæterum ex eo epigrammate quod in Dio Macedoniæ inſculptum eſt, fulmine interiiſſe cognoſcitur, ubi & ſepultus à muſis aſſeritur.

Θρήϊκα χρυσολύρην τῇδ' ὀρφέα μῦσαι ἔθαψαν

Ὃν κτάνεν ὑψιμέδων ζεὺς ψολόεντι βέλει. *hoc eſt,*

Orphea candenti traiectum fulmine Thracem,

Cum aurata Aonides hic poſuere lyra.

Exponunt etiam mores & inſtituta ſingulorum, qui Barbaros aiunt Philoſophiæ principes fuiſſe. Gymnoſophiſtas ac Druidas obſcure ac per ſententias philoſophari, colendos deos, nihil mali faciendum, & exercendam fortitudinem. Priores illos mortis quoq; eſſe contemptores, Clitarchus aſſerit in duodecimo libro. Chaldæos circa Aſtronomiæ rationes prædictionesq; occupari. Magos deorum uacare cultui, & preces illis, ac uota, & ſacrificia, quaſi ſoli ab ijs exaudiantur, offerre, de deorum ſubſtantia & generatione diſſerere. quos item ignem, terram, & aquam eſſe arbitrentur. ſigna ſtatuasq; reprehendere, & eorum in primis qui mares eſſe deos ac fœminas dicunt, errores improbare. De iuſtitia uerba facere, iniquum'que arbitrari, atque impium igni ſepelire. Iuſtum matri ac filiæ miſceri, ut in uigeſimo tertio libro ait Sotion. Diuinationem præterea prædictionemq;

*aliàs, εἰδώλων, ſimulacris ſeu imaginibus.

ctionemq́; exercere, ſibi deos apparere aſſerentes, plenũ eſſe dæmonibus aëra, qui tenuiter, ac ueluti ex euaporatione cernentium oculis influant, exteriorem cultũ, & auri uſum interdicere.* His autem ueſtis candida, *lectus humus, eſca olus, caſeus panisq́; cibarius eſt.* Arũdine pro baculo utuntur, cuius in ſummitate præfixum caſeum ori applicantes mandunt. Magicæ illos diuinationis ignaros Ariſtoteles ait in libro quem inſcripſit, Magicũ, & Dinon in quinto hiſtoriarum libro, qui Zoroaſtrem quoq; ex interpretatione nominis ſui, aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem.* Hoc ipſum & Hermodorus tradit. Aegyptijs uero antiquiores eſſe magos Ariſtoteles autor eſt, in primo de philoſophia libro, duoq́; iuxta illos eſſe principia, bonum dæmonem, & malum.* Alterum ex his Iouem & Horomaſdem, alterum Plutonẽ & Arimaniũ dici, quod Hermippus quoq; in primo de Magis ait, atq; Eudoxus in periodo, & Theopompus octauo Philippicorũ libro. Qui & reuicturos homines, iuxta Magorum ſentẽtiam dicit, immortalesq́; futuros, & uniuerſa illorum precationibus conſiſtere. Iſta Eudemus quoq; Rhodius tradit.* Porro Hecatæus deos quoq; ex eorum ſententia eſſe genitos ait. Clearchus uero Solenſis, in libro de diſciplina, Gymnoſophiſtas à Magis fluxiſſe aſſeuerat. pleriq; & Iudæos ab his duxiſſe originem tradunt.* Herodotum præterea in ius uocant, mendacijq́; arguunt, qui Magorum hiſtoriã ſcripſere. Neq; enim iacula in ſolem torſiſſe Xerxem, ut ille ait, nec compedes mari immiſiſſe, quòd hi à Magis dij ſunt traditi.* Signa tamen, & ſtatuas ex diſciplinæ inſtituto è medio ſuſtuliſſe. Aegyptiorum autẽ huiuſmodi philoſophiã de dijs ac iuſtitia, dixere.* Materiã principiũ fuiſſe rerum, ex ea deinceps quatuor elemẽta diſcreta, perfectasq́;*

ctaſq; cõplures animãtes. Solẽ ac Lunam deos eſſe, alterumq; Oſirim, alterãm Iſim appellatos. Exprimere illos per ſcarabeum & draconẽ, accipitrem, aliaq; animalia, Manethus autor eſt in naturalium epitome, & Hecatæus in primo de Aegyptiorũ philoſophia libro. Statuas præterea & phana à ſe fabricari, quòd ignorent effigiẽ dei: Mundum genitũ, mortalemq;, & ad ſphæræ ſimulitudinẽ rotũdum. Stellas ignem eſſe, quarũ temperata cõmixtione cuncta ſuper terrã naſcantur. Lunam deficere cum in terræ incidit umbrã. Animam & perdurare, & ſubinde migrare. Pluuias ex aëris conuerſionibus fieri. Iſta & huiuſmodi illos de rerum natura diſſerere Hecatæus et Ariſtagoras tradũt. De iuſtitia quoq; leges cõſtituerũt, quas ad Mercurium referunt. Vtiles quaſq; & uſui hominum accõmodatas animãtes, diuino honore proſecuti ſunt. Aſſerũt & ipſi Geometriã, Aſtrologiam, et Arithmeticã, ſe primos inueniſſe. De inuẽtione autem hactenus. Philoſophiam uero Pythagoras primus appellauit, ſeq; philoſophum, cũ Sicyone conueniret Leontem Sicyoniorũ tyrãnum, ſiue Phliaſiorũ, ut ait Heraclides Ponticus in libro quem inſcripſit, περὶ τῆς ἄπνου. Nullum enim hominum, ſed ſolum deum eſſe ſapientẽ. Antea enim σοφία, hoc eſt ſapiẽtia dicta, quæ nunc philoſophia dicitur. & qui hanc profitebantur, σοφοὶ, hoc eſt, ſapiẽtes appellati. Quicunq; ad ſummam animi uirtutem excreuerũt, hos nũc honeſtiore uocabulo, autore Pythagora Philoſophos, hoc eſt, ſapientiæ ſtudioſos appellamus. Ipſi tamẽ ſapientes ſophiſtæ etiam ſunt dicti. Neq; hi ſolum, uerũ poëtæ quoq; ſophiſtarũ appellatione honorãtur. Nã Cratinus in Archilocho, Homerũ & Heſiodum admiratus, ita illos uocat. Sapientes autẽ habiti ſunt, Thales, Solon, Periander, Cleobulus,

De Apno uide li. 8. in uita Empedoclis.

*bulus,Chilon,Bias,Pittacus.His annumerãt pleriq; Ana- charſim Scytham,Myſonem Cheneum,Pherecydem Sy- rum,Epimenidéq; Cretenſem.Addunt alij Piſiſtratũ ty- rannum.& hi quidem ſapientes dicti.*Enimuero *philoſo phiæ duo fuere principia,unũ quod ab Anaximandro, al terũ quod à Pythagora fluxit.Anaximãdri Thales præ- ceptor fuit,Pythagoræ uero Pherecydes. Appellatumq́; eſt id philoſophiæ genus Ionicum,quòd Thales ex Ionia fuerit. Mileſius enim cum eſſet,Anaximandrum inſtituit.* Hoc autẽ *Italicum,quòd illius autor Pythagoras in Ita- lia ut plurimum philoſophatus ſit.* Deſinit autẽ *Ionica in* Clitomachum,*Chryſippum,et Theophraſtum,Italica in* Epicurum. Quippe *Thaleti ſucceßit Anaximãder,Ana- ximãdro Anaximenes,Anaximeni Anaxagoras, Anaxa- goræ Archelaus,ei uero Socrates,qui primus ethicen in- uenit.Huic uero cum Socratici reliqui,tum in primis* Pla to *qui ueterem Academiam inſtituit,* Platoni *Speuſippus & Xenocrates,ei* Polemon,*Polemoni Crantor & Cra- tes,cui Arceſilaus, qui mediam inuexit Academiam.* Ei *Lacydes,qui nouam Academiã inuenit, Lacydi Carnea- des,eiq́; Clitomachus,atq; in hũc modum in Clitomachũ deſijt.Sic autem in Chryſippum: Socrati ſucceßit Anti- ſthenes, Antiſtheni Diogenes Cynicus, ei uero Crates Thebanus, Crati Zeno Cittieus,Zenoni Cleanthes,cui Chryſippus.In Theophraſtũ uero ſic deſijt:*Platoni *ſuc- cedit Ariſtoteles,Ariſtoteli uero Theophraſtus. & hunc quidẽ in modum Ionica philoſophia deſijt.* Porro *Italicæ hæc ſeries fuit:Pherecydi Pythagoras, Pythagoræ Te- lauges filius ſucceßit,ei Xenophanes, cui Parmenides, huic Zeno Eleates,Leucippus Zenoni,Democritus Leu- cippo.Democrito complures,ſed inter reliquos Nauſi- phanes,*

phanes, Naucidesq́; celebrantur. Eis uero ſuo ordine ſucceſsit Epicurus. Philoſophi autem generaliter in duo genera diſtribuuntur. Quidam ex his dogmatici ſunt dicti, qui de rebus ueluti comprehendi poſsint diſſerunt. Alij ἐφεκτικοὶ, *qui nihil definiunt, & de rebus ita diſputant, ut comprehendi non poſsint. Ex his pleriq; ingenij ſui monumenta reliquerunt, alij nihil penitus ſcripſere. His, ut quidam uolunt, Socrates annumeratur, Stilpon, item Philippus, Menedemus, Pyrrho, Theodorus, Carneades, Bryſo, Pythagoras, etiã ſecundũ quoſdam, Ariſto Chius, præter paucas epiſtolas. Alij ſunt qui ſingula tantum opuſcula ſcripſerũt, Meliſſus, Parmenides & Anaxagoras. Multa ſcripſit Zeno, plura Xenophanes, plura Democritus, plura Ariſtoteles, plura Epicurus, ſed Chryſippus pluri-ma. Philoſophorũ alij à ciuitatibus ſunt appellati, ut Elięſes, Megarẽſes, Eretici, et Cyrenaici. Quidam à locis, ut Academici, Stoici. Ab euentu nõnulli, ut Peripatetici. nonnulli ab ignominia, ut Cynici. Alij ab effectu, ut Eudæmonici. Quidam à faſtu, ut qui ſe* φιλαλήθεις, *hoc eſt, ueritatis ſtudioſos, et* ἐλεγκτικούς, *et* ἀναλογητικούς *uocãt. Sunt itẽ qui à præceptoribus ſunt dicti, ut Socratici & Epicurei. Atq; alij, quòd de natura rerum ſcripſere, Phyſici. Alij, quia circa mores potius ſe occuparunt, Ethici. Cæteri à diſſerendo* διαλεκτικοὶ *uocati ſunt, hi nimirum qui uerborum ac rationum acumine pugnant. Diuiditur autem philoſophia in partes tres, Phyſicam, Ethicã, & Dialecticam. Phyſicæ propriũ eſt de mũdo, & de his quæ ſunt in eo, diſſerere, Ethicæ uero, de uita moribusq́; tractare. Porro dialecticæ ambarum partiũ afferre rationes. Sola uſq; ad Archelaũ phyſica uiguit. à Socrate uero, ut prædictũ eſt, Ethica initiũ ſumpſit, & à Zenone Eleate Dialecti-*

ca. Ethicæ uero pars in ſectas decẽ ſcinditur, Academiã, Cyrenaicã, Eliacam, Megaricã, Cynicam, Eretricã, Dialecticam, Peripateticam, Stoicam, & Epicuream. Veteris Academiæ princeps fuit Plato, mediæ Arceſilaus, nouæ Lacydes, Cyrenaicæ Ariſtippus Cyrenæus, Eliacæ Phædon Elienſis, Megaricæ Euclides Megarenſis, Cynicæ Antiſthenes Athenienſis, Eretricæ Menedemus Eretrienſis, Dialecticæ Clitomachus Chalcedonius, Peripateticæ Ariſtoteles Stagyrites, Stoicæ Zeno Cittieus. Porro Epicurea ab autore ipſo appellata eſt. Cæterum Hippobotus in lib. de ſectis, nouẽ ait fuiſſe ſectas atq; inſtituta. Ex his Megaricam primo loco cõſtituit, ſecundo Eretricam, tertio Cyrenaicam, quarto Epicuream, quinto Anniceriam, ſexto Theodoriam, ſeptimo Zenoniam, eãdemq; Stoicã, octauo Academicam ueterẽ, nono Peripateticam. Cynicæ autem, et Eliacæ atq; Dialecticæ nullam mẽtionem facit. Ea uero quæ Pyrrhonia dicitur, propter obſcuritatem à plurimis repudiatur. Hãc ipſam tamẽ pleriq; ex parte ſectã eſſe dicũt, ex parte negant. Eam deniq; ſectã dici aiũt, quæ rationẽ aliquã iuxta id quod apparet, & in prõptu eſt ſequitur, aut ſequi uidetur. Iuxta quod & σκεπτικὴν nõ incongrue ſectã appellabimus. Verum ſi ſectam intelligimus appellationẽ ex his dogmatibus conſtantem, quæ ſibi ipſis conſentiãt, non iam appellabitur ſecta, neq; enim dogmata, ſiue decreta habet. Iſta de philoſophiæ initijs, auctibus, partibus, ac ſectis, paucis diximus. Quãquam haud ita pridẽ ἐκλεκτική quædam ſecta à Potamone Alexandrino inuẽta eſt, qui de ſingulis ſectis quæ ſibi placuere ſelegit. Viſum autẽ illi eſt, ut in inſtitutione ſua fatetur, multiplex eſſe ueritatis examẽ. Vnũ à quo iudiciũ fiat, hoc eſt principale, alterũ per quod, id eſt, ſolertiſſimã intimamq;

imag

imaginem. Initiaq́; rerum omnium materiam & qualitatem, effectionem, ac locum ex quo, & à quo, & ubi, & in quo. Finem uero ad quem cuncta referantur. Vitam ait eſſe omni uirtute perfectam non abſque corporis naturalibus, externiſq́; bonis. Sed iam de uiris ipſis cuiuſmodi fuerint dicendum, ac primum de Thalete.

THALES MILESIVS.

THales itaque, ut Herodotus, *Duris, ac* Democritus *aiunt, patre* Examio, *matre* Cleobulina, *ex Thelidarum familia, qui Phœnicum nobiliſſimi, à Cadmo & Agenore originem ducunt, Platone quoque teſte, natus, primuſq́; ſapiens uocatus eſt, quo tempore* Damaſius *Athenis princeps erat, ſub quo ſeptem quoque ſapientes appellati ſunt, ut ſcribit* Demetrius Phalereus *in deſcriptione principum. Mileti autẽ ciuis adſcriptus eſt, profectus cum* Neleo *ex Phœnice, cum patrio ſolo excidiſſet, ſeu ut alijs uiſum eſt, indigena Mileſius, & claro genere natus. Poſt reipub. negocia ſeſe ad contemplandam rerum naturam tranſtulit. Sane iuxta quoſdam nullum ingenij ſui monumentum reliquit. Nam quæ in eum refertur nautica aſtrologia, Phoci Samij eſſe perhibetur. Callimachus inuentorem fuiſſe minoris urſæ, ac notaſſe illius ſtellas tradit, qua Phœnices nauigant, cuius uerſus ſunt hi:*

Καὶ τῆς ἁμάξης ἐλέγετο σταθμήσασθαι
Τοὺς ἀστερίσκους ᾗ πλέουσι φοίνικες. *hoc eſt,*

Plauſtri notaſſe dictus eſt minuſculas
Stellas, periti quis nauigant Phœnices.

Secundum quoſdam duo ſola conſcripſit, de conuerſione & æquinoctio, cætera facilia eſſe ad percipiendum arbitratus. Putant pleriquc primum aſtrologiæ ſecreta rimatum, ſolis defectus conuerſionesq́; prædixiſſe, ut ait

Eudemus in ea quã de Aſtrologia ſcripſit hiſtoria. Quocirca Xenophanem, & Herodotum illum maxime fuiſſe miratos. Idipſum autem Heraclitus Democritusq́; teſtantur. Sunt qui illum immortales animos primum dixiſſe aſſeuerẽt, ex quibus eſt Chœrilus poëta. Primus & ſolis curſum à cõuerſione in conuerſionem reperit. Solisq́; magnitudini lunarem orbem comparatum, ſeptingenteſimam et uiceſimam illius partem eſſe, primus, ut quibuſdã placet, dixit. Primus etiam menſis ultimam τριακάδα, *hoc eſt, trigeſimã uocauit. De natura quoq́; primus ipſe diſſeruit. Inanimatis etiã illum animas ineſſe putaſſe Ariſtoteles et Hippias autores ſunt, conijcientẽ id ex magnete lapide & ſuccino. Ab Aegyptijs uero præcepta geometriæ eruditum, primum deſcripſiſſe circuli triangulum rectis lateribus, & immolaſſe bouem, refert Pãphila. alij Pythagoram dicunt, ut Apollodorus ſupputator. Porro quæ Callimachus ait, Euphorbum Phrygẽ inueniſſe* σκαληνὰ, *& trigona, quæq́; ad lineæ ſpeculationem pertinent, ea iſte auxit atq́; propagauit. Conſtat illum & reipub. commodis optime conſuluiſſe. Nam cum ſocios Mileſios Crœſus habere oraret, obſtitit ille, eáq́; res poſtea Cyro uictoria potito, ſalus ciuitatis fuit. Solitariam eum ac priuatam uitam adamaſſe tradit Heraclides. Quidam uxorem duxiſſe, filiumq́; Cibiſtum procreaſſe, alij cælibem perſeueraſſe, ſororisq́; filium ſibi adoptaſſe ferunt. Et cũ rogaretur, cur liberis non daret operam, quòd filiorum amore non teneretur, reſpondiſſe. Vrgenti matri, ut ſe matrimonij uinculis aſtringeret, adhuc intempeſtiuum eſſe dixit. Ingraueſcente iam ætate cum ſibi acrius inſiſteret, iam, inquit, intempeſtiuum eſt. Scribit autem Hieronymus Rhodius in ſecundo commentariorum, cum uellet oſtendere quàm ſit*

τριακάδα quã Attici ἕνην καὶ νέαν uocant, ꝙ in eam deſinat & rurſum naſcatur menſis.

ſit facile ditari, præcognita futura hubertate, conduxiſſe olearia, pecuniasq́; innumeras ſibi comparaſſe. Principiũ omnium aquam eſſe dixit, & animatum mundum ac dæmonibus plenum. Anni tempora, illorumq́; uiciſsitudines primum inueniſſe ferunt, eumq́; in trecentos ſexaginta quinq; dies diuiſiſſe. Nullo præceptore uſus eſt, niſi quòd Aegyptijs ſacerdotibus, eò ꝓfectus, familiariter adhæſit. Porro Hieronymus menſum eſſe pyramides, umbrã obſeruando, memoriæ tradidit, quando nobis æqua magnitudine ſunt. Traſybulo quoq; Mileſiorum tyranno, ut ait Minyes, conuixit. Quæ uero de tripode à piſcatoribus inuento, ſapientibusq́; à plebe Mileſiorum dedicato, memorantur, manifeſta ſunt. Aiunt enim Ionicos adoleſcentes quoſdam à piſcatoribus Mileſijs iactũ retis emiſſe, capto deinde & educto tripode, orta contentio, non antè ſedata eſt, quàm Delphos à Mileſijs miſſum, reſponſumq́; à deo eſt:

Εκγονε μιλήτου τρίποδος περὶ φοῖβον ἔρωτας
Τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτου τρίποδ᾽ αὐδῶ.

hoc eſt,

De tripode ex Phœbo quæris Mileſia proles,
Huic tripodem addico cui ſit ſapientia prima.

Datur ergo Thaleti, Thalesq́; illum alij dat, & rurſus alius alij, donec ad Solonem uẽtum eſt. Qui deum primum eſſe ſapientia aſſerens, illum Delphos miſit. Iſta Callimachus in iambis aliter tradit accepta à Leandro Mileſio. Bathyclem enim quempiam Arcadem phialam reliquiſſe, atque iuſsiſſe dari ſapientiſsimo, datamq́; Thaleti, ac per orbem rurſum Thaleti, quam ille Apollini Didymæo miſit, ſic dicens ſecundum Callimachum:

Θαλῆς μὲ τὸν μεδέοντι νειλέῳ δῶμεν.
Δὶς λαβὼν τοῦτο τὸ καλὸν ἀριστεῖον. hoc eſt,
Plebem regenti me Thales Nileo dat,
Clarum bis hoc qui iam aſſecutus eſt donum.

Pedeſtris autem oratio ſic ſe habet. Thales Examij filius Mileſius, Apollini Delphinio, Græcorum præmium bis nactus. Qui autem circuntulerat phialam Bathyclis filius, Thyrion uocabatur, ut Eleuſis ait in libro de Achille, & Alexo Mindus in nono fabuloſorum. Eudoxus autem Cnidius Euantesq; Mileſius aiunt Crœſi amicum quendam aureum poculum à rege accepiſſe, ut illud ſapientiſſimo Græcorum daret, ipſumq; Thaleti dediſſe, perueniſſeq; ad Chilonem. Ei uero cum à Pythio quæreret, quis nam eſſet ſe ſapientior, reſponſum eſſe Myſonē, de quo ſuo loco dicemus. Hunc Eudoxus pro Cleobulo, Plato pro Periandro ponit. De ipſo hæc reſpōdit Apollo:

Οἰταῖόν τινα φημὶ μύσων' ἐν Χηνὶ γενέσθαι,
Σοῦ μᾶλλον πραπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμῃσιν.
hoc eſt,

Chena urbs Laconiæ, unde oriundus erat Myſos.

Oetæum quendam prognatum Chene Myſonem,
Te magis eſſe aio rebus ſublimibus aptum.

Qui autem rogauerat, Anacharſis fuit. Dædacus Platonicus, & Clearchus phialam à Crœſo ad Pittacum miſſam, atque ita in orbem circunlatam ferunt. Andro uero in tripode, Argiuos ait uirtutis præmium ſapientiſſimo Græcorum tripoda conſtituiſſe, eumq; Ariſtodemū Spartanum fuiſſe iudicatum, qui item cōceſſerit Chiloni. Meminit Ariſtodemi Alcæus quoq;, illi aſcribens dictum illud apud Spartiatas celebre:

Χρήματ' ἀνήρ, πενιχρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλός. hoc eſt,
Pauper nemo probus, quantiuis diues habetur.

Pleriq;

Pleriq; à Periandro ad Thraſybulum Mileſiorum tyrã=num onuſtam nauẽ miſſam referunt. Ea uero cum circa Coum mare naufragium feciſſet, inuẽtum pòſt à piſcato=ribus tripodem, qui ea uehebatur. Phanodicus uero circa mare Atticum repertũ, atq; in urbem delatum ſcribit, fa=ctaq; contentione, ex decreto publico Biãti miſſum. Cau ſam ſuo locõ dicemus, cùm de Biante dicendum erit. Alij à Vulcano fabrefactum tradunt, ac pro munere Pelopi a deo datũ, cum ille uxorem duceret, demum ad Menelaum perueniſſe, raptumq; cum Helena ab Alexãdro in Coum mare fuiſſe coniectum, Lacæna rixarum cauſam fore aſ=ſerente. Poſtea cum quidam illic Lebedij retis iactum mer cati eſſent, tripoda quoq; fuiſſe comprehenſum, & cum exorto cum piſcatoribus iurgio Coũ aſcendiſſent, nihilq; proficerent, Miletum, quæ erat metropolis, eam rem detu lerunt. Miſsi a Miletijs legati qui eam rem componerẽt, infecto negocio, reuerſi ſunt. Mileſij ut ſe contemptos ui derunt, aduerſus Coos armis decernere parãt, plurimisq; hinc inde cadentibus, diuino oraculo reſponſum eſt, ſa=pientiſsimo dandum tripoda. Mox in Thaletem utræq; partes conſenſere. Hunc ille poſtea Didymæo deuouit Apollini. Cois itaq; reſponſum, Miletus Ionũ metropolis.

Μὴ πρότερον λήξειν νεῖκος μερόπων καὶ ἰώνων
Πρὶν τρίποδα χρύσεον, ὃν ἥφαιστος βάλε πόντῳ
Ἐκ πόλιος πέμψητε καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται
Ὃς σοφίῃ τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα. *hoc eſt,* Meropes Coſ. à Merope Tripodæ filio, & Meropis inſula, quæ poſtea Cos appellata eſt.

Non prius Ionij Meropesq; à Marte recedent
Quàm tripodem auratum, pelagus quem miſit in altũ
Vulcanus: uos rurſum ipſi mittatis in ædes.
Mox hominis, cui ſit ſapientia noſcere prompta.
Quæ ſunt, quæ fuerint, quæ mox uẽtura trahantur.

[library stamp]

Mileſijs, ut ſuprà iam diximus, reſpõſum, uiro illi dandũ, qui ſapientia primus eſſet omnium. ſed de his hactenus. Hermippus autem in uitis, in hunc refert, quod à quibuſdam de Socrate dicitur. Aiebat enim, inquit, trium maxime rerum cauſa gratias ſe fortunæ agere. Primo quòd homo, non bellua: deinde, quòd uir, non mulier: tertio, quòd Græcus natus eſſet, non barbarus. Fertur cum domo exiret contemplandorum ſiderum cauſa, in ſubiectam foſſam incidiſſe, petulantiq; probro dictum ab anu domeſtica: Qua ratione, ò Thales, quæ in cœlis ſunt comprehenſurum te arbitraris, qui ea quæ ſunt ante oculos uidere non uales? Aſtronomiæ ſanè fuiſſe ſtudioſiſſimum, & Timon uidit, qui illum in Sillis laudat, cum ait:

θάλητα ἃ θάλης, nam θαλῆς circumflexũ θαλῆ facit genitiuũ.

Οἷον ἕπτα θάλητα σοφὸν, σοφὸν ἀστρονόμημα. hoc eſt,

Qualis erat ſophiæq; Thales, cœliq; peritus.

Porro quæ ab eo ſcripta ſunt, ad ducentos uerſus pertingere Lobon Argiuus autor eſt, inſcriptosq; imagini ipſius uerſus hos,

Τόνδε θαλῆν Μίλητος Ἰὰς θρέψασ' ἀνέδειξεν
Ἀστρολόγον πάντων πρεσβύτατον σοφίᾳ. hoc eſt,

Hunc, quæ nutriuit Mileſia terra Thaletem,
Aſtrologum primu nominis ipſa tulit.

Quæ autem eius nomine circunferuntur, hæc ſunt: Non multa uerba prudentis animi indicium ſunt. Vnum aliquid ſapiens diuina, unum quippiam præclarum elige, obſtrues enim os loquacium hominum non paucorum. Feruntur eius & iſtæ ſententiæ: Antiquiſſimum eorum omnium quæ ſunt, deus, ingenitus enim. pulcherrimum mundus, à deo enim factus eſt. maximum locus, capit enim omnia. uelociſſimum mens, nam per uniuerſa diſcurrit. fortiſſimum neceſſitas, cuncta enim ſuperat. ſapientiſſimum

temp

tempus,inuenit nanque omnia. Nihil ait mortem à uita differre. Tu uero, aicbat quiſpiam, quare non moreris? Quia nihil,inquit,differt. Sciſtanti cuidam,utrũ prius factum eſſet,nox an dies:nox,ait,una prius die. Interrogatus, lateret'ne deos homo male agens, ne cogitans quidem,*inquit. Percontanti adultero, an iuraret non commiſiſſe ſe adulterium,non eſt,ait,periurium adulterio deterius. Interrogatus quid nam eſſet difficile, ſe,inquit, ipſum noſcere. quid contrà facile, ab alio moneri. quid ſuauiſſimum, frui. quid deus, quod initio & fine caret. quid difficile, uidiſſe tyrannum,inquit,ſenem. Quo pacto aduerſæ fortunæ impetus quiſpiam ferat facilime, ſi inimicos,ait, uideat deterius affectos. quo modo optime ac iuſtiſſime uiuemus, ſi quæ in alijs reprehendimus,ait, ipſi non faciamus. quiſnam felix ſit, qui corpore,inquit, ſanus,fortuna locuples,animo non ignauus neque imperitus eſt. Amicorum præſentium & abſentium æque memores debere eſſe. Non componere faciem,ſed bonarum artium ſtudijs animum excolere præclarum eſſe. Noli, inquit,ditari nequiter, neque in ius te uocet ſermo contra coniunctos tibi, ac ſocios dictus. Quæcunque ait: ſtipendia parentibus intuleris, eadem ipſe à filijs expecta. Nilũ ait excreſcere quãdo eteſiæ qui contrarij ſunt, undas repellunt. Ortum primo anno triceſimæ quintæ olympiadis Thalem, Apollodorus in chronicis tradit, mortuum'que ætatis anno ſeptuageſimo, ſiue,ut Soſicrates ait, nonageſimo. Quinquageſima quippe & octaua olympiade eſſe defunctum. Crœſi uero fuiſſe temporibus, cui & pollicitus ſit Halyn fluuium ſine ponte traijcere, translato curſu. Fuiſſe & alios quinque huius nominis Demetrius Magneſius in æquiuocis*

Valerius lib. 7. de ſapienter dictis.

fatetur. Primum rhetorem Calantinianum. ſecundum, pictorem Sicyonium. tertium, Megalophyem, eumq́; antiquiſsimum, ferme Heſiodi, Homeri, Lycurgiq́; tẽporibus. quartũ, cuius meminit Duris in libro de pictura. quintũ, iuniorem & obſcurũ, cuius & Dionyſius in Criticis mentionẽ facit. Sapiẽs igitur Thales obijt, cũ certamẽ gymnicon ſpectaret, æſtu ſcilicet, ac ſiti & infirmitate fatigatus iã uetulus, in cuius rei teſtimoniũ hæc extãt epigrãmata:

Γυμνικὸν αὖ ποτ᾽ ἀγῶνα θεώμενον ἠέλιε ζεῦ
  Τὸν σοφὸν ἄνδρα θαλῆν ἥρπασας ἐκ σταδίων.
Αἰνέω ὅττι μιν ἐγγὺς ἀπήγαγες. ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
  Οὐκ ἔθ᾽ ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο. *hoc eſt,*

Gymnicon aſpiceret cum rurſus agona, Thaletem
  Traxisti è ſtadijs Iuppiter Eelie.
Hunc laudo, cœlo propius quòd duxeris, ultrà
  Non poterat terris aſtra uidere ſenex.

In eundem:

Ἦ ὀλίγον τὸ δὲ σῆμα, τὸ δὲ κλέος οὐρανόμηκες
  Τοῦ πολυφροντίστου τοῦδε θάλητος ὅρη. *hoc eſt,*

Nempe hic exiguus tumulus, ſed ſidera ſcandit
  Gloria, ſunt cuius hæc monumenta Thalæ.

Huius illud eſt, Noſce teipſum. quod Antiſthenes in ſucceſsionibus ait fuiſſe Phemonoës, idq́; ſibi uſurpaſſe Chilonem.

Hoc in loco generatim ipſorũ facienda mentio eſt, quænam fuerit de illis inter ueteres, & quanta diſcordia. Damon Cyrenæus cum de philoſophis ſcriberet, omnes inſimulat & ſeptem in primis. Anaximenes autem omnes ait poëticæ magis fuiſſe ſtudioſos. Dicæarchus, neq́; ſapiẽtes, neq́; philoſophos fuiſſe eos aſſerit, ſed cordatos plane uiros, legumq́; latores. Archetimus Syracuſanus illorum cũ

Cypſelo congreſſum ſcripſit, cui ſe quoq; interfuiſſe ait. Euphorus apud Crœſum præter unum Thalem cōueniſſe tradit. Aiunt autem quidā & in Panionio, & Corintho, & Delphis eos cōueniſſe, illorumq; ſententias ponūt quænam cuius ſit exponētes, ut illud, Lacedæmonius fuit Chilo ſapiēs, qui hæc ait, Nihil nimis. Tempori cūcta inſunt bona. Magna & de illorū numero diſcordia eſt. Leandrius enim pro Cleobulo, et Myſone, Leophantū, Gorſiadā, Lebediū ſiue Epheſium inſerit, Epimenidemq; Cretenſem. Plato autē in Protagora, Myſonē pro Periādro. Euphorus pro Myſone ponit Anacharſim. alij Pythagoram adijciunt. Porro Dicæarchus quatuor nobis conſenſu omniū ſapientes tradit, Thalem, Biantem, Pittacū, atq; Solonē. tum ſex alios nominat, quorū ex numero tres elegit, Ariſtodemū ſcilicet, Pamphilum, Chilonē Lacedæmonium, Cleobulum, Anacharſim, & Periandrum. Addunt quidam Acesilaum, Cabam, ſiue Scabram Argiuum. Hermippus autē in libro de ſapientibus, decem & ſeptem fuiſſe tradit, quorum ex numero ſeptē alij aliter eligant. Sic autē illos computat. Primo loco ponit Solonem, tum Thalem, Pittacum, Biantē, Cleobulum, Chilonem, Periandrū, Anacharſim, Acesilaum, Epimenidē, Leophantum, Pherecydē, Ariſtodemū, Pythagorā, Laſum, Charmātidæ ſeu Siſimbrini, ſiue ut Ariſtoxenus tradit, Chabrini filiū, Hermioneum, Anaxagorā. Enimuero Hippobotus in deſcriptione philoſophorum, hanc illorum ſeriem exponit: primo Orpheum, deinde Linum, tum Solonem, Periandrum, Anacharſim, Cleobulum, Myſonem, Thalem, Biantem, Pittacum, Epicharmum, & extremo loco Pythagoram. Feruntur & iſtæ Thaletis epiſtolæ.

b 5 Thales

THALES PHERECYDI.

AVDIO *te primũ Ionũ de diuinis rebus apud Græcos palàm diſſerere parare. Verũ iuſtiore fortaſſe ſentẽtia inter amicos ea quæ ſcripſeris leges, quàm paßim quibuſcũq; permuttes, nullo illis emolumẽto futura. E quidẽ ſi tibi gratum cognouero, uolo cõſcius eorũ quæ ſcribis eſſe, ac ſi quidem iubes, ad te mature proficiſcar. Neq; enim adeo amẽtes ac ſtolidi ſumus, ego et Solon Atheniẽſis, ut cũ nauigio Cretam petierimus uiſendi gratia, Aegyptũq; itidẽ penetrauerimus, ut iſtic ſacerdotibus & aſtronomis cõgrederemur, ad te nõ pari ſtudio nauigaturi ſimus. Veniet enim & Solon ipſe, ſi annuas. Nanq; tu loci illius amore detẽtus, raro in Ioniã trãſis, neq; peregrinorũ hominũ deſiderio tangeris. Verum uni tantum, ut ſpero, ſcribendi negocio incumbis. At nos qui nihil ſcribimus, Græciam, Aſiamq; peragramus. Vale.*

THALES SOLONI.

ATHENIS *ſi excedas, Mileti, ut equidẽ reor, cõmodißime habitare poteris. Eſt enim ueſtra colonia, patierisq; graue nihil. quòd ſi & apud Mileſios execraris tyrãnidem, æque enim ubiq; tyrannos infeſtos habes, at cũ amicis nobiſcũ uiuere erit iucũdißimũ. Scripſit ad te Bias ut Prienam proficiſcaris. Eam tu urbem ſi libentius inhabitaueris, & ipſi eò ad te aduolabimus. Vale.*

SOLON SALAMINIVS.

σεισάχθεια lex dicta, ἀπὸ τοῦ ἀποσείσασθαι τὰ βάρη τῶν δανείων, ab eo quòd ſubleuarentur, ac excuterent æris alieni intolerabilem ſarcinam.

SOlon Execeſtidæ filius, Salaminius, primus ipſam σεισάχθειαν inuexit Atheniẽſibus. Sic autem appellabatur corporũ poſſeßionumq; redẽptio. Plurimi enim per ſummam inopiam fœneratoribus corpora ſua exponebant, ac ſuper his fœnerabantur. Cum igitur ſeptem ſibi talenta ex patrimonij ſui iure deberentur, ea primo remiſit, ac reliquos

reliquos idem facere exemplo ſuo prouocauit. eaq́; lex Siſachthea appellata eſt. Hoc illi, *id quod minime obſcurum eſt, felix initium, fauſtumq́; fuit ad cæteras condendas leges, quas enumerare longiſſimũ eſſet, minimeq́; neceſſarium, cum illæ tabulis æreis inciſæ ſunt. Eſt autem id ipſius factum uel celeberrimum.* Cum de Salamine *ipſius patria inter* Athenienſes *&* Megarenſes *ferme uſque ad internecionem armis dimicatum eſſet, multisq́; cladibus acceptis, capitale apud* Athenienſes *eſſe cœpiſſet, ſi quis legem de uindicanda inſula ferret, ſolicitus* Solon *ne uel tacendo parum reipub. conſuleret, uel conſulendo ſibi noceret, ſubitam ſibi dementiam ſimulat, cuius prætextu nõ dicturus modo prohibita, ſed & facturus erat.* Deformis *habitu more uecordium in publicum euolat, factoq́; concurſu hominum, quo magis conſilium diſſimulet, inſolitis ſibi uerſibus, per præconem ſuadere populo cœpit quod uetebatur, omniumq́; ita animos cepit, ut aduerſus* Megarenſes *bellum extemplò decernerent, inſula'que deuictis hoſtibus* Athenienſium *fieret.* Verſus *autem quibus potiſſimum illos induxit, ſunt hi:*

Εἴην δὴ ποτ' ἐγὼ φολεγάνδριος ἢ σικινίτης,
　Ἀντί γ' ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος.
Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο
　Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμῖν' ἀφέντων.
Ἴομεν ἐς Σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
　Ἱμερτῆς, χαλεπόν τ' αἶσχος ἀπωσάμενοι. *hoc eſt,*

Olim utinam *fuerim* Pholegandrius *aut* Sicinites,
　Ac *mutata foret* Attica *terra mihi.*
N*am ſubito fama hæc hominum uolitabit ad aures,*
　Atticus *unus adeſt qui* Salamina *fugit.*

Quin

Quin Salamina igitur ſarturi dedecus imus,
Subdita quod nobis inſula reſtituet?

Perſuaſit Atheniēſibus in Thracia quoq; ſibi uendicarēt Cherſoneſum. Ac ne magis ui quàm iure Salaminā poßidere uiderentur, effoßis quibuſdam tumulis, cadauera ad orientem ſolem conuerſa, qui Athenienſibus ſepeliendi mos erat, oſtēdit, ſepulchra itē ipſa ad orientē poſita, inſculptaq; ipſis familiarum nomina. quod quidē proprium Atheniēſium fuit. Aiunt pleriq; illum exinde Homeri ſcripſiſſe catalogū ab eo loco, ubi Aiacem ex Salamina duodecim duxiſſe naues ait:

Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας
Στῆσε δ᾽ ἄγων ἵν᾽ Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες. *hoc eſt,*

Dux Salamine aderat biſsenis nauibus Aiax
Caſtra ubi Cecropiæ quondam poſuere cohortes.

Ex eo iam tempore plebis in ſe animos ita conuerterat, ut ſibi illum omnes uno animo imperare cuperent. Eis uero ille intantum abfuit, ut acquieſceret, ut autore Soſicrate, Piſiſtratum quoq; propinquum ſuum, cum ſibi tyrannidem parare intelligeret, quantum in ſe fuit, prohibuerit. Nam euocata concione profectus in publicum, lorica armatus & clypeo, Piſiſtrati inſidias & improbos conatus aperuit. Neq; id ſolum, uerum & iuuare paratū, ac pro libertate ſeſe pugnaturū aſſeuerauit. Viri, inquiēs, Athenienſes, alijs quidam ſapientior, alijs uero fortior ſum. Sapientior enim illis ſum, qui Piſiſtrati conatus non animaduertunt: fortior autem his qui ſciunt illum quidē, ſed metu ſilent. Senatus uero, quòd ſtuderet Piſiſtrato, inſanire illum proclamabat. At ille, meam, inquit, inſaniam ciuibus breui tempus oſtendet, cum ueritas in lucem uenerit. Elegi autem ipſius de tyrannide Piſiſtrati ſunt hi:

Εἰ

Ἐν νεφέλης φέρεται χιόνος βία ἠδὲ χαλάζης
    Βροντὴ δ' ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς.
Ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, εἰς δὲ μονάρχου
    Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνην ἔπεσεν. hoc eſt,
Vis niuis & nebuloſo agitatur in æthere grando,
    Horrendum excutiunt fulgura clara ſonum.
Et cecidere uiris perſæpe potentibus urbes,
    Detruſa inq; ferum plebs ſtolida imperium eſt.

Iam uero Piſiſtrato rerum potito, minime obtemperans, ante curiã arma depoſuit, dicens illud: O patria, tibi equidem uerbo & opere auxiliatus ſum. In Aegyptum nauigauit, atq; inde Cyprũ profectus, poſtremo ad Crœſum peruenit, à quo interrogatus, quis nam ſibi felix uideretur, Telus, inquit, Athenienſis, & Cleobis, & Bito, & cætera quæ ſunt in ore omnium. Aiunt quidã, Crœſum cum ſe exquiſitiſsime omnium ornamentorum genere compoſuiſſet, ſublimiq; in ſolio ſederet, interrogaſſe eum an pulchrius unquam ſpectaculum uiderit, illumq; dixiſſe gallos gallinaceos, faſianos, atque pauones. Naturali enim eos nitore, et incredibili ſpecioſitate ueſtiri. A Crœſo deinde in Ciliciam profectus, urbẽ condidit: atq; ex ſuo nomine Solos appellauit, in qua Athenienſium aliquot ſtatuit, qui tractu temporis cum patriam uocem corrupiſſent, σολοικίζειν dicti ſunt. Et appellabantur hi quidem Solenſes: qui Cyprij uero, Solij. Cum uero Piſiſtratum in tyrãnide perſeuerare didiciſſet, ita Atheniẽſibus ſcripſit:

Hæc prolixius Herodotus.

Soli, q̃ poſtea Pompeiopolis dicta eſt, à Põpeio reſtituta, autor Stephanus.

Εἰ δὲ πεπόνθατε λυγρὰ δι' ὑμετέραν κακότητα
    Μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπεμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε ῥύσια δόντες
    Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.
Ὑμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει

Σύμ

Σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεστι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρὸς
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε. hoc eſt,
Si ueſtro meritas pendetis crimine pœnas,
Non culpa in iuſtos reijcienda deos:
Hos nam ipſi immunes ueſtra fouiſtis in urbe,
Qui miſeris uobis ſubdita colla premunt.
Quiuis enim ueſtrum uulpis ueſtigia calcat,
Verum mens ſtolida eſt omnibus, atq; leuis.
Suſpicitis nam linguam hominis, uerſutaq; uerba,
Quod tentet, nemo cernere curat, opus.

Inter alias hæ clariores ſunt eius ſentẽtiæ. Quæ non poſuiſti, ne tollas. Ne mẽtiaris. Probitatẽ iureiurãdo certiorem habe. Principẽ agere noli, niſi edoctus ſubeas. Principi cõſule nõ dulciora, ſed optima. Intellectũ fac ducẽ. Ne male loquaris. Deos honora, & parentes reuerere. Nihil equidem homini metuendũ eſt, niſi ne felicitatẽ excludat. Nemo ſtultus tacere poteſt. Populi rector prius ſe, quàm populum recte inſtituere debet. Praui hominis lingua acutior eſt gladio. Si principes & maiores ſecundum leges uixerint, unaquæq; ciuitas optime regi poterit. Hæc ille. Piſiſtratus autem cum illius fugam didiciſſet, ſic ad eum ſcripſit:

PISISTRATVS SOLONI S.

NEQVE ſolus Græcorum tyrannidẽ arripui, neq; mihi rem alienã uſurpaui. Quippe genus à Cecrope duco. Id enim mihi meo iure uendico, quod Atheniẽſes olim cũ iureiurãdo firmaſſent Codro illiusq; gẽti præbituros, poſtmodũ abſtulerant. Cæterũ in deos, uel in homines nihil aliàs pecco. Leges quas ipſe Atheniẽſibus dediſti, ſeruari atq; ſecũdum eas uiuere iubeo. Et quidẽ melius ſeruantur

uantur quàm poſſent, ſi multitudinis imperio res agere- tur. Permitto enim nemini iniuriā fieri: ac tyrannus ego præter dignitatē et honorem nihil à plebe diffiro, ſolis eis ſtipēdijs contentus, quæ ijs quoq; qui ante me regnarūt, debebātur. Deniq; Atheniēſium ſinguli decimas frugum ſuarū ſeparant, nō in uſus noſtros cōſumendas, uerum ſa crificijs publicis, cōmodisq; cōmunibus, & ſi quādo bel- lū cōtra nos ingruerit, in ſumptus deputandas. Tibi equi dem nihil ſuccenſeo, quòd mētem meā, conſiliumq; dete- xeris, quippe qui id potius reip. ſtudio ciuitatis, quam mei odio detexeris, ac præterea quòd ignorares cuiuſmodi ego rex futurus eſſem. Id enim ſi didiciſſes, æquo animo & conatus meos forte toleraſſes, & te fugæ haudqua- quam cōmiſiſſes. Redi igitur domū bona fide, mihi & in- iurato credēs, nihil eſſe periculi à Piſiſtrato Soloni. No- ſti enim neminem etiā ex inimicorū numero mali quippiā à me perpeſſum. Deniq; ſi placuerit frui noſtra amicitia, inter primos eris. Nihil enim in te fraudis, perfidiæ'ue cō ſpicio. Quòd ſi alioqui habitare Athenis nolueris, pro ar bitrio tuo id facies: tantum ne noſtri cauſa patria exci- deris. Vale. Hæc Piſiſtratus.

Solō autē humanæ uitæ terminū ſeptuaginta annos eſſe ait. Videtur autē id præclare ſtatuiſſe, Si quis parētes nō enutrierit, is ignobilis & obſcurus eſto. Similiter & qui patrimonij uerſurā fecerit. Is itē qui ſectatur otiū, omni- bus accuſare uolentibus obnoxius eſto. Porro Lyſias in oratione quam cōtra Niciam ſcripſit, Draconē aſſerit eā ſcripſiſſe legē, Solonēq; tuliſſe. Eum item qui nequitia ac flagitijs inſignis eſſet, tribunali publicisq; ſuggeſtis ar- cendum ſtatuit. Athletarum quoque præmia caſtigata moderatione correxit. Ei quidem qui Olympia uiciſſet,

quinq

quingẽtas drachmas, qui uero Iſthmia, dari cẽtum conſtituit, eademq́; ratione in certaminibus cæteris. Eſſe enim abſurdũ huiuſmodi honores modũ deſiderare, ſolum uero eos, qui in prælijs occubuiſſent, præmijs eſſe illuſtrandos, quorũ filios publice nutriendos erudiendosq́; præcepit. Quo ſane animati uniuerſi, fortiter ac ſtrenue in bellis dimicabãt. Sic Polyzelus, ſic Cynægirus, ſic Callimachus, ſic omnes qui in Marathonis expeditione pugnauerunt. Sic præterea, Armodius, Ariſtogiton, Miltiades, innumerabilesq́; alij. Hi uero, dũ exercẽtur nimiũ precioſi, ſumptuoſiq́; athletæ, & dum uincunt, reip. detrimento ſunt, & contra patriam magis, quàm aduerſus hoſtes coronantur, ac iuxta Euripidem, cum ſenuerint,

Τρίβωνες ἐκλιπόντες οἴχονται κρόκας. *hoc eſt,*

Tramis relicta deteruntur pallia.

*Id præuidẽs Solõ eos parcius accepit. Præclare & illud ſtatuit, ut curator cũ pupillorũ matre non cohabitet. Cauitq́; ne is fieret curator, ad quẽ poſt pupillorũ obitũ ſubſtantia ſpectaret. Illud itẽ, nõ licere anulario eius qui anulũ uẽdidiſſet ſeruare ſigillũ. Et qui alteri unũ oculũ erueerit, ei ambos erui debere: & quæ non poſuiſti, ne tollas: ſi quis ſecus facit, capitale eſto. Principẽ ſi ebrius deprehẽſus eſſet, morte mulctãdũ. Homeri poẽmata, *ut ordine reſarciretur ſcripſit, ut eſſet uerſuum ſenſuumq́; conſequẽtia. Magis ergo Solõ, q̃ Piſiſtratus Homerũ illuſtrauit, ut in quinto Megaricorũ Dieuchidas ait: Primus autẽ trigeſimam diem mẽſis* ἕνην καὶ νέαν *appellauit, nouemq́; principũ numerũ ad ſentẽtias dicẽdas primus inſtituit, ut Apollodorus in ſecũdo, de legiſlatoribus refert. Seditione autẽ inter urbanos, agreſtes, ac maritimos exorta, neutrarũ ſe partium fecit. Aiebat ſermonem eſſe imaginem quidem*

* ἐξ ὑποβολῆς ῥαψῳδεῖσθαι.

ἕνην, quæ uox Atticis antiquã ſonat, Demoſthenes cũ ἕνας ἀρχὰς dixit.

*operis, regem uero qui eſſet fortißimus uiribus. Leges aranearum telis eſſe ſimilimas. Illis quippe ſi quid leue & imbecillũ inciderit, inuolui ab eis atq; contegi, ſi quid maius aut grauius, perrumpi ac perire. Sermonem quidem ſilentio, ſilentium uero tempore ſignari dicebat. Qui apud tyrannos autoritate ualerent, eos calculis quibus in componendis rationibus utimur, comparare conſueuerat. Vt enim illi interdum maiorem numerum, inter dum minorẽ ſignificant, ita & tyrannos horum quẽq; prout libitum fuerit, aliquando illuſtrem & inclytum, aliquando obſcurum habere & ignobilem. Interrogatus, quamobrem contra parricidam legẽ nõ tuliſſet, quòd deſperaſſet, ait, hoc ſcelus. Quo pacto item homines mini me humana iura uiolarent, ſi ſic doleant & afficiantur, qui iniurijs non laceſſuntur, ut qui laceſſuntur. Satietatẽ ex diuitijs naſci, & ex ſatietate contumeliam gigni. Athenienſes uero ut dies ſecundum Lunæ curſum agerent, monuit. Theſpim tragœdias agere, ac docere prohibuit, inutilẽ eas falſiloquẽtiam uocans. Vbi ergo ſcipſum Piſiſtratus conſternaſſet ac uulneraſſet, hinc, ait, iſta pullularunt. Sunt autem eius monita quibus conſulere ſo lebat hominibus, ut ait Apollodorus in libro de philoſophorum ſectis, huiuſmodi. Virtutem atq; probitatem iuramẽto fideliorem cenſe. Mentiri noli. Præclara ſtudioſe meditare. Amicos cito noli parare, quos autẽ paraueris, ne reijcias. *Tunc rege, cũ primum didiceris regi. Conſu le nõ quæ ſuauißima, ſed quæ ſunt optima. Animũ ac rationẽ ducẽ ſequere. Noli malis cõgredi. Deos honora. Parentes reuerere. Fertur & Minermũ increpaſſe cũ ſcripſe rit ſexageſimum annũ fatalem eſſe, monuiſſeq; ut octogeſimum ſcriberet. Sunt item quæ metro celebrantur eius*

*ἄρχε πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι. Impera, ſed cũ imperiũ ferre didiceris.

c *præcepta*

præcepta in hunc ſenſum:

Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον,
*al's, ἔγχος. Ὅρα μὴ κρυπτὸν * ἔχθος ἔχων
Κραδίῃ, φαιδρῷ προσενέπῃ προσώπῳ
Γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος
Ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ. *hoc eſt,*

Tu ſi ſapis, fac ſingulos probe obſerues,
Ne forte quiſquam tegat quod habet intus
Odium, & interim uultu loquatur blando,
Ac lingua duplex ex atra ſonet mente.

Conſtat eum ſcripſiſſe leges, conciones quoq;, & ad ſeſe quædã exhortatoria. Elegia de Salamina, Atheniẽſiumq; repub. ad quinq; millia uerſuũ. Iambos etiãnũ & epodos. Porro ipſius imagini in hũc ſenſum epigrãma ſcriptũ eſt:

Ἡ Μήδων ἄδικον παύσασ᾽ ὕβριν, ἥδε Σόλωνα
Τόνδε τεκνοῖ Σαλαμὶς θεσμοθέτην ἱερόν. *hoc eſt,*

Quæ dudum inſanas Medorum propulit iras,
Legiferum Salamis pulchra Solona parit.

Floruit autẽ maxime circa quadrageſimã ſextã olympiadem, cuius tertio anno princeps Athenienſium fuit, ut ait Soſicrates, quo etiã tempore leges eis dedit. Obijt autem in Cypro ætatis ſuæ anno octuageſimo, hoc ſuis mandãs, ut Salaminã eius oſſa transferrent, atq; in cinerẽ ſolũ per prouinciam diſſeminarent. Quocirca & Cratinus in Chirone ipſum ita loquentẽ facit: Ego hanc, ut aiunt homines, inſulam colo, Sparſus per omnem Aiacis urbem ſtrenui. Extat de illo & noſtrum epigramma, ex eo cuius iam ſuprà meminimus epigrammatum libro, ubi & de ſapientibus omnibus & doctrina præſtantibus uiris, omni genere metrorum luſimus:

Laërtij liber, q πάμμετρος inſcribitur, cuius ſæpe alibi meminit.

Σῶμα μὲν ἦρε Σόλωνος ἐν ἀλλοδαπῇ Κύπριον πῦρ

Oſſa

Οσᾶ δ' ἔχει σαλαμὶς, ὧν κόνις ἀστάχυες.
τυχλὼ δ' ἄξονες εὐθὺς ἐς οὐρανὸν ἤγαγον. εὖ γὰρ
Θῆκε νόμους αὐτοῖς ἄχθεα κουφότατα. *hoc eſt,*

Cypria defunctum ſubtraxit flamma Solonem.
Oßa ſed in cineres uerſa tenet Salamis.
Mox animus nitido ſublatus ad æthera curru,
Quippe ſacras leges pondera grata tulit.

Aiunt & hanc ipſius fuiſſe ſentētiã; Nihil nimis. Ipſumq́; refert Dioſcorides in cõmentarijs, cũ lacrymaretur ac lugeret defunctum filium, diceretúrq́; à quodam, At nihil proficis, reſpondiſſe, at propter hoc ipſum illacrymor, quia nihil proficio. Feruntur & iſtæ eius epiſtolæ.

SOLON PERIANDRO.

SCRIBIS *tibi plurimos inſidiari. At tu ſi quidem omnes è medio tuleris, ne ſic quidē proficies. Inſidiabitur enim tibi quiſpiam ex his quos minime ſuſpectos habes, partim ſibi quidē metuēs, partim te reprehēdēs quod omnia formides, nihilq́; nõ metuas, partim itē ciuitati gratificari cupiens. Eſſet ergo optimũ abſtinere tyrannide, ut cauſas omnis metus euaderes. Quòd ſi tyrannidi omnino inſiſtendũ cenſes, compares tibi neceſſe eſt externas uires, & peregrina auxilia urbanis uiribus maiora, ut iam tibi nullus infeſtus ſit, & tu neminem extorrem agas. Vale.*

SOLON EPIMENIDI.

NEQVE *leges meæ profecto Athenienſibus profuturæ multum erant, neq; tu eis antiquatis ciuitati fuiſti emolumento. Deus enim ac latores legum non ſoli iuuare ciuitates poſſunt, ſed qui multitudinē agunt in quamcunque ſententiam uolunt. His enim ſi recte rem adminiſtrent, deus ac leges utiles ſunt: ſin autem male, nihil proſunt. Neque ſane meæ leges ac iura,*

quæ ſcripſi, quicquam profuerunt: ſed qui illas trāſgreßi ſunt, magna reip. inuexere detrimenta. Qui Piſiſtrato ne tyrannidem inuaderet, non obſtiterunt: neq; uero futura prædicenti mihi fides habebatur. Ille fidelior exiſtimabatur Athenienſibus blandiens, quàm ego uera proloquēs. Poſitis igitur armis pro curia, his quidē qui Piſiſtratum geſtire tyrannidē non animaduertunt, ſapiētiorem: eis uero qui libertatē reip. aſſerere metuerent, fortiorem eſſe me dixi. At illi Solonis interpretabantur inſaniam. tandem ita patriam conteſtatus exceßi: O' patria, hic quidem Solon ille tibi opem ferre & facto & dicto promptus & paratus eſt, cæterum hiſce & inſanire uideor. Itaq; te deſerta proficiſcor, ſolus ex omnibus Piſiſtrati inimicus. Iſti uero & fauere & obſequi parati ſunt. Noſti enim hominē amice, quanto ille aſtu, quo ingenio, qua arte tyrānidem inuaſerit. Nam cœpit blande plebem illicere, deinde ſibi etiam uulnera inflixit, ac progreſſus in publicum, eaq; ſe ab hoſtibus accepiſſe uociferans, orabat quadringentos robuſtißimos iuuenes ſibi cuſtodes darent. At illi, me quidem reluctante & reclamante acquieuerunt. Erant autē hi armati ualidis fuſtibus. His itaq; ſtipatus ſtatum reip. euertit. Dūq; illi ſpe inani pauperes ſuos, ne mercede ſeruirent, liberare ſtudent, omnes unà ſub iugum mißi ſunt, uniq; ſeruiunt Piſiſtrato.

Piſiſtrati uerſutia de qua Iuſtinus libro 2.

SOLON PISISTRATO.

CREDO equidem nihil me abs te paſſurū mali. Nā ante tyrānidē tibi amicus erā, ne nūc quidē magis infenſus quàm alius quiuis Athenienſiū qui tyrannidē nō amēt. Siue autē unius imperio regi, ſiue publice rem adminiſtrari illis utilius ſit, ex ſua quiſq; ſententia ſtatuat. Certe tyrannorum te omnium eſſe præſtantißimū fateor. Athenas

autem

autem redire mihi utile non eſſe cognoſco, ne quis me iuſte reprehendat, qui Athenienſibus dudũ remp. ex æquo adminiſtrãdam tradideram, præſensq́; oblatã mihi tyrannidẽ ſponte declinauerã, modo rediens factum tuũ ſubita pœnitentia probare uidear.

SOLON CROESO.

AMPLECTOR *mirifice tuam in nos beneuolẽtiam, & per deos immortales, niſi apud me iampridẽ ſtatuiſſem ibi ſedem habere, ubi reſp. ſit libera, mallem apud te in tuo regno uitam quàm Athenis agere, uiolẽter tyrãnidẽ exercẽte Piſiſtrato. Verũ ibi ſuauius ex inſtituto noſtro uiuimus, ubi ſunt omnibus æqua & communia iura. Veniã tamen ad te, ut tuo uel hoſpitio tantiſper fruar.*

CHILO LACEDAEMONIVS.

C*Hilo Lacedæmonius patre Damageto fuit. Hic ſcripſit elegiam ad uerſus fere ducẽtos. Dicebat autem futurorum prouidentiam ratione comprehendi poſſe, pro uirtute uiri. Indignanti fratri quòd Ephorus ipſe nõ fieret, cum ille fuiſſet, Ego, inquit, pati iniurias ſcio, non tu. Fuit autem Ephorus circa quinquageſimam, & quintam olympiadem. Porro Pamphila circa ſextã ait, primumq́; Ephorũ fuiſſe ſub Euthydemo autore Soſicrate, Primũq́; inſtituiſſe, ut Ephori regibus adiungerentur, Satyrus Lycurgũ dixit. Hic, ut Herodotus in 1. hiſtoriarũ libro refert, Hippocrati in Olympia ſacrificãti cũ feruere abſq́; ignis adminiculo lebetes cœpiſſent, conſuluit, aut perſiſteret cœlebs, aut ſi duxiſſet uxorem dimitteret, filiosq́; necaret. Ferunt eum & Aeſopum interrogaſſe, quid nam faceret Iupiter, illumq́; reſpondiſſe, Excelſa humiliat, & humilia extollit. Rogatus quo differunt periti ab imperitis, Bona inquit ſpe. Quid difficile, Arcana inquit reticere,*

ἔφοροι magiſtratus apud Lacedæmonios. ſic dicti ab eo q̃ res ciuitatis inſpicerent, erãt aũt numero 5.

reticere, & ociū recte diſpenſare, iniuriasq; tolerare poſ- ſe. Præcipiebat & hæc, Lingua ſemper quidē, ſed in cõui uio præſertim cõtinenda. Proximo non male dicendum, alioquin audituros quæ nobis dolebunt. Nemini intentā- das minas: eſſe enim muliebre. Promptius ad amicorū ad- uerſos caſus, quàm ad ſecundos ſucceſſus accurrēdū. Vxo rem humilem, apparatu modico ducendā. Mortuo nõ ma- ledicendum. Honorandā ſenectutem. Cauendum ſibijpſi. Damnū potius, quàm turpe lucrū eligendū: nam id ſemel tantum dolori eſſe, hoc ſemper. Elato ſecundis rebus non arridendū. Forte māſuctum eſſe oportere, ut proximi non tam metuant quàm reuereantur. Diſcendum domui ſuæ rite præeſſe. Linguā præire animo nõ permittendā. Supe randam iracundiam. Diuinationem non execrandā. Im- poßibilia nõ appetenda. In uia non feſtinandū. Inter lo- quendum non agitandam manum: eſſe enim uecordium. Obtemperandū legibus. Quietem adamandam. Inter cæ- teras eius ſententias hæc maxime placuit, qua dixerat, la- pideis cotibus aurum examinari, & dare apertum ſui do cumentum, auro autem bonorum malorumq; hominum mentē cuiuſmodi ſit, cõprobari. Aiunt illum cū iam eſſet uetulus, dixiſſe ſibi nõ eſſe conſcium in tota uita ingrati- tudinis: una tamen re ſe modice moueri, quòd cū ſemel in- ter amicos illi iudicandum eſſet, neq; contra ius agere ali quid uellet, perſuaſerit amico iudicium à ſe prouocaret, ut ſic nimirum utrunq;, legem & amicum ſeruaret. Ma- xima gloria præcipue apud Græcos fuit, quod de Cythe ris inſula Laconiæ prædixerit. Nā cū illius naturā, ſitūq; didiciſſet, Vtinam, inquit, hæc nunquam fuiſſet, aut certe ſimul ac nata eſt, ſubmerſa eſſet. Præclare ſiquidē ac per- ſpicaciter præuiderat. Demaratus enim Lacedæmone fu-

Cythera inſu- la & eiuſdē no- minis urbs, an tè Porphyris dicta, autor Pli nius.

giens

giens, Xerxi conſuluerat in ea inſula naues contineret. & profectò in ditionem hoſtiū ueniſſet Græcia, ſi id regi perſuaſiſſet. Poſtea uero Nicias bello Peloponeſiaco euerſa inſula, præſidium illic Athenienſiū ſtatuit, Lacedæmoniosq́; multis cladibus afflixit. Erat in loquendo breuis, atq; ob eā rē Ariſtagoras Mileſius, hunc loquendi morē Chiloniū appellat. Senuerat iā circa quinquageſimā ſecundam olympiadem, quo tēpore florebat Aeſopus orator. Obijt autem, ut Hermippus ait, Piſæ, amplexus atq; oſculatus filiū, q̄ in Olympia fuiſſet coronatus. Defunctū aſſerūt immodica lætitia, & ſenij imbecillitate. Omnes autē qui ad celebritatē cōuenerant, honorificentiſſime iuſta perſoluerunt. Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Φωσφόρε σοὶ Πολύδευκες ἔχω χάριν, οὕνεκα υἱὸς
Χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἕλεν κότινον.
Εἰ δ᾽ ὁ πατὴρ στεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡσθεὶς
Οὐ νεμεσητὸν, ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος. hoc eſt,

Phoſphore reddatur Pollux tibi gratia, quòd fert
Chilonis natus tempora cincta pugil.
Serta uidens nati genitor, ſi lætus obiuit
Mortem, non mirum, mors mihi talis eat.

Ipſius item imagini inſcriptum,

Τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα Χείλων᾽ ἐφύτευσεν
Ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίῃ. hoc eſt,

Hic ſapiens forti natus Lacedæmone Chilon,
Qui è numero ſeptem maximus unus erat.

Eius eſt ea ſententiola, ſponſioni non deeſſe iacturā. Breuis quoq; epiſtola ipſius fertur huiuſmodi.

CHILO PERIANDRO S.

IVBES uti militia uacem, extorrisq́; agam, quaſi tu in tuto futurus ſis. Atqui ego monarchæ nec ſua tuta

eſſe puto, fœlicemq́; cum tyrannum cenſeo, cui in ſua domo abſq; ſanguine contigerit mori.

PITTACVS MITYLENAEVS.

Pittacus Mitylenæus Hyrradio patre, quem Thracã fuiſſe, Duris autor eſt. Hic unà cum Alcæi fratribus Melanchrum Leſbi tyrannũ profligauit. Et cum de agri Achillitidis poſſeßione inter Athenienſes & Mitylenæos armis decerneretur, imperator ipſe exercitus cum Phrynone Athenienſium duce, qui & pancratiaſtes & olympionices fuerat, ſingulari certamine pugnare inſtituit. Rete igitur clypeo tegens Phrynonen eo, dum non cauet, inuoluit, ipſoq; perempto agrum ſeruauit. Poſtea uero Athenienſes diſceptaſſe cum Mithylenæis de poſſeſſione agri, ipſumq́; à Periandro cõtrouerſiæ iudice Athenienſibus adiudicatum, tradit Apollodorus in chronicis. Hinc igitur Pittacum in ſummo honore Mitylenæi habuere, eiq; principatum tradiderunt, quẽ ille cũ decẽ annis tenuiſſet, ac remp. præclaris ordinibus cõſtituiſſet, ſeipſum ſponte magiſtratu abdicauit. Decem inde alios ſuperuixit annos, agrumq́; ſibi à Mitylenæis traditũ ſacrauit, qui nunc Pittacius dicitur. Porro Soſicrates partem ipſius abſcidiße, dimidiũq; plus toto dixiſſe teſtatur. Sed & Crœſo pecunias ad ſe mittẽte, ſuſcipere noluit, duplo plura quàm uellet ſe habere conteſtatus. Defuncto enim fratre ſine liberis hæreditatẽ ad ſe pertinere. Pamphila autem in ſecundo cõmentariorũ, Tyrrhæum refert ipſius filium, cũ ſederet in tonſtrina Cumis, iniecta ſecuri ab ærario fuiße necatũ: à Cumanis uero uinctum homicidam ad Pittacũ mißum, atq; ab eo pœna fuiße abſolutũ, dicẽte, cũ rem cognouißet, indulgẽtiã pœnitentiæ eße præferendã. Heraclitus autẽ Alcæũ aßerit habuiße captiuũ, liberũq; dimiſiſſe.

dimiſiſſe, ueniamq́; ſupplicio meliorem dixiſſe. E *brios cũ peccarẽt, duplici incõmodo afficiendos per leges ſtatuit, ut cauerẽt temulentiã: abundat quippe uino inſula.* Feruntur *eius iſtæ ſententiæ,* Perdifficile *eſt bonũ eſſe, cuius & Simonides meminit,* Plato *itẽ in* Protagora. Neceſſitati *ne deos quidẽ reluctari.** Principatũ *uirũ declarare.* Interrogatus *aliquãdo qd eſſet optimũ, quod in præſentia, inquit, occurrit, bene agere.* A' Crœſo *itẽ rogatus quod nã eſſet maximum imperiũ, ligni inquit uarij, legẽ nimirũ innuens.* Dicebat *autem uictorias ſine ſanguine acquiri.* Phocaico *itẽ dicẽti, quærendũ eſſe ſtudioſum, ac frugi uirum, etiã ſi ualde, inquit, quæſieris, nõ inuenies.* Percontãtibus *quid nã eſſet maxime gratũ, tempus ait: quid obſcurũ, futurorũ euentus, inquit: quid fidele, terra: quid contra infidum, mare inquit.* Dicebat, *prudentium uirorum eſſe prius quàm aduerſa cõtingãt, præuidere ne ueniant: fortiũ uero, cũ illa contigerint, æquo animo ferre.* Quod, *inquit, facere inſtituis, noli prædicare: nã ſi facere nequiueris, rideberis.* Infelicitatẽ *nemini improperaueris: ne iuſtæ querimoniæ pateas.* Depoſitum *cum acceperis, redde.* Amico *noli maledicere, ac ne inimico quidẽ.* Pietatem *colas: frugi eſto: pudicitiã ama: ueritati ſtude: fidẽ, peritiã, dexteritatem, amicitiam, diligẽtiamq́; cuſtodi.* Quæ *uero cecinit ac maxime probantur, hæc ſunt,* Sũpto *arcu & iaculis ſagittiferaq́; pharetra, impetendũ hominẽ improbũ.* Nam *fidũ nihil lingua loqui ualet, dũ cordi duplex alte inſedit ſenſus.* Fecit *item ad ſexcentos elegos uerſus, & carptim de legibus ad ciues.* Floruit *maxime circa* XLII. *olympiadem.* Mortuus *eſt autem ſub* Ariſtomene, *tertio anno* LII. *olympiadis, cũ uixiſſet ſupra annos ſeptuaginta, iã totus ſenio confectus, ſepultumq́; in* Leſbo *monumẽ-*

* ἀρχὴ magiſtratus. quod dictũ Sophocles Soloni, Ariſtoteles uero Bianti tribuit, ethicõ libro 5.

to ipſius inſcriptum epigramma teſtatur:

Ἰδίοις δακρύοις ἀγαναμένα καταθάπτει
Ἐνθάδε πιττακὸν ὑδ' ἱρὰ λέσβος. *hoc eſt,*
Condidit hoc tumulo lacrymis te Pittace Leſbos
Sacra ſuis, obitu languida facta tuo.

Eſt illa eius ſententia: Tempus noſce. Fuit & alter Pittacus legiſlator, cuius & Phauorinus in primo commẽtariorum, & Demetrius in æquiuocis meminit, qui & minor appellatus eſt. Fertur autem ſapiens ille cum ab Atarnete adoleſcente compelleretur, ut moneret utra ſibi ducenda eſſet uxor, duas quippe ſe expetere, alteram quidem opibus ſibi & genere parem, alteram utraq; in re excellentẽ: bacillo ſenum adminiculo ſublato admonuiſſe, peregeret ad triuium ciuitatis, quò ludendi cauſa pueri conueniunt, eosq; cõſuleret quid facto opus eßet, ſequereturq; illorum monita. Sicq; factum eße, adoleſcentemq; illũ puerorum uocibus monitum, æqualem ſibi duxiße. Id factum Callimachus in epigrammatis uenuſtißime ſcribit:

Atarna ciuitas media iter Myſiam & Lydiã, non procul à Leſbo.

Ξεῖνος ἀταρνείτης τὶς ἀνείρετο πιττακὸν οὕτως.
Τὸν μιτυληναῖον, παῖδα τὸν ὑῤῥαδίου.
Ἄττα γέρον δοιός με καλεῖ γάμος, ἡ μία μὲν δὴ
Νύμφη, καὶ πλούτῳ καὶ γενεῇ κατ' ἐμέ.
Ἡ δ' ἑτέρη προβέβηκε. τί λῷον, εἰ δ' ἄγε σύν μοι
Βούλευσον ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.
Εἶπεν. ὁ δὲ σκίπωνα γεροντικὸν ὅπλον ἀείρας
Ἠνίδ', ἐκεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.
Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῇσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.
Κείνων ἔρχεο, φησὶ, μετ' ἴχνια. χ' ὁ μὲν ἐπέστη
Πλησίον, οἱ δ' ἔλεγον, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.
Ταῦτ' ἀΐων ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου

Δράξασθ

Δράξαϑαι παίδων κληδόνα συνϑέμενος

Τὴν δὲ ὀλίγην. ὡς κεῖνος ἐς δικίων ἤγαγε νύμφην

Οὕτω καὶ σὺ Δίων τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. *hoc eſt,*

Nuper Atarnæus rogitabat Pittacon hoſpes
Hyrradij natum, quem Mitylena tulit.
Chare ſenex, gemina inuitat me teda, puella
Vna mihi par eſt gente, ſimulq; opibus:
Altera ſed præſtat. tu fare quod expedit oro,
Ducenda in thalamos utra mihi uxor erit?
Dixerat. ille breui elato, ſenis arma, bacillo.
Ecce, ait, hi totam rem, mihi crede, docent.
Illi autem celeres ſcuticis leuioribus orbes
Gyrabant latis in triuijs pueri.
I, ſequere illorum ueſtigia, dicit. & ille
Accedit, recinunt, tu tibi ſume parem.
Hæc ubi deprendit, iuuenum æquis luſibus hoſpes
Commonitus, magnis ædibus abſtinuit,
Ac tenuem modicas uxorem duxit in ædes.
Ergo Dion poſthac tu tibi ſume parem.

Dionemq; itidem admonet facere, parem ut eligat. Videtur autē ex affectu iſta dixiſſe. Nam nobiliorem ipſe duxerat Draconis filij Penthili ſororem, quæ illi immodice ſuperba erat. Hunc Alcæus σαράποδα, & σάραπον *uocat, quòd latos pedes traheret.* Χειροπόδην *autem, quòd uulnera in pedibus haberet, quæ* Χειράδες *appellantur.* γαύρηκα, *quòd fruſtra intumeſceret. Phyſonē uero & gaſtronem, quòd pingui eſſet aqualiculo.* ζοφοροδορπίδαν *quoq;, quòd obtuſam haberet oculorum aciē. Agaſyrtum uero, quòd obtrectatoribus pateret, & ſordidus eſſet. Huic exercitiū fuit molēdi tritici, ut Clearchus philoſophus teſtatur. Eſt autem eius breuis epiſtola huiuſmodi.*

ζοφοροδορπίδαν Plutarchus dictū putat φ ſordidis compotatiunculis gauderet.

Pittacus

PITTACVS CROESO.

IVBES me in Lydiam uenire ſpectatũ opes tuas. Ego, etſi illas minime aſpexi, nihil ambigo, Alyattis filium regum omniũ eſſe opulentiſſimum, auroq; refertiſſimum. Neq; uero amplius quicquam habituri ſumus, ſi Sardis ad te acceſſerimus. Auro enim ipſi nõ indigemus, contenti modico uitæ ſtipendio, quantum ſatis ſit mihi, & amicis. Veniam tamen, ut tibi perhumano & hoſpitali uiro familiaris efficiar. Vale.

BIAS PRIENAEVS.

BIanti Prienæo pater fuit Teutamus. Hunc Satyrus ſeptem reliquis prætulit. fuiſſe opulentum pleriq; autumant. Duris aduenam fuiſſe teſtatur. Phanodicus uero, captiuas eũ puellas redemiſſe Meſſenias, ſibiq; in filias nutriſſe, ac poſtea adiectis dotibus, Meſſanam parentibus illas remiſiſſe. Breui pòſt inuẽto Athenis, ut diximus, à piſcatoribus aureo tripode, cui erat inſcriptũ, Sapienti. Satyrus quidẽ puellas, alij uero ex quibus Phanodicus eſt, illarum patrẽ in concione ueniſſe ait, Biantemq;, expoſitis quæ in ſe egiſſet, appellaſſe ſapientẽ, ſicq; tripoda ad eum miſſum, eo conſpecto dixiſſe Biantẽ, Apollinẽ eſſe ſapientem, neq; illum admiſiſſe. Alij Thebis Herculi ſacraſſe ferunt, quòd illinc eſſet oriũdus, Prieneq; Thebanorũ colònia, Phanodico idipſum aſſerente. Fertur cũ ab Alyatte Priene ipſius patria obſideretur, Biãtẽ ex induſtria duos ſaginaſſe mulos, eosq; in caſtra impuliſſe, eis cõſpectis obſtupuiſſe regẽ, quòd bruta quoq; animalia tam nitide haberent, ac de ſoluenda obſidione cogitantẽ, explorandi gratia nunciũ in urbẽ miſiſſe. Biantẽ cõſilio regis explorato, magnos arenæ aceruos tritico operuiſſe, hominiq; oſtẽdiſſe. eo agnito regẽ cũ Prienẽſibus pacẽ percuſſiſſe, moxq;

moxq́; regē Bianti,ut ad ſe ueniret mandaſſe, illumq́; dixiſſe,E quidē Alyattē cepas edere ac flere iubeo. Fertur & in cauſis orandis ſummus,atq; uehementiſſimus fuiſſe,bonā tamen in partē dicendi uim exercere ſolitū. Idq́; Demodicū Aleriū ſignificaſſe cū diceret, Oratori Prienæam cauſam eſſe imitandam. Hipponactemq́; ſimiliter, qui dū laudare quempiam ſummæ integritatis uellet, eum Biante Prienenſi ait cauſas egiſſe præſtantius. Mortuus eſt & ipſe in hūc modū: Cauſam pro amico dixerat iam uetulus,& cū à dicendi labore quieuiſſet, caput in ſinu nepotis ex filia ſeſſus reclinauit. Cū uero aduerſarius itidem peroraſſet, iudicesq́; ſententiā pro eo tuliſſent, qui cauſæ ſuæ Biantē habuerat patronū,ſoluto iudicio,nepotis in gremio efflauiſſe animā cōpertus eſt,ipſumq́; magnifice ſepeliuit ciuitas,atq; eius laudes tumulo inſcripſit:*

*κρόμμυα ἐσθίειν prouerbiali figura,pro extremo cōtemptu.

Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι πριήνης φύντα καλύπτει
Ηδὲ βίαντα πέτρη κόσμον Ἴωσι μέγαν. *hoc eſt,*

Petra Prienæum tegit hæc bene culta Biantem,
Ornamentum ingens qui fuit Ionijs.

Eſt & noſtrum in eundem:

Τῇδε βίαντα κέκευθα, τὸν ἀτρέμας ἤγαμεν ἑρμῆς
Εἰς ἀΐδην πωλιῷ γήραϊ νιφόμενον.
Εἶπε γὰρ εἶπε δίκην ἑτάρου τινὸς, εἶτ' ἀποκλινθεὶς
Παιδὸς ἐς ἀγκαλίδας μακρὸν ἔτεινεν ὕπνον. *hoc eſt,*

Hic ſitus eſt Bias,Hermes quem duxit ad Orcum
Albentem niueis tempora cana pilis.
Vt cauſam dixit ſocij,inclinatus in ulnas
Mox pueri,ſomnum ſoluitur in tenuem.

Scripſit autē de Ionia ad duo millia uerſuū, qua nam ratione quis felix eſſe poſſet.Placuerunt eius iſtæ in primis ſententiæ, Ciuibus placere omnibus ſtude: habet enim

id multum

id multum gratiæ. Cōtrà uero faſtus, ac ſuperbia ſemper nocuit. Et illud: Corpore quidē eſſe ualidum, naturæ mu nus eſt. Porro quæ utilia ſint patriæ dicere, animi & prudentiæ propriū. pecuniarū autē copia etiā plurimus forte obueniſſe. Infelicē dicebat, qui ferre nequiret infelicitatē: morbumq́; animæ impoßibilia amare, & appetere, alieni uero incōmodi non meminiſſe. Interrogatus quid nā eſſet difficile, ferre, inquit, fortiter mutationē rerū in deterius. Nauigabat cū impijs aliquādo, & cū tota tempeſtate na uis quateretur fluctibus, illiq́; deos inuocarent, Silete, inquit, ne uos hic illi nauigare ſentiāt. Percontāti impio ho mini quid eſſet pietas, nihil reſpōdit: cumq́; ille ſilētij cau ſam ſciſcitaretur: quia, inquit, de rebus nihil ad te pertinē tibus quæris. Rogatus qd eſſet dulce hominibus, ſpes ait: Malle ſe inter inimicos, quàm inter amicos iudicare dice bat. Quippe ex amicis alterum prorſus futurū inimicum, ex inimicis autē alterū amicū. Forte interrogatus quid nā faciens homo delectaretur, Lucrans inquit. Dicebat uitæ tēpus ita metiendū, quaſi & diu, & parū uicturi ſimus, ita amandum quaſi odio ſimus habituri, malos enim eſſe plurimos. Sic autē cōſulebat, Si quid agere inſtituis, lente id aggredere, cæterū in eo quod elegeris, firmiter perſiſte. Noli cito loqui, eſt enim inſaniæ indiciū. Prudentiā dilige. De dijs ita ut ſunt loquere. Indignum hominē diui tiarum gratia laudare noli. Perſuadens accipe, nō cogēs. Quicquid boni egeris, in deos refer. Viaticū tibi ab adoleſcētia ad ſenectutē ſapientiā cōpara, ea quippe ſola eſt certa ueráq; poſſeßio. Meminit Biantis, ut diximus, etiam Hipponax, & inſuauis Heraclitus ipſum præcipue commēdat his uerbis: Priene oppidū Biantē tulit, Teutami filium, cuius eſt opinio illuſtrior quàm cæterorū. Et Prienæ

Cicero in Lælio hāc ſententiā Biantis eſſe negat, quòd ſapiente uiro ſit planè indigna.

ſacellum

ſacellum ipſi dedicarunt, quod Teutamiū dicitur. Eius eſt ſententia: Plures mali ſunt. Huius etiā feruntur eſſe ſentētiæ, Quicquid propoſueris, firmiter ſeruans perſeuera. Duo maxime cōtraria ſunt conſilio, ira ſcilicet & feſtinatio. Diu deliberatos amicos elige, eosq; uno affectu, nō uno habeas merito. Amicos ſequere quos non pudeat elegiſſe. Amici uitam tuam puta gloriam.

Hæc uidētur aſſuta, nā in Græco codice non habebantur.

CLEOBVLVS.

Cleobulus Euagoræ filius, ex Lindo, ſiue ut Duris autor eſt, ex Caria fuit. Eius genus pleriq; ad Herculē referūt. Corporis uiribus, ac forma fuiſſe inſignem, Aegyptumq; percipiēdæ philoſophiæ gratia petiſſe tradunt. Natamq; illi filiam Cleobulinam hexametrorū ænigmatum uatem, cuius & Cratinus meminit in eiuſdem nominis poëmate, plurali inſcribens numero. Sed & Mineruæ phanum à Danato conſtructum, illum inſtauraſſe aiunt. Scripſit autē carmina, obſcurasq; ſententias ad tria millia uerſuum. Midæ quoq; Mauſoleo inſcriptum epigrāma ab eo factum, non deſunt qui ſentiant.

In collectaneis Græcorū epigrammatū circunfertur hoc carmen Homeri titulo.

Χαλκῆ παρθένος εἰμί, μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
Ἔς τ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπρά τε σελήνη
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ τε θάλασσα.
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ
Ἀγγελέω παριοῦσι, μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται). hoc eſt,
Aenea ſum uirgo, Midæ quæ incumbo ſepulchro.
Dum fluit unda leuis, ſublimis naſcitur arbor,
Dum ſol exoriens, & ſpendida luna relucet,
Dum fluuij labuntur, inundant littora fluctus,
Hic conſtanter ago, lacrymisq; in marmore tincto
Fixa, Midam moneo hic tumulatum chare uiator.

Innituntur autem Simonidis teſtimonio, qui uituperare uidentur, quòd tantas laudes in eius ſtatuam tanto uerborum ſtrepitu congeſſerit, ut eam indeficiētibus omnibus uernis floribus, ſolisq; flammis, & aureæ Lunæ, & æquoreis undis cōparauerit, ipſumq; Cleobulū aperte fatuū appellat. Vnde cōſtat Homeri illud nō eſſe, qui multis annis Midam præceßit, ut aiunt. Fertur in commentarijs Pamphilæ ipſius huiuſmodi ænigma:

Εἷς ὁ πατήρ, παῖδες δὲ δυώδεκα. τῶν δ' ἑκάστῳ
Παῖδες τριήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι.
Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι
Ἀθάνατοι δέ, τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι. *hoc eſt*

Eſt genitor proles cui ſit biſſena, ſed horum
Cuiuis triginta natæ, ſed diſpare forma.
Hæ niueis totæ, fuſcis ſed uultibus illæ,
Atq; immortales cum ſint moriuntur ad unam.

Eſt autē annus. Sunt & iſtæ ex ſententijs illius celebres, Imperitia in omnibus maiori ex parte dominatur, & multitudo uerborum. Sed tempus ſufficiet. Sentire atq; ſapere illuſtre aliquid & inclytum ſtude. Inanis, & ingratus ne ſis. Filias nuptui locari oportere ætate uirgines, ſed prudētia & ſenſu mulieres, docens per id uirgines quoq; erudiendas eſſe. Dicebat amicos beneficijs fouendos ut amicitiores ſint, inimicos autem amicos faciēdos. Cauendam enim calumniā amicorū, inſidiasq; inimicorū fugiendas. Illud itē antequā domo quis exeat quid acturus ſit, apud ſe pertractet. Rurſus cum redierit quid egerit recogitet. Conſulebatq; corpus rite exercendum. Audiendi magis quàm loquendi ſtudioſum eſſe oportere. intentum ſtudijs potius, quàm indoctum. Linguam non maledicam eſſe debere. Proprium uirtutis, eſſe alienum à uitio.

uitio, iniuſtitiam fugere. Ciuitati ea conſulenda quæ ſunt optima. Voluptatem frænandam. Vi nihil agendum, erudiendos liberos, inimicitias ſoluendas. Cum muliere neque blanditijs agendum, neque præſentibus extraneis iurgandum. Illud quippe uecordiam, iſtud ueſaniam ſignificare. Famulum uino hilarem non puniendum, uideri enim id dementius eſſe. Vxorem ſibi parem eligendam. Idē Pittaco tribuit, ut in eius uita abunde dictum eſt. *Nam ſi clariorem te duxeris, inquit, affines dominos habebis. Iis qui conuicijs perſtringuntur non inſultandum, inimicos quippe ex ea irriſione fieri. Dum ſecunda fortuna arridet, ſuperbire noli. aduerſa perſtrepente noli frangi. Fortunæ mutationes fortiter perferre diſce. Obijt ſenex annorum* L X X. *eiusq́; laudes tumulo inſcriptum epigramma continet.*

Ἄνδρα σοφὸν κλεόβουλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ
Ἥδε πάτρη λίνδος πόντῳ ἀγαλλομένη. *hoc eſt,*

Extinctum luget Cleobulum patria Lindus,
Patria quæ medio eſt undiq; cincta mari.

Scripſit & ipſe breuem epiſtolam Soloni ſic:

CLEOBVLVS SOLONI.

AMICI *quidem tibi ſunt permulti, ſingulisq́; domus eſt. uerum ego Soloni commodiſſimam fore ad inhabitandum Lindum cenſeo ciuitatem liberam. Eſtq́; inſula maritima, ubi ſi morari uolueris, nihil à Piſiſtrato mali formidabis, atq; ad te amici undiq; confluent. Vale.*

PERIANDER CORINTHIVS.

PEriandro Corinthio Cypſelus pater fuit ex Heraclidarum gente. Vxorē autē Lyſiden duxit, quam ipſe Meliſſam appellabat, Proclei Epidaurenſium tyranni, & Eriſteneæ Ariſtocratis filiæ, ſororisq́; Ariſtodemi filiam, qui, ut ait Heraclides Ponticus in libro de Princi-

patu,totius ferme Arcadiæ dominabantur. Duos ex ea filios genuit, Cypſelum & Lycophronem: alterum ex his iuniorem prudentem, maiorem natu ſtolidum. Poſt aliquantum temporis accenſus ira, miſſam ſub gradus prægnantem coniugem, calcibus percuſsit, ac necauit, pellicū perſuaſus calumnijs, quas tamen poſtea igne cremauit, puerumq; Lycophrona matri fletu iuſta ſoluentem abdicauit, atq; in Corcyram agi præcepit: iam uero uicinus ſenio illum ut ei tyrannidem per manus daret, ad ſe accerſiri iuſsit. Eius deprehenſo conſilio Corcyrenſes inuicem interemerunt. Hoc ille comperto, furijs ſuccenſus, eorum liberos ad Alyatten præſecandos miſit. Cum autem nauis appropinquaſſet Samo, Iunoni uota facientes, à Samijs ſeruati ſunt. Quod ille ubi didicit, mœrore confectus exceſsit è uita, annos natus ferme octoginta. Soſicrates eum ante Crœſum obijſſe diem aſſerit, LX. & uno annis, ante quadrageſimā nonā Olympiadē. Hunc Herodotus in primo Hiſtor. Traſybuli Mileſiorum tyranni hoſpitē fuiſſe ait. Ariſtippus autem in primo de Antiq. delic. libro, hæc de illo refert: matrem eius Crateam illius amore feruentē, clàm congredi ſolitam, illo non inuito tantoq; flagitio acquieſcente. Quod ubi cognitum eſt, dolens ſe fuiſſe deprehenſum, grauius iam ciuibus inſtabat. Porrò Ephorus in hiſtoria, uouiſſe illum tradit, ſi Olympia quadriga uiciſſet, auream ſtatuam deo ſacraturum, uictoria uerò potitū & auro egentem, quadā celebritate populari, mulieribus procedētibus ornatis, mundum ademiſſe muliebrem, atq; ita donarium miſiſſe aſſerūt. Illum cùm ſepulchrum ſuum ignorari uellet, tale quippiam molitum, duobus iuuenibus uiam quandam oſtendiſſe, ac iuſsiſſe noctu per illam incederent, eumq; qui primus occurriſſet, interimerēt ac ſepelirent.

lirent: poſtq; illos quatuor alios miſiſſe, qui eos necarent ac ſepulturæ traderent. Rurſus contra eos miſiſſe plures, itidemq; ut facerent imperaſſe, atq; ita ipſum primis obuium, occiſum eſſe. Enimuero Corinthij *cenotaphiũ illius uerſibus illuſtrarunt.*

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτανιν πατρὶς ἥδε κόρινθος
Κόλποις ἀγχιάλοις γῆ περίανδρον ἔχει. *hoc eſt,*
Et ſophia & nummis Periandrum *terra* Corinthus
Clarum, littoreo continet alma ſinu.
Extat & noſtrum in eundem,
Μὴ ποτὲ λυπήσῃ σε τὸ μήσε τυχεῖν τινὸς, ἀλλὰ
Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς οἷσι δίδωσι θεός.
Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς περίανδρος ἀπέσβη
Οὕνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν. *hoc eſt.*
Ne tibi iam doleat ſi non optata ſequaris,
Sed iuuet id ſuperi quod tribuere Dei.
Nam ſapiens ſtygias Periander *ceßit ad umbras*
Extinctus, quòd non quæ uoluit ualuit.

Huius illud eſt, Nihil *pecuniarum gratia agendũ.* Oportere *enim aliàs modo qui honeſtus nõ ſit, lucrari.* Scripſit *&* ὑποθήκας *ad duo milia uerſuũ.* Dicebat *his qui tuto regnare uellent, ſumma ope nitendũ, ut beneuolentia, non armis ſtiparentur.* Rogatus *aliquando, cur in tyrannide perſiſteret, quia, inquit, & ſponte & inuitũ cedere æque periculoſum eſt.* Dixit *& hæc,* Bona *res eſt quies, ac periculoſa temeritas.* Turpe *lucrum.* Populi *adminiſtratio tyrannide præſtantior eſt.* Voluptates *corruptibiles ſunt, honores immortales.* Inter *ſecũdas res eſto moderatus, inter aduerſas prudens.* Amicis *& fœlicibus & infœlicibus eundẽ te præbe.* Quodcunq; *pollicitus fueris, ſerua.* Inter *loquendum caue ne ſecreta pronunties.* Non *peccantes*

modo,uerum & peccare geſtientes punito.Primus hic armatus circunſeptus inceßit,magiſtratumq́; ad tyrannidē tranſtulit,neq; in urbe uiuere quoſuis permittebat,ut Ephorus & Ariſtoteles tradunt. Claruit autem circa trigeſimam octauam olympiadem,exercuitq́; tyrannidem annos X L. *Porro Sotion atq; Heraclides & Pamphila in* V. *Comment.duos aiunt fuiſſe Periandros,tyrannum alterum,alterū uero ſapientem,eumq́; Ambraciotem.Quin eos Neanthes quoq; Cyzicenus ait patrueles ſibi inuicē fuiſſe. Porrò Ariſtoteles Corinthium aſſerit fuiſſe ſapientem,Plato negat.Ipſius & hoc eſt:*Exercitatio poteſt omnia,nam & Iſthmum quoq; potuit perfodere. Ipſius aliquot feruntur epiſtolæ,cuiuſmodi hæc eſt.*

* μελέτη cura,& labor, q, ut ait Maro, omnia uincit.

PERIANDER SAPIENTIBVS.

GRATIAS *immortales ago Pythio Apollini,quòd in unum coactos epiſtolæ meæ repererunt,ipſæq́; Corinthum,ut confido,perducēt. Expecto itaq; uos. Certe ipſi uidebitis q̄ ciuiliter uos excipiā.Sicut igitur anno præterito Sardis in Lydiā ueniſtis,ita nūc oro ne pigeat ad me quoq; proficiſci Corinthi tyrannū. Videbūt enim uos nō ſine gratulatione Corinthij Periandri domum adeuntes.*

PERIANDER PROCLEO.

NOBIS *quidem non ex ſententia fuit uxoris ſcelus. Tu autem ſponte filio ingrato ſi quid egeris,peccas. Aut igitur immanitatem in filium compeſce, aut ego illi opem feram. Nam & ipſe ſatis diu pœnas dedit.*

TRASYBVLVS PERIANDRO.

PRAECONI *quidem tuo nihil dißimulaui,ſed ipſum in ſegetem inducēs,eminentiores ſpicas bacillo feriens decutiebam,ſubſequente illo,tibiq́;,ſi interrogares, referret quicquid uel uiderit uel audierit à me. Tu ergo*

ſic

ſic facito, ſi quidem tyrannidem tuto tenere cupis, atq; in ea conſtabiliri, ciuitatis principes tolle, ſiue illi amici, ſiue inimici uideantur. Quippe tyranno amici quoque ſæpe ſuſpecti ſunt.

ANACHARSIS SCYTHA.

*ANacharſis Scytha Gnuri quidẽ filius, Caduidæ uerò Scytharum regis frater, matre Græca fuit, quamobrem & utriuſq; linguæ peritus erat. Scripſit autem & de Scytharum legibus, & de his quæ apud Græcos legitima & ſolennia ſunt, ad frugaliorẽ ac uiliorẽ uictum, itemq́; de re bellica ad nongentos uerſus. Præſtitit prouerbij occaſionem, eò quòd eſſet audax & conſtans in dicendo, ut qui eius conſtantiam imitaretur,*Scythicũ dicendi genus diceretur imitatus. Eum Soſicrates Athenas conceſſiſſe* XL. *&* VII. *olympiade, ſub Eucrate principe tradidit. Porrò Hermippus Solonis iuiſſe domũ, & cuidã ex familia iuſſiſſe nũciaret ei Anacharſim adeſſe pro foribus, ut illius cõſpectu & hoſpitio, ſi fieri poſſet, frueretur, puerũ intus hæc nũciaſſe Soloni, eiusq́; iuſſu hæc illi renunciaſſe, in proprijs regionibus hoſpites fieri. Ad hæc introgreſſũ dixiſſe Anacharſim, modo ſe eſſe in patria, atq; ad ſe pertinere hoſpites facere. Eam uiri dexteritatem admiratũ Solonem, continuo illũ admiſiſſe, & arctiſſimis amicitiæ uinculis ſibi deuinxiſſe. Poſt aliquantulũ temporis regreſſum in Scythiã, cum patrias leges immutare uellet, Græcasq́; toto conatu niteretur inducere, in uenatu à fratre ſagitta percuſſum interiſſe, dicentẽ, Sermonis & diſciplinæ gratia ſe ex Græcia ſeruatum, per inuidiam in domo & patria periſſe. Quidam Græco ritu ſacrificantem occiſum tradunt. Eſt autem noſtrum in illum epigramma,*

* τὴν ἀπὸ σκυθῶν ῥῆσιν, hoc eſt, Scytharũ orationẽ, eo autẽ prouerbij uice utitur Lucian' & Aelianus in epiſtolis.

Es σκυθίην Ανάχαρσις ὅτ᾽ ἤλυθε πολλὰ μογήσας

Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν Ἑλλαδικοῖς.
Τὸν δ' ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὦκα δόναξ. hoc eſt,

In Scythiam patrias rediens Anacharſis ad oras
Orabat Græco uiuere more ſuos.
Vix ea cum ſummo infelix uerſaret in ore
Verba, ſenem ſuperis dira ſagitta dedit.

Huius illud dictũ memoratur: Vitem uuas tres ferre, primam uoluptatis, ſecundã ebrietatis, tertiã mœroris. Mirari ſe dixit, quomodo apud Græcos artifices certarent, iudicarentq; qui artifices non eſſent. Rogatus quo pacto quis abſtemius fieret, ſi turpes, inquit, ebrióſorũ motus ſibi ante oculos ponat. Mirari itẽ ſe dicebat, quinã fieret, ut Græci aduerſus eos qui iniurijs laceſſunt legem ferentes, athletas, cũ ſe inuicem feriunt, honorant. Cum didiciſſet quatuor digitos nauis eſſe craßitudinẽ, tantũ, inquit, à morte abſunt qui nauigant. Oleum ueſaniæ pharmacum dixit, quòd eo uncti athletæ, contra ſe mutuo magis inſanirent. Quî fit, inquit, ut qui mentiri uetant, in cauponũ tabernis aperte mentiãtur? Mirari ſe dixit, cur Græci initio conuiuij paruis poculis uterentur, ubi uerò ſaturati eſſent, maioribus. Inſcribitur autẽ ipſius imaginibus, lingua, uẽtre, pudẽdis cõtinendũ eſt. Rogatus an in Scythia ſint tibiæ, ne uites quidẽ inquit. Percõtanti quæ nam eſſet ſecurißima nauis, ea, inquit, quæ in portum uenerit. Iſtud quoq; ſe apud Græcos mirabile uidiſſe referebat, quòd fumum in montibus relinquerẽt, ligna in urbẽ cõueherent. Interroganti, utrũ plures ſint uiui quàm mortui, nauigãtes, inquit, utra in parte cõſtituis? Exprobranti ſibi Attico, quòd Scytha eſſet, at mihi, ait, dedecori eſt patria, ſed patriæ tu. Rogatus, quid nam eſſet hominibus bonũ ac malum, lingua, inquit. Melius aiebat, eſt amicũ unũ egregiũ,

quàm gregarios multos poßidere. Forū ad fallendū inuicem, atq; ad dandas auaritiæ manus deſtinatū locum dicebat. Ab adoleſcente in cōuiuio paſſus cōtumeliam, adoleſcens, inquit, ſi modo cum iuuenis es uinū non fers, quando ſenueris aquā feres. Inuenit, ut quidā uolunt, ad uitæ uſum ancorā & figuli rotam. Scripſit & hanc epiſtolā.

ANACHARSIS CROESO.

EGO, *Lydorum rex, in Græciam adueni, Græcorum mores & ſtudia & inſtituta percepturus. Auro autem nihil egeo, ſatisq; mihi eſt, ut ad Scythas redeā melior atq; doctior. Veniam tamen ad te Sardis, plurimi faciens tibi familiarem & amicum fieri.*

MYSON.

MYſon *Strymonis filius, ut ait Soſicrates, Cheneus genere, Hermippo autore traditur, à uico Oetæo ſiue Laconico ſic dictus, numeraturq́; inter ſeptē ſapientes. Aiunt eius patrē tyrannū fuiſſe. Fertur à quodā Pythiam, cùm ab Anacharſide quæreretur, quis nam ſe eſſet ſapientior, reſpondiſſe, ut de Chilone prædiximus in Thaletis uita, Oetæum quendā Myſonem Cheneum ſe ſapientiorem eſſe. hoc illum oraculo ſolicitatum, ad uicum perueniſſe, eumq́; reperiſſe æſtate, ſtiuam aratro aptantē, ac dixiſſe, Atqui ò Myſon, non aratro uacandi nunc tempus eſt, illumq́; reſpondiſſe, Imo ſatis tempeſtiuum ad illud parandum. Alij oraculum illud non Oetæum, ſed Eteum dixiſſe autumant, inquiruntq́; quid ſit Eteus. Parmenides quidem pagum eſſe Laconiæ unde fuerit Myſon, Soſicrates uerò in ſucceßionibus patre Eteum, matre Cheneum fuiſſe tradit. Eutyphron Heraclidis Pontici filius Cretem aſſerit, eſſe enim in Creta oppidū Etean. Anaxilaus Arcadē tradit. Meminit ipſius & Hipponax dicens, Et Myſo*

Eteon Atticæ oppidum Plinius, & Ἰτέα Laconicæ Stephanus per ι pſilon ſcribunt, non æ diphthongum.

quem uirorum omnium ſapientiſſimum Apollo prædicauit. Ariſtoxenus in uaria hiſtoria, hunc ab Apemanti & Timonis moribus non multum abſuiſſe teſtis eſt, quippe qui hominũ oſor fuerit, quiq́; deprehēſus Lacedæmone ſolus in ſolitudine riſerit. Cùm ab eo rogaretur qui eum de improuiſo deprehēderat, cur nemine præſente rideret? At ob hoc ipſum rideo, dixiſſe. Ex hoc habitũ ignobilē, q̃ nō ex urbe, ſed ex uico, eoq́; obſcuro natus eſſet, obq́; eã ignobilitatē, quæ ipſius ſunt à pleriſq; Piſiſtrato tyrãno attribui, idē Ariſtox. autor eſt, præter Plat. philoſophum. Nã meminit illius in Protagora, illũ pro Periandro cõſtituēs. Dicebat autē, Non ex uerbis res, ſed ex rebus uerba eſſe inquirēda, neq; propter uerba res perfici, ſed rerũ gratia uerba cõſummari. Defunctus eſt autē ætatis anno XCVII.

EPIMENIDES.

Epimenides, ut ait Theopompus, aliiq́; complures, patrem habuit Phæſtium, alij Doſiadem, alij Ageſarcũ tradunt. Cretenſis genere, Gnoſo oriundus, ubi ex uici natura effigiē mutaſſe perhibetur. Miſſus enim aliquando à patre ouem rure deferret, meridiano tempore diuertit ex itinere, atq; in ſpelunca, LVII. annos perpetuos obdormiuit. Dehinc ſomno excitatus quærebat ouem, putabat enim ſe parum obdormiſſe. Quam cùm non inueniſſet, in agrum reuertitur. Cum uerò rerum omniũ faciem immutatam cerneret, agrumq́; in alterius ius conceſſiſſe, ſtupore attonitus, & dubius rediјt in oppidũ. Ibi cùm domum ſuã uellet ingredi, quiſnã eſſet interrogatus, uixq́; agnitus à iuniore fratre iam uetulo, omnē ex illo didicit rei ueritatē. Porrò illius fama per Græciã uolãte, Deo eſſe chariſſimus exiſtimatus eſt. Vnde & Athenienſes cum aliquãdo peſte laborarent, reſponſo à Pythia accepto, urbem expiari opor

oportere, Niciam Nicerati filium naui miſere, Epimenidemq́; ex Creta aduocarunt. Profectus autem olympiade XXVII. *luſtrauit urbem, peſtemq́; compeſcuit, hoc modo. Sumpſit oues nigro & candido uellere, duxitq́; in Arium pagum, atq; inde quò uellent abire permiſit, his qui illas ſequebantur mandans, ubicunq; illæ accubuiſſent, ſingulas mactarent peculiari cuipiam deo, atque in hunc modum quieuit lues. Ex eo iam hodieq́; per Athenienſium pagos, aras ſine nomine inueniri certum eſt, in eius quæ tunc facta eſt expiationis memoriam. Alij cauſſam dixiſſe peſtis Cylonium* ſcelus, liberationemq́; ſignificaſſe, atq; ideo mortuos duos adoleſcẽtes Cratinum & Cteſibium, atq; ita cladem quieuiſſe. Athenienſes ea pernicie liberi, homini talentum decernũt, & nauim quæ illum in Cretam reueheret. Verum ille pecunia repudiata, amicitiam & ſocietatem Athenienſium & Gnoſiorum impetrauit, reuerſusq́; domum, paruo pòſt tempore migrauit è uita, ætatis ſuæ anno centeſimo quinquageſimo ſeptimo, ut ait Phaſgo in libro de longæuis: ſicut autem Cretenſes tradunt, ducenteſimo nonageſimo nono. Xenophanes uero Colophonius audiſſe ſe dixit, cẽteſimo quinquageſimoquarto. Scripſit autem Curetum & Corybãtum generationem, & theogoniam ad quinq; millia uerſuum. Argus quoq; nauis apparatum & ſtructuram, & Iaſonis in Colchon nauigationem, ad ſex millia & quingẽtos uerſus. Scripſit & proſa oratione de ſacrificijs, & repub. Cretẽſium, ac præterea de Minoë & Radamantho, ad quatuor millia uerſuum. Cõſtruxit & apud Athenienſes phanũ*uerẽdorum deorũ, ut ait Lobon Argiuus in libro de poëtis. Fertur etiam primus domus atq; agros expiaſſe, delubraq́; erexiſſe. Sunt qui illũ non obdormiſſe,*

* ἄγος, piaculum à Cylone, quem extractũ ex σεμνῶν dearum aſylo Pericles interfecit.

* σεμνῶν θεῶν, caſtarum & uenerandarũ dearum. Sic enim appellantur apud Athenienſes furiæ.

d 2 *ſed*

ſed ad tempus expatiatum aſſeuerent, intentum uidelicet radicibus ſecandis. Extat ipſius ad Solonem conditorẽ legum epiſtola de ea rep. quam Minos Cretẽſibus tradidit. Sed Demetrius Magneſius in libro de poëtis, ac ſcriptoribus æquiuocis, epiſtolam ut recentem neq; Cretenſi, ſed Attica locutione ipſaq; non ſatis antiqua ſcriptam, argue re nititur. ſit illa ſane recens, ut uult ipſe. Ego & aliam ipſius epiſtolam reperi in hunc modum.

EPIMENIDES SOLONI.

CONFIDE *ò amice. Si enim uel ſeruire aſſuetis, uel non bene inſtitutis Athenienſibus Piſiſtratus immineret, imperium profectò diuturnum habuiſſet: cæterũ uiros haud ſane malos, aut ignauos ſeruire cõpulit, ſed qui monitorum Solonis memores præ pudore ingemiſcant, ſeruire tyrannidi diutius haudquaquam ferent. Verum etſi Piſiſtratus ciuitatem occuparit, non tamẽ ad illius liberos imperium ſpero deducendum. Eſt enim perdifficile hominibus liberis præclarisq; inſtitutis legibus ſub ſeruitute durare. Tu autem noli quæſo uagus agi, ſed in Cretam uenire ad nos matura, ubi tyrãnus nullus cuiquam moleſtus eſt. Si uero illius amici forte, ut fit, in itinere inciderint, metuo ne quid ſiniſtri tibi eueniat. Hæc ille.*

Quidam Demetrio autore tradunt accipere ſolitum à nymphis cibũ, eumq; intra bouis ungulã conditũ ſeruare, paulatimq; inde ſumere, nullaq; exinde egeſtione indigere, neq; uiſum unquã edere. Meminit huius & Timæus in ſecũda. Sunt item qui dicãt, Cretẽſes illi ſacrificia offerre, ut deo. Aiunt & diuinationis fuiſſe peritiſſimũ. Siquidem cum apud Athenienſes μουνυχίαν uidiſſet, ignorare eos dixiſſe, quantarũ cladiũ cauſa locus ille futurus eſſet, quod ſi ſciret, dẽtibus illũ diſcerpturos. Hæc autẽ prædixit multis antè

Munychia portus Atticæ, & templũ Dianæ quæ inde μουνυχία appellatur.

ante tēporibus. Fertur & primus ſe Aeacū dixiſſe, Lacedæmonijsq́; prædixiſſe captiuitatē, quam paſſuri erant ab Arcadibus, ac ſeipſum reuiuiſcere ſæpe ſimulaſſe. Theopōpus autē in mirabilibus refert, cum nympharū tēplum exædificaret, uocē è cœlo lapſam, Epimenides, non nymphis, ſed Ioui dedicato. Cretēſibus item prænūciaſſe belli exitū, quod inter Arcades & Lacedæmonios agebatur, eum quem prædiximus. Quo in bello deſerti ab Orchomenijs in ius hoſtiū conceſſere. Senuiſſe illum intra tot dies, quot obdormiſſet annos, nō deſunt qui aſſeuerāt. hoc enim Theopōpus ait. Hūc à Cretēſibus Curetē appellari ſolitū, Myronianus in ſimilibus autor eſt. Corpus eius apud ſe Lacedæmonij ſeruāt reſpōſo quodā admoniti, ut refert Soſib. Lacedæmon. Fuerūt alij duo Epimenides, genealogiæ ſcriptores, & tertius qui Dorice Rhodi hiſtoriā ſcripſit.

PHERECYDES.

*Pherecydes Badis filius, Syrius, ut in ſucceſsionibus Alexander tradit, Pittaci auditor fuit. Eum Theopōpus aſſerit primū omnium de natura, & de dijs ſcripſiſſe. Plurima de illo & ſtupēda memorantur. Deambulantem enim ſecus littus*Pſamiū, cum intuitus fuiſſet nauem plenis uelis currentē, poſt paulū mergendā prædixiſſe, atq́; ut dixerat ſe inſpectante contigiſſe. Hauſtam rurſus aquā ex puteo cum biberet, poſt diem tertium terræ motum futurum prædicaſſe, atq́; ita factum eſſe. Cum denuo Meſſanam aſcendiſſet in Olympiā, Perilao hoſpiti conſuluiſſe, cum tota familia inde migrare maturaret, neglexiſſe illū, Menaſſamq́; paulo pòſt captam ab hoſtibus fuiſſe. Lacedæmonijs ſolitum dicere, Neque aurum, neque argentum honorandum, ut Theopompus in mirabilibus ſcribit. Præcepiſſe hoc ſibi in ſomnis Herculē, quē & eadem*

*τῆς ψάμμου ſcriptū erat in Græco codice, haud ſcio an mēdoſe.

*nocte regibus, Pherecydi ut obtemperarent, iuſsiſſe. Sunt qui Pythagoræ iſta aſcribant. Tradit Hermippus illum, cum inter Epheſios atq; Magneſios uigeret bellum, cuperetq; Epheſios uincere, quendam ex prætereuntibus interrogaſſe unde eſſet, & cum ſe ille Epheſium dixiſſet, adieciſſe, Trahe me per crura, & in agro Magneſio pone, ciuibusq; tuis annuncia, ut parta uictoria me in eo loco ſepeliant, adiecitq; ſe eſſe Pherecydem. Hæc ubi ille ciuibus renunciauit, magna eos uictoriæ inceſsit ſpes. Poſtridie uero commiſſo prælio, Magneſios fundunt, uictoresq; Pherecydẽ ex uita migraſſe comperiũt, quem etiam ſepelientes magnifice honorauerunt. Quidam profectum Delphos è monte Corycio ſeipſum deieciſſe aiunt, deniq; ſepultum eſſe. Alij à pediculis conſumptum, obijſſe diem tradunt. Ariſtoxenus uero cum de Pythagora eiusq; familiaribus ſcriberet, refert illum cum à Pythagora qui uiſitandi gratia aduenerat, ut ſeſe haberet interrogatus eſſet, digitum immiſiſſe per ianuam ac dixiſſe, *Aperte inſpice: unde ea uox poſtea à philoſophis in malam partem accipi ſolita. Qui autem ea in meliorem partem utuntur, peccant. Dicebatq; deos mẽſam θυωρὸν uocare. Porro Andrõ Epheſius duos tradit fuiſſe Pherecydes Syros. Aſtrologũ alterum, alterum theologum, Badis filium, cuius Pythagoras ſtudioſus fuerit. Eratoſthenes unum tantũ Syrium, alterum Athenienſem genealogũ fuiſſe aſſerit. Seruatur adhuc Pherecydis Syri, quẽ ſcripſit, libellus de rerũ principio, cuius initiũ eſt, Iupiter quidem atq; tempus idem, & Tellus erant ſemper. Terrenæ autem nomen fuit Telluri, poſtquàm ipſi Iupiter præmium dedit. Seruatur & heliotropiũ in Syra inſula. Refert autem Duris in ſecundo ſacrorum, inſcriptum eius tumulo hoc epigramma:*

* χροῒ δῆλα, uel, ut alij legũt, χρωτὶ δῆλα, ex cute apparet.

θυωρὸς ſacra menſa.

Τῆς δὲ

Τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος, ἢν δέ τι πλεῖον.
Πυθαγόρῃ τῷ 'μῷ, λέγε τοῦθ' ὅτι πρῶτος ἁπάντων.
Ἐστὶν ἂν Ἑλλάδα γῆν. οὐ ψεύδομαι ὧδ' ἀγορεύων.

Hoc eſt,

Deſinit in me omnis ſapientia. prima quòd autem
Pythagoræ noſtro tribuatur palma, fatebor
Id, ſed ob hoc quia primus erat in gente Pelaſga.

Ion autem Chius de ipſo ſic ſcribit,

Ὡς ὁ μὲν ἠνορέῃ τε κεκασμένος, ἠδὲ καὶ αἰδοῖ
Καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοτον,
Ὥσπερ πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων
Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν. *hoc eſt,*

Virtutum ornatus inſignibus atq; pudore
Hic animo uiuit ſuauiter exanimis.
Atq;, ut Pythagoræ ſapientia ſumma, uirorum
Multorum mores uidit & edidicit.

Eſt & noſtrum ſic ſe habens, carmine Pherecratio.

Τὸν κλεινὸν φερεκύδην
Ὃν τίκτει ποτὲ σῦρος
Ἐς φθεῖρας λόγος ἐστίν,
Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,
Θεῖναί τ' εὐθὺ κελεύειν
Μαγνήτων, ἵνα νίκην
Δοίη τοῖς ἐφέσοιο
Γενναίοις πολιήταις
Ἦν γὰρ χρησμὸς ὃν ᾔδει
Μοῦνος τοῦτο κελεύων.
Καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις
Ἆρ' οὖν τοῦτ' ἄρ' ἀληθές
Ἦν, εἴ τις σοφὸς ὄντως,
Καὶ ζῶν ἐστὶν ὄνησις

Χ' ὅταν

χ' ὅταν μηδὲν ὑπάρχῃ. *hoc eſt,*

Inſignis Pherecydes
Syros quem parit olim,
Turpes in pedicillos
Permutaſſe priorem
Formam dicitur, atque
Magnetum in regionem
Se iußiſſe trahi, quo
Donaret generoſis
Palmam illuſtrem Epheſinis.
Oraclum fuerat, quod
Solus nouerat ipſe
Hoc mandans. moriturq́;
Lætus ſic apud illos.
Verum eſt hoc igitur, quòd
Si uere eſt ſapiens quis
Viuus utilis uſque
Extinctusq́; iuuabit.

Aliorum etiam in eum feruntur epigrammata. Fuit autem circa ſexageſimam nonam olympiadem. Eſt eius quoque ad Thaletem huiuſmodi epiſtola.

PHERECYDES THALETI.

BENE *moriaris, cum tibi fatalis dies ſuperuenerit. Morbus me inuaſerat cum tuas accepi literas, pediculis operiebar, & febri quatiebar totus. Mandaui itaq; quibuſdam ex familiaribus, ut cum me ſepelierint, ad te perferant quæ ſcripſi. Tu autem ſiquidem ea probaueris cum ſapientibus reliquis, ita legenda demum trades. ſin autem improbaueris, nolito edere. Mihi certe necdum ſatis placebant. Eſt ibi quidem non certa rerum fides. Neq; enim id recepi, neq; quid ſit uerum me ſcire profeßus ſum. forte*

quædam

quædã de theologia reſeruaui, cætera intelligere oportet. Omnia quippe indico potius, quàm aperio. Morbo autem diebus ſingulis inualeſcente, neq; medicorum quempiam, neq; amicorum penitus amitto. Cæterum aßiſtentibus pro foribus, & interrogantibus quo in ſtatu ſim, digito per oſtij clauſtra dimiſſo, quàm peſtilenti malo tenear, oſtendi: admonuiq́; ut poſtridie conueniant ad ſolennes Pherecydis inferias. Vale.

Atq; hi ſunt qui appellati ſunt ſapientes, quibus plerique Piſiſtratum etiam tyrannum aſcribunt. Veniendum uero iam ad philoſophos, ac primo inchoandum ab Ionica philoſophia, cuius principem Thaletem fuiſſe memorauimus, Anaximandri præceptorem.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM uita Liber ſecundus.

ANAXIMANDER.

ANAXIMANDRO *Mileſio Praxiades pater fuit. Huius eſt illud, Principiũ elemẽtum immẽſum hoc, & infinitũ eſſe, nõ tamẽ definiẽs aëra, & aquã, aut aliud quippiam. Partes quidẽ eius immutari, totum uero immutabile. Durare medio loco terram centri inſtar conſtitutã globoſamq́; eſſe, et rotundã. Lunã* falſo lucere lumine, ſplẽdorẽq́; à ſole mutuari. Solẽ terræ æquare magnitudinẽ, & eſſe puriſsimũ ignẽ. Primus autẽ gnomonẽ inuenit, ipsũq́; Lacedæmone in loco captãdæ umbræ idoneo ſtatuit, quo, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria, cõuerſiões ſolis, et æquinoctia notaret.* ὡροσκόπια *quoq; fabricatus eſt, ac primus terræ, mariſq́;* circuitus deſcripſit,*

*ψευδοφανῆ.

*περίμετρον.

& ſphæ

& ſphæram inſuper conſtruxit. Quæ uero commoda ſibi uiſa ſunt, ſummatim, prout memoriæ occurrebant, expoſuit. Apollodorus Athenienſis illum in chronicis ait ſecundo anno LVIII. *olympiadis, annum egiſſe ætatis ſexageſimum quartũ, ac paulo pòſt obijſſe diem. Floruiſſe autem maxime ſub Polycrate Samiorum tyranno. Aiunt eum canentem à pueris irriſum, eoq́; cõperto dixiſſe, canendum ergo puerorũ cauſſa modulatius. Fuit & alius Anaximãder hiſtoricus, & ipſe Mileſius Ionicus ſcriptor.*

ANAXIMENES.

ANaximenes *Euryſtrati filius, Mileſius Anaximandri auditor fuit. Quidam & Parmenidẽ audiſſe aſſerũt. Hic initiũ dixit aëra, & infinitũ. Moueri ſydera non ſupra terrã, ſed circa terrã. Vſus eſt autẽ Ionica locutione ſimplici & minime fucata. Sexageſima tertia olympiade natũ eſſe, atq; eo anno quo Sardis capta ſit, obijſſe diem, Apollodorus tradit. Fuerunt & alij duo Lampſaceni eius nominis, orator unus, alter hiſtoricus, qui oratoris nepos Alexandri geſta conſcripſit. Extat philoſophi Anaximenis epiſtola huiuſmodi.*

ANAXIMENES PYTHAGORAE.

THALES *ab ætatis flore ad ſenectutem per ſtudia uirtutis humanitatiſq́; peruectus, inclyta morte defungitur. Is cum, ut conſueuerat, unà cum ancillula ſydera inſpecturus, atrio domus matutinus exiſſet, immemor ut ſeſe loci ſitus haberet, dum æthera ſecurus explorat, in ſubiectam foueam cecidit. Mileſij ſyderũ obſeruatoris hunc finem tradũt. Ceterũ nos qui literarũ amore tenemur tanti uiri iugiter meminimus, atq; in illius maxime doctrina acquieſcimus, initiumq́; ſermonis noſtri Thaletem ſemper inſtituimus.* Rurſum alia ad eundem.

ANAXIMENES PYTHAGORAE.

CONSVLTIVS *nobis egiſti ut quietus uiueres, qui ex Samo Crotonem cõmigraſti. Nam Aeacidæ cum alijs infeſti ſunt, tum Mileſijs*tyranni dominantur. Medorum itẽ rex nobis acriter imminet, niſi uelimus eſſe tributarij, quanquàm uidentur Iones pro libertate omnium cum Medis dimicare. Ita enim illi nos undiq; urgent, ut nulla nobis ſpes ſalutis ſit. Quonam igitur animo poßit Anaximenes cœli ſecreta rimari, cuius iugis aut mortis aut ſeruitutis incumbit metus? Atqui tu Crotoniatis atq; Italis cæteris gratus atq; in precio es, quem accedunt & ex Sicilia ſtudioſi quiq;.*

* λιοχνῶνται, Ionum lingua uiolenti & cõtumelioſi.

ANAXAGORAS.

ANaxagoras *Hegeſibulo ſiue Eubulo patre, Clazomenius, Anaximenis fuit in primis ſtudioſus. Primus hic materiæ, quam* ὕλην *appellant, mentem adiecit, in principio operis ſui ſic ſcribens: Omnia ſimul erãt, deinde acceßit mens, eaq́; compoſuit, quamobrem & *mens ſiue animus dicitur. Timon hoc ipſum de Anaxagora ſatetur, in Sillis, dixiſſe ſcilicet mentẽ, confuſis primo rebus acceßiße, omniaq́; compegiſſe ſimul, atq; ordinaſſe. Timonis carmen ita habet,*

* νοῦς cognominatus eſt Anaxagoras.

Καί πȣ ἀναξαγόρην φασ᾽ ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω
Νοῦν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπεγείρας
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμȣ τεταραγμένα πρόσθεν. *hoc eſt,*

Nunc ubi Anaxagoras Mens eſt fortißimus heros,
Qui mentem ſubito, nam mens non defuit illi,
Compoſuiſſe putat, fuerant quæ incondita quondam.

Hic non modo generis gloria & opibus, uerũ animi quoque magnitudine clarißimus fuit. Quippe qui uniuerſum patrimonium ſuis ſponte cõceßit. quo cum ab eis inſimularetur

*laretur negligētiæ, quid ergo, inquit, non'ne uos iſta cura tis? Demum ab eis profectus, ad ſpeculandam rerū naturā ſe cōtulit, rei & publicæ & priuatæ omnino negligens. adeo ut cuidam ſe ita cōpellanti, Nulla'ne tibi patriæ cura eſt? dixerit, Mihi uero patriæ cura & quidem ſumma eſt, digitū in cœlum intendens. Fertur in Xerxis tranſitu annū ætatis uiceſimū egiſſe, uixiſſeq; annos LXII. Apollodorus in chronicis floruiſſe eū LXX. olympade, ſeptuageſimæq; octauæ primo anno defeciſſe refert. Philoſophari Athenis cœperat ſub Callia, uiceſimo ætatis anno, ut Demetrius Phalereus in deſcriptione * principum refert. ubi & triginta annos commoratum tradunt. Dicebat Solem candens ferrum eſſe, ac penitus ignitum, & Peloponneſo maiorem. Alij hoc ad Tantalum referunt. Lunam habitacula in ſe habere & colles & ualles. Initia rerum ſimilitudines habere partium. Vt enim ex minutiſſimis, quæ uocantur, ramentis, aurum conſtat, ita & ex paruis ſimilium partium corporibus, hoc totum eſſe cōpoſitum, mentemq; initiumq; motus. Et grauia corpora inferiorem locum, ut terrā, leuia ſuperiorem obtinuiſſe, ut ignem, medium aëri atq; humori diſtributum. Ita enim ſuper terræ latitudinem mare ſubſiſtere, humoribus à ſole in uaporem conuerſis. Sydera principio quidem turbato & confuſo motu ferri ſolita, ita ſecundū terræ uerticem, cum qui ſemper apparet polum uerſari, poſtea uero inclinationē accepiſſe. Lacteum orbem reflexum eſſe ſolaris luminis nō intermicantibus aſtris. Cometas errantium ſtellarū eſſe concurſum flammas ex ſe emittentium, eosq; ueluti ſcintillas ab aëre uibrari. Ventos fieri, cū aër à ſole tenuatur. Tonitrus nubium eſſe colliſionē, coruſcationes confricationem itidem nubium, terræmotus * ſucceſſionem aëris in terram.*

* ἀρχόντων. hi erant magiſtratus apud Athenienſes.

* ὑπονόστησιν.

Animantes

*Animantes primo ex humore & calore, terráq; manaſſe, poſtea ex inuicem natas eſſe, mares à dextris, fœminasq; à ſiniſtris. Aiũt illũ prædixiſſe eum qui circa Aegos fluuiũ contigit lapidis lapſum, quem ex ſole caſurum dixerit, eáq; ratione inductum Euripidem ipſius diſcipulum, ſolem in Phaëthonte fabula auream glebã appellaſſe. Profectum quoq; in Olympiam ſereno & lucente cœlo ſediſſe pellicea indutum ueſte, quaſi breui eruptura pluuia, ſicq; contigiſſe. Percontãti, an Lampſaceni mõtes mare eſſent, aliquando futuri, dixiſſe ferunt, Ita ſane, niſi tempus defecerit. Rogatus cuius rei cauſa natus eſſet, Inſpiciendi, inquit, cœli, & ſolis & lunæ. Dicenti cuidã, Atheníenſibus priuatus es, Nõ ego illis, ait, ſed illi me. Cũ uidiſſet Mauſoli ſepulchrum, Monumentum, inquit, precioſum, & lapidibus ornatũ, diuitiarum imago. Indignanti cuidam ac moleſte ferenti, quòd in alieno ſolo moreretur, Bono, inquit, eſto animo. Idem enim undiq; in infernum deſcenſus eſt. Videtur autem, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria teſtatur, primus Homeri poëma de uirtute & iuſtitia compoſitũ eſſe dixiſſe, multumq; Metrodorũ Lampſacenum familiarẽ ſuũ ad eam opinionẽ cõtuliſſe. Quem in his etiã quæ ad naturæ hiſtoriam attinent, conſtat poëtæ fuiſſe in primis ſtudioſum. Primus autem Anaxagoras librum à ſe ſcriptum edidit. Enimuero ſub principe Dimylo cecidiſſe de cœlo lapidẽ, Anaxagorámq; tum dixiſſe, cœlum omne ex lapidibus eſſe compoſitum, ac uehementi circuitu conſtare, aliàs continuo ſumma ui impetus lapſurum, Silenus in primo hiſtoriarum autor eſt. Varia de huius damnatione referuntur. Nam in ſucceſſione philoſophorum tradit Sotion à Cleone impietatis accuſatum, quòd ſolem*candentem dixerit laminam, ac penitus ignitam, defenſum* * μύδρον.

autē à Pericle diſcipulo, quinq; talētis mulctatū, exilioq; damnatū fuiſſe. Porrò Satyrus in uitis à Thucydide accuſatū, quòd contraria Pericli in reip. adminiſtratione ſentiret, neq; impietatis modo, uerum & proditionis, abſentēq; morti addictū. Et cū illi renūciata eſſet, & damnatio ſua & filiorū mors, ad alterū dixiſſe, Iāpridē aduerſum illos atq; ſe ex æquo naturā tuliſſe ſententiā. ad alterum, Sciebam me genuiſſe mortales. Alij hoc ad Solonē referūt, alij ad Xenophontē. Hunc autē manibus etiā proprijs ſepeliſſe liberos Demetrius Phalereus in libro de ſenectute teſtatur. Hermippus in uitis, carcere incluſum, addictūq; morti tradidit. Periclem uero percontatū, an illius uitā in aliquo criminaretur, cum nullū ei crimen impingi compeririſſet, dixiſſe, Atqui ego diſcipulus iſtius ſum. Nolite igitur iniquis calumnijs inducti illum perdere, uerū mihi potius obtēperate, liberūq; abire permittite, ſicq; factū eſſe. Hanc tamen illum iniuriam ægre tuliſſe, ac ſponte inde diſceßiſſe. Verū Hieronymus in ſecundo cōmentariorum Periclem aſſerit illum adduxiſſe in iudiciū, incertis greßibus nutantem, & præ nimia ægritudine confectū macie, miſericordiaq; iudicū potius, quàm quòd innocens fuerit inuentus, dimiſſum eſſe. Tam uaria, de ipſius damnatione inter autores minime obſcuros habetur opinio. Nec defuere qui exiſtimarēt illū Democrito infeſtum fuiſſe, quòd ab illo nō fuerit admiſſus in colloquiū. Lāpſacū poſtea profectus illic diē ſuū obijt. ubi rogantibus eū principibus ciuitatis, nunquid fieri mādaret, iußiſſe ferūt, ut pueri quotannis quo mēſe defeciſſet, ludere permitterētur, ſeruariq; & hodie cōſuetudinem. Defuncto igitur Lampſaceni honorifice iuſta perſoluerunt, eiuſq; tumulum epigrammate illuſtrauerunt.

Ενθάδ

Ἐνθάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας,
Οὐρανίου κόσμου κεῖται ἀναξαγόρας. *id eſt,*
Hic ſitus ille, cui rerum patuere receſſus,
Atq; arcana poli magnus Anaxagoras.
Eſt & noſtrum in eundem:
Ἠέλιον πυρόεντα μύδρον ποτὲ φάσκεν ὑπάρχειν
Καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλεν ἀναξαγόρας.
Ἀλλ' ὁ φίλος περικλῆς μὲν ἐρρύσατο τοῦτον, ὁ δ' αὐτὸν
Ἐξάγαγεν βιότου μαλθακίῃ σοφίης. *id eſt,*
Candentem ferri maſſam Phaëthonta putauit
Quondam, & ob id morti addictus Anaxagoras.
Hunc tamen incolumem Pericles ſeruauit, at ille
Rurſus ob inuiſam perdidit inſcitiam.

Fuere tres & alij eodem nomine, in quorum nullo fuere omnia. primus orator ex Socratis diſcipulis. ſtatuarius alter, cuius meminit Antigonus. tertius grammaticus Zenodoti diſcipulus.

ARCHELAVS.

ARchelaus Athenienſis, ſiue Mileſius, patrem habuit Apollodorũ, ſiue ut quidã ſcripſere, Mydonẽ, Anaxagoræq; diſcipulus, & Soſicratis magiſter fuit. Primus hic ex Ionia phyſicam philoſophiam Athenas inuexit, & appellatus eſt phyſicus, quòd in eũ philoſophia deſierit naturalis, Socrate ethicen introducente. Quanquã ne hic quidẽ ethicæ rudis fuiſſe uideatur, namque de legibus philoſophatus eſt, & de honeſto & æquo. Porro Socrates, quòd hæc ab illo ſumpta propagauerit, inueniſſe putatus eſt. Duas eſſe generationis cauſas aſſerebat, calidũ & frigidũ. Animalia de limo nata. Iuſtumq; & turpe nõ natura cõſtare, ſed lege. Hac autẽ ratione nitebatur. Liquentẽ calore aquã, ubi ignis inflãmatur ardore, terrã efficere,

*ubi uero circunfluit, aërē gignere, atq; ideo illā quidē ab aëre, hunc autem ab ignis leui facilíq; motu contineri. Gigni uero animalia ex terræ calore, quæ limū lacti ſimilimū ad eſcam eliquauerit, ſic & homines natos. Primus uocem aëris percuſſum diffiniuit. Mare in cōcauis per humū ueluti colatū conſiſtere dixit, maximūq; ſyderū ſolem, & omne hoc infinitum appellauit. Fuerunt & tres alij eiuſdem nominis. Primus Chorographus, qui omnē ab Alexādro peragratam terram deſcripſit. Alius qui quæ *naturæ ſunt propria, uerſu prodidit. Tertius orator, qui & artem oratoriam ſcripſit.*

* ἰδιοφυῆ.

SOCRATES.

*SOcrates Sophroniſco patre lapidario, matre Phænareta obſtetrice natus, quēadmodū Plato in Theæteto meminit, Atheniēſis patria, *pago Alopecēſis fuit. Nō defuerūt qui illū iuuaſſe Euripidē exiſtimauerint. Vnde Mneſilochus ait: Phrygibus nouo Euripidis poëmati & Socratem ſarmenta miniſtraſſe. Ac rurſus Euripides Socratis, ut ſocij & adiutoris meminit. Ariſtophanes quoq; hoc ipſum in Nubibus tradit, hūc aſſerēs Euripidē fuiſſe, qui tragœdias ſcripſerit eloquētiæ ſapiētiæq; pleniſſimas. Cū igitur Anaxagoræ, ſecūdū quoſdā auditor fuiſſet, & Damonis, ut Alexāder in ſucceſſionibus ait, poſt eius damnationē, ad Archelaū ſe phyſicū cōtulit, cui in delicijs fuiſſe ſcribit Ariſtoxenus. Porro Duris, ſeruiſſe illū ait, & ſculpſiſſe lapides. Opus illius eſſe gratias, quæ ſunt in arce ueſtitas plerique aſſerūt. Vnde illum & Timon in Sillis, ita depingit his uerſibus:*

* τὸν δῆμον.

Ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος ἐννομολέσχης
Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας
μυκτὴρ, ῥητορόμικτος, ὑπαττικὸς εἰρωνευτής. *hoc eſt,*

Fluxit ab his legumq; loquax, lapidumq; politor

Græcormu uates, impoſturæq; magiſter,
Deriſor, rhetorq; ſubatticus, & ſimulator.

*Erat quippe in oratoria, ſicut etiam Idomeneus refert, promptus atq; acer, ſed eum tyranni triginta dicendi artem, ut ait Xenophon docere uetuerunt.*Agitatur & ab Ariſtophane, ut qui deteriorem rationē meliorem faceret. Primus quippe, ut Phauorinus in omnimoda ſcribit hiſtoria, cum Aeſchine diſcipulo oratoriæ campos aperuit. Idomeneo idipſum in libris quos de Socraticis ſcripſit aſſerente, primusq; de uitæ ratione diſſeruit, ac primus philoſophorū damnatus moritur. Ait autē Ariſtoxenus Spintari filius, pecunias illū ex miniſterio ſuo ad neceſſarium uictum congregare ſolitum, cæterum Critonē eū ab emēdicanda quotidiana ſtipe atq; ab officinæ ſubduxiſſe miniſterio, gratiam animi ipſius admiratū, eiq; ſe in diſciplinam dediſſe Demetrius Bizantius autor eſt. Animaduertēs autē naturalis ſpeculationis fructū nullum eſſe, eamq; ad officia uitæ nihil eſſe neceſſariā, inuexit primus ethicen, deq; illa & in officinis, & in publico quotidie philoſophans, ea potius inquirenda hortabatur, quæ mores inſtruerent, & quorum uſus nobis domi eſſet neceſſarius. Illic enim, Homeri teſtimonio, nobis*

—Κακόντ᾽ ἀγαθόντε τέτυκται. *hoc eſt,*

—Agitur prauumq; probumq;.

*κωμῳδεῖται. quod uarie uertit interpres. Eſt autem locus ex comœdia quæ Nebulæ inſcribitur, in qua amariſſime proſcindit Socratem Ariſtophanes.

*Sæpe uero inter loquendum, agente id orationis uehemētia, *iactare digitos ſolebat, & crines uellere, ita ut à pleriſq; rideretur, haberetur q; deſpectui, quæ tamē omnia ferebat æquo animo. Vnde & cū fuiſſet à quodā calce percuſſus, admirātibus illius tolerātiā dixit: Quid enim ſi me aſinus calce impetiſſet, num illi diē dixiſſem? Hæc Demetrius. Peregrinatione uero illi opus non fuit, quēadmodū*

*κονδυλίζεσθαι, ferire talitro, & digitorū iūctura. Id enim eſt κόνδυλος.

plurimis, niſi inquãtum militauit, ſed ſemper eodẽ in loco manens, cõtentus cũ familiaribus, ac ſtudioſis diſputabat. Nitebaturq; *ſummo ingenij acumine, nõ tã illos ex ſentẽtia refellere, quam ipſe quid uerũ eſſet, inuenire.* Fertur *cũ* Euripides *ei legendũ* Heracliti *opuſculum dediſſet, rogaretq; quid ſibi uideretur, dixiſſe, ea quidem quæ intellexi, *fortia ſunt puto, itẽ & quæ non intellexi, uerum* Delio *quopiã natatore indigent. Cura illi uehemens fuit corporis exercitationis, eratq; præclari habitus.* Deniq; *in* Amphipolim *armatus militiã ſecutus eſt, atq; prælio cõmiſſo circa* Deliũ, *lapſum equo* Xenophontẽ *apprehendit, atq; ſeruauit.* Conſugientibus Atheniẽſibus *cæteris ipſe lento paſſu abibat, ſæpe clàm retroſpiciẽs, & ulciſci cupiens ſi quis enſe incautos inuadere tentaſſet.* Militauit *& in* Potidæam *per mare.* Nã *pedibus minime licebat, obſiſtente bello, quo tẽpore nocte tota in uno habitu permãſiſſe tradunt.* Et *cũ in ea expeditione fortiſſime pugnaſſet ac uiciſſet, uictoriã* Alcibiadi, *ſponte conceſſiſſe, quẽ à* Socrate *amatũ,* Ariſtippus *in quarto de antiquis delitijs teſtatur.* Ion *aũt* Chius *iuuenẽ cũ* Archelao *in* Samũ *peregrinatũ ueniſſe tradit.* Ariſtoteles *& ** Pythonem *profectum ait.* Iſthmũ *quoq;* Phauorinus *in primo cõmentariorũ adijſſe refert.* Erat *aũt cõſtantis animi, inuictæq; ſentẽtiæ, & in primis popularis rei ſtudioſus, ꝙ cũ ex alijs cõſtat, tũ ex eo maxime ꝙ, iubẽtibus ꝗ cũ* Critia *erant nobilibus,* Leontem Salaminiũ *illuſtrẽ & opulentũ uirũ ad ſe deduci periculũ, haudquaquã ceſſit, ſolusq; aduerſus decẽ potentiſſimos duces ſentẽtias ferre auſus eſt, & cum libere quò uellet abire carcere liceret, noluit, & plorãtes ſeuere increpauit, pulcherrimosq; ſermones illos uinctus, ꝓſecutus eſt.* Frugi *itẽ erat et cõtinẽs.* Refert Pamphila *in* VII. *cõment. cũ* Alcibiades *grandẽ illã areã ad cõſtruendã domũ*

*γεννᾶια, generoſa & præclara.

* πυθῶδε, ad πυθὼ Apollinis ciuitatem, quæ eſt in Phocide, cuius incolæ Delphi appellantur.

largiretur, dixiſſe, An uerò ſi calciamẽtis mihi opus eſſet, coriũ dares ut calceos mihi ipſe conficerem? atqui ridiculus eſſem ſi acciperẽ. Sæpe cũ eorũ quæ publice uendebãtur multitudinẽ intueretur, ſecum iſta uoluebat, q̃ multis ipſe nõ egeo. Ac ſemper habebat in ore iambos illos, quibus argentum & purpura, & cætera id genus tragœdijs potius quàm uſui uitæ neceſſaria docentur. Archelaum præterea Macedonem & Scopam Crannonium, Eurylochumq́; Lariſſæũ aſpernatus eſt magno animo, cum neq; ab eis miſſas pecunias accepit, neq; ad eos ipſe proficiſci uoluit. Adeo autem parce ac temperate uixit, ut cũ Athenas peſtis ſæpenumero uaſtaret, ſolus ipſe nunquã ægrotauerit. Duas illum uxores duxiſſe, priorẽ Xanthippen, ex qua Lamproclem genuerat: alteram Myrtonem Ariſtidis illius iuſti filiam, quam & ſine dote acceperit, quæq́; ſibi Sophroniſcum, Menexenumq́; peperit, Ariſtoteles autor eſt. Alij Myrtonem prius duxiſſe, pleriq; utraſque ſimul habuiſſe tradũt, ex quibus & Satyrus eſt & Hieronymus Rhodius. Nam Athenienſes cum bellis ac lue ciuibus exhauſtam ciuitatem reparare, ſobolemq́; propagare uellent, decreuiſſe referũt, uti urbanam quidẽ unam uxorẽ ciues ducerẽt, liceret autẽ & ex altera procreare liberos. Idq́; tum & Socratẽ feciſſe. Magna uerò animi ſublimitate carpentes ſe atq; obiurgantes contẽnebat. In facilitate uictus maxime gloriabatur, mercedemq́; à nullo exigebat. Dicebat autẽ qui ſuauiſsimè comederet, eum minime obſonio egere: & qui cũ uoluptate biberet, eũ quòd præſens nõ ſit, poculũ nõ quærere, nec expectare. Eumq́; dijs maximè propinquũ, qui minimis egeat. Hoc ſi quis uelit, à Comicis doceri poterit. Qui profectò, illũ dũ uituperare conãtur, laudãt. Ariſtophanes enim ſic illũ comœdijs agit:

Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε
Ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσεαι
Εἶ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μηθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων
Μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν, μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς
Οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Hoc eſt,

Ò præclaræ ſapientiæ amator homo
Quàm felix Athenis, & inter Græcos eris,
Si memor es, & curis plenus, & ærumna ineſt
Animo, neq; fatigaris aut ſtans aut ſedēs, aut ambulās:
Sed ne algens quidē multū doles, neq; prandere cupis,
Et uino abſtines, et exercitamētis, & id genus ſtolidis.

Porro Amipſias palliatū illum inducens, ſic ait: Socrates paucorū optime uirorū, multorumq; uaniſsime, et ipſe ad nos tandē uenis, patiensq; es? Vnde tibi palliū hybernū? Hoc incōmodū per coriarij cōtigit malignitatē. Hic tametſi eſuriens aſſentari nunquam ſuſtinuit. Cæterū eius rei quàm ſemper inimicus fuerit, quanquàm magno & alto animo fœdam iſtam adulationem contempſerit, Ariſtophanes idem teſtatur in hanc ſententiam:

Βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλει
Κἀνυπόδητος κακὰ πόλλ' ἀνέχῃ, κἀφ' ὑμῖν σεμνοπροσωπεῖ
id eſt,

Elatus faſtu uias terit, oculisq; innuit,
Et diſcalciatus mala multa tolerat, & inter nos uultu grauitatem præ ſe fert.

Cumq; hoc uitæ inſtituto degeret, interdum tamen tempori ſeruiens, uenuſtiore habitu amiciebatur, ut in Platonis Sympoſio ad Agathonē profectus. Aequa illi & hortandi & dehortandi facultas fuit. Deniq; Theætetum cū

de diſciplina diſſereret, ut ait Plato, mirifice immutatum diuinumq́; ferme remiſit. Eutyphrona qui patri diem dixerat, quædam de iuſtitia & pietate loquens, ab inſtituto reuocauit. Lyſidem autē hortando maxime moralem fecerat. Erat enim illi ingenium ad eliciendos ex rebus ſermones accōmodatum. Lamproclem filium in matrē immitem ac ferū, ut ait Xenophon, ſuadēdo ad reuerētiam reduxit. Glauconē præterea Platonis fratrē ad remp. accedere uolentē, propoſito retraxit, quòd is rudis eſſet, ignarusq́; rerum. Itē ut refert Xenophon, Charmidē contrà, quia eſſet maxime idoneus, ad capeſſendā incitauit. Iphicrati quoq; duci animos adiecit, cum oſtendiſſet ei gallos gallinaceos tonſoris Midæ, aduerſus eos qui erant Calliæ, pennis ac roſtro dimicantes. Ipſum Glauconides ciuitati applicare optabat, nō ſecus ac faſianum auem, aut pauonē. Dicebat autē facile cuiuis eſſe quæ habet aliquis mira proloqui, amicos autē quos poßideat nominare difficilimū, tantam in eis obſeruādis ineſſe negligentiam. Euclidē uerò cū uideret forenſium cauſarū in primis ſtudioſum, O', inquit, Euclide, ſophiſtis quidem uti poteris, hominibus nō poteris. Inutile enim arbitrabatur ac turpe, hiſce dare operā, ſicut & Plato in Euthydemo teſtatur. Dederat illi Charmides domeſticos pueros, ut ab eis domū deduceretur, ſed noluit ipſe ſuſcipere. Sunt qui dicāt illū Alcibiadis eximiā formā aſpernatū. Ociū, ut poſſeßionū omniū pulcherrimā laudabat, ut in Sympoſio teſtatur Xenophon. Dicebat et unicū eſſe bonū, ſcientiā: malū contrà unicū, inſcitiam. Opes ac nobilitates nō ſolū nihil in ſe habere honeſtatis, uerū et omne malū ex eis oboriri. Deniq; cū dixiſſet ei quidā, Antiſthenē matre eſſe Threicia, Tu'ne, inquit, arbitrabaris ex duobus Athenienſibus adeo inſignē uirū natū? Phædonē

quoq;

quoq; captiuitatis neceſſitate quæſtui turpi expoſitũ, Critoni redimendũ præcepit, ſpectatumq; philoſophũ fecit. Sed et fidibus canere didicit cũ uacaret, minime improbũ, ſeu pudendũ dicẽs, quod quiſq; neſciat diſcere. Sæpius itẽ ſaltabat, eam exercitationẽ plurimũ ad tuendã bonã ualetudinẽ conducere exiſtimans, ſicut & Xenophon in ſymposio teſtatur. Aſſerebat & dæmonium ſibi futura prædicere: ac bene incipere paruũ non eſſe, ſed maximũ: et ſcire ſe nihil præter hoc ipſum quòd nihil ſciret. Eos item qui præconia magno emerẽt, deſperare aiebat ſe ad maturitatis tẽpus peruẽturos. Rogatus aliquãdo, quæ nam ſit iuuenum uirtus, Nihil nimis inquit. Geometriæ eouſq; dandã operã monebat, quoad quiſq; poſſit terrã mẽſura accipere & dare. Euripide uerò de uirtute ita diſſerente, ut diceret præclarũ eſſe temere hanc dimittere, ſurgens egreſſus eſt, ridiculũ eſſe dicẽs, mãcipium ſi non inueniatur, dignũ inquiſitiõe iudicare, uirtutẽ uerò peſſum perire permittere. Interrogatus utrũ melius eſſet, uxorẽ ducere necńe: utrũuis horũ, inquit, egeris, pœnitẽtia duceris. Mirari ſe dicebat cur hi, qui lapidea ſigna ſculperent, ſumma ope niterentur, ut lapis homini quàm ſimilimus euadat, ſeipſos curare negligerẽt, ne ſimules lapidibus et uideantur & ſint. Hortabatur et iuuenes, ut ſe iugiter in ſpeculo intuerẽtur, ut ſi quidẽ formoſi eſſent, digni ea ſpecie fierẽt: ſin autem deformes, eã deformitatẽ eruditione tegerent. Cũ uocaſſet ad cœnã diuites, & Xanthippen modici puderet apparatus, Bono, inquit, eſto animo. Nam ſi quidẽ modeſti erũt frugiq;, menſam haudquaquam aſpernabũtur: ſin autem intẽperantes, nulla nobis de hiſce cura fuerit. Aiebat alios homines uiuere ut ederẽt, ſe ideo edere ut uiueret. Ad hæc uulgus ignobile & imperitam multitudinem idem ferme

facere

*ficere dicebat, ac ſi quis * ſingulos nummos reprobaret, congeſtum ex hiſce cumulum ut probabilem ſuſciperet. Cum illi dixiſſet Aeſchines, pauper ſum, & aliud habeo nihil, me ipſum autem tibi do: An uero tu, inquit, nō animaduertis quàm mihi maxima tradas? Indignanti cuidā quòd deſpiceretur, cum ſumma rerū triginta tyranni ſibi uendicaſſent, Ergo'ne, inquit, pœnitet te? Referenti quòd illū Atheniēſes mori decreuiſſent, Et natura illos, inquit. Hoc alij ad Anaxagorā referunt. Dicente ei uxore, iniuſte morieris, An tu, inquit, iuſte malles? Cū in ſomnis quendam ſibi iſta dicentem audiſſet:*

*τετράδραχμον.

Ἤματί κεν τριτάτῳ φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο. *hoc eſt,*

At te *frugiferæ ſiſtet lux tertia Phthiæ:*

*ait ad Aeſchinem: poſt diem tertium ſe moriturū. Die qua cicutam bibiturus erat, Apollodorus ei palliū precioſum obtulit, ut in illo moreretur: et ille, Quid, inquit, num pallium meum uiuenti conuenit, uita functo non conueniet? Nuncianti quendam ſe maledictis inceſſere, Bene, inquit, loqui non didicit. Cum diſruptam pallij ſui partem uertiſſet Antiſthenes, et inſpectandam omnibus dediſſet, Aſpicio, inquit, per ſciſſurā pallij tuā uanitatē. Dicenti cuidā, non'ne tibi ille maledicit? Nō, inquit, Mihi enim iſta non adſunt. Dicebat expedire, ut ſeſe ex induſtria comicis exponeret. Nā ſi quidē ea dixerint, quæ in nobis corrigēda ſint, emēdabunt: ſin alias, nihil ad nos. Xāthippe cū in eū prius conuicia & maledicta ingeſſiſſet, pòſt uerò & ſordidis aquis perfudiſſet, Non'ne, inquit, dicebā Xāthippē tonantē quandoq; pluiturā? Dicenti Alcibiadi nō eſſe tolerabilem Xanthippen adeo moroſam, Atqui, ait, ego ita hiſce iampridē aſſuetus ſum, ac ſi iugiter ſonum * troclearum audiam. An uerò tu nō toleras clamore perſtrepētes*

*τροχιλεῶν. eſt autē τροχαλία Polluci, rotæ genus, qua aqua ex puteis educitur.

anſeres

anſeres? illo dicente, At mihi oua pullos'que pariunt. & mihi ait Xãthippe filios gignit. Cum pallium illa ſibi in platea ſuſtuliſſet,monerent'que familiares,iniuriam manu ulciſceretur,Præclare,inquit,ut nobis corrixãtibus quiſq; ueſtrum acclamet,Eia Socrates,eia Xanthippe. Aſperioris ingenij uxori ita congrediẽdum monebat, ut equis animoſis equites. Nam ſicut illi cũ eos ſemel ſubegerint, reliquis facile utũtur, ita & mihi poſt Xanthippes uſum,reliquorũ mortalium facilis toleratio obueniet. Iſta & huiuſmodi gerens quotidie & dicens, Pythiæ teſtimonio laudatus eſt, quæ Chærephonti id oraculum edidit, quod in omnium ore eſt,nimirum hoc:

Ανδρῶν ἁπάντων σωκράτης σοφώτατος. hoc eſt,
Mortalium unus Socrates uere ſapit.

Ex quo magna in illũ inuidia cõflata eſt,prætereaq; quòd eos qui ſeipſos magni facerent & æſtimarent,ut ſtolidos & inſenſatos arguiſſet.Eorũ ex numero Anitus eſt,ſicut in Memnone Plato ait: Is enim à Socrate rideri ſe nõ ferens, primum quidẽ Ariſtophanẽ aduerſus illum inuexit, atq; in eum maledicta pronunciauit. Pòſt uerò Melitum etiã induxit,ut illi crimẽ impietatis adoleſcentiumq́; corruptiones obijceret.Et Melitus quidẽ apud iudices illum accuſauit,ſentẽtiam uerò Polyeuctus dixit,ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria:orationẽ Polycratis ſophiſta ſcripſit,ut Hermippus refert,ſiue ut quidã uolunt Anitus. præparauit autẽ omnia Lycon orator. Porrò Antiſthenes in philoſophorũ ſucceſſionibus,& in apologia Plato tres illũ accuſaſſe tradũt,Anitũ,Lyconẽ ac Melitũ.Anitũ quidẽ opificũ ciuiliumq; partes tuentẽ. Lyconem oratorum. Melitũ uerò poëtarum,quòd eos omnes carperet Socrates. Phauorinus in 1. commentar. ueram nõ eſſe Polycratis

cratis in Socratem orationem tradit, quòd in ea facta ſit mentio murorũ à Conone inſtauratorũ. Id uerò factũ cõſtat VI. anno poſt mortẽ Socratis, atq; ita ſe habet. Enimuero cauſæ ipſius coniuratio hoc modo geſta eſt. Seruatur enim hactenus, inquit Phauorinus in Metroo: Accuſauit Melitus Meliti filius Pithcenſis Socratẽ Sophroniſci filium Alopecẽſem de hiſce criminibus. Iura uiolat Socrates, quos ex maiorũ inſtituto ſuſcepit ciuitas, deos eſſe negans, alia uerò noua dæmonia inducẽs. Contra ius & fas iuuenes corrũpit. Pœna illi mors. Philoſophus uerò cũ illi Lyſias quã pro eo ſcripſerat, apologiã recitaſſet: Bona, inquit, & præclara eſt oratio Lyſia, mihi tamẽ minus congruit. Erat enim illa iudiciali inſtituto uicinior, quàm ut philoſopho cõuenire uideretur. Percontanti Lyſiæ, cur ſi bona eſſet, nõ ſibi cõgrueret oratio: Non'ne, inquit, et indumenta & calciamẽta ſpecioſa eſſe poſſent, neq; tamẽ mihi conuenire? Cũ uerò iudiciũ ageretur, aſcẽdiſſe Platonẽ in ſuggeſtũ refert Iuſtus Tyberiẽſis in ſtẽmate, ac dixiſſe: Minimus natu cum ſim, uiri Athenienſes, his omnibus qui tribunal aſcenderunt, interpellatumq; à iudicibus reclamãtibus, deſcende. Damnatus igitur eſt iudicũ ducẽtis octoginta & una ſententijs, ſupra eas quibus abſoluebatur. Tractantibusq; inter ſe iudicibus, quid illũ potius cõueniret pati, an pẽdere XXV. drachmas ſoluturũ ſe dixit. Quanquã Eubulides centum eſſe pollicitũ dixerit. Verũ tumultuantibus iudicibus, Eorum, inquit, gratia, quæ à me geſta ſunt, cenſeo me in Prytaneo publice ali debere. Tũ illi adiectis alijs LXXX. ſentẽtijs mox illũ damnãt, & continuo coniectus in uincula, poſt paucos dies cicutam bibit, multa prius de immortalitate animorũ, ac præclara diſſerẽs, quæ in Phædone Plato digeſſit. Pæana quoq; illum

illum ſcripſiſſe pleriq; autumant, cuius eſt initium, Delie Apollo ſalue, & Diana pueri glorioſi. *Porrò* Dionyſodorus *pæana illius non eſſe memorat. fecit &* Aeſopiam *fabulam non multum compoſite, cuius initium eſt,*

Αἴσωπός ποτ' ἔλεξε κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ. Hoc eſt,
Ciuibus Aeſopus *dixit quis culta* Corinthus
Ne uirtutem in ius iudice plebe uocent.

Atq; in hunc modũ Socrates *exceßit è uita.* Atheniẽſibus *eius facti tantum pœnitentiæ inceßit, mox ut palæſtras & gymnaſia clauderent, & alios quidẽ exilio,* Melitum *uero morte damnarẽt.* Socratẽ *ærea imagine publice honorauere, quam à* Lyſippo *perfectã in urbis * celeberrimo loco ſtatuerunt.* Anitum *ipſa die dum peregre eſſet,* Heracleotæ *exterminarunt. Huiuſmodi deſignarũt* Athenienſes *nõ modo in* Socrate, *uerũ & in alijs uiris illuſtribus permultis.* Namq; *ut ait* Heraclides, Homerũ *ueluti inſanientẽ drachmis quinquaginta multarũt.* Tyrtæumq; *mentis impotẽ dixerũt, &* Aſtidamantẽ *primum ex ludo* Aeſchyli *ſapientißimum ærea imagine honorauerũt.* Eis Euripides *quoq; id exprobrat in* Palamede, *doctam* Philomelam *innocuamq; muſam inſectatos clamans.* Quanquã Philochorus Euripidem *ante* Socratẽ *obijſſe tradat.* Naſcitur Socrates, *ut ait* Apollodorus *in chronicis, ſub* Apſephione, *ſeptuageſimæ & ſeptimæ olympiadis anno quarto,* Thargelionis *menſis ſextæ, quo die luſtrãt* Athenienſes *ciuitatem,* Dianamq; *natam* Delij *tradunt. Moritur primo anno nonageſimæquintæ olympiadis, ſeptuageſimo ætatis anno.* Eadẽ *ferme* Demetrius Phalereus *ait. Sunt qui ſexagenariũ obijſſe referant.* Vterq; *uero* Socrates & Euripides Anaxagoræ *auditores fuere. Porro* Euripi

* πομπίῳ

θαργηλιὼν menſis dictus ab eo q. terram calfaciat, Græcis auſpicatiſſimus.

ripides primo anno ſeptuageſimæ olympiadis ſub Calliade ortus eſt. Videtur autē mihi Socrates & de naturalibus diſſeruiſſe, quandoquidē & de prouidentia plerunq; diſputat, ut Xenophon ait, tametſi de rebus quæ ad bonos mores faciunt, tantū uerba eū feciſſe aſſeueret. Sed & Plato in apologia mentionem Anaxagoræ faciens, aliorūq; phyſicorum, quæ Socrates negat, de his dicere ipſe comprobatur, & quidem cum ſua omnia Socrati ſemper attribuat. Refert Ariſtoteles magnum quendam ex Syria profectum Athenas, Socratem pluribus in rebus reprehendiſſe, uiolētamq; illi mortem futuram prædixiſſe. Eſt noſtrū in illum adſcriptum epigramma.

Πῖνε νῦν ἐν Διὸς ὤν, ὦ σώκρατες, ἦ σε γὰρ ὄντως
 Καὶ σοφὸν εἶπε θεὸς, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὲν ἐδέξω
 Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῷ στόματι. hoc eſt,
Nūc bibe apud ſupos bone Socrates. ipſe enim Apollo
 Te ſapere haud leuiter dixit, & is ſapiens.
Ciuibus ingratis tibi erat porrecta cicuta,
 Aſt ijdem hauſerunt protinus ore tuo.

Fuit ei, ut refert Ariſtoteles tertio de poëtica, cum Antiocho Lemnio, & Antiphonte prodigiorū interprete contētio, quemadmodū & Pythagoræ cū Cydone & Onata, uiuentiq; Homero cum Sagari, uita functo cū Xenophane Colophonio. Heſiodo item cum Cercope, quo defuncto cum Xenophane, cuius iam ſuprà meminimus. Pindaro cum Amphimene Coo, Thaleti cum Pherecyde, Biantiq; cum Salaro Prienæo, Pittaco cum Antimenide, & Alcæo, Anaxagoræ cum Soſibio, Simonidæq; cū Timocreonte. Verū ex his qui ſucceſſere Socrati, appellātur Socratici, nobiliſſimi ſunt, Plato, Xenophō, & Antiſthenes.

f Ex

Ex his uerò qui decē dicuntur, clariſſimi fuerũt quatuor: Aeſchines, Phædon, Euclides, et Ariſtippus. Primo igitur dicendũ de Xenophõte, deinceps de Antiſthene inter Cynicos, tum de Socraticis, atq; ita demũ de Platone, qui & decē ſectarũ princeps eſt, primamq; Academiã ipſe cõſtituit. Hic ergo ſucceſſionis eſto modus. Fuit et alius Socrates hiſtoricus q Argos diligēter deſcripſit. alius itē peripateticus Bithynus. atq; alius poëta epigrãmatũ. & alius Cous qui deorũ precationes inuocationesq; conſcripſit.

XENOPHON.

*Xenophon Grylli filius Athenienſis, pago Archieus fuit, uerecundus admodum, & ultrà quàm dici poßit ſpecioſus. Aiunt eum cum Socratē in angiporto quadam habuiſſet obuium, porrecto baculo trãſire prohibitũ. percontanti uerò, ubi nam uenirent quæ humanis uſibus ſunt neceſſaria, cum ille reſpondiſſet. rurſus, ubi nam boni ac probi homines fierēt, hærente illo, dixiſſe Socratē ſequere igitur & diſce. ex eo tempore Socratis auditor factus. Primus omniũ quæ dicebantur notis excepta in publicũ edidit, *cõmentaria inſcribens, primusq; philoſophorũ ſcripſit hiſtoriã. Hunc adamaſſe Cliniã Ariſtippus in quarto de Antiq. delit. meminit, atq; ad eum hæc dixiſſe, At nunc ego Cliniã libētius intueor, quàm cætera omnia quæ ſunt inter homines ſpecioſa, cæcusq; mallē ad cætera fieri, dum unici Cliniæ cõſpectu fruerer. Angor noctu et in ſomnis, quòd illũ non uideo, diei ac ſoli gratias ago, quòd Cliniæ mihi faciē reuelãt. In Cyri amicitiã hoc modo uenit. Erat illi familiaris quidã Proxenus nomine, Bœotius genere, diſcipulus Gorgiæ Leõtini, Cyro notus & charus. Is apud Cyrũ Sardis morabatur. Scripſit autē Xenophonti epiſtolã Athenas, accerſens illũ, & Cyro amicũ fieri ſuadēs.*

* ἀπομνημονεύματα, quæ & hodie extant ad ad tres libros.

Hanc

Hanc ille Socrati oſtendit, conſiliumq́; petebat. Eum ille Delphos miſit, in ea re Dei cõſilio uſurum. Paruit Xenophon, profectusq́; ad Deũ, rogat num proficiſci ad Cyrũ debeat nec'ne. Sed quanquã ea in re Socrates illũ etſi modice ſimulabat, proficiſci tamen monuit. Vbi autẽ ad Cyrum uenerat, ita ſe illi inſinuauit, ut non minus illi amicus charusq́; fuerit, q̃ Proxenus. Omnia igitur quæ in aſcenſu Ciri, ac deſcenſu cõtigere, nobis ipſe diligentiſſime tradidit. Inimicitias autẽ aduerſus Menonẽ Pharſaliũ grauiſſimas exercuit, qui fuerat accenſus tẽpore peregrini militis ductor, cui inter cætera maledicta & illud obiecit, maiori bus illo ſe uſum amaſijs. Apollonidi item cuidã exprobrauit, quòd perforatis eſſet auribus. Poſt accenſum uerò & Ponticas clades fœderaq́; à Seutho Odryſorũ rege uiolata, ſe in Aſiam contulit ad Ageſilaum Lacedæmoniorum regem, Cyriq́; milites illi ſub mercede præſtitit, ac ſe illi totum deuouit, amiciſſimusq́; fuit. Quo tempore quòd Laconicas partes tueri uideretur, exilio dãnatus ab Athenienſibus eſt. profectus deinde Epheſum, dimidiũ auri qđ ſecũ tulerat, Megabyzo Dianæ ſacerdoti ſeruãdũ tradit, quoad reuerteretur. Sin ſecus, ſtatuã ex eo confectam deæ cõſecrare iubet. Ex dimidio reliquo donaria in Delphos miſit. Inde cum Ageſilao in Græciã ad bellũ contra Thebanos profectus eſt, Lacedæmonijs commeatũ illi ſuppeditantibus. Hinc iam omiſſo Ageſilao in agrũ Heleæ, Cilluntem uenit ab urbe haud procul diſtantẽ. Sequebatur autẽ illum & mulierecula Phileſia nomine, ut refert Demetrius *Magneſius, & duo* liberi, Gryllus ac Diodorus, ut ait Dinarchus in libro de Repudio, aduerſus Xenophontem, qui etiã *gemini uocati ſunt. Adueniẽte uerò Megabyzo ſub occaſione publicæ feſtiuitatis receptis pecunijs præ-

*μάγνης.
*υἱεῖς.
*διόσκουροι.

f 2 dium

dium emit, & deæ conſecrauit, quod amnis interfluit Selinus, eiuſdē nominis cum Epheſino. Hinc uerò uenationibus uacabat, amicis cōuiuia faciens, hiſtoriasq; cōſcribēs. Refert Dinarchus Lacedæmonios illi domū agrumq; dediſſe. Philopidā præterea Spartiatā aiunt ad eum illuc dono miſiſſe mācipia ex Dardania captiua abducta, ipſumq; arbitrio ſuo illa diſpoſuiſſe, quo tēpore Helienſes in Scilluntа cum exercitu profectos Lacedæmonijs *remorantibus agrum cepiſſe. Tum uero Xenophontis filij cum paucis ſeruis clam ſe ſubducētes in Lepreū conceſſere. Xenophon quoq; ipſe in Helim primo, poſtea in Lepreū ad filios uenit, atq; inde cum illis Corinthum profectus, ſaluus euaſit, ubi etiā poſtea habitauit. Interea cum decreuißent Athenienſes afflictis Lacedæmoniorū rebus opitulari, filios Athenas militatū Lacedæmonijs mittit. apud Spartanos quippe inſtituti fuerant, ut refert Diocles in uitis philoſophorū. Ex ea pugna Diodorus nullo præclaro facinore illuſtris ſeruatus eſt, eiq; filius ex fratris nomine fuit. Porrò Gryllus inter equites fortißime dimicans (erat autem ea pugna circa Mantineā) honeſta morte defungitur, magiſtro equitum Cephiſodoro, & imperatore exercitus Ageſilao, ut ait Ephorus in v. & xx. hiſtoriarum lib. In ea pugna & ipſe Epaminundas Thebanorum dux cecidit. Fertur Xenophon tunc coronatus ſacrificaſſe, & cum filiū corruiſſe didiciſſet, coronā depoſuiſſe: ubi uerò acriter pugnantem oppetiſſe comperit, eam rurſus capiti impoſuiſſe. Sunt qui illum ne lacrymatum quidē dicant, ſolumq; dixiſſe: Sciebam me genuiſſe mortalē. Refert Ariſtoteles Grylli laudes & epitaphia tunc innumeros ſcripſiſſe, partim ut eius uirtus celebris fieret, partim item ut patri gratificarentur. Socratē item Grylli laudes cōſcripſiſſe,

*δυωντων.

Eadem ferè Valerius Max. in fine libri ſexti.

pſiſſe, Hermippus teſtis eſt in libro, de uita Theophraſti. Timon eum, ut ſolet, inſectatur. Hæc uita Xenophontis fuit. Floruit maxime quarto anno, XC. & IIII. olympiadis, aſcenditq́; cum Cyro ſub principe Xenæneto, anno uno ante Socratis mortem. Obijt autem, ut ait Steſiclides Athenienſis in deſcriptione principum & olympionicũ, anno primo, CV. olympiadis, ſub principe Callidemede, ſub quo & Philippus Amyntæ filius Macedonibus imperabat. Obijt Corinthi, ut ait Demetrius Magneſius, ad maturam iam prouectus ſenectutẽ, uir profecto cum in cæteris præſtãs ac bonus, tum equorum uenationisq́;, ac diſciplinæ militaris in primis ſtudioſus, ut ex libris eius intelligi poteſt. Religioſus præterea & ſacrificijs intentus, qui res ſacras non mediocriter teneret, & Socratẽ ad unguem imitatus. Scripſit autẽ quadraginta libros alijs aliter eos diuidentibus. Aſcẽſum Cyri, cuius per ſingulos libros, non autẽ totius operis procemiũ fecit. Cyri* inſtitutionem. Græcorum res geſtas, & commentaria, ſympoſiumq́;, & œconomicũ. De re equeſtri, & de uenatione. ἱππαρχικὸν præterea, & Socratis apologiam, & de ſeminibus. Hieronem ſiue tyrannicum, Ageſilaum, & Athenienſiũ ac Lacedæmoniorũ remp. quã nõ eſſe Xenophontis Demetrius Magneſius teſtatur. Fertur & Thucydidis libros eatenus latentes cum ſubducere poſſet, ipſe primus in eius uiri gloriã in lucẽ dediſſe. Appellabatur autẽ muſa Attica præ dulcedine eloquentiæ, & incredibili facilitate. Vnde illi cum Platone non omnino conueniebat, ut ſuo loco cum ad Platonẽ uenerimus, dicemus. Sunt autem & in hunc noſtra epigrammata ſic ſe habentia,*

* μάγνης.

* παιδείαν.

Οὐ μόνος ἐς πέρσας ἀνέβη ξενοφῶν διὰ κῦρον
Ἀλλ' ἄνοδον ζητῶν ἐς διὸς, ἥτις ἄγοι.

Παιδείης γὰρ ἑῆς Ἑλληνικὰ πράγματα δείξας
Ὡς καλὸν ἡ σοφίη μνήσατο Σωκράτεος. *hoc eſt,*

Non tantum ad Perſas Cyrus Xenophonta uocauit
Quàm uirtus, qua itur limina ad alta Iouis.
Ipſe ſuum oſtendit, Græcorum geſta recenſens
Nobile & egregij Socratis ingenium.

Item aliud de eius morte.

Εἰ καὶ σὲ ξενοφῶν κραναοῦ κέκροπός τε πολῖται,
Φεύγειν κατέγνων τοῦ φίλου Χάριν κύρου,
Ἀλλὰ κόρινθος ἔδεκτο φιλόξενος ᾗ σὺ φιληδῶν
Οὕτως ἀρέσκῃ, κἄθι καὶ μένειν ἔγνως. *hoc eſt,*

Sis quamquam ingratis Xenophon eiectus Athenis
In te ob fauorem Cyri amici regium,
Te tamen excepit fugitiuum grata Corinthus,
In qua hoſpes urbe noſti lætus uiuere.

Inueni alibi claruiſſe illũ circa octogeſimã & nouã olympiadem unà cum Socratis cæteris. Iſtrus autem aſſerit illũ ex decreto Eubuli exulaſſe, eiuſdemq; poſtea ſententia rediſſe. Septem uero fuere Xenophontes. Primus hic ipſe. ſecundus Athenienſis Pythoſtrati illius frater, qui Theſeidos poëma compoſuit, qui inter cætera, Epaminundæ quoq; uitam conſcripſit, ac Pelopidæ. tertius Cous medicus. quartus qui Hannibalis hiſtoriã ſcripſit. quintus qui prodigia fabuloſa commentus eſt. ſextus Parius ſculptor egregius. ſeptimus antiquæ comœdiæ poëta.*

* Θησηΐδα.

AESCHINES.

AEſchines Charini lucanicas uendentis, ſiue ut uolũt, Lyſaniæ filius Athenienſis à puero miræ indolis, laborumq; patientiſsimus fuit. Quocirca & à Socrate nunq̃ diſceſsit, atque ideo Socrates de illo dicere ſolebat, Solus nos colere nouit Aeſchines. Hunc Idomeneus tradit, in carcere*

*ἀλλαντοποιοῦ. interpres legiſſe uidetur ἀλλαντοπώλου.

carcere fugam Socrati ſuadere tentaſſe, non Critonem, uerũ Platonẽ, cum magis faueret Ariſtippo, Critoni uerba illa accõmodaſſe. Vocatur in ius Aeſchines, & in primis à Menedemo Eretrienſe, quòd Socratis nomine dialogos cõplures inuexerit, quos à Xanthippe ſe accepiſſe memorabat. ex qbus illi ſunt, qui uocãtur ἀκέφαλοι, nimiũ remiſſi. nec Socraticam cõſtantiam aut copiam præferentes. eos tamen Aeſchinis non eſſe Piſiſtratus Epheſius aſſerit, ſed bonã partem ſeptẽ illis aſcribi. Perſeus refert Paſiphontis Eretrici eſſe, atq; ab eo Aeſchinis inſertos libris. Antiſthenes quoq; paruum Cyrũ, & minorem Herculẽ, & Alcibiadem, cæterorumq; libros ab eo fuiſſe conſcriptos. Sunt autẽ Aeſchinis dialogi qui Socraticum exprimunt morem ſeptẽ iſti. Primus Milciades. Ion quodammodo imbecillior eſt, deinde Callias, tum Axiochus, Aſpaſia, Alcibiades, Telauges, & Rhinõ. Aiunt ipſum inopia adactum, ueniſſe in Siciliã ad Dionyſium, atq; à Platone deſpectũ, ab Ariſtippo fuiſſe illi cõmendatũ, ibiq; prolatis dialogis quibuſdã accepiſſe munera, demũ Athenas reuerſum, ibiq; minime docere philoſophiã ſuam auſum, quod illic Platonis & Ariſtippi eſſet clariſſimũ nomẽ. auditores ſibi mercede quæſiuiſſe, deinde in defenſionẽ innocẽtiũ ſe ad ſcribendas orationes iudiciales conuertiſſe. atq; ideo Timonẽ de illo dixiſſe ferũt, quòd in perſuadẽdo potẽs fuerit. Aiunt illi dixiſſe Socratẽ cũ premeretur inopia, ut à ſeipſo uſuras exigeret ſibi ſubducendo cibaria. Huius dialogos Ariſtippus etiã ſuſpectos habuit. Nam dum eos Megaris legeret, ſubſannatum ferunt, ac dixiſſe, Vnde tibi iſta furcifer? Refert Polycritus Mendeſius in primo, de Dionyſio, uixiſſe illum cum tyranno quoad tyrannide exciderit, & uſq; ad Dionis in Syracuſas reditũ,

*cum illo aſſerens & Carcinum comicum fuiſſe. Fertur & eius ad Dionyſiũ epiſtola. Erat autẽ in arte oratoria maxime exercitatus, ut ex ea oratione quam pro defenſione patris Phæacis magiſtri militum ſcripſit, & ex eo quòd Gorgiam Leontinum imitatus eſt maxime cõſtat. Scripſit autem & Lyſias orationẽ contra illum, quã inſcripſit, de calumnia, ex quibus profecto liquet oratorẽ præcipuum fuiſſe. Erat ei & familiaris quidã Ariſtoteles nomine, cognomẽto Mythus. Panætius omnium Socraticorũ ueros eſſe dialogos cenſet, Platonis, Xenophontis, Antiſthenis, Aeſchinis. de Phædonis tantum & Euclidis ambigit, cæteros damnat. Octo autem fuerunt hoc nomine. Primus hic de quo loquimur. Secundus qui artem oratoriam conſcripſit. Tertius orator Demoſthenis æmulus. Quartus Arcadia profectus, Socratisq́; diſcipulus. Quintus Mitylenæus, quem & *flagellum oratorum uocabant. Sextus Neapolitanus Academicus philoſophus, Melantij Rhodij diſcipulus, idemq́; in delitijs habitus. Septimus Mileſius ciuilis ſcriptor. Octauus ſtatuarius.*

*ῥητορομάστιγα

ARISTIPPVS.

Ariſtippus genere Cyrenaicus fuit. profectum uerò Athenas Socratis fama percitum Aeſchines tradidit. Is, ut ait Phanias peripateticus Ereſius, primus Socraticorum mercedem exegit, & quæſtu philoſophatus eſt, præceptoriq́; pecunias mittebat. Cui cum aliquando uiginti mnas miſiſſet, ille eas cõtinuo remiſit, aſſerens Deũ Socratis id ſibi non permittere. Diſplicebat id nimirũ Socrati. Xenophon quoq; aduerſus eum infeſto fuit animo. Quocirca & librum contra uoluptatẽ, in Ariſtippum ſcripſit aſſertorem uoluptatis, eamq́; Socrati diſputationem aſſignauit. Theodorus quoq; in libro de ſectis, illũ conuitijs agit, & Plato in libro de anima, ſicut in alijs memoraui-

Xenophontis liber aduerſus uoluptatem.

mus. Erat autẽ ei ingeniũ facile, ut ſe accõmodaret loco, tẽpori, perſonæ. Nouerat omnẽ conueniẽtiæ ſimulare rationẽ. Quamobrẽ & Dionyſio plus cæteris probabatur, quia ad omne quod emergeret bene affectus inſtructuſq; uideretur. Nam ut libẽter percipiebat præſentium uoluptatem, ita ut abſentibus frueretur, non laborabat. Vnde & Diogenes ipſum regium appellabat canẽ, eumq́; Timon ut nimis delicatum acriter mordet, cum ait,

Οἷά τ' Ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος
ψεύδη. hoc eſt,
Qualis Ariſtippi mollis natura ſophiſtæ,
Quæ potuit tactu à falſo diſcernere uerum.

Aiunt illum aliquando iuſsiſſe perdicẽ quinquaginta drachmis emi. Tantũ luxuriæ grauiter ferenti cuidam reſpõdiſſe, Tu iſtam obolo non emeres? & cũ annuiſſet ille, mihi uero, inquit, quinquaginta drachmæ tantũ ualẽt. Tres formoſas meretrices ei in conſpectũ dari aliquando Dionyſius iuſsit, eumq́; quam ex illis uellet eligere. Tum ille tres ſimul abduxit, dicẽs, neq; Paridi tutũ fuiſſe quòd unã prætulerit cæteris. Eas igitur ad ueſtibulũ uſq; deduxit, ac dimiſit. adeo erat & in eligendo, & in contemnendo facilis. Ideoq; Stratonem, ſiue, ut alij uolunt, Platonem, ad eum dixiſſe tradunt, Tibi ſoli & chlamydẽ & * pannum ferre datum eſt. Conſputus à Dionyſio æquo animo tulit. Eam iniuriã cum quidam ægre ferret, piſcatores, inquit, ut gobium uenentur, mari patiũtur ſe aſpergi, & ego ut balenam accipiam, non patiar excreatione aſpergi? Prætereuntem quandoq; Diogenes olera abluens obiurgauit & dixit, Iſta tu ſi parare tibi didiciſſes, tyrannorum aulas nõ ambires. Tu uero, ait ille, ſi quidẽ cõuerſari cũ hominibus ſcires, olera profecto non lauiſſes. Interrogatus

* ῥάκος.

quid nam ſibi ex philoſophiæ ſtudijs quæſiſſet, poſſe, inquit, omnibus fidẽter loqui. Cũ probro ſibi daretur quòd precioſe et exquiſitiſſime uiueret, ſi uituperandũ, ait, hoc eſſet, in celebritatibus deorũ profectò non fieret. Rogatus aliquãdo quid habẽt eximiũ philoſophi, ſi omnes, inquit, leges intereant, æquabiliter uiuemus. Percontanti Dionyſio cuius rei gratia philoſophi diuitum limina terũt, philoſophorũ uero diuites non ita, quòd illi, inquit, ſciũt quibus indigent, at hi neſciunt. Cum illi uitio uertiſſet Plato, quòd tã laute uiueret, num, inquit, tibi uidetur bonus uir eſſe Dionyſius? illo annuẽte, Atqui ille, ait, multo me lautius uiuit. unde nihil prohibet quempiam laute & bene uiuere. Interrogatus quo differant docti ab indoctis, quo, inquit, domiti equi ab indomitis. Ingreſſus aliquando meretricis cubiculũ, cum erubeſceret quidã ex his qui cũ eo erant adoleſcentibus, non, inquit, ingredi turpe eſt, ſed egredi nõ poſſe turpe eſt. Cum à quodam ſibi propoſitum eſſet ænigma, & ut ſolueret importune ab eo ipſo qui propoſuerat urgeretur, quid, inquit, ò ſtolide uis ut ſoluã, quod etiam ligatum nobis exhibet negocium? Melius eſſe dicebat in mendicũ euadere quàm indoctum. Illic enim pecunijs, hic humanitate indigetur. Cum aliquãdo conuicijs ageretur, abibat. inſectatore uero proſequente ac dicente, cur fugis? quoniã, inquit, maledicendi tu poteſtatẽ habes, audiendi ego non item. Indignanti cuidam ac dicenti, philoſophos cerneret ſemper obſidere diuitũ fores, & medici, inquit, languentiũ ianuas frequẽtant, nõ tamẽ ideo quiſpiã ægrotare mallet quàm mederi. Corinthũ nauigabat aliquãdo, & cũ tẽpeſtate iactaretur, turbari cœperat. in ea perturbatione cuidã inſultanti ac dicẽti, Nos imperiti nõ metuimus, uos philoſophi cur trepidatis? Nõ, inquit,*

* ἐπαίτην, ἢ ἀπαίδευτον. Græce iucundius, quaſi dicas rogatorem quàm arrogantem.

inquit, de eadē anima utriſq; noſtrū cura & metus incū-bit. Glorianti cuidā, quòd multa didiciſſet, ait, ſicuti nō hi plurima comedunt et exercētur, melius ualent, quàm qui ſumunt neceſſaria, ita non qui plurima, ſed qui utilia legerunt ſtudioſi habēdi ſunt, & eruditi. Oratori qui cauſam pro ſe dixerat & uicerat, ſciſcitanti, quid tibi profuit Socrates? hoc, inquit, ut oratio quam pro me habuiſti uera ſit. Aretā filiā præclaris monitis inſtituebat, exercēs eam ut id quod nimiū eſſet, contēneret. Rogatus à quodam, in quo melior euaſurus eſſet filius, ſi erudiretur, etſi nulla, inquit, alia in re, certe uel in theatro non ſedebit lapis ſuper lapidē. Cum ſibi quidā cōmendaſſet filiū, quingentas poſtulauit drachmas, cui ille cum diceret, tanti emere mācipium poſſū, Eme, inquit, & habebis duo. Pecuniā ſe ab amicis accipere dicebat, non ut ipſe uteretur, ſed ut ſcirēt illi quas ad res pecunijs uti cōueniat. Probro illi ſemel obijcientibus, quòd in cauſa propria cōduxerit rhetorē, Atqui, inquit, & cocum dum cœnā facio conduco. Cogente aliquādo Dionyſio, ut aliqd ex philoſophia loqueretur, Ridiculū ait eſt, ſi quidē me ut loquar interrogas, et quādo loqui oporteat ipſe me doces. Ad hæc uero indignatus Dionyſius extremū omnium iuſſit accūbere. Sed ille, illuſtrem, inquit, hunc locū fieri uoluiſti. Gloriabatur quidā ac ſibi applaudebat de natandi peritia, ad quem ille: Non erubeſcis, inquit, in his, quæ delphinis propria ſunt gloriari? Interrogatus quid diſſerat ſapiens ab inſipiente, Mitte, ait, ambos nudos ad ignotos, & diſces. Exultanti cuidam quòd multum bibens non inebriaretur, hoc, inquit, etiam mulus facit. Ad eum qui illi quòd meretrici cohabitaret, exprobrabat, Dic age, inquit, num quid diſferat eam domum accipere quam multi aliquando inhabitauerint, aut quam nemo? Negante illo, quid, inquit,

*Num differre putas ea naui ferri in qua innumeri ſæpe nauigauerint, an in qua nullus? Minime, inquit ille. Num ergo, inquit, differt, uti mulieri congrediare, ei quæ neq; multis fuerit expoſita, an ei quæ nullis? Culpatus, cur ex Socratis diſciplina ueniẽs pecuniã acciperet, et merito, inquit. nam Socrates cum ſibi pleriq; mitterent triticũ & uinum, paucis in ſuos uſus reſeruatis, remittebat reliqua. Habuit enim ille*penuarios Athenienſium principes, ego autẽ Euthychidẽ emptitiũ ſeruũ. Vtebatur & Laide meretrice, ut refert Sotion in 11. ſucceſſionũ libro. Qua ex re cum ſugillaretur à plurimis, habere ſe Laidem reſpondit, nõ à Laide ſe haberi. Nam cõtinere ſe à uoluptatibus, neque eis manus dare præclarum eſſe, non earum ſibi uſum interdicere. Exprobrantem ſibi lautiores & delicatiores cibos, hac ratione cõpeſcuit, Tu, inquit, iſta tribus obolis non emeres? Fatente illo, non tam igitur, inquit, ego uolu ptati ſtudeo, quàm tu auaritiæ. Oſtendebat ei Simus Dionyſij quæſtor magnifice inſtructas ædes, & pauimenta precioſa. Erat autem Phryx. tum ille ſputa quàm maxime potuit ei in faciẽ coniecit. Indignante illo, non habui, inquit, oportuniorẽ locũ. Charondæ, ſiue ut quidam uolunt, Phædoni interroganti, quis nam eſſet unguentis delibutus, ego, inquit, infelix, & me infelicior Perſarum rex. Cæterum uide, ne ut cæteræ animantes propterea nihil ſui amittunt, ſic ne homo quidem. Mali uero male pereant cynædi, qui unguẽta precioſa nobis exprobrãt. Interrogatus quomodo Socrates obijſſet diem, utinã inquit ſic ego. Intrauit ad illũ aliquãdo ſophiſta Polyxenus, intuituſq; mulieres cõpoſitas, & magnifice inſtructum conuiuium, accuſare luxum eiuſmodi cœpit. Continuit ſe ille modice ac demũ, Potes'ne, inquit, hodie nobiſcum eſſe? Et*

*ταμίας diſpẽſatores. Erant ταμίαι magiſtratus apud Athenienſes, quod fere Romanis quæſtores ærarij.

cum ille

cũ ille annuiſſet, cur ergo, inquit, quereris? Videris enim non delicatiorẽ menſam accuſare, ſed ſumptum. Geſtabat eius famulus in itinere pecuniã, & cum premeretur onere, effunde, ait, quód nimis eſt, et fer ea quæ potes. teſtatur id Bion. Cum aliquãdo nauigaret, didiciſſetq; nauem eſſe piraticam, acceptum aurum numerabat, deinde uelut imprudẽti & inuito lapſum è manibus, iactauit in mare, ingemuitq; grauiter. Sunt qui illũ & hæc dixiſſe memorẽt, melius eſt, ut hæc ab Ariſtippo, quàm Ariſtippus propter iſta pereat. Interrogãti Dionyſio ad quid ueniſſet, ut, inquit, quæ habeo impartiar, quæ nõ habeo accipiã. Alij ſic eum reſpõdiſſe referũt, quando ſapiẽtia egebã adij Socratem, nunc pecuniarũ egens ad te ueni. Arguebat maxime homines, quòd in auctionibus quidẽ uaſa inſpicerẽt, uitam uero non inſpicerẽt. Hoc alij Diogenis fuiſſe uolunt. Iuſſerat aliquando Dionyſius in conuiuio, ut ſinguli in ueſte purpurea ſaltarent, id Plato renuit, dicens:

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν
Ἄῤῥην πεφυκὼς, καὶ γένους ἐξ ἄῤῥενος. *hoc eſt,*
Effœminata ueſte non poſſum tegi,
Cum ſim uir, & uirili natus ſtemmate.

Senarij ex Euripidis tragœdia quapiam.

Sumptam uero Ariſtippus ſe induit, & cum ſaltare inciperet, proprie prompteq; dixit:

—Καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
Ὁ νοῦς ὁ σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. *hoc eſt,*
—Neq; in ſacris Liberi
Patris, pudica mens unquam corrumpitur.

Orabat aliquãdo pro amico Dionyſiũ, & cum repellere tur, ad pedes eius corruit. Id factũ cum argueret quiſpiã, nõ ego, inquit, in culpa ſum, ſed Dionyſius, qui aures habet in pedibus. Morabatur in Aſia, & cum ab Ataphernе

ſatrapa

ſatrapa fuiſſet cōprehenſus, interrogatus à quodā, an ibi cōfideret, quaſi uero, inquit, ò ſtulte magis unquam fidēs fuerim quam modo ſum, allocuturus Artaphernē? Eos qui *liberalibus imbuti diſciplinis philoſophiā neglexiſſēt*, Pe*nelopes aiebat procis eſſe ſimillimos. Illos enim & Melā*thò & Polydorā *ancillas cūctaq; potius habere quàm do minæ ipſius nuptias ſperare potuiſſe. Simile quiddam &* Ariſto *dixiſſe fertur.* Vlyßē *quippe cū deſcēdiſſet ad infe ros, mortuos fere uidiſſe omnes, allocutūq; eſſe, reginā ue ro ipſam ne uidere quidē potuiſſe.* Ariſtippus *uero rogatus quæ nā iuuenes oporteat diſcere, ea, inquit, quæ uiris uſui futura ſunt.* Exprobrāti *cuidā quòd à* Socrate *ad* Di onyſiū *ſe cōtuliſſet, atqui, inquit, ad* Socratem *diſciplinæ indigēs profectus ſum, ad* Dionyſiū *autē pecuniæ egenus ueni.* Multas *iam pecunias cōſecuto cū diceret* Socrates, *unde tibi tam multas? Ille, inquit, unde & tibi paucas?* Dicēte *ſcorto, ex te gero uterū,* Nō, *inquit, hoc magis noſti, quàm ſi per ſpinas dēſiſſimas ambulans dicere poſſes, iſta me pupugit.* Cauſante *quodā quòd filiū quaſi nō ex ſe na tum proijceret,* An *uero, inquit, ignoramus & pituitā & pediculos ex nobis gigni, quæ tamen uelut inutilia quàm lōgißime proijcimus?* Cū *à* Dionyſio *pecuniā ipſe,* Plato *librū accepiſſet, inſimulāte ſe quodā, ego, inquit, pecunijs indigeo,* Plato *libris.* Percōtanti *cuius rei gratia ſe* Diony *ſius argueret, eius, ait, cuius arguūt cæteri.* Poſtulabat *pecuniā à* Dionyſio, *et ille, dixiſti, inquit, nō egere ſapiētē.* Da, *inquit, ille, & poſtea de his quæramus, & cum dediſſet, uides'ne ait, me nō indigere?* Dicente *ad eū* Dionyſio: Qui *ad tyrannū ꝓficiſcitur, illius eſt ſeruus, quāuis liber fuerit:* Non *eſt, inquit, ſeruus ſi liber uenit.* Hoc Diocles *refert libro de uita philoſophorū.* Alij Platonem *id dixiſſe tradunt.*

tradũt. Iratus Aeſchini, Non'ne mox redibimus ait in gratiam, neq; delirare deſiſtemus? Nũ expectabis quoad quippiam de nobis ſcurra loquatur ad pocula? Et ille grato, *inquit, animo. Memento ergo, ait Ariſtippus, quòd ad te cũ maior eſſẽ natu prior acceſſi.* Et Aeſchines, *Recte, inquit, per Iunonẽ dixiſti, nã me multo profecto melior es. Ego enim inimicitiarũ, tu amicitiæ princeps fuiſti.* Et *iſta quidẽ de illo referũtur.* Fuerũt autẽ Ariſtippi quatuor. Pri*mus iſte de quo nobis ſermo eſt. Secũdus qui* Arcadiæ *hiſtoriã ſcripſit. Tertius qui quòd à matre doctus eſſet,* μητροδίδακτος *dictus eſt, prioris nepos ex filia. Quartus ex noua Academia profectus. Huius autẽ Cyrenaici philoſophi libri iſti memorãtur, tres hiſtoriæ* Libycæ *libri ad* Dionyſium *miſſi. Dialogi uiginti quinq;. Alij quidẽ* Attica, *alij uero* Dorica* *locutione ſcripti. Sũt autẽ hi,* Artabazus, *ad naufragos, ad fugitiuos, ad mendicũ, ad* Laidẽ, *ad* Porũ, *ad* Laidẽ *de ſpeculo,* Hermias, *ſomniũ, ad eũ qui præerat poculo,* Philomelus, *ad domeſticos, ad increpãtes quòd uetus uinũ ſcortaq; poſſideret. Ad uituperãtes quòd magnifice inſtrueret menſam.* Epiſtola *ad* Aretẽ *filiã, ad eũ qui ſeipſum exercebat in* Olympia, *interrogatio, alia interrogatio,* χρεία, *Neceſſitas ad* Dionyſiũ, *alia de imagine, alia de* Dionyſij *filia, ad eũ qui arbitrabatur ſe contẽptui & ignominiæ haberi, ad eũ qui cõſulere moliebatur. Pleriq; illum &* διατριβῶν *ſex libros explicuiſſe aſſerũt, alij prorſus ſcripſiſſe negãt, ex quibus eſt* Soſicrates Rhodius. *Porro &* Sotion *in ſecũdo, &* Panætius *hæc illum ſcripſiſſe referũt, uidelicet,* De *diſciplina, de uirtute exhortatorius,* Artabazus *naufragij, fugitiui, diatribarũ libri ſex,* neceſſitatũ libri tres, ad* Laidẽ, *ad* Porũ, *ad* Socratẽ *de fortuna. Finem uero definiuit lenẽ motum ad ſenſum emanantem.*

* διαλέκτῳ.

* χρειῶν.

Age uero quoniã ipſius uitã deſcripſimus, nũc eos qui

ab illo fluxere, Cyrenaicos ſuo ordine proſequamur. Ex his alij quidem ἡγησιακοὺς, ἀννικερείους *alij, alij Theodorios ſeipſos appellauere. Sed & illos etiamnum qui à Phædone manarunt, ex quibus Eretricos nobiliſſimos dixere. Sic autem illorum ſeriem recenſeamus. Ariſtippum audiuit Arete filia & Aethiops Ptolemæus, et Cyrenæus Antipater. Aretæ uero auditor fuit Ariſtippus Metrodidactos cognominatus, eius uero Theodorus qui primo* ἄθεος, *deinde Theos appellatus eſt. Antipatrum Epitimedes Cyrenæus audiuit, eius Paræbates auditor fuit. Paræbatis Hegeſias qui* πεισιθάνατος *eſt dictus, & Anniceris, à quo Plato redēptus eſt. At enim qui Ariſtippi inſtituta amplexi ſunt, et ab illo Cyrenaici ſunt appellati, hiſce opinionibus utūtur. Duas perturbationes ponūt, dolorem & uoluptatē, uoluptatem lenem motum, dolorem uero aſperum motum appellantes. Nihil differre à uoluptate uoluptatē, neq; plus altera cōmune habere alteram, atq; illā quidem cūctas animantes appetere, hunc autem aſpernari. Voluptatem autem corporis intelligūt, quam & finem eſſe dicunt, ut etiam Panætius in lib. de ſectis tradit, nō eam quæ in ſtatu ſit, & doloris priuatione cōſiſtit, & ueluti à turbatione omni quietē agit, quā ſuſcepit Epicurus, finemq; cōſtituit. Videtur autē eis finis à beata uita differre: finem quippe eſſe particularē uoluptatem, beatam autem uitam ſiue felicitatem, uoluptatum particularium conſtare conuentu, quibus & præteritæ connumerantur & futuræ. Particularē quoq; uoluptatem propter ſe eligendam, felicitatem uero non propter ſeipſam, ſed propter particulares uoluptates expetēdam. Teſtimonio nobis eſſe finem habendam uoluptatem, quòd à pueris hanc nobis natura conciliauerit etiā abſq; iudicio rationis: & cum illa fruimur, ni*

mur, nihil amplius inquirimus, quodq́; nihil æque ac dolo rem naturaliter fugimus, uoluptatẽ præterea bonum eſſe, etiã ſi à turpiſſimis proueniat rebus, ut ait Hippobotus *in lib. de ſectis. Si enim fœda ſit actio, uoluptatẽ tamẽ per ſe ipſam eligẽdã eſſe, bonũq́; exiſtimandam.* Porro *illa dolo ris amotio quam tuetur* Epicurus, *eis non uidetur uolu ptas eſſe, neq; priuatio uoluptatis dolor. utraq; enim eſſe in motu cõſtituta, cum non ſit motus doloris uoluptatisq́; priuatio. Quippe doloris illa uacatio ueluti dormientis ſtatus eſt. Poſſe quoſdã aiunt uoluptatẽ minime appetere per animi peruerſionẽ, non tamẽ omnes animi uoluptates ac dolores in corporeis uoluptatibus & doloribus fieri, quippe qualibet ſimplici ex patriæ proſperitate, ſiue pri uata felicitate gaudiũ gigni. Imo ne ex memoria qdem ſeu expectatiõe bonorũ uoluptatẽ perfici dicũt, quod placet* Epicuro, *nã tẽpore motũ animi effluere, quin ne ſolo qui dem uiſu uel auditu uoluptates conſtare poſſe, quãdo & eos q lamẽtationes imitantur, libẽter audimus, ueras autẽ illibẽter atq; iniucũde. Porro priuationem huiuſmodi aut uoluptatis, aut doloris medios ſtatus appellabãt. Lõge ta mẽ eſſe præſtãtiores corporũ q̃ animorũ uoluptates, dete rioresq́; corporis quàm animi affectiões, quocirca & his peccãtes magis cruciari. Durius quippe dolere, lætari ue ro familiarius & gratius arbitrabãtur. Quocirca & ma ior illis erat corporis cura quàm animi.* Vnde *cũ inde quo que cõſtet eligendam uoluptatẽ, pleraque tamen quæ ſunt efficiẽtia quarũdã uoluptatũ, cũ ſint moleſta, ſæpe aduer ſari, ut difficilima eis uideatur uoluptatũ congeries, quæ beatã uitam efficere nõ poſſit.* Placet *aũt eis neq; ſapientẽ ſemper in uoluptate uiuere, neq; rurſus inſipientem ſem per in dolore, uerum maiore ex parte ſic utrumq; affici.*

Satis autem eſſe, ſi quis uel per unã incidentẽ uoluptatem ſuauiter afficiatur. Prudentiam quidẽ bonum eſſe aſſerũt, nõ autẽ propter ſeipſam appetẽdam, ſed eorũ gratia, quæ nobis ex illa proueniũt. Amicũ neceſſitatis cauſa amplectẽdum. Nam & corporis partes quàm diu adſunt, adamari. Virtutes quaſdam imprudẽtibus & cõmunes eſſe. Corporis exercitationẽ cõferre ad uirtutẽ capeſſendã. Sapientem nunquã inuidia tentandũ, neq; cupiditati, neq; ſuperſtitioni unquã ceſſurũ. Iſta enim ex inani opinione cõtingere, metu tamẽ & dolore pulſandum. Id quippe naturaliter fieri. Diuitias præterea uoluptates efficere, neq; per ſe appetendas. Perturbationes item cõprehendi poſſe dicebant, non autem etiam ex quibus fiunt. Naturalium rerum inquiſitionẽ omittebant, quòd cõprehendi non poſſe manifeſte colligerent. Logicen propter ſummũ eius uſum attingebant. tamen Meleagri ſententia eſt in ſecundo de opinionibus, & Clitomachi in primo de ſectis, eos & phyſicã & dialecticã æque aſpernari. Poſſe enim & apte dicere, ac extra ſuperſtitionẽ eſſe, mortis´que metum effugere, qui rationẽ bonorum malorumq; didicerit. Nihilq; natura iuſtum eſſe, aut honeſtum uel turpe, ſed conſuetudine ac lege. Vir tamẽ bonus nihil agit perperam ob imminentia damna, opinionesq; ſiniſtras euitandas. Eſſe autẽ ſapientẽ profectũ quendam in ijs quæ uel in philoſophia, uel in cæteris bonis & honeſtatis artibus non ſatis prouenerũt. Aiunt & dolore affici alium alio magis, ſenſusq; nõ ſemper uera nũciare. Verũ enimuero hi qui dicũtur Hegeſiaci, eandem ſane de uoluptate ac dolore habuere ſententiã, præterea neque gratam eſſe aliquid, neq; beneficentiã, neq; amicitiã, quòd iſta nõ per ſe ipſa appetamus, ſed uſus ac neceſſitatis gratia, ac propter eos qui ſi

abſint

abſint,illa nec ſubſiſtere quidē, eſſe aūt impoßibile cumu late cōtingere beatā uitam. Corpus quippe morbis multis paßionibusq; affligi, animā uero ſimul cum corpore pati, & unà turbari, cōplura itē quæ ſperemus à fortuna impe diri; propter iſta igitur atq; huiuſmodi beatā uitā nō poſ ſe obtineri. Vitā præterea ac mortē eligēdam. Natura itē ſuaue atq; inſuaue nihil opinabantur, cæterū propter re rum uel raritatem, uel nouitatē, uel ſatietate lætari alios, alios angi. Diuitias uel paupertatē nihil ad uoluptatis ua lere rationē, neq; enim aliter ea uoluptate diuites q̄ pau peres affici. Seruitutē æque atq; libertatē, nobilitatē atq; ignobilitatē, gloriā uel ignominiā nihil differre ad uolu ptatis modū, atq; inſipienti quidē expedire ſi uiuat, id ue ro ſapienti indifferēs eſſe. Sapientē ſuipſius gratia cun cta facturū. Aliū quippe neminē æque ac ſe dignū arbitra ri. Quamlibet enim ingentia uideatur ab eo conſecutus, non tamē eorum quæ ipſe præſtiterit merita æquare. Tol lebant & ſenſus, quòd certam nō inſtrūt notionē, quicq; ſine delectu agere cuncta uiderentur. Eorū peccata ueniā dicebant promereri, neq; enim ſponte peccare, ſed aliqua perturbatione coactos. Non odio quenquam habiturum, ſed potius eruditurū. Sapientem nū adeo in bonorum ele ctione inhæſurū, ut in malorum fuga, finē conſtituendo, ut neq; in labore, neq; in dolore uiuatur. Idq; eos aſſequi qui circa uoluptatū materiā neutrā in partē inclinatiores ſunt. Porro Anicerij in cæteris ab iſtis non diſſentiūt. Re linquunt autē amicitiā in uita, & gratiā, honoremq; ad uerſus parentes, & pro patria præclarū aliquod facinus. Quocirca quamuis moleſtias ſapiēs ac negocia ſubeat, nihilominus beate uicturū, etſi minimū uoluptatis illi ſup petierit. Amici felicitatem non per ſe appetendā, neque ei

proximi patere ſenſui, neq; ſatis eſſe in ratione momenti, ut confidere poßimus, & multorum opinione celſiores euadere, oportere uero in optimis quibuſque aſſuefieri propter inolitam & inſitam nobis affectionem uitioſam. Amicum non propter uſum, ac neceßitatem ſolum ſuſcipiendum, quæ profecto ſi deſerit, nõ erit ille auerſandus, uerumetiã propter inſitam beneuolentiã, cuius gratia dolores quoq; eſſe ſubeundos. Quãuis enim finem in uoluptate cõſtituant, doleantq; ſi illa priuari contingat, ſponte tamen ſuſtinendos labores uolunt pro ſummo in amicũ ſtudio, affectuq; ſingulari.

Qui autem Theodorij ſunt appellati, à Theodoro quẽ prædiximus traxere cognomen, eiuſq; decretis uſi ſunt. Porro Theodorus ipſe omnes de dijs opiniones ſuſtulit. Denique librum ipſius de dijs inſcriptũ offendimus nõ cõtemnendum, ex quo & Epicurũ complura ſumpſiſſe aſſerũt. Audiuit autẽ Anniceridẽ, Dionyſiumq; dialecticum, ut ait Antiſthenes in philoſophorũ ſucceßionibus. Finem opinatus eſt gaudiũ & mœrorem. Alterũ cõſtare prudentia, alterum uero imprudentia. Bona eſſe prudentiã atque iuſtitiam, mala uero contrarios habitus, media uoluptatẽ & dolorẽ. Suſtulit & amicitiam, quòd ea neq; inſipientibus adſit, neq; ſapientibus. In illis enim ſublato uſu amicitiam quoq; euaneſcere. Sapientes uero cũ ſibiipſis ſufficiant, amicis nõ indigere. Probabile dicebat prudentẽ uirum nõ ſeipſum pro patria periculis exponere, neq; enim pro inſipientium commodis amittendam eſſe prudẽtiam, eſſeq; patriam mundum. Furto quoque & adulterio, & ſacrilegio cum tempeſtiuum erit daturum operam ſapientem. Nihil quippe horum turpe natura eſſe: ſed auferatur de hiſce uulgaris opinio, quæ è ſtultorum imperitorumq;

plebec

plebecula conſlata eſt. Sapientem publice abſq; ullo pudore ac ſuſpicione ſcortis congreſſurũ. Aiebatq; iſtiuſmodi argutijs, Non'ne mulier literis inſtructa utilis erit, quia literata eſt? & puer itidem & adoleſcens utilis erit, quia literaturam callet? Ita ſane. & mulier igitur utilis eſt, quia pulchra erit. Et puer & adoleſcens utilis erit, quia formoſus eſt? Ita ſane. Puer igitur & adoleſcẽs pulcher, & ad hoc erit profecto utilis ad quod formoſus natus eſt. Aſſentiebatur. Eſt autem utilis ut ei congrediatur. Quibus conceſſis inferebat, Si quis ita utatur eiuſmodi congreſsione quando id utile eſt, nõ peccabit. Neq; igitur ſi utatur pulchritudine dum id utile eſt, peccat. His igitur atq; huiuſmodi interrogatiunculis auditores capiebat. Videtur autem idcirco appellatus deus, quòd cũ illum Stilpo percõtatus eſſet, Putas'ne Theodore te id eſſe quod diceris? atq; ille fateretur, Deus ergo, inquit, es. Id cum ille grate accepiſſet, ſubridẽs ait, atqui infelix, inquit, ea ratione & cornicem te eſſe fatereris, & alia huiuſmodi innumera. Cum aſsideret aliquãdo Theodorus Euryclidi Hierophantæ, Dic mihi, ait, Euriclides, qui nam ſunt qui circa myſteria impij ſunt? Cum reſpondiſset ille, eos eius criminis reos teneri, qui ea needum initiatis aperirent. Et tu ergo, inquit, impius es, qui iſta nondum initiatis enarres. Parum autem abfuit, quin periclitaretur ne traheretur in Arium pagũ, niſi eũ Demetrius Phalereus eruiſſet. Amphicrates uero, in libro de uiris illuſtribus, ait illum damnatũ, uenenumq; bibiſſe. Cũ uero apud Ptolemæum Lagi filiũ moraretur, legatus aliquãdo ad Lyſimachum ab illo miſſus eſt. magna uero fiducia utẽti, ait Lyſimachus, Dic mihi Theodore, non'ne tu Athenis excidiſti? Et ille, recte iudicas, inquit, Nã me Atheniẽſium ciuitas ferre nõ ualens, nõ ſecus

ac Semele Dionyſiũ expulit. Rurſus dicēti Lyſimacho, Caue ne ulterius ad nos proficiſcare, Non, inquit, reuertar, niſi me mittat Ptolemæus. Aderat Mythrus Lyſimachi diſpenſator. Is cũ diceret, uideris non ſolum deos, uerum & reges ignorare, quo pacto, inquit, illos ignoro, quãdoquidẽ te dijs inimicũ puto? Fertur cũ aliquãdo Corinthum ueniſſet, magna diſcipulorũ turba comitatus, & Metrocles Cynicus σκάνδικας (id enim eſt ſyluestre olus) abluens ei diceret, At tu ſophiſta nequaquã multis diſcipulis egeres, ſi olera dilueres, dixiſſe, Et tu ſi cum hominibus conuerſari didiciſſes, profecto iſtis oleribus nõ utereres. Simile quiddã, ut ſuo loco diximus de Diogene & Ariſtippo memoratur. Huiuſmodi Theodori fuiſſe uitã ac doctrinã comperimus. Demum uero Cyrenẽ profectus apud Mariũ in precio diu uixit, ubi cũ primũ eijceretur, nõ illepidũ quiddã dixiſſe fertur. Male, inquit, facitis uiri Cyrenaici, qui me ex Libya in Græciã exulem agitis. Fuerunt autẽ Theodori uiginti. Primus Samius Rhœmi filius, qui cõſuluit carbones fundamẽtis Epheſini tẽpli ſubijci. Nam cũ humidus eſſet locus, carbones ait reiecta ligni natura ſoliditatẽ accipere humori inuiolabilẽ. Secũdus Cyrenaicus geometra, cuius & Plato auditor fuit. Tertius hic ipſe philoſophus. Quartus, cuius fertur libellus de uocis exercitatiõe. Quintus qui de legislatoribus ſcripſit à Terpandro initiũ ſumens. Sextus Stoicus. Septimus qui Romanas res conſcripſit. Octauus Syracuſanus, qui de re militari ſcripſit. Nonus Byzantius in cauſis ciuilibus clarus. Decimus ſimiliter, cuius & Ariſtoteles in oratorum epitome mentionem facit. Vndecimus Thebanus ſculptor. Duodecimus pictor, cuius & Polemon meminit. Decimustertius Athenienſis pictor, de quo Menodotus ſcribit.*

* φωνασκικὸν

Decimuſquartus Epheſius pictor, cuius Theophanes in libro de pictura meminit. Decimuſquintus epigrammatum poëta. Decimuſſextus qui de poëtis ſcripſit. Decimuſſeptimus medicus Athenæi diſcipulus. Decimuſoctauus Chius philoſophus Stoicus. Decimuſnonus Mileſius, & ipſe philoſophus Stoicus. Viceſimus tragœdiarum ſcriptor.

PHAEDON.

PHædon Elienſis nobili familia, unà cũ patria captus coactus eſt intra cellulam infami ſe quæſtui addicere. Adiecto tamen oſtiolo Socratis cõtubernio præceptoreq́; fruebatur, quoad ipſum Alcibiades ſeu Crito, Socrate monente redimeret. ex quo liberaliter philoſophiæ operam dedit. Hunc Hieronymus in libro de aſſenſu retinẽdo, ſeruum fuiſſe aſſeuerat. Scripſit autẽ dialogos, de quibus nihil dubitatur, Zopyrũ & Simonẽ. De Nicia cõtrouerſia eſt. Medum quẽ Aeſchinis eſſe pleriq; tradunt, alij uero Polymeni. Antimachum ſiue Senes. & de hoc ambigitur. Scythicos ſermones etiam quidã Aeſchinis eſſe aſſeuerant. Succeſſor autẽ eius fuit Pliſtanus Elienſis, & ab eo tertius Menedemus Eretrieus, Aſclepiadesq́; Phliaſius à Stilpone profecti, atq; uſque ad eos Eliaci ſunt appellati: à Menedemo autẽ Eretrici, de quo poſtea dicemus, idcirco quòd ipſe ſectæ princeps atq; autor fuerit.*

*περὶ ἐποχῆς

EVCLIDES.

EVclides Megaris oppido, quod Iſthmo adiacet, ſiue iuxta quoſdã Gelous, ut in ſucceßionibus tradit Alexander. Parmenidis librorum in primis ſtudioſus fuit. Ab eo Megarici denominati ſunt, qui poſtea ἐριστικοὶ, poſtremo dialectici ſunt. Quos ita primus Dionyſius

g 4 Cart

Carthaginienſis idcirco appellauit quòd interrogãdo ac reſpondendo ſermones librosq; cõponerent. Ad hunc ait Hermodorus, poſt Socratis mortẽ, ueniſſe Platonẽ, ac philoſophos reliquos metu atrocitatis tyrannorum cõpulſos. Hic bonũ eſſe unum definiuit multis nominibus celebre. Aliquãdo enim hoc dici prudentiã, quandoq; deum, aliàs mentẽ appellari, & huiuſmodi cætera. Quæ bono aduerſa uiderentur ſuſtulit, ea ne eſſe quidem dicẽs. Vtebatur probationibus, nõ his quæ per aſſumptiones, ſed quæ per concluſiones fiunt. Diſputationẽ itẽ quæ fit per ſimilitudinem ſuſtulit, dicens illam ſanè aut ex ſimilibus conſiſtere, aut ex diſsimilibus. & ſi ex ſimilibus conſiſtit, circa ipſa potius quàm quibus ſunt ſimilia uerſari rationem debere. Sin autẽ ex diſsimilibus, ſuperuacaneã eſſe cõparationem. Idcirco & Timon illum unà cũ cæteris Socraticis mordet, nullius ſibi horum curã eſſe dicens, nõ Phædonis, non alterius cuiuſpiam, neq; Euclidis qui Megarenſibus contentionis rabiẽ inuexit. Dialogos autẽ cõſcripſit ſex, Lãpriam, Aeſchinem, Phœnicem, Critonẽ, Alcibiadem, Amatoriũ. Porro ex Euclidis ſucceſsione eſt & Eubulides Mileſius, qui & plurimos in dialectica modos, rationesq; interrogandi tradidit, mẽtientem & fallentem, electram, conuelatam, *acerualem, corneam, & item caluã. Et iſtum non defuit ex Comicis qui carperet.

*σωρείτην. Sic enim uertit Politianus totum hunc locum.

Ο ὑβριστικὸς εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν
Καὶ ψευδέσ' ἀλαζόσι λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλίων
Απῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥωβοσομυλήθραν. hoc eſt,
Contumelioſus Eubulides ceratinas interrogans
Et mendacibus faſtuoſisq; uerbis rhetores uerſans
Abijt Demoſthenis habens uolubilitatem.

Videtur Demoſthenes hunc audiuiſſe, & cum ρ literam pron

pronunciare uix poſſet, emendaſſe iugi exercitio. Neque item obſcurũ eſt Eubulidem aduerſus Ariſtotelem inimico animo fuiſſe, eumq; in plurimis reprehẽdiſſe. Inter cæteros uerò qui ex Eubulidis ludo manauerant Alexinus Elienſis fuit, uir acer, & cõtentionis uiribus ac neruis clarus, unde & Alexinus cognominatus eſt. Maxime autem Zenoni infeſtus erat. Hunc ait Hermippus ex Elide in Olympiam profectum, ibiq; philoſophatum. Diſcipulis autem rogantibus, cur illic moraretur, dixiſſe, uelle ſe ſectam inſtituere, quam Olympiacam uocaret. Illos uerò cum rerum omnium penuria, & præterea inſalubri loco affligerentur, ab eo receßiſſe, iamq; Alexinum ſolum ac deſertũ uno tantũ famulo comite ibi remoratũ. Poſtea dũ nataret in Alpheo flumine arũdinis acumine læſum, uita exceßiſſe. Et eſt in ipſum noſtrũ epigrãma ſic ſe habens,

Οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος ἀκαῖος
Ως ἀτυχής τις ὢν πόδα κολυμβῶν περιπείρει
Ηλῳ, καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ πρὶν ἄλφειον
Ποτ᾽ ἐκπερᾶν ἀλεξῖνος ἔθανεν νυχθεὶς καλάμῳ. hoc eſt,

At non inanis hercle erat illa fama,
Cuidam natanti miſero transfixum pedem
Clauo. nam Alexinus prius flumen Alpheum
Quàm transfretaſſet, canna fixus occidit.

Scripſit non ſolum ad Zenonem, uerũ & alios cõplures libros, et ad Ephorũ hiſtoricũ. Ex Eubulidis diſciplina et Euphantus fuit Olynthius, qui tẽporis ſui cõſcripſit hiſtoriã. Scripſit et tragœdias plurimas, quibus in certaminibus maxime probatur. Fuit & præceptor Antigoni regis, ad quẽ etiã librũ de regno ſcripſit perutilẽ atq; laudatißimum. Vitã uerò ſenectute finiuit. Fuerũt & alij cõplures auditores Eubulidis, inter quos & Apollonius Cronus.

DIODORVS.

Diodorus Amenij filius Iaſeus,& ipſe cognominatus Cronus,quem & Callimachus in epigrãmatis mordaciſſime inſectatur, ac parietibus inſcribit illud,Cronus eſt ſapiens. Erat & iſte dialecticus, primusq; inueniſſe à quibuſdam exiſtimatus eſt inuolutum & cornutũ diſſerendi genus.Hic apud Ptolemæum Soterem cõmorans,cũ à Stilpone ſermones quoſdam dialecticos interrogatus extẽplò nequiuiſſet ſoluere, à rege increpitus, Cronusq; in iurgio uocatus conuiuiũ deſeruit, egreſſusq; librum de ea propoſitione conſcripſit, uitamq; mœrore finiuit.Eſt in ipſum noſtrum epigramma in hunc modum,

Κρόνε Διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακῇ
Ἀθυμίᾳ ξυνέρυσεν
Ἵν αὐτὸς αὑτὸν ἐμβαλῇς εἰς τάρταρον
Στίλπωνος οὐ λύσας αἰνιγματώδε ἔπη;
Τοὶ γὰρ εὑρέθης κρόνος ἔξωθεν τοῦ ῥῶ κάππα τε. hoc eſt,

κρόνος extra ρ et κ, hoc eſt, ὄνος.

Crone Diodore quis te dæmonum mala
Affectione compulit,
Vt tu te in atrum mitteres in tartarum,
Quod non ſolitis Stilponis ænigmatis
Victus fuiſti?iure ergo deprehenderis
Cronus remotis r,& cappa literis.

Fluxit ab Euclide Ichthyas Metalli filius, uir illuſtris,ad quẽ Diogenes Cynicus dialogum ſcripſit. Clinomachus item Thurius,qui primus de proloquijs & prædicamẽtis & cæteris huiuſmodi ſcripſit.Et Stilpo Megarenſis clariſſimus philoſophus,de quo nunc dicendum eſt.

STILPO MEGARENSIS.

Stilpo Megarenſis eius oppidi quod in Græcia eſt,audiuit quoſdã ex Euclidis familia. Alij ex ipſius Euclidis

dis auditorē tradunt. Thraſymachi etiam Corinthij illius qui Ichthyæ familiaris erat,ut ait Heraclides. Intātū uerò & inuētione et eloquētia præceſſit alios,ut parū abfuerit quin omnis Græcia in illū intēta*in Megara tranſiſſe di= *μεγαρίσαι. ceretur. De eo Philippus Megaricus ita ferme retulit. À Theophraſto quidē Metrodorus illū ſpeculatiōis ſtudio= ſum, et Timagorā Geloū auulſit,ab Ariſtotele uerò Cy= renaico Clitarchū & Simmiā. Porrò à dialecticis Pæoniū quidē ab Ariſtide, Diphilū uero Boſporianū Euphanti, & Myrmecem Exæneti filiū, qui ad ſe arguendū uene= rant,utroſq; ſui ſtudioſos habuit. Præter hos autē Phraſi= demū peripateticū phyſicumq; peritiſſimū ad ſe attraxit, Alcimumq; oratorē omniū qui in Græcia tū florebāt emi nentiſſimū. Cratē inſuper, & cōplures alios in ſua retia induxit, Phœnicēq; Zenonē unà cum illis abſtulit. Erat præterea maxime ciuilis,ac præter uxorem quā duxerat, Micarete etiam pellice utebatur,ut Honetor ait,filiamq; parū pudicā genuit,quā duxit Simmias Syracuſanus eius neceſſarius. Hæc dum laſciuius uiueret, Stilponiq; à quodā renunciatū eſſet eā ſibi probro eſſe,nō,inquit,iſta maiori mihi probro eſt, quàm ego illi ornamento. Suſcepit hunc honorifice,ut aiūt,et Ptolemæus Soter,cū Megara ipſius urbem uictor obtinuiſſet,ac tradita ſibi pecunia oraret,ut in Aegyptū ſecū nauigaret. Tū ille pecuniæ modicū ad= miſit,eā profectionē renuens,in Aeginā contendit,quoad ille remearet. Demetrius quoq; Antigoni filius cū cepiſſet Megara,domum illi reſeruari,cunctamq; direptā ſubſtan tiam reſtitui curauit. Vbi cum ea quæ amiſerat,ut ſcriptis ſibi traderet moneret, nihil ille ſuū ſe perdidiſſe reſpōdit. quippe doctrinā & eruditionem ſibi ademiſſe neminem, reliquamq; ſibi eſſe & eloquentiam & diſciplinam,atq; illum

illum erga mortales beneficentiæ admonuit tanta orationis ui, ut rex illius iam ſtudioſus, prorſus auditor fieret. Aiunt illũ ita quendã de Phidiæ Minerua cõpellaſſe, Nũ, inquit, Minerua Iouis filia deus eſt? Cum uerò annuiſſet ille, dixiſſe, At iſta nõ Iouis, ſed Phidiæ eſt: cõcedebat. Nõ ergo, inquit, ipſa deus. Qua ex re cũ in Arium pagũ pertractus fuiſſet, nihil inficiatũ ferunt, imò rectè ſe locutum aſſeruiſſe. Non enim deum eſſe, ſed deam: deos quippe mares eſſe. Areopagitas tamen nihilo placatiores factos, iuſſiſſe cõtinuò ipſum urbe excedere, quo etiã tẽpore Theodorum cognomento deum iurgio dixiſſe, Vnde hoc nouerat Stilpo? Num amota palla ipſam inſpexerat? Erat iſte profectò audaciſſimus, uerum Stilpo uir compoſitiſſimus, & maxime facetus. Deniq; cum rogaſſet illum Crates an dij precatiõibus ac diuinis honoribus gaudeãt, Noli me, inquit, fatue in uia de hiſce rogare, ſed ſolum ac ſeorſum. Hoc ipſum & Bionem interrogatum, an ſint dij dixiſſe tradunt.*

* θεὸς, Græcis ut nõnunquam etiam Latinis, deus, de utroq; ſexu.

Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον ταλαπείριε πρέσβυ; *hoc eſt,*
Tu'ne ſenex turbam à nobis propellere curas?

Fuit et Stilponi ingenium ſimplex, neq; ulla ſimulatione fucatũ, ita ut imperitæ quoq; concioni ſe accõmodare nullo negotio poſſet. Cratere deniq; Cynico ſemel ad id q̃d fuerat interogatus non reſpondente, ſed crepitum uentris emittente, Sciebã, inquit, te omnia potius quàm quæ dicere locuturũ. Caricam illi aliquãdo interrogatiunculamq; propoſuerat. Eam uerò ille ſtatim comedit, & cum diceret illi Stilpo, Hercle caricam perdidi, nõ ſolum, inquit, caricam, ſed & interrogatiunculam, cuius arra hæc fuit carica. Rurſus cum uidiſſet hyeme Cratem aduſtum, O Crates, inquit, uideris nuhi* nouo indigere pallio, quaſi diceret*

* ἰσχάδα.

* ἱματίου καινοῦ

diceret ueſte & mente: ad hanc eius uocem rubore ſuffuſum, ita in illum luſiſſe Cratem:

Καὶ μὴν καὶ ςίλπωνʼ ἐσεῖδον χαλεπʼ ἄλγε ἔχοντα

Ἐν μεγάροις. ὅθι φασὶ τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.

Ἔνθάδʼ ἐρίζεσκεν, πολλοὶ δʼ ἀμφʼ αὐτὸν ἑταῖροι

Τὴν δʼ ἀρετὴν παρὰ γράμμα διώκοντος κατέτριβον. *hoc eſt,* — Alludit ad locũ Iliad. β.

Atqui ego Stilponem Megaris mala multa ferentem
Vidi ubi monſtroſi eſſe ferunt habitacla Typhoei.
Hic contendebat iuuenum comitante caterua,
Nil ſani miſera quàm de uirtute docebat.

Fertur Athenis hominũ ita in ſe ſtudia uertiſſe, ut ex officinis ad eũ cõfluerent uiſendũ. Vbi cũ quidã diceret, admirantur te, ô Stilpo, ueluti belluã, minime, inquit ille, ſed uelut hominẽ uerũ. Cæterũ cũ eſſet diſputator acerrimus, ſpecies quoq; tollebat, dicebatq; qui hominẽ diceret nemi nem eſſe, neq; hunc aut hunc dicere. Quid enim hunc ma gis quàm hunc? nõ igitur hunc. Rurſusq; olus quod oſten ditur non eſt. olus enim ante mille annos fuit, non eſt igitur hoc olus. Fertur cũ Crati colloqueretur, inter loquendum feſtinaſſe ut piſces emeret. cũ eũ ille retinere uellet, ac diceret, ſermonẽ relinquis? minime, inquit, ſed ſermonẽ habeo, & te derelinquo. Sermo quippe manet, cibus autẽ uænum dabitur niſi feſtinauero. Feruntur ipſius dialogi nouem nõ ſatis gratiæ habẽtes. Moſchus, Ariſtippus ſiue Callias, Ptolemæus, Chærecrates, Metrocles, Anaximenes, Epigenes, Ad filiam ſuã, Ariſtoteles. Huius auditorẽ fuiſſe Zenonem Stoicorum principem Heraclides refert. Senem uerò deceſſiſſe Hermippus teſtis eſt, hauſto prius mero ut citius moreretur. Reprehenſus eſt à Sophilo comico in comœdia quæ inſcribitur γάμος. Eſt autem in hunc Stilponem noſtrum epigramma.

τὸν

Τὸν μεγαρέα τὸν στίλπωνα γινώσκεις δ' ἴσως
Γῆρας ἔπειτα νόσος καθεῖλε δυσμαχον ζύγον
Ἀλλ' οἶνον εὗρε τῆς κακῆς συνωρίδος
φέρτερον ἡνίοχον. hoc eſt,
Stilpona noſti Megarenſem illum forſitan,
Quem cum ſenectus cepit morbus improbus,
Iugumq; triſte, uinum bigæ peßimæ
Inuenit aurigam illico longe optimum.

CRITO ATHENIENSIS.

Crito Athenienſis, unus omnium maxime eximio quodam amore Socrati affectus eſt, atque eius ita curam egit, ut nunquã aliquid ex his quæ ſunt ad uſum neceſſaria illi deeſſe pateretur. Ipſius liberi Socratis auditores fuere, Critobulus, Hermogenes, Cteſippus, Epigenes, Crito igitur dialogos decem & ſeptẽ ſcripſit, qui uno continentur codice, ita inſcriptos, Non ex diſciplinis coſtare probitatẽ. Quid ſit abundare. Quid idoneum ſiue ciuile. de honeſto, de deo, quid ſit maleficere, de * fertilitate, de lege, de artibus, de congreſſu, de ſapientia, Protagoras, ſiue ciuilis, de literis, de poëtica, de honeſto, de diſciplina, de ſcientia, quid ſit ſcire.

* εὐθηνοσύνης.

SIMON ATHENIENSIS.

Simon Athenienſis coriarius. Quoties ad eius officinã perrexiſſet Socrates, atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat, notabat. Vnde & ipſius dialogos σκυτικοὺς appellãt, quòd inter huiuſmodi opifices ſint habiti. Sunt autẽ numero XXXIII. qui uno itidem codice cõprehenduntur. De dijs, de bono, de honeſto, quid ſit pulchrum et honeſtum, de iuſto duo, de uirtute quòd doceri nõ poßit, de fortitudine ſiue uirilitate tres, de lege, de popularitate, de honore, de poëſi, de bona ualetudine, de amore, de philoſophia

loſophia, de ſcientia, de muſica, quid ſit pulchrũ, de diſciplina, de diſſerendo, de iudicio, de eo quod eſt, de numero, de diligentia, de operando, de auaro, de iactantia, de honeſto. Alij autem, de conſulendo, de ratione ſiue aptitudine, de maleficentia. Fertur hic primus omnium Socraticos ſermones diſſeruiſſe. Cum autem Pericles polliceretur ſi ad ſe ueniret, cuncta illi neceſſaria exhibiturum, libertatem, inquit, uendere conſilij non fuerit. Fuit & alius Simon, qui ſcripſit artem rhetoricam. alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius, atque alius quidam ſculptor.

GLAVCON ATHENIENSIS.

GLaucon Athenienſis, nouẽ itidem in codice uno ſcripſit dialogos. Phædylum, Euripidem, Amyntichũ, Euthiam, Lyſitedem, Ariſtophanem, Cephalum, Anaxiphemum, Menexenum. Ferũtur eius & alij triginta duo, ſed ſuſpecti & ſuppoſititij.

SIMMIAS THEBANVS.

SImmias Thebanus fuit. Et huius feruntur dialogi triginta tres uno uolumine, de ſapientia, de ueritate, de muſica, de uerſibus, de fortitudine, de philoſophia, de ratiocinatione, de literis, de doctrina, de arte, de regimine, de decoro, quid eligendum, quid'ue fugiendum ſit, de amico, de ſcientia, de anima, de bene uiuendo, de poſſibili, de pecunijs, de uita, quid ſit honeſtum, de diligentia, de amore.

CEBES THEBANVS.

*CEbes & ipſe Thebanus, ſcripſit dialogos tres, qui inſcribuntur * Tabula, Septima, Phrynichus.* *πίναξ quæ & hodie extat.

MENEDEMVS.

MEnedemus Phædonis Cliſthenis filij, ex familia Theoph

*Theopropidarũ filius fuit, uiri ſane nobilis, ſed opificis, ac pauperis. Alij * tabernaculorum ſutorem fuiſſe tradunt, & utrunq; didiciſſe Menedemũ. Quocirca, cum decretũ quoddã tuliſſet, reprehẽſum ab Alexinio quodã, quòd ſcilicet nõ cõueniret ſapienti, neq; tabernaculũ, neq; decretũ ſcribere. Miſſus autẽ ab Eretrienſibus in Megarã præſidio futurus, cõtendit ad Platonẽ in Academiam, inq; illius retia nõ inuitus incidit, deſeruitq; militiã. Cæterũ Aſclepiade Phliaſio ad ſe illũ pertrahente, Megaris apud Stilponẽ egit, eiusq; ambo auditores fuere. inde nauigantes Eliden Anchipylo & Moſcho Phædonis diſcipulis congreßi ſunt, atq; tum adhuc, ut ſuprà cum de Phædone loqueremur dictum eſt, ἠλιακοὶ appellabantur. Poſtea uerò ab eius patria, de quo nũc ſermo eſt, Eretrici uocati ſunt. Conſtat Menedemum honeſtate ac grauitate fuiſſe celebrem, qua ex re Cratem quoq; ſic in illum iocatum:*

* σκηνογράφον.

φλιάσιόν τ' ἀσκληπιάδην, καὶ ταῦρον ἐρέτριον. *hoc eſt,*
Phliaſiumq; Aſclepiadem, taurumq; Eretrenſem.

Timon item elato ſupercilio cum dicturus aſſurgeret, fuiſſe illum notat, his uerbis:

λόγον ἀναστήσας ὀφρυόμενος ἀφροσιβόμβαξ. *hoc eſt,*
Dicturus faſtoſus erat, rudibusq; cachinnus.

Adeo autem ea grauitate inſignis fuit, ut cũ Eurylochus Caſſandreus ab Antigono accerſiretur unà cũ Cleippide Cyziceno adulſcente abnuerit, metuere enim ne id Menedemus perſentiat. Erat enim ſummæ in obiurgãdo grauitatis atq; præcipuæ autoritatis. Deniq; cum adoleſcens in illo motu temerario ferretur, dixit quidem nihil, cæterum ſumpta feſtuca pingebat in pauimento traiecti figuram, dũ interim ſpectantibus omnibus adoleſcens inſigni cõtumelia notari ſe intelligẽs abſceßit. Hierocles in Pireo

* παρανομένου.

de Amphi

de Amphiarao illũ obtũdebat, et cũ plurima de Eretriæ loqueretur excidio, nihil aliud locutus eſt, tantum rogauit quid in eũ Antigonus traijcit. Audacter exultanti adulte ro, ignoras, inquit, nõ modo braßicæ ſuccum ineſſe iucun dum, ſed & raphano? Clamãti adoleſcẽtulo & uociſtran ti, Vide, inquit, ne quid retro dum neſcis, habeas. Conſultanti Antigono an *luxurioſum adiret cõuiuium, hoc illi ſolum renunciari iußit, Memẽto regis te eſſe filium. Stupidum quẽdam, neſcio quid nihil ad rem dicentem, interrogauit an uillam haberet, & cũ ille multa ſe habere prædia dixiſſet, perge, inquit, & illorum curã gere, ne & illa neglig ẽter curando perdere cõtingat, & amittere ſimplicem urbanitatẽ. Sciſcitanti cuidã an uxor eſſet ducẽda ſapienti, nõ ego, inquit, tibi ſapiẽs uideor? Et cum annuiſſet ille, at ego, ait, duxi. Dicente quodam cõplura eſſe bona, rogat quot numero, & an putet plura eſſe quàm centũ. Sæpius dolebat quòd luxurioſa conuiuia, magnificũq; apparatũ nequiret ferre. Vocatus uero ſemel ad cœnã, intuensq; lautißimus cibis diuitẽ menſam, nihil locutus eſt, ſed tacitus eã luxuriã coarguit, dum ſolas oleas in cibum ſumpſit. Huius deniq; libertatis cauſa parum abfuit quin in Cypro apud Nicocreontẽ periclitaretur cũ Aſclepiade amico. Nam cũ eos rex ad menſtruã celebritatẽ euocaſſet, ſicut & philoſophos cæteros, Menedemũ dixiſſe ferunt, Si quidẽ honeſta eſt huiuſmodi uirorũ congregatio, quotidie ſunt feſta celebrãda: ſin aliàs, ſuperflue quoque modo celebrat. Ad hæc tyrannus cum ita occurriſſet, hanc diem habere ſe celebrem, ut negocijs omißis philoſophis congredi liceret, ille ſeuerius adhuc in ſentẽtia perſtitit, oſtendẽs ex ſacrificio oportere nunquã non philoſophos audiendos. Quid plura? niſi à tibicine admoniti fuiſſent,

*κῶμον.

b forſit

*forſitã pijßẽt.Vnde cũ in naui iactarẽtur fluctibus,Aſcle
piadẽ dixiſſe ferũt,Tibicinis peritã modulationẽ ſeſe ſer
uaſſe,Menedemi uero cõfidẽtiã perdidiſſe.Erat aũt,ut fer
tur,et ſimplici in docẽdo apparatu,neq; in ſchola ullũ cir
ca illũ,ut fieri ſolet,ordinẽ uidiſſes.Nõ ſubſellia erãt per
gyrũ diſpoſita,nõ aliud qppiã,ſed ut ſingulis aut ſedere,
aut' ſtare,aut ambulare cõtingit,ita illũ audiebãt.Aliàs ta
mẽ gloriæ auidũ,ignominiæq; metuẽtẽ fuiſſe tradũt. Ad=
eo ut cum prius opifici ſuã ipſe atq; Aſclepiades nauaret
operã,& Aſclepiades ſuper tecta lutum ferre cerneretur
nudus,is ſi quẽ aſpiceret prætereũtem occultaretur. Poſt=
ea uero quàm ad remp.acceßit,ita erat anxius atq; ſolici
tus,ut cũ aliquãdo tura poneret, extra turribulũ miſerit.
Circũſteterat illum Crates aliquãdo,& quòd ciuilia ne=
gocia ſubiſſet probro dabat.Tum ille quibuſdam præce=
pit ut illum carceri includerẽt.Ille nihilominus prætereũ
tem obſeruabat,reſpiciẽsq; Agamẽnonium &* ἡγησίπολιν
uocabat.Erat autẽ neſcio quid in eo religionis,& in ſu=
perſtitionem pronior.Deniq; mãducauerat aliquãdo per
ignorantiam in taberna meritoria proiectas carnes cum
Aſclepiade.Id cum animaduertiſſet,nauſea palloreq; tur
babatur,donec illum Aſclepiades ſeuerius obiurgãs, non
carnes diceret eiuſce mutationis cauſam eſſe,ſed præſum
ptam de illis fatuã opinionẽ.aliàs magnanimus fuit uir,&
plane liberalis.Corporis in eo iã ſenis habitus, & ſtatus
durabat qui erat in iuuene,athletæ inſtar firmus, ualidus
atq; aduſta facie,obeſus item & attritus fuit,mediocriſq;
proceritatis,ut ex ea cõſtat imagine quæ Eretriæ in uete=
ri ſtadio cernitur. Eſt enim ueluti ex induſtria ita ſculpta,
*φιλοπρόσ- ut cũctam fere nuditatem corporis præferat.Erat præter=
χος. ea in *ſuſcipiẽdis amicis omni officio deditus, & quia pa
rum*

rum ſalubris erat,Eretria cõuiuia ſæpe inter poëtas muſicosq́; celebrabat. Amabat Aratũ & Lycophronẽ Tragicum poëtam,Antagoramq́; Rhodiũ,ſed maxime omnium ſtudebat Homero.Deinde etiam Lyricis,deinceps Sophocli,atq; Achæo inter Satyros ueluti ſecũdas partes, Aeſchylo autẽ primas ſemper dabat. Vnde & aduerſus eos qui contrà in repub.ſentirent,ita ferebatur:

Ἁλίσκετ᾽ ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς
Καὶ πρὸς χελώνης ἀετὸς βραχεῖ χρόνῳ. *hoc eſt,*

Deprenſus olim eſt ab impotenti celer,
Et tarda cepit teſtudo regem alitum.

Hæc autẽ Achæi ſunt ex Omphale ſatyrica.Fallũtur igitur qui illum nihil præter Euripidis Medeã legiſſe dicũt, quam inter Sicyonij Neophronis poëmata legũt. Magiſtros Platonẽ & Xenocratẽ,prætereaq́; Paræbatẽ Cyrenaicum aſpernabatur.Stilponẽ ſolum admirabatur. De quo dum aliquãdo interrogaretur,nihil aliud dixit, niſi, liberalis eſt.Erat illi ingeniũ uarium & callidum,atq; in cõponendo ita orationẽ accõmodabat,ut neq; quũ uellet emergere proſpiceretur,atq; ideo illi difficile occurreretur.Verſabat omnia,infinitamq́; orationis copiam fundebat. Acerrimus itẽ in cõcionibus erat,ut in ſucceſsionibus tradit Antiſthenes,atq; huiuſmodi rogatiũculis cõpellare ſolebat,Nũ aliud ab alio differt? ita ſane.Aliud eſt autem prodeſſe,quàm bonũ.cõcedebatur.Nõ igitur prodeſſe bonum eſt.Tollebat & proloquia negatiua,affirmatiua uero ponebat.Simplicia,ex his maxime probãs,quæ ſimplicia non ſunt,auferebat,ea & cõiuncta & cõplexa dicẽs. Scribit Heraclides,decretis quidẽ eum fuiſſe Platonicum, dialecticẽ autẽ eũ fuiſſe aſpernatũ.Deniq; ſciſcitãti Alexino an adhuc patrẽ cædere deſiſſet,dixiſſe,neq; cecidi,neque

que deſij. Addēte illo oportere ambiguitatē ſolui, ita uel nō dicendo, Ridiculum, inquit, eſt ueſtras leges ſequi, cum liceat in portis reluctari, & contrà niti. Cum Bion diuinos ſtudioſe ac diligenter inſectaretur, mortuos illum iugulare dixit. Alio rurſus dicente, maximum eſſe bonū omnibus quæ quiſq; cupiat frui, multo, inquit, maius eſt ea ſolum quæ deceat cupere. Refert Antigonus Caryſtius, eū nihil ſcripſiſſe neq; compoſuiſſe, ita ne dogma quidem ullum aſſeruiſſe. Porro in quæſtionibus, inquit, ita pugnax
*ὑπώπια, erat, ut non prius diſcederet, quàm in eius oculis * ardentis ſpiritus indicia deprehēderentur. Verum enim cum in uerbis eſſet talis, factis tamen erat placidiſsimus, Denique cum Alexino plurimum illuderet & obiurgaret grauiter, fouit tamen illum beneficijs. Nam ipſius coniugem ex Delphis Chalcidē uſq; deduxit, itineris furta, latrociniáq; metuētem. Amicitias pie ſanctéq; tuebatur, ut ex ea quæ illi cū Aſclepiade fuit cōiunctione conſtat, quæ profecto adeo inſignis erat, ut nihil à Pyladis diſtaret beneuolentia. Verū maior natu erat Aſclepiades, ita ut poëta ipſe, Menedemus uero hiſtrio diceretur. Fertur Archepolis tria millia illis deſignaſſe, & cū orta eſſet amica contētio uter ſecūdo loco acciperet, neutrum accepiſſe. Vxores quoq; ambos duxiſſe fama eſt, Menedemū matrē, Aſclepiadē filiam: & cū defuncta eſſet uxor Aſclepiadis, Menedemi cepiſſe cōiugem, illumq; quod reip. præeſſet, aliā duxiſſe nobilē et locupletē, nihilominus quoniā cōmunis eis erat domus, rei familiaris adminiſtrationē priori uxori permiſiſſe. Igitur Aſclepiades ante illum uita exceſſit Eretriæ iā longæuus, cum unà diu memorabili beneuolētiæ ſuauitate uixiſſent. Fertur poſt aliquātū tēporis cū Aſclepiadis amaſius ad cōuiuiū ueniſſet, arcerētq; illū ianuis adoleſcētes,

Mened

Menedemũ iußiſſe introduci,ac dixiſſe,Aſclepiades etiã ſepultus ei ianuas aperit.Erant autẽ qui ambos fouerent Hipponicus *Macedo & Agetor Lamieus. Ex his alter utriq; xxx.mnas largitus.Hipponicus uero Menedemo duo millia dragmatũ in filiarũ dotem.Duxerat autem,ut ait* Heraclides *ex Oropia uxores treis. Porro cõuiuia in hũc modum faciebat.Prius ipſe cũ duobus aut tribus prã debat,dum dies in ueſperã uergeret. Tum uero uocabat quiſpiã eos qui aduenerãt & ipſos iam cœnatos. Itaq; ſi qui citius ueniſſent, percõtabantur exeũtes,quid eſſet ap poſitũ,ac recẽs id eſſet nec'ne,& ſi quidẽ uel oluſculum uel*ſatiuſculum quippiam audiſſent,recedebãt, ſin uero carnes,ĩgrediebãtur.Lectulis æſtate* ψιάθοις,*hyemeuerue cũ*pelles ſuperponebãt.Porro puluinar ſibi afferri opor tebat.Poculum quod circumagebatur*cotula maius non erat.Bellaria illis fabæ ac lupini.Interdum uero & pyra uel mala punica & huiuſmodi,cum matura, tum præco cia,ſæpe & caricæ.Ea omnia memorat Lycophron in ſa tyra quam inſcripſit Menedemum, philoſophi conſcri bens laudes,quorum quædam huiuſmodi quoq; ſunt,*

*ταρίχιον.

*κώδιον.

*κοτύλη, poculi genus, quod quidam heminam eſſe putant.

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δὲ
Ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιληκόοις λόγος. *hoc eſt,*
Vt ex puſillo poculum conuiuio
Verſatur illis ad menſuram,ſed mera
Sermo eruditus ſtudioſis ſunt bellaria.

Primo igitur contemptui haberi cœpit, caniſq; ab Ere trienſibus ac delirus appellari.Poſtea uero in ſumma ad miratione omnium fuit,adeo ut ciuitatis quoq; guberna cula ſibi traderẽtur,legationibusq; crebris ad Ptolemæũ & Lyſimachum,præterea ad Demetrium functus, ubiq;

honoratus eſt. Cumq́; illi ciuitas ducenta quotannis talenta perſolueret, quinquaginta remiſit. Apud quem accuſatus quòd traderet Ptolemæo ciuitatem, ſe per epiſtolam purgauit, cuius hoc initium eſt:

MENEDEMVS DEMETRIO REGI S.

AVDIO *tibi de nobis plurima fuiſſe narrata, &c. Per eam illum admonet caueret unũ ex his qui ſibi eſſent infenſi Aeſchylum nomine. Conſtat illum ad Demetrium pro Oropo grauiſsime legatione functum, ut Euphantus quoq; in hiſtorijs meminit. Erat eius in primis ſtudioſus Antigonus, ſeq; ipſius diſcipulum eſſe prædicabat, & cũ Barbaros fudiſſet, circa Lyſimachia, decretum ei ſcripſit ſimplex atq; ab aſſentatione alienum. cuius initiũ eſt. Duces & * conſilij primores dixerunt, quoniam Antigonus rex prælio domitis Barbaris aduenit in Eliam, eiq; proſpere cũcta ſuccedunt, uiſum eſt ſenatui ac plebi. Horum igitur gratia, & præterea propter ſummam cum illo amicitiam, quòd illi ciuitatẽ proderet, ſuſpectus habitus, inſimulante Ariſtodemo, clam exijt, atque Oropi moratus eſt in Amphiarai fano. Ibi cũ periſſent aurei calices, ut Hermippus ait, communi Bœotiorum decreto loco migrare iuſſus eſt. Inde profectus mœrens & patriam clanculum ingreſſus uxorem ac filias ſumens, ſe ad Antigonum contulit, ibiq́; uitam mœrore terminauit. Refert Heraclides his omnino contraria. Nam illum ſenatus principem Eretriam à tyrannis ſæpe liberaſſe Demetrij uiribus fretum. Non igitur Antigono prodidiſſe ciuitatem, ſed falſam ſubiſſe calũniam, profectumq́; ad Antigonum, cum ut patriam è ſeruitute eriperet, illum inducere nõ poſſet, ſeptẽ dies totos cibo abſtinuiſſe, atq; ex animi dolore uita exceſsiſſe. His ſimilia & Antigonus Caryſtius refert. Soli autem*

* πρόβουλοι, quod mox ſenatus principẽ uertet.

tem Perſæo inexorabile indixit bellum. Haud enim obſcurum erat Antigonum cum Menedemi gratia Eretrienſibus rēp. uoluiſſet reſtituere, ab eo fuiſſe prohibitū. Quocirca in conuiuio Menedemus in illum acriter inuectus, inter cætera ſic ait, At qui iſte quidem philoſophus eſt, ſed uir omnium qui ſunt aut fuerunt uel futuri ſunt, profecto nequiſsimus. Moritur autem, ut ait Heraclides, ſeptuageſimū tertium agēs ætatis annum. In eius autem laudē nos quoq; ita ſcripſimus:

Εκλυον μενέδημε τεὸν μόρον, ὥς
Εκὼν ἀπέσβης ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ
Μηδὲν ἐδίων κατ' ἔργον ἔρξας ἐρετρικὸν
Αλλ' ὅμως ἄνανδρον, ἀψυχίη γὰρ ἡγεμόν
Επἐγε. *hoc eſt,*

Audita nobis Memedeme mors eſt tua,
Qui ſponte ad ſeptem dies nihil ſumpſeris
Ciborum, opus quidem aggreſſus Eretricum,
Sed non uirile, ſuaſit nam impotentia
Hoc animi.

Et hi quidē Socratici et qui ab eis profecti ſunt. Tranſeundum autem eſt ad Platonem, qui inſtituit Academiam, & ad eos qui ab ipſo quotquot fuerunt, eloquentes.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOphorum, uita Liber Tertius.

PLATO.

PLATO Ariſtone patre et matre Perictiona, ſiue Potona Athenis natus eſt. Mater à Solone genus duxit. Solonis quippe frater Dropides, Critiā genuit, cuius filius Calæſchrus Critiæ filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconiſq; pater ab eo Charmides & Perictione geniti ſunt, atq; ex ea & Ariſtone Plato ſextus à Solone naſcitur. Porro Solon ad Neleū & Neptunum genus refert. Ariſtonē quoq; patrē à Codro Melanthi filio originē ducere tradūt, qui à Neptuno itidem ſanguinē trahere Thraſyllo teſte memorātur. Eninuero

*περιδείπνῳ.

Pſeuſippus in lib. q Platonis de* cœna inſcribitur, et Clearchus in laudatione Platonis, et Anaxilides in 11. de philoſop. li. aſſerūt Athenis famam eſſe Ariſtonē Perictionæ, cum eſſet ſpecioſiſſima, uim inferre conatum eſſe, uerum fuiſſe illius conatus irritos, uidiſſeq;* in ſomnis Apollinē, atq; ab eo mundā à iugali copula quoad pareret, uxorē ſeruaſſe. Naſcitur autē Plato, ut Apollodorus teſtatur in chronicis, LXXXVIII. olymp. Thargilionis ſeptima, qua die natū Apollinē Delij autumāt. Moritur autē, ut Hermippus tradit, primo anno centeſimæ octauæ olymp. in nuptijs diſcūbens, octogeſimū & primū ætatis agens annum. Neanthes octoginta quatuor annos natū defeciſſe

* ἀπόλλωνος ὄψιν, Apollinis uultum,

ſcribit. Eſt igitur Iſocrate minor natu annis ſex. Ille quippe ſub Lyſimacho, Plato ſub Aminia natus eſt, ſub quo et Pericles diē obijt. Erat autem* familia Collyteus, ut refert Antileo

*τὸν δῆμον κολλυτεύς, quod ſe te pagum uertis interpres.

Antileo in ſecũdo de tẽporibus. Natus *eſt ſecundum quoſdã in Aegina in Phidiadæ domo, eius qui Thaletis filius fuit, ut Phauorinus ait in oĩmoda hiſtoria, patre ipſius cũ cæteris miſſo, ut agrũ ſortiretur, Athenasq́; reuerſo, cum à Lacedæmonijs qui Aeginẽſibus opem tulerant, expulſi ſunt. Ludos quoq; magnificos Athenis exhibuit, Dione ſumptus ſuppeditate, ut ait Athenodorus in octauo* πάτων *libro. Fratres habuit Adimãthum & Glauconem, ſororemq; Potonã, de qua Speuſippus naſcitur, literasq́; apud Dionyſium didicit, cuius & in Anteraſtis meminit. Exercitatusq; eſt apud Ariſtonẽ Argiũ palæſtritã, à quo & Plato propter egregium corporis habitũ cognominatus eſt, cum prius Ariſtocles ex aui nomine uocatus eſſet, ut in ſucceſsionibus tradit Alexãder. Sunt qui ob orationis ubertatẽ & miram latitudinẽ ſic appellatum putent, ſiue quòd ampla fuerit fronte, ut Neanthes ſcribit. Nec deſunt qui in* * *Iſthmo palæſtra, ſe exercuiſſe uelint, ſicut & Dicæarchus in primo de uitis. Picturæ quoq; fuiſſe ſtudioſum ac poëmata ſcripſiſſe, primo quidẽ dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Atheniẽſis in libro de uitis. Fertur & Socrates uidiſſe per ſomniũ oloris pullum ſibi in gremio pluмeſcere, qui cõtinuo exortis alis in altũ aduolãs ſuauiſsimos catus ediderit.* * *Poſtridie cũ Plato ſibi à patre cõmẽdatus eſſet, hũc cygnũ quem uiderat dixiſſe. Philoſophari cœpit primũ in Academia, inde ſe in hortũ qui iuxta colonũ eſt cõtulit, ut Alexãder in ſucceſsionibus ſcripſit, Heraclitum adducens teſtem. Demum cum tragicum certamen eſſet initurus, ante Dionyſiacum theatrum audito Socrate igni poëmata exuſſit, dicens,*

* ἰσθμοῖ.

* μεθ' ἡμέρας.

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει. *hoc eſt,*

Huc ades ò Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annũ uiceſimũ ætatis agẽs Socratẽ audiuit. Illo decedẽte Cratylo Heracliti diſcipulo & Hermogeni Parmenidis philoſophiã tuẽti operã dedit. Deinde cum eſſet annorũ duodetriginta, ut ait Hermodorus, Megara ſe ad Euclidẽ cũ alijs aliquot Socraticis cõtulit. Hic Cyrenem profectus Theodorũ mathematicum audiuit, atq; inde in Italiã ad Pythagoricos Philolaũ atq; Eurytũ cõceßit. Ab his ſe in Aegyptũ ad prophetas ſacerdotesq; recepit, quò & Euripidem aiunt unà ſecum profectum eſſe, atque ibi morbo comprehenſum, à ſacerdotibus marina curatione fuiſſe abſolutum, qua ex re poſtea dixerit:

Θάλασσα κλύζει πάντα τ᾽ ἀνθρώπων κακά. *hoc eſt,*

Mare uniuerſa proluit hominum mala.

Quin & dixiſſe iuxta Homerũ Aegyptios oẽs medicos eſſe. Decreuerat Plato Magis etiã cõgredi, uerũ propter Aſiæ bella propoſito deſtitit. Regreſſus uero Athenas in Academia commorabatur. Eſt autem locus in ſuburbano nemoroſus, à quodã heroë Academo nomine appellatus, ſicut & Eupolis in Aſtrateutis memorat dicens:

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ. *hoc eſt,*

In ambulacris Academi umbroſis dei.

Sed & Timon in Platonem loquens, inquit,

Τῶν πάντων δ᾽ ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ᾽ ἀγορητὴς
Ἡδυεπὴς τέττιξιν ἰσογράφος, οἵθ᾽ Ἑκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι. *hoc eſt,*

Hos inter dux ille Plato celſißimus ibat,
Cuius ab ore melos manabat, quale Hecademi
Arbuſtis lepida modulantur uoce cicadæ.

Antea enim per ε tenue ſcribebatur Ecademia. Hic igitur philoſophus Iſocrate amico utebatur. Enimuero Praxi-

pha

*phanes quandam conſcripſit inter eos habitam de poëtis ſcholam,cũ in rure Platonis hoſpitio frueretur Iſocrates. Ter illum militaſſe Ariſtoxenus autor eſt.primo in Tanagram,ſecundo in Corinthũ,tertio in * Delum,ubi & uictoria potitus ſit. Miſcuit Heracliteorum Pythagoreorumq; ac Socraticorum rationes,atq; in his quidem quæ ſenſibus ſubiacẽt,Heracliti partes tuebatur.Porro in his quæ ad intelligentiã pertinẽt,Pythagoræ acquieſcebat. in rebus autẽ ciuilibus Socratem ſuũ maxime amplectebatur.atq; ita in unum corpus triplicem philoſophiæ compegit rationẽ.Aiunt quidam,ex quibus Satyrus eſt, Dioni illum ſcripſiſſe in Siciliã,uti tres libros Pythagoricos ſibi emeret,a Philolao centum minis.Erat enim ſatis opulentus,acceptis a Dionyſio pluſquam octoginta talentis. Sicut enim Honetor ſcribit in libro cuius eſt titulus,an pecunioſum oporteat eſſe ſapiẽtẽ. Multũ illi Epicharmus cõtulit comicus,cuius & plurima trãſcripſit,ut Alcimus in eis libris quos ad Amyntam ſcripſit, quatuor numero, meminit.Eorũ in primo ita loquitur:Cõſtat aũt et Platonẽ cõplura ſibi de Epicharmi libris aſſumere.Id ita inſpiciẽdũ eſt.Senſibile aſſerit Plato,quod aut in qualitate aut in quãtitate nũquam perſiſtat,ſed diffluat ſemper,atq; immutetur.Veluti ſi numerũ ex iis tuleris,quæ neq; æqualia,neq; aliqua,neq; quanta,neq; qualia ſunt. Porro iſta ſunt quorũ ſemper generatio eſt,nunq̃ uero ſubſtãtia.Intelligibile uero cui nihil uel accidit,uel decedit.Hoc autẽ ſempiternorũ natura eſt,quã ſimulẽ atq; eãdẽ ſemp̃ eſſe cõtingit.AtqEpicharmus de ſenſibilibusatq; intelligibilib. in hãc ſẽtẽtiã expreſſe loqtur.* addidit prætereaAlcimus. Aiũt aũt ſapiẽtes animã,alia quidẽ ſentire p corpus,puta uidẽdo atq; audiẽdo,alia uero ipſam p ſeipſam aiaduerte re,*

*ἐπὶ Δηλίῳ. Nã Delium Tanagræorũ eſt municipium, & Apollinis templum.

Gellius decem milibus denarium mercatũ ſcribit.

*ἀλλ' ἐκεῖνοι θεοὶ παρῆσαν.

re,nullo corporis officio utẽtem. Quocirca eorũ quæ ſunt, alia ſenſibus percipi,alia intelligẽtiæ ratione comprehen di. Quare Plato quoq; oportere dicebat eos qui cuperẽt rerum initia colligere,ipſas primũ ſpecies,quas ideas uo cat,ſecundum ſeipſas diſtribuere,puta ſimilitudinẽ et mo nadem,multitudinẽ atq; magnitudinẽ,*ſtatumq; & mo= tum. Secũdo ipſum per ſeipſum,honeſtũ ac bonũ,iuſtum, atq; huiuſmodi cætera ſubijcere. Tertio cõſpicere quæ ſi= bi mutuo cohærẽt ideæ,puta ſcientiã aut magnitudinẽ ſi= ue dominationem,ſimul & illud cogitare,ea quæ ſunt a= pud nos ex illorũ participatione eis æquiuoca fieri. Exẽ= pli cauſa,dico iuſta eſſe quæ iuſto communicant, honeſta quæ honeſto. Eſt autẽ unaquæq; ſpecies æterna, ac præ= terea intelligẽtia*omni perturbatione uacua. Quocirca & ideas in natura uelut exẽplaria dixit ſubſiſtere. Alia his eſſe ſimilia quæ maxime ad iſtarũ ſimilitudinem conſi ſtant. Epicharmus igitur de bono atq; ideis ita fere diſſe= rit. Num tibiarum cãtus res aliqua eſt? ita ſane. homo igi tur ipſe cantus eſt. nihil minus. Age uideamus, Tibicen ali quis homo'ne tibi uidetur nec'ne? homo profectò. Non'ne igitur idem tibi uidetur de bono,aliud eſſe bonum, aliud uero rẽ? ſiquidem ſecũdum ſeipſum quiſquis illud didice= rit,iã bonus efficietur. quẽadmodum qui tibiarum cãtum didicerit,tibicen,qui ſaltare,ſaltator,qui*complecti, com plexor merito dicitur. atq; in hũc modũ de cæteris, quòd qui ea didicerit,nõ ars ipſa,ſed artifex uocatur. Plato in opiniõe de ideis ait: Siquidẽ eſt memoria,ideas in his quæ ſunt,exiſtere,quòd memoria quietæ cuiuſq; rei ac manen tis ſit. Manere aũt præter ideas nihil. Quo enim, inquit, modo ſeruarẽtur animãtes,niſi et ideã attigiſſent,et præ= terea naturalẽ mẽtẽ accepiſſent? Meminit aũt ſimilitudi= nis

*στάσιν.

*aliàs, ἀπαθὴς.

*πλοκὰς.

nis & pabuli cuiuſmodi illis eſſe ſoleat, oſtẽdens quòd ſit animalibus oĩbus inſita ſimilitudinis intelligẽtia. Quocirca & quæ ſunt eiuſdẽ generis ſentiũt. Porrò Epicharmus *ita ferme ait. Sapientia nõ in uno tantũ conſiſtit, ſed quæ uiuũt omnia,* *notionẽ quoq; habẽt. Nã gallina ſi aduertere uolueris, nõ parit uiuentes pullos, ſed oua prius incubat, & calore animat. Hæc autẽ ſapientia, ut ſeſe habeat, natura nouit ſola. Ab ea quippe eruditur. Ac rurſum, Nihil profectò mirũ ſi ita loquar, & placere eas ſibi et uideri præclare natas. Nã & canis cani uidetur eſſe pulcherrimus, & boui bos, & aſinus aſino, ſus itẽ ſui uidetur uenuſtate præſtare. Iſta & huiuſmodi quatuor libris proſequitur* Alcimus, *admonens quãtum emolumenti* Plato *ex* Epicharmo *ſibi cõparauerit. Quòd autem neq;* Epicharmus *ipſe hoc ignorauerit, ex ijs conijcere licet, quæ præſagiẽs ac ueluti diuinans fore imitatorem ſui, ſic fere ait,* Vt *aũt ego puto, imò pro comperto habeo, mearũ adhuc erit memoria rerũ, meorumq; ſermonũ, eiſq; quiſpiã acceptis, metro ſoluto, quo nũc conſtat, coloreq; adiecto purpurã uenuſtate uerborũ componet,* *inuictuſq; ipſe alios facile ſuperabit.* Videtur Plato *Sophronis quoq; mimographi libros antea neglectos primus Athenas inuexiſſe, geſtumq; ex eis duxiſſe, qui & ſub eius capite fuerint reperti.* Ter *aũt nauigauit in Siciliã, primo quidẽ ut inſulam crateresq; uideret, quo tẽpore* Dionyſius *Hermocratis filius tyrãnus impulit, ut ſecũ loqueretur. ubi cum ille de tyrãnide diſſereret, dicẽs nõ id præſtare quod ſibi ſoli eſſet utile, niſi & uirtute excelleret, offenſum tyrannum & iratũ dixiſſe aiũt,* Verba *tua* *ocioſorũ ſenũ ſunt. et ille, et tua, inquit, tyrãnidẽ ſapiũt. Ad hæc indignatũ tyrãnũ primo quidẽ necare illũ uoluiſſe. deinde uero à* Dione *& Ari*

* γνῶμαν ſenſum.

* δυσπάλαιστος

& Ariſtomene exoratum, id quidē nō feciſſe, uerum Poli=di Lacedæmonio qui per id temporis legatus ad ſe uene=rat, eum tradidiſſe, ut uenūdaretur. Eum ille in Aeginam adductum uēdidit. Quo tempore Charmāder Charman=dridis filius eum mortis reū eſſe accuſauit. Iuxta promul=gatam enim apud eos legē capitale erat, ſi quis Athenien ſium eā inſulam adijſſet, atq; ipſe eā legem tulerat, ut Pha uorinus memorat in omnimoda hiſtoria. Cæterum cum à quodā fuiſſet dictum, *diſciplinæ gratia philoſophum eò aſcendiſſe, abſolutū dimiſerunt. Aſſerunt pleriq; illum & in concionē adductum, ubi cum obſeruaretur, nihil peni tus locutum fuiſſe, prompto animo quicquid cōtingeret, accipere paratum. Illos eum minime quidē occidendū, ſed ſolum uendendum captiuorum more decreuiſſe. Aderat forte Aniceris Cyrenaicus: is eū uiginti minis, ſiue ut alij uolunt, triginta redemit, remiſitq; Athenas ad amicos. Illi extemplo pecuniā Aniceridi remiſerunt. Sed hanc ille o=mnino accipere noluit, aſſerens nō eos ſolos dignos eſſe quibus Plato curæ eſſet. Alij Dionem eam miſiſſe pecuniā dicunt, illumq; eam nulla ratione admiſiſſe. Sed hortulum quoq; in Academia ſibi comparaſſe. Polidem uero à Cha bria ſuperatum, & poſtea in Helice fuiſſe ſubmerſum, fa ma eſt, dæmonio illi indicāte iſta illum philoſophi gratia perpeti, ut Phauorinus in primo cōmētariorū meminit. Atqui non quieuit Dionyſius ipſe, uerum cum didiciſſet quæ illi contigiſſent, ſcripſit Platoni, orans ne in ſe male=dicta ingereret. Ad quem ille ſcripſit, non ſibi tantum ſu=pereſſe ocij, ut Dionyſij meminiſſet. Secundo profectus eſt ad iuniorem Dionyſium, poſtulans terram atq; homines qui iuxta conſtitutam ab eo remp. uiuerent. Id ille quan=quam pollicitus, nō præſtitit. Nec abfuit ſecundū quoſdā

*κατὰ παιδιὰν, per iocū. Interpres legiſſe uidetur, παιδείαν.

ſuſpitio illum magno ſui periculo Dioni & Theotæ perſuadere tentaſſe, illorumq; creuiſſe animos ad liberandam inſulam. Quo tẽpore Archytas Pythagoricus ſcripta ad Dionyſium epiſtola purgauit illum à ſuſpitione, atq; ereptum Athenas remiſit. Eſt autem epiſtola huiuſmodi.

ARCHYTAS DIONYSIO S.

MISIMVS *omnes Platonis neceſſarij Lamiſcum & Photidã, uirũ illum abs te recepturi iure antiquæ noſtræ amicitiæ. Recte igitur feceris, ſi memineris quanto à nobis ſtudio efflagitaſti Platonis ad te aductum, ut nos illum uenire hortaremur, facturũ te ſpondẽs omnia: illumq; libere accedere & abire permiſſurum. Memor eſto igitur quãti illius aductum feceris, quodq; eo tẽpore plus cæteris amaueris. Quòd ſi qua orta ſimultas eſt, humanius te agere cõuenit, illumq; nobis reſtituere illæſum. Hæc enim ſi facis, iuſtitiã coles, ac nobis gratificaberis. Tertio acceſſit, Dionem reconciliaturus Dionyſio: ſed cũ id obtinere nequiſſet, infecto negocio ad patriã rediјt. Vbi ad remp. accedere quidem noluit, quãuis maxime ciuilis eſſet, ut ex his cõſtat quæ ſcripſit. Ratio aũt cur abſtinuerit à publicis negocijs, illa in primis fuit, quòd plebs alijs inſtitutis & moribus aſſueuerat. Refert Pãphila in uigeſimo quinto cõmẽtariorũ, Arcadas ac Thebanos cõdita ciuitate ingẽtis magnitudinis rogaſſe illũ ut eam remp. *inſtrueret. quos cũ ille didiciſſet æqualitatẽ ſectari nolle, profectum* *νομοθέτην. *nõ eſſe. Fertur et Chabriã ducẽ reum mortis ſecutus, cũ id ciuiũ nemo tẽtare uoluiſſet, quando & arcẽ cum Chabria aſcendenti Crobylus ſycophanta conuiciatus dixit, alteri opẽ laturus accedis, quaſi uero neſcias et te manere Socratis*uenenũ? Ad quẽ ille, et quãdo pro patria militabã,* *κώνειον. *pericula pertuli, & modo amici gratia ne deſim officio,*

per

perlibenter me periculis expono. Primus hic, ut Phauorinus *ait in octauo omnimodæ hiſtoriæ, dialogos introduxit, primusq́; inquiſitionis modum per reſolutionẽ* Leodamanti Thaſio *induxit, & primus in philoſophia nominauit** Antipodas *& elementum & dialecticam & poëmata & prælongum in numero. Extremorumq́;* planam ſuperficiem, ac dei prouidentiam. Primusq́; philoſophorum orationi* Lyſiæ Cephali *filij contradixit, ipſam ad uerbum exponens in* Phædro, *primusq́; grammaticæ uim ſpeculatus eſt. Cumq́; primus omnibus ferè qui ante ſe fuerant, contradixerit, quæri ſolet, cur* Democriti *mentionẽ non fecerit. Refert* Neanthes Cyzicenus *hunc cum in* Olympia *aliquando deſcendiſſet Græcorum in ſe omniũ ora conuertiſſe, ac eodem tempore* Dioni *congreſſum, aduerſus* Dionyſium *bellare inſtituenti. Porro in primo commentariorum* Phauorini *fertur,* Mithridatem Perſam Platonis *ſtatuam in* Academia *locaſſe, ita inſcriptam,* Mithridates Rhodobati *filius Perſes, muſis imaginem* Platonis *dicauit,* Silanionis *opus.* Tradit Heraclides *iuuenem* Platonem *adeo fuiſſe uerecundum, adeo compoſitum, ut nunquam riſiſſe niſi modice, deprehenſus ſit. Cum tamen eſſet eiuſmodi, ne ſic quidem comicorum cõuicia effugit.* Theopemptus *enim in* Autochare *ſic ait,*

*ἀντίποδα. *ἐπίπεδον. ἐπιφάνειαν.

Ἓν γάρ ἐστιν οὐδὲ ἕν,
Τὰ δ' δύο μόλις ἓν ἐστιν ὥς φησί Πλάτων. *hoc eſt,*
Vnum enim ne unum quidem eſt,
Sed uix duo ſunt unum, narrat ut Plato.
Sed & Anaxandrides *in* Theſeo,
Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν ὥσπερ Πλάτων. *hoc eſt,*
Quando uorabat oleas noſter ut Plato.
Timon *quoq́; ita illum** *agit,*

* παραγραμματίζων.

Ὡς ἀνέπλασε πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. *hoc eſt,*
Vt conficta Plato aſtutus miracula finxit.

Et *Alexis in Meropide,*

Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ' ὥσπερ πλάτων
Σοφὸν οὐδὲν εὕρηκ', ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη. *hoc eſt,*
In tempore ipſo tu ueniſti, uerum ego
Surſum ac deorſum triſtis, ut Plato, feror
Miſera, labore fruſtra laßis cruribus.

Et rurſum in Acylione,

Λέγεις περὶ ὧν οὐκ οἶσθα, συγγενοῦς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον. *hoc eſt,*
Ignota nobis narras, planè curſitans
Platonis inſtar, ac noſce cepe & litron.

Amphis in Amphicrate

Τὸ δ' ἀγαθὸν ὅτι ποτ' ἐστὶν, οὗ σὺ τυγχάνειν
Μέλλεις διὰ ταύτην, ἧττον οἶδα τοῦτ' ἐγὼ
Ὦ δέσποτ' ἢ τὸ τοῦ πλάτωνος ἀγαθόν. *hoc eſt,*
Atqui bonum illud quod nanciſci cogitas
Te poſſe, propter hanc, certe id minus ſcio
Platonis illud quàm bellum bonum ò here.

In Dexidemide uero ait, ὦ πλάτων
Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον
Ὥσπερ κοχλίας, σεμνὸς, ἐπηρκώς τὰς ὀφρῦς. *hoc eſt,*
Aliud nil potes quàm mœrere mi Plato,
Et fronte ſemper corrugata, ut coclea.

Cratinus in ſubdititio,

Ἄνθρωπος εἶ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.
Κατὰ μὲν πλάτων' οὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ' ἔχειν. *hoc eſt,*
Homo es profecto, mentemq; & ſenſus habes
Iuxta Platonem, uix ſcio, uerum arbitror.

i Alexis

Alexis Olympiodoro,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν αὖον ἐγένετο

Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.

Ταῦτ' οὐ σχολὴ πλάτωνος; hoc eſt,

Homo fuit quidem mortale, in me quod fuit

Mortale quod non fuit, in auram euanuit.

Num hæc ex Platonis ſchola?

Et in Paraſito,

Εἰ μετὰ πλάτωνος ἀδολεσχεῖν κατὰ μόνας. hoc eſt,

Aut cum Platone ſolitarium loqui.

*κέρκῃ. Subſannat & hominē Anaxilas in Botrylione & * Cerco, & πλουσίαις. Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs ait illū adoleſcentis cuiuſdam Stellæ nomine qui cum eo Aſtrologiæ dabat operam, amore captum, Dionis etiam cuius meminimus. Nonnulli & Phædrum amaſſet putāt. Indicium autem amoris fuiſſe epigrammata ab eo in illos conſcripta.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμὸς, εἴθε γενοίμην

Οὐρανὸς, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σὲ βλέπω.

Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἑῷος

Νῦν δὲ θανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις. hoc eſt,

O utinam cœlum fierem cum ſydera cernis

Mi Stella, ut multis in te oculis tuerer.

Iamdudum uiuis lucebas lucifer, at nunc

Extinctus luces Heſperus Elyſijs.

In Dionem uero in hunc modum,

Δάκρυα μὲν ἑκάβῃ τε καὶ ἰλιάδεσσι γυναιξὶ

Μοῖραι ἐπέκλωσαν δήποτε γινομέναις.

Σοὶ δὲ δίων ῥέξαντι καλὸν ἐπινίκιον ἔργον

Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.

Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐνὶ πατρίδι τίμιος ἀστοῖς

Ὦ ἐμὸν

Ω ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων. *hoc eſt,*

Et lacrymas Hecubæ, & Troianis fata puellis
Decreuere recens ex genitrice ſatis.
At tibi poſt partos præclaro Marte triumphos
Spes reliqua eſt nullis clare Dion ſuperis.
Te patria ampla fouet, cumulat te ciuis honore,
Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius ſepulchro inſcriptum Syracuſis tradunt. Quin & Alexim amaſſe fertur, & Phædrum, quemadmodum diximus, in quos ſcripſit in hunc modum,

Νῦν ὅτε μηδὲν Ἄλεξις ὅσον μόνον εἶφ᾽ ὅτι καλὸς,
Ὦπται, καὶ πάντῃ *πᾶσι περιβλέπεται.
Θυμὲ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἶτ᾽ ἀνιήσῃ
Ὕστερον, οὐχ οὕτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν; *hoc eſt,*

*alias, πᾶσιν ἐπιστρέφεται.

Nunc quoniam nihil eſt quoquò ſe uerterit omnis
Solum quòd pulcher uiſus Alexis ait:
Quid mi anime os canibus prodis, mox inde moleſtus
Detrectas, Phædrum ſiccine perdidimus?

Archeanaſſa quoq; Colophonia uſum eſſe, in quam ſic ſcripſit,

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίραν
Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἕζετο δριμὺς ἔρως
Ἆ δειλοὶ, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
Πρωτοπλόου, δι᾽ ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς. *hoc eſt,*

Archeanaſſa mihi eſt meretrix Colophonia, ſeris
Cuius & in rugis ſedit acerbus amor.
Quas miſeri flammas, per quanta incendia abiſtis
Libata illa quibus prima iuuenta fuit.

In Agathonem item,

Τὴν ψυχὴν Ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον.
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη. *hoc eſt,*

Hoc diſtichon à Platone adhuc adoleſcẽte ſcriptum putat Gellius.

i 2 *Suauia*

Ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον. *hoc eſt,*

Aurum qui reperit, laqueum abijcit: alter amiſſo
Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

At uero Molon hoſtili aduerſus illũ animo, nõ id ait eſſe mirandũ, ſi Dionyſius Corinthi, ſed ſi Plato eſſet in Sicilia. Videtur & Xenophon haudquaquã amico in illum fuiſſe animo. Nã ueluti cõtẽtionis ſtudio ſimilia ſcripſere, Sympoſium, Socratis defenſionẽ, cõmentaria moralia. Ad hæc ille de rep. hic Cyri ſcripſit infantiã, quam in ſuis legibus Plato fictam dixit: neq; enim eiuſmodi fuiſſe Cyrũ. Tum ambo cũ Socratẽ ſemper habeant in ore, nuſquã reperies ſui inuicem feciſſe mentionẽ. Semel tantum Xenophon Platonis meminit in tertio cõmentariorum. Fertur & Antiſthenes cum eorũ quæ ſcripſerat quippiã recitare uellet, oraſſe illũ ut adeſſet recitanti. Et cum rogãti cuiuſmodi id eſſet, libri eius titulũ explicuiſſet, de eo inquit, quod nõ ſit cõtradicere. Tu ergo, ait ille, de hoc ipſo quomodo ſcribis? & cũ doceret cõtra ſuam uenire ſentẽ-* *ὅτι περιτρέ-
tiam, ſcripſit aduerſus Platonẽ dialogũ, Sathonem illum πεται.
inſcribens. Ex eo iam alienis animis in ſe inuicem fuere. Aiũt Socratẽ cũ Platonis Lyſidẽ audiſſet recitari, proh dij immortales dixiſſe, quàm multa de me mẽtitur adoleſcẽs. Scripſit quippe nõ pauca uir ille, quæ Socrates nõ dixit. Fuit illi & aduerſus Ariſtippum haud obſcura ſimultas. Nã in libro de anima illũ inſimulat, quòd abfuerit moriẽti Socrati, cũ in Aegina uicino Atticæ loco per id tẽporis moratus ſit. Erat illi cũ Aeſchine quoq;, ut fertur, Socratis auditore contentio, quippe cũ à Dionyſio magnificeret, egensq; rerũ omniũ ad eũ profectus eſſet, à Platone deſpectũ, atq; ab Ariſtippo fuiſſe cõmẽdatũ. Porro ſermones quos Critonẽ fecit in carcere loquẽtẽ, cũ Socrati

conſaleret fugã, Aeſchinis fuiſſe tradit Idomeneus, illi uero à Platone huius odio fuiſſe attributos. Eius uero nuſquam in libris ſuis Plato mentionẽ feciſſe deprehenditur, præterquàm in libro de immortalitate animæ, & in Socratis defenſione, idq; tenuiter. Enimuero ſtyli ipſius genus, inter poëma & proſam orationẽ mediũ ait Ariſtoteles fluere. Hũc ſolũ Platoni aſſediſſe quodã loco Phauorinus ait, cũ librũ de anima recitaret, reliquos omnes ſurrexiſſe. Pleriq; autumãt Philippũ Opuntiũ ipſius leges quæ erãt in cera, trãſcripſiſſe, huius & Epinomida eſſe aiũt. Euphorion ac Panætius initiũ librorum de repub. ſæpius inuẽtũ inuerſum atq; immutatũ dixere. Eam ipſius remp. Ariſtoxenus totã ferme in Protagoræ cõtradictionibus aſſerit ſcriptã. Phædrũ primo illũ ſcripſiſſe fama eſt. Habet enim quæſtio illa nõnihil iuuenile. Porro Dicæarchus totum id ſcribẽdi genus, ut graue ac moleſtũ carpit. Platonẽ tradũt cũ uidiſſet quendã aleis ludentẽ increpaſſe, & cũ ille, quàm me in paruis reprehẽdis diceret, reſpondiſſe, At eſt cõſuetudo nõ parua res. Rogatus an ipſius monumẽta ſicuti ſuperiorũ futura eſſent, primũ, inquit, cõparare oportet nomẽ, tũ multũ promotum fuerit. Ingreſſo aliquãdo Xenocrati, cæde, inquit, hũc puerũ. Nã ipſe quòd iratus ſim, nequeo. Cuidã itẽ ſeruorũ, iã, inquit, uapulaſſes, niſi iratus eſſem. Cũ equo inſediſſet, cõtinuo deſcẽdit, dicens uereri ſe ne equi ferocitate raperetur. Ebrijs cõſulere ſolitus erat, ut in ſpeculo ſe ſtudioſe intuerẽtur, quoad eiuſmodi fœditate deterrerẽtur. Potare uſq; ad ebrietatẽ nuſquam decere monebat, præterquam in diebus feſtis dei largitoris uini. Somnus itẽ immodicus illi diſplicebat. In legibus ſiquidẽ ait, Dormiẽs autem nemo ullius precij eſt. Veritatẽ ſuauiorẽ auditu omnibus quæ dicerẽtur. Alij, uera*

*ἱπποτυφίᾳ

*uera loq iucũdius oĩbus dixiſſe putãt. Sic aũt & de ueritate dixit in legib. Præclarũ qddã eſt ueritas, ô hoſpes, atq; durabile. Verum id pſuadere nõ facile uidetur. Optabat inſup memoriã ſui, uel in amicis uel ĩ libris relinq. *Locis et ipſe utebatur plurimũ. Moritur eo quo diximus modo, XIII. Philippi regis anno, ut Phauorinus in III. cõmẽt. refert, à quo & obiurgatũ fuiſſe illũ Theopompus autor eſt. Myronianus in ſimilib. ait Philonẽ meminiſſe prouerbij de Platonis pediculis, quaſi ſic ille defecerit. Sepultus eſt autẽ in Academia, ubi plurimũ tẽporis philoſophatus fuerat. Vnde & quæ ab eo fluxit ſecta Academica eſt appellata. Corpus ei elatũ honorifice, & ab his qui eò cõuenerãt cõditũ. Eiuſmodi fuit ipſius teſtamẽtũ. Hæc legauit Plato atq; reliqt. Hephæſtiadeũ fundũ, cui ab aqlone uicina uia eſt, quæ ducit à tẽplo Cephiſiadũ, ab auſtro Heracleũ Hephæſtiadũ, ab ortu ſolis Archeſtratus Phrearius, ab occaſu Philippus Cholidẽſis. Hũc autẽ nemini licitum ſit aut uẽdere, aut alienare, ſed ſit Adimãti filij quãtũ fieri põt. *Enereſiadũq; fundũ quẽ emi à Callimacho, cui ab aquilone uicinus eſt Eurymedõ Myrrhinuſius, ab auſtro Demoſtratus Xypeteron, ab ortu Eurymedon Myrrhinuſius, ab occaſu Cephiſſus. Argenti minas tres, argenteã phialam pendẽtem drachmas CLXV. Cymbiũ põderis drachmarũ quadraginta quinq;. Anulum aureũ, & inaurem aureã, ambo drachmas quatuor & treis obolos pendentia. Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianã dimitto liberã, famulos relinquo Tychonẽ, Bictam, Apolloniadem, & Dionyſium. Supellectilẽ & uaſa ſcripta, quorũ habet exẽplar Demetrius. Nulli autẽ quicquã debeo. Curatores erunt Soſthenes, Speuſippus, Demetrius, Hegias, Eurymedõ, Callimachus atq; Thraſippus. Hoc teſtamenti*

*ἐξετάσεις.

*ἐν Ἰφιστιάδων.

menti ipſius exemplar. Sepulchrũ eius his illuſtratũ eſt epigrammatibus, quorum illud primum eſt,

Σωφροσύνῃ προφέρων θνητῶν ἤθει τε δικαίῳ
 Ενθάδε δὴ κεῖται δῖος ἀριστοκλέης,
Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον
 Οὗτος ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἕπεται. *hoc eſt,*

Iuſtitia cunctis præſtans, uitaq́; modeſta,
 Hoc ſitus in tumulo diuus Ariſtoclees.
Si quenquam ad magnos ſapientia uexit honores,
 Hunc citra inuidiam uexit & ipſa uirum.

Item alterum,

Hoc epigrãma Speuſippo adſcriptũ reperi, haud ſcio an falſo.

Γαῖα μὲν ἐν κόλπῳ κρύπτει τόδε σῶμα πλάτωνος
 Ψυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων.
Υἱοῦ ἀρίστωνος, τόν τις καὶ τηλόθι ναίων
 Τιμᾷ ἀνὴρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον. *hoc eſt,*

Corpus habet gremio contectum terra Platonis,
 Mens ſed habet ſuperûm tecta beata deûm.
Diuinum quem iam ueneratur quiſquis honeſtus,
 Et probus eſt, cuius uel procul eſt regio.

Et aliud recentius,

Αἰετὲ τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφου, ἢ τίνος, εἰπέ,
 Αστερόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;
Ψυχῆς εἰμὶ πλάτωνος ἀποπταμένης ἐς ὄλυμπον
 Εἰκών, σῶμα δὲ τὸ γηγενὲς ἀτθὶς ἔχει. *hoc eſt,*

Quid monumenta ſuper uolucrum regina uolaſti?
 Tu mihi dic ſuperûm quam tueare domum?
Diua ego ſublati in cœlum feror umbra Platonis,
 Terrenum at corpus Attica ſeruat humus.

Eſt & noſtrum in hanc ſententiam,

Καὶ πῶς εἰ μὴ φοῖβος ἀν' ἑλλάδα φῦσε πλάτωνα
 Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο.

Καὶ γὰρ ὁ τοῦδε γεγὼς ἀσκληπιός ἐστιν ἰητὴρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο πλάτων. *hoc eſt,*

Ni doctum Græcis genuiſſes Phœbe Platonem,
Prorſus nemo animis qui medeatur erat.
Corporis eſt medicus ſatus ex te Aſclepius ægri,
Aeternæ ut ſapiens eſt animæ ipſe Plato.

Et aliud de eius morte,

Φοῖβος ἔφυσε βροτοῖς ἀσκληπιὸν, ἠδὲ πλάτωνα
Τὸν μὲν ἵνα ψυχὴν, τὸν δ' ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισόμενος δὲ γάμον, πόλιν ἤλυθεν, ἥν ποτε αὐτῷ
Ἔκτισε, καὶ δαπέδῳ ζηνὸς ἐνιδρύσατο. *hoc eſt,*

Produxit nobis Aſclepion atq; Platonem
Phœbus, ut hic corpus curet, & ille animum.
Coniugium celebrare uolens, quam condidit olim
Vrbem adit ipſe, Iouis quamq; ſolo poſuit.

Atq; ita ſe habent epigrammata. Diſcipuli uero fuere Speuſippus Athenienſis, Xenocrates Chalcedonius, Ariſtoteles Stagirites, Philippus Opūtius, Heſtiæus Perinthius, Dion Syracuſanus, Amyclus Heracleotes, Eraſtus & Cariſcus Scepſij, Timolaus Cyzicenus, Euæon Lampſacenus, Pithon & Heraclides Aenij, Hippothales & Calippus Athenienſis, Demētrius Amphipolites, Heraclides Pōticus, & cōplures alij. Cū his & mulieres duæ, Laſthenia Mantinea, & Axiothea Phliaſia, quæ, ut Dicæarchus autor eſt, uirili utebatur ueſte. Theophraſtū itē illius fuiſſe auditorē quidā referunt, & Hyperidē oratorem, Chamæleon & Lycurgū ait, Polemo & Demoſthenē ſcribit ipſius fuiſſe ſtudioſum. Sabinus itē ait & Mneſiſtratū Thaſiū in quarto de meditatione libro, & eſt id quidē ueriſimile. Verumenimuero cum Platonis in primis ſtudioſa ſis, idq; haud ſane iniuria. Philoſophi ſummi

*dogmata peculiari quodã amore ac ſtudio præ cæteris in=
dagare ſoleas, operæpreciũ exiſtimaui & ſermonũ illius
naturã, & dialogorum ordinẽ, & perſuaſionis aut indu
ctiõis uim, pro uiribus, uelutiꝑ elemẽta capitaq; digerere,
uti neq; de illius uita quã collegimus, dogmata quoq; &
decreta deſiderẽtur, aliàs quippe iuxta prouerbiũ, noctuã
Athenas, ſi ea quæ per ſpecies diſtribuũtur enarrare tibi
oportebit. Dialogos itaq; primũ Zenonẽ Eleatẽ ſcripſiſ=
ſe ferũt. Ariſtoteles in 1. de poëtis, Alexamenũ Styreũ ſi=
ue Teiũ, ſicut & Phauorinus in cõmentarijs tradit. Cæte
rũ Plato, meo qdẽ iudicio id genus expoliuit, adhuc alioq
rude, atq; perfecit. Ita nõ ſolũ ornatæ & expolitæ oratio
nis, uerũ & ipſius inuẽtionis digniſſime ſibi primatũ uen
dicat. Eſt autẽ Dialogus ex interrogatione & reſponſio
ne cõpoſitus, de ea re quæ uel philoſophiã uel reip. partes
attingat, cũ decenti & cõgrua expreſſione perſonarum
quæ aſſumũtur, accurataq; cõpoſitione uerborũ. Dialec=
tica eſt diſputãdi ars per quã aliquid aut probamus aut
improbamus, ex interrogatione itidẽ, & reſponſione diſ
ſcrẽtiũ. Enimuero Platonicæ orationis geminus ſtylus eſt,
uterq; ſummus. Alter ex his qui inſtituit atq; imbuit, ap
pellatur ὑφηγητικὸς. alter in inquirẽdo uerſatur, diciturq;
ζητητικὸς. Prior ille in duo diſtinguitur genera, alterũ in
ſpeculatione conſiſtit, alterum in actione. Primum in na=
turale ac rationale, ſecundum in morale ac ciuile diuidi=
tur. Porro ſecundus ille itidem in duas ſpecies ſcindi=
tur, prima quæ exercetur, uocaturq; gymnaſtica, ſecunda
in certaminibus eſt, & agoniſtica dicitur. Quin & gy=
mnaſticæ bipartita diuiſio eſt, altera uelut incunabula
exercitationis fouet, uocaturque Mæeutica: altera iam
ſuis uiribus nititur, tentatq; quid poſſit, & Piraſtica
dicitur. Agoniſticæ item eſt bipertita diſtinctio, alia de=*

monſtrationi inſeruit, & Endictica uocatur. alia exhortatur, & Anatreptica dicitur. Neq; ſane nos fugit pleroſq; Platonis dialogos aliter ac nos diſtinguere. Dicunt enim ex his alios dramaticos, quòd quaſi poëma uideātur imitari, alios q narrationi inſeruiāt, diegematicos, mixtos alios appellāt. Sed ea ſane diſtinctio dialogorum ſcenæ q̄ philoſophorū ſcholæ uidetur accōmodatior. Sunt ex his quidā q ad phyſicā pertinēt, ut Timæus, Logicē ut politicus, Cratylus, Parmenides & Sophiſta. Sunt qui ad moralē, ut Apologia, Critō, Phædō, Phædrus, Sympoſiū, Menexenus, Clitophō, epiſtolæ, Philebus, Hipparchus & Anteraſtæ. Ciuilem uero reſpublica, leges, Minos, Epinomis & Atlāticus. Mæeuticā aſtruūt Alcibiades duo, Theages, Lyſis, Laches. Piraſticā, Eutiphron, Menō, Ion, Charmides, Theætetus. Endicticā, Protagoras. Anatrepticā Eutydemus, Hippiæ duo, Gorgias. De dialogo quid nā ſit, & quæ nā ſint eius differentiæ, hactenus. Quoniam uero infinita contentio eſt, alijs dicentibus ipſum dogmata inferre, alijs negātibus, age de his quoq; uideamus. Dogmatiſtæ propriū eſt dogma afferre, ſicut & legislatoris, leges inſtituere. Porro dogmata ſiue decreta indifferenter uocantur, & quæ opinamur, & opinio ipſa. Ex his autem quod opinamur propoſitio eſt. Opinio autē pſuaſio ipſa ſiue opinatio. Plato igitur *quæ perceperat, ea exponit, quæ uero ſunt falſa, coarguit. De rebus incertis non definit. Atq; de his quidem quæ ipſe opinatur, quatuor inducit perſonas, Socratem, Timæum, Atheniēſem hoſpitem, peregrinum Eleatem. Sunt autem*peregrini non ut quidam opinantur, Plato & Parmenides, ſed figmenta ſine nomine ſunt. Quando & Socratis atque Timæi uerba dum loquitur, pro decretis infert Plato. Qui mendacij*

* ἀμφοτέρως.

* περὶ ὧν κατείληφεν.

* ξένοι.

*dacij coarguantur inducit Traſymachum, Calliclem, Polum, Gorgiã, Prothagorã, Hippiam, atque Eutydemum, & huiuſmodi cæteros. At uero cum probationibus & argumenti concluſionibus locus eſt, plurimum utitur inductione, eaq; non unica ſed bipertita. Eſt enim *inductio oratio ex ueris quibuſdam ſimule ſibi uerum proprie colligens atq; inferens. Eius ſunt ſpecies duæ, ea quæ ex cõtrario fit, & quæ ex cõſequenti. Quæ igitur ex cõtrario fit eiuſmodi eſt, ut interrogãti circa omnẽ reſponſionẽ cõtrariũ inferatur. Vt exempli cauſa, Pater meus aut alius eſt quàm pater tuus, aut idẽ. Si igitur alius eſt pater meus quam pater tuus, cũ ſit alius quàm pater, nõ erit pater. Si idẽ eſt q pater meus, idẽ exiſtẽs q pater meus, meus erit pater. Et rurſus: ſi animal homo eſt, lapis aut lignũ erit. Nõ eſt autẽ lapis aut lignum, animatus quippe eſt, & ex ſeipſo mouetur, animal igitur eſt. Si autẽ anima eſt, animal uero & canis & bos, erit & homo animal & canis & bos. Hac igitur inductionis ſpecie quæ per cõtrarium fit, ubi rixæ locus eſt utitur Plato, non ad aſſerendũ dogma, ſed ad refellẽdũ quod falſum fuiſſet obiectũ. Eſt & alia ipſius ſpecies, quæ per cõſequẽs: & ea duplex, altera quidẽ id quod in parte quæritur per id quod eſt in parte demõſtrat: altera quod uniuerſaliter per id quod in parte eſt probat. Prior illa oratorũ, ſequẽs dialecticorũ eſt. Quæritur in prima an iſte occiderit. Argumẽtum eſt eo tẽpore repertũ eſſe cæde cruentũ. Eſt autẽ, ut diximus, oratorum ea inductionis ſpecies. Quippe rhetoricæ uis & officium eſt circa particularia, nõ circa uniuerſalia uerſari. Quærit enim nõ de iure ipſo, uerũ de particularibus iuſtis. Altera uero dialectiorũ, probatur quippe uniuerſum per partes. quẽadmodũ quæritur an ſit immortalis anima, & an*

ex

* ἐπαγωγή.

Inductio per contrarium.

Inductio per διαλεθίαν.

*ex mortuis ſint qui uiuunt, quod in lib. de Anima proba= tur per uniuerſale quoddam, quòd cõtraria ex contrarijs fiāt. Idq; ipſum uniuerſale ex quibuſdam particularibus cõficitur, ut ſomnus ex uigilia, et cõtrà, itẽq; maius ex mi nore & cõtrà. Hac autẽ ſpecie utebatur ad aßerẽda*quæ percepiſſet. Nã ut olim tragœdiã prius quidẽ chorus ſo= lus agebat, poſtmodũ uero Theſpis unũ inuenit hiſtrionẽ, ut chorus interdũ requieſceret, ſecũdũ poſtea Aeſchylus adiecit, & tertiũ Sophocles, atque in hunc modũ tragœ= dia cõſummata eſt: ita & philoſophiæ ratio dudum circa unã tantũ phyſicæ ſpeciẽ iuxtà uertebatur. Acceßit So= crates, & adiecit ethicen. Tertiã Plato dialecticen addi= dit, & cõſummato philoſophiæ operi extremã manũ ap= poſuit. Thraſyllus autem aſſerit illũ iuxta tragicũ quadri loquium dialogos ſuos edidiſſe. Tragœdi enim quatuor *poẽmatibus certabant. Dionyſijs, Lenæis, Panathenæis, Chytris. Erat autem quartum poẽma Satyricum. Porro quatuor poẽmata, quadriloquia appellabãtur. Sunt igi= tur omnes eius dialogi de quibus nihil ambigitur, quin= quaginta ſex, republica in decem diuiſa libros, quam & apud Protagoram totam ferme inueniri in contra= dictionibus, tradit Phauorinus in ſecundo omnimodæ hi ſtoriæ. Leges in duodecim diuidũtur. Sunt autem huiuſ= modi quadriloquia nouẽ numero, legibus uno uolumine, & reip. libris, in uno itidẽ incluſis. Primũ igitur quadri= loquiũ ponit, quod cõmunẽ hypotheſim habere uideatur, oſtẽdere uolẽs cuiuſmodi eſſe debeat uita philoſophi, du= pliciq; in libris ſingulis inſcriptiõe utitur, altera ex nomi ne, ſex re altera impoſita. Huius quadriloquij qđ primũ eſt in capite ponitur Eutyphrõ, ſiue de ſanctitate. Eſt au tẽ ipſe dialogus tẽtatiuus. Hũc ſequitur Socratis defenſio,*

*ἰσαυτῷ διανοοῦντος.

*δράμασιν.

τετραλογία πρῶτα.

moralis,

*περὶ πρακτῶ. moralis. Tertio loco Criton, ſiue de eo quod *agendum eſt, moralis. Quarto Phædon, ſiue de anima, moralis. In ſecundo uero quadriloquio præponitur Cratylus, ſiue de rectitudine nominũ. Logicæ partes agẽs Theætetus, ſiue de diſciplina, tẽtatiuus. Sophiſta, ſiue de eo quod eſt, logicus. Politicus, ſiue de regno, logicus. In diſtributione tertia ponitur primo loco Parmenides, ſiue de ideis, logicus. Secũdo Philebus, ſiue de uoluptate, moralis. Tũ ſympoſiũ, ſiue de amore, moralis. Poſtremo Phædrus ſiue de bono, moralis. In quarto præponitur Alcibiades prior, ſiue de hominis natura, μαιευτικὸς. Alcibiades ſecũdus, ſiue de precatione, obſtetricius. Hipparchus, ſiue de lucri ſtudio, moralis. Anteraſtæ, aut philoſophia, moralis. Quintæ præfertur in capite Theages, ſiue de ſapiẽtia, obſtetricius, ac deinceps Charmides ſiue de frugalitate, tẽtatiuus. Laches, ſiue de fortitudine, obſtetricius. Lyſia, ſiue de amicitia, obſtetricius. Sextæ princeps eſt Euthydemus, ſiue cõtentioſus, anatrepticus. Tũ Protagoras ſeu ſophiſtæ, endicticus. Gorgias ſiue de rhetorica, anatrepticus. Menõ ſiue de uirtute, tẽtatiuus. Septimæ præponũtur Hippiæ duo, de honeſto prior, poſterior de mẽdacio, ambo exhortatiui. Ion ſiue de Iliade, πειραστικὸς. Menexenus ſiue epitaphius, moralis. Octauæ primũ ſibi locũ uẽdicat Clitophon ſiue exhortatiuus, moralis. Reſpublica ſeu de iuſtitia, ciuilis. Timæus ſiue de natura, phyſicus. Critias ſeu Atlanticus, moralis. Nonæ præſidet Minos ſiue de lege, ciuilis. Leges ſiue de ferẽda lege, ciuilis. Epinomis ſiue philoſophus, ciuilis. Epiſtolæ tredecim morales, quibus præponebat τὸ πράττειν. Epicurus autem τὸ διάγειν. Cleon uero Χαίρειν. Ex his una eſt ad Ariſtodemũ, ad Archytã duæ, ad Dionyſium quatuor, ad Hermiã & Eraſtũ & Coriſcũ una, ad Leodamã

*οἰκείοις. tem una, ad Dionẽ una, ad Perdicã una, ad Dionis *neceſ

ſarios duæ. Eſt autē huiuſmodi iuxta Thraſylū librorū il lius diſtinctio, cui pleriq; accedūt. Alij autē ex quibus & Ariſtophanes grammaticus eſt, in triloquia eius dialogos ita diſtribuunt. primam ponūt cui præſit, reſpublica, Timæus, Critias. Secundā, cui Sophiſta, Politicus, Cratylus. In tertia leges ſtatuūt, Minoën, & Epinomida. In quarto Theætetū, Eutyphrona, defenſionē. In qnta, Phædronem, Critonē, epiſtolas. Cætera ſingula & ſine ordine ponūt. Incipiūt quidā, ut prædiximus, à republica, alij à maiore Alcibiade, pleriq; autem à Theage, alij ab Eutyphrone, nōnulli à Clitophōte, quidā à Timæo, alij à Phædro. Sunt itē qui à Theæteto incipiāt, ſunt qui à defenſione. Ex his autē dialogis qui Platoni inſcribuntur, hi ſine ulla cōtrouerſia adulterini ſunt Midon ſiue Hippoſtrophus, Eryxias ſiue Eraſiſtratus, Alcyon, Acephalus ſiue Siſyphus, Axiochus, Phæaces, Demodocus, Chelidō, Septima, Epimenides. Ex his Alcyō Leōtis cuiuſdā eſſe fertur, ut Phauorinus in quinto cōmentariorū refert. Enimuero nominibus utitur uarijs, uti ne illius opera imperitis & rudibus cōſpicua ſint: proprie tamē ſapientiā eſſe arbitratur earū rerū quæ intelligētia cōprehēdūtur: & quæ uere ſunt, ſciētiā, quā de deo ait animāq; à corpore diſiunctam. Proprie uero ſapiētiā & philoſophiā uocat appetitionē quādā ac deſiderium diuinæ ſapiētiæ. Communiter apud ipſum ſapiētia dicitur etiā omnis peritia. Vt cū, uerbi gratia, ſapientem uocat artificem. Vtitur & ijſdem ſæpe nominibus in ſignificandis uarijs rebus. φαῦτος ſiquidem apud illum, etiā pro ſimplici ponitur, ſicut & apud Euripidem in Licyinnio de Hercule in hunc modum:

Φαῦλον, inquit, ἄκομψον τὰ μέγισ᾽ ἀγαθὸν
Πᾶσαν ἐν ἔργω περιταμνόμενον σοφίαν
Λέσχης ἀτρίβωνα. *hoc eſt,*

Neglectum, inornatum, atq; ut plurimum probum
Re metientem, non uerbis ſapientiam.
Sermone nunquam palliato, at ſimplici.

*Vtitur eo Plato quandoq; & pro pulchro & honeſto, aliquãdo pro *paruo. Sæpe uero & uarijs nominibus utitur in eadem ſignificatione. Namq; ideã & ſpeciẽ nominat & genus & exẽplar & initiũ & cauſam. Vtitur & cõtrarijs uocibus ut idẽ ſignificẽt. Nã ſenſibile & quod eſt, & quod nõ eſt dicit. Eſſe quidẽ propter generationẽ, nõ eſſe autẽ propter aßiduã mutationẽ. Ideã itidẽ appellat quod neq; mouetur neq; manet, & idẽ, & unum, & multa. Idẽ uero & in plurimis facere ſolitus eſt. Eſt autẽ librorũ eius triplex *expoſitio. Primo enim docere oportet eorũ quæ dicũtur unũquodq; quid ſit, deinde cuius rei gratia dictũ ſit. Vtrũ ex principali intẽtione, an in ſimilitudinis parte, & ad dogmatũ aſſertionẽ uel ad refellẽdũ contra diſſerentẽ. Tertio uero an recte dictũ ſit. Verum quoniã ipſius libris & notæ quædã apponũtur, age de his quoq; pauca loquamur. X enim litera ad dictiones ac figuras aſſumitur, prorſus ad Platonicam cõſuetudinẽ. XX duplex ad dogmata opiniõ eſq; eius peculiares. περιεστιγμένον ad electiores quaſq; ſententias ornatuſq; uerborũ apponitur. Duplici periestigmeno ad quorundam emẽdationes adhibetur. Obelus periestigmenus ad ſuperflua quæq; iugulãda præponitur. Antiſigma ad uſus duplices ſcripturæq; translationes adhibetur. Cerannium ad philoſophiæ inſtitutionẽ aßumitur. Aſteriſcus ad cõuenientiã dogmatũ. Obelus ad *improbationẽ. Sũt igitur huiuſmodi notæ, & hic librorum numerus, ut Antigonus Caryſtius in libro quem nuper de Zenone edidit, refert. Ea ſi quis dignoſcere uoluiſſet, mercedem his qui docerent pendebãt. Quæ*

*μετρίον.
*ἐξήγησις.
Notæ in libris Platonis.
*ἀθέτησιν.
Platonicorum dogmata.

*Quæ uero illi placuerunt, huiuſmodi fuere, Immortalem eſſe animam, & de corporibus ad corpora perpetuis uici bus migrare, eiusq; initium conſtare numeris. Corporis principiũ Geometriæ item conſtare ratione. Diffiniebat eam ideam eſſe penitus*remoti ſpiritus, ſeipſam mouẽtem & motum præſtantem corpori, & eſſe tripartitam. Rationalem ipſius partem ſitam in capite, iraſcibilem in corde, concupiſcibilẽ in umbilico & iecore conſiſtere.*Continere item ex medio ſemper corpus per gyrũ atq; ex elementis conſtare, diuiſamq; ſecundũ harmoniæ interualla, duos orbes efficere coniunctos. Ex his interiorem circulũ in ſex alios ſciſſum, ſeptẽ reliquos circulos facere. Eumq; iuxta diametrum ad læuam intrinſecus habere ſedem. Alterum uerò ſecundũ latus ad dexteram, ideoq; ipſum*obtinere quòd ſit unicus. Alterum quippe interius in plures eſſe diuiſum, atq; hunc ipſius, illos alterius eſſe dicẽs. hanc quidem animi, illam uerò uniuerſi eſſe motionem, errantiumq; ſyderum motus, ita ſe habentes ut ex medio ſit ſciſſio ſibi ad extrema congruens atq; coniuncta, noſſe quæ ſunt, atq; aptare, eò quòd in ſeipſa per harmoniã elementa habeat, & opinionem quidem fieri ſecundum alterius circulũ ſe*ſubrigẽtem, ſcientiã uerò ſecundũ alium qui ſit idem. Duo omnino eſſe rerũ principia. Deũ atq; materiã. Illum & mentẽ & cauſam appellat. Eſſe autẽ materiam informẽ & infinitã, ex ea concretiones fieri. Ea cum aliquando temere & inordinate moueretur, à deo ait in locum unum coactã, quòd ordinẽ temeritati præſtare cẽſuerit. Porrò huiuſmodi eſſentiã in quatuor elementa cõuerſam, ignẽ, aquam, aërem, terrã. Ex his mundum ipſum & quæ in eo ſunt naſci. ſolã terrã ait immutabilẽ, cauſam eſſe putans figurarũ ipſius, ex quibus conſtet, differentiam.*

*δισάτ⊕. *πάλιν χῶν. *κρατῆν. *ὀρθουμένην.

Aliorum quippe figuras eiuſdē generis dicit, cōpoſitas nimirū omnes ex uno oblongo triangulo; terræ uerò propriam eſſe figurā. Ignis enim elementū eſſe pyramidē, aëris quòd ὀκτάεδρον uocat, aquæ εἰκοσάεδρον, terræ autē cubum. Quocirca neq; terrā in iſta mutari, neq; in terram iſta cōuerti. Non autē ſuis locis diſcreta eſſe ſingula quòd circūferentia cōſtringens, & ad mediū cogens, parua hæc cōponit, eaq; quæ ſunt maiora diſcernit. Atq; ideo cum ſpecies mutāt, & loca mutare. Mundū unum eſſe genitū, nam & ſenſibilis eſt, à deo cōditū, animatúmq; eſſe, quòd præſtātius ſit quod animatū eſt, quàm quod caret anima. Huiuſmodiq; opificium ſupremæ cauſæ ſubiectū, unumq; conditū fuiſſe, non infinitū, quòd etiā exemplar ad quod creatus fuerit, unicū ſit. Eſſe autē ad ſphæræ ſimilitudinē rotundū, quòd conditoris ea quoq; figura ſit. Illū quippe cæteras continere animantes, hunc autē omnium figuras. Leuem itidē & abſq; ullo per gyrum inſtrumento, quòd huiuſmodi nullus ſibi uſus ſit. Immortalē præterea durare mundum, eò quòd non diſſoluatur in id quod non eſt. Ac totius generationis cauſam eſſe cœlū, quòd boni ſit beneficere. Porrò cœli generationis autorē ſumme bonum, atq; excellentiſſimū. Eius quippe quod ſit in rebus cōditis pulcherrimū, eum eſſe conditorē, quem intelligibilium omniū conſtet eſſe præſtantiſſimū. Itaq; quoniā huiuſmodi Deus eſt, cœlum uerò præſtantiſſimo illi ſimile eſt, quoniam pulcherrimū cernitur, nulli creaturæ erit ſimilius q̃ Deo ſoli. Cōſtare uerò mundū ex igne, aqua, aëre, & terra. Ex igne quidē, ut uiſibilis ſit: ex terra, ut ſolidus: ex aqua & aëre, ut proportione nō uacet. Nanq; ſolidorum uis duobus maxime medijs proportionē ſumit, ut unū fiat hoc totū. Ex omnibus uerò, ut perfectū atq; immortale ſit.*

Margin: * ὑπόδειγμα.

Tempusq;

*Tempusq́; ſempiterni imaginē fuiſſe, idq́; ſemper maneſre. Cœli autē motus tempus eſſe. Noctem enim ac diem ac menſem & huiuſmodi cætera eſſe temporis partes. Ideirco abſq; mundi natura non conſtare tempus. Simul enim atq; cōditus fuerit, & tempus illi affuiſſe. Porrò poſt temporis generationē, & ſolem, & lunā, & errantia genita. Vt autē horarum manifeſtus & certus eſſet numerus, animantesq́; numeri non eſſent expertes, accendiſſe ſolis radios Deum. Lunam quidē ſupra eminentē terræ circulū, ſolem propius huic orbi, in ſuperioribus uerò uaga ſydera ferri. Eſſe prorſus animatū, quia ſit animato motui deuinctus & alligatus. Vt autē perficeretur hic mundus, eſſetq́; ſimilis intelligibili animanti, aliorū quoq; animaliū conditam eſſe naturā. Quoniam igitur ille habebat, cœlū quoq; ut haberet operæprecium fuiſſe. Deos ergo eſſe ut plurimū igneos. Eſſe autē & reliqua genera animantium tria, uolatile, aquatile, terreſtre. Terram eſſe antiquiſſimā omnium qui eſſent in cœlo deorū. Fuiſſe autē conditam, ut diei noctisq́; tempora & uices uariaret. Eam cum media ſit, circa medium moueri. Quoniā uerò cauſæ, inquit, duæ ſunt, alia quidē conſtantiā ac firmitatē eſſe, alia uerò neceſſaria ex cauſa creata dicendū. Sunt autē iſtæ, aër, ignis, terra, aqua, quæ quidē non exacte erant elementa, ſed ad percipiendū apta. Hæc autē ex triangulis conſtare cōpoſitis, atq; in ipſos diſſolui. Eſſe autē ipſorum elementa porrectū triangulum, & æquilaterū. Initia igitur & cauſas rerum eſſe duo quæ prædiximus, quorum exēplar ſit deus ac materia. Id uerò informe eſſe neceſſe eſt, ſicut & alia *perceptioni accōmodata. Horum autē cauſam ex neceſſitate eſſe, quippe quæ receptus ideis eſſentias gignat, ac per potentiæ diſſimilitudinē moueatur, motuq́; ſuo quæ mo-*

*δεκτικὰ, ſicut paulo ante.

*uentur ex ea in diuerſum moueri. Porrò iſta quidē primo tumultuario & inordinato motu agitari. at ubi ornatus adhiberi cœptus, debitum ordinē, & modū ex Deo accepiſſe. Cauſas enim & ante cœli creationē duas fuiſſe, & tertiā generationē, eas tamē perobſcuras, ueſtigiaq́; duntaxat, & incōpoſitas, & eis demum perfecto mundo accepiſſe ordinē. Ex omnibus uerò quæ ſubſiſterēt corporibus factum eſſe cœlum opinatur, & Deum ſicut & materiā incorporalē eſſe. Sic enim corruptione & perturbatione nulla omnino affici. Ideas ſicut prædiximus, cauſas quaſdam atq; principia ponit, ut huiuſmodi ſint quæ natura cōſiſtunt, qualia & ipſa ſunt. Enimuero de bonis ac malis ita diſſerebat: Finem eſſe, Deo ſimilē fieri. Virtutē ſuffi cere quidē ad bene beateq; uiuendū, cæterū inſtrumentis indigere corporis bonis, robore, ſanitate, integritate ſenſuum, & cæteris id genus. Exterioribus idē, puta opibus, generis claritate, gloria, & huiuſmodi cæteris. Ea etſi non affuerint, nihilominus tamen beatū fore ſapientē. Acceſſurum item ad remp. uxorē ducturū, legesq́; poſitas nō præuaricaturū. Laturum inſuper patriæ ſuæ quantū fieri poterit cōmodas leges. Idq́; niſi per ſummā plebis ſeditionem operā ſuam reip. iudicarit inutilē fore. Arbitratur & deos humana cernere atq; curare, & dæmones eſſe, *notionemq́; honeſti primus definiuit, eam, quæ à laudabili & rationabili utiliq́; & decoro & congruo non diſcerneretur, quæ ſimul omnia, id qđ per naturā fit cōſequēs, ac pro confeſſo habeatur, attingant. Diſſeruit de ratione & rectitudine nominū, atq; adeo recte reſpōdēdi, & interrogādi ſciētiā primus ipſe cōſtituit, affatim uſus. Porro in dialogis iuſtitiā diuinā legē arbitratus eſt, ut ad iuſte agendū potentius perſuaderet, ne poſt mortem pœnas improbi*

* ἔννοιαν.

*improbi lueret. Quocirca cum pleriq; fabuloſum putaue-re, quòd eiuſmodi narrationes interdũ ſuis ſcriptis interſe rat, ut quòd incertũ ſit iſta poſt mortẽ ſic ſe habere, admo niti mortales iura uiolare pertimeſcãt. Atq; in hunc modũ ille ſenſit, Diſtribuebat autẽ, ut ait Ariſtot. res in hũc mo-dum. Ex bonis, inquit, quædã ſunt animi, quædã corporis, alia extrinſecus. Iuſtitiã, prudentiã, fortitudinẽ, frugalita-tem, & cætera id genus in animo ponebat. Pulchritudinẽ & habitũ præclarũ, ſanitatẽ, & fortitudinem in corpore. Amicos autẽ & patriæ felicitatẽ, atq; diuitias, inter exte-riora numerabat. Bonorum igitur tria eſſe genera, alia in anima, alia in corpore, alia extrinſecus. Tres item eſſe a-micitiæ ſpecies, naturalẽ, ſocialẽ, atq; hoſpitalẽ. Naturalẽ qua parẽtes liberis afficiuntur, cognatiq; ſe mutuo alteru trũ diligũt. Eam uerò in cæteras quoq; animantes eſſe dif fuſam. Socialẽ quã ſine ullo conſanguinitatis uinculo ſola conſuetudo conciliat, cuiuſmodi Pyladis & Oreſtis fuiſſe memoratur. Hoſpitalẽ qua ex cõmendatione uel literis ho ſpitibus cõiungimur. Addunt pleriq; quarto loco & ama toriã. Ciuilitatẽ itidẽ in ſpecies quinq; diſtinxit. Aliã po-pularẽ, aliam quã optimates exerceant, tertiã quæ diffun datur in paucos, regiã quartã, quintã tyrannicã. Popula-rem remp. in eis eſſe ciuitatibus in quibus ad imperiũ mul-titudinis agitur res, eiusq; nutu magiſtratus eliguntur, & pro illius arbitrio feruntur leges. Ariſtocraticã, ubi neq; diuites, neq; pauperes, neq; nobilitate uel gloria illuſtres dominantur, uerũ ſoli ij, qui ſunt in ciuitate optimi rẽ ad-miniſtrant. Oligarchicã, quando à * cenſibus magiſtratus eliguntur. ſunt enim pauciores pauperibus. Regnũ bifariã ſcindi: aliud enim ſecundũ legẽ: aliud ſecundũ genus eſſe. Secundum legẽ conſtare Carthaginienſiũ regnum. Ciuile*

*τιμημάτων.

quippe eſſe, Lacedæmoniorũ uerò & Macedonũ ſecundũ genus. Habent enim regni ſucceßionẽ quandã per genus. Tyrannidẽ dici, cum impulſi & ui adacti ciues ab aliquo regũtur. Iuſtitiæ tria eſſe genera: aliud circa deos: alterũ circa homines: tertiũ circa defunctos uerſari. Nã & qui ſacra ſecũdũ leges faciũt, ſacrarumq; rerũ curã habẽt, religioſi in deos ac pij ſunt. Qui uero mutua, depoſitaq; reſtituũt, iuſti erga homines ſunt. Qui autẽ uita functis iuſta perſoluunt, tertiã illã iuſtitiæ partẽ exequuntur. Diſciplinæ ſimiliter treis eſſe ſpecies. Aliam quidem in actione conſiſtere, & practicẽ dici. Aliam ex operis effectu cõſtare, & appellari poëticen. Tertiam ſpeculationi ſtudere, & rhetoricen uocari. Nam ædiũ nauiumq; ſtructurã certum eſt ad effectricẽ illam pertinere. Nam ex illis opus aliquod factũ uidemus. Politiã uerò & tibiarũ cantus, pulſusq; citharæ, et huiuſmodi cætera, practicæ ſubeſſe. Neq; enim cõſummato actu quippiã remanet quod oculis ſubiectũ ſit, cæterũ in ipſo actu uis omnis eſt. Itaq; alius tibijs, alius fidibus canit, alius remp. gerit. Porrò geometriã, & harmonia, & aſtrologia ſub intelligentiã cadunt, & ſpeculationi tantũmodo inſeruiunt. Neq; enim uel agunt uel efficiunt quicquã, ſed geometra quidẽ cõtemplatur ut ſeſe habent ad inuicẽ lineæ, harmoniacus ſonos ratione dijudicat, aſtrologus ſydera atq; cœlũ. Medicinæ item quinque ſpecies eſſe: aliã quippe dici pharmaceuticen, quæ morbis medicata potione ſubueniat: aliã chirurgicã, quæ ſectione & uſtione curet: tertiã quæ ſola uictus ratione & ordine arceat ægritudines, appellariq; diæteticẽ: quartã quæ ex celeri diſcretione morborũ ſuccurrat ægris, uocariq; νοσογνωμικὴν: quintã adiutricẽ dici, quòd ſtrenuo auxilio doloribus continuo liberet. Legis item geminã eſſe diſtributionem,

tionem, alterā ſcriptam, alterā uerò non ſcriptam: priorem illam eſſe ciuilē, qua adminiſtramus remp. quæ uerò citra ſcripturā cōſtat, eam à natura & uſu proficiſci, quale eſt nudū in forū ambulare non debere, aut muliebri ueſte uti, quod nulla ſcripta lege prohibetur. Nam ab eiuſmodi ſola citra ſcripturā, naturaliſq; lex uetat. Sermonē ſeu orationē in quinq; diuidi. Eſſe enim eius genus quoddam quo utuntur in concionibus hi qui adminiſtrant remp. idq; ciuile appellari. Aliud quo utuntur oratores in demonſtratione, dum uel laudent, uel uituperēt, uel accuſant quempiā: eſſe uero id genus oratoriū. Tertio quo priuati inter ſe mutuo colloquūtur, diciq; priuatū. Quartum quo compendio ij qui rogāt & reſpondēt, ad interrogata diſſerūt, uocariq; id genus dialecticū. Quinto quo artifices dū de ſua arte diſſerunt loquuntur, appellariq; id artificioſum. Muſicam in tria ſecari. Quandā enim uoce ſola cōſtare, ut cantū: aliā uoce ſimul & manu, ut citharæ cantus: tertiā ſolis manibus perfici, ut cum ſilente oris organo citharā percutimus. Nobilitatē quatuor in ſpecies diuidi. Nam quod claris, bonis iuſtiſq; maioribus fuerint nati, eos nobiles uocari, quorū itē parētes potētes ac principes fuere. item uocari nobiles quorū ſint maiores fama & opinione celebres, quā uel ex bellicis rebus præclare geſtis, uel ex certaminū coronis reportauerint. Alterum eſſe nobilitatis genus idq; præſtantiſſimū, cū quis per ſe animi magnitudine excellit. Pulchritudinē item in tria diſtinguit: aliā quippe eſſe laudabilē, ut formoſam faciē: aliā quoq; uſui deſeruire, ut inſtrumētū & domū; quæ præterquā quòd ſpecioſa ſunt, uſibus noſtris cōmoda etiā ſunt. Tertiā legibus ſtudijsq; conſtare, eamq; humanæ uitæ cōmodis maxime cōſulere. Animæ tres itidem partes eſſe, rationalē, concupi-

ſcibilem, & iraſcibilem. Ex his autem rationalem ſedem eſſe conſilij, cogitationis, conſultationis, & huiuſmodi reliquorum. Concupiſcibilem eſſe appetẽdi cibi, uel coitus, & ſimilium cauſam. Iraſcibilem uerò confidentiæ, uoluptatis, doloris, & iracundiæ autorẽ eſſe. Perfectæ, conſummatæq; uirtutis eſſe ſpecies quatuor, primam prudentiã, ſecundam iuſtitiam, fortitudinem tertiam, quartam temperantiam. Ex his prudentiam ut rectè agantur omnia cauſam eſſe. Iuſtitiam uerò inter conſortia, & humanæ uitæ commercia non uiolandi iuris autorem: fortitudinẽ autem ne inter pericula & terrores à fortiter cœptis deficiamus: porrò temperantiam ad frænandas cupiditates, ut à nulla uoluptate ſubigamur, honeſteq; uiuamus, ſua nobis lege præſcribere. *Magiſtratus in quinq; partitur: In legitimum, naturalem, æquum ac rectum, in eum qui fit per generis ſucceſsionem, & deniq; in uiolentum & tyrannicum. Nam magiſtratus ciuitatum ſi eligantur à ciuibus, ſecundum legem imperant. Per naturam uerò mares ubiq; non modo inter homines, uerum inter alia animalia quoq; fœminis præſunt. Ex conſuetudine uerò & pædagogi pueris, & magiſtri diſcipulis imperãt. Per genus autem quemadmodum Lacedæmoniorum reges dominantur. Nam ex genere regnum ſortiuntur. Eodem modo & apud Macedones reges imperant. quippe & illic regnum ex genere inſtitutum eſt. Porrò qui coactis per uim à ciuibus inuitis regnant, ij uiolenti ac tyranni uocantur.

*ἀρχή.

ῥητορεία.

Oratoriæ ſex ſpecies tradit. Nam quoties iuſſerit orator bellum ſuſcipere, & auxilium contra aliquem ferre, id genus uocatur adhortatio. Cùm uerò quietem agere, neque bellare, neque opem ferre monuerit, appellatur ea ſpecies dehortatio. Tertia, cum quis ſe à quopiam iniuria affectum

ctum, & complura incommoda perpeſſũ docuerit. Eiuſ*modi uero uocatur accuſatio. Quarta ſpecies defenſio dicitur, cum is qui accuſatur, ſe neq; uiolaſſe ius, neq; aliud quicquã temere & perperam egiſſe probarit. Quinta deinceps ſpecies cum quis bene & commode dixerit, honeſtumq; ac bonum prædicauerit, eaq; laus ſiue* ἐγκώμιον *dicitur. Sexta deinde, cum turpem, ac malum probauerit, & hæc uituperatio poteſt appellari.* Recte *dicere in quatuor ſcindit. primũ enim quid dicere oportet obſeruandum. ſecundo quàm multa dicere. tertio ad quos. quarto quando ſit dicendum.* Ea *igitur oportet dicere, quæ utilia futura ſint & dicenti & auditori. Quæ dicere cõueniat, ea ſunt ut neq; nimis multa, neq; pauciora quàm ſatis eſt, dicantur. Quibus autẽ dici oporteat, ut ſi quidẽ ad peccãtes ſeniores dicendũ ſit, uerba illi ætati congrua loquamur.* Sin *uero ad iuniores uerba faciẽda ſint, maiore autoritate utamur in dicendo. Quãdo uero dicendũ, ut neq; prius, neq; poſterius quàm ratio exigit, dicatur.* Alioqui *profecto uitium non effugiet, qui ſecus fixit.** Beneficentia quadri*fariam diuiditur. Aut enim pecunijs, aut corporibus, aut diſciplinis, aut uerbis beneficiũ præſtari.* Pecunijs *quidem beneficium conſtat, cum quis egenos, ut inopia liberẽtur, pecunijs iuuat. Corporibus uero, cum ſe mutuo fouent homines, & ab iniuria, cædentiumq; petulantia uindicant.* Porro *qui diſciplinis erudiunt, uel medicinæ arte ſubueniunt, boni aliquid docent, tertio illo beneficentiæ genere utuntur. At cum in iudicium quiſpiam ingreſſus pro amico dixerit, eumq; ui orationis adiuuerit, hic beneficentiæ munus uerbis expleuit.* Finem *itidem rerum quadripartitum facit.* Nam *res aut ſecundum leges finem accipiunt, ut cum decretum aliquod lege firmatur, & im-*

*εὐεργεσία.

 pletur.

pletur. Aut ſecundam naturam finis rebus accedit. Namq; & dies & annus, & anni tempora naturali lege decedũt. Aut ſecundum artem finis rei imponitur. Architectus enim arte conſummat ædificium, & nauiũ fabricator itidem perficit nauem. Aut fortuito finis contingit, ut cum ſecus ac putabamus, & præter opinionem aliquid accidit. Aut igitur legitimus eſt rerum finis, aut naturalis, aut arte conſtat, aut fortuitu. Potentiã identidem quatuor in ſpecies diuidit. Vnã quippe eſſe qua cogitare animo & opinari poſſumus. Alterã qua corpore ualemus, & proficiſci & accipere, & dare, & cætera id genus. Tertiã qua uel pecuniarũ copia, uel multitudine militum potentes dicimur. Vnde & multum poſſe dicitur rex. Quartam potẽtiæ diſtributionem, qua & facere ac pati bene & male poſſumus. Nam & infirmari, & erudiri, conualeſcere ualemus, & huiuſmodi omnia. Primam itaq; potentiæ ſpeciẽ conſtare animo, ſecundam corpore, tertiam exercitu atq; pecunijs, quartam in faciendo & patiendo. Humanitatem triplicem inducit. Quandam enim compellatione fieri, ut cum forte obuium quenq; humaniter quis ſalutat, & dextram porrigẽs, comiter excipit. Aliam eſſe eius ſpeciem, cum quis afflictis opem clementer impendit. Tertium eius genus quo conuiuia inter ſe homines celebrãt. Aut igitur ſalutationis officio, aut ope & auxilio, aut conuiuio, frequẽtiq; cõgreſſu conſtare humanitatẽ. Felicitatem quinq; partitam diffinit. Primam eius partem bene conſulere, ſecundam ſenſibus & bona ualetudine corporis uigere, tertiam in rebus gerendis fortunatũ eſſe, quartam gloria & autoritate apud homines excellere, quintam pecunijs rebusq; cæteris ad omnes uſus uitæ affluere. Sanam conſultationẽ ex eruditione multarumq; rerũ peritia & experi

Δύναμις.

εὐβουλία.

mento

mento cõtingere. Senſuũ integritatẽ ex corporis membris
accidere, ut ſi quis cernit oculis, audit auribus, nariũ præ-
terea et oris ſenſu ualet ubi opus eſt. Tertiũ eſſe, cum quis εὐτυχία.
quod agere intendit ita egerit; ut decet ſapiẽtem & ſtre-
nuum uirum. Quartũ illud, ſcilicet gloriæ celebritatem ex
opiniõe bonitatis emanare. Poſtremũ rerũ affluẽtia eſt, cũ εὐπορία.
cui ad uitæ uſus ita ſuppetit pecuniarũ copia, ut & ami-
cos fouere beneficio, & large ac liberaliter cũcta neceſſa-
ria ſubminiſtrare ualeat. Porro cui hæc ſuppetant omnia
eum perfecte felicẽ ac beatum eſſe. Artes trifariã diuidit.
Prima in tractatione ferri et metallorũ, materieq; cædenda
cõſtat; quòd iſta quaſi præparet. Secunda, quæ ex his cõ-
ficiat aliquid. Nam ex ferro ærarius arma fabricat, ex li-
*gnis faber tibias & lyras facit. Tertia*in uſu earũ rerum* *χρηστικὴ.
eſt, ſiquidẽ equeſtris frænis utitur, armis bellica, muſica ti-
bijs & lyra. Bonũ in quatuor genera diuiditur. Primo bo-
num dicimus eũ, qui habeat uirtutẽ. Secũdo uirtutẽ ipſam
& iuſtitiã dicimus bonũ. Tertio cibos & cõmodam exer-
*citationẽ ac*medicamẽta. Quarto demum loco bonũ dici-* *φάρμακον.
mus tibiarum cantũ, hiſtrionicã, atq; huiuſmodi cætera.
Eorum quæ ſunt quædã dicimus mala, quædam bona, alia
neutra. Ex his mala eſſe quæ ſemper nocere poſſunt, ut eſt
intẽperantia, demẽtia, iniquitas, & huiuſmodi. Bona, quæ
his cõtraria ſũt. Media, quæ neutrã partẽ tuẽtur, cuiuſmo-
di ſunt hæc: deambulatio, ſeßio, cibiq; perceptio, quæ o-
mnino neq; prodeſſe poſſũt, neq; obeſſe, ea igitur neq; bo-
na eſſe neq; mala. Optima legũ moderatio ĩ tria diuiditur. εὐνομία.
Primo ſi ſint leges præclaræ et graues. II. ſi ciues eas leges
*quæ ita latæ fuerũt, omni ſtudio obſeruẽt. III. ſi iuxta*cõ-* *ἔθη.
ſuetudines ac ſtudia quorũlibet poſitis legibus bene reſpu.
adminiſtretur. Eſt igitur prima pars eiuſce moderationis,

 ut ſint

ut ſint leges optimæ. Secūda, ut intra illos maneatur. Tertia, ut præclaris cōſuetudinibus ſtudijsq; uiuatur. Cōtra-
ἀνομία. ria huic laudabili legū moderationi iniquitas in tria itidē ſcinditur. Primum ex his eſt, ſi ſint leges latæ peregrinis & ciuibus noxiæ. Alterum ſi his quæ ſunt, minime obtē-peretur. Tertio, ſi bona nulla omnino ſit lex. Cōtraria trifariam ita diuiduntur, quemadmodū bona malis contraria dicimus, ut iuſtitiam iniuſtitiæ, ſapientiā inſipiētiæ, & huiuſmodi cætera. Mala autem malis cōtraria, ut prodigalitas illiberalitati, & iniuſta pœna, iniuſtæ impunitati, & cætera id genus mala malis contraria ſunt. Porro neutris neutra contraria ſunt, pauperem eſſe & diuitē, neutrum enim per ſe neq; bonum, neq; malum, contraria tamē. Verum leuia grauibus, tardis uelocia, & nigra candidis, ut neutris neutra cōtraria ſunt. Contrariorū igitur partim ut bona malis contraria ſunt, partim ut mala malis, partim ut neutra neutris cōtraria dicuntur. Bonorū tria ſunt genera, alia enim ex his haberi, alia participari, alia ſubſiſtere. Prima illa ſunt quæ eſſe poſſunt, ut eſt iuſtitia & ſanitas. Secunda quæ haberi quidem nequeūt, eorum tamen eſſe participes poſſumus, ut bonū ipſum habere poßibile nō eſt, neq; tamē eſt impoßibile illius participatione frui. Subſiſtētia uero quæ neq; participationē admittunt, neq; habere poßibile eſt, ſed eſſe oportet, ut probū eſſe, et iuſtū eſſe & bonū. Ea uero neq; habere neq; participare licet,
συμβουλία. ſed ſufficere, ut probū eſſe, & iuſtū eſſe. Conſiliū itidē tripartitū eſt, aliud quippe à præterito, aliud à futuro, aliud à præſenti tēpore ſumitur. Præteritū tēpus exēpla ſuppeditat, dū attēditur quid, cur quæq; gens paſſa ſit, ut caueamus, aut quid prudenter egerit, ut imitemur, utpote quid paßi ſint Lacedæmonij dū cōfidunt. Præsēs autē rē ipſam

quæ in

Quæ in manibus eſt, cõſiderare monet, puta imbecilles muros, homines timidos, annonæ caritatẽ, et cætera huiuſmodi. Futurũ proſpicere ſuadet, uti neq; fiat temere, habendã bonæ opinionis rationẽ, ut nõ eſſe uiolãdas ſuſpicione legatiões, ne Græcia gloriã honeſtatis amittat. Vox in duo diuiditur, eſt enim animata alia, alia inanimata. Animata quidẽ animantiũ, inanimata uero ſonorũ atq; crepituum. Porro animata bifariã diuiditur, eſt enim altera literata, altera illiterata. Literata ut hominũ, illiterata ut animalium. Eorũ quæ ſunt, alia*diuidua, alia indiuidua dicimus. Diuiduorũ uero alia ſunt ſimiliũ partium, alia diſsimiliũ. Atq; indiuidua quidẽ ſunt quæ diuiſionẽ non admittũt, & ſimplicia ſunt, neq; ex aliquo cõpoſita, ut monadẽ, punctum, ac ſonũ indiuidua dicimus. Diuidua uero quæ ſunt ex aliquo cõpoſita, ut ſyllabæ, et*cõſonãtiæ, animãtes et aqua, & aurũ. Similiũ partiũ ſunt quæ ex ſimilibus cõponũtur, neq; totũ à parte niſi multitudine differt, puta aqua atq; aurũ, & cætera huiuſmodi. Diſsimiliũ partiũ dicimus quæ ex diſsimilibus cõſtant, ut eſt domus & huiuſmodi cætera. Eorum quæ ſunt, alia per ſe, alia uero ad aliquid dicũtur. Ea quidẽ per ſe dicimus quæ nulla interpretatione, ut intelligãtur, indigẽt. Eiuſmodi ſunt homo, equi, et animalia reliqua. Nihil horũ interpretatiõe indiget. Ea uero ad aliquid dicũtur, quæ interpretatione quadã egẽt, ut eſt maius aliquo, & aliquo celerius, & melius, & huiuſmodi reliqua. Nãq; maius minore maius eſt, et celerius aliquo eſt celerius, et in hũc modũ cætera. Ita &*priora diuidebat ſecundũ Ariſtotelẽ. Fuit & alius Plato philoſophus Rhodius Panætij diſcipulus, ut ait Seleucus grãmaticus in 1. de philoſoph. lib. & alius peripateticus, Ariſtot. diſcipulus, & alius Praxiphanis, alius itẽ poëta priſcæ comœdiæ.

*μερισ.

*συμφωνία.

*πρῶτα.

Dioge

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOphorum uita, Liber quartus.

SPEVSIPPVS ATHENIENSIS.

QVAE de Platone dicenda erãt, pro uiribus diximus, quid de eo uiro ſinguli ſenſiſſent ſtudioſe in unum corpus colligentes. Succeſſit autẽ ei Speuſippus Eurymedontis filius Athenienſis, pago Myrrhinuſius, Potones Platonis ſororis filius. Octo autem annos ſcholæ Platonicæ præfuit, à centeſima octaua olympiade initiũ ſumẽs. Gratiarũ ſigna in ſchola collocauit, quæ fuit à Platone in Academia extructa. Perſtitit autẽ intra Platonis dogmata, etſi moribus eiuſmodi non fuit. Namq; & iracũdus erat, & uoluptatibus deditus. Deniq; aiunt illum ira concitatũ, catulũ in puteum ieciſſe, uoluptateq; delinitum in Macedoniam ad Caſſandri nuptias profectũ eſſe. Fertur & Platonis diſcipulas Laſtheniã uatẽ, & Axiotheã Phliaſiam ipſum quoq; audiuiſſe. Quo etiam tẽpore Dionyſius ita ad illũ mordaciter ſcribẽs ait: Et ex Arcade diſcipula tua philoſophiam diſcere poſſumus. Et, Plato
*δασμολογεῖς. quidẽ gratis ſua limina terentes docebat, tu uero *tributa exigis, & à uolẽtibus & nolẽtibus accipis. Primus hic, ut ait Diodorus in primo commentariorũ, in diſciplinis quid eſſet cõmune, ueſtigauit, eaſq; quantum fieri poterat, ſibi inuicem iunxit atq; fœderauit. Primus item quæ ab Iſocrate dicebãtur arcana edidit, ut Cæneus refert, ac primus
*ὠταφορμία. quo pacto ex gracilioribus lignis *capacia, & in uentrẽ tumẽtia uaſcula fierẽt inuenit. Cũ uero iam paralyſi corpus illi

*pus illi omne reſolutũ eſſet, accerſito Xenocrate, orauit ut ſibi in docendo ſuccederet. Aiunt illũ cũ uehiculo ferretur in Academiã, obuiũ habuiſſe Diogenẽ, & cũ illi ſalue dixiſſet, hoc ab eo reſpõſum accepiſſe, At tu nequaquam ſalue, qui eiuſmodi cũ ſis uiuere ſuſtines. Demũ uero mœrore impulſum, cũ iam ſenio cõfectus eſſet, mortẽ ſibi ſpõte cõſciuiſſe. Porro Plutarchus in uita Syllæ ac Lyſandri pediculis efferueſcẽtibus illũ interijſſe ait. Erat enim corpore fragili, quod teſtatur Timotheus in lib. de uitis. Hic ad diuitẽ q amaret deformẽ mulierẽ, ait, Quid tibi iſthac opus eſt? ego tibi decẽ talẽtis formoſiorẽ inueniã. Reliquit autem cõplura cõmentaria, et dialogos plurimos, inter quos & Ariſtippus Cyrenæus eſt, de diuitijs unũ, de uoluptate unum, de iuſtitia unum, de philoſophia unum, de amicitia unũ, de dijs unũ, philoſophus unũ, ad Cephalũ unũ, Cephalus unum, Clinomachus ſiue Lyſias ciuis unum, de anima unum. Cõmentariorum ad Gryllũ unum. Ariſtippus unũ, ἔλεγχος artiũ unũ, ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, artificiale unũ. Dialogi earum rerũ quæ ſunt in quaque re ſimiles decẽ. Diuiſiones & argumẽta ad ſimilia. De generibus & ſpeciebus exemplorũ, ad Amartyrũ Platonis laudes. Epiſtolæ ad Dionẽ, Dionyſiũ, Philippũ, de legis ſanctione. Mathematicus, Mãdrobulus, Lyſias, *diffinitiones. Cõmentariorum ordines, uerſus propè infiniti. Ad hũc Simonides ſcribit hiſtorias, in quibus Dionis ac Bionis geſta ſignauerat. Eius libros Ariſtotelem tribus talentis emiſſe, Phauorinus in ſecundo commentariorum autor eſt. Fuit & alter Speuſippus medicus Erophileus Alexandrinus.*

*ὅροι. Hæ ſunt opinor definitiões quæ falsò Platoni aſcribuntur.

XENOCRATES CHALCEDONIVS.

Xenocrates Agathenoris filius Chalcedonius à primis ferme annis Platonis auditor fuit, eiq; in Siciliam proficiſcenti comes itineris adhæſit. Erat autẽ hebes

ingenio ac tardus, adeo ut cum illũ Plato Ariſtoteli cõferret, alterũ fræno, alterum diceret egere calcaribus. illudq́;, Cui equo quẽ aſinũ iungo? alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat, ita ut ſæpe ad illũ Plato diceret, Xenocrates gratijs ſacra facito. Vixit autẽ ut plurimum in Academia. Si quando uero ad urbẽ profecturus eſſet, turbas omnes tumultuoſorũ ac impudicorũ eius obſeruare tranſitũ ſolitas tradunt, eius inquietandi gratia. Phrynẽ deniq; nobile ſcortum illum aliquando tentaſſe, cum uidelicet à quibuſdã dedita opera inſectaretur, ab eo intra ædiculã admiſſam humanitatis cauſa, cumq́; ſolus illic & unicus lectulus eſſet, orãti lectuli ipſius partem cõceßiſſe: demum cum multa nequicquã oraſſet, infecto opere, profectam eſſe, ac dixiſſe percõtantibus, ſe non à uiro, ſed à ſtatua exire. Quidã uero diſcipulos Laidẽ illi inieciſſe in lectulum tradunt, illumq́; adeo fuiſſe continentem, ut cum ſe ad libidinem incitari præſenſiſſet, & ſecare & urere uerẽda ſæpe pateretur. Tãta uero illius uerbis fides habebatur, ut cũ iniurati nullius teſtimoniũ admitteretur, huic ſoli remiſerint Athenienſes iuſiurandũ. Erat præterea maxime frugi, ita ut cum illi Alexander magnã pecuniæ ſummam miſiſſet, ſublatis ſolum tribus minis Atticis reliquũ remiſerit, dicens illi opus eſſe pluribus, qui plures enutriret. Ab Antipatro quoq; ſibi mißã pecuniã nõ ſuſcepiſſe Myronianus in ſimilibus teſtatur. Corona quoq; aurea donatũ in præmiũ largioris cõpotationis, ab his qui ſe continebant apud Dionyſiũ, cum inde eſſet profectus, eam ante Mercurij ſtatuam depoſuiſſe, ubi floreas etiam coronas ponere ſolitus erat. Miſſum illum cum cæteris legatum ad Philippum fama eſt, ac reliquos quidem donis emollitos, & cõuiuia celebraſſe, & cum illo ſæpe in colloquium

loquium ueniſſe, eum uero horũ neutrũ feciſſe. Neq; enim illum adeo Philippus admiſerat. Quocirca & Athenas re uerſos legatos dixiſſe, Fruſtra Xenocratem ſecum iuiſſe: & cum illi parata iã eſſet mulcta, comperto ex illo ut ſeſe res haberet, monẽte tunc maxime reipub. curã habẽdam. Quippe Philippum cæteros donis corrupiſſe, ſe uero nulla ratione inclinari ad ſuum conſenſum poſſe perui=diſſe. Ea ex re duplici honore honeſtatum aſſerũt. Philip=pum quoq; tandem dixiſſe ſolum Xenocratem ex omni=bus qui ad ſe uenerant, legatis, munera ſpreuiſſe. Ad Anti patrum quoq; legatione functus, ut qui ex Athenienſibus in bello Lamiaco capti fuerant, redderet, ab eo inuita=tus ad cœnam, hiſce ad illum metro uerbis uſus eſt,

Ω κίρκη τίς γὰρ κεν ἀνὴρ ὃς ἐνάσιμος εἴη *Odyſſeæ κ.
Πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρης, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι; *hoc eſt,*
Quis cupiat Circe prudens, uel ſanior unquam
Suſtineat bibere, atq; cibum guſtare, priuſquam
Soluantur ſocij, mihi uel reddantur ad unum?

*Quibus docet non ſe prius cibũ guſtaturum, quàm quod petebat impetraſſet, amicosq; ac ciues abſolutos uideret. Eius hanc dexteritatẽ ille perlibenter amplexus, omnes continuo abſoluit ac remiſit. Cum aliquãdo paſſer accipi tri futurus præda ſe in eius ſinũ recepiſſet, operuit ac fo=uit dicens, non oportere ſupplicẽ prodere. Cum à Bione obiurgaretur, nõ tibi, inquit, reſpondebo equidem. Nam neq; tragœdia comœdiã, cum ab ea laceſſitur, reſpõſione dignatur. Ad eum qui neq; muſica, neq; geometria, neq; aſtronomia inſtructus, ludũ ſuum frequentare cupiebat, Abi, inquit, anſis enim & adminiculis philoſophiæ cares. Alij ſic dixiſſe ferunt, Apud me enim uellus non*mollitur.* * κνάπτεται.

Cum Platoni Dionyſius diceret, caput tibi quiſpiam tollet, aderat hic & ſuum oſtendens, nullus, inquit, id prius quàm iſtud abſcindet. Aiũt Antipatro Athenas profectò, & ſe ſalutanti non antea reſpondiſſe, quam cœptam finiret orationem. Porro gloriæ & faſtus in primis contemptor fuit, ac ſæpe interdiu meditationi inſeruiebat, atq; unam ſilentio diſtribuebat horã. Scripſit autem plurima, cõmẽtarios nimirũ, paræneſes, & uerſus. Ea fere iſta ſunt, de natura libros ſex, de philoſophia ſex, de diuitijs unũ. Arcadẽ unũ, de infinito unũ, de puero unũ, de continentia unũ, de utili unũ, de libero unũ, de morte unũ, de uoluntario unũ, de amicitia duos, de ſcribendo unũ, de memoria unũ, de modeſtia unum, de cõtrario duo, de felicitate, duo, de mẽdacio unũ. Calliclem unũ, de prudẽtia duo, Oeconomicũ unũ, de frugalitate unum, de poteſtate legis unũ, de repub. unũ, de ſanctitate unum, quòd uirtus tradi poßit, unũ, de eo quod eſt, unũ, de fato unũ, de perturbationibus unũ, de uitis unũ, de concordia unũ, de diſcipulis duo, de iuſtitia unũ, de uirtute duo, de ſpeciebus unũ, de uoluptate duo, de anima duo, de ſcientia unũ, politicũ unũ, de uita unũ, de fortitudine unũ, de uno unũ, de ideis unum, de arte unũ, de dijs unũ, de dijs duo, de anima duo, de ſciẽtia unũ, ciuilem unũ, de*ſcientificis unũ, de philoſophia unum, de Parmenide unũ, Archedemus ſiue de iuſtitia unũ, de bono unũ, de his quæ circa mentẽ ſunt octo. Solutio eorum quæ accidũt orationi unũ, de his quæ de phyſicæ ratione audiuntur ſex, caput unũ, de generibus & ſpeciebus unum, Pythagoria unũ, ſolutiones duo, diuiſiones octo, poſitionũ libros XXXIII. de ratiõe diſſerẽdi libros XIIII. poſt hæc libros XV. & alios XVI. de diſciplinis eorum quæ circa diſtinctionem uerſari poſſunt libros IX. eorum quæ circa mentem ſunt alios libros IIII. eorum quæ circa*

* περὶ θανάτȣ. Extat hic, ni fallor, uerſus à Marſilio Ficino.

* ἐπιστημοσύνης.

diſciplinas uerſantur libros ſex, de his quæ circa mentem libros duos alios, de geometris lib. quinq;. cōmentariorū unū, cōtrariorū unū, de numeris unū, numerorū ſpeculatio unū, de interuallis unū, de his quæ in aſtrologia uerſantur libros ſex, elemēta ad Alexādrū, de regno lib. IIII. ad Arybam, ad Hephæſtionem, de geometria duo, uerſus CCCXLV. Eū tamen cum tantus ac talis eſſet, Athenienſes aliquando uendiderunt, ut eo modo in exilio poſitus frangeretur. Eum Demetrius Phalereus emit, & utriq; ſuccurrit. Xenocrati enim libertatem reſtituit, Athenienſibus uero impoſito illi uiro ab urbe exilio ſatisfecit. Hoc ait Myronianus Amaſtrianus in primo hiſtoricorū ſimiliū capitulorum. Suſcepit autem Speuſippus ſcholam, ac præfuit annos XXV. Docere autē cœperat ſub Lyſimacho centeſimæ decimæ olympiadis, anno ſecundo. Moritur noctu, cū in ſartaginē forte offendiſſet ætatis agens annum octogeſimumſecundum. Nos de eo ſic diximus,* *λεκάνῃ.

Χαλκῇ προσπλαύσας λεκάνῃ ποτὲ, καὶ τὸ μέτωπον
Πλήξας, ἴαχεν ὦ σύντομον, ἔτι ἔθανεν
Ο πάντα πάντῃ ξενοκράτης ἀνὴρ γεγωνώς. *hoc eſt,*

In peluim quondam lapſus male cautus ahenam
Frontem læſit, & ō uociferatus obit
Xenocrates uir ille, qui unus omnibus fuit omnia.

Fuerunt & alij quinq; eiuſdē nominis. Primus antiquiſſimus huius philoſophi ciuis ac propinquus. Fertur eius oratio quæ inſcribitur Arſinoëtica, de Arſinoë defuncta. Alter philoſophus Elegiæ ſcriptor non ſatis probatus. Ita enim ſe habet res, ut poëtæ quidē, ſi proſa oratione ſcribere uelint, præſtent. Qui uero pedeſtri oratione ſcribere conſueuerunt, ſi poëticæ ſibi partes uendicare uelint, non aſſequantur. Id ex eo liquet, q̄ alterū naturæ, artis alterū

opus eſt. Alius ſtatuarius fuit. Poſtremus Ariſtoxeno teſte odas conſcripſit.

POLEMO ATHENIENSIS.

Polemo Philoſtrati filius Athenienſis, pago Oeetenſis oriundus, cum eſſet adoleſcens, adeo impudicus ac lubricus fuit, ut pecunias circumferret, quo paratior eſſet & inſtructior ad uoluptates implēdas, eas itidē in uijs & angiportis occuleret. In Academia quoque iuxta columnam quandā reperta eſt pecunia ab eo illic in uſus ſimiles recondita. Aliquando uero ex compoſito cum ſodalibus ebrius, & coronatus Xenocratis irrupit ſcholā. Quo ille nihil deterritus, cā quam cœperat orationem, ardentius quoq; prouexit. Erat aūt ſermo de temperantia. Ea illius oratione ſenſim impurus adoleſcens ſeipſum collegit, atque ita, ut induſtria & ſtudio cæteros uinceret, eiq́; in ſchola regenda ſuccederet, incipiēs à centeſima decima ſexta olympiade. Refert Antigonus Caryſtius in uitis, patrem eius fuiſſe primariū ciuitatis, equosq́; iugales nutrire ſolitū. Fugiſſeq́; iudiciū Polemonē ab uxore nequitiæ inſimulatum, quòd adoleſcentibus congrederetur. Tantam uero inter ipſa philoſophādi principia oris atq; habitus aſſumpſiße conſtantiā, ut idē ſemper permaneret, uocēq́; nunquā immutaret. Quibus ex rebus Crantorē quoq; ſui in primis ſtudioſum fecit. Quin à cane rabioſo impeditus dū ſurā morſu diſcerperet, ne expalluit quidē, tumultuq́; in ciuitate excitato, percōtatus quid nā contigiſſet, immobilis perſtitit. In theatris quoq; nulla miſeratione mouebatur. Nicoſtrato enim, qui cognominabatur Clytæmneſtra, poëta quiddā ſibi Cratiq́; recitante, illoq́; in affectū cōmiſerationis trāslato, hic ita perſeuerauit, ac ſi nō audiuiſſet. Eiuſmodi autem profecto fuit, qualem deſcribit

Melant

*Melantius pictor in libris de pictura. Ait enim oportere contumaciam quandã atq; duritiã operibus & moribus ex æquo moderari. Polemo autẽ dicebat oportere, in rebus exerceri, non in dialecticis ſpeculationibus, ne breuẽ quandã artẽ ſorbentes atq; meditantes, dũ in rogationibus admirationi habentur, affectu ſibiipſis repugnarent. Erat igitur urbanus adiuncta ſeuera cõſtantia. Idq; fugiebat quod de Euripide ſcribit Ariſtophanes, acidum eum atq; aſperũ uocans. Neq; uero ſedens dicebat cum rogaretur, ſed ambulans. Itaq; propter ſummũ probitatis ſtudium in ciuitate honorabatur. Maxime autẽ poſt deambulationem quieſcebat in hortulo, iuxta quẽ diſcipuli conſtructis breuibus tuguriolis prope ſcholam exedramq; habitabãt. Videtur autẽ Polemo Xenocratẽ in cunctis æmulatus, eumq; amaſſe Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs refert. Semper enim illius innocentiã & ſiccitatẽ Polemo in ore habebat: induerat illius quoq; grauitatẽ, ueluti *Doricus quidã in muſica modus. Erat autem & Sophocles in primis ſtudioſus, atq; in illis maxime locis, ubi iuxta comicos canis quidam Moloßicus ſecum unà poëmata feciſſe uidebatur: & ubi iuxta Phrynicum non elatus, aut turbidus, ſed * mitis incedit atq; placidus. Dicebat enim Homerũ quidẽ epicũ eſſe Sophoclẽ, Sophoclẽ uero Homerũ tragicum. Obijt iam uetulus ex ptiſi, reliquitq; opuſcula non ſane pauca. Noſtrum eſt tale de eo carmen,*

*Δώριος οἰκονομία.

*πράμνιος.

Οὐκ ἀΐεις, πολέμωνα κεκεύθαμεν, ὃν θέτο τῇδε
Ἀῤῥωςία τὸ δεινὸν ἀνθρώπων πάθος.
Οὐ μᾶλλον πολέμωνα, τὸ σῶμα δὲ τοῦτο γὰρ αὐτὸς
μέλλων ἐς ἄσρα διαβαίνειν θῆκεν χάμαι. *hoc eſt,*

Heus bone, ſi neſcis, tegimus Polemona uiator,
Quem morbus hic iam collocauit peßimus.

Imò non Polemona, ſed hoc quod ad aſtra profectus
Humi reliquit corpus ſemiputridum.

CRATES ATHENIENSIS.

Crates Atheniēſis patre Antigene ortus, pago Thriaſius fuit, auditor ſimul amatorq́; Polemonis, illiusq́; ſucceſſor ſcholæ. Ita uero ſibi profuere inuicem, ut nō modo uiuentes eadem ſtudia ſint ſecuti, uerum ad ultimā fere reſpirationē alterutrū ſimiles fuerint, & mortui eodē ſepulchro ſint conditi. Vnde & Antagoras ambos uerſu laudauit in hanc ſententiam,

Μνήματι τῷδε κράτητα θεουδέα, καὶ πολέμωνα
Εννεπε κρύπτεσθαι ξεῖνε παρερχόμενος.
Ανδρας ὁμοφροσύνῃ μεγαλύτορας, ὧν ἄπο μῦθος
Ιερὸς ἤϊσσεν δαιμονίου σόματος.
Καὶ βίοτος καθαρὸς σοφίας ἐπὶ θεῖον ἐκόσμει
Αἰὼν ἀστρέπτοις δόγμασι πειθόμενος. *hoc eſt,*

Hoc Polemona ſitum tumulo ſanctumq́; Cratetem
Qui facis hàc, narra, quiſquis es hoſpes, iter.
Mutua quos pariter iunxit concordia, quorum
Ambroſius ſacro fluxit ab ore lepos.
Et ſua, quæ monitis fuerat contracta ſeueris
Vitæ illuſtrauit ſecula mundicies.

Hinc & Arceſilaum cū ad eos à Theophraſto diuerteret, dixiſſe ferūt, illos deos eſſe quoſpiam, aut aurei ſeculi reliquias. Erant enim ingenio minime uulgari, aut multitudinis fauoribus dedito, ſed quod de Dionyſodoro tibicine fertur, illis conueniētiſſime aptari poteſt, quem aliquando dixiſſe tradūt exultantem atq; gloriantem, quòd nihil ex ſuis pulſibus, neq; in trieris, neq; ad fontē unquā audiuiſſet, ſicuti Iſmenij. Cœnare apud Crantorē ſolitum refert Antigonus concorditer ambobus Arceſilao etiā adiecto uiuent

uiuentibus. Habitaſſe item Arceſilaum unà & Crãtorem, Polemonemq; una cum Cratete,& Lyſiclide quodam ex ciuibus. Erat aũt, inquit, amator, ut prædictũ eſt, Polemonis quidem Crates, Crantoris autem Arceſilaus. Moriens autem Crates, ut Apollodorus in tertio chronicorũ ait, libros reliquit, alios quidẽ philoſophicos, alios de comœdia. Orationes itẽ populares alias, & alias de legationibus. Habuit & diſcipulos ſane memorabiles. Horũ ex numero fuit Arceſilaus auditor eius, de quo in conſequentibus dicemus, & Biõ itẽ Boryſthenites, ac poſtremo Theodorus, a quo ſecta Theodorica denominata eſt: de quo itẽ dicemus mox poſt Arceſilaum. Decem uero fuerũt Crates. Primus antiquæ comœdiæ poëta. Secũdus orator, Trallianus de Iſocratis familia. Tertius* uallorũ effoſſor, qui cum Alexandro militauit. Quartus Cynicus, de quo poſtea dicemus. Quintus philoſophus Peripateticus. Sextus Academicus quẽ prædiximus. Septimus Malotes grãmaticus. Octauus qui geometrica ſcripſit. Nonus poëta epigramatum. Decimus Tarſenſis Academicus philoſophus. * ταφρώρυχος

CRANTOR.

CRantor Solenſis cũ apud ſuos haberetur in honore conceſſit Athenas, ibiq; Xenocratis auditor. Polemonisq; ſocius in dicendo fuit. Reliquit autẽ commẽtaria ad xxx. uerſuum milia. Ex eis quædam Arceſilao nõ deſunt qui applicent. Fertur cũ interrogatus eſſet quãobrem ita ſe Polemoni addixiſſet, reſpondiſſe, quia illo nunquã neq; acutius neq; grauius audiſſet loquẽtem. Is cũ incidiſſet in morbũ in Aſclepianũ ſeceſſit, ibiq; deambulabat. Cõtinuo ad eũ illuc undiq; confluxere diſcipuli, exiſtimantes illum non morbi cauſa, ſed quòd ibi ſcholam uellet inſtituere. Aderat tũ illic & Arceſilaus uolens ab illo ſe ad Polemo-

nem commendari, quanquã amatore ſuo, ſicuti cũ ad Arceſilaum uenerimus, dicemus. Qua ex re non ſolum nihil ſuccenſuit, ſed ipſe quoq; cũ ſanus factus eſſet, ſe ad audiẽdum Polemonẽ *contulit, atq; inde multũ illi & gloriæ & laudis acceßit.* Fertur *& ſubſtantiam* Arceſilao *reliquiſſe talentorum duodecim.* Et *cum ab eo rogaretur, ubi nam ſepeliri uellet, dixiſſe:*

Ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι καλόν. *hoc eſt,*

Terræ in latebris condi amicis expedit.

Poëmata *quoq; ſcripſiſſe dicitur, eaq́; ſignata in* Mineruæ *fano in patrio ſolo condidiſſe.* Theætetus *quoq; poëta illum laudans & uiris & muſis fuiſſe in primis gratũ canit, atq; ſub ipſam ſenectutẽ cum defeciſſet, humo cõditũ, illic tranquillo æuo frui.* Ipſius *autem carmen ſic habet,*

Ἥνδανεν ἀνθρώποις, ὁ δ' ἐπὶ πλέον ἥνδανε μούσαις
Κράντωρ, καὶ γήρως ἤλυθεν οὐχὶ πρόσω.
Γῆ σὺ δὲ τεθνεῶτα τὸν ἱερὸν ἄνδρ' ὑπόδεξαι
Ἤ ῥ' ὅγε καὶ ζώει κεῖθι ἐν εὐθυμίᾳ. *hoc eſt,*

Gratus erat ſuperis, muſis ſed gratior ipſis
Crantor, & huic nondum cana ſenecta aderat,
Exanimem ſed terra uirum tu ſuſcipe ſacrum,
Vitam ut mollem iſtic ipſe quietus agat.

Admirabatur Crantor *præ cæteris* Homerum *&* Euripidem *dicens, operoſum eſſe & induſtriæ plenum proprietate ſeruata tragice ſimul cum affectu miſericordiæ ſcribere, proferebatq́; uerſiculum ex* Bellerophonte:

Οἴμοι, τί δ' οἴμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν. *hoc eſt,*

Humana quantum dij boni paßi ſumus.

Antagoram quoq; poëtam fertur ut Crantoris *uerſibus in amorem ferri huiuſmodi,*

Ἐν δοίῃ μοι θυμὸς ὅ τοι γένος ἀμφιβόητον

Ἤ τε

Ησε θεῶν, τὸν πρῶτον ἀειγενέων ἔρος εἴπω.
Τῶν ὅσσυς ἔρεβός τε πάλαι, βασιλῆάτε παῖδας
Γείνατο νὺξ πελάγεσσιν ὑπ' εὐρέος ὠκεανοῖο
Η σέγε κύπριδος υἷα περίφρονος, ἠὲ σὲ γαίης
Η ἀνέμων τοὶ αἶσα κακὰ φρονέων ἀλάλησαι
Ανθρώπων ἠδ' ἐσθλά, τὸ καὶ σέο σῶμα διφυῖον. *hoc eſt,*
Mens foret illa mihi, cecini qua feruidus olim
Progeniem diuûm æternam, celebrare Cupido
Te primum inciperem, & quot natos edidit atra
Nox, Erebusq; ſenex, alto ſub gurgite lati
Oceani, Terraq; ſatos, Venerisq; puellum,
Ventorumq; uagos curſus, humanaq; uota,
Naturamq; tuam canerem, corpusq; gemellum.

*Erat autem & in nominibus fingendis acer. Nam Tragœdum dixit * infractam habere uocem, & cortice plenam: & poëtæ cuiuſdam uerſus σχίφθης plenos eſſe ait, & Theophraſti * quæſtiones oſtreis conſcriptas eſſe. Laudatur eius maxime liber quem de luctu edidit. Obijt ante Polemonem & Cratem aquæ intercutis morbo. Eſt noſtrum epigramma in eum huiuſmodi,*

*ἀπελέκυτον.

*θέσεις.

Επέκλυσε καὶ σὲ κράντορ ἡ νόσων κακίστη
Χ' οὕτως κατῆλθες εἰς μέλαιναν πλυτέως ἄβυσσον
Καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, σῶν λόγων δὲ
Χήρη ἕστηκεν ἀκαδημία καὶ σόλοι πατρὶς σεῦ. *hoc eſt,*
Inundauit & te Crantor peßimus morbus,
Atq; ita in atram deſcendiſti Plutonis abyſſum:
Tu quidem illic nunc gaudes, at ſermonum
Tuorum uidua eſt Academia & Soli patria.

ARCESILAVS.

ARceſilaus Seuthi ſiue Scythi filius, ſicut Apollodorus in III. chronicorũ ait, Pritanæus ex Aeolide. Primus

hic mediam inuexit Academiam, negationes cōtinens propter ſermonū cōtrarietates: primusq́; in utranq; diſſerere partē aggreſſus eſt. Idq́; orationis genus quod Plato tradiderat, per interrogationē, ac reſponſionē, ex umbra in certamen ac puluerē primus eduxit. Crātori uerò in hunc modū cōgreſſus eſt. Quartus erat ex fratribus, qui illi duo erāt ex eodē patre, duoq́; eadē ex matre nati. Ex his alter, qui eodē ex patre maior natu erat, Pylades: qui uerò ex matre, Mœreas dicebatur, quiq́; eius curator erat. Audiuit itaq; principio quidē Autolycum mathematicū ciuem ſuum, antequam proficiſceretur Athenas, quicum Sardis quoq; perrexit. Deinde Xanthum Athenienſem muſicū, poſt quem Theophraſti auditor fuit. Tum demū in Academiam ſe ad Crantorē cōtulit. Mœreas enim frater, quē prædiximus, ad oratoriam ediſcendam hortabatur, ſed illum philoſophiæ iam amor ceperat. Eo amore flagrantem Crantor in eum affectus, Euripidis ex Andromeda uerſiculo producto rogat,

Ω παρθέν᾽ ἐ σώσαιμί σ᾽ ἕξη μοι χάριν; *hoc eſt,*
O' uirgo ſi te ſeruem habebis gratias?

Cui ille quod mox ſequitur reſpondit,

Ἄγου με ὦ ξένε ἄτε δμωΐδ᾽ ἐθέλεις εἴθ᾽ ἄλοχον. *hoc eſt,*
Duc hoſpes ancillam me, aut ſi uis coniugem.

Ex hoc iam pariter ambo morabātur. Aegre tuliſſe Theophraſtum aiunt illius receſſum, ac dixiſſe, quàm ingenioſus promptusq́; adoleſcens è ſchola diſceßit. Nanq; cum eſſet in dicendo grauißimus, atq; in ſcribendo ſatis exercitatus, poëticæ quoq; operam dedit. Feruntur eius epigrammata in Attalum in hanc ſententiam,

Πέργαμος οὐχ ὅπλοις κλεινὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵπποις
Πολλάκις ἀνδᾶται πίσαν ἀνὰ ζαθέαν.

Εἰδὴ

Εἰ δὲ τὸν ἐκδιόθεν θεμιτὸν θνατῷ νόον εἰπεῖν
Ἔσσεται ἐσαῦθις πολλὸν ἀοιδοτέρη. *hoc eſt,*
Sæpe per egregiam memoratur Pergamus armis
Vrbem & equis Piſam, & relligione ſacram.
At ſi mortali phas præſagire futurum,
Rurſus erit multo commemorata magis.

Atque in Menodorum Eudami filium, unum ex condiſcipulis amantem,

Τηλοῦ μὲν φρυγίη, τηλοῦ δ' ἱερὴ θυάτειρα
Ω μηνόδωρε σὴ πατρὶς καδανάδη.
Ἀλλὰ γὰρ εἰς ἀχέροντα τὸν οὐ φατὸν ἴσα κέλευθα
Ως φανὸς ἀνθρώπων πάντοθεν μετρεύμενα.
Σῆμα δ' ἐ τοὶ τόδ' ἔρεξεν ἀριφραδὲς εὔδαμος, ᾧ σὺ
Πολλῶν πενέστερος ἦσθα προσφιλέστερος. *hoc eſt,*
Sacra qdē procul eſt Phrygia, & procul eſt Thyatira
Tua Menedore patria & Cadanade.
Verum aditus tetrum patet undiq; liber ad Orcum,
Quem perſpicaci menſus es præſentia.
Eudamus inſigni tibi ſed dedit arte ſepulchrum
Pauperrimo quidem, uerum chariſſimo.

Amplectabatur Homerū maxime ex omnibus, cuius adeo ſtudioſus erat, ut ſemper ante ſomnū eius aliquid legeret. Mane quoq; cū ſurgeret, dicens ſe ad amaſium ire, cū ſe uelle legere innueret. Pindarum quoq; dicebat eſſe in primis idoneum implere uocē, uerborumq; ac nominū copiā præbere. Stylum etiam Ionicum expreſſit cū eſſet iunior. Hipponici item geometræ auditor fuit, in quem iocatus ille plerunq; eſt, quòd cū eſſet hebes & obtuſus et oſcitās, artis tamen intelligentiam aſſequutus uideretur, hianti ſibi geometriam in os aduolauiſſe aiebat: cū etiam dementem aliquando effectum domi ſecum habuit, atq; tam diu* *παρακόψαντα

illius

illius curam egit quoad redderetur ſenſui. Crate autẽ uita functo ſcholã tenuit, cedente ſibi Socratide quodã. Nullũ uero librũ ſcripſiſſe ferũt, quòd æque de omnibus ſuſpenderet ſententiã. Alij deprehẽſum dũ quædã emẽdaret, tradũt, ea tamẽ ipſa alij nõ edidiſſe, alij flãmis tradidiſſe aiũt. In honore ſummo Platonẽ habuit, librosq́; illius ſtudioſe lectitabat. Sunt q Pyrrhonẽ quoq; imitatũ aſſeuerẽt. Dialecticæ quoq; fuit nõ imperitus, Eretricorũq́; ſermones ac rationes calluit. Vnde & de illo ab Ariſtone dicebatur,

Πρόσθε πλάτων, ὄπιθε δ᾽ ὲ πύῤῥων, μέσος διόδωρος. *hoc eſt,*

Ante Plato, retro Pyrrho, medius Diodorus.

Timon etiam ſic de illo locutus eſt,

Τῇ γὰρ ἔχων μενέδημον ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον

Θήσεται, ἢ πύῤῥωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ διόδωρον. *hoc eſt,*

Hinc ſequitur Menedemus habẽs ſub pectore plumbũ,

Certe aut Pyrrhonem carnoſum, uel Diodorum.

Erat autem proloquijs abunde utens, & conſtrictus, atq; in locutione ambiguus. Ac præterea obiurgator confidẽs multum, atq; audax, quod Timon quoque ſignauit, qui illius uehementiam uno uerſiculo expreſſit.

Καὶ νέον ὢ λυσῆς ἐπιπλέξεσιν ἐγκαταμιγνύς. *hoc eſt,*

Et te, cum obiurgas, iuuenem uixiſſe memento.

Vnde & adoleſcente quodã audacius quàm par erat lo-

* ἀστραγάλῳ. *quente, Nullus'ne, inquit, hunc* talo excipiet? Cum retu-*

liſſet ad eum quidam uitioſe cõcludens, non uideri altero alterum maius: nec decẽ, inquit, digitorũ longitudo ſenorum longitudine. Emone quodã Chio cum eſſet deformis,

* χλανίδα. *formoſum ſe arbitrante, ac iugiter * chlamydẽ precioſam induente ac rogante, num illi ſapiens amaturus uideretur. Maxime, ait, niſi ita quiſpiam fuerit pulcher ut tu, & ita ſpecioſe induatur. Cum uerò ab impudico agitaretur,*

cui forte inſenſa erat eius grauitas, ſic ait,

Ἔξεστιν ἐρωτᾶν πότνι᾽ ἢ σιγὴν ἔχειν; *hoc eſt,*

Licet rogem te caſta, aut obmuteſcere?

Reſpondit,

Γύναι τί μοι τραχεῖα καὶ οὐκ εἰθισμένως λαλεῖς. *hoc eſt,*

Quid dura nobis & noua affers fœmina?

Verboſo item cuidam ignauo ac moleſto,

Ἀκόλασ᾽, *inquit,* ὁμιλεῖν γίνεται δούλων τέκνα. *hoc eſt,*

Obſcœna nati ſeruorum loqui ſolent.

Loquaci itidem obtondēti nimio uerborum ſtrepitu, Næ malam quidem, inquit, nutricē nactus es. Quibuſdā uerò nihil reſpondebat. Fœneratore quodam, ac diſcendi ſtudioſo, quiddam ſe ignorare dicente,

Λήθουσι γάρ τοι, *inquit,* καὶ ἀνέμων διέξοδοι

Θήλειαν ὄρνιν πλὴν ὅταν τόκος παρῇ. *hoc eſt,*

τόκος utrunque fœtum & uſurā ſignat.

Neſcit latentes tranſitus uentorum auis

Fœmella, fœtus adſit ni in præſentia.

*Sumpta ſunt autē iſta ex Oenomao Sophoclis. Alexinum quendā dialecticū, Alexini quædā cōmode ac pro merito enarrare nō ualentē, quid Philoxenus aduerſus latericios operarios egiſſet, admonuit. Ille enim cū hoc carmē ipſius male cātantes offendiſſet, lateres illorū cōculcare cœpit ac dicere, Vos mea corrūpitis, ego ueſtra diſſipabo. Ferebat grauiter, ſi quis intēpeſtiue diſciplinas liberales arripuiſſet. Naturaliter autē neſcio quomodo in diſſerēdo utebatur hoc uerbo,*arbitror equidem, &, non aſſentietur iſtis ille, eum ex nomine appellans: idq́; diſcipulorū quoq; plurimi imitabantur, neq; id ſolum, uerū & rhetoricen eius, omnemq́; dicendi modū ac figurā in ſe nitebantur exprimere. Erat autem illi inuentionis præcipua felicitas. Rite item ac facile occurrere obiectis, orationisq́; ambitum ad id quod*

* φημ᾽ ἐγώ, καὶ οὐ συγκαταθήσεται τούτοις ὁ δεῖνα.

id quod erat propoſitum referre, atq; omni ſe tēpori accōmodare mirifice callebat. Magna illi præterea ultra omnes cæteros erat perſuadēdi quæ uellet acrimonia. Quibus ex rebus factū eſt, ut ad eum audiendū confluerēt plurimi, & quidē cum illius immodico acumine offenderentur. Quod tamen illi ipſi æquo animo, ac libenter tolerabant. Erat enim uir egregie bonus, ſuosq́; auditores bona ſpe plenos emittebat. Erat illi ſumma facilitas in communicandis rebus ſuis, atq; ad ferēda beneficia promptus occurrebat: latere quoq; gratiā omni ſtudio quærebat, faſtū eiuſmodi maxime exhorrens. Deniq; ingreſſus aliquando ad Cteſibiū ægrotū, uidēsq́; eū inopia rerū anguſtari, plenū nummus ſacculum clàm eius puluino ſubiecit. Quo ille inuento, Arceſilai, inquit, hic ludus eſt. Sed & aliâs mille ad eū ſolidos miſit. Archiam uero Arcadem Eumeni commendās, ut magna dignitate fungeretur effecit. Liberalis quoq; admodū fuit, ipſamq́; liberalitatē ſuam argenteis in primis uaſis præferebat. atq; cū Archecratus & Callicratis apparatu cōtendēs, aurea quoq; uaſa in ſtudio habuit, plurimisq́; ea ſubminiſtrabat, quibus & cōuiuia, & cœnas faciebant. Acceperat ab eo quidā ad ſuſcipiēdos amicos argētea uaſa, cū uero is egenus eſſet, nō repetijt. Aiūt alij de induſtria hæc illum utēda dediſſe, & cū ea ille redderet, quia pauper erat, illi largitum fuiſſe. Erat quidē illi & in Pitane ſubſtātia, ex qua ſibi Pylades frater ſuppeditabat ad uitæ uſus. Sed et Eumenes Philetæri filius ipſum largiſſimis frequentibusq́; illuſtrabat donis. Quocirca & huic ſoli præter cæteros ſtudebat reges. Cū autē Antigono pleriq; obſequerentur, illiusq́; domū ſalutandi gratia confrequentarēt, ipſe abſtinebat, nolens in illius notitiam incidere. Hieroclis item amicitijs in primis fruebatur, qui

Muny

*Munychiam poßidebat, et Pireum. Itaq; diebus ferijs ſemper deſcẽdere ad eum conſueuerat, & cũ ab eo quoq; ut Antigonum ſalutatũ iret, induceretur, non acquieuit, ſed aduſq; illius ianuas profectus, retro redijt. Poſt naualẽ uerò Antigoni pugnã plurimis eum adeuntibus, epiſtolaſq; pro conſolatione ſcribẽtibus, tacuit ipſe. Attamen pro patria legatione ad Antigonũ in Demetriadẽ functus abſq; effectu redijt. Omne igitur tẽpus uixit in Academia, reip. negotia fugiens. Interdũ & Athenis in Pireo morabatur ex tẽpore dicens. Hierocle enim, ut diximus, utebatur familiariter, unde & à pleriſq; carpebatur, magnificentia præterea excellens. Quid enim rectius dici poteſt, quam alter Ariſtippus? Cœnas cũ ſui ſimilibus ſæpe celebrabat, ipſeq; ad illos proficiſcebatur. Theodotæ item ac Philetæ Elienſibus ſcortis palàm congrediebatur, Detrahentibus autẽ, Ariſtippi χρέιας recenſebat. Adoleſcentibus item maxime ſtudebat, eratq; in amorẽ pronus. Vnde illũ Ariſto Chius Stoicus corruptorẽ iuuenum * diſertumq; impudicum & temerarium appellabat. Nanq; & Demetrium, cum is Cyrenen nauigaſſet, amaſſe plurimum dicitur, & Myrleanum Leocharem, de quo & ad comeſſantes dixiſſe, ſe quidem aperire uelle, illum autem prohibere. Hunc amabant & Dæmochares Lachetis, & Pytocles Bugeli filius. Quos ille cum deprehendiſſet, cedere ſe pro ſua patientia dixit. Præterea carpebant eum, & obiurgabant ij quos diximus, ut uulgò addictum gloriæque ſtudioſum. Maxime autem illum apud Hieronymum peripateticum uexabant, cum amicos cogeret ad natalem diẽ Alcyonei Antigoni filij, qua die pecunias plurimas in ſumptus quotannis mittebat Antigonus. Vbi cũ deuitaret inter pocula diſſerere, Aridelo proponenti ſibi quiddam*

Ariſto Χῖος / *χιμαιδολόγος

quod

quòd ſpeculatione indigeret, orantiq́;,ut ſuper illo diſſereret,dixiſſe ferunt, At hoc ipſum in primis philoſophiæ propriũ eſt,cuiuſq; rei tẽpus ſcire.In id autẽ quòd turbæ addictus culpabatur,& Timon itidẽ ſuo more iocatur.

Ὡς εἰπὼν, ὄχλοιο περίστασιν εἰσκατέδυνεν.
Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περὶ σπίζαι τεθηπότες
Ἠλέματον δεικνῦντες. ὅδ᾽ οὕνεκεν ὀχλοαρέσκης
Οὐ μέγα πρᾶγμα τάλας, τί πλατύνεαι ἠλίθιος ὥς. *hoc eſt,*

Hæc ait,& turbam dextra læuaq́; frequentem
Ingreditur,uolucres ululam ut mirantur ineptæ:
Illa ſtupet ſtolidum.ſed tu uaniſsime plebis
Captator,quid ob hæc tam non præclara ſuperbis?

Cum tamẽ alioqui ita moderatus & faſtus fugiens erat,ut diſcipulos moneret et alios audire. Et cũ adoleſcẽs quidã Chius ex ludo ſuo,Hieronymi quem prædiximus ſcholam plus ſibi placere ſignificaſſet, ipſe manu apprehenſum ad illũ duxit,philoſophoq́; commẽdauit, admonens ſeruaret ordinis ac diſciplinæ grauitatẽ. Perlepidũ & hoc illius dictum memoratur.Percontanti enim cur ex diſcipulis alijs pleriq; ad ſectam Epicuream tranſirẽt,ex Epicureis uerò nullus ſe ad cæteras cõferret,ait, quia ex uiris quidẽ galli fiunt,ex gallis uiri nunquã. Cũ uerò iam eſſet morti proximus, ſua omnia Pyladi fratri legauit, quòd is illũ Chiũ clam Mœrea,atq; inde Athenas deduxerat. Nunquã uerò uxorẽ duxit,aut filios genuit.Tria teſtamenta conſcripſit.Ex his unum Eretriæ penes Amphicritum depoſuit. Secundum Athenis apud quendã ex amicis. Tertium domum ad Thaumaſiam quendã neceſſariũ ſuum miſit,orãs ut illud ſeruaret.Ad quem ita etiam ſcripſit.

γάλλοι. Cybeles ſacerdotes excecti.

ARCESILAVS THAVMASIAE S.

TESTAMENTA *mea Diogeni tradidi ad te perferenda*

ſtrenda. Quia enim ſæpius ægroto, & corpore nõ recte ualeo, teſtamentũ conficere placuit, ut ſi quid contingat inopinatum, ſine tua iniuria proficiſcar ex uita, qui unus ex oĩbus maxime me affectu proſecutus es: fidiſsimus autẽ omnium qui hic ſunt, cum mihi ſemper fueris, diligenter ea ſeruare ſtude, tum propter ætatem, tum propter neceſſitudinem. Cura igitur, memor quantum tuæ fidei cõmittam, ut quod apud te totum deponetur quantum in te eſt & negocia mea honeſte diſpoſita ſint. Poſita ſunt autem iſta Athenis apud quendam ex amicis, & Eretriæ penes Amphicratũ. Obijt, ut Hermippus ait, cum merũ immodice hauſiſſet ac offendiſſet, ſeptuageſimo, & quinto ætatis anno, ſuſceptusq́; eſt ab Athenienſibus ut nemo alius.

Ἀρκεσίλαε τί μοι, τί τοσοῦτον ἄκρητον ἀφειδῶς
Ἐσπάσας ὥστε φρενῶν ἐκτὸς ὄλισθεν ἰών;
Οἰκτείρω σ' οὐ τόσον ἐπεὶ θάνες, ἀλλ' ὅτι μούσας
Ὕβρισας, οὐ μετρίῃ χρησάμενος κύλικι. hoc eſt,
Arceſilaẽ meri quid tantum prodigus hauris
Extra ſis mentem lapſus ut ipſe tuam?
Nec tua me tantum mors afficit, at mihi muſas
Immodica læſas ſorbitione dolet.

Fuerunt & tres alij Arceſilai. Primus poẽta priſcæ comœdiæ. Secundus elegiæ. Tertius ſculptor, in quem & Simonides hoc ſcripſit epigramma,

Ἀρτέμιδος τόδ' ἄγαλμα, διηκόσιαι γὰρ ὁ μισθὸς
Δραχμαὶ ταὶ πάριαι, τῶν ἐπίσημ' ἄρατος.
Ἀσκητὸς δ' ἐποίησεν ἀθηναίης παλάμῃσιν
Ἄξιος ἀρκεσίλαος υἱὸς ἀριστοδίκου. hoc eſt,
Tercentum Parijs ſimulachrum inſigne Dianæ
Hoc drachmis conſtat, ſignum Aratus quibus eſt.
Doctus at abſoluit cœlo manibusq́; Mineruæ

Arceſilas ſculptor, natus Ariſtodici.

Prædictus autem philoſophus, ut ait Apollodorus in chronicis, floruit circa centeſimam & uigeſimam olympiadē.

BION BORYSTHENITES.

Bion genere quidem Boryſthenites fuit. Quibus uerò ſit ortus parentibus, & quibus ex rebus ad philoſophiā ſe cōtulerit, ipſe Antigon aperuit. Cum enim ille ſciſcitaretur,

Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες. hoc eſt,

Aede tuum nomen, patriam, genus, atq; parentes.

ſentiens ſe uituperatum eſſe apud regem, atq; ideo ſic locutum, ad illum ait, Pater quidem meus libertus fuit, cubito ſe tergens (Significabat autem illum* ſuccidā & lardum uendere) Boryſthenites genere, non habens faciem, ſed in facie ſcripturam acerbiſſimi domini, mater autē ex lupanari, nimirum quam huiuſmodi ducere potuit. Deinde pater neſcio quid in rem publicanorum committens, cum tota domo uenundatus eſt. Me adoleſcentulum haud ingratum orator quidā emit. Is moriens, mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipſius exurens, cunctaſq; conſcindēs, Athenas conceſſi, ibiq; philoſophatus ſum.

*ταριχέμπορο.

Ταύτης τῆς γενεῆς, τούτου πατρὸς εὔχομαι εἶναι. hoc eſt,

Huius me eſſe patris, generis me glorior huius.

Iſta habui quæ de me dicerem. Deſināt igitur Perſæus ac Philonides ea hiſtoriæ tradere, me autē ex me ipſo intueare. Et erat ſane Bion aliàs uerſatili ingenio, & ſophiſta callidus, puerq; circa philoſophiam ſe exercere uolētibus occaſionem præbuerat. In quibuſdā uerò ciuilis, & ſuauis, faſtuq; perfrui ualens. Complura item reliquit commentaria, ſed & ſententias utiles & graues, ut illud: Cum ſibi probro daretur, quòd adoleſcentem non ſibi

uendicaſſet, non enim, inquit, poßibile eſt mollem caſeum hamo attrahere. Interrogatus aliquãdo, quiſnam anxietate maiore detinetur, ille, inquit, qui ſe maxime cupit eſſe felicem & quietum. Rogatus an ducenda eſſet uxor, refertur enim & ad hunc iſtud, Si quidem, ait, turpem duxeris, pœnam habebis: ſin autem formoſam, communis erit. Senectutem malorum omnium portum aſſerebat, ſiquidẽ ad ipſam cuncta confugere. Gloriã annorum eſſe matrẽ, pulchritudinem alienum bonum, diuitias neruos rerum. Ad eum qui agros ſuos uorauerat, Terra, inquit, Amphiaraum abſorbuit, ſed terram tu. Magnum aiebat malum eſſe, ferre non poſſe malum. Arguebat eos qui homines, quaſi ſine ſenſu eſſent, exurerent. Dicebat autẽ iugiter, optabilius eſſe ſpeciem alteri largiri ſuam, quàm alienam petulanter ambire. Corpore quippe atq; animo lædi qui id feciſſet. Sed & Socratẽ in ius uocabat dicens, Nam ſi quidem Alcibiade uti potuit, & abſtinuit, inanis fuit: ſin uerò non ualuit, nihil magnum fecit. Facilem eſſe dicebat ad infernum uiam, clauſis enim oculis illuc iri. Alcibiadem culpans, dicebat illum dum eſſet adoleſcens, uiros ab uxoribus, iuuenẽ uerò uxores à uiris abduxiſſe. Rhodi Athenienſibus ad oratoriam ſe exercentibus, philoſophiam ipſe docebat. Cauſante quodã cur ita faceret, Frumenta, inquit, attuli, & ordeum uendo. Dicebat eos, qui eſſent apud inferos, magis profecto cruciandos, ſi integris, quàm ſi perforatis uaſis aquam ferrent. Orante illum uerboſo quodam, ut ſibi opem ferret, Satis, inquit, tibi faciam, ſi internuncios ad me miſeris, ipſe uerò non ueneris. Nauigans cum perditis hominibus, in latrones incidit. Dicentibus illis, peribimus ſi agnoſcamur, At ego, inquit, niſi agnoſcamur. Elationem eſſe aſſerebat profectus

impedimentum. Ad diuitẽ auarum, Non, inquit, hic ſubſtantiam poßidet, ſed ab ea ipſe poßidetur. Tenaces aiebat opum ut ſuarum habere curam, uerum ex eis ut ex alienis nihil capere utilitatis. Fortitudine, inquit, cum ſumus iuuenes, utimur, at cum ſeneſcere incipimus, prudentia ualemus. Tantum uerò prudentiam à uirtutibus cæteris differre aſſerebat, quantum uiſum ab alijs ſenſibus. Dicebat non eſſe exprobrandam ſenectutem, ad quam omnes peruenire cupimus. Inuido cuidã ſubtriſti, Neſcio, inquit, utrum tibi malum, an alteri bonum contigerit. Impietatem peßimum eſſe dicebat contubernalẽ fiduciæ.

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα κἂν θρασύστομός τις ᾖ. *hoc eſt,*

Virum domabit quamlibet ferox ſit is.

Amicos qualeſcũq; ſint oportere ſeruari, ne uideamur uel malis uti, uel deuitare bonos. Is in principio Academiæ inſtituta aſpernabatur, quo tẽpore Crates auditor erat, deinde Cynicum elegit inſtitutum, ſumpto pallio, & pera. Nam quid illũ aliud ad eam animi conſtantiã traduxit? Demum uerò ſe ad Theodoria tranſtulit, Theodori impij auditoriũ frequentans, qui omni orationis genere uti ſolebat in dicẽdo. Poſt hũc uerò Theophraſtũ peripateticũ audiuit. Erat autẽ & ſpectatorũ ſtudioſus, riſumq; mouere auditoribus maxime peritus, grauibus nominibus aduerſum res utens. Quia uerò orationẽ ſuam omni dicendi genere temperauerat, aiunt Eratoſthenem dixiſſe de illo, Primus omnium Bion philoſophiam uario orationis flore ueſtiuit. Erat illi item & faciendis uerſibus ingeniũ præcipue accommodatum. Eius ſunt illa,

Ὦ πέπον Ἀρχύτα ψαλληγενὲς, ὀλβιότυφε

Τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπειρότατ' ἀνδρῶν. *hoc eſt,*

O tener Archyta, nitidoq; beatule faſtu

Litibus

Litibus & cantu ſuperas dicacibus omnes.

*Sed omnino & muſicam & geometriã pro ludo habuit. Apparatus quoque magnifici ac precioſi erat ſtudioſus, atq; ideo ex urbe in urbẽ ſæpe migrabat. Interdũ & præſtigiũ aliquod arte moliebatur. Nam Rhodi nautis perſuaſit, ut ſumpta ſcholari ueſte ſe ſequerentur, cumq; his ingreſſus gymnaſiũ cõſpicuus fuit. Conſueuit & adoleſcẽtes ſibi adoptare, ut eis & ad uoluptatẽ abuteretur, et ab eorũ beneuolentia protegeretur. Sed & ſui uehemẽter amans fuit, ſemperq; illi in ore erat, amicorũ cuncta cõmunia. Idcirco & nemo illius diſcipulus inſcribitur, cum tot habuerit ſui auditores. Quoſdã uerò ad impudentiã prouexit. Vnde & Butio quidã ex familiaribus ſuis aliquãdo ad Menedemũ dixiſſe fertur, Equidẽ ò Menedeme noctu Bioni cõiungor, nihilq; indignũ mihi paſſus uideor. Multa etiã ſceleſtius congredientibus colloquebatur. Hæc autem ex impij Theodori diſciplina hauſerat. Poſtremo incidens in malã ualetudinẽ, ut dixerũt qui erant in Chalcide, illic enim & uitam finiuit, *ligaturas ſuſcipere inductus eſt, & pœnitentiã agere ſuper his quæ peccarat in deum. Eorũ uerò inopia quibus infirmorũ cura erat, dire cruciatus eſt, quoad Antigonus duos illi famulos miſit, ſecutusq; eſt eũ in *ſella, ut Phauorinus tradit in omnimoda hiſtoria. Sed hic quoq; uita exceſſit. Illum nos ita perſtrinximus: Biona Boryſthenitẽ Scythica tellus produxit, quẽ dixiſſe audimus deos, quòd reuera ſint nihil. Ac ſi quidem id dogma tueri perſtitiſſet, merito dicẽdus eſſet ſenſiſſe ut uiſum fuiſſet, etſi male uiſum eſſet. At nunc tamen longo morbo tabeſcẽs, ac mori pertimeſcẽs, qui deos non eſſe dixerat, fanũ nõ uiderat, mortalibus qui illudebat ueris dum dijs immolarent, non popinæ quidẽ ad aras ac menſæ ni-*

* περίαπτα λαβεῖν.

* φορείῳ.

Hic deſunt verſus Græci.

dori, deorũ hoſtijs admouit nares. Nec peccaui dixit, delictis parcite, ſed & anui collũ facile porrexit excãtandũ, brachiaq; loris perſuaſus deuinxit, rhamnumq; & lauri ramum ianuæ impoſuit, cuncta perpeti magis quàm mori paratus. Stultus qui mercede uoluerit deos eſſe, quaſi tũc dij eſſẽt, cum illos Bion demũ eſſe arbitraretur. Ergo nequicquã ſapiens cum lembus erat carbo totus, tendensq; manũ, Salue, inquit, Pluto ſalue. Decẽ uerò Biones fuere. Primus qui Pherecydi Syro cõtẽporaneus fuit, cuius duo ferũtur libri. Eſt autẽ Procõneſius. Secũdus Syracuſanus, qui artes rhetoricas cõſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus ex Democriti familia, & mathematicus Abderites, q Attice ſcripſit, & Ionice. Hic primus eſſe dixit regiones quaſ dã, ubi eſſet ſex mẽſiũ nox, & totidẽ dies. Quintus Solẽſis, qui cõſcripſit Aethiopica. Sextus rhetoricus, cuius feruntur libri nouem, muſarum inſcripti. Septimus lyricus poëta. Octauus Mileſius ſculptor, cuius & Polemo meminit. Nonus poëta tragicus ex his qui Tarſici dicuntur. Decimus itidem ſculptor Clazomenius, ſiue Chius, cuius & Hipponax meminit.

LACYDES CYRENAEVS.

Lacydes Alexandri filius Cyrenæus, nouæ Academiæ princeps, Arceſilaiq; ſucceſſor fuit, uir eximiæ ſeueritatis, qui inſtituti ſui non paucos habuerit æmulos. Fuit ab adoleſcẽtia ſumme ſtudioſus, & pauper quidẽ, ſed gratus admodũ atq; in ſermone iucundus. Aiũt eum & circa rem familiarẽ felicißime ſe habuiſſe. Cũ ex penu promere quicquã uoluiſſet obſignato aditu, rurſus anulũ per foramẽ intro iaculabatur, ut nihil inde ex recõditis rebus tolleretur. Id cum animaduertiſſent famuli, reſignabãt quæ ſignata erant, & quæ uoluiſſent, inde tollebant, ac deinde

anulum

anulũ in porticũ per rimã immittebãt. Idq́; cum ſæpe fie-ceret, nunquã deprehẽdi potuerũt. Lacydes igitur Academiæ ſcholã habebat in horto, quẽ Attalus rex fieri curauerat, Lacydiumq́; ab ipſo appellatus eſt, ſolusq́; ex omni memoria iuuenis Phocæſibus Telecli & Euandro ſcholã tradidit. Porrò Euãdro ſucceßit Hegeſinus Pergamenus, à quo Carneades. Lepidũ uerò illud ad Lacydẽ refertur: Attalo enim illũ ad ſe accerſente, dixiſſe fertur, imagines procul eſſe intuẽdas. Sero autẽ geometriæ danti operã ait quiſpiã, Num uerò nunc tẽpus? An'ne nunc quidẽ? Obijt autem cum ſcholam adminiſtrare cœpiſſet, quarto anno CXXXIIII. olympiadis, XX. & VI. annis in ſchola cõſumptis. Mortuus eſt autẽ ex paralyſi, quã ex immodica potatione contraxerat. Et nos de illo ita cecinimus,

> Καὶ σέο Λακύδη φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρα καὶ σὲ
> Βάκχον ἑλὼν ἀΐδην ποσσὶν ἔσυρες ἄκροις
> Ἦ σαφὲς ἦν Διόνυσος ὅταν πολὺς ἐς δέμας ἔλθοι
> Λῦσε μέλη. διὸ δὴ μήτι Λυαῖος ἔφυ. *hoc eſt,*

> *Fama eſt Lacyde pedibus quòd traxeris atras*
> *Exceptum Bacchum Ditis aduſq́; fores.*
> *Scilicet hoc uerum eſt, penetrat cum corpora, Bacchũ*
> *Soluere membra, ideo non ſatus ille fuit.*

CARNEADES.

Carneades Epicomi, ſiue, ut Alexander in ſucceßionibus tradit, Philocomi filius Cyrenæus. Hic Stoicorum & Chryſippi libris diligẽtißime perlectis, eis modice reluctabatur, adeoq́; id uerecũde faciebat, ut ſæpius diceret, niſi Chryſippus eſſet, nõ eſſem ego. Fuit autẽ uehementer ſtudioſus. Porro phyſicæ minus curam habuit, ethicæ ſe magis deuouit. Quocirca & cæſariem & ungues nutriebat, tanta erat in literas intentione. Adeo autem in

*philoſophia ualuit.tantumq́; ſibi in ea neruorum compa rauit,ut oratores quoq; in ipſius ſcholis ad eum audiẽdũ conuenirent.*Erat *autem illi & uox maxima, & præcipue ſonora,adeo ut gymnaſij princeps ad illũ mitteret, ac ne ita clamaret,admoneret,ad quem ille,*Da *uocis modum,inquit.*Et *ille ſapientiſsime ſane,congrueq́; reſpondit.* Nam *modum habes,ait,auditores.* Acriter *autem inuehebatur,atq; in quæſtionibus erat inſuperabilis.* Cœnas *autem ob cauſas prædictas declinabat.* Hic *aliquãdo cum* Mentor Bithynus *diſcipulus atq; auditor pellicem ſuam adamaret, ut* Phauorinus *refert in omnimoda hiſto ria,inter dicendum ita in illum iocatus eſt,*

Πωλεῖτ3 τὶς δεῦρο γέρων, ἅλιος, νημερτὴς
Μέντορι εἰδόμενος, ἤ μὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδὴν
Τοῦτον σχολῆς τῆσδ' ἐκκεκηρύχθαι λέγω. *hoc eſt,*
Tetricus hic quidam uerſatur homuncio,& idem
Vanus inerſq́; ſenex,par Mentori membraq́; uocemq́;
Exterminari quem ſchola ex noſtra uolo.

At ille continuo exurgens,intulit,

Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα. *hoc eſt,*
Hi dixere quidem, ſurgunt ſed protinus illi.

Durius autem uidetur circa finem uerſatus eſſe, cum ſæpius diceret,quæ conſtituit natura & cõpegit,ea & diſſoluet.Cum autem didiciſſet Antipatrum ueneno hauſto defunctum, & ipſe incitatus eſt ad audendũ contra mortẽ,aitq́; ſuis,date igitur & mihi. Qui *cùm diceret,quid? ait,mulſum.* Defuncto *autem illo defectionem lunæ factã aiunt,ut compati ſibi uideri poſsit pulcherrimum poſt ſolem ſydus, refert* Apollodorus *in chronicis humanis cum exceſsiſſet rebus, olympiadis centeſimæ ſexageſimæ ſecũdæ,anno quarto,cùm uixiſſet annos octoginta quinq;.*

Ferun

Feruntur eius epiſtolæ ad Ariathem Cappadociæ regem. Reliqua ipſius conſcripſere diſcipuli, ipſe enim nihil reliquit. Eſt autem & in hũc noſtrum epigramma logadico, & archabudæo metro.

Τί με καρνεάδην, τί με μοῦσα θέλεις ἐλέγχειν
Ἀμαθὴς ὃς οὔτι κάτοιδεν ὅπως δέδοικε
Τὸ θανεῖν, ὅτε καὶ φθισικὴν ποτ' ἔχων κακίστην
Νόσον, οὐκ ἤθελε λύσιν ἴσχειν, ἀλλ' ἀκούσας
Ὅτι φάρμακον ἀντίπατρος πιὼν ἀπέσβη
Δότε τοίνυν ἔφησε κἀμοὶ, πιεῖν μέν τοι, τί;
Δότ' οἰνόμελι, σφόδρα τ' εἶχε πρόχειρα ταυτὶ
Φύσις ἡ συνέχουσά με, καὶ διαλύσεται δή.
Καὶ ὃ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατὰ γῆς, ἐνῆν δὲ
Τὰ πλεῖα κακὰ κέρδη ἔχοντα μολεῖν εἰς ἅδην. *hoc eſt,*

Quid Carneadem uis muſa ut arguam
Qui rudis adhuc, non uidebat cur metueret
Mortem, unde cum phthiſi olim laboraret, peßimo
Morbo, curam noluit admittere, ſed audiens
Antipatrum hauſto extinctum pharmaco,
Date igitur, inquit, & mihi quod bibã. quid nã, quid?
Date mulſum mihi, nã grauiter habet hæc facilis
Natura, quæ me continet, diſſoluetur q́; illico.
At ille nihilo minus ſub terram ceßit, licebat q́;
Plura mala lucra habentem migrare ad Orcum.

Fertur ei lumina caligine offendi ſolita, ipſo nihil aduertente, iubereq́; ſolitum puero lucernam accendere, quam ille cum intuliſſet, ac diceret, attuli, reſpondere conſueſſe, lege igitur. Huiuſce alij complures fuere diſcipuli, ſed excelluit omnes Clitomachus, de quo etiam ſubſequenter dicendum. Fuit et alius Carneades elegiæ poëta, ſed frigidus & obſcurus.

CLITOMACHVS.

CLitomachus Carthaginienſis, patria lingua Aſdrubal appellabatur, in qua etiam apud ſuos philoſophari conſueuerat. Athenas autem cõtendit quadraginta annos natus, audiuitq́; Carneadem. Eius ille induſtriam animaduertẽs literas doceri fecit, ac ſtudioſe imbuit uirũ. *ἐπιμελείας Ad tantum autem* peritiæ peruectus eſt, ut ultra quadraginta uolumina ſcripſerit, ſucceſſeritq́; Carneadi. Cuius etiam dicta maxime illuſtrauit literis. Verſatus eſt autem in tribus maxime ſectis, Academicorum ſcilicet, Peripateticorum, atque Stoicorum. Porro Academicos ita fere inſectatur Timon,

Οὐδ' ἀκαδημαϊκῆς πλατυρημοσύνης ἀναλίσυ. hoc eſt,
Sed neq; garrulitas Academi incondita ludi.

Hactenus de Academicis qui à Platone fluxere diximus, ueniendũ iam ad Peripateticos, et eos à Platone uenientes, quorũ fuit princeps Ariſtoteles, de quo primũ dicẽdũ.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOphorum uita, Liber quintus.

ARISTOTELES.

ARISTOTELES Nicomachi Phæſtiadisq́; filius Stagyrites fuit. Porrò Nicomachus à Nicomacho Machaonis filio Aeſculapijq́; nepote originem duxit, ut Hermippus in eo libro quẽ de Ariſtotele ſcripſit, tradit. Cõuixit autẽ Amyntæ Macedonum regi medicinæ et amicitiæ gratia. Hic inter omnes Platonis diſcipulos maxime excelluit, uoceq́; gracili, ut Timotheus

Atheni

Athenienſis in libro de uitis refert, & * exilibus cruribus *ἰσχνοσκελής. paruuſq; oculis fuit, ueſte inſigni & annulis, ac tonſura utẽs. Natus eſt autẽ illi & filius Nicomachus ex Herpyli de cõcubina, ut Timotheus ait. Receßit à Platone dũ adhuc ſuperuiueret. Vnde dixiſſe illũ tradunt, Ariſtoteles in nos recalcitrauit, nõ ſecus atq; in matrẽ pulli geniti. Refert Hermippus in uitis, cum Athenienſiũ legatus ad Philippũ profectus eſſet Ariſtoteles, Academicæ ſcholæ præfectũ fuiſſe Xenocratẽ. Cum uero reuerſus eſſet, ſcholãq; ſub alio uidiſſet, elegiſſe in Lyceo περίπατον, illicq; uſq; ad unctionem deambulando cum diſcipulis philoſophari ſolitũ, atq; inde peripateticũ appellatũ eſſe. Alij idcirco ſic uocatũ aſſerũt, quòd ex ægritudine cõualeſcẽti, ac deambulãti Alexãdro aßiſtens quædã diſſerere ſoleret. Vbi uero iam plures eſſe cœperant, ſedens docebat, dicens,

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτη δ' ἐᾶν λέγειν. hoc eſt,

Silere turpe me, & Xenocratem loqui.

Ad propoſitam quæſtionem diſcipulos unà exercebat ſimul & oratoriã docẽs. Deinde ad Hermiã eunuchũ profectus eſt, Atarnenſium tyrannũ. quem alij quidẽ delicias ac luſus ipſius fuiſſe tradũt. alij uero ſibi affinitate iunctũ tradita ei filia ſiue nepte, ut refert Demetrius Magneſius in libris de poëtis ac ſcriptoribus æquiuocis, qui & Eubuli ſeruũ Hermiã fuiſſe ait, Bithyniũ genere, quẽ & dominum ſuum enecaſſe. Porrò Ariſtippus in primo de antiquis delicijs libro, Ariſtotelẽ ait Hermiæ concubinã adamaſſe, quã ille cum ſibi permiſiſſet, duxiſſe eã, & gaudio elatũ immolaſſe mulieri, ut Athenienſes Eleuſinæ Cereri, Hermiæq; pæana ſcripſiſſe, q ἔνδον, hoc eſt, intus ſcriptus eſt. Hinc in Macedonia apud Philippũ uixiſſe, atq; ab eo Alexandrũ filium erudiendũ accepiſſe, petiſſeq; inſtaurari ſolum patrium à Philippo euerſum. Id ubi impetraſſet,

dediſſe illis leges. In ſchola quoq; leges tulit imitãdo Xenocratẽ, ut decendialẽ principem facerent. Vbi uero Alexandro inſtituẽdo ſatis uiſus eſt nauaſſe operã, eumq́; ſibi deuinxiſſe, cõmendato illi cognato Calliſthene Olynthio, Athenas cõceßit. Eũ audacius quàm par erat alloquẽtem regem, & minime illi obſequentem, ab ipſo increpitum aſſerunt uerſu, admonẽte, ni talia loqui deſiſteret, mature periturum, quod & factum eſt: uerſus autem ſic habet,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις. *hoc eſt,*

Qualia mi loqueris, uereor ſis nate ſuperſtes.

Namq; Hermolao in Alexandrũ inſidiarum ſocius fuiſſe deprehẽſus, cauca ferrea circũduci, pædore atq; ſqualore oblitus, leoni poſtremo obiectus eſt, ſicq́; exceßit è uita. Enimuero Ariſtoteles Athenas profectus, cũ illic tredecim annis docuiſſet, clàm in Chalcidẽ cõceßit, quòd ab Eurymedõte hierophãta impietatis accuſatus eſſẽt, ſiue, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria, à Demophilo, q̃ hymnũ in eũ quẽ prædiximus Hermia ſcripſerit, quodq́; hoc epigramma ſtatuæ quæ in Delphis eſt, incidi curauerit,

Τόνδε ποτ' οὐχ ὁσίως παραβὰς μακάρων θέμιν ἁγνὴν
Ἔκτεινεν Περσῶν τοξοφόρων βασιλεὺς
Οὐ φανερῶς λόγχῃ φονίοις ἐν ἀγῶσι κρατήσας
Ἀλλ' ἀνδρὸς πίστει χρησάμενος δολίως. *hoc eſt,*

Impius hunc quondam Perſarum morte tyrannus
Mulctauit uiolans iuſq́; nefaſq́; uirum.
Nam neq; collato oppreßit certamine, uerum
Inſidioſe hominis uſus amicitia.

*Aliàs Hermippus. *Hic uero, ut ait *Eumolus in quinto hiſtoriarũ, aconitum bibens, mortuus eſt ſeptuageſimo ætatis anno. In quem eſt noſtrum hoc epigramma,*

Εὐρυμέδων ποτὲ μέλλεν Ἀριστοτέλην ἀσεβείας

Γράψασθ

Γράψασθαι Δηοῦς μυστίδος ὢν πρόπολος
Ἀλλὰ πιὼν ἀκόνιτον ὑπέκφυγε. τοῦτ᾽ ἀκονιτὶ
Ἦν ἄρα νικῆσαι συκοφάσεις ἀδίκους. *hoc eſt,*

Nuper Ariſtotelem, læſa ut pietate nocentem
Detulit Eurimedon ſacrificus Cereris.
Ille aconita bibens ſubterfugit. certe aconiti
Hoc erat iniuſtum uincere ſacrificum.

Idem uero refert ipſum Platoni trigenarium ſe in diſciplinam dediſſe, ſed profecto fallitur. Namque ſeptimo decimo ætatis anno Platonem audire cœpit. Eſt autem hymnus huiuſmodi,

Ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ, θήραμα κάλλισον βίῳ. σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλερούς καὶ ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν ἐς ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρεῖσσον, καὶ γονέων, μαλακαυγητοῖο δ᾽ ὕπνου. σοῦ δ᾽ ἕνεκ᾽ ἐκ Διὸς Ἡρακλέης, Λήδας τε κοῦροι πολλ᾽ ἀνέτλασαν, ἔργοις ἀναγορεύοντες δύναμιν, σοῖς τε πόθοις Ἀχιλλεὺς Αἴας τε Ἀΐδαο δόμους ἦλθον. σᾶς δ᾽ ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς, Ἀταρνέως ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. τοὶ γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις; ἀθάνατοί τε μιν αὐξήσουσι Μοῦσαι Μναμοσύνας θύγατρες Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι. *hoc eſt,*

Virtus laborioſa generi mortaliũ, honeſtiſſimum uitæ humanæ incitamentum. Pro tua ſiquidem forma ò uirgo, expetenda eſt in Græcia mortis conditio, & grauium aſſiduorumq; laborum tolerantia. Talem nimirum inſeris hominum animis fructum plane immortalem, & auro præſtantiorem, parentibusq; ipſis, ſomnoq; dulciſſimo. Nam in gratiã tuam Iouis Hercules, & Ledæ filij multa perpeſſi ſunt, qui quid poſſent, opere declararunt. Quin & tui deſiderio Achilles, & Aiax ad inferos penetrarũt, tuæq; formæ luculentiſſimæ gratia Atarneæ ciuem ſolis priuauit

priuauit lumine. Quò enim clarus ſpectatusq; rebus geſtis? Hunc immortales meæ auctiorem reddent muſæ, quæ Iouis hoſpitalis decus augere ſolent,

Primam hũc orationẽ iudicialem pro ſeipſo ſcripſiſſe, cum huius criminis argueretur, Phauorinus in omnimoda hiſtoria autor eſt, ac dixiſſe Athenis,

Odiſſeæ *n.* Ογχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. *hoc eſt,*
Et pyra nata pyris, ficusq; in ficubus extant.

Ait autem Apollodorus in chronicis natum illũ anno primo, nonageſimæ nonæ olympiadis, perrexiſſeq; ad Platonem decimoſeptimo ætatis anno, annosq; uiginti apud eũ fuiſſe cõmoratum. Tum uero ueniſſe Mitylenẽ principe Eubulo, quarto anno centeſimæ octauæ olympiadis. Verũ Platone primo anno functo uita, ſub Theophilo profectum eſſe ad Hermiã, manſiſſeq; annos tres. ſub Pythodoto autẽ ſe cõtuliſſe ad Philippũ ſecũdo anno centeſimæ nonæ olympiadis, Alexandro quintumdecimum iam annum ætatis agente. Athenas uero conceſſiſſe ſecũdo anno centeſimæ undecimæ olympiadis, atq; in Lyceo tredecim annos docuiſſe, ac demum perrexiſſe Chalcidẽ, tertio anno cẽteſimæ quartædecimæ olympiadis, morboq; periſſe, cum eſſet annorum ferme ſexaginta trium. Quo etiam tempore Demoſthenes in Calabris defunctus ſit ſub Philocle. Fertur autem ob Caliſthenis inſidias in Alexandrũ, infenſum fuiſſe regi, illumq; ad eum contriſtandum Anaximenem extuliſſe, ac miſiſſe Xenocrati dona. Luſit in eum epigrammate Theocritus Chius, ut ait Ambryon in libro de Theocriti uita, in hunc ſenſum,

Ερμείου εὐνούχου, ἠδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου
Σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν Ἀριστοτέλης. *hoc eſt,*
Hermiæ eunuchi ſimul Eubuliq; ſepulchrum

Mente

Mente uacans uacuum ſtruxit Ariſtoteles.

Timon quoq; ſic illum agit,

Οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἀριστοτέλους εὐκολοσύνης ἀλεγεινῆς. *hoc eſt,*

Sed neq; Ariſtotelis leuitas miſeranda loquacis.

Hæc uita philoſophi fuit. Cæterũ nos ipſius quoq; teſtamenta legimus in hunc ferme modum, Bene quidẽ ac rite erit. Quod ſi quid cõtigerit ita legauit Ariſtoteles. Curatorem quidem omniũ & per omnia iuſsit eſſe Antipatrũ. Quoad uero Nicanor adoleſcat, curatores ac tutores inſtituit Ariſtomenem, Timarchum, Hipparchum, Cliotelẽ, & Theophraſtũ ſi uoluerit, ac ſi curã ſuſcipere uelit filiorũ et Herpylidis, rerumq; omnium. Cumq; puella fuerit matura uiro tradi illã Nicanori. Sin uero puellæ quippiam contigerit, quod abſit, uitaq; prius quàm connubio iungatur, ſiue etiam poſtquam nupſerit antequam filios procreet, exceſſerit, Nicanor dominus eſto, ut et de puero & de cæteris digne nobis ac ſeſe diſponat. Curet autem Nicanor & de puella & de puero Nicomacho, nihil ut illis deſit, patris ac fratris unà implens munus. Quòd ſi Nicanori quidpiã cõtigerit, quod abſit, ſiue priuſquã puellã duxerit, ſiue poſtquã duxerit, nondũ filijs natis, quæ quidem ille inſtituerit, ea rata ſunto. Sin autem uoluerit, & Theophraſtus puellæ curam habeat. Sin aliàs, curatores habito cũ Antipatro conſilio & de puella & de puero diſponant, ut eis uidebitur optimum. Curam autem habeant tutores & Nicanoris mei, et Herpylidis memores. Namq; erga me ſtudioſa plurimum fuit, cæterorumq; omnium: & ſi uirum accipere uoluerit, curent, ne indigne nobis locetur. Dẽtq; illi præter ea quæ antea acceperat, de noſtra ſubſtãtia, talentũ argẽti, treſq;, ſi uoluerit, famulas, & ancillam quam habet & Pyrrhæum puerum. At ſi

quidem

*quidem in Chalcide habitare uoluerit, hoſpitium quod ad ortũ eſt: ſin autẽ in Stagyris, paternã domũ. Vtrum uero horũ maluerit, ſtudeant procuratores domũ ita neceſſaria ſupellectile inſtruere, ut & ſibi honeſte, et Herpylidi ſufficiẽter inſtructa uideatur. Curæ ſit autem Nicanori & Myrmecẽ puerũ nõ indigne nobis ad ſuos referri, cũ eius, quas cepimus, facultatibus. Si autem & Ambracis libera, cumq́; puella uiro tradetur, quingẽtas illi drachmas, ancillãq; quã habeat, dari iubeo. Sed et Thaleti præter ancillã quã habet emptã, drachmas mille, & ancillulã. Simo quoq; abſq; priore pecunia, in puerũ aliũ, ſiue puerũ emi, ſiue pecuniã dari. Tychonẽ eſſe liberũ cum puella nupſerit, Philonẽq; & Olympiũ eiusq; filiolũ. Porro eorũ qui mihi famulãtur puerorũ nullũ uendi uolo, ſed hæredes eis uti. Cũ uero adulti erũt, pro merito dimitti liberos uolo. Curẽt itẽ ut cõſummẽtur quæ Gryllioni ſunt traditæ exculpẽdæ imagines. Vbi uero perfectæ erunt, ſuis imponãtur locis. Nicanoris quoq; ac Proxeni quã ſculpẽdam cogitabam, matriſq; Nicanoris. Arimneſti uero quæ perfecta eſt, ſuo ſtatuatur loco, ut ſit ipſius monumẽtum, quia ſine liberis defunctus eſt. Matris quoq; noſtræ Cererẽ in Nemea locet, aut ubicũq; uidebitur. Vbi uero tumultũ fecerit, ibi & Pythiadis ſublata oſſa cõdat, ſicut ipſa præcepit, ſiſtat, & ſeruari Nicanoris uotũ quod pro illo uouimus. Animalia lapidea cubitorũ quatuor Ioui ſeruatori, ac Mineruæ ſeruatrici in Stagyris. Hæ teſtamẽtorũ ipſius ſeries fuit. Fertur autẽ ollas plurimas repertas eſſe, Lyconemq; dicere, illũ in*pelui calẽtis olei lauari ſolitũ, oleũq; uendare. Quidã utrẽ calẽtis olei ſtomacho illũ imponere conſueuiſſe tradunt, & cum ſe ad quieſcendum cõponeret, æream ſphærã tenere in manu pelui ſubiecta, eo cõſilio, ut*

*πυέλῳ.

lio,ut cum dormientis manu excuſſa ſphæra in ſubditum æreũ uas incidiſſet,ſono illius excitus exurgeret. Eius eſſe præclaras iſtas ſentẽtias legimus. Interrogatus quidnam mendaces lucrarentur,ut cũ uera,inquit,dixerint, nõ illis credatur. Cum ſibi probro daretur,quòd flagitioſo homini miſericorditer tuliſſet opẽ,non,inquit,mores miſeratus ſum,ſed hominem. Amicis ac diſcipulis iſta conſueuerat dicere,ubicunq; moraretur, Aſpectus quidẽ à circũfuſo aëre lumen accipit,animus autẽ à diſciplinis liberalibus. Sæpe numero cum in Athenienſes inueheretur,aiebat illos frumenta & leges inueniſſe,uerũ frumẽtis quidẽ uti,nõ autẽ legibus. *Studiorũ liberaliũ amaras radices, fructus autẽ dulces eſſe aſſerebat. Rogatus quidnam cito cõſeneſceret, gratia,inquit. Quid ſit ſpes, uigilãtis,ait, inſomniũ. Diogene caricã porrigẽte,cogitãs niſi acciperet,* uſum eſſe, meditatus ſumẽs, Diogenẽ ait caricã ſimul cũ uſu perdidiſſe. Rurſus ab eo porrectã accipiens, atq; puerili more in ſublime eleuans cum dixiſſet, magnus Diogenes, eam illi reddidit. Tria dicebat pueris eſſe neceſſaria, ingeniũ, exercitationẽ, diſciplinam. Audierat aliquãdo ſe à quodã maledictis eſſe laceßitum. Tum ille, abſentem,inquit, etiã uerberet. Dicebat pulchritudinẽ plus, quàm epiſtolas omnes ualere ad commẽdationem. Pleriq; Diogenẽ ita ſtatuiſſe aſſerũt,ipſum autẽ donũ formæ dixiſſe: Socratẽ uero modici temporis tyrãnidẽ, Platonẽ naturæ priuilegiũ, Theophraſtum tacitã deceptionẽ, Theocritũ uero eburneum detrimẽtũ, Carneadem regnum* ſolitariũ. Rogatus quo differrent docti ab indoctis, quo, inquit, uiuentes à mortuis. Eruditionem dicebat inter proſpera eſſe ornamẽtum,inter aduerſa refugium. Parentes qui liberos erudiendos curaſſent, longe honorabiliores eſſe his qui ſolum

*παιδείας.

χρείαν.

*ἀδορυφόρητον.

n genuiſ

genuiſſent. Eos enim uiuendi tantum, illos etiam bene beateq; uiuendi autores eſſe. Gloriāti cuidam quòd magnæ eſſet urbis ciuis, noli, inquit, hoc attendere, ſed an dignus ſis magna & illuſtri patria. Rogatus quid ſit amicus, una, inquit, anima in duobus corporibus habitans. Homines pleroſq; dicebat ita eſſe parcos, ac ſi ſemper uicturi eſſent: alios tam prodigos, ac ſi continuo morituri. Percōtanti cur honeſta forma præſtātibus diutius congredimur, cæci, inquit, huiuſce interrogatio eſt. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet, hoc, inquit, ut iniuſſus ea faciā, quæ pleriq; per legū metū faciāt. Interrogatus quo pacto diſcipuli egregie proficerēt: Si excellentiores, ait, pro ſequentes tardiores non morentur. Loquaci homini cū illum improbe probris multis obtudiſſet, dicenti, num te ſatis obtudi? Hercle, inquit, non tibi animū aduerti. Cauſanti cur *ſtipē non bono homini dediſſet, nā & ita contigiſſe ferunt: Non, inquit, homini dedi, ſed humanitati. Rogatus erga amicos quales eſſe debeamus, quales, inquit, eos erga nos eſſe optamus. Iuſtitiā dicebat uirtutē animi unicuiq; ſecūdum dignitatē diſtribuentē. Diſciplinam optimum eſſe dicebat uiaticū ad ſenectutem. Refert Phauorinus in ſecundo commentariorū illum crebro dicere ſolitū: Ὦ amici, amicus nemo. Et iſta quidem ad illum referūtur. Conſcripſit autē & complura uolumina, quæ ut ſumma ingenij illius uis, ac præcipua circa omne orationis genus exercitatio clarius eluceat, ſubnectēda neceſſario exiſtimaui. De iuſticia libros quatuor, de poëtis tres, de philoſophia tres, de republica duo, de rhetorica Gryllus unum, Nerinthus unū, Sophiſta unū, Menexenus unum, Amatorius unū, Cōuiuiū unū, de diuitijs unū, Exhortationū unū, de anima unū, de precatione unū, de nobilitatę unum, de

* ἔρανον.

uolup

uoluptate unũ, Alexãder ſeu de colonis unũ, de regno unũ, de doctrina unũ, de bono tres, de Platonis legibus tres, de eiuſdem reip. duos, Oeconomicus unũ, de amicitia unum, Quid ſit tolerare ſiue tolerãtia unum, de diſciplinis unũ, de his quæ in contentionẽ cadunt duos, Solutiones eorum quæ in contentionem ueniunt, quatuor, Diuiſiones ſophiſticæ quatuor, de contrarijs unũ, de ſpeciebus & generibus unũ, de proprijs unum. Commentaria, ἐπιχειρηματικῶν tres, Propoſitiones de uirtute tres, Obiectiones unum, de his quæ quot modis dicuntur, ſiue ſecundum propoſitum unum, de elementis tres, de ſcientia unum, de perturbationibus iræ unũ, Moraliũ quatuor, de principio unũ, Diuiſiones XVII. Diuiſibiliũ unũ, de interrogatione & reſpõſione duo, de motu unũ, Propoſitiones unũ, Propoſitiões cõtentioſæ quatuor, Syllogiſmi unũ, Priorum analyticorum nouẽ, Poſteriorũ analyticorum maiorũ duo, de quæſtionibus ad diſciplinã pertinẽtibus octo, de meliore unũ, de idea unum, Termini topicorum ſeptẽ, Syllogiſmorum duo, συλλογιστικὸν & diffinitiones unum, de eligibili & accidẽti unum, de ijs quæ ante locos ſunt unum, Topicorũ ad diffinitiones duo, Perturbationum unum, Diuiſibiliũ unum, Mathematicus unum, Diffinitiones XIII. Epicherematum duo, de uoluptate unũ, Propoſitionum unũ, de uoluntario unum, de pulchro unum, Quæſtiones epicherematicæ XXV. Quæſtiones de amicitia duo, Quæſtiones de anima unũ, Politicorum duo, Politicæ auditionis, ſicut Theophraſti, octo, de iuſtis duo, Artiũ introductio duo, Artis rhetoricæ duo, Ars unum, alia ars duo, Methodicũ unum, Artis Theodecti introductionis unũ, Artis poëticæ libros duos, Enthymemata rhetorica, de magnitudine unum, Enthymematũ diuiſiones unũ, de dictione duo, de

* συμβουλίας. * conſilio unũ, Collectionis duo, de natura tres, Phyſicon unum, de Archytæ philoſophia tres, de Speuſippi Xenocratisq; philoſophia unũ, ex Timæi Archytæq; diſciplinis ſumpta, unum, Aduerſus Meliſſi dicta unum, Aduerſus Alcimæonis dicta unũ, Aduerſus Pythagoricos unũ, Aduerſus Gorgiã unum, Aduerſus Xenocratem unum, Aduerſus Zenonis ſcita unũ, de Pythagoricis unum, de animalibus nouem, Anatomorum octo, Electio anatomorũ unum, de cõpoſitis animalibus unum, de fabuloſis animalibus unum, de non gignendo unum, de plantis duo, Phyſiognomicon unum, Medicinalia duos, de monade unum, Signa tempeſtatum unũ, aſtronomicon ſpeculatiuus unũ, de motu unum, de muſica unum, Memoriale unum, Homericarum ambiguitatum ſex, Poëtica unum, Naturaliũ ſecundum elemẽta, triginta octo, Inſpectorum problematum duos, Liberalium diſciplinarum duos, Mechanicus unum, Problematum ex Democrito ſex, de lapide unum, Parabolæ unum, Inordinata XII. Expoſita generatim XIIII. Iura unũ, Olympionice unũ, Pythionicæ muſices unum, Pythicus unum, Pythionicorum * argumenta unũ, Dionyſiacæ uictoriæ unũ, de tragœdijs unũ, Doctrinæ unũ, Prouerbia unũ, Lex cõmendatitia unum, Legũ, quatuor, Prædicamẽtorum unũ, de interpretatione unũ. Reſpublicæ urbium, CLVIII. Seorſumq; ad Philippũ de populari, paucorũq; & optimatũ & tyrãnorũ rep. epiſtolæ. Selymbriorum epiſtolæ, ad Alexãdrum quatuor, ad Antipatrũ nouẽ, ad Mentorẽ unã, ad Ariſtonẽ unam, ad Olympiadẽ unã, ad Hephæſtionẽ unã, ad Themiſtagorã unã, ad Philoxenũ unã, ad Democritũ uerſus, quorũ initium eſt ſancte deum, Elegiæ, quarum eſt initiũ, Formoſæ matris filia. Sunt in ſumma uerſus omnes plus minus quadrag

* ἔλεγχοι.

drageſies quinquies mille, trecenti & triginta. Hæc libro rum illius ſeries, hic numerus, in quibus quid agat ſumma tim exponēdum eſt, Duplicem eſſe philoſophiæ rationem, alteram uerſari circa actus, appellariq; πρακτικὴν, alteram in intelligentia & ſpeculatione cōſiſtere, & θεωρητικὴν di ci. Ad actionē pertinere ethicen & politicen, qua in par te tum de publica, tum de familiari re agi. Ad intelligētiā Phyſicen logicenq; referri. Porro logicen inſtrumentum eſſe exactiſsimum. Eius cū geminā deſtinationem ac ſco pum ſubieciſſet, ueriſimile ac uerum, ad utrāq; duarū ma xime rerum uiribus nititur. Namq; ad ueriſimile ſeu pro babile, oratoria & dialectica, ad uerum autem analyti ca & philoſophia uſus eſt, nihil omnino omittens eorum quæ uel ad inuentionē, uel ad iudicium, uel etiā ad uſum pertinerent. Enimuero ad inuentionis adminicula, atq; ad eas res quæ ſpeculationi & arti inſeruiunt, propoſitio num multitudinem tradidit, ex quibus quæſtiones proba bilium epicherematum elicere affatim licet. Porro ad iu dicandū analytica priora & poſteriora cōſcripſiſſe, prio ribus aſſumptionum iudicia permittēs, poſterioribus col lectionis examen tradens. Cæterum ad iudicādum ea quæ ſub certamen cadunt, quæq; in interrogatione uerſantur & contentione ſophiſticorum argumentorum, atq; ſyllo giſmis atq; his ſimilibus. Veritatis uero iudicium earum quidē quæ ſecundū imaginationē ſunt actionum ſenſum definiuit. Moraliū uero, ubi de re publica, ac domeſtica, ubi de legibus agitur mentē. Finem autē unum expoſuit, uirtutis uſum in uita perfecta. Felicitatem ait plenitudinē ex tribus maxime bonis conſtantem, ijs nimirum quæ in animo ſunt, quæ & priora uiribus appellat, ijs quæ ad corpus attinēt, ut ſunt bona ualetudo, fortitudo, pulchri tudo,*

*πρῶτα τῶν δυνάμεων.

tudo,cæteraq; his ſimilia,atq; ijs quæ extrinſecus ueniũt, diuitijs,nobilitate,& claritudine, atque in hunc modum cæteris,quibus tertiũ locũ aßignauit. Virtutẽ ad beatã uitã ſibi minime ſufficere dixit, quippe corporis bonis exterioribusq; indigere. Miſerũ atq; infelicẽ fore ſapiẽtẽ, ſiue doloribus afficiatur,ſiue inopia,& cæteris huiuſmodi incõmodis prematur. Vitium autẽ ad miſeriã atq; infelicem uitã ſufficere,quãtumlibet corporis affluat bonis. Virtutes ait nõ ſe inuicẽ ſequi. Fieri enim poſſe,ut prudẽs quiſpiam ac iuſtus,idemq; intemperãs atq; incontinẽs ſit. Sapientẽ quidẽ nõ omnino perturbationibus uacare,uerum perturbari modice dixit. Amicitiã æquitatẽ eſſe definiuit reciprocæ beneuolentiæ. Eius tres ſpecies eſſe tradidit, Eſſe quippe aliã cognationis,aliã amatoriã, tertiã hoſpitalem. Amorẽ nõ modo cõgreßionis, uerũ & philoſophiæ eſſe. Amaturũ quoq; ſapientẽ,atq; acceſſurum ad rẽpublicam,ducturumq; uxorẽ,& cum rege unà uicturum. Tribus autẽ generibus uitæ conſtitutis, primo quod in ſpeculatione,ſequẽti quod in actu,& tertio quod in uoluptate conſiſtit. Speculatiuum genus ſemper prætulit. Liberales diſciplinas ad apprehenſionẽ uirtutis multũ conferre ſenſit. In deſcriptione rerum naturaliũ præter cæteros rationẽ maxime ſecutus eſt,adeo ut minimarum quarumq; rerum reddiderit cauſas. Vnde & naturalium cõmentariorum cõplura ſcripſit uolumina. Deũ ſicut & Plato incorporalẽ diffiniuit, eiusq; prouidẽtiã ad cœleſtia uſq; pertingere,ipſum uero immobilem eſſe. Porro terrena omnia ad cœleſtium congruentiã ordinemq; diſponit. Præter elemẽta iſta quatuor eſſe & quintum aliud,ex quo cœleſtia cõſiſtant,eiusq; motum orbicularẽ eſſe uariũ. Animã item incorporeã, primamq; eſſe ἐντελέχειαν, corporis nempe

natu

naturalis & organici potẽtia uitã habẽtis. Eſt autẽ ea iuxta illum duplex. Entelechiã uero appellat, cuius ſit ſpecies quædã incorporea. Altera ex his quidẽ ſecundum potentiam, ut eſt Mercurius in cera, informis quidẽ, ſed idoneus ad percipiẽda lineamẽta, ſicut itẽ in ære ſtatua. Secũdum uero habitum entelechia dicitur, ea quæ eſt cõſummatæ ac perfectæ Mercurij ſtatuæ. Naturalis autẽ corporis dixit, nam ſunt corpora alia quidẽ manu & arte elaborata, ut ſunt quæ ab artificibus fiũt, puta turris atq; nauis. Alia uero ſic à natura prodeunt ut arbores, & animaliũ corpora. Porro organici dixit, hoc eſt, ad aliqd parati & cõditi, ut eſt ad uidẽdum oculus, aurisq; ad audiẽdum. Virtute autẽ uitã habẽtis, utputa in ſeipſo. Virtute autem uel potẽtia minus eſt ſecundũ efficaciã. Secundũ actionẽ autẽ, ut uigilãs habere animã dicitur. Secundũ habitũ autẽ, ut dormiẽs. Vt igitur & hic intelligatur, adiecit potentia. Multa igitur eiuſmodi & alia, & de alijs multis in hunc modũ philoſophatus eſt, quæ perlõgum eſſet numerare. Cunctis enim in rebus ſummo ſtudio atq; induſtria fuit, inuentionisq; incredibili copia uiguit, ut ex his quæ ſuprà annotauimus uoluminibus conſtat, quæ ad quadringentorum numerũ fere perueniunt, de quibus nihil ambigitur. Nam ſunt & alia complura quæ ipſi aſcribuntur uolumina atq; ſententiæ. Verumenimuero octo fuere Ariſtoteles. Primus hic ipſe. Secundus qui Athenis rempub. adminiſtrauit, cuius etiã iudiciales leguntur orationes ſane quàm elegantes. Tertius qui Iliadem Homeri ſcripſit. Quartus Siculus orator, qui ad Panegyricum Iſocratis reſcripſit. Quintus qui cognominatus eſt Mythus, Aeſchinis Socratici neceſſarius. Sextus Cyrenaicus, qui de poëtica ſcripſit. Septimus pædotriba cuius meminit

nit Ariſtoxenus in Platonis uita. Octauus grãmaticus obſcurus & ignobilis, cuius de pleonaſmo ars legitur. Huius autem Stagyritæ philoſophi complures quidem fuere diſcipuli, ſed omnibus maxime præcelluit Theophraſtus, de quo modo dicendum eſt.

THEOPHRASTVS ERESIVS.

THeophraſtus Ereſius Melanti, ut Athenodorus in octauo deambulationum libro ait, fullonis filius, primo quidem in patria Leucippi ciuis ſui auditor fuit, inde cũ Platonem audiſſet, ſe ad Ariſtotelem contulit. Eo item in Chalcidem profecto illi in ſcholæ regimine ſucceßit, olympiade CXIIII. Fertur ipſius quoq; ſeruus Pompylus nomine philoſophus fuiſſe, ut refert Myronianus Amaſtrianus in primo ſimilium hiſtoricorũ capitum. Fuit autem Theophraſtus uir ſummæ prudẽtiæ, ſtudijq; ſingularis, atq; ut ſcribit Pamphila trigeſimo commentariorum libro, Menandrũ ipſum comicũ inſtituit. Erat item beneficus in primis, & maxime affabilis. Eũ Caſſander ſuſcepit, Ptolemæusq; ad illũ miſit. Adeo autẽ Atheniẽſibus acceptus fuit, ut cũ illũ Agnonides impietatis accuſare auſus eſſet parũ abfuerit, quin ipſe ob eã rẽ crimen ipſum in ſe retorqueret. Accurrebãt ad illũ audiẽdũ diſcipuli ad duo millia. Hic in epiſtola ad Phaniam peripateticũ inter cætera, de iudicio quoq; ita locutus eſt. Tantũ abeſt, inquit, ut populi frequentiã cõuocẽ, ut ne cõſeſſum quidẽ eiuſmodi admittã, qualẽ abiectißimus quiſq;. Porro recitationes emẽdatiõis autores ſunt. Protelare autẽ omnia, atq; negligere nõ iã ferũt ætates. In ea epiſtola ſcholaſticũ nominat. Cũ tamẽ eſſet huiuſmodi, ſeceßit ad tempus & ipſe & philoſophi reliqui. Quippe Sophocles Amphiclidæ filius legẽ tulerat, uti ne quis philoſophorũ præeſſet ſcholæ, niſi*

* σχολαζόντα.

niſi id ſenatus ac plebs decreuiſſet: qui ſecus faceret, capitale eſſet. Verũ ſequenti anno denuo reuerſi ſunt, cũ à Philone Sophocli dies dictus eſſet. Quo tẽpore Athenienſes ea lege abrogata Sophoclẽ talentis quinq; multarunt, decreueruntq; philoſophis reditum, ut & Theophraſtus remaneret, ſcholamq; ut antea regeret. Eũ, cũ antea Tyrtamo illi nomen eſſet, ob diuinam elocutionem, Ariſtoteles Theophraſtum appellauit. Cuius & filiũ Nicomachum tametſi is præceptor eſſet, amauit, ut Ariſtippus in IIII. de antiquis delitijs meminit. Fertur Ariſtoteles de Theophraſto & Calliſthene idẽ quod de ſe & Xenocrate Plato, ut prædiximus, dixerat. Dixiſſe enim quòd hic pro excellẽti acumine ingenij cũcta facilime aſſequeretur & exponeret, ille tardus et obtuſus eſſet ingenio, hũc fræno, illũ egere calcaribus. Dicitur et priuatim hortũ poſt Ariſtotelis diſceſſum poſſediſſe, Demetrio Phalereo familiari ſuo in hoc ſibi cooperãte. Nobiles ſunt et huius illæ ſentẽtiæ: Citius credendum dicebat infræni equo, q̃ uerbo incõpoſito. Ad illũ qui in cõuiuio penitus tacebat, ſi quidẽ, ait, imperitus es, prudenter facis: ſin uerò peritus, imprudenter. Habebat & illud ſemper in ore, Sumptus precioſiſſimus tempus eſt. Obijt ſenex ætatis anno LXXXV. cũ modice à labore quieuiſſet. In quem etiam eſt noſtrũ epigramma:

Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη
Ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον.
Δὴ γὰρ καὶ Θεόφραστος ἕως ἐπόνει μὲν, ἀπηρὸς
Ἦν δέμας, εἶτ' ἀνεθεὶς κάτθανε πηρομελής. hoc eſt,

Haud uane quidam, ſtudij, ſi forte relaxes,
Rumpi arcum dixit, quiſquis homo ille fuit.
Nam uegetus Theophraſtus erat firmusq; labore.
Laxauit poſtquam membra labore, obijt.

n 5 Aiunt

*Aiunt illum, cum rogaretur à diſcipulis, num quippiam illis mandare uellet, dixiſſe, nihil quidem quod imperaret ſe habere, niſi quòd multa dulcia gloriæ obtētu uita mentitur. Nos uerò cū uiuere incipimus, tunc morimur. Nihil enim eſt inanius amore gloriæ. Sed eſte felices, uerbumq́; iſtud aut omittite, grandis enim labor eſt: aut illi intēdite, magna enim illi gloria prouenit. Porrò uitæ uanitas amplior quàm utilitas eſt. Verum mihi quidem non iam quid agendum ſit conſulere ſuppetit, uos autē quid faciendum erit, deliberabitis. Iſta dicentē exhalaſſe animam tradūt. Eum uerò, ut fama eſt, Athenienſes pedibus omnes proſecuti, publice honorauerunt. Refert Phauorinus illum iam uetulum lectica circunferri ſolitum, idq́; dicere Hermippum, eumq́; id ex Arceſilai Pitanæi hiſtoria ſumpſiſſe inter ea uerba, quæ ad Lacydem Cyrenenſem habuit. Reliquit autem & ipſe ingenij ſui complura monumenta, & ipſa digniſſima ſum arbitratus quæ adnotarē. Sunt autē iſta, Priorum analyticorū tres, poſteriorū analyticorum ſeptē, de ſolutione ſyllogiſmorū unum, analyticorū epitome unum, Deductorum locorū duo, Speculationes eorū quæ circa contentioſam orationē uerſantur, de ſenſibus unum, ad Anaxagorā unū, de Anaxagora unū, de Anaximene unum, de Archelao unum, de ſale nitro aluminis unum, de his quæ durantur in lapides duo, de indiuiſibilibus lineis unum, auditionis duo, de uentis unum, uirtutum differentiæ unum, de regno unum, de regis inſtituto unū, de uitis tres, de ſenectute unum, de Democriti aſtrologia unum, de his * quæ in ſublimi fiunt unum, de imaginibus unum, de ſuccis, cute, & carnibus unum, διακόσμου unum, de hominibus unum, dictorum Diogenis collectio unum, diffinitionum tres, Amatorius unum, alius de amore unū,*

de feli

*de felicitate unum, de ſpeciebus duo, de caducis unum, de *afflatiõe dei unũ, de Empedocle unum, de epicherematis* *ἐνθουσιασμῶν.
XVIII. *Cõtrouerſiarũ tres, de uoluntario unũ, Abbreuiatio reip. Platonis duo, de diuerſitate uocis animaliũ eiuſdẽ generis unũ, de his quæ ſubito apparẽt unum, de his quæ morſui & uulneri patent unũ, de animalibus quæ ſapere dicũtur unũ, de his quæ in ſicco morãtur duo, de his quæ colores immutant unum, de his quæ latibula & foſſas faciunt unum, de animalibus ſeptem, de uoluptate, ſicut Ariſtoteles, unum, alius de uoluptate unum. Quæſtiones* XXIIII. *de calido & frigido unum, de uertigine & obtenebratione unum, de ſudore unum, de affirmatione & negatione unum, Calliſthenes, ſiue de luctu unum, de laboribus unum, de motu tres, de lapidibus unum, de peſtilentijs unum, de * exanimatione unum, Megaricus* *λιποψυχίας
unum, de atra bile unum, de metallis duo, de melle unũ, de Metrodori collectis unum, de æreis duo, de ebrietate unũ, Legum ſecundũ elementa XXIIII. *Legum epitome decẽ, ad diffinitiones unum, de odoribus unum, de uino et oleo primarum propoſitionum* XVIII. *Legiſlatorum tres, Politicorum tres, Politicon ad tempora quatuor, Ciuilium cõſuetudinum quatuor, de optima republica unum, Problematum collectionis quinque, de prouerbijs unum, de cõcretionibus & liquefactionibus unum, de igne duo, de ſpiritibus unum, de paralyſi unum, de ſuffocatione unum, de * amentia unum, de paßionibus unum, de ſignis* *παραφροσύνης.
*unum, Sophiſmatum duo, de ſyllogiſmorũ ſolutione unũ, Topicorũ duo, de *cruciatu duo, de pilis unũ, de tyrãnide* *τιμωρίας.
*unum, de aqua tres, de ſomno et inſomnijs unũ, de amicitia tres, de *liberalitate duo, de natura tres, de naturalibus* *φιλοτιμίας.
XVIII. *de naturaliũ abbreuiatione duo, Naturaliũ octo,*

aduerſus Phyſicos unum, de naturalibus hiſtorijs decem.
*χυλῶν. *Naturalium cauſarum octo, de* humoribus quinq;, de*
mēdacio uoluptatis unum, de anima quæſtio una, de indu
bitata fide unum, de ſimplicibus dubitationibus unū, Har=
moniacon unum, de uirtute unum, Occaſiones, ſiue con=
tradictiones unū, de negatione unum, de ſententia unum,
*δειλινῶν. *de ridiculo unum,* Meridianorū duo, diuiſiones duæ, de*
differentijs unum, de iniurijs unū, de laude unum, de expe
*αὐτομάτων. *rientia unū, Epiſtolarū tres, de* fortuitis animalibus unū,*
de ſelectione unum, Laudes deorum unū, de ſolennitati=
bus unū, de felicitate unum, de enthymematis unū, de in=
uētis duo, Scholarum moraliū unū, Morales figuræ unū,
de tumultu unū, de hiſtoria unum, de iudicio ſyllogiſmo=
rum unū, de mari unum, de aſſentatione unū, ad Caſſan=
drum de regno unū, de comœdia unū, de meteoris unū, de
dictione unū, Verborum collectio unū, Solutiones unum,
de muſica tres, Naturaliū opinionum XVII. Naturaliū
epitome unum, de gratia unū, Morales figuræ unum, de
falſo & uero unum. Hiſtoria eorum quæ de deo dicūtur,
ſex, de dijs tres, de menſuris unū, Megacles unum, de legi
bus unum, de iniquis legibus unum, Xenocraticorū colle=
ctanea unum, Confabulationes unum, de iuramento unū,
Oratoria præcepta unum, de diuitijs unū, de poëtica unū,
Problemata ciuilia, naturalia, amatoria, moralia unum,
Prouerbiorū unum, Problematū collectio unum, de pro=
blematibus naturalibus unum, de exemplari unum, de
propoſitione & narratione unum, de poëtica alius, unū,
de ſapientibus unum, de concilio unum, de ſolœciſmis
unum, de arte oratoria unum, de artibus oratorijs ſpe=
cies ſeptem, de ſimulatione unum, Cōmentariorum Ari=
ſtotelicorū ſiue Theophraſticorum ſeptem, Hiſtoricorū
geom

*geometricorum quatuor, Epitome Ariſtotelis de animalibus ſex, de dijs epicherematū duo, Quæſtiones tres, de regno duo, de cauſis unum, de Democrito unum, de calumnia unum, de generatione unum, de animalium prudentia & moribus unum, de motu duo, de uiſu quatuor, ad terminos duo, de eo quod eſt dari unum, de maiore et minore unum, de muſicis unum, de diuina fœlicitate unum, ad eos qui erant ex academia unum, Exhortatorius unum. Quo pacto ciuitates optime inhabitentur unum, Cōmentaria unum, de * riuo qui erat in Sicilia unum, de conceſſis unum. Qui ſint modi ſciendi unum, de falſo tres, Antetopica unum, Aſtrologicæ hiſtoriæ ſex, Arithmeticarum hiſtoriarum argumentū unum, Acicharus unum, de iudicialibus orationibus unum, Epiſtolæ ad Aſticreontem Phaniam, & Nicanorē de pietate unum, Euiadis unum, de * temporibus unum, de proprijs orationibus unum, de liberis educandis unum, alius differens de eadē re unum, de diſciplina, ſeu de uirtutibus, ſiue de frugalitate unum, Exhortatorius unum, de numeris unum, Diffinitiones de dictione ſyllogiſmorum unum, de cœlo unum, Politici duo, de natura unum, de fructibus & animalibus, quæ in ſumma complexa ſunt uerſibus mille ſupra centum octoginta duobus. Tot ab eo uolumina elaborata ſunt. Legi autē & ipſius teſtamentū in hæc uerba: Bene quidē, ut ſpero erit. Cæterū & ſi quid ſecus contigerit, iſta ſtatuo. Domeſticam omnē ſupellectilem Melanti & Pancreonti Leontis filijs trado. Porro ex his quæ ab Hipparcho ſuppeditata ſunt, iſta mihi fieri uolo: quæ circa ſcholam ſunt, atq; ſpectacula perfici, uel ſi quid circa ea in melius poßit ornari. Dehinc Ariſtotelis imaginem eo in templo collocari, ac donaria reliqua, quæq; antea in templo erant.*

*ῥύακος.

*καιρῶν.

Deinde

*ςωίδιον. Deinde * porticum, quæ ſecundum ſcholam erat, exædificari priore non deteriorē, tabulasq; in quibus orbis ſitus ſunt, in inferiore porticu reponi, aram quoq; cōſtrui, ita ut neq; perfectio neq; honeſtas deſideretur. Volo autē & Nicomachi imaginem abſolute perfici. Opus quidem Praxiteli iniunctum eſt. Reliqua uerò impenſæ ab eo fieri. Statui autem illam iubeo ubicunque illis uiſum fuerit, quibus cura erit rerum cæterarum, quiq; teſtamento inſcripti ſunt. Ac de templo quidem ac donarijs in hunc modum ſtatuo. Fundum uerò quidē Stagyris habemus, Callino lego, librosq; omnes Neleo. Hortum autem et deambulationem, ædesq; omnes horto adiacētes amicis inſcriptis lego, quiq; uoluerit in eo unà uacare literis, atque ſimul philoſophari, quandoquidem fieri non poteſt, ut quiuis ſemper peregrinetur, ea tamen lege, ut neque illum alienent, neq; ut proprium quiſquam poſſideat, ſed ueluti ſacrum quiddam cōmuniter ab hominibus poſſideatur, quiq; ſe inuicem amice ac familiariter utantur, ſicuti cōgruum ac iuſtum eſt. Sint autē qui illo cōmuniter utentur, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demoticus, Demaratus, Calliſthenes, Melantis, Pancreon, et Nicippus. Licere autē ſi philophari uelit, & Ariſtoteli Midiæ Pythiadisq; filio, horum eſſe participem. Ipſius'que curam diligētiſſime habere maiores natu, ut quāmaxime ad philoſophiam inſtituātur, nosq; ſepelire in horti parte, quæ eis maxime cōmoda uidebitur, nihil ſuperfluū circa funus tumulum'ue faciendo. Vt autē dictū eſt, poſtea quàm nobis recte curata ſunt omnia, cū fanum & monumentū & hortus & ambulatoriū reparata & refecta erunt, unà et Pōpylum hunc, qui inhabitat, ea curare uolo, aliarumq; rerum quēadmodum prius, curā habere, illiusq; cōmodis

proſpi

proſpicere qui iſta habent. Põpylo *autẽ & Threpte du-dum liberis, qui magno nobis uſui fuerunt, ſi quid antea à nobis præſtitũ eſt, & quæ illi acquiſierunt, & quæ nunc illis ac* Hipparcho *dari cõſtitui, drachmas bis mille, tuto ac firmiter hæc illis poßidenda cenſeo, ſicut et ipſis* Me-lanti *&* Pancreonti *ſæpius dixi, cunctaq́; mihi annuerũt.* Do *autẽ illis &* Somatalem, *& ancillam.* Ex *pueris autẽ* Molonem *quidẽ &* Cimonem, *&* Parmentem *iam nunc liberos dimitto.* Manem *uerò et* Calliam *cum annos qua tuor in horto perſeuerauerint, in cultu et labore ſe ita ge rentes, ut culpari iuste nõ poßint, liberos dimitti iubeo.* Domeſticæ *uerò ſupellectilis cum* Põpylo *quantũ uiſum fuerit curatoribus ſufficere datũ fuerit, quod reliquũ erit, conflare.* Demotimo Cariona *do,* Donacemq́; Neleo. Eu-bium *uenum dari placet. Dabit autem* Hipparchus Calli no *drachmas ter mille.* Melanti *uerò &* Pancreonti, *niſi* Hipparchũ *intueremur & antea nobis fuiſſe perutilem, & nunc in ſuis rebus magnum pertuliſſe naufragium, mandaremus profectò ea cum* Melanto, *&* Pancreonte *educere. Quoniam uerò non illis facile fore animaduerti, cum illo unà diſpenſare ac exequi, commodiusq́; illis arbi tratus ſum, ſi quid ab* Hipparcho *cõſtitutum acceperint.* Dabit *autẽ* Hipparchus Melãto *&* Pancreonti *utriq́; ta lentũ, daturus & curatoribus ad ea quæ in teſtamẽto ſcri pta ſunt perficienda ſumptus neceſſarios, ſuo quæq́; tẽpo re. Quæ cũ impleuerit omnia, abſolutus erit, ac liber à de bito omni, & omnibus quæ cõtraxerat mecũ * inſtrumẽ-tis. Quòd ſi quid meo nomine* Hipparcho *in* Chalcide *ꝑuenit emolumẽti, hoc totũ eius erit. Curatores aũt earũ rerũ quæ teſtamẽto inſcriptæ ſunt, hi erunt,* Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demotimus, Calliſthenes, Cteſar *chus*

*συμβολαίων

chus. Porrò teſtamēti exemplaria Theophraſti anulo ſignata apud Hegeſiā condita ſunt. Hipparchi teſtes Calippus, Pellaneus Philomelus, Euonymeus, Lyſander, Hybees, Philon Alopecēſis. Teſtamētū alterū accepit Olympiodorus. Teſtes ijdem fuere. alterū accepit Adimāthus. Tulit autē Androſthenes filius. Teſtes Aimneſtus Cleobuli filius Lyſiſtratus, Phidonus Thaſius, Strato Arceſilai filius Lampſacenus, Theſippus, Theſippi filius è figulis, Dioſcorides Dionyſij Epicephiſius. Hæc ſeries teſtamentorum illius fuit. Sunt qui dicant Eraſiſtratum medicum huius fuiſſe auditorem, et fieri poteſt. Succeſſit autem illius ſcholæ Strato.

STRATO LAMPSACENVS.

STrato Arceſilai filius Lampſacenus, cuius in teſtamēto mentionem fecit Theophraſtus, uir eloquētiſſimus fuit. Phyſicus autē iccirco appellatus eſt, quòd in ea ſpeculatione præ cæteris diligētiſſime uerſatus eſt. Fuit autē & præceptor Pptolemæi Philadelphi, à quo talentis LXXX. donatū aiunt. Enimuerò ſcholæ præfici cœpit, ut Apollodorus in Chronicis refert, Olymp. CXXIII. eamq́; annos XVIII. tenuit. Ferūtur eius de regno libri tres, de iuſtitia tres, de bono tres, de dijs tres, de magiſtratibus tres, ſeu duos, de uitijs, de felicitate, de regia philoſophia, de fortitudine, de inani, de cœlo, de ſpiritu, de natura humana, de generatione animaliū, de cōcubitu, de ſomno, de inſomnijs, de uiſu, de ſenſu, de uoluptate, de coloribus, de morbis, de iudicijs, de uiribus, de metallicis machinis, de fame, de obtenebratiōibus, de leui et graui, de afflatione, de tēpore, de cibo & incremēto, de animalibus, de quibus dubitatur, de fabuloſis animalibus, de cauſis, ambiguorum ſolutio, locorum principia, de accidenti, de diffinitione, quid ſit magis & minus, de iniuſto, de priore & poſte-

riore. Inuentorum elenchi duo, de commentarijs ambigi=tur. Epiſtolæ quarum eſt initium, Strato Arſinoæ ſalutē, quadringentæ quinquaginta. Hunc aiunt adeo fuiſſe te=nuem, ut ſine ſenſu moreretur. In quem hoc ſcripſimus epigramma,

Λεπτὸς ἀνὴρ δὲ προσεχρήσατο χρισμοῖς
Στράτωνα τοῦτον φημὶ τὸν Λαμψακηνόν
Λάμψακος ὅν ποτ᾽ ἔφυσεν, ἀεὶ δὲ νόσοισι παλαίων
Θνήσκει λαθὼν. οὐδ᾽ ᾔσθετο θανάτου. hoc eſt,
Corpus erat tenuis ſi non oracla fuiſſent,
Stratona dico, ſi neſcis, Lampſacenum.
Qui morbis ſemper fuerat luctatus acerbis
Tandem ſine ullo ſenſu mortis occidit.

Fuerunt autem Stratones octo. Primus Iſocratis auditor. Secūdus hic ipſe. Tertius medicus, Eraſiſtrati diſcipulus, ſiue, ut quidā aiunt, alumnus. Quartus hiſtoricus, Philippi & Perſei qui aduerſus Romanos pugnauerunt, geſtorum ſcriptor. Sextus poëta epigrammatum. Septimus antiquus medicus, ut ait Ariſtoteles. Octauus peripateticus, qui uixit Alexandriæ. Porro Phyſici iſtius feruntur teſtamenta in hunc modum. Iſta, ſi quid ſiniſtre accidat diſpono. Ea quidē quæ domi ſunt Lāpyrioni, & Arceſilao relinquo omnia. Porro ex pecunia quā Athenis habeo, primum quidem curatores iuſta, & quæ poſt funus fieri ſolenne eſt, diligēter curabūt, nihil neq; ſuperflue, neq; illiberaliter agētes. Erunt autē teſtamēti curatores, Olympicus, Ariſtides, Mneſigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Diocles, Lycon, Athanes. * *Scholam quidem* *διατριβήν.
Lyconi relinquo. Namq; alij ſunt uel ſeniores uel occupati. Recte autē facient reliqui, ſi hoc ipſum ſuo iudicio firmauerint. Libros illi omnes, præterquàm quos ipſi

BIBLIOTECA

ſcripſimus,relinquo,uaſa etiam omnia cõuiuij ſtramētaq́;, & pocula. Dent autē Epicrati curatores drachmas quingentas, & unum ex pueris quēcunq; Arceſilaus iudicabit. Primum quidē Lampyrion et Arceſilaus pacta tollāt quæ pro Hiræo Daippus ſtatuit, nihilq́; debeat, neq; Lāpyrioni neq; Lampyrionis hæredibus, ſed liber ſit ab omni* chirographo. Dent illi curatores drachmas quingētas, & ex pueris unum quencunq; probarit Arceſilaus, ut is qui nobiſcū multum laborauit, magnoq́; nobis uſui fuit, habeat unde uiuere honeſte poßit. Diophantum præterea dimitto liberum, & Dioclem, & Album. Simmiam autem Arceſilao reddo. Sed & Dromonem liberum relinquo. Vbi uero Arceſilaus aduenerit, computet Hiræus cū Olympico & Epicrate cæteriſq́; curatoribus funeris, aliorumq́; ſolennium ſumptus. Quod autem pecuniæ reliquum erit, accipiat Arceſilaus ab Olympico, nihil ei moleſtiæ exhibēs per tempora & annos. Tollat autem & pacta Arceſilaus quæ compoſuit Strato cum Olympico, & Amenia, condita penes Philocratē Tiſameni filium. Monumentū uero faciant, ut uidebitur Arceſilao & Olympico & Lyconi. Atq; hic quidem, ut fertur, teſtamenti illius ſumma fuit, ſicut ipſum collegit Ariſto eius neceſſarius. Cæterum Strato ipſe, ſicut & ſuprà declaratum eſt, uir inſignis, & ſumma admiratione dignus fuit, in omni orationis genere uerſatus, ſed phyſicæ maxime ſtudijs excellens, quod genus & antiquius eſt, & multorū præclara ingenia exercuit. Succeßit in eius locum Lycon.

*συμβολαίων.

LYCON TROADENSIS.

LYcon Aſtyanactis filius Troadēſis, uir eloquens, educandis, inſtituendiſq́; pueris maxime idoneus fuit. Aiebat enim adiungi neceſſario pueris pudorem, & laudis ſtud

ſtudium, uelut equis calcar atq; frænum. Porro ipſius locutio & interpretationis copia hinc apparet. Ait enim in uirginem pauperem hoc modo, Graue onus eſt patri puella, præ dotis inopia, excurrens in flore ætatis. Vnde & Antigonū de illo hoc dixiſſe ferūt, poßibile non eſſe ſuaueolentiam mali atq; gratiam aliorſum transferri, ſed in ipſo homine ueluti in arbore ſingula quæ dicerētur oportere inſpici. Cæterum quia in dicendo erat ſuauißimus, idcirco quidam etiā ipſius nomini g, literam adijciebant, ut eſſet Glycon, quod dulcedinem ſonat. Porro in deſcribendo ſui dißimilis erat. In hos uero qui quoniam dum tēpus eſſet non didicerant, pœnitentia ducerentur, idq; reuocare cupiebant, in hunc modū iocabatur. Dicebat enim eos qui ignauiæ ſuæ ſeram pœnitentiam uoto ſarcire quærerent, impoßibili ſeipſos arguere. Qui autem uellent, plane eos aiebat excidiſſe ratione, ueluti diſtorta regula naturā recti explorātes, ſeu faciem perturbata aqua uel ſpeculo peruerſo. Quin & ad forēſem quidem coronā complures proficiſci, uerum ad olympiacam, aut paucos aut neminem. Sæpe Athenienſibus conſulens magno illis emolumēto fuit. Erat uero mundißimus cultu, adeo ut ueſtiū incredibili mollicie ac nitore uteretur, ut Hermippus refert, ſed exercitatißimus ac ualido ſanoq; corpore effectus eſt, omnemq; athletarum habitum præferebat, cum, autore Antigono Caryſtio, antea* fractiori, et graciliori eſſet corpore. Quocirca & in patria luctatus fertur, more patrio, atq; pilæ ludo exercuiſſe. Erat autem Attalo et Eumeni inprimis charus atq; inter paucos amicißimus, qui & illum ſæpenumero regia magnificētia donabāt. Tentauit & Antiochus illum habere apud ſe, ſed ſpe ſua fruſtratus eſt. Adeo autē inimicus erat Hieronymo peripatetico*

* μύωπα.

* ἀπόπληκτος καὶ ἐμποιής.

*ἐτήσιον. *tico,ut ſolus* anniverſario die ad illum non proficiſceretur,de quo in Arceſilai uita diximus.Porro ſcholæ principatum tenuit annos duos ſupra quadraginta, cum illum ſibi ſucceſſorem in teſtamento Strato reliquiſſet, olymp.* C X X V I I. *Quin et Panthœdi quoq; dialectici auditor fuit.Obijt autem annos natus ſeptuaginta quatuor,afflictus podagræ morbo.In quem noſtrum eſt epigramma,*

Οὐ μὰ τὸν, οὐδὲ λύκωνα παρήσομεν. ὅτ[τι] ποδαλγὸς
Κάτθανε θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγὼ
Τὴν οὕτως ἀΐδαο μακρὴν ὁδὸν, ἣν πρὶν ὁ ποσσὶν
Ἀλλοτρίοις βαδίζων ἔδραμε νυκτὶ μιῇ. *hoc eſt,*

Prætereunda mihi non ſunt & fata Lyconis,
Fecerat infirmum quem ualetudo pedis.
Nanq; pede alterius ſemper cum nixus adiret,
Tam longam miror nocte uolaſſe uiam.

Fuerunt & alij Lycones,Primus Pythagoricus,Secūdus hic ipſe,Tertius uerſificator,Quartus epigrammatū poēta.Huius quoq; philoſophi teſtamentū huiuſce reperimus. Iſta equidem ſtatuo de rebus meis,ſi quidē hunc morbum ferre nequiuero,Ea quidem quæ domi ſunt,omnia Aſtyanacti & Lyconi fratribus do,atq; ex his reddēdum cenſeo, quæ Athenis poſſedi à quouis ſumpta, ſiue exacta, quæq; in funus cæteriſq; ſolennibus impēſa fuerint. Quæ uero in urbe et Aegina habeo,Lyconi præcipue do,quòd is nomen ferat noſtrum,mecumq; diutiſſime,atq; cū ſummo amore ſit commoratus,ſicut dignum erat,quippe qui filij tenebat locum. Porro Peripatū amicis ac neceſſarijs relinquo,Bulloni,Callino, Ariſtoni,Amphioni, Lyconi, Pythoni,Ariſtomacho,Heraclio,Lycomedi,Lyconi fratrueli.Præficiant autem ipſi quemcunq; permāſurum in ſchola,maximeq; utilem futurum,exiſtimauerint. Eis uero conſ

*ro conſentiant & reliqui familiares, & mei & loci gratia. Cæterum funus & crematio curæ erit Buloni & Callino & amicis cæteris, uti ne illiberalis, neu ſuperflua ſit. Eas uero quæ mihi erãt in Aegina partes, poſt diſceſſum meum diuidat Lycon adoleſcentibus, in uſum olei, ut ex eo mei & eius qui me honorauerit utilitate paretur iuſta memoria, ſtatuamq́; noſtram locet eo loco ubi conuenienter ſtare eam perſpexerit. Cooperetur autem unà et Diophãtus & Heraclides Demetrij filius. Ex his autem quæ in urbe ſunt, reddat Lycon omnibus quæ prædixi præſens poſt ipſius diſceſſum, ſequãturq́; Bulon & Callinus, et quæcunque in funere ac ſolennibus cæteris impẽſa fuerint. Tollat autem ea ex his rebus domeſticis, quæ ambobus communiter à me relicta ſunt. Honoret item & medicos Paſithemin & Midam dignos profecto magno & honore & precio, ob ſummam in me diligentiam, & artẽ. Lego & Callino filio*pateras duas, uxoriq́; illius gemmas duas, tapetasq́; alterum uilloſum, alterum purum, & ſagum & duo puluinaria ex omnibus quæ reliqua ſunt optima, ut quantum ad honoris rationem attinet, ne iſtorum obliti uideamur. De his autem qui mihi ſeruierũt, ſic ſtatuo. Demetrio quidem iam diu libero redemptionis precium remitto, & quinq; minas do, & pallium & tunicã, ut qui mecum diu & multũ laborauit, honeſte uitam exigat. Critoni autem Chalcedonenſi ſimiliter redemptionis precia relaxo, & minas quatuor itidem dari iubeo. Micrum liberum dimitto, ac eum Lyco nutriat, et annos ſex ab hoc tempore deinceps erudiat. Charetem itidem dimitto liberum, nutriatq́; illum Lyco, duasq́; illi minas do, & ibros meos relictos. Eos uero qui necdum editi ſunt, Calino, ut illos edat diligenter. Sed & Syro libero minas*

* ῥοιδάκιον, & gemmas, θερμάλιον.

in æquiuocis teſtatur. Diu autē atq; præclare rem admini ſtrauit. Namq; & reditibus, et ædificijs ciuitatem auxit, & quidem cum adhuc ſatis illuſtris nō eſſet. Erat enim, ut Phauorinus in primo commētariorum ait, ex Cononis fa= milia, uerum urbana ac nobili Lamia amica, ut idem ait. in primo, utebatur. Sed & à Cleone ſeſe perpeſſum eſſe in ſecundo tradit. Porrò Didymus in ſympoſiacis ipſum, & χαριτοβλέφαρον, & λαμπετὼ à meretrice quadam appella= tum ait. Fertur cū Alexādriæ amiſiſſet oculos, à Serapide illos rurſus accepiſſe. Quocirca & pæanas qui nunc etiā canuntur, feciſſe. Verum cum apud Athenienſes clariſſi= mus eſſet, & ipſe tamen ab ea quæ cuncta conſumit inui= dia tentatus eſt. Quippe inſidias paſſus à quibuſdam mor tis ſententiam abſens excepit. Non tamen eius copore po titi ſunt, uerum ipſius deijciētes imagines, ærugine ex in= duſtria fœdatas, alias quidem uendiderunt, alias ſummer= ſerunt, aliasq; in fruſta conciderunt. Quippe & hoc fer tur. Vna autem ſola in arce ſeruata eſt. Feciſſe autem hoc Athenienſes Demetrio iubente rege, Phauorinus autor eſt in omnimoda hiſtoria. Sed & imperij ipſius admini= ſtrationem, ut Phauorinus idē ait, impietatis accuſarunt. Enimuero Hermippus eū tradit poſt Caſſandri necē An= tigoni metu ſe ad Ptolemæum Soterē contuliſſe, multūq; illic tēporis moratū inter cætera conſuluiſſe regi, ut filijs quos ex Eurydice ſuſceperat, inpartiretur regnum. Illo nō obtemperāte, ſed ei quē ex Beronice genuerat diade= ma tradēte, ab hoc ipſo poſt patris mortē fuiſſe aſſeruatū in prouincia, quoad aliquid de illo ſtatuiſſet. Hic ille mœ= ſtior uixit, ac ueluti dormitās ab aſpide manū morſus ex uita migrauit, ſepultusq; eſt in Buſirite regione prope Dioſpolin. Ei quoq; nos fecimus epigrāma in hūc modū,*

*ἀμύδας, matulas.

Παρ' ἡμῶν ἀνεῖλεν ἀσπὶς τὸν σοφὸν Δημήτριον
Ἰὸν ἔχουσα πολὺν ἄσμηκτον
Οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων, ἀλλ' ἀΐδην μέλανα, *hoc eſt,*
Occidit aſpis ſapientem noſtrum Demetrium
Virus habens tetri plurimum.
Non flammam ex oculis coruſcans, ſed atros inferos.

Porrò Heraclides in epitome ſucceſsionum Sotionis, Ptolemæum ait Philadelpho concedere uoluiſſe regnum, illumq; prohibuiſſe dicendo, ſi alteri dederis, ipſe non habebis. Cum uero accuſaretur Athenis Menander comicus, nam & hoc audio, parum abſuit quin capitis exciperet ſentētiam, ob aliud nihil niſi quòd amicus huius eſſet. Purgauit autē eum Teleſphorus Demetrij gener. Verum & librorum multitudine, ac uerſuum numero omnes fermè ſui temporis peripateticos ſuperauit, doctiſsimus atq; peritiſsimus omnium. Sunt autem ipſius monumenta, partim hiſtorica, partim politica, poëtica alia, alia rhetorica, concionum ac legationum, ſed & orationum Aeſopiarum collectiones, & complura alia. Sunt autem de legibus Athenienſiū libri quinq;, de ciuibus Athenienſibus duo, de ratione ducendi populum duo, de rep. duo, de legibus unū, de rhetorica duo, de re militari duo, de Iliade duo, de Odyſſea quatuor, Ptolemæus unū, Amatorius unū, Phædondas unum, Mædon unum, Cleon unū, Socrates unum, Ariſtomachus unum, Artaxerxes unum, Homericus unum, Ariſtides unum, Ariſtomachus, Exhortatorius unum, Pro repu. unum, de decennio unum, de Ionibus unū, de legatione unū, de fide unum, de gratia unū, de fortuna unū, de magnificētia unū, de legibus unum, de nuptijs unū, de trabe unū, de pace unū, de ſtudijs unū, de καιροῦ. *tēpore unum, Dionyſius unū, Chalcidicus unū, Athenienſium*

*ſium incurſio unum, de Atiphane unum, procœmium hiſto
ricum unum. Epiſtolæ unum, Concio iurata unum, de ſe=
nectute unum, Iura unum, Aeſopiarũ unum, de* uſu unũ.* *χρείας.
Porro ſtylus ipſe philoſophicus, oratorio robore uiribusq́;
permixtus. Hic ubi comperit Athenienſes imagines ſuas
euertiſſe, At, inquit, uirtutem illi non euerterũt, cuius gra
tia illas erexerant. Aiebat non eſſe paruum aut negligen
dum membrum ſupercilia, poſſe enim uitam omnem obſcu
rare. Non modo diuitias cæcas aſſerebat, uerum & illa=
rum autorem fortunã. Quantum in bello poſſet ferrũ tan
tum in repub. eloquentiam ualere. Cum uidiſſet aliquan=
do iuuenem luxurioſum, ecce, inquit, *quadrata ſtatua, ha* *τετράγωνος
bens ſyrma, uẽtrem, pudenda, barbam. Hominũ faſtu tur=* ἑρμῆς.
gidorum aiebat circuncidi oportere altitudinẽ, ſenſumq́;
relinquere. Iuuenes aſſerebat oportere domi quidẽ paren
tes, in itineribus autẽ obuios, in ſolitudine uero ſeipſos
reuereri. Amicos dicebat ſecundis in rebus adeſſe aduoca
tos, in calamitatibus autẽ ſua ſponte atq; inuocatos. Fue=
runt autẽ Demetrij memorabiles uiginti. Primus Chalce=
donius orator Thraſymacho antiquior. Secũdus hic ipſe.
Tertius Byzantius peripateticus. Quartus qui cognomi=
natus eſt γραφικὸς, apertus atq; ad diſſerendũ facilis, idẽq;
ipſe pictor. Quintus Aſpendius, Apollonij Solenſis diſci
pulus. Sextus Calantianus qui de Aſia & Europa ſcri=
pſit libros uiginti. Septimus Byzãtius qui tredecim libris
Gallorum ex Europa in Aſiam tranſitum, & octo alijs
Antiochi & Ptolemæi geſta, Libyæq́; ſub ipſis admini=
ſtrationẽ conſcripſit. Octauus ſophiſta qui moratus Ale-
xandriæ artes oratorias ſcripſit. Nonus Adramytinus
grammaticus, Ixion appellatus, quòd Iunonem in aliquo
iniurijs affeciſſe uideretur. Decimus Cyrenæus gramma*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ticus cognomento Stannus uir ſane memorabilis. Vndecimus Scepſius uir diues ac nobilis, & in primis ſtudioſus. Hic etiam Metrodorū ciuem promouit. Duodecimus grāmaticus Erythræus, ciuis adſcriptus in Mno. Decimus tertius Bithynius Diphyli Stoici filius, diſcipulusq́; Panætij Rhodij. Decimus quartus orator Smyrnæus. Atque iſti quidem proſa oratione ſcripſerunt, poëtæ autem hi. Primus qui comœdiam ſcripſit. Secundus Epicus poëta, cuius illa ſola habentur, quæ aduerſus inuidos ſcripſit.

Ζωὸν ἀλμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι.
Καί ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο, καὶ ἀπνόου εἰδώλοιο
Ἀστεα νεῖκος ἐπῆλθεν ἔριν δ' ἐστήσατο λαός. hoc eſt,
Oderunt uiuum quem mox poſt funera quærent.
Et ſuper exanimi nonnunquam umbra, atq; ſepulchro
Contendere urbes amplæ, populiq́; potentes.

Tertius ex Tarſo Satyricus. Quartus Iambicus, uir amarulentus. Quintus ſculptor, cuius Polemo meminit. Sextus Erythræus, uarius ſcriptor, qui hiſtoricos & oratorios conſcripſit libros.

HERACLIDES PONTICVS.

Heraclides Eutyphronis filius, Heracleotes è Ponto, uir diues Athenas conceſſit. Vbi primū quidē Speuſippo ſe in diſciplinam dedit, Pythagoreorumq́; auditor fuit, Platonemq́; imitari nitebatur. Poſtremo, ut Sotion in ſucceſſionibus ait, Ariſtotelem audiuit. Hic mollicula ueſte utebatur, tumentiq́; fuit corpore, adeo ut illum Attici non iam Ponticum, ſed pompicum uocarent. Porrò inceſſu mitis erat, & uerēdus. Feruntur ingenij illius monumēta præclara atq; optima. Dialogi, quorū quæ ad mores inſtituendos faciunt, ſunt hæc, de iuſtitia tres, unum de tēperantia, de pietate, de fortitudine, communiterq́; de uirtute

*tute unum, de felicitate unum, de principio unum, de legibus unum, deq; his affinibus, de nominibus unum, pacta unum, Inuitus amatorius, & Clinias unũ. Naturales uero, de mente, de anima, ſeorſumq; de anima, et de natura, & * imaginibus, ſeu ſimulachris. Aduerſus Democritum, de cœlis unum, de his quæ ſunt apud inferos, de uitis duo, de cauſis morborum unum, de bono unum, aduerſus Zenonem unum, aduerſus Metronẽ unum. Grãmatici uero, de Homeri & Heſiodi ætate duo, de Archilocho & Homero duo. Muſici uero de his qui apud Euripidem & Sophoclem reperiũtur, duo, de muſica duo. Solutionũ Homericarum duo, Theorematicus unũ, de tribus tragicis unũ, figuræ unum, de poëtica, & poëticis unũ, de coniectura unum, de præſcientia unum, Heracliti enarrationes quatuor, in Democritum enarrationes unum, Solutionũ quæ in cõtentionem ueniũt duo, proloquium unum, de ſpeciebus unum, Solutiones unum, monita ad Dionyſium unũ. Rhetorici duo, de oratoris officio ſiue Protagoras. Hiſtorici, de Pythagoreis, et de inuẽtis. Ex his alia quidẽ comice finxit, ſicuti de uoluptate, et pudicitia. Alia tragice, ſicut de his quæ ſunt apud inferos, & de pietate, & de poteſtate. Obſeruat autem ſæpenumero & mediocritatẽ in dicẽdo quãdam ueluti philoſophis, & ducibus ciuibusq; uiris adinuicem loquentibus. Extant illius ſcripta & de geometria, & de dialectica. Eſt autem in omni genere orationis uarius, & dictione diſtinctus, maximamq; habet capiendi animos, atq; oblectandi uim. Sunt qui aſſerãt illum & patriã à tyranno liberaſſe, eo necato, ut ait Demetrius Magneſius in ὁμωνύμοις, qui de illo tale aliquid tradit. Nutriſſe eũ à puero draconem, & cũ iam moriturus eſſet, iuſiſſe cuidã ex neceſſarijs, ut eius corpus occuleret*

* εἰδώλων.

leret,draconeq́; ſupponeret lectulo,ut putaretur ad deos migraſſe,factumq́; eſt,ut ille mandauerat. Interea cū Heraclidem efferrent ciues,atq; laudibus proſequerētur,audito clā ore draco ex ueſtibus prodijt,perturbauitq́; plurimos. Tandem uero aperta ſunt omnia,uiſusq́; eſt Heraclides,non qualis putari uoluit,ſed qualis erat. Eſt & in hunc noſtrum epigramma,

Ἤθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν ἡρακλείδη
    Ὥς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Ἀλλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μὲν θὴρ
    Ἦε δράκων, σὺ δὲ θὴρ, οὐ σοφὸς ὢν ἑάλως. *hoc eſt.*

Mirum Heraclides quid tantum optaueris amens
    Poſt mortem nobis ut uiderere draco.
Falſus at es,mihi crede,fuit nam bellua uere
    Ille draco,ſed eras bellua non ſapiens.

Hæc Hippobotus quoq; ait. Cæterum Hermippus Heracleotas tradit,cum fames uaſtaret prouinciam,incommodi abſolutionem ex Pythia quæſiſſe. Porro Heraclidem Theoros,& quam memorauimus Pythiam quoq; corrupiſſe pecunijs,ut dicerent tunc demū eos leuandos incommodis,ſi & uiuum Heraclidem Eutyphronis filiū,aurea corona honorarent,& uita functū,ut heroëm uenerarētur. At ubi oraculum delatum eſt,nihil eos qui hanc ſcenā finxerāt,inde eſſe lucratos. Continuo enim coronatū in theatro Heraclidem ſtupidum atq; tactum ſydere eſſe, Theoros uero deuolutos interiſſe, Pythiamq́; ipſa hora cum aſcendiſſet,in adytū draconis morſu continuo efflaſſe animam,atq; iſta quidem de ipſius morte. Tradit autem Ariſtoxenus muſicus illum tragœdias etiam ſcripſiſſe,Theſpidisq́; illas prænotaſſe titulo. Climacleon quoq; ait illa ſua furatum de Homero & Heſiodo ſcripſiſſe. Autodorus*

* συμπαλισθέντες.

quoq;

quoq; Epicureus illum arguit, contradicens ijs, quæ ille de iuſtitia ſcripſit. Inſuper et Dionyſius Metathemenus, ſeu ut alij uolunt Spintharus Parthenopæum ſcribēs, Sophocli inſcripſit. Ille ita credens, in quibuſdam commentarijs ſuis eius teſtimonijs ueluti Sophoclis utitur. Id ſentiēs Dionyſius, illo negante & diffitente miſit ex exemplari uidendos uerſus, & ita per omnia habebat. Amabat autē iſte Dionyſium, uerum ille neq; ita fidem accommodans, forte aiebat & fieri poſſe, ut ita ſe haberet, rurſus ad illū ſcripſit Dionyſius, Hæc profecto comperies,* *παραστιχίδα.

Γέρων πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ,
Ἁλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ' ἁλίσκεται. *hoc eſt,*
Laqueo uetuſtam non prehendes ſimiam.
Prendes quidem illam, quamuis ægre id deniq;.

Et hæc, Heraclides literas ignorat, nec erubeſcit. Fuerūt autem XIIII. *Heraclides. Primus hic ipſe. Secundus conterraneus huius qui pyrrhichas, nugasq́; compoſuit. Tertius Cumanus qui Perſica quinq; libris abſoluit. Quartus Cumanus orator qui artes rhetoricas ſcripſit. Quintus Callicianus ſiue Alexandrinus, qui ſex libris ſucceſſionē explicuit, orationemq́; Lembeuticam, unde & Lēbus uocabatur. Sextus Alexandrinus Perſicarum proprietatum ſcriptor. Septimus dialecticus Bargyleites qui cōtra Epicurum ſcribit. Octauus medicus Hiceſius. Nonus medicus Tarentinus empericus. Decimus poëticus qui* præcepta conſcripſit. Vndecimus ſculptor Phocenſis. Duodecimus argutus epigrammatum poëta. Decimustertius Magneſius, qui ſcripſit Mithridatica. Decimusquartus qui conſcripſit de aſtrologia.* *παραινέσεις.

Diog

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOphorum uita, Liber ſextus.

ANTISTHENES ATHENIENSIS.

ANTISTHENES *Antiſthenis filius, Athenienſis fuit. Dicebatur autem non eſſe indigena. Quod cũ ſibi probro daretur, dixiſſe fertur, et deũ mater Phrygia eſt. uidebatur enim illius mater ex Thracia. Vnde cum in Tanagrenſi pugna fortiter ſe geſſiſſet, autor fuit Socrati, ut dicerent, Ex duobus Atheniẽſibus ita fortem nũquam natum eſſe. Ipſe quoq; Athenienſibus quòd indigenæ eſſent gloriantibus exprobrans dicebat, illos*brucis & cocleis nihilo nobiliores. Hic initio*
*ἀττελέβων. *quidem Gorgiam audiuit oratorem. Vnde & in dialogis oratorium dicendi genus exprimit, maximeq; in ueritate, & exhortatione. Hermippus autem ait illum in celebritate Iſthmia uituperare, ac laudibus efferre ſolitum Athenienſes, Thebanos, & Lacedæmonios, deinde id uitaſſe intuentem plurimos ex urbe confluere. poſtremo Socrati ſeſe addixit, tãtumq; cũ illo profecit, ut moneret diſcipulos, ut ſui ſub Socrate eſſent condiſcipuli. Cõmoransq; in Pireo quotidie, quadraginta ſtadijs emẽſis audiebat Socratẽ, à quo & tolerãtiam addiſcẽs trãquillitatis illius imitator effectus, cynicã primus ſectã inſtituit, princepsq; in ea fuit. Quodq; labor bonũ eſſet, magni Herculis, ac Cyri exẽplo perſuadebat, id à Græcis, hoc à Barbaris mutuatus, primusq; definiuit ſermonẽ, dicẽs, Sermo eſt qui quicquid ſit aut fuerit, exprimit. Dicebat aũt identidẽ, Inſania potius,*

potius, quàm uoluptate afficiar. & illud, Cū eiuſmodi mulieribus conſuetudinem habendam, quæ beneficio beneficium retalient. Pontico *adoleſcenti cum ſe illi in diſciplinā dare uellet, rogaretq́;, quanā re ſibi opus eſſet,* Libro, *inquit, nouo, & ſtylo nouo, nouaq́; tabella, animum ſignificans.* Interroganti *cuiuſmodi uxorē duceret,* Si, *inquit, formoſam duxeris,* cōmunem habiturus es, ſi deformem, pœnam.* Cum *audiſſet* Platonem *aliquando ſibi maledicere,* Regium, *inquit, eſt male audire, cum bene feceris. Cūq́; aliquādo* Orphicis *myſterijs initiaretur, diceretq́; ſacerdos, eiuſmodi initiatos bonis plurimis apud inferos perfrui.* Cur *igitur, ait, ipſe non moreris?* Probro *ei dabatur aliquando, quòd non eſſet ex duobus liberis genitus,* Neque, *inquit, ex duobus luctatoribus, et tamē luctator ſum.* Interrogatus *cur paucos haberet diſcipulos, quòd, inqt, argentea illos uirga eijcio.* Rogatus *item cur in diſcipulos acriter inueheretur, & medici, inquit, in languidos.* Cum *uidiſſet aliquando fugientē mœchum,* O', *inquit, infelix quantum periculi uno obolo uitare potuiſti.* Præſtare *dicebat, ut* Hecaton *ait, neceßitate urgente * in coruos, quàm aſſentatores incidere: illos quippe mortuos, iſtos uiuentes deuorare.* Rogatus *quid nā apud homines eſſet beatißimum,* Felicem, *inquit, mori.* Familiari *quodā apud ſe deplorante, quòd perdidiſſet commentaria, oportebat, inquit, iſta animo potius, quàm chartis inſcribere.* Sicuti *rubigo ferrum, ita inuidiam inuidos conſumere aiebat.* Eos *qui cuperent immortales eſſe, oportere dicebat pie uiuere ac iuſte.* Ciuitates *tunc interire aiebat, cum bonos diſcernere nequeunt à malis.* Cum *aliquando à malis laudaretur,* Miſere, *inquit, metuo, ne forte mali quippiam fecerim.* Fratrum *qui eſſent concordes conuictum omni muro dixit eſſe fortiorem.*

Græce iucundior. προσωνυμία in κοινὴν & ποινήν.

*κόρακας ἢ κόλακας.

Ea dicebat paranda uiatica, quæ cum naufragio ſimul enatarent. Probro illi dabatur aliquãdo quòd congrederetur malis, At medici, inquit, inter ægrotos uerſantur, neq; tamẽ febricitant. Abſurdum eſſe dicebat triticum purgare *lolio, bellumq; inutili milite, rẽ uero publicã inuidis non exhaurire. Rogatus quidnam ex philoſophia lucratus eſſet, mecũ, ait, colloqui poſſe. Cuidã ſibi in conuiuio dicenti, cane, tu mihi, inquit, *tibias infla. Diogeni tunicam petenti, pallium explicari iuſsit. Interrogatus quænam eſſet diſciplina magis neceſſaria, mala, inquit, dediſcere. Eos hortabatur qui maledictis inceſſerẽtur tolerare, magis quàm ſi lapidibus ſe quiſpiam ageret. Platonem inſimulabat, ut faſtu turgidũ. Cum ergo fieret põpa, inſpiciens hinnientẽ frementemq; equũ, ad Platonẽ cõuerſus, Tu, inquit, iudicio meo præclarus fuiſſes equus. Venerat aliquando ad eum mala ualetudine affectum, et cum* uas cerneret ubi Plato uomuerat, Bilem, inquit, uideo, faſtum uero non uideo. Athenienſibus cõſulebat, aſinos ut equos deligerent. Quod cum illi ab ratione alienum dicerent, at, inquit, apud uos duces erunt qui nihil didicerunt, ſolumq; deſignati ſunt. Dicenti ſibi cuidã, multi te laudãt, quid enim, ait, mali feci? Cum pallij diſciſſam partem conuerſam in conſpectum dediſſet, intuitus Socrates, uideo, inquit, per pallium tuã uanitatem. Interrogatus à quodã, ut ait Phanias in libro de Socraticis, quid nam faciendo bonus, & honeſtus euaderet, Si mala, inquit, quæ habes, ab ijs qui nouerunt didiceris eſſe fugienda. Cuidam delitias laudanti, *inimici, ait, delicate uiuãt. Adoleſcenti qui ſe fictori ſuo conformabat, dic ait, ſi uocem æs acciperet, quanam in re gloriaretur, illo dicente, in pulchritudine, Non igitur, inquit, erubeſcis qui cum inanimi gloriaris?

*ἄιρας.

*αὔλησον.

*λεκάνην.

*ἐχθρῶν παῖδες.

Pontico

Pontico adoleſcente pollicente illum ſibi fore curæ, ſi na nis applicaret qua ſalſamenta uehebantur, ſumpto illo & uaſe nouo, abijt ad eã quæ farinam uenum dabat, & onе ratus abibat. Illa uero precium petente, hic, inquit, adoleſcens dabit, ſi ſalſamentorum ipſius nauis applicuerit. Ipſe Anyto exilij & Melito mortis autor fuiſſe uidetur. Namq; Põticis iuuenibus ob Socratis gloriam ſolicitatis cũ incidiſſet, eos ad Anytũ abduxit, dicens illum moribus ſapientiorem eſſe quàm Socratem, qua ex re indignatos circunſtantes effugaſſe illũ. Sicubi uero ornatam offendiſſet mulierem, ad domum illius proficiſcebatur, iubebatq; uirum eius equũ proferre & arma, ut ſi quidẽ hæc illi eſſent, delitijs uacare ſineret, his enim iniurias propelleret: ſin aliàs, cultũ amoueret. Quæ autẽ illi placuere, iſta ſunt: Docibilẽ eſſe uirtutem. Eoſdem eſſe nobiles ac ſtudioſos. Sufficere uirtutẽ ad beatam uitam nullo indigentem, niſi Socratis uiribus. Virtutẽ quoq; operum eſſe, neq; uerbis multis, neq; diſciplinis indigentem, ſapientemq́; ſibi ipſi ſufficere. Ipſius enim eſſe quæ aliorũ ſunt omnia. *Gloriæ priuationẽ bonum eſſe labori ſimile. Sapientẽ non ſecundum conſtitutas leges uicturũ, ſed iuxta uirtutis normã, ducturumq́; uxorẽ procreãdorum liberorum cauſa, formoſiſſimis qubuſq; congreſſurum mulieribus, atq; amaturum. Solum quippe ſcire ſapientem quænam ſit amanda. Inſcribit illi Diocles & iſta, Sapiẽti peregrinum aut nouum nihil, neq; indignus eſt qui ametur uir bonus. Studioſi amici propugnatores faciunt, qui animoſi & iuſti ſunt. Virtutem arma eſſe quæ tolli nõ poſſint. Præſtat cũ paucis bonis aduerſus malos omnes, quàm cum multis malis aduerſus paucos pugnare. Solicite obſeruandos inimicos, primi enim peccata ſentiunt. Iuſtum uirum pluris

*ἀδοξίαν.

faciendum quàm propinquum. Viri ac mulieris uirtus ea dem. Bona pulchra, mala eſſe turpia. Iniqua omnia aliena puta atq; peregrina. Murum tutiſſimum prudẽtiam eſſe, neq; enim decidere, neq; prodi. Mœnia ſtruẽda in noſtris animis quæ capi nõ poſſunt. Diſſerebat autem in gymna ſio quod κυνόσαργες *appellatur, non longe à portis ciuita= tis. Vnde quidã cynicam ſectam appellatã uoluit, ipſeq; cognominabatur* ἁπλοκύων, *ac primus pallium, ut ait Dio cles, duplicauit, ipſoq; ſolo utebatur, baculumq; ſumpſit ac peram. Primus autẽ, ut Neãthes tradit, ſimplicis quoq; pallij uſum habuit. Porro Soſicrates in ſucceßionum ter= tio, Diodorũ Aſpẽdium & barbam demiſiſſe, & baculo, & pera uſum eſſe ait. Hunc ſolum ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicẽs fuiſſe acutißimum, & ex ſua= uitate colloquij quemlibet capere ac ducere quò uellet. Li quet id autẽ ex libris ſuis, atq; ex illo Xenophõtis ſympo ſio: uideturq; & grauioris ſectæ Stoicæ princeps fuiſſe. Quocirca & Athenæus poëta epigrãmatũ ſic de illis ait,*

Ὦν ϛωϊκῶν μυθῶν εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα τοῖς ἱεροῖς ἐνθέμενοι σελίσι
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μοῦνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον, τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. *hoc eſt,*

Stoicidæ ſpectata cohors, qui inſignia ſacris
Mandatis melius dogmata ueſtra libris.
Vnam animi ſummum uirtutem culmen habere
Vrbes quod ſeruet ſola quod ipſa homines.
Carnis at illecebras alijs, ſibi finis ut eſſet
Vnica perfecit filia Mnemoſynes.

Hic & Diogeni tranquillitatis, & Crati continentiæ, &

Zenoni

*Zenoni tolerãtiæ dux & autor fuit. Ipſe qui ciuitati fun damenta ſubiecit. Enimuero Xenophon ſuauiſſimũ in col loquio fuiſſe ait, atq; in rebus alijs continentiſſimum. Fe= runtur & ipſius ſcripta tomi x. Primus in quo de dictio= ne ſiue de figuris. Aiax ſiue Aiacis oratio. Vlyſſes ſiue de Vlyſſe. Oreſtis defenſio, de cauſidicis. Iſographe ſiue De ſias ſiue Iſocrates, aduerſus Iſocratis ἀμάρτυρον. In ſecũ do tomo de animaliũ natura, de procreatione filiorũ, ſiue de nuptijs amatorius, de Sophiſtis φυσιογνωμικός. Exhorta torius primus, ſecundus, tertius, de Teognide quinto. To= mus tertius, in quo de bono, de iuſtitia, de fortitudine, de lege ſiue de republica, de lege ſiue honeſto & iuſto, de li bertate & ſeruitute, de fide & curatore, de interrogatio ne, de uictoria. Oeconomicus. In quarto tomo Cyrus, Her cules maior ſiue de fortitudine. In quinto tomo Cyrus ſi= ue de regno. Aſpaſia. In ſexto tomo in quo ueritas, de diſ= ſerendo ἀντιλογικός. Sathon de contradictione tres. de lo= cutione. In ſeptimo tomo, de diſciplina ſiue de nominibus quinq;, de moriendo, de uita & morte, de his quæ ſunt a= pud inferos, de uſu nominum ſiue contentioſus, de inter= rogatione & reſponſione, de opinione & ſcientia qua= tuor, de natura duo. Interrogatio de natura duo, Opinio nes ſiue cõtẽtioſus, de addiſcẽdo problemata. In octauo to mo de muſica, de expoſitoribus, de Homero, de*iniuſtitia. & impietate, de Calchãte, de exploratore, de uoluptate. In nono tomo de Odyſſea, de uirga Mineruæ, ſiue de Te lemacho, Helena, & Penelope, de Protheo, Cyclops, ſi= ue de Vlyſſe, de uini uſu, ſiue de ebrietate, ſiue de Cy= clope, de Circe, de Amphiarao, de Vlyſſe, & Penelope, de cane. In x. tomo Hercules, ſiue Midas, Hercules, ſiue de prudentia, ſiue de fortitudine. Dominus, ſiue amans.*

* ἀδικίας.

Dominus,ſiue exploratores. Menexenus,ſiue de imperio. Alcibiades,Archelaus,ſiue de regno. Atq; ita quidē ſcripſit. Timō autē ob multitudinem eorum quæ ſcripſit in crepans illum,* ingenioſum nugatorem eum dixit. Obijt morbo,quo tēpore Diogenes ingreſſus ad illū dixit, Nū amico opus eſt? Aliquādo item intrauerat ſicam habens, ad quem ille cum diceret,quis me doloribus abſoluet? ille oſtenſa ſica,hæc ait:& ille,doloribus dixi,nō uita. Videbatur enim ferme mollius præferre morbū præ amore uitæ. Eſt autē noſtrū epigrāma in Antiſthenē ita ſe habens:

*παντοφυὴ φλέδονα.

Τὸν βίον οἶδα κύων Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
Ὥστε δακεῖν κραδίην, ῥήμασιν οὐ στόμασιν.
Ἀλλ' ἔθανες φθισικός, τάχ' ἐρεῖ τις ἴσως. τί τοῦτο;
Πάντως εἰς ἀΐδην δεῖ τιν' ὁδηγὸν ἔχειν; hoc eſt,

In uita canis acer erat Antiſthenes,ut tu
Morderes uerbis haud tamen ore homines.
Mortuus es phthiſicus.uerum quis forte rogabit,
Non'ne ducem ad manes prorſus habere opus eſt?

Fuerūt autem & alij Antiſthenes tres. Vnus è ſchola Heracliti. Alius Epheſius. Tertius Rhodius quidā hiſtoricus. Quoniam uero eos qui ab Ariſtippo fluxere,ac Phædone tranſegimus, age nunc illos qui ab Antiſthene uenerunt Cynicos,ac Stoicos hoc ordine adijciamus.

DIOGENES.

Diogenes Iceſij menſarij filius,Synopeus fuit. Fugiſſe illum,cum pater eius publice menſam haberet, ac pecuniā adulteraret,Diocles autor eſt. Porro Eubulides in libro de Diogene,Diogenē ipſum hoc feciſſe ait,& cū patre unà pulſum fuiſſe. Ipſe quoq; in Podalo de ſeipſo ait,falſo ſignare monetā. Quidā uero eū cū curator effectus eſſet,perſuaſum ab opificibus aiūt ueniſſe Delphos,

atq; Delũ,in patriã Apollinis, percõtatũq; eſſe an id agerет quod ei ſuaderetur,quod cum ſibi permiſſum eſſet,cuẽtum rei non intelligẽs,de ciuili moneta æs adulteraſſe, deprehẽſumq́;,ut quidã uolunt,exilio damnatum eſſe,ut autem alij putãt,metu perterritum ſponte patriam liquiſſe. Sunt qui dicant illum à patre acceptam pecuniam adulteraſſe,neq; illum quidem in carcere diem obiſſe, hunc autem effugiſſe,profectumq́; Delphos ſciſcitatum eſſe,utrũ pecuniam falſo ſignaret, & quid faciens clariſſimus futurus eſſet,atq; ita hoc oraculũ cepiſſe. Cum uero Athenas conceſſiſſet,conuenit Antiſthenem. Eum ille cum*repelleret,quippe ex conſtituto ſuo neminem recipiebat, uicit perſeuerantia ſua,illo ſiquidem aliquando intentante baculum,ſubiecto capite,cæde,inquit,nõ enim ita durũ baculum reperies,qui me abs te,quandiu aliquid dixeris, arcere poſſit. Hic iam auditor illius factus eſt,ac ueluti profugus ex patria ſe ad uictum ſimplicem cõtulit. Cõſpecto, ut Theophraſtus ait,in Megarico mure diſcurrente,qui neq; cubiculũ inquireret,neq; tenebras reuereretur,neq; aliquid eorum,quæ ad ueſcendum idonea uiderentur, appetere,& ipſe caſus ſuos conſolatus eſt. Pallium,ut quidã uolũt,primus duplicatum in uſu habuit, ob neceſſariũ uſum,utq́; illo ſe dormiens obuolueret, peramq́; tulit, in qua & cibos ferebat,omniq́; ad omnia utebatur loco, & prandens & dormiens & loquens. Quocirca & Athenienſes aiebat,Iouis porticumoſtendens, ſibi condidiſſe *palatiũ ubi ueſceretur. At baculo quidẽ primũ innitebatur cũ infirmus eſſet,deinceps autẽ eũ ſemper ferebat, nõ quidẽ in urbe,ſed iter agẽs,unà cũ pera,ut refert Athenodorus Athenienſium princeps, & Polyeuctus rhetor, & Lyſinias Aeſchrionis filius. Cum autem ad quẽdam ſcripſiſſet*

* παραχαράξαι. quod uarie uertit ĩterpres.

aliàs, τῆ προσδρείᾳ ἐξεβιάζετο.

*πομπεῖον.

ὀλυμπιόδωρος, Olympiodorus & priceps. προστάτης, ἄρχων.

pſiſſet ut ſibi pararet cellulam, & ille tardius id exequeretur, doliū, quod in Metroo erat, pro domo habuit, ſicut & ipſe in epiſtolis teſtatur. Atq; æſtate quidē ſeſe in feruida harena uolutabat, hyeme uero ſtatuas niue perfuſas complectebatur, omni ex parte ſeipſum ad laborum tolerantiā exercēs. Acer itē erat in deſpiciēdis alijs. Vnde & Euclidis ſcholam, alludēs ad nomē χολὴν, id eſt, bilem appellabat, & Platonis *auditorium, conſumptionē. Dionyſiaca certamina, magna miracula ſtultorum dicebat. Oratores, turbæ miniſtros. Dicebat autē cum intueretur, in uita gubernatores, medicos, atq; philoſophos, animalium omnium ſapientiſſimū hominē eſſe. Cū autē cōtrà inſpiceret ſomniorum interpretes, coniectores, uates, uel huiuſmodi cæteros, uel qui gloriæ aut diuitijs addicti eſſent, tūc demū nihil ſe ſtultius exiſtimare homine. Aiebat arbitrari ſe, in uita ſæpius parādū *uerbū quàm laqueū. Intuitus aliquando Platonem in conuiuio magnifico guſtantē oleas, quid, inquit, ſapiēs uir in Siciliam huiuſmodi menſarum gratia profectus, appoſitis modo nō frueris? Et ille, at Hercle, inquit, Diogenes, & illic oleis & reliquis eiuſmodi ut plurimū ueſcebar. Et ille, quid, inquit, Syracuſas nauigare oportebat, an tunc Attica oleas nō ferebat? Phauorinus in omnimoda hiſtoria Ariſtippū hoc dixiſſe tradit. Et præterea aliquādo caricas comedēs obuiauit illi, dixitq;, licet tibi deguſtare, qui cūacceptas ediſſet, deguſtare dixi, non deuorare. Calcans ipſius aliquādo ſtratū, præſentibus Dionyſij amicis quos ille inuitarat, dixit, Calco Platonis inane ſtudiū: ad quē Plato, quāto, inquit, ô Diogenes faſtu tumes dum ſuperbiam te calcare putas. Alij Diogenē hoc dixiſſe ferunt, calco Platonis faſtum, illumq; reſpondiſſe, at faſtu alio Diogenes. Porro Sotion in

*διατριβὴν, κατατριβήν.

*λόγον, ἢ βρόχον.

in quarto refert hoc illi dixiſſe Platonẽ cynicum. Vinum aliquando poſtularat ab eo Diogenes atq; caricas, at ille legœnã integram miſit: ad quem Diogenes inquit, ſi qui= dem rogatus fueris, duo & duo quot ſunt, reſpondes ui= ginti, ita neq; ſecundum ea quæ poſceris das, neq; ad quæ rogaris reſpõdes: notabat autẽ illum ut uerboſum. Inter= rogatus ubinam Græciæ uiros uidiſſet bonos: uiros qui= dem, ait, nuſquã, ſed Lacedæmone pueros uidi. Cum ſerio quãdoq; loqueretur, nemoq; ſibi intenderet, ſeſe ad ſonũ* muſicum cõtulit. Congregatis autẽ ad ſe plurimis expro brauit quòd ad inepta ſtudioſe concurrerent, ad ea uero quæ grauia eſſent & utilia negligẽter* cõuenirẽt. Dice= batq; de fodiendo & calcitrãdo certare homines, ut autẽ boni & probi fierẽt, curare neminẽ. Grãmaticos admira batur, quòd cũ Vlyſſis mala requirerent, ſua ignorarẽt. Muſicos itidẽ in ius uocabat, quòd cũ lyræ chordas con= grue aptarẽt, animi mores incõcinnos haberẽt. Sed & ma thematicos carpebat, quòd ſolẽ & lunã & ſydera intuẽ= tes, quæ ante pedes eſſent negligerẽt. Oratores itẽ, quòd ſtuderẽt iuſta dicere, nõ autem & facere. Auaros quoq;, quòd pecuniã uituperarẽt, ac ſumme diligerẽt. Reprehen debat eos, qui iuſtos quidẽ, quòd pecunias contẽnerent, laudabãt, pecunioſos uero imitari ſatagebãt. Stomachaba tur eis qui pro bona ualetudine ſacra facerẽt, inter ſacri= ficia cõtra ſanitatẽ cœnarẽt. Seruos mirabatur, qui cũ eda ces dominos cernerẽt, nihil diriperẽt ciborum. Laudabat eos, q uxores ducturi fuiſſent & nõ ducerẽt, & q nauiga turi nõ nauigarẽt, quiq; acceſſuri ad rẽp. minime accede rẽt, & qui pueros habituri in delitijs ſe continerent, & qui ſe cõponerẽt ad cõuiuendũ regibus, neq; tamẽ accede rẽt. Dicebat manus ad amicos nõ cõplicatis digitis extẽ=*

*ἀπεραντολόγον.

*ἐπίβαλε τερετίζειν.

*τῷ παραςίταγδν.

*A'ias, Menippus.

di oportere. Refert* *Hermippus in auctione Diogenis, q captus ac uenditus, cum rogaretur quid ſciret agere, reſponderit, ſcire ſe uiris imperare, atq; ad præconē, prædica, inquit, quiſnam dominũ ſibi emere uult. Sedere prohibitus, nihil, inquit, refert, nã & piſces quomodolibet iaceant emi.* Mirari *dicebat, cum* *ollã *quidem ac operculũ nõ ſine tactu ac tinnitu emamus, ſolo in homine emendo aſpectu contenti ſumus.* Dicebat Xeniadæ *emptori ſuo, ipſum ſibi, quãuis eſſet ſeruus, obtẽperare oportere, nam & medicus & gubernator, ſi ſeruus, utiq; ſibi paretur.* Eubulus *uero in libro qui inſcribitur* Diogenis *auctio, ita filios* Xeniadæ *inſtituiſſe ait, poſt diſciplinas reliquas equitare, arcus intẽdere, fundas rotare, atq; iaculari. Deinde in palæſtra non permittebat pædotribæ eos in morem athletarum exercere, ſed id roboris tantum, & bonæ ualetudinis gratia.* Tenebãt *uero pueri, poëtarum, ac ſcriptorum aliorũ ipſiusq;* Diogenis *plura memoriter, omnemq; illis doctrinæ rationẽ ut facile memoria teneretur, breuiter collectam inſinuabat.* Domi *quoq; miniſtrare docebat cibo leui, ac uili contentos & aqua.* Tonderi *ad* *cutem iubebat, incõpoſitosq; deducebat, ac ſine tunicis, & calceis tacitos, ac ſe tantum in uia inducẽtes.* Educabatq; *eos & ad uenationes.* Contrà *illi* Diogenis *curam habebant, parentibusq; commendabant.* Senuiſſe *ipſum apud* Xeniadem, *idem ipſe autor eſt, ac uita functũ à filijs eius fuiſſe ſepultum.* Vbi *percontante* Xeniade *quomodo ſe ſepeliri mallet, in faciem inquit.* Illo *cauſam interrogãte, quoniam, inquit, poſt paulũ inferiora cõuertenda ſunt. Dixit autem hoc quia* Macedones *iã obtinerent, atq; ex humilibus ſublimes fierent. Cum ſe quiſpiam in domum magnifico inſtructam apparatu induxiſſet, & ſpuere uetaret,*

*χυτρίδα.

*ἐν χρῷ, & incompoſitos, ἀκαλλωπίστους.

po

*poſteaquā excreauit in illius faciē ſputa cōiecit, deteriorē locū ubi ſpueret ſe non inueniſſe, dicens. Alij Ariſtippo id applicant. Cum clamaſſet aliquando, heus homines, conueniſſentq; plurimi, baculo illos agebat dicens, homines non purgamenta uocaui. Ait hoc Hecato in primo de uſu. Alexandrū dixiſſe ferunt, quòd niſi Alexander eſſet, Diogenē ſe eſſe uoluiſſet. *Debiles dicebat non ſurdos aut cæcos, ſed qui peram non haberent. Ingreſſus aliquando ſemitonſo capite cōuiuium iuuenū, quemadmodum ſcribit Metrocles in uſibus, plagas retulit. Poſtea nomina illorū qui ſe ceciderant inſcribens circuibat in Leucone, ea præ ſe ferens. Ita illis uicē cōtumeliæ reddidit, dum reprehendendos & obiurgādos omnibus expoſuit. Dicebat ſe canem eſſe laudatorū, uerū laudantium neminem ſecum ad uenandum exire audere. Dicente quodā *uiros ſe in Pythia uincere uiros, equidē, inquit, mancipia. Cum diceretur ſibi, ſenex es, iam quieſce à labore, quid enim, ait, ſi in ſtadio currerem, ad finem oporteret curſum remittere, & nō magis intendere? Vocatus ad cœnā, affuturū ſe negauit, neq; enim ſibi priore die gratiam habitam. Nudis pedibus calcabat niuem, & alia quæ prædicta ſunt, crudas itē carnes edere conatus eſt, ſed in eo non perſtitit. Offendit aliquādo Demoſthenē oratorē in diuerſorio prādentem. Illo autē cedente, tāto, inquit, magis in diuerſorio futurus es. Peregrinis aliquando Demoſthenē uidere cupiētibus, medium intendēs digitū, hic, ait, uobis eſt ille Atheniensium orator. Panem eijciente quodam & reſumere erubeſcente, caſtigare illum uolens, urcei collum per figuli trahebat officinam. Imitari ſe dicebat chori magiſtros. Illos enim tonum excedere, ut reliqui congruum tonum arriperent. Plurimos aiebat inſanire præter digitum. Si*

* ἀναπήρους.

* πυθιονίκας ἄνδρας.

quis igitur medium digitum prætendens pergat, inſanire uidebitur, ſin aũt *indicẽ, nõ ita. Quæ ſunt precioſiſſima, ea minimo uenire, & contrà. Nam ſtatuam tribus milibus emi, farinæ uero chœnicẽ duobus æreis. Ei qui ſe emerat Xeniadæ dixit, uide, ut quod præcipitur facias, dicente illo,

*λιχανόν.

Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί. hoc eſt,

Surſum ſacrorum flumunum fluunt fontes.

At ſi medicum, ait, æger emiſſes, non illi obtemperaſſes, ſed diceres ἄνω ποταμῶν; uolebat quiſpiã apud eum philoſophari, cui ille *pernam dedit, ac ſequi ſe iuſſit. Vt autẽ ille præ uerecũdia abiecto quod ferebat abſceſſit, poſt aliquantulum occurrens illi ridens ait, Tuam & meam amicitiam perna diſſoluit. Enimuero Diocles eam rem ita deſcribit. Dixerat illi quidam, impera nobis Diogenes. At ille abducto caſei fruſtum ferendum dedit. Illo renuente, meam, inquit, ac tuam amicitiam modicum caſei diſſoluit. Intuitus aliquando puerum concaua bibentem manu, cotylã pera productam abiecit dicens, puer me uilitate ſuperauit. Proiecit & catinum eodem ſtudio, cũ uidiſſet puerum uaſculo fracto, *concauo pane lenticulam ſuſcipientem. Ratiocinabatur autem in hunc modum: Omnia deorum ſunt. Dijs autem amici ſapientes ſunt. Sunt autẽ amicorum cuncta communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Inſpexerat mulierem inhoneſtius dijs procidentem, eius ſuperſtitionem auferre uolens, ut Zoilus Pergæus ait, accurrit dicens, Non uereris mulier ne forte ſtante poſt tergum deo, cuncta enim plena ipſo ſunt, inhoneſte te habeas? Aſclepio percuſſorem ſacrauit, qui procumbentes in faciem accurrens contereret. Solebat enim dicere imprecationes tragicas ſibi occurriſſe, eſſe enim ſine domo, ſine

*σαπέρδην.

*κοίλῳ τῷ ψωμίον.

*ſine ciuitate,priuatum patria,pauperem,palantem,uitam in dies habentem. Aiebat ſe obijcere fortunæ quidem con fidentiam,naturam legi, perturbationi rationem. Ad ſo= lem ſedenti in Craneo ſibi aſsiſtens Alexander ait,pete à me quod uis:at ille inquit, noli*mihi umbram facere.* Le= *gerat quidem diutiſsime, cumq; ad finem libri nihil ultrà ſcriptum eſſe oſtenderet,bono,inquit,eſte animo uiri,ter ram intueor.* Ratiocinanti *cuidam & concludenti illum habere cornua,manu frontem palpans, equidem, inquit, illa non uideo.* Itidem *& dicente ſibi quodam non eſſe motum, exurgens ambulabat.* Ad *eum qui de cœleſtibus diſſerebat,quando,inquit,de cœlo ueniſti? Spadone quo= dam ſcelerato domui ſuæ inſcribente, nihil ingrediatur mali:dominus,ait,domus quonam ingredietur?* Vnguen*to inungens pedes dixit,à capite quidem in aërem aſcen= dere unguentum,ſed à pedibus in olfactum.* Rogantibus *Athenienſibus,ut initiaretur,atq; dicentibus, quòd apud inferos hi qui initiati ſunt præſident, Perridiculum eſt, inquit,ſi quidem Ageſilaus &* Epaminundas *in cœno de gent,uiles autem quiq; initiati in beatorum inſulis erũt. Muribus ad ipſius menſam ſubrepentibus, ecce, inquit, &* Diogenes *paraſitos nutrit.* Platone *canem ipſum ap= pellante,ſanè,inquit,nam equidem ad uenditores remea= ui.* E' *balneis exiens percontanti an multi homines laua= rent,negauit.* At *roganti num turba multa, confeſſus eſt.* Platone *item diffiniente,*Homo *eſt animal bipes ſine pen nis,cum placeret iſta eius diffinitio, nudatum pennis ac pluma gallum gallinaceum,in eius inuexit ſcholã dicens,* Hic Platonis *homo eſt,unde adiectum eſt diffinitioni,* la tis unguibus.* Interroganti *quanam hora prandere opor tet,ſi diues,inquit,eſt, quãdo uult,ſi pauper,cum poteſt.*

*ἀποσκότη= σόν μου.

*πλατυώνυ= χον.

Apud Megarenſes intuitus oues pellibus tectas, illorum autem filios nudos, ait, præſtat Megarenſis arietem eſſe quàm filium. Ad eum qui ſe trabe concuſſerat, ac poſtea dicebat, caue: num, inquit, iterũ me ferire uis? Aiebat oratores quidẽ plebis miniſtros, coronas autẽ gloriæ bullas. Lucernã interdiu accendẽs, hominẽ aiebat quæro. Stabat aliquando manantibus perfuſus undis, his uero qui circũſtabant illum miſerantibus, Plato, nam & is aderat, ſi uultis, inquit, illum miſerari, abite, gloriæ illius cupiditatẽ ſignificans. Colaphum à quopiam accipiẽs, Hercle, ait, neſciebam me galea armato capite ambulare. Midia quoq; ipſum colaphis cædente ac dicente, tria milia tibi in mẽſa poſita ſunt, poſtridie ſumpto pugilũ cæſtu, cæſoq; ſeſe illi dixit, tria milia tibi in menſa ſunt poſita. Lyſia pharmacopola ſciſcitãte, an deos eſſe crederet, Quomodo, inquit, non credo qui te dijs inimicum puto? Alij Theodorũ hoc dixiſſe ferunt. Quendam intuitus ſe undis ſpargentẽ, ait: O' infelix an ignoras quoniã ut in grammatica erratis aſperſus non abſolueris, ita nec uitæ criminibus euades liber? Culpabat maxime ſi qui fortunam cauſarẽtur, dicens homines quæ ſibi bona uiderentur, non quæ re uera bona eſſent poſtulare. Eis uero qui terrerentur ad ſomnia dicebat, ea quidem quæ uigilantes agitis, non moramini, quæ uero dormientes imaginamini, ea curioſe diſquiritis. In Olympia pronunciãte præcone, Dioxippus uiros uicit, Hic, ait, mancipia, ſed ego uiros. Amabatur autem & ab Athenienſibus. Nam adoleſcenti, cum dolium illius cõtriuiſſet, plagas intulerunt, illiq; aliud dederunt. Refert Dionyſius Stoicus, illum poſt Cheroniam deprehenſum abductum eſſe ad Philippum, à quo, quid eſſet, interrogatus, explorator, inquit, inſatiabilis auiditatis tuæ. Ex quo admura*

*ἐξανθήματα

*mirationi habitus, liber dimiſſus eſt. Miſerat aliquando Alexãder epiſtolam Athenas ad Antipatrum per Athliã quẽdam, cũ adeſſet Diogenes, Athlias, inquit, per Athliũ ad Athlium. Perdica comminante niſi ad ſe ueniret, illum ſe occiſurum, nihil, inquit, magni facies. Nam & cantharus & phalangium id facerent. Illud autem non dubitabat contrà minari ac dicere, quòd ſi & abſq; ſe uiueret, feliciter uicturus eſſet. Clamabat autem ſæpius hominum uitam facile à dijs dari, uerum occultari illam quærentibus*mulſum, unguenta, & his ſimilia. Vnde & ei qui à famulo calciabatur, nondum, ait, beatus es, niſi te etiam abſtergat: hoc autem erit, ſi mancus fueris. Cum uidiſſet aliquando magiſtratus qui ἱερομνήμονες dicebantur, quẽdam ex ærario phialam furatum adducentes, magni, inquit, fures paruum ducunt. Intuens aliquando adoleſcẽtem lapides in crucem iacientem, euge, inquit, ſcopo potieris. Circunſtantibus ſe adoleſcentibus, atq; dicentibus, cauebimus, ne mordeas nos, bono, inquit, eſtote animo filioli, canis betis nõ ueſcitur. Glorianti cuidam quòd leonis pelle tegeretur, deſine, inquit, uirtutis ſtramẽta pudefacere. Beatus dicebatur Calliſthenes, quòd magnificis ab Alexãdro apparatibus exciperetur: at ille, infelix, inquit, eſt, quòd prandeat ac cœnat cum Alexandro uidetur. Cum pecunijs egeret, eas ſe ab amicis repetere non petere dicebat. Quandoq; in foro manibus operans, utinam aiebat, liceret ſic perfricato uentre non eſurire. Adoleſcentem intuitus cum ſatrapis ad cœnam abeuntem, abductum ad ſuos reuocauit, obſeruariq; iuſsit. Compoſito adoleſcenti quippiam roganti, non prius ſe affirmaturum reſponſurum, quàm aperte exploraret, uir' ne eſſet an mulier.*Plaudenti laſciuius in balneo adoleſcẽti, quãto;, inquit,*

*μελίπηκτα.

*κοτταβίζων.

quit,

quit,melius,tanto deterius. Inter cœnandum oſſa illi quidam ut cani iactabant,at ille propius accedens perminge bat ut canis. Oratores atq; omnes in dicendo gloriā quærentes,ter homines,pro eo quod eſt ter infelices appellabat. Diuitem indoctum ouē *aureo uellere dicebat. Cum uidiſſet prodigi cuiuſdam domui inſcriptum,uenalis,ſciebam,inquit,quòd præ nimia crapula facile dominum euomeres. Cauſanti adoleſcenti perturbantium ſe multitudinē,deſiſte,inquit, & tu perturbationis indicia proferre. Ingreſſus ſordidum balneum,qui hic ſe lauant,ait,ubi lauantur? Cum rudem pinguēq; citharœdum omnes cauſarētur,ſolus ipſe laudabat. Rogatus quamobrem,ait, quòd talis cum ſit,cithara ſe,nō latrocinijs exerceret. Citharœdū qui ſemper ab auditoribus deſerebatur, ita ſalutabat, Salue galle. Illo autem dicente,cur ita,quia,inquit, canēs omnes excitas. Cum adoleſcentē plurimi inſpicerent, ille *ſinum lupinis complens ſe incuruabat. Multitudine in eum cōuerſa,mirari ſe dixit quomodo illo dimiſſo ſe intuerentur. Dicente quodam uehemēter ſuperciliòſo,uno ictu caput tibi perfringam,at ego, inquit, à ſiniſtris adſtās te tremere faciam. Hegeſia ſe deprecante,ut ſibi librorū aliquid exponeret,ſtultus,inquit,es Hegeſia,qui caricas quidem non ſcriptas eligis,ſed ueras:uera autem exercitatione neglecta te ad ſcriptam cōfers. Ei qui ſibi exilium exprobrabat,at huius, inquit, miſer cauſa, philoſophatus ſum. Alio rurſus dicēte,Sinopei te exilij cōdēnant,& ego illos,inquit,manſione. Intuitus aliquando Olympionicē oues paſcentem,quàm cito,inquit,ò præclare, ab Olympijs ad *Nemea te contuliſti. Rogatus cuius rei gratia athletæ nihil ſentiunt,quia,inquit, ſuillis ac bubulis carnibus extructi ſunt. Petebat aliquādo ſtatuā,rogatus cur hoc

*χρυσόμαλλον.

*προκόλπιον.

*ἐπὶ τὰ νέμεα

dicebat, ſi quidē & alij dediſti, mihi da, ſi uero nemini, à
me incipe. Interrogatus aliquando à tyranno cuiuſmodi
ære præſtaret ſtatuā ſculpere, quo, inquit, Harmodius &
Ariſtogiton fuſi ſunt. Rogatus quomodo Dionyſius ami=
cis uteretur, ut* uaſculis, ait, dum plena ſunt ſuſpēdit & *θυλάκοις.
abijcit uacua. Inſcripſerat quidā domui ſuæ, uxore nuper
ducta, Iouis filius Callinicus Hercules hic habitat, nihil
ingrediatur mali, inſcripſit ipſe, poſt bellū auxiliū. Cupi=
ditatē arcem omniū malorum dixit. Prodigum quendam
intuitus oleas in diuerſorio edentem, ſi ſic prandiſſes, ait,
non ita cœnares. Bonos uiros imagines deorum eſſe. Amo
rem uacantium occupationē. Rogatus quid nam eſſet in
uita miſerū, ſenex ait, egenus. Quæ nā perniciſsime mor=
deret bellua, ex feris, inquit, obtrectator, ex cicuribus aūt
adulator. Intuitus aliquando Centauros duos peſsime pi=
ctos, ait, uter horum* deterior eſt? Sermonem ad gratiam *χείρων ἐστί.
inſtructum melleū eſſe laqueum dixit. Ventrē uitæ Cha=
rybdim appellabat. Audiēs Didymonē mœchum fuiſſe cō
prehēſum, dignus eſt, inquit, ex ipſo nomine ſuſpendi. Ro
gatus cur pallens eſſet aurum, quia, inquit, multos habet
inſidiatores. Mulierē in lectica intuens non ſecundū ferā
ait eſſe caueam. Fugitiuum ſeruum ad puteum ſedentem
cum uidiſſet, caue, inquit, adoleſcens, ne excidas. Cernens
ueſtimentorum furem in balneis, num, inquit,* ad unguen *ἐπ᾽ ἀλειμμά-
tulum, an uero ad aliud ueſtimentum? Cū uidiſſet aliquan τιον, ἢ ἐπ᾽ ἄλ
do mulieres ex oliuæ arbore pendere ſuffocatas, utinam, λο ἱμάτιον.
inquit, arbores cæteræ fructum huiuſmodi tuliſſent. In=
tuitus* ſepulchrorum uiolatorem, ait, *λωποδύτην.
Τίπτε σὺ ὧδε φέριστε,

Η τινὰ

Ἤ τινὰ συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων; hoc eſt,

–Sed hic quid uir bone quæris?

An aliquam è uita functis ſpoliare laboras?

Rogatus num ſeruulum aut ancillam haberet, negauit, di centi ſi ergo mortẽ obieris, quis nam te ad ſepulchrum eſferet? qui domo, inquit, indiget. Cum animaduerteret formoſum adoleſcẽtem incuſtodite obdormientẽ, manu pungens, ſurge, inquit,

Μή τίς σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. hoc eſt,

Ne quis te à tergo ſtertentem cuſpide figat.

Ad eum qui precioſa parabat obſonia,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι.

Nate mihi haud longæuus eris.

Platone de ideis diſſerente & nominãte menſalitatem & cyathitatẽ, Equidẽ, inquit, ô Plato menſam & cyathũ ui deo,* menſalitatem uero, & cyathitatẽ nõ uideo. Et ille, recte, inquit, quibus enim cyathus menſaq; cõſpicitur ocu los habes, quo autẽ menſalitas & cyathitas intelligitur, animum nõ habes. Interrogãti cuidam qualis ſibi uideretur Socrates, furens reſpõdit. Rogatus à quodã quo tẽpo re ducẽda ſit uxor, iuuenibus, inquit, nondũ, ſenibus uero nũquàm. Interrogatus quid nã uellet, ut colaphum acciperet, galeã, inquit. Adoleſcentẽ intuens ſe cõponentem, ſi quidẽ, inquit, ad uiros,* fruſtra, ſin autem ad mulieres, nequiter. Videns adoleſcẽtulum rubore perfuſum, confide, ait, fili, huiuſmodi eſt uirtutis colos. Cũ duos aliquãdo audiſſet legiſperitos, ambos damnauit, dicens alterũ quidem furatum eſſe, alterum uero non periſſe. Rogatus cuiuſmodi uinum libentius biberet, alienũ inquit. Dicẽte ſibi quodã, plures te irrident, at ego, inquit, non irrideor. Dicenti malum eſſe uiuere, nõ, inquit, uiuere malũ eſt, ſed male

*τραπεζότητα κυαθότητα.

*ἀτυχεῖς ἀδικεῖς.

genes abſq; Mane non poſſit. Prandebat oleas, inuectam uerò inter prandendum placentam proiecit dicens:

Ω ξεῖνε τυράννοις ἐκποδὼν χάθισασο. & ,

–Ἄλλοτε μάστιξεν δ᾽ ἐλάαν. hoc eſt,

Longe à tyrannis temet hoſpes auferas. & ,

–Nunc celeres agitabat equos.

Rogatus qualis eſſet canis, eſuriens, inquit, Melitæus, ſatiatus uerò Moloſſicus. Quoſdam permulti laudāt, neq; tamen ob laborem audent cum eis unà ad uenationē egredi, ita ne mihi quidem ob dolorum metum congredi atque unà uiuere poteſtis. Rogatus an ſapiētes placentis ueſcerentur, omnibus, inquit, ſicut & homines cæteri. Interrogatus cur mendicis largirentur homines, non autē philoſophis, quia claudi, inquit, ac cæci fieri potius quàm philoſophos euadere ſperāt. Poſcebat quiddā ab auaro, atq; illo tergiuerſante,* ad cibum, inquit, homo te poſtulo, nō ad ſepulchrum. Exprobranti quòd aliquando falſo pecuniam ſignaſſet, tempus, inquit, fuit cum talis eram, qualis tu modo, qualis autem ego modo ſum, nunquam tu eris. Alteri ſibi idem exprobranti, atqui, inquit, emingebam tum celerius, modo non ita. Myndum profectus cum uideret magnificas portas, & urbē modicā, uiri, inquit, Myndij portas claudite, ne urbs ueſtra egrediatur. Cùm uidiſſet aliquando hominem in purpuræ furto deprehenſum,

Ἔλλαβε inqt te πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. id eſt,

Purpureum cepit fatum, uiolentáq; parca.

Cratero precāte ut ad ſe ille proficiſceretur, at malo, inquit, ſal Athenis lingere, quàm apud Craterum frui magnifice inſtructa menſa. Anaximenem conueniens pingui

*εἰς τροφὴν οὐκ εἰς ταφήν.

aqualiculo rhetorem, impartire, inquit, & nobis pauperi bus uentrem, quippe & ipſe ab onere leuaberis, & nobis emolumento eris. Differente illo aliquādo * pernam præ= tendens auditores in ſe conuertit. Indignante illo, diſpu= tationem, inquit, Anaximenis oboli preciū diſſoluit. Cum illi probro daretur, quòd in foro māducaret, in foro enim, ait, eſurio. Quidā & illud huius eſſe aiunt, quòd intuitus illum Plato lauantem olera, accedens tacite illi dixerit, Si Dionyſio obſecutus eſſes, olera profecto non lauiſſes, il= lumq; ad aurē item reſpondiſſe, Et ſi lauares olera, Dio= nyſio non eſſes obſequutus. Dicenti cuidam, multi te irri= dent, & illos, inquit, forte aſini. Sed non illi aſinos curāt, neq; ego illos, reſpondit. Cōſpecto adoleſcētulo philoſo= phante, eia, inquit, amatores corporis ad animæ pulchri= tudinē traducis. Admirante quodā ea quæ in Samothra= cia ſunt donaria, longe, ait, plura eſſent, ſi & qui ſeruati non ſunt, ea dedicaſſent. Alij Diagoræ Medo hoc aſſi= gnant. Formoſo adoleſcenti ad conuiuiū eunti, deterior, inquit, remeabis. Illo redeunte & poſtridie ſibi dicēte, & abij, & deterior effectus non ſum, deterior inquit. Poſtu= labat ab Eurytio difficile quiddā, illo dicēte, ſi mihi per= ſuaſeris, equidē, inquit, ſi perſuadere poſſim, ſuaſiſſem uti te ſuffocares. Reuertebatur ex Lacedæmone Athenas, in= terrogabatur quò & unde ueniret, A' uiris, inquit, ad mu lieres. Rediens ab Olympijs cum rogaretur, an multa ibi turba fuerit, turba, inquit, multa, ſed homines pauci. Luxu rioſos dicebat ſimiles ficubus quæ per præcipitia naſcun tur, quarum fructus homo non guſtat, corui autē & uul= tures comedūt. Phryne ſcortū Venerē aureā Delphis ob= tulit, quā ille ita inſcripſit: Ex Græcorum intemperantia. Alexandro quoq; illi aſſiſtente & dicente, Ego ſum Ale= xander

* τυρίχιον.

*xander magnus ille rex, at ego, inquit, Diogenes canis. Rogatus quidnā faciēs canis uocaretur, quòd eis, inquit, blandior qui dant, in eos uero qui non dant oblatro, malos autē mordeo. Ex ficu quadā poma legebat, * cuſtode* * ἀπάγξει; *dicēte, huic ante paucos dies homo ſuſpenſus eſt, ego, inquit, illā purgabo. Olympionicen intuens in ſcortū frequenter intendentē, Ecce, inquit, ut aries Martius à puella uulgari per collū captus abducitur. Formoſa ſcorta letali mulſo non diſsimilia dicebat. Prandenti in platea qui circūſtabant identidē acclamabant, canis. At ille uos, ait, canes eſtis, qui prandentē circūſtatis. Cùm duo molles ſe ab eo ſubducerent, nolite, inquit, uereri, canis betas nō comedit. De puero ſtuprato cuias eſſet rogatus, Tegeates inquit. Cùm uidiſſet ignauū luctatorē medicinā profitentē, quid hoc, inquit, num & eos qui te aliquando uicerunt, nunc ipſe deijcies? Cùm ſcorti filiū in turbā iacientē lapides cerneret, caue, ait, ne patrē ferias. Puero oſtentanti ſibi gladium quē ab amatore acceperat, gladius, inquit, pulcher eſt, ſed capulus fœdus. Laudātibus quibuſdā eum qui illi erogauerat, me autē, inquit, non laudatis qui accipere merui? Cum à quodā palliū exigeretur, ſi quid ait, donaſti habeo, ſin autem eguiſti, utor. Suppoſititio quodā dicente, aurum habet in pallio, ita ſane, inquit, idcirco illo ſuppoſito obdormio. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet, etſi nihil aliud, inquit, uel hoc ipſum quòd ad omnem fortunam paratus ſum. Interrogatus unde eſſet, *mundanus ait. Sacrificantibus quibuſdā ut filium à dijs* * κοσμοπολί- *impetrarent, ut, inquit, bonum impetretis non immolatis.* της. *Cùm ſtipem aliquando poſceret*ægrotanti, ait:* * πρὸς τὸν ἐ-

Τοὺς μὲν ἄλλους ἐνάριζ' ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας. *hoc eſt,* ρανάρχην.

Tu reliquos ſpolia, ſed ab Hectore contine dextras.

Scorta dicebat regũ eſſe reginas, petere enim quodcunq; eis uideretur. Athenienſibus Alexandrum Liberum patrẽ decernentibus, & me, inquit, Seraphin facite. Exprobranti quòd loca im munda introiret, & ſol, inquit, in ſeceſſus abit, neq; inquinatur. In fano cœnans inter panes ſordidos appoſitos, ſublatos abiecit dicẽs, in ſacrũ nihil oportere ſordidũ ingredi. Dicente quodã, cur nihil ſciens philoſopharetur, et ſi, inquit, philoſophiã ſimulo, hoc ipſum philoſophari eſt. Laudabatur puer ad illũ adductus, quòd ingenio excelleret, eſſetq; optimis moribus, quid ergo, inquit, me indiget? Qui recta dicerent nec facerent, eos cytharæ ſimiles aiebat, hanc enim nihil audire, neq; ſentire. Theatrum ingrediebatur ex aduerſo exeuntiũ. Rogatus cur ita faceret, hoc, aït, in omni uita facere ſtudeo. Videns aliquando adoleſcentulũ effœminari, non pudet, ait, deterius, quàm naturam ipſam, de teipſo ſtatuere? Illa enim te uirum fecit, tu te cogis mulierem fieri. Intuens quendã parum cordatũ aptare pſalterium, non erubeſcis, inquit, qui ſonos ligno aptes, animũ ad uitam non cõponas? Dicenti cuidã, idoneus ad philoſophiã non ſum, quid ergo, inquit, uiuis, ſi ut bene uiuas nulla tibi cura eſt? Contemnente quodã patrẽ, non pudet, ait, eum contẽnere, qui tibi ut magnum ſapias eſt autor? Videns decorum adoleſcentem indecore loquentem, non erubeſcis, ait, ex eburnea uagina plumbeum educens gladium? Cum illi probro daretur, quòd in caupona biberet, & in tonſtrina tondeor, inquit. Vitio uertebatur illi quòd ab Antipatro accepiſſet palliolum, tum ille inquit:

Iliad. γ. Οὔτι ἀπόβλητα ἐςὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, *hoc eſt,*

Reijcienda deûm non ſunt inſignia dona.

Cùm illi quidam trabẽ impegiſſet, ac diceret, caue, uirga illum

illum cædens ait, caue. Supplicãte quodã meretrici, quid, ait, uis miſer, ab illa cum præſtet fruſtraris. Vnguentis delibuto uide, ait, ne* fragrantia capitis fœtorem uitæ præſtet. Seruos quidem dominis, malos autẽ cupiditatibus ſeruire dicebat. Rogatus cur mancipia ἀνδράποδα ſint appellata, quia pedes, inquit, habent uirorum, animum autem quem tu nunc habes qui hoc interrogas. A' prodigo petebat minam, à quo cum rogaretur cur ab alijs obolũ, ab ſe peteret minam, quia, inquit, ab alijs omnibus denuo me accepturum ſpero, abs te uero an rurſus accepturus ſim, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, hoc eſt, In genibus diuûm poſitũ eſt. Cùm probro daretur, quòd Platone non petente ipſe peteret, & ille, inquit, petit,

*εὐωδία δυσωδίαν.

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν ἵνα μὴ πευθοίαθ᾽ οἱ ἄλλοι. hoc eſt,
Sed caput admouens, reliqui ne forte reſciſcant.

Sagittarium intuitus imperitum iuxta ſcopum cõſedit dicens, ne forte me feriat. Eos qui ad uoluptatem aſpicerent falli ac fruſtrari dixit. Interrogatus an mala eſſet mors, quonã, inquit, modo mala, quam præſentẽ non ſentimus? Alexandro ſtante atq; interrogãte num me times? Quid enim, inquit, es, bonum, an malũ? dicente bonũ, quis ergo, ait, bonũ timet? Diſciplinam iuuenibus quidẽ ſobrietatẽ, ſenioribus ſolatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornatum eſſe dixit. Didymoni mœcho curanti aliquando puellæ oculum, uide, inquit, ne uirginis oculum curans, puellã corrumpas. Dicente quodã amicos illi inſidiari, & quid, ait, agere oportet, ſi amicis & inimicis æque utendũ erit? Rogatus quid eſſet inter homines optimum, libertas, inquit. Ingreſſus aliquando ſcholã cùm uideret muſas multas, paucosq; diſcipulos, cum dijs, inquit, præceptor multos habes diſcipulos. Solebat autem omnia palàm facere,

*& quæ ad Cererē & quæ ad Venerē pertinent, atq; huiuſmodi concluſiunculis utebatur: Si prandere nihil mali eſt, neq; in foro prandere malū eſt. Non eſt autem malum prandere, nec in foro quidē prādere malū eſt. Cumq; ante ora omnium obnixe operaretur, utinam liceret, aiebat, perfricato uentre à fame cōquieſcere. Referuntur in eum & alia, quæ cum ſint multa, prolixū eſſet & omnia proſequi. Dicebat autē duplicem eſſe exercitationē, alteram eſſe animi, alteram corporis. hanc ſecundum quā in exercitio perpetuo quæ fiunt imaginationes præſtant ad uirtutis opera quædā adminicula. Porrò alterā ſine altera eſſe imperfectā, nihilominus bona habitudine & robore inter ea quæ competunt adnumerato, quippe quæ ueluti circa corpus, ita & circa animā ſint. Adijciebatq; argumenta, quòd ad uirtutē facile exercitio ꝓficiatur. Cernere enim ſe in artibus mechanicis & alijs opifices ex cōſuetudine operis non minimā*operandi celeritatē fuiſſe conſecutos. Athletas item & tibicines inter ſeſe eminere tanto interuallo, quāto maiore ſtudio & labore uerſati fuerūt. Atq; ſi quidē ita iſti exercitationē ad animum trāſtuliſſent, nequaquam inutiliter aut imperfectè laborarēt. Nihil dicebat in uita omnino abſq; exercitatione perfici, eam uerò omnia exuperare poſſe. Cum igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales inſequi, ac uiuere beate debeamus, per ſummā dementiā infelices ſumus. Namq; ipſius quoq; contēptus uoluptatis ſi nos aſſueſcerimus iucundiſſimus fit. Et ſicut hi qui cōſueuerunt uoluptuoſe uiuere, moleſte inde ſe auelli patiuntur, ita qui aliter exercitati ſunt, facilime ipſas cōtēnunt uoluptates. Talia docebat atq; etiā num re ipſa præſtabat, monetas reuera adulterans, quòd nihil minus naturalibus, quàm legitimis deferret, eandem*

*ὀξυχειρίαν.

uitæ

bertati præferens, omniaq; ſapientũ eſſe dicens, cuiuſmodi rationibus,quas ſuprà allegauimus uſus,Omnia,inquiẽs, deorum ſunt. Amici autẽ ſunt ſapientibus dij. Sunt autem amicorum omnia cõmunia, omnia igitur ſapientũ ſunt. Ac de lege,quòd ſine ipſa geri reſp.non poßit. Nam ſine ciuitate nihil cõferre quod urbanum eſt, urbs uerò ciuitas eſt,lex uerò abſq; ciuitate ad nihilum utilis, eſt igitur urbana lex. Nobilitatem uerò & gloriam,& huiuſmodi cætera ridebat,dicens maliciæ eſſe uelamenta. Solam rectam eſſe rempub.quæ eſſet habẽda in honore. Dicebat & mulieres communes eſſe oportere,nuptias nihil eſſe arbitratus,ſed ut quiſq; cuiq; perſuaſiſſet,ita illi coiret, communesq́; idcirco filios fieri. Nihil eſſe iniquũ duxit extẽplò quippiam accipere,aut quoduis guſtare animal, ne iniuſtum quidẽ eſſe humanis ueſci carnibus, idq́; ex aliarum gentiũ cõſuetudine liquere, atq; hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia eſſe dicens. Nanq; & in pane carnes eſſe,& in olere panẽ,cum panis & corpora reliqua,in omnibus per occultos quoſdã meatus ac tumores ingerantur,atq; unà euaporent,ſicut & in Thyeſte manifeſtum eſt,ſiquidẽ ipſius ſunt tragœdiæ, & nõ Philiſci Aeginitæ ipſius familiaris, ſiue Paſiphontis Luciani,quẽ ſcribit Phauorinus in omnimoda hiſtoria poſt obitũ eius ſcripſiſſe. Muſicæ uerò,& geometriæ,& aſtrologiæ,cæterorumq́; ſimiliũ fuiſſe negligẽtẽ,ueluti inutiliũ & quæ minime eßẽt neceſſaria. Fuit autẽ prõptißimus ad obuiandũ ijs,quæ dicerẽtur,ut ex ſuperioribus liquet. Quin & ſui auctionẽ fortißime pertulit. Nã cũ in Aeginã nauigaret,atq; à piratis fuiſſet cõprehẽſus quorũ princeps erat Scirpalus,in Cretã deductus,uẽditus eſſet,præcone inter=

rogãte,q́d ſciret facere,reſpondit,ſcire ſe hominibus domi nari. Vnde quũ indicaſſet digito Corinthiũ quēdã,habitu ingenuo prætereuntem Xeniadē quem prædiximus,huic, inquit,me uende,hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthumq́; ſecum adducens filijs præceptorem dedit,& toti domui præfecit. Is uerò ita ſe geſſit in omnibus, ut ſurſum ac deorſum curſitãs ille diceret, bonus genius domum meã ingreſſus eſt. Refert Cleomenes in libro qui pædagogus inſcribitur,neceſſarios ſuos illum redimere uoluiſſe, illũ uerò eos fatuos dixiſſe. Neq; enim leones ſeruos eſſe nutrientium, ſed econuerſo illos ſeruire leonibus. Nam ſerui timere eſt, feras uerò hominibus terrori eſſe. Erat autem uiro mirabilis perſuadēdi uis, adeo ut quemlibet oratione facile caperet. Fertur deniq; Oneſicratus quidam Aeginenſis Athenas miſiſſe, alterum ex duobus liberis ſuis, Androſthenem nomine,eumq́; cum au diſſet Diogenem,illic perſtitiſſe,miſiſſe itidem quem prædiximus Philiſcum, qui erat maior natu, ipſumq́; itidem detentum fuiſſe. Poſtremo uerò ipſum aduenifſe,atq; unà cum filijs philoſophatum eſſe,tanta Diogenis ſermonibus ſuauitas inerat. Audiuit ipſum & Phocion,qui cognominatus eſt Bonus, & Stilpo Megarẽſis, & complures alij ciuiles uiri. Fertur nonaginta ferme annorum obiſſe diē. Porrò de ipſius morte uaria habetur opinio. Sunt enim qui dicant illum cum bouis pedem crudum comediſſet,bilem ſibi conſciuiſſe,atq; ita periſſe,ex quibus eſt Cercidas Megalopolita ſiue Cretenſis in Meliambis ſic:

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἐᾷ σινωπεὺς τῆνος
Ο βακτροφόρας, διπλοείματος, αἰθεριβόσκας
Ἀλλ' ἀνέβα, χεῖλος ποτ' ὀδόντας ἐρείσας
Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακὼν, ἦν γὰρ ἀλαθέως

Διογένης

Non enim patitur priſcus ille Sinopeus
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus,
Tandem qui ſublatus eſt, cum labris dẽtes offirmaſſet,
Et ſpiritum continuiſſet, erat enim uere
Diogenes Iouis filius, & cœleſtis canis.

*Alij dicunt cum polypum canibus partiri uoluiſſet, morſum in cruris**neruo, ac ex eo defunctũ eſſe. Ipſius tamen neceſſarij, ut in ſucceßionibus ait Antiſthenes, id potius approbant, quòd ſpiritum continendo animam exhalauerit. Degebat enim in Cranio, id erat gymnaſium ante Corinthũ. Cum uero ex more familiares adijßẽt, paliióq; obuolutum deprehenderẽt, non illum dormire arbitrati, erat quippe minime ſomnolentus, reuelato pallio animã efflaſſe inuenerunt, ſuſpicatíq; ſunt illum hoc feciſſe deſiderio migrandi ex uita. Hinc inter eos qui eum ſepelirent oborta ſeditio, ut fere ad manus uentum ſit. Aduenićtibus autem patribus illorum, atq; primatibus ita ſedata diſcordia, ſepultum eſſe iuxta portam quæ in Iſthmum fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerunt. Poſtea & ipſius ciues æreis illum ſtatuis honorarunt, ita inſcribentes:* *τένοντα.

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι
Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν διόγενες καθελεῖ.
Μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεα δόξαν ἔδειξας
Θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάτον. *hoc eſt,*

*Aera quidem abſumit tempus, ſed tempore nunquàm
Interitura tua eſt gloria Diogenes.
Quandoquidem ad uitam miſeris mortalibus æquam
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla uia.*

Eſt item de eo tale epigramma carmine procleumatico:

Διόγενες ἄγε, λέγε, τίς ἔλαβέ σε μόρος
Ἐς ἄϊδος, ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον δάκος. hoc eſt,
Diogenes age loquere, quis exitus ad inferos
Te abſtulit, abſtulit'ne canis morſus ferox?

Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultū
proijci cadauer, ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent,
ſiue in foueam ſuperiecto modico puluere inijcerent. Alij
autem in Eliſſum ſe immitti uoluiſſe tradunt, ut eſſet fra=
tribus utilis. Demetrius autem in æquiuocis ait eadem die
Alexandrum Babyloniæ, Diogenemq́; Corinthi uita fun
ctos eſſe. Erat autem ſenex Olympiade CXIII. Feruntur
eius iſta uolumina: Dialogi capitum, Ichthyas, graculus,
pardus, plebs Athenienſium, reſpublica, ars moralis, de di
uitijs, Amatorius, Theodorus, Hypſias, Ariſtarchus, de
morte, Epiſtolæ, Tragœdiæ ſeptem, Helena, Thyeſtes,
Hercules, Achilles, Medea, Chryſippus, Oedipus. Porro
Socrates in primo ſucceſſionum, & Satyrus in quarto de
uitis, nihil eorum eſſe Diogenis affirmant. Tragœdiolas
autem ait Satyrus Philiſci Aeginenſis eſſe, Diogenis di=
ſcipuli. Sotion autem in ſeptimo hæc ſola Diogenis eſſe
ait, de uirtute, de bono, amatoriū, mendicū, τολμαῖον, par=
dum, Caſſandrum, Cephalionē, Philiſcum Ariſtarchum,
Siſyphū, Ganymedē, de uſu epiſtolas. Fuerūt autē quinq;
Diogenes. Primus Apolloniates phyſicus. Eius autē ſcri=
ptorūiſtud initiū fuit, Quicqd eſt quod dicere aggredior,
operæpreciū eſſe uidetur initiū irrefragabile ponere. Se=
cūdus Sicyonius qui Peloponneſiaca ſcripſit. Tertius hic
ipſe. Quartus Stoicus ex Seleucia, appellatus eſt autē Ba
bylonius ob uicinitatē. Quintus Tarſenſis, qui de quæſti
onibus poëticis ſcripſit, quas etiam ſoluere nititur. Hunc
uero philoſophū Athenodorus in quinto deambulationū
ait, quòd

MOnimus Syracuſanus Diogenis quidē diſcipulus, famulus uero menſarij cuiuſdā Corinthij fuit, ut Socrates tradit. Is cum Xeniades qui Diogenem emerat, frequens commemorabat, uirtutem hominis, atq; in dicendo uim admiratus, Monimum in ſui pellexit amorem. Ille enim continuo ſimulata ueſania abijcere monetā, omnēq; menſæ pecuniam cepit, donec à domino repudiatus continuo ſe ad Diogenē contulit. Adhæſit autem & * Crati Cynico ſæpius, cæterosq; id genus ſtudioſe conſectatus. Qua ex re factum eſt, ut cum dominus adhuc magis inſanire putarit. Fuit autem uir eloquens ac doctus, adeo ut Menander comicus ipſius mentionē fecerit in quadā comœdia, quæ Hippocomus inſcribitur, ſic de eo dicens:

*κεράτητι, ſiue Crateti.

Μόνιμος τις ἦν ἄνθρωπος, φιλόσοφος,
Ἀδοξότερος, μικρῷ δ᾽ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πήρας μὲν οὖν τρεῖς. ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥῆματι
Ἐφθέγξατ᾽ οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν Δία
Τῷ γνῶθι σαυτὸν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη. hoc eſt,
Monimus fuit quidam ſciens uir, ò Philo.
Contemptior quidem, ferens ſed manticam.
Tres ergo peras. uerum ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba, ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeo uero grauis ac conſtans fuit, ut contempta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem ludicra ſen-
tentijs

δερμῶν. tentijs ſerijs permixta, de appetitionibus duo, & exhortatorium.

ONESICRITVS.

ONeſicritū quidam Aeginenſem tradunt. Porro Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autem quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cum Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδείαν, hic Alexādri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autē & ſtylus utriuſq; ſimilimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptū eſt diſſentit ab archetypo & exēplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus, cognomēto Drymus Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus κλοιὸς cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus.

CRATES THEBANVS.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoq; inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterū Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Bryſonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra,

Πύρη τις πόλις ἐςὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
Κάλη καὶ πίειρα, περίῤῥιτος, οὐδὲν ἔχουσα.
Ες ἣν οὐκέτις ἐσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς, παράσιτος
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγγελλόμενος πυγῆσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόροδα φέρει, καὶ σῦκα καὶ ἄρτους.
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλοις περὶ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης. hoc eſt,

Eſt quædam medio conſtructa urbs mantica faſtu,
Pulchra quidem & pinguis, circunflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit, ſtolidus'ue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.

Alia

Allia ſed, panes, ficus, profertq́; lupinos,
Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſſima ita ſe habens: Ponito coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori talenta quinq́;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum. Vocabatur autem & θυρεπανοίκτης, *quòd in omnem egrederetur domum & corriperet. Sunt autem & eius hi uerſus:*

Ταῦτ᾽ ἔχω ὅσ᾽ ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα καὶ μετὰ μουσῶν
Σέμν᾽ ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

Hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantumq́; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et quod illi ex philoſophiæ ſtudio acceſſiſſet,

Θέρμων τε χοῖνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. *hoc eſt,*

Chœnix lupini, & cura nullius rei.

*Fertur eius & illud: Amorē ſedat fames, ſin minus tēpus, eis uero ſi uti non uales, laqueus. Floruit circa centeſimā & decimā tertiam olympiadem. Hunc ait Antiſthenes in ſucceſſionibus, cū in tragœdia quadā cerneret Telephū ſportulā tenentē *aliasq́; opulentū ad cynicā philoſophi am prorupiſſe, illumq́; patrimonio uendito, erat quippe uir nobilis, cum cōgregaſſet plus quàm ducēta talēta, ciuibus ea diuidiſſe, adeoq́; cōſtanter philoſophatū eſſe ut & Philemon comicus ipſius mentionem fecerit, ait nempe:*

*τ᾽ ἀλλὰ λυπρὸν.

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασύ,
Ἵν᾽ ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. *hoc eſt,*

Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium,
Sed hyeme pannum, ut temperans euaderet.

Refert autem Diocles perſuaſiſſe illi Diogenē ut peculiū dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet, iactaret in mare.

Atque

Atque Cratis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ uero à Philippo. Quoſdã ex propinquis ad ſe uenientes, atq; auertere ab inſtituto molientes ſæpenumero baculo perſequebatur, cõſtanſq; perdurabat. Porro Demetrius Magneſius ait depoſuiſſe illũ pecuniã apud trapezitã ea cõditione, ut ſi quidem filij idiotæ eſſent, eam illis redderet: ſin autem philoſophi, plebi diſtribueret, nihilo quippe egere philoſophos. Eratoſthenes autem, cum ex Hipparchia, de qua dicemus, natus ſibi eſſet filius Paſicles nomine, cum iam adultũ ad ancillas adduxiſſe domũ ac dixiſſe, hoc ei paternũ eſſe matrimoniũ. Cæterum mœchorum apud Tragicos exilia & cædes eſſe præmiũ, eos uero qui ſcortis cõgrederentur apud Comicos ex luxu & ebrietate in inſaniam uerti. Huius frater Paſicles fuit Euclidis diſcipulus. Eius facetũ quiddã Phauorinus in ſecũdo commentariorum refert. Ait enim cum pro quodã intercederet apud gymnaſij principẽ, eius coxas tetigit. Illo indignãte, quid enim, ait ille, nõ'ne et iſta tua ſunt ſicut & genua? Dicebatq; poſſibile nõ eſſe inueniri qui lapſus nõ ſit, ſed ueluti in malo punico granum etiã aliquod putridum eſſe. Cum Nicodromũ citharœdũ iritaſſet, cæſus in faciẽ eſt. Chartulã itaq; imponens fronti inſcripſit, Nicodromus faciebat. Scorta ex induſtria inſectabatur maledictis, unà & ſeipſum exercẽs ad perferẽda conuitia. Demetrio Phalereo qui panes ac uinum miſerat, conuiciabatur dicens, utinã & fontes panes ferrẽt. Conſtat igitur aquam bibiſſe. Ab Athenienſibus ciuilis iuris peritis arguebatur quòd ſindone amiciretur, quibus ille, Theophraſtum, inquit, oſtendã uobis opertum ſindone. non credentibus, induxit illos in tonſtrinam ubi ille tõdebatur, oſtenditq; lino coopertum. Cum Thebis à principe gymnaſij

flagris

Protractum pedibus detruſit limine ſacro.

*Diocletes autem pertractum eum à Menedemo Eretrieſi teſtatur. Nam cum eſſet decorus & Aſclepiadi Phliaſio uſui eſſe uideretur, tetigit Crates illius coxas dicens, intus Aſclepiades, qua ex re indignatũ Menedemũ traxiſſe illum, idq; eum dixiſſe. Zeno uero Citticus in libris de uſu, pellem ouis quoq; inſuiſſe pallio refert, ut eſſet deformior. Erat autẽ & facie turpis, & cum ſe exerceret, ridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere, confide Crates pro oculis & corpore reliquo. Hos enim uidebis irriſores iamiam & morbo contrahi, & beatum dicere, ſe autem ignauiæ arguere. Dicebat autem tandiu philoſophãdum eſſe, donec uideãtur duces exercitus eſſe*aſinarij. Deſertos dicebat eos qui cum aſſentatoribus eſſent, nõ ſecus ac uituli cum inter lupos ſunt: neq; enim cum illis qui bene uelint, neq; cum his, ſed inſidiatores. Cum autem ſentiret ſe morti proximum, inſpiciebat ſeipſum dicens:* * ὀνηλάται.

–Στείχας δὴ φίλε κύρτων,
Βαίνεις ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὥρῳ διὰ γῆρας. *hoc eſt,*

–Vadis nunc optime curue,
Vadis ad Orci ædes, longa gibboſe ſenecta.

*Erat quippe ex ſenectute curuatus. Alexandro rogante num uellet reſtitui ac refici patriam ſuam, quid, ait, opus eſt? rurſus enim fortaſsis Alexander eam alius diruet. Habere ſe patriam contemptum gloriæ & paupertatẽ, quæ in poteſtatem fortunæ nunquam ſint ceſſura, Diogeniſq; ciuem eſſe inuidiæ *inſidias non metuẽtis. Meminit ipſius & Menander in Geminis dicẽs:* * ἀνεπιβουλεύτου.

Συμπερι

Συμπεριπατήσεις γάρ τρίβων᾽ ἔχουσ᾽ ἐμοί,
Ὥσπερ κράτητι τῷ κυνικῷ ποθ᾽ ἡ γυνή. *hoc eſt,*
Mecum ambulabis tecta pallio, uelut
Cratete nuper uxor atro cum cane.

Et filiam tradebat illis, ut ipſe ait, probationi triginta inductis diebus diſcipuli eius.

METROCLES.

METrocles Hipparchiæ *frater, cum prius audiret* Theophraſtum *peripateticũ, adeo corruptus erat, ut cum ſæpe inter diſſerendum crepitum uentris emitteret, præ dolore animi domi incluſus moraretur.* Hoc agnito Crates *ingreſſus eſt ad eum conſolaturus, ac lupinis induſtria uoratis, perſuaſit quidem illi primum uerbis, nihil mali feciſſe, fore quippe prodigioſum, ſi non & ſecundum naturam flatum emitteret.* Tum *uero & ipſe in huiuſmodi crepitum erumpens illum ſimulitudine rei ſeruauit, ac uerbis in ſpem erexit.* Hinc *ipſius auditor fuit, euaſitq́; uir in philoſophia eminens.* Hic *libros ſuos, ut ait* Hecaton *in primo uſuum, combuſsit dicens:*

Τάδ᾽ ἐς᾽ ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα. *hoc eſt,*
Hæc ſomnorũ ſunt imaginacula: ac ſi diceret, nugas & delirame͂ta. Sunt *qui* Theophraſti *cõmentaria, quæ ex illius ore perceperat, combuſsiſſe ferant, ac dixiſſe,*

Ἥφαιστε πρόμολ᾽ ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει. *hoc eſt,*
Mulciber huc propera, tua eget Thetis *arte decora.*

Res docebat partim emi pecunia, ut domum, partim tempore & diligentia, ut diſciplinas liberales. Diuitias *nocere niſi quis digne utatur. Obijt ſenex à ſeipſo ſuffocatus.* Porro *diſcipuli eius fuere* Theombrotus, *atque* Cleomenes. Theombroti *auditor fuit* Demetrius Alexãdrinus,

Cleomenis

Cleomenis autem Timarchus Alexandrinus & Echecles Epheſius, qui & ipſe Theombroton audiuit, à quo Menedemus, de quo poſtea dicemus. Fuit autem inter illos inſignis & Menippus Sinopeus. Capta eſt & illorum uerbis Metroclis ſoror Hipparchia.

HIPPARCHIA.

Hipparchia Metroclis ſoror. Erant autē Maronitæ ambo. Amabat uero Cratis uitam atq; uerba, neque ulla omnino procorum excellentia potuit auelli, nō opibus, non nobilitate, non pulchritudine, ſed hæc omnia ſibi Crates erat, parentibus'que minabatur ſeipſam, niſi huic traderetur, necaturam. Cum igitur Crates à parētibus puellæ rogaretur, uti ab hoc illā propoſito auerteret, poſtquā egit omnia nec perſuaſit, exurgēs omni ſua ſupellectile ante illius oculos expoſita, hic ait ſponſus, hæc eius poſſeßio eſt, ad hæc delibera. Neq; enim eſſe noſtri cōſors poteris, niſi eadē ſtudia attigeris. Elegit continuo puella, ſumptoq; illius habitu unà cum uiro circuibat, & cōgrediebatur in aperto, atq; ad cœnas proficiſcebatur. Quo tēpore & ad Lyſimachū ad conuiuiū uenit, ubi & Theodorū impiū coarguit ſophiſma huiuſmodi obijciēs, quod faciēs Theodorus iniuſte agere nō diceretur, id Hipparchia ſi faciat, facere iniuſte nō dicetur. Theodorus aūt ſeipſum feriens iniuſte non agit, ne Hipparchia quidem Theodorū cædēs iniuſte agit. Tum ille ad id quidem nini me reſpōdit, ſed illius palliū traxit. Sed neq; territa, neq; turbata eſt Hipparchia, ut mulier, uerū dicēte ſibi illo:

*Τίς τὰς παρ' ἱσοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας. *hoc eſt,* * *alias* τίνι.

Radios reliquit hæc apud telas ſuos.

Sum equidem, inquit, Theodore, ſed num tibi male de me ipſa ſtatuiſſe uideor, ſi tempus, quod in telis conſumptura

& quæ ad Cererē & quæ ad Venerē pertinent, atq; huiuſmodi concluſiunculis utebatur: Si prandere nihil mali eſt, neq; in foro prandere malū eſt. Non eſt autem malum prandere, nec in foro quidē prādere malū eſt. Cumq; ante ora omnium obnixe operaretur, utinam liceret, aiebat, perfricato uentre à fame cōquieſcere. Referuntur in eum & alia, quæ cum ſint multa, prolixū eſſet & omnia proſequi. Dicebat autē duplicem eſſe exercitationē, alteram eſſe animi, alteram corporis. hanc ſecundum quā in exercitio perpetuo quæ fiunt imaginationes præſtant ad uirtutis operā quædā adminicula. Porrò alterā ſine altera eſſe imperfectā, nihilominus bona habitudine & robore inter ea quæ competunt adnumerato, quippe quæ ueluti circa corpus, ita & circa animā ſint. Adijciebatq; argumenta, quòd ad uirtutē facile exercitio ꝑficiatur. Cernere enim ſe in artibus mechanicis & alijs opifices ex cōſuetudine

*ὀξυχειρίαν. *operis non minimā* operandi celeritatē fuiſſe conſecutos. Athletas item & tibicines inter ſeſe eminere tanto interuallo, quāto maiore ſtudio & labore uerſati fuerūt. Atq; ſi quidē ita iſti exercitationē ad animum trāſtuliſſent, nequaquam inutiliter aut imperfectè laborarēt. Nihil dicebat in uita omnino abſq; exercitatione perfici, eam uerò omnia exuperare poſſe. Cum igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales inſequi, ac uiuere beate debeamus, per ſummā dementiā infelices ſumus. Namq; ipſius quoq; contēptus uoluptatis ſi nos aſſueſecerimus iucundiſſimus fit. Et ſicut hi qui cōſueuerunt uoluptuoſe uiuere, moleſte inde ſe auelli patiuntur, ita qui aliter exercitati ſunt, facilime ipſas cōtēnunt uoluptates. Talia docebat atq; etiānum re ipſa præſtabat, monetas reuera adulterans, quòd nihil minus naturalibus, quàm legitimis deferret, eandem*

uitæ

uitæ formam, quam Hercules, ſe uiuere affirmans, nihil libertati præferens, omniaq; ſapientū eſſe dicens, eiuſmodi rationibus, quas ſuprà allegauimus uſus, Omnia, inquiēs, deorum ſunt. Amici autē ſunt ſapientibus dij. Sunt autem amicorum omnia cōmunia, omnia igitur ſapientū ſunt. Ac de lege, quòd ſine ipſa geri reſp. non poßit. Nam ſine ciuitate nihil cōferre quod urbanum eſt, urbs uerò ciuitas eſt, lex uerò abſq; ciuitate ad nihilum utilis, eſt igitur urbana lex. Nobilitatem uerò & gloriam, & huiuſmodi cætera ridebat, dicens maliciæ eſſe uelamenta. Solam rectam eſſe rempub. quæ eſſet habēda in honore. Dicebat & mulieres communes eſſe oportere, nuptias nihil eſſe arbitratus, ſed ut quiſq; cuiq; perſuaſiſſet, ita illi coiret, communesq; idcirco filios fieri. Nihil eſſe iniquū duxit extēplò quippiam accipere, aut quoduis guſtare animal, ne iniuſtum quidē eſſe humanis ueſci carnibus, idq; ex aliarum gentiū cōſuetudine liquere, atq; hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia eſſe dicens. Nanq; & in pane carnes eſſe, & in olere panē, cum panis & corpora reliqua, in omnibus per occultos quoſdā meatus ac tumores ingerantur, atq; unà euaporent, ſicut & in Thyeſte manifeſtum eſt, ſiquidē ipſius ſunt tragœdiæ, & nō Philiſci Aeginitæ ipſius familiaris, ſiue Paſiphontis Luciani, quē ſcribit Phauorinus in omnimoda hiſtoria poſt obitū eius ſcripſiſſe. Muſicæ uerò, & geometriæ, & aſtrologiæ, cæterorumq; ſimiliū fuiſſe negligētē, ueluti inutiliū & quæ minime eſſēt neceſſaria. Fuit autē prōptißimus ad obuiandū ijs, quæ dicerētur, ut ex ſuperioribus liquet. Quin & ſui auctionē fortißime pertulit. Nā cū in Aeginā nauigaret, atq; à piratis fuiſſet cōprehēſus quorū princeps erat Scirpalus, in Cretā deductus, uēditus eſſet, præcone interrogante,

rogãte, q̃d ſciret facere, reſpondit, ſcire ſe hominibus domi nari. Vnde quũ indicaſſet digito Corinthiũ quẽdã, habitu ingenuo prætereuntem Xeniadẽ quem prædiximus, huic, inquit, me uende, hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthumq́; ſecum adducens filijs præceptorem dedit, & toti domui præfecit. Is uerò ita ſe geſſit in omnibus, ut ſurſum ac deorſum curſitãs ille diceret, bonus genius domum meã ingreſſus eſt. Refert Cleomenes in libro qui pædagogus inſcribitur, neceſſarios ſuos illum redimere uoluiſſe, illũ uerò eos fatuos dixiſſe. Neq; enim leones ſeruos eſſe nutrientium, ſed econuerſo illos ſeruire leonibus. Nam ſerui timere eſt, feras uerò hominibus terrori eſſe. Erat autem uiro mirabilis perſuadẽdi uis, adeo ut quemlibet oratione facile caperet. Fertur deniq; Oneſicratus quidam Aeginenſis Athenas miſiſſe, alterum ex duobus liberis ſuis, Androſthenem nomine, eumq́; cum audiſſet Diogenem, illic perſtitiſſe, miſiſſe itidem quem prædiximus Philiſcum, qui erat maior natu, ipſumq́; itidem detentum fuiſſe. Poſtremo uerò ipſum adueniſſe, atq; unà cum filijs philoſophatum eſſe, tanta Diogenis ſermonibus ſuauitas inerat. Audiuit ipſum & Phocion, qui cognominatus eſt Bonus, & Stilpo Megarẽſis, & complures alij ciuiles uiri. Fertur nonaginta ferme annorum obiſſe diẽ. Porrò de ipſius morte uaria habetur opinio. Sunt enim qui dicant illum cum bouis pedem crudum comediſſet, bilem ſibi conſciuiſſe, atq; ita periſſe, ex quibus eſt Cercidas Megalopolita ſiue Cretenſis in Meliambis ſic:

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἐὼν σινωπεὺς τῆνος
Ο βακτροφόρας, διπλοείματος, αἰθεριβόσκας
Ἀλλ' ἀνέβα, χεῖλος ποτ' ὀδόντας ἐρείσας
Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακὼν, ἦν γὰρ ἀλαθέως

Διογένης

Διογένης ζανὸς γόνος οὐράνιός τε κύων. *hoc eſt,*

Non enim patitur priſcus ille Sinopeus
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus,
Tandem qui ſublatus eſt, cum labris dẽtes offirmaſſet,
Et ſpiritum continuiſſet, erat enim uere
Diogenes Iouis filius, & cœleſtis canis.

*Alij dicunt cum polypum canibus partiri uoluiſſet, morſum in cruris*neruo, ac ex eo defunctũ eſſe. Ipſius tamen neceſſarij, ut in ſucceſſionibus ait Antiſthenes, id potius approbant, quòd ſpiritum continendo animam exhalauerit. Degebat enim in Cranio, id erat gymnaſium ante Corinthũ. Cum uero ex more familiares adijſſẽt, palliocq; obuolutum deprehenderẽt, non illum dormire arbitrati, erat quippe minime ſomnolentus, reuelato pallio animã efflaſſe inuenerunt, ſuſpicatiq; ſunt illum hoc feciſſe deſiderio migrandi ex uita. Hinc inter eos qui eum ſepelirent oborta ſeditio, ut fere ad manus uentum ſit. Aduenientibus autem patribus illorum, atq; primatibus ita ſedata diſcordia, ſepultum eſſe iuxta portam quæ in Iſthmum fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerunt. Poſtea & ipſius ciues æreis illum ſtatuis honorarunt, ita inſcribentes:*

*τένοντα.

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι
  Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγενες καθελεῖ.
Μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεα δόξαν ἔδειξας
  Θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάτον. *hoc eſt,*

Aera quidem abſumit tempus, ſed tempore nunquàm
Interitura tua eſt gloria Diogenes.
Quandoquidem ad uitam miſeris mortalibus æquam
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla uia.

Eſt item de eo tale epigramma carmine proceleumatico:

Διόγενες ἄγε, λέγε, τίς ἔλαβέ σε μόρος
Εἰς ἄϊδος, ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον δάκος. *hoc eſt,*
Diogenes *age loquere, quis exitus ad inferos*
T*e abſtulit, abſtulit'ne canis morſus ferox?*

Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultũ proijci cadauer, ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent, ſiue in foueam ſuperiecto modico puluere inijcerent. Alij autem in E*liſſum ſe immitti uoluiſſe tradunt, ut eſſet fratribus utilis.* D*emetrius autem in æquinoctis ait eadem die* A*lexandrum* B*abyloniæ,* D*iogenemq́;* C*orinthi uita functos eſſe.* E*rat autem ſenex* O*lympiade* CXIII. F*eruntur eius iſta uolumina:* D*ialogi capitum,* I*chthyas, graculus, pardus, plebs* A*thenienſium, reſpublica, ars moralis, de diuitijs,* A*matorius,* T*heodorus,* H*ypſias,* A*riſtarchus, de morte,* E*piſtolæ,* T*ragœdiæ ſeptem,* H*elena,* T*hyeſtes,* H*ercules,* A*chilles,* M*edea,* C*hryſippus,* O*edipus.* P*orro* S*ocrates in primo ſucceßionum, & Satyrus in quarto de uitis, nihil eorum eſſe* D*iogenis affirmant.* T*ragœdiolas autem ait* S*atyrus* P*hiliſci* A*eginenſis eſſe,* D*iogenis diſcipuli.* S*otion autem in ſeptimo hæc ſola* D*iogenis eſſe ait, de uirtute, de bono, amatoriũ, mendicũ,* τόλμαῖον*, pardum,* C*aſſandrum,* C*ephalionẽ,* P*hiliſcum* A*riſtarchum,* S*iſyphũ,* G*anymedẽ, de uſu epiſtolas.* F*uerũt autẽ quinq́;* D*iogenes.* P*rimus* A*polloniates phyſicus.* E*ius autẽ ſcriptorũ iſtud initiũ fuit,* Q*uicqd eſt quod dicere aggredior, operæpreciũ eſſe uidetur initiũ irrefragabile ponere.* S*ecũdus* S*icyonius qui* P*eloponneſiaca ſcripſit.* T*ertius hic ipſe.* Q*uartus* S*toicus ex* S*eleucia, appellatus eſt autẽ* B*abylonius ob uicinitatẽ.* Q*uintus* T*arſenſis, qui de quæſtionibus poëticis ſcripſit, quas etiam ſoluere nititur.* H*unc uero philoſophũ* A*thenodorus in quinto deambulationũ*

ait, quòd

ait, quòd ungi ſolitus eſſet, lucidum ſemper apparuiſſe.

MONIMVS SYRACVSANVS.

M*Onimus Syracuſanus Diogenis quidē diſcipulus, famulus uero menſarij cuiuſdā Corinthij fuit, ut Socrates tradit. id cum Xeniades qui Diogenem emerat, frequens commemoraret, uirtutem hominis, atq; in dicendo uim admiratus, Monimum in ſui pellexit amorem. Ille enim continuo ſimulata ueſania abijcere monetā, omnēq; menſæ pecuniam cepit, donec à domino repudiatus continuo ſe ad Diogenē contulit. Adhæſit autem & * Crati Cynico ſæpius, cæterosq; id genus ſtudioſe conſectatus. Qua ex re factum eſt, ut eum dominus adhuc magis inſanire putarit. Fuit autem uir eloquens ac doctus, adeo ut Menander comicus ipſius mentionē fecerit in quadā comœdia, quæ Hippocomus inſcribitur, ſic de eo dicens.* *κράτητι, ſiue Crateti.

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος, φιλόσοφος,
Ἀδοξότερος, μικρὸν δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πύρας μὲν οὖν τρεῖς. ἀλλὰ καὶ ἀκόνος ῥῆμα τι
Ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν Δία
Τῷ γνῶθι σαυτὸν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη. *hoc eſt,*
Monimus fuit quidam ſciens uir, ò Philo.
Contemptior quidem, ferens ſed manticam.
Tres ergo peras. uerum ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba, ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeo uero grauis ac conſtans fuit, ut contempta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem ludicra ſen-

*ὁρμῶν. *tentijs ſerijs permixta, de* appetitionibus duo, & exhortatorium.*

ONESICRITVS.

ONeſicritũ quidam Aeginenſem tradunt. Porro Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſsimus. Videtur autem quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cum Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδίαν, *hic Alexãdri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autẽ & ſtylus utriuſq; ſimilimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptũ eſt diſſentit ab archetypo & exẽplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus, cognomẽto Drymus Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus* κλοιὸς *cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus.*

CRATES THEBANVS.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoq; inter ſapientiſsimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterũ Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Bryſonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra,

Πήρη τις πόλις ἐςὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ
Κάλη καὶ πίειρα, περίῤῥυτος, οὐδὲν ἔχουσα.
Εἰς ἣν οὐκ ἐίσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς, παράσιτος
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγγελλόμενος πυγῇσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόροδα φέρει, καὶ σῦκα καὶ ἄρτους.
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης. *hoc eſt,*
Eſt quædam medio conſtructa urbs mantica faſtu,
Pulchra quidem & pinguis, circunflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit, ſtolidus'ue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.

Alia

Allia ſed, panes, ficus, profertq; lupinos,
Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſſima ita ſe habens: Ponito *coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori talenta quinq;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum.* Vocabatur *autem &* θυρεπανοίκτης, *quòd in omnem egrederetur domum & corriperet. Sunt autem & eius hi uerſus:*

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα καὶ μετὰ μουσῶν
Σέμν' ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

Hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantumq; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et quod illi ex philoſophiæ ſtudio acceſſiſſet,

Θέρμων τε χοῖνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. *hoc eſt,*

Chœnix lupini, & cura nullius rei.

Fertur eius & illud: Amorē ſedat fames, ſin minus tēpus, eis uero ſi uti non uales, laqueus. Floruit *circa centeſimā & decimā tertiam olympiadem.* Hunc *ait* Antiſthenes *in ſucceſſionibus, cū in tragœdia quadā cerneret* Telephū *ſportulā tenentē *aliaſq; opulentū ad cynicā philoſophiam prorupiſſe, illumq; patrimonio uendito, erat quippe uir nobilis, cum cōgregaſſet plus quàm ducēta talēta, ciuibus ea diuidiſſe, adeoq; cōſtanter philoſophatū eſſe ut &* Philemon *comicus ipſius mentionem fecerit, ait nempe:*

*τ' ἀλλὰ λυπρόν.

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασύ
Ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. *hoc eſt,*

Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium,
Sed hyeme pannum, ut temperans euaderet.

Refert *autem* Diocles *perſuaſiſſe illi* Diogenē *ut peculiū dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet, iactaret in mare.*

Atque Cratis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ uero à Philippo. Quoſdã ex propinquis ad ſe uenientes, atq; auertere ab inſtituto molientes ſæpenumero baculo perſequebatur, cõſtansq́; perdurabat. Porro *Demetrius* Magneſius *ait depoſuiſſe illũ pecuniã apud trapezitã ea cõditione, ut ſi quidem filij idiotæ eſſent, eam illis redderet: ſin autem philoſophi, plebi diſtribueret, nihilo quippe egere philoſophos.* Eratoſthenes *autem, cum ex* Hipparchia, *de qua dicemus, natus ſibi eſſet filius* Paſicles *nomine, cum iam adultũ ad ancillas adduxiſſe domũ ac dixiſſe, hoc ei paternũ eſſe matrimoniũ. Cæterum mœchorum apud* Tragicos *exilia & cædes eſſe præmiũ, eos uero qui ſcortis cõgrederentur apud Comicos ex luxu & ebrietate in inſaniam uerti. Huius frater* Paſicles *fuit* Euclidis *diſcipulus. Eius facetũ quiddã* Phauorinus *in ſecũdo commentariorum refert. Ait enim cum pro quodã intercederet apud gymnaſij principẽ, eius coxas tetigit.* Illo *indignãte, quid enim, ait ille, nõ'ne et iſta tua ſunt ſicut & genua?* Dicebatq; *poſſibile nõ eſſe inueniri qui lapſus nõ ſit, ſed ueluti in malo punico granum etiã aliquod putridum eſſe.* Cum Nicodromũ *citharœdũ irritaſſet, cæſus in faciẽ eſt. Chartulã itaq; imponens fronti inſcripſit,* Nicodromus *faciebat. Scorta ex induſtria inſectabatur maledictis, unà & ſeipſum exercẽs ad perferẽda conuitia.* Demetrio *Phalereo qui panes ac uinum miſerat, conuiciabatur dicens, utinã & fontes panes ferrẽt. Conſtat igitur aquam bibiſſe.* Ab *Athenienſibus ciuilis iuris peritis arguebatur quòd ſindone amiciretur, quibus ille,* Theophraſtum, *inquit, oſtendã uobis opertum ſindone. non credentibus, induxit illos in tonſtrinam ubi ille tõdebatur, oſtenditq́; lino coopertum.* Cum *Thebis à principe gymnaſij*

flagris

flagris cæſus eſſet, ſiue ut alijs placet, Corinthi ab Euthy crate, ac pede traheretur, ridebat dicens:

Ελκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο. *hoc eſt,*

Protractum pedibus detruſit limine ſacro.

Diocletes *autem pertractum eum à* Menedemo Eretriẽſi *teſtatur.* Nam *cum eſſet decorus & Aſclepiadi Phliaſio uſui eſſe uideretur, tetigit* Crates *illius coxas dicens, intus Aſclepiades, qua ex re indignatũ* Menedemũ *traxiſſe illum, idq; eum dixiſſe.* Zeno *uero* Citticus *in libris de uſu, pellem ouis quoq; inſuiſſe pallio refert, ut eſſet deformior. Erat autẽ & facie turpis, & cum ſe exerceret, ridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere, confide* Crates *pro oculis & corpore reliquo.* Hos *enim uidebis irriſores iamiam & morbo contrahi, & beatum dicere, ſe autem ignauiæ arguere.* Dicebat *autem tandiu philoſophãdum eſſe, donec uideãtur duces exercitus eſſe *aſinarij. Deſertos dicebat eos qui cum aſſentatoribus eſſent, nõ ſecus ac uituli cum inter lupos ſunt: neq; enim cum illis qui bene uelint, neq; cum his, ſed inſidiatores. Cum autem ſentiret ſe morti proximum, inſpiciebat ſcipſum dicens:* * ὀνηλάται.

—Στείχεις δὴ φίλε κύρτων,
Βαίνεις ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὤρην διὰ γῆρας. *hoc eſt,*

—Vadis nunc optime curue,
Vadis ad Orci ædes, longa gibboſe ſenecta.

Erat quippe ex ſenectute curuatus. Alexandro *rogante num uellet reſtitui ac refici patriam ſuam, quid, ait, opus eſt? rurſus enim fortaßis* Alexander *eam alius diruet. Habere ſe patriam contemptum gloriæ & paupertatẽ, quæ in poteſtatem fortunæ nunquam ſint ceſſura,* Diogeniſq; *ciuem eſſe inuidiæ *inſidias non metuẽtis. Meminit ipſius & Menander in Geminis dicẽs:* * ἀνεπιβουλεύτου.

Συμπερι

Cleomenis autem Timarchus Alexandrinus & Echecles. Epheſius, qui & ipſe Theombroton audiuit, à quo Menedemus, de quo poſtea dicemus. Fuit autem inter illos inſignis & Menippus Sinopeus. Capta eſt & illorum uerbis Metroclis ſoror Hipparchia.

HIPPARCHIA.

Hipparchia Metroclis ſoror. Erant autē Maronitæ ambo. Amabat uero Cratis uitam atq; uerba, neque ulla omnino procorum excellentia potuit auelli, nō opibus, non nobilitate, non pulchritudine, ſed hæc omnia ſibi Crates erat, parentibus'que minabatur ſeipſam, niſi huic traderetur, necaturam. Cum igitur Crates à parētibus puellæ rogaretur, uti ab hoc illā propoſito auerteret, poſtquā egit omnia nec perſuaſit, exurgēs omni ſua ſupellectile ante illius oculos expoſita, hic ait ſponſus, hæc eius poſſeßio eſt, ad hæc delibera. Neq; enim eſſe noſtri cōſors poteris, niſi eadē ſtudia attigeris. Elegit continuo puella, ſumptoq; illius habitu unà cum uiro circuibat, & cōgrediebatur in aperto, atq; ad cœnas proficiſcebatur. Quo tēpore & ad Lyſimachū ad conuiuiū uenit, ubi & Theodorū impiū coarguit ſophiſma huiuſmodi obijciēs, quod faciēs Theodorus iniuſte agere nō diceretur, id Hipparchia ſi faciat, facere iniuſte nō dicetur. Theodorus aūt ſeipſum feriens iniuſte non agit, ne Hipparchia quidem Theodorū cædēs iniuſte agit. Tum ille ad id quidem nihil me reſpōdit, ſed illius palliū traxit. Sed neq; territa, neq; turbata eſt Hipparchia, ut mulier, uerū dicēte ſibi illo:

*Τίς τὰς παρ᾽ ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας. hoc eſt, * alias τίνι.

Radios reliquit hæc apud telas ſuos.

Sum equidem, inquit, Theodore, ſed num tibi male de me ipſa ſtatuiſſe uideor, ſi tempus, quod in telis conſumptura

 eram,

eram, diſciplinæ potius impēdi? Hæc & alia innumera de philoſophāte fœmina dicuntur. Fertur & Cratis epiſtolarum liber, in quibus præclare philoſophatur. Stylus ipſe ſæpe Platoni ſimilis uidetur. Scripſit & tragœdias altiſſimo philoſophiæ ſtylo, quale illud eſt,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, οὐ μία μοι στέγη,
Πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος
Ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα. *hoc eſt,*

Non turris una, nec caſa una patriæ
Mihi eſt, ſed uniuerſæ arces terræ, & domus
Parata nobis manſio & cœnacula.

Obijt uetulus, atq; in Bœotia ſepultus eſt.

MENIPPVS PHOENIX.

MEnippus & ipſe Cynicus, patria quidē Phœnix, conditione ſeruus fuit, ut ait Achaicus in ethicis. Diocles autē dominum ipſius Ponticū fuiſſe, Batonēq; uocatum tradit. Cum uero præ cupiditate pecuniæ importunius peteret, Thebanus fieri ualuit. Edidit quidē dignū memoria nihil, at ipſius libri multo riſu referti ſunt, non ſecus atq; Meleagri, qui tempore eius fuit. Refert Hermippus diuturnum fœneratorem fuiſſe, uocatumq; ex re ἡμεροδανειστὴν *tādē. Nāq; nautica uſura fœnerari ſolere, & pignori accipere, ut pecunias cōplures cogeret. Tādē inſidias ꝑpeſſū omnibus priuatū eſſe, ac præ mœrore laqueo ſibi uitā extorſiſſe. Nos autem luſimus in eū hoc carmine.*

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ κρητικὸν κύνα ἡμεροδανειστήν,
Τοῦτο γὰρ ἐπεκλύζετο, οἶσθα μένιππος ἴσως, θήβησιν
Οὗτος ὡς διωρύχθη ποτὲ καὶ πάντ᾽ ἀπέβαλλεν.
Εἰ δὲ ἐνόει φύσιν κυνὸς αὑτὸν ἀπεκρέμασεν. *hoc eſt,*

Phœnicem genere, ſed Creticum canem diuturnum fœneratorem,
Sic enim uocabatur, noſti Menippū forſitā, ut Thebis

Ille perſodiebat olim,& omnia profligabat.
Si autem canis naturam nouiſſet, ſe ſuſpendiſſet.
Quidã eius libros non ipſius eſſe,ſed Dionyſij & Zopy- ri Colophoniorũ tradũt, qui iocãdi cauſa cõſcribẽtes ue- lut cenſori idoneo dederũt. Fuerunt autem Menippi ſex: Primus qui de Lydis ſcripſit,Xanthũq; breuiauit.Secun- dus hic ipſe.Tertius Stratonicus ſophiſta,ex Caria oriun dus. Quartus ſculptor. Quintus et ſextus pictores,utroſq; memorat Appollod. Cynici aũt uolumina XIII.*ſunt. Ne- niæ,teſtamẽta,epiſtolæ cõpoſitæ ex deorũ pſona, ad phy ſicos & mathematicos, grãmaticoſq;, et Epicuri fœtus, et eas quæ ab ipſis religioſe colũtur * imagines, et alia.* *εἰκάδας.

MENEDEMVS.

MEnedemus Coloti Lampſaceni diſcipulus fuit. Hic, ut ait Hippobotus,in tantum*prodigioſæ ſuperſti tionis uenerat,ut ſumpto habitu furiæ circumiret, dicens ſpeculatorẽ ſe ex inferno ueniſſe ijs qui peccarent, ut de- ſcendens hæc ibi dæmonibus renũciaret quæ uidiſſet. Ve- ſtis autẽ talis erat pulla tunica talaris, aſtricta puniceo balteo, pileus arcadicus capiti impoſitus habens intexta elementa XII.*cothurni tragici, barba prolixa, uirga in manu fraxinea. Atq; iſtæ quidẽ uitæ ſunt ſinguli cuiuſq; Cynicorũ.Subijciẽda nũc et quæ in genere illis uiſa ſunt. Siquidẽ et ſectã hãc philoſophiæ eſſe iudicamus,nõ ut qui dam uolunt,cõſtantiam uitæ. Placet ergo illis rationalem naturalemq; philoſophiam tolli oportere, ab Ariſtone Chio nõ diſcedentibus moraliq; ſoli intendi, quodq; ple- riq; Socrati, hoc Diocles Diogeni inſcribit, hunc aſſe- rens dixiſſe inquirendum, *τερατείας. *ἐμβάται.

Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ᾽ ἀγαθόν τε τέτυκται. hoc eſt,
Quid domibus noſtris praui rectiq; geratur.

r 2 Repud

Repudiant & diſciplinas liberales. Denique neq; diſcendas literas dixit Antiſthenes, *ne frugi effecti peruerterentur alienis.* Tollunt *& geometriam & muſicā, & cætera id genus.* Nempe enim *&* Diogenes *cuidam oſtendēti ſibi* ὡροσκοπῖον, *utile ſane inuentum ait, ne priuemur cœna. Ad eum uero qui muſicam oſtentabat ait,*

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις
Εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖς καὶ τερετίσμασιν. *hoc eſt,*
Magnæ reguntur urbes nam prudentia:
At una cantu non queat regi domus.

Placet *eis & finem eſſe ſecūdum uirtutem uiuere, ut* Antiſthenes *ait in* Hercule, *quemadmodum &* Stoici. Nam
*κυνισμός. *ſocietas quædam eſt inter has duas ſectas, unde &* *Cyniſmum *dixere breuem ad uirtutem uiam, atq; ita uixit &* Zeno Citticus. *Placet itē eis ſimplex & parabilis uictus,*
*αὐτάρκεις. *quippe qui* **ſobrijs cibarijs utuntur, & ſolis pallijs. Diuitias, gloriam nobilitatemq́; contemnunt. Pleriq; etiam herbis & aqua tantum frigida utuntur, operimentisq́; forte oblatis & dolijs, ſicuti* Diogenes, *qui dicebat deorū eſſe proprium nihil indigere, eorū uero qui dijs eſſent ſimiles minimis egere. Virtutem dicunt eſſe docibilē, ut in* Hercule *ait* Antiſthenes, *eſſeq; minime reijciendum, ſed ſtudioſe*
*φίλον τῷ ὁμοίῳ. *colendum, ac ſine peccato ſapientem, &* **ſimuli amicum fortunæ quoq; nihil permittendum. Quæ uero inter uirtutem & uitia ſunt, indifferentia, ut* Ariſto Chius, *appellant.* Et iſti quidem Cynici fuere. *Veniendū nunc ad* Stoicos, *quorum princeps fuit* Zeno Cratis *diſcipulus.*

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOphorum, uita Liber Septimus.

ZENO CITTICVS.

ZENO Mnaſij ſiue Demei filius Citti-
cus ex Cypro, Græca ciuitate Phœnici-
bus accolis. Collo fuit in alterã partem
inclinatiore, ut refert Timotheus Athe-
nienſis in lib. de uitis. Appollonius autẽ
Tyrius, gracili corpore, ſtatu procero, & atra cute fuiſ-
ſe illum autor eſt. Vnde illum quidã, ut Chryſippus in v. *κληματίδα.
prouerbiorũ ait, Aegyptiũ* palmitẽ dixit. Crura habuit
turgida & imbecilla infirmaq;. Icc irco & Perſæus in cõ-
mentarijs conuiualibus, ipſum refert cõplures cœnas decli-
naſſe. Veſcebatur perlibẽter ficubus* recẽtibus atq; ad ſo- *χλωροῖς.
lem paßis. Auditorq́;, ut dictũ eſt, Cratis fuit. Deinde Stil-
ponem etiã audiſſe & Xenocratẽ decẽnio perpetuo non
deſunt qui affirmẽt, ſicut Timocrates in Dione. Polemo-
nis itidem frequentaſſe auditoriũ. Porro Hecaton & Ap-
pollonius Tyrius in primo de Zenone lib. ſcribit, cũ ora-
culum cõſuluiſſet, quo pacto uiuere optime poſſet, reſpon-
diſſe deum, ſi mortuis cõcolor eſſet. Quod ille cum intelle-
xiſſet, ſe ad legẽdos antiquorũ libros magno cõtuliſſe ſtu-
dio. Deniq; Cratis hoc modo familiaritate uſus eſt. Purpu-
rã ex Phœnicia mercatus aduectãs ad Pireũ naufragium
fecit. Ea iactura ſubtriſtior factus Athenas aſcẽdit annos
triginta natus, ſeditq; iuxta librariũ. Legente autẽ illo ſe-
cundũ Xenophontis cõmẽtariorum, delectatus ille, & iam
lætior ſciſcitatur, ubi nã eiuſmodi uiri morarẽtur. Oppor-
tune tunc prætereunte Crate, digito illũ bibliopola oſten-

dens,hunc,inquit,ſequere.Ex eo iã Cratis auditor factus eſt,aptiſſimus alioqui ad Philoſophiã,uerũ uerecundior, quàm ut ſe ad impudẽtiã cynicã cõferre poſſet.Id ubi animaduertit Crates,curare etiam in hoc illũ ſtudens, ollam lenticula refertã dedit ut per Ceramicũ ferret.Cũ autẽ uideret pudeſcere illũ ac ſe præ uerecundia tegere, baculo ictam perfregit ollam. Illo fugiẽte & lenticula per crura defluẽte,quid, inquit,fugis puniceolum?nihil mali paſſus es.Aliquãdiu igitur audiuit Cratem.Quo tẽpore cũ ſcripſiſſet de repub.quidã iocãtes aiebant, in cauda canis illum ſcripſiſſe. Præterea ſcripſit & iſta,de uita ſecundum naturã:de appetitu, ſiue de hominis natura:de perturbationibus,uel de uitijs,de officio,de lege,de*Græca peritia

*παιδείας. de aſpectu,de toto,de ſignis,Pythagorica,uniuerſalia,de dictionibus, Problematũ Homericorũ quinq;, de poëtica auditiõe. Eſt ipſius itẽ & ars & ſolutiones & argumenta II.cõmentaria Cratis moralia, atq; iſti quidẽ libri eius ſunt. Poſtremo diſceſſit, & quos prædiximus audiuit ad XX. annos,ubi & illũ dixiſſe ferunt, Tunc ſecũdis uentis nauigaui, quando naufragiũ feci. Alij ſub Crate hoc dixiſſe aiunt,Quàm bene fortuna facit,quæ nos ad philoſophiã impellit. Alij dũ Athenis diuerſaretur,audito naufragio dixiſſe illũ ferũt, Recte ſane egit fortuna, quæ nos ad philoſophiam impulit. Quidam depoſito Athenis onere, ſic demũ ad philoſophiã fuiſſe conuerſum. Vertens igitur ſe ad porticũ uariã,quæ & πεισιανάκτιΘ appellabatur, & ex uaria & multæ ſciẽtiæ pictura Polygnoti ποικίλη, orationẽ formabat,uolẽs et locũ illũ ſtabilẽ facere,nullisq; ſeditionibus ultrà uiolabilẽ.Nãq; ad M. CCCCXXX.ciues ibi fuerãt necati. Eò igitur ad illũ audiendũ diſcipuli iã cõfluebãt,atq; ideo Stoici uocati ſunt etiã qui ab ipſo

antea

antea Zenonij appellabãtur, ut Epicurus in epiſtolis ait. Siquidẽ & ante illũ Stoici qui in illa morabantur, poëtæ dicti erãt, ut ait Eratoſthenes in VIII. *de antiqua comœdia, à quibus multũ incremẽti ea appellatio accepit. Enim uero ſummo in honore apud Athenienſes habebatur Zeno, adeo ut urbis ac mœniũ apud illũ claues deponerent, coronaq́; aurea, & ærea imagine honorarẽt. Hoc autem & ciues ipſius feciſſe ferũt, magno ſibi ornamẽto fore uiri imaginẽ exiſtimãtes. Amplectebãtur illũ & Sidonij Citti ci. Suſcipiebat illũ & Antigonus, & ſi quando Athenas cõtẽdiſſet, auditor eius erat, multumq́; orabat ut ſe ad eũ cõferret. Id ille non paruit quidẽ ipſe, cæterum Perſæum unum ex familiaribus miſit Demetrij filiũ genere Citticum, qui olympiade* CXXX. *florebat, Zenone iam ſene. Eſt autem hic exemplum epiſtolæ Antigoni, ut refert Apollonius Tyrius in his quæ de Zenone ſcripſit.*

REX ANTIGONVS ZENONI PHIL. S.

E G O *fortuna me quidem & gloria uitam tuã anteire exiſtimo, cæterum diſciplinis ſtudijsq́; liberalibus & perfecta felicitate quam tu poſſides, longe abs te præcelli ſentio. Quocirca te orare ſtatui, uti ad me proficiſcaris, id mihi perſuadẽs te preces meas minime irritas fieri paſſurũ. Tu igitur modis omnibus enitere, ut tuo cõtubernio fruamur, certo ſciens, nõ mei tãtum, ſed omniũ ſimul Macedonũ eruditorẽ fore. Nã qui Macedoniæ regem erudit, atq; in uirtutẽ imbuit, eum & ſubditos quoſq; inſtruere ad fortitudinẽ & probitatem, certũ eſt. Nã cuiuſmodi fuerit dux, tales ut plurimũ ſubditos fieri neceſſe eſt. Vale.*

Ad hæc Zeno ita reſpondit:

ZENO ANTIGONO REGI S.

AMPLECTOR *tuum tam uehemens diſcẽdi ſtudium, quod ueram, utilem atq; neceſſariã, nõ popularem & quæ ad peruertẽdos mores tendit, eruditionẽ apprehẽdere inſtituis. Qui enim philoſophiæ amore ac ſtudio tenetur, declinatq; celebrem illam & uulgarẽ uoluptatem, quæ quorundam adoleſcentulorum animos effœminat, eũ non natura modo nobilitatem tueri, uerum quidem uirtutis quoq; inſtituto manifeſtum eſt. Porro liberali ac nobili ingenio ſi adijciatur modica exercitatio, neq; deſit præceptoris copia, mature ad perfectam uirtutis euadit frugem. Equidem niſi ſenectus mihi obſiſteret, ſum enim octogenarius corpusq; præterea inualidum, ipſe ad te uenirem, ut iubes. Quia uero id non datur, quoſdam ex contubernalibus meis ad te mitto, qui animi bonis me minime inferiores ſunt, & corporis etiam commodis exuperant. His ſi tu ſtudioſe congrediare, nihil quod ad perfectam pertinet beatitudinem deſiderabis. Vale.*

Miſit autem Perſæum quẽ prædiximus, Thebanumq; Philonidam. Vtriuſq; horum Epicurus mentionem facit in epiſtola ad Ariſtobulum fratrem, congreſſosq; Antigono memorat. Placuit Athenienſium quoq; de illo decretum, quoniam eſt memorabile ſubnectere. Eſt autem eiuſmodi decretum: Arrenida principe Acamantidis tribus, πρυτανείας *quinto magiſtratu Auguſti decima, magiſtratus decimatertia præſidentium concio rata decreuit, Hippio, Cratiſtoteles Xympeteon & cæteri primarij, Thraſo Thraſonis filius Anacenſis dixit, Quoniã Zeno Mnaſæi filius, Citticus, complures annos in ciuitate philoſophè uerſatus eſt, atque in omnibus uir bonus eſſe perſtitit, ac iuuenes qui ad illũ diſciplinæ cauſſa cõuenerũt ad uirtutẽ & frugalitatem* πρόεδροι.

galitatem

galitatem exhortando, ad ea quæ ſunt optima intendit, uitam ſuam uerbis ac doctrinæ ſuæ conſentaneam exemplar omnibus præponens, bona fortuna uiſum eſt plebi laudare Zenonem Mnaſæi filium Citticum, & aurea corona rite ac legitime ornare propter ſingularem eius uirtutem & temperãtiam. Prætereá que conſtruxere illi ſepulturam in Ceramico publice. Coronæ autem faciendæ exædificandi'que tumuli plebem iam quinque uiros ex Athenienſibus eligere qui curam habeãt. Decretumq́; hoc ſcribam plebis inſcribere columnis duabus, licereq́; ſibi alteram in Academia, alteram in Lycio ponere. Sumptus uerò columnarum diſtribuere eum qui negotijs præeſt, ut omnes intelligant Athenienſium plebem bonos uiros & uiuos & defunctos honorare. Ad huiuſmodi autem ſtructuram electi ſunt Thraſo Anacæus, Philocles Piræus, Phædrus Anaphlyſtius, Melon Acarneus, & Mycythus Sympalleteus. Hoc exemplar decreti fuit. Refert autem Antigonus Cariſtius ipſum ſe non negare Citticum. nam cum unus eorum è numero fuerit, atque in columna deſcriptus ſit, qui ad lauacri ſtructurã contulere Zenonis philoſophi, ut etiam Citticus adijceretur orauit. Cum uerò feciſſet aliquando * uaſculo cauum operculum, circunferebat pecuniam, ut Crates præceptor promptum haberet ac paratum neceſſarium uictum. Aiunt illum plus quàm mille talenta habuiſſe cum uenit in Græciam, eaq́; nautis fœnerari ſolitũ. Edebat modice panem & mel, et ſuauis uini paululum bibebat. Pueris ſemel fere aut bis uſus eſt, & ancillula quadã, ne ſexum odiſſe uideretur. Eandẽ quoq; domum ipſe & Perſæus unà habuit. Is cũ aliquãdo tibicinã mulierẽ ad eum induxiſſet, ab ſe raptam ad Perſæum abduxit, eratq́; ad illũ aditus

*λυκύθῳ.

*facilis, neque ipſe difficile quò quiſq; uellet circundeba-tur, adeo ut ſæpe apud eum Antigonus cœnaret rex, atq; ad Ariſtoclem citharœdũ ad cõuiuiũ cum illo unà itabat. Senſim tamen id euitaſſe traditur, ac declinaſſe, ne nimis eſſet popularis, adeo ut in ſummo gradu conſideret deuitans uel alterã perturbationis partẽ. Neq; uerò cũ pluribus quàm duobus uel tribus ambulabat. Quibuſdã uerò, ut Cleantes ait in libro de ære, iubebat æs dare, circũſtantes uti ne ſibi moleſti eſſent. Cũ circunſtarẽt eũ multi cõfertiq;, oſtẽdens in porticu in ſummo ligneã aræ circunferẽtia, Hæc, ait, aliquãdo in medio erat expoſita, quia uerò impedimento erat, ſeorſum poſita eſt. Vos igitur uoſmet ex medio tollẽtes munus moleſtiarũ nobis exhibebitis. Demochare autẽ Lachetis filio ſalutante illũ, atq; dicente, ſi quid opus haberet dictur ũ ſe ac ſcripturũ Antigono præbituro omnia, indignatus poſtea illi congreſſus non eſt. Fertur autem poſt Zenonis mortem Antigonum dixiſſe, quale ſpectaculum perdidi. Vnde & Athenienſibus per Thraſonem legatum, ut in Ceramico illi ſepulturam facerent, petijt. Interrogatus autẽ cur illum adeo admiraretur, quia, inquit, cum illi à me multa & magna ſæpe data ſint, nunquam * emollitus eſt, neque humilis apparuit. Erat autẽ & ad inquirendũ ſolers, ſubtilisq; in omnibus ac diligens. Vnde & Timon in Silis de eo ita ſcribit:*

* ἰχαυνώθη.

Καὶ φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔῤῥει γύργαθος αὐτῆς
Μικρὸς ἰὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο. *hoc eſt,*
Vidi & in umbroſo faſtu Lichnogram Phœniſſam
Omnia quæ cuperet, ſed hiabat gyrgathus eius
Diſtillans, & cui ſcindapſo erat inferior mens.

Diligenter autem & accurate cum Philone dialectico ſe

exerc

exercebat, atq; unà uacabat. Vnde non minori admira-tioni apud iuniorem Zenonem eſt habitus, quàm Diodo-rus præceptor eius. Erãt autem cum ipſo * nudi ſordidiq́; homines, ut ait Timon: *γυμνορύπαροι.

Ὄφρα πενεστάων σύναγεν νέφος, οἳ περὶ πάντων
Πτωχότατοί τ' ἔσαν, καὶ κουφότατοι ἀστῶν. hoc eſt,

Vnam in congeriem donec cumularet egenos,
Qui leuitate, ſimul ſuperarent ſordibus omnes.

Enimuero geſtus ipſius ſubtriſtis grauisq; & acer fuit. Vnde & rugabat frontẽ, & ora contrahebat. Vili præterea ualde apparatu erat, et qui barbaricã tenuitatẽ redoleret, idq; ſub prætextu frugalitatis faciebat. Si quẽ obiurgaſſet, circunciſe id ac breuiter, neq; nimium, ſed uelut ex lõginquo faciebat, ut exẽpli gratia de eo qui ſe nimio ſtudio cõponeret aliquãdo ait. Cum enim ille uehiculum quoddã lente ſegniterq; tranſcenderet, merito, inquit, ſuſpectum habet lutũ, neq; enim ſe in illo ueluti in ſpeculo intueri poteſt. Cũ uerò Cynicus quiſpiam oleum ſe in uaſculo non habere diceret, atq; ab eo poſtularet, ſe minime daturum aſſeuerauit, abeuntẽ uerò animaduertere iuſsit, uter eſſet impudẽtior. Cũ eſſet autẽ in amaſium Chremonidẽ affectus, ipſo et Cleanthes aſsiſtẽtibus ſurrexit, cũq; admiraretur Cleanthes, ait, & medicos audio dicentes, præclarũ eſſe ad tumores quoſq; remediũ quietẽ. Duobus in cõuiuio iuxta ſe recũbentibus, cũ is qui ſibi adiacebat, inferiorẽ ſociũ * pulſaret pede, ipſe hũc pulſauit genu, cõuerſo illi, quid ergo, ait, illũ abs te pati arbitraris qui ſub te eſt? Ad eum qui pueros amabat, neq; magiſtros habere ſenſum ait, ſi ſemper inter pueros uerſentur, neq; illos. Dicebat autem * eruditorum ſermones & imperfectos Alexandriæ pecuniæ ſimiles eſſe. Nam gratos quidẽ oculis, ac pi *σκιμαλίζοντος. *ἀσολοίκων.

ac pictos monetæ inſtar, nihilo tamen eſſe meliores. Eos uerò qui ſecus eſſent, tetradrachmis Atticis aßimulabat, temere quidem ac ruſtice inciſis, ſed qui pictam orationē ſuperare poßint. Ariſtone autem diſcipulo non ſatis ingenioſe multa, quædam etiam temere procaciterq; diſſerente, poßibile non eſſe, inquit, ita dicere, niſi ebrius te genuiſſet pater. Vnde ipſum etiam loquacem appellabat. Breuis ipſe in loquendo & circunciſus. * *Edaci cuidam nibil oſoniorum ſocijs inter conuiuandū relinquenti, appoſitum ingentē piſcem ſuſtulit, ſolusq; comedere uelle uidebatur. Cum ille in eum intueretur, quid ergo, ait, ſocios quotidie tolerare arbitraris, ſi tu meam edacitatē ferre nō uales? Adoleſcentem inſtantius quàm per ætatem conueniret, quiddam inquirentem, admoto ſpeculo iußit inſpicere: rogauit deinde num ſibi uideretur ei faciei cōgruere tales quæſtiones. Dicente quodam Antiſthenis ſibi cōplura minime placere, adducto in medium Sophoclis teſtimonio, rogauit, num illi bene quædam etiam habere uiderentur, illo ſe neſcire dicente, non puderet, inquit, ſi quid ab Antiſthene male dictum ſit, hoc indagare & memoriter tenere, ſi quid uerò boni, negligere neq; meminiſſe? Cuidā breuia eſſe philoſophorum * dicta aſſerenti, uera, inquit, loqueris, oportet nempe, ſi fieri poßit, breues eſſe illorum & ſyllabas. Dicente quodā de Polemone, quòd alia proponeret & alia loqueretur, ſubſtomachans, quanti enim, inquit, faciebat quæ dabātur? Operæpreciū eſſe dicebat, eū qui diſputaret, in morē hiſtrionū uoce uiribusq; magnū eſſe, os tamē aperire nō debere immodice, qd' ij faciūt qui plurima loquuntur quidem, ſed ea bene dicere non poſſunt. His qui bene dicerēt, locum minime relinquendum, ueluti præclaris artificibus in ſpectando. Contrà uerò*

*Ἡοφάγῳ.

*λόγια.

audit

auditorem ſic eis quæ dicuntur intentum eſſe oportere, ut nõ uacet illi ad notas faciendas. Adoleſcenti loquacio=*ri, aures, inquit, tuæ, in linguam cõfluxere.* Formoſo cui=*dam dicenti, non uideri ſibi amaturum ſapientem, nihil, ait, uobis formoſis eſſet infelicius.* Dicebat et *philoſopho=rum plurimos, multis in rebus eſſe inſipientes, in paruis *fortuitisq́; imperitos.* Adijciebatq́; Capheſij illud, *qui cũ* *τυχηρά. *animaduerteret quendam ex diſcipulis inflatum atque turgidũ, percutiens dixit, nõ ſi magnus fueris, bonus eris, ſed ſi bonus, magnus.* Adoleſcente quodam *audacius lo=quente, dicere, inquit, nõ poſſum adoleſcẽs quæ occurrũt mihi.* Rhodio cuidam *formoſo atq; diuiti, cæterũ ad aliud nihil utili, cum nollet recipere eum ad philoſophiam, pri=mo quidem ſuper gradus conciſos ſedere illum iuſſit, ut abollam fœdaret, deinde uerò in pauperum locum intro=duxit, ut inter pannos eorum uerſaretur, poſtremo receſ=ſit adoleſcẽs.* Nihil *faſtu eſſe indecentius dicebat, id quod tum in cæteris, tum in iuuenibus maxime.* Monebat *non circa uoces & uocabula memoriam, ſed circa intelligen=tiam mentem exercere oportere, ut ne ueluti * lixaturam quandã aſſumamus.* Cõuenire *maxime iuuenibus dicebat in omnibus uti ſumma honeſtate, habitu, inceſſu, amictu. habebatq́; ſemper in ore* Euripidis de Capaneo *uerſus,* Græce ἑψῆν σκευασίαν.

Βίος μὲν ἦν αὐτῷ, ἥκιστα δ' ἐν ὄλβῳ γαῦρος ἦν,
Φρόνημα δ' οὐδὲν μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ. hoc eſt,

Erat quidẽ illi unde uiueret, ſed fortuna nõ efferebatur.
Neq; maiori faſtu erat quàm quiuis pauper.

Dicebat *ad perceptionem diſciplinarum nihil eſſe alie=nius poëtica, nullus'que nos rei maiorem inopiam perpe=ti, quàm temporis.* Interrogatus *quis eſſet amicus, alter, inquit, ego.* Seruum *in furto, ut aiunt, deprehenſum uer=*

berabat

berabat, cumq́; ille diceret, fatale mihi erat furari, & cædi, inquit. Pulchritudinem dixit uocis florem eſſe, alij uerò pulchritudinis uocem. Cum familiarium cuiuſdam iuuenem luentem aſpexiſſet, uideo, inquit ad illum, tui furoris ueſtigia. Cuidam unguentis delibuto, quis ait, mulierem olet? Dionyſio cuidam quærenti cur ſe ſolum non corrigeret, quia, inquit, tibi minus credo. Inepta, & nihil ad rem loquenti adoleſcentulo, idcirco, inquit, aures habemus duas, & os unum, uti plura audiamus, loquamur pauca. In conuiuio tacitus ſedebat, percontanti cauſam, nuncia, inquit, regi adeſſe quẽdam, qui tacere ſciat. Qui autem interrogabant legati à Ptolemæo aduenerant, & diſcere cupiebant quid de illo regi nunciarent. Interrogatus quonam eſſet animo aduerſus maledicta, dixit, uelut ſi legatus abſque reſponſo remittatur. Refert Apollonius Tyrius, quod cum Crates eum per pallium à Stilpone retraheret, dixerit, ô Crates commodiſsime auribus philoſophũ teneas. Cũ igitur perſuaſeris, tum illũ trahe. Nam ſi per uim egeris, corpus quidem apud te, ſed animus apud Stilponem erit. Verſatum ill[illegible] & cũ Diodoro, Hippobotus autor eſt, apud quẽ et dialecticæ ſtuduit. Iam uerò proficiens atq; prouectus Polemonis frequentabat auditorium* calcandi faſtus cauſa. Deniq; illũ dixiſſe ferunt, Nõ latet nos Zeno te per horti ianuas irrepere furariq; dogmata, eaq; Phœnicum more induere. Fertur cũ dialecticus ſibi ſeptem ſpecies dialectices θερίζοντα ſermone demonſtraſſet, interrogaſſe quidnam ſibi mercedis dari uellet, poſcentiq; centum, ducẽtum dediſſe, tanto diſcendi amore tenebatur. Aiunt illum primum καθῆκον, id eſt, officium uocaſſe, librum'que de illo ſcripſiſſe. Heſiodi item uerſus mutare ſolitum in hanc ſententiam:

* ἀτυφίας ἕνεκα.

χεῖνΘ-

Κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.

Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ. *hoc eſt,*

Optimus ille quidem qui paret recta docenti,

Nec malus ille, poteſt qui per ſe noſcere cuncta.

Præſtantiorē enim eum eſſe, qui bene quod dicitur audire poßit, atque eo uti, quàm qui per ſeipſum omnia aſſequitur, huic enim ſolum adeſſe intelligentiā, qui uerò obtemperet, ineſſe præterea et effectum. Rogatus cur ſeuerus cū eſſet, in cōuiuio tamen hilareſceret, & lupini ait, cum ſint amari, perfuſi tamē aqua dulceſcunt. Porrò Hecaton ſcribit in ſecundo chriarum, eiuſmodi conſortia non illibēter admittere ſolitum, ac dicere melius eſſe pedibus quàm lingua labi, bene paulatim aliquid fieri nō parum eſſe. Hoc alij Socratis dicūt. Erat autem patientißimus, & ſimplicißimi uictus, crudisq; tantū cibis utebatur, & tenui pallio, ita ut de illo diceretur:

Τὸν δ' οὐκ ἂρ χειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος ἀπείρων

Οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνὴ,

Οὐχ ὥς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ' ὅγ' ἀτειρὴς

Ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ ἦμαρ. *hoc eſt,*

Hunc non acris hyems domuit, non frigidus imber,

Non ſolis radij, non uis teterrima morbi,

Non quicquid uulgo precioſum, inuictus at unus

Inſtabat grauibus ſtudijs, noctesq; diesq;.

Comici tamen imprudentes hunc dū uituperant, laudant. Namq; Philemon in comœdia philoſophi ait:

Εἰς ἄρτον ὄψον ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.

Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ

Πεινῆν διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει. *hoc eſt,*

Cum pane caricas uorat, & aquam bibit,

Exercet ignotum philoſophiæ genus,

Docet

Docet eſurire, dehinc auditores capit.

Alij Poſidippũ putant. Iam uerò ferme et in prouerbium abijt illud, ut diceretur de eo, Continentior Zenone. Sed & Poſidippus ait in tranſlatis, Itaque diebus decem Zenone continentius. Re enim uera omnes præcedebat formæ excellentia, & honeſtate, magnaq; per Iouem felicitate. Quippe nonageſimo octauo ætatis anno uita exceßit incolumis, atque integer, ac ſine morbo. Perſæus autem in ſcholis moralibus ſeptuaginta duorum annorum migraſſe tradit ex uita. Athenas quippe conceßiſſe ætatis anno XXII. Quinquaginta uerò & octo annos ſcholæ præfuiſſe Apollonius autor eſt. Sic autẽ obijt. Cum abiret è ſchola, offendit, digitumq; perfregit. Manu uerò terrã feriens, dixit illud ex Niobe,

Ἔρχομαι· τί μ' ἀΰεις; *hoc eſt,*

En adſum, quid me oro, uocas?

Continuoq; ſe ſtrangulans interijt. Athenienſes autẽ illũ in Ceramico ſepelierunt, decretisq; quæ ſuprà prædiximus, honorauerunt, uirtutis illi teſtimonium addentes. In quem Antipater Sidonius ſic ſcripſit:

Τῆνος ὅδε Ζήνων Κιτίῳ φίλος, ὃς ποτ' Ὄλυμπον
  Ἔδραμεν, οὐκ ὄσσῃ Πήλιον ἀνθέμενος.
Οὐδὲ τάγ' Ἡρακλῆος ἀέθλια, τὰν δὲ ποτ' ἄστρα
  Ἀτραπὸν μοῦνος εὗρε σαοφροσύνας. *hoc eſt,*

Hic Zeno ille decus patriæ, qui nuper olympum
  Scandit, nec Oſſæ Pelion impoſuit,
Geſta etenim magni non Herculis iſta, ſed altam
  Virtute inuenit ſolus ad aſtra uiam.

*Zenodotus Stoicus * Zenonis diſcipulus aliud ſcripſit in hanc ſententiam:*

*Διογένους, Diogenis.

Ἔκτισας, αὐτάρκειαν ἀφεὶς, κενεαυχέα πλοῦτον

Ζῆνον

Ζήνων σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.
Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, συνεθλύσω δὲ προνοίᾳ
Αἵρεσιν ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας.
Εἰ δὲ πάτρα φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος ἦν καὶ ὁ Κάδμος
Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα. hoc eſt,

Vixiſti frugi, ſpreto prædiuite luxu
Spectandus, cano Zeno ſupercilio.
Pugnaſti ingenio, inueniſti maſcula uerba,
Et tibi libertas dulcis amica fuit.
Si patria es Phœnix, quid tum? nam Cadmus & ipſe
Phœnix, cui debet Græcia docta libros.

In genere autem de omnibus Stoicis Athenæus epigrammatum ſcriptor hoc edidit:

Ὦ στωικῆς μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα, καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. hoc eſt,

O Stoicæ gnari ſectæ, quàm inſignia ueſtra
Dogmata, quæ ſacris ſcribitis in tabulis.
Eſſe bonum unam animi uirtutem, ſola tuetur
Quòd ualidas urbes, quodq́; ea ſola homines.
Aſt alijs uitæ ſcopus eſſet ſpurca uoluptas,
Vna egit pulchræ filia Mnemoſynes.

Diximus iam quemadmodum Zeno è uita diſceſſerit, atq; in pammetro noſtra ſic de eo ſcripſimus,

Τὸν κιτιέα ζήνωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρως
Πολλὰ καμὼν ἐλύθη, οἱ δὲ μένων ἄσιτος
Οἱ δ' ὅτι προσκόψας ποτέ φη, χερὶ γαῖαν ἀλοιήσας
Ἔρχομαι αὐτόματος δὴ τί με, τί με καλεῖς. hoc eſt,

Cittenſem uarie extinctum Zenona loquuntur,
Hi confectum annis, hi periiſſe fame.
Aſt alij dixiſſe ferunt lapſu male læſum,
Ecce tibi ultro adſum, quid me ita quæſo uocas?

*Nam nonnulli ita mortuum aſſerunt, atq; de eius morte hæc dicta ſint. Refert Demetrius Magneſius in æquiuocis Mnaſeum huius patrē ſæpe utpote mercatorē Athenas aduentantē cōplures Socraticos libros Zenoni adhuc puero aduexiſſe. Iamq; tunc in patria philoſophiæ deſiderio flagrantē Athenas profectū Crati congreſſum eſſe. Videtur autē, inquit, & ipſe circa negationes errantium finē ſtatuiſſe. Sed & per capparim, ait ille, iurabat ſicut & Socrates per canem. Quidā tamen, ex quibus eſt Caſſius Scepſius, in plurimis Zenonem accuſant. Primò quidem quòd diſciplinas liberales inutiles denunciet, in principio ſuæ reip. Secundò quòd inimicos & hoſtes & ſeruos & alienos ſibijnuicē dicat omnes qui * probitati ſtudeant, & parentes filiorū, & fratres fratrum, & propinquos propinquorū. Rurſuſq; in rep. commendat ciues, & amicos, & propinquos, ac liberos ſolos eſſe qui ſint ſtudioſi. Stoicis itaq; parentes ac liberi inimici ſunt, nō enim ſunt ſapientes. Vxoreſq; cōmunes itidem in rep. ſtatuat, ac ſecundū ducētos, neq; ſacra, neq; iudicia, neq; gymnaſia in urbibus conſtrui permittat, atq; ita de moneta ſcribat. Nummum uerò neq; cōmutandi gratia, neq; peregrinationis cauſa parari arbitrandū eſt, eandemq; ueſtē uiros ac mulieres indui præcipiat, nullāq; corporis nudare partē. Porrò hanc eius eſſe remp. & Chryſippus in libro de rep. ſcribit. De amatorijs itē diſſeruit in principio libri, qui inſcribitur, ars amatoria. Similia idētidē ſcribit in diatribis. Huiuſmodi quædā ſunt apud Caſſium, itemq; apud*

* σπουδαίους.

apud Heſidorum rhetorē Pergamenum qui etiam expun ͨta ac eraſa ait ex libris quæ male ſentirent, ac dicerent Stoici ab Athenodoro Stoico, cui cōmiſſa erat ſeruanda bibliotheca Pergamena, deinde reinſerta eſſe deprehenſo ac periclitante Athenodoro. Hactenus de his quæ illi fuerunt obiecta. Fuere autem octo Zenones. Primus Eleates, de quo dicemus. Secundus hic ipſe. Tertius Rhodius, qui locorū ſcripſit hiſtoriā. Quartus hiſtoricus, qui Pyrrhi in Italia ac Sicilia geſta cōſcripſit, epitomenq́; Romanarū, & Carthaginienſiū rerū. Quintus Chryſippi diſcipulus, qui libros quidē ſcripſit perpaucos, ſed cōplures diſcipulos reliquit. Sextus medicus Herophilius, intelligētiæ acumine potius, quàm ſcriptura clarus. Septimus grāmaticus, cuius inter cætera etiā epigrāmata feruntur. Octauus Sidonius genere, philoſophus Epicureus, ſenſu & elocutione clarus atq; apertus. Zenonis uerò diſcipuli fuere complures, hi tamē nobiliores, Perſæus Demetrij filius Citticus. Hunc alij quidē neceſſarium, alij uerò famulum illius tradunt, unumq́; ex his qui ad ſcribendos libros miſſi ſibi ab Antigono fuerant, cuius & filij Alcyonei nutritor fuerit. Eius igitur experimentū cum aliquando capere Antigonus uellet, falſo ſibi nunciari fecit prædia ſua ab hoſtibus fuiſſe direpta, & cum triſtior effectus eſſet, uides, inquit, diuitias non eſſe indifferentes. Feruntur eius iſta uolumina: de regno, Laconica reſp. de nuptijs, de impietate, Thyeſtes, de amoribus, Exhortatorij, διατριβῶν, χρειῶν, IIII. cōmētaria, in Platonis leges VII. Ariſto, Miltiades Chius qui ἀδιαφορίαν, hoc eſt, indifferentiā inuexit, Herillus Chalcedonius, qui finē dixit eſſe ſcientiam. Dionyſius qui in uoluptatē tranſtulit. Nam ob uehementē lippitudinem grauabatur iam dolorem dicere indifferentē. Fuit

*autem Heracleotes. Sphærus Boſphoranus, Cleãthes Phanij filius Aſius, qui illi in ſchola ſucceßit. Hunc ille cereis durioribus tabulis cõparare ſolebat, quæ uix quidem & cum difficultate ſcribuntur, ſed quæ inſcripta fuerint, ſeruant diutius. Porrò Sphærus poſt Zenonis mortẽ Cleanthis idẽ auditor fuit, dicemusq; de illo cum ad Cleanthem uenerimus. Erant autẽ & iſti diſcipuli Zenonis ut Hippobotus ait, Athenodorus Solẽſis, Philonides Thebanus, Calippus Corinthius, Poßidonius Alexandrinus, Zeno Sidonius. In genere uerò de dogmatis Stoicis omnibus in Zenonis uita mihi dicẽdũ putaui, quòd is eius ſectæ autor fuerit. Sunt quidẽ eius & conſcripti libri, in quibus ita locutus eſt ut Stoicorum nemo. Porrò dogmata ſiue decreta ſunt iſta in ſumma. Dicemus autẽ ſummatim ut in alijs cõ ſueuimus facere. Tripartitam eſſe dicunt philoſophiæ rationem, aliam quippe phyſicen, ethicen aliam, tertiã logicen dici. Sic autẽ primus diuiſit Zeno Citticus in libro de oratione, Chryſippusq; in primo de oratione, atq; in primo Phyſicorum. Apollodorus item Ephillus in primo Introductionum ad dogmata. Eudromusq; in morali*inſtitutione. Diogenesq; Babylonius & Poßidonius. Has uerò partes Apollodorus quidem locos uocat, Chryſippus uerò atq; Eudromus ſpecies, alij genera. Enimuero philoſophiam animanti ſimilẽ dicunt, oßibus ac neruis logicẽ, carnibus ethicen, animæ phyſicen cõferentes. Siue rurſus ouo, eſſe quippe ſuperficiem logicen, ſequentia ethicen, intima & penitus abſtruſa phyſicen. Sunt qui agro frugifero, quippe circũiectam ſepem logicen, fructũ ethicen, humũ ac arbores phyſicen. Nonnulli ciuitati muris optime ſeptæ ac pulchræ ex dignitate adminiſtratæ. Neutram uerò partem præferri alteri, ſicut quidã eorũ mixtas arbitran*

* στοιχειώσει,

*arbitrantur, eaſq; confuſe ac permixte tradunt. Alij uerò logicen primam, ſecundam phyſicen, tertiam ethicen ſtatuunt. Ex quibus eſt Zeno in libro de ratione, & Chryſippus, & Archedemus, & *Eudromus. Ptolemæenſis uerò Diogenes ab ethicis inchoat. Apollodorus autem ethicen ſecundo in loco cõſtituit. Porrò Panætius & Poſsidonius à phyſicis initia ſumunt, ut Phanias inquit, Poſsidonij neceſſarius, in primo Poſsidonij qui de ſcholis inſcribitur. Cæterum Cleanthes ſex philoſophiæ partes ait, dialecticam, oratoriam, moralem, ciuilem, naturalem, theologicam. Alij has partes non rationis, uerum philoſophiæ ipſius tradunt, ut Zeno Tarſenſis. At partem in binas diſciplinas diuidi pleriq; autumant, rhetoricam atq; dialecticam. Quidam uerò & indefinitam ſpeciẽ quæ de regulis eſt atq; iudicijs. Alij definitam ipſam diuidunt, nam de regulis atq; iudicijs partem aſſumunt ad inueniendã ueritatem: in ipſa enim fantaſiarum differentias dirigunt. Eandem itidem definitiuam ad agnitionem ueritatis, quippe per notiores res accipiũt. Porrò rhetoricen artẽ bene dicendi circa orationẽ, ad perſuadendũ idoneam. Dialecticam uerò recte diſſerendi ſcientiam, circa orationem quæ interrogatione & reſponſione conſiſtit, uerſari dicunt. Quocirca ipſam ita diffiniunt, Scientiam ueri falſiq; & neutrius. Ac rhetoricen quidem ipſam tripartitam eſſe dicunt. Nam aliam deliberatiuam, aliam iudicialẽ, tertiam demonſtratiuam. Diuidi autẽ in inuentionem, & elocutionem, & diſpoſitionem, & actionem. Orationem autẽ rhetoricam, in exordium, & narrationem, & confutationem & epilogum. Cæterum dialecticam diuidi in *figurã eorum quæ ſignificantur & uocis locum. Et locũ quidem eorum quæ ſignificantur, diuidi in figurã eorũ quæ finguntur*

* Εὔδημος, Eudemus.

* τύπων.

*guntur atq; eis ſubſiſtunt, & ijs enunciationibus atq; ex ſe perfectis & prædicamentis & ſimilibus, rectis atq; ſupinis generibus atq; ſpeciebus. Eadem ratione & ex orationibus, ex modis atq; ſyllogiſmis, ex eis itē quæ præter uocē & res ſunt ſophiſmatis, ut ſunt ſermones falſi atq; ueri, & negantes, σωρείτης, & his ſimules, deficiētes & ambigui & cōcludentes & obſcuri, *cornuti, & οὔτιδες, hoc eſt, nihil importantes & metētes. Eſſe autē dialecticæ locum propriū quē prædiximus de uoce ipſa, in quo oſtenditur literata uox, & quædā orationis partes, ac de ſolœciſmo & barbariſmo & poëmatibus & amphibolijs, & de canora uoce, & de muſica, & de terminis ſecundum quoſdā, diuiſionibus item & dictionibus. Aiunt autē utiliſsimā eſſe ſyllogiſmorū intelligētiā ac ſubtilitatē, quippe demonſtratiuū oſtendere, idq; multū ad emendationē dogmatū conferre, ordinē & memoriā*doctum aſſumptū iudicare. Eſſe autem hanc orationē & ad cogendū & ad concludendū idoneā. Porrò ſyllogiſmum orationē ratiocinantē ex his cōſtare. Demonſtrationē orationē eſſe per ea quæ magis cōprehenduntur, id quod minus cōprehenditur de omnibus colligentem. Fantaſiam uerò impreſſam in animo. Nominis figurā proprie tranſlatā figuris quæ in cera per anulū fiunt. Verum fantaſiā aliam eſſe cōprehendere, aliam uerò comprehendere non poſſe. Comprehendere quidem eam quam rerum eſſe iudiciū dicunt, quæ fiat ab exiſtente ſecundum ipſum exiſtens inſignitam, atq; impreſſam altius. Non comprehendi uerò eam quæ aut non ab exiſtente, aut ab exiſtente quidē, non autem ſecundum ipſum exiſtens proficiſcatur. Ipſam uerò dialecticam eſſe neceſſariā, uirtutemq; in ſpecie uirtutes continentem, ἀπροπτωσίαν, ſcientiā qua docemur quādo cōſentire*

*κερατίδες.

*ἐπιστατικόν.

tire oportеat,& quando non.Porrò ἀνεικαιότητα, ualidam orationem ad id quod decet, ne impertinenti argumento cedamus.Itidem ἀνελεγξίαν, quã dicũt uim eſſe orationis, ne ab ipſa in contrariũ abducamur.Quam autẽ appellat ἀματαιότητα,habitum eſſe aduerſus futile argumentũ, intellectum ad rectam rationem referentem. Ipſamq́; ſcientiam dicunt, aut certam comprehenſionem ſiue habitum in intellectu,ſuſceptione nihil à ratione deuiantem. Cæterum abſq; dialecticæ ſpeculatione ſapientem in oratione ſine lapſu non futurũ. Quippe ex illa dignoſci uerũ atq; falſum,probabile item & quod ambigue dicatur intelligi.Ea remota iam non licere rite interrogare atq; reſpõdere,ſed pertingere eam,quæ in negationibus eſt temeritatem,ad ea etiam quæ fiunt, adeo ut in abſurditatem ac uanitatẽ uertantur qui fantaſias minime exercitas habent, neq; aliter acutum & ingenioſum, cautumq́; omnino in dicendo & fore & uiſum iri ſapientẽ. Eiuſdem enim eſſe recte et loqui,recteq; cogitare,eiuſdemq́; ad ea quæ proponantur diſſerere,& ad ea quæ interrogantur reſpondere,quæ ſint omnia uiri dialecticæ periti. Hæc igitur in eis quæ ratione colliguntur ſummatim illis uiſa ſunt: atq; ut etiã particularia non omittamus, & iſta quæ ſecundũ illos ad inſtitutionis artẽ tendũt adijciamus, quæ ipſa [illegible] uerbũ Diocles Magneſius in excurſione philoſophorum ponit,dicens ita: Placet Stoicis orationẽ de intellectu ac ſenſu præponere in ordine uelut iudiciũ quoddã, quo rerum ueritas noſcitur.Secundũ genus fantaſia eſt,& ſecundum quod oratio de cõſenſione & cõprehenſione & intelligẽtia præcedẽs.Cætera non abſq; fantaſia cõſtant,ea quippe præcedit.Deinde mens cuius officiũ ſit enunciare quod à fantaſia patitur,exprimit uerbo.Differt autẽ fan-

taſia à fantaſmate. Fātaſma enim uiſum animi eſt: cuiuſmodi in ſomnijs fit. Fantaſia uerò eſt formæ in animo impreſſio, hoc eſt, mutatio, ſicut Chryſippus in x i i. cōmentat. Neq; enim ſuſcipiendum eſt formationem huiuſmodi eſſe ueluti ſigilli formā. Nam poßibile non eſt figuras plures eodem in loco ſimul fieri. Intelligitur autem fantaſia ea eſſe quæ ab exiſtente ſecundum exiſtens impreſſa, formata atq; inſignita eſt: qualis profectò non fieret à non exiſtente. Enimuero fantaſiarum iuxta illos aliæ ſenſibiles ſunt, aliæ non. Senſibiles quidem quæ per ſenſus ſiue ſenſum accipiuntur. Non ſenſibiles autē illæ ſunt quæ percipiuntur animo, ueluti incorporalium rerum & eorū quæ ratione tantum accipiuntur. Porrò ſenſibiles ab his quæ exiſtunt cum ceßione & conſenſione fiunt. Sunt autem fantaſiarum etiam euidentiæ quæ ab exiſtentibus rebus quomodolibet fiunt. Præterea fantaſiarū aliæ ſunt rationales, aliæ irrationales. Rationales quidem rationalium animalium, irrationales irrationalium ſunt. Rationales igitur intelligētiæ ſunt, irrationales nomen hactenus non habent. Et aliæ quidem artificiales ſunt, aliæ autē in artē non cadunt. Aliter quidē ab artifice ſpectatur imago, aliter ab artis imperito. At uerò ſenſus ſecundū Stoicos dicitur ſpiritus à principali ad ſenſum pertingens, & quæ per illos fit comprehenſio, ſenſumq; ipſorum opificum, ſecundum quod pleriq; fiunt debiles. Actioq; ipſa ſenſus appellatur. Cæterum cōprehenſio ſecundum illos fit ſenſu quidem, ut albi & nigri, lenis & aſperi: ratione uerò eorum quæ ex demonſtratione colligūtur, puta deos eſſe, eosq; humanis rebus prouidere. Nam quæ intelliguntur partim per incidentiā, partim per ſimilitudinem, alia per rationem, alia per compoſitionē, quædam per contrarietatem

autem intellecta & animaduerſa ſunt. Per incidentiā quidem ſenſibilia intellecta ſunt, per ſimilitudinem uero quæ ab adiacēte aliqua re, ut Socrates ex imagine. Per rationem autem ex incremēto quidē ut Tityus ac Cyclops: ex detrimento autem ut Pygmæus. Sed ad centrum terræ ex proportione intellectū eſt à minoribus orbibus. Per tranſlationem uero, ut in pectore oculi. Per compoſitionē autem, ut Hippocentaurus intelligitur, & per contrarium mors. Nonnulla item per tranſitionē intelligūtur, ut quæ dicta ſunt, & locus. Naturaliter autem iuſtum quippiam & bonum noſcitur, & per priuationem ut mancus. Hæc ſunt quæ illi de fantaſia & ſenſu & intelligentia tradunt decreta. Aſtruunt ueritatis eſſe iudicium comprehenſibilē fantaſiam, eam uidelicet quæ ab exiſtente proficiſcitur, ut Chryſippus in XII. phyſicorum tradit, & Antipater, & Apollodorus. Nam Boëthus quidam cōplura iudicia reliquit, mentem, ſenſum, appetitionem & ſcientiā. Sed enim Chryſippus ab illo diſſentiens in primo de oratione, iudicium dicit eſſe ſenſum & anticipationē. Eſt autem anticipatio naturalis intelligentia earū rerum quæ uniuerſaliter ſunt. Alij uero quidā ex antiquioribus Stoicis rectam rationē iudicium tradūt, ut Poſſidonius ait in lib. de iudicio. Verū enimuero dialecticæ ſpeculationis ratio, omnium iudicio, uidetur inſpiciēda à uocis loco. Eſt autem uox aër ictus: ſeu ut ait Diogenes Babylonius in arte quā de uoce ſcripſit, ſenſus eſt, qui proprie auditu percipitur. Animalis quidem uox, eſt aër ex impetu percuſſus. Hominis uero uox eſt articulata uox, & quæ ex mente proficiſcitur, ut ait Diogenes, quæ à XIIII. ætatis anno cōſummatur. Sed & corpus eſt uox ſecundū Stoicos, ut ait Archedemus quidā in libro de uoce, & Diogenes & Anti-

*pater & Chryſippus in ſecũdo naturalium. Omne enim quod facit aliquid corpus eſt, facit autẽ uox quæ à loquẽtibus ad auditores pertẽdit. Dictio autem ſecũdum Stoicos, ut Diogenes ait, uox literata eſt, ut dies eſt. Oratio autem uox ſignificatiua, quæ ex mẽte proficiſcitur. *Loquutio eſt dictio expreſſa iuxta gentium uarietatẽ, quemadmodũ Attico more dicitur θάλαττα, Ionico uero ἡμέρη. Dictionis uero elemẽta uiginti quatuor literæ ſunt. Dicitur autẽ litera tripliciter, elementũ, figura & nomen, ut α. Porro ſeptem ſunt uocalia elemẽta, α, ε, η, ι, ο, ω, υ. Mutæ ſex, β, γ, δ, κ, π, τ. Differt autem uox à dictione: nam uox quidẽ & ſonus eſt, fit enim dictio nihil ſignificãs, ut Blytyri, non ſic autem oratio. Differunt item dicere ac pronunciare. Nam proferũtur uoces, dicũtur autem res quæ dici poſſũt. Orationis uero quinq; ſunt partes, ut ait Diogenes in lib. de uoce, ac Chryſippus, nomen, appellatio, uerbum, cõiunctio, articulus. Antipater mediũ adiecit in libris de dictione & de his quæ dicũtur. Eſt autẽ appellatio ſecundum Diogenẽ, pars orationis ſignificans cõmunem qualitatẽ, ut homo, equus. Nomẽ uero, eſt pars orationis ſignificans propriã qualitatẽ, ut Diogenes, Socrates. Verbum eſt pars orationis ſignificans incompoſitum prædicatum, ut Diogenes, uel ſicut quidam uolunt, elemẽtum orationis ſine caſu ſignificans aliquid conſtructũ, de aliquo, uel aliquibus, ut lego, ſcribo. Cõiunctio autẽ pars orationis eſt ſine caſu, cõnectens orationis partes. Porro articulus elementũ eſt orationis caſuale, diſtinguẽs nominum genera & numeros, ut ὅ, τοῦ, τῷ. οἱ, αἱ, ἅ. Virtutes orationis quinq; ſunt, Græciſmus, euidentia, breuitas, decorum, compoſitio. Eſt igitur Græciſmus recta ſecundũ artem loquutio, non uulgarem conſuetudinem. Euidentia

*διάλεκτος.

eſt dictio mẽtis interpres, qua id quod intelligimus aperte loquimur. Breuitas *eſt dictio ipſa tantum quæ ſunt neceſſaria continens, ad ſignificationẽ rei.* Decorum *dictio eſt cuiq; rei proprie accõmodata.* Compoſitio *dictio eſt qua ruſticitas dicendo deuitatur. Porro ex uitijs* Barbariſmus *dictio eſt præter conſuetudinẽ fœliciũ* Græcorũ. Solœciſmus *autẽ eſt oratio incongrue cõſtructa.* Poëma *item eſt, ut ait* Poßidonius *in ea introductiõe quã de dictione ſcripſit, dictio numeroſa certa mẽſura conſtãs, atq; proſæ orationis ſpeciẽ excedẽs: ut maxima tellus & Iouis æther.* Poëſis *autem ſignificatiuũ eſt poëma diuinarũ humanarumq; rerum imitationẽ complectens.* Definitio *eſt, ut ait* Antipater *in primo de definitionibus, oratio per reſolutionẽ perfecte enũciata, ſiue ut* Chryſippus *ait in libro de definitionibus, aßignatio.* Deſcriptio *autem eſt oratio figurate ad res inducẽs, ſiue definitio, definitionis uim ſimplicius exprimens.* Genus *eſt plurium cogitationum quæ auferri non poſſunt conceptio, ut cum dico animal.* Hoc *enim cuncta per ſpecies comprehendit animalia.* Cogitatio *eſt imaginatio mentis, neque aliquid exiſtens neque aliquid faciens, ſed ueluti aliquid exiſtens, & aliquid faciens, ut cum cogitatur equus etiam non præſens.* Species *eſt quæ ſub genere continetur, ſicuti ſub animalis nomine continetur homo. Eſt autem maxime generalis, quæ cum ſit genus, genus non habet. Eſt propria maxime, quæ cum ſit ſpecies non habet ſpeciem, ſicuti* Socrates. *Eſt autem generis diuiſio ſciſſio in* continẽtes ſpecies, ut animalium ſunt alia rationalia, alia irrationalia.* Cõtraria *diuiſio eſt generis in ſpeciem ſciſsio per contrarium, uelut per negationem, ut exiſtentium quædam ſunt bona, quædam uero non bona.* Subdiuiſio *eſt diuiſio ſub diuiſione,*

*προσεχῆ.

diuiſione, ut illud, exiſtentium alia ſunt bona, alia non bona. Eorum autem quæ bona non ſunt, alia mala ſunt, alia indifferentia. Partitio autem eſt generis in locos ordinatio, ut Crinis ait, quemadmodũ bonorum alia quidẽ circa animum, alia circa corpus ſunt. Amphibolia dictio eſt duas aut plures res ſignificãs, per orationem ac proprie, & ſecũdum eandem conſuetudinem, ut plura ſimul in eadẽ dictione poßint colligi, ueluti cum dicimus αὐλητρὶς cecidit: ſignificatur enim eadẽ uoce aliquid tale, aula ter cecidit: & rurſum tale, tibicina cecidit. Dialectica eſt, ut ait Poßidonius, uerorũ, falſorum, ac neutrorũ ſcientia. Verſatur autẽ ipſa, ut Chryſippus ait, circa ſignificantia et ſignificata. Hæc igitur atq; huiuſmodi de ſpeculatione uocis differunt. Porro in loco qui de rebus ſignificatis eſt, conſtruitur oratio de his quæ dici poſſunt, & perfectis enũciatis ac ſyllogiſmis, item de deficiẽtibus, & prædicamẽtis, rectisq; ac ſupinis. Aiunt autẽ illud dici poſſe quod ſecundum rationalem ſubſiſtat imaginationẽ. Eorum uero alia dicunt eſſe perfecta Stoici, alia imperfecta. Ac deficientia quidem ſunt, quæ imperfectã habent enunciationem, ut cum dicimus, ſcribit: quæritur enim, quis: Perfecta uero ſunt, quæ plenam habent enuntiationem, ueluti cum dicimus, Socrates ſcribit. Itaq; deficientibus quidem prædicamenta, perfectis uero enunciata, ſyllogiſmi, interrogationes, reſponſiones applicantur. Eſt autem prædicatum quod de aliquo enũtiatur, aut res de aliquo, aliquibuſue compoſita, ut Apollodorus ait, ſiue dicendum deficiens conſtructum recto caſu ad enunciati generationem. Prædicatorum autem, alia quidem ſunt accidentia, ut nauigare per ſcopulos, atque alia quidem prædicata recta ſunt, alia ſupina, alia neutra. Recta quidẽ ſunt, quæ con-

ſtruuntur

ſtruũtur cum aliquo ex caſibus obliquis, ad prædicati generationẽ, ut eſt, audit, uidet, loquitur. Supina uero ſunt, quæ cũ particula paßiua cõſtruũtur, ut eſt, audior, uideor. Neutra ſunt, quæ neutro ſe habẽt modo, ut eſt ſapere, ambulare. Reciproca in agẽdo & patiẽdo uero ſunt, quæ in ſupinis ſupina nõ ſunt. Sũt autẽ actiones cuiuſmodi eſt illud, tondetur, ſe enim qui tondetur cõplectitur. Obliqui uero caſus ſunt genitiuus, datiuus, accuſatiuus, ablatiuus. Enuntiatum uero eſt id quod aut uerũ aut falſum eſt, aut perfecta res negans quãtum in ſeipſa, ut Chryſippus in dialecticis definitionibus ſcribit. Enuntiatum eſt, aut negãs, aut affirmãs quãtũ in ſcipſo, puta dies dies eſt, Dion ambulat. Appellatũ eſt autẽ Græce ἀξίωμα quod affirmet uel neget. Nam qui dicit, dies eſt, uidetur affirmare diem eſſe. Si enim dies ſit, uerũ eſt quod proponitur enuntiatũ, ſi uero non, falſum. Differt autem enuntiatum, & interrogatio, & percontatio, & imperatiuũ, & adiuratiuũ, & ſubſtantiuũ, & appellatiuũ, & enunciato ſimile. Enũciatum quippe eſt, quod dicentes pronunciamus quippiam aut uerum aut falſum eſſe. Interrogatio, res eſt perfecta quidem ſicut enunciatum, ſed quæ reſponſionem requirat, ut eſt, num dies eſt? Hoc neq; uerum neq; falſum eſt. Itaq; dum dicimus, dies eſt, enunciatũ eſt, dum uero dicimus, Num dies eſt? interrogatio. Percontatio uero res eſt ad quã ſignanter reſpõdere non poſſumus. ſicut in interrogatiõe etiã, ſed dicere, in hoc loco habitat. Imperatiuũ autem res eſt, quam dicentes imperamus, ut eſt illud:

Σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ᾽ Ἰνάχου ῥοάς. *hoc eſt,*

Tu uerticoſi uade ad Inachi uadum.

Adiuratiuum eſt res quam ſi dicat quiſpiam, compellet oportet & obteſtetur, ut illud eſt:

Ἀτρείδη

Ἀτρείδη μέγιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον. hoc eſt,

Maxime rex hominũ multorũ Atrida Agamemnon.

Eſt autem ſimile pronunciato, id quod enunciati prolationem habens ex quadam parte, abundat, ſeu uitium extra genus enunciatorum cadit, ut illud:

Οὐχὶ καλός γ' ὁ παρθενών;

Ὡς πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος. hoc eſt,

Formoſus an non eſt hic uirginum locus?

Quàm ſimilis eſt hic Priami natis bubſequa.

Eſt & ambigua res quædã ab enunciato differens, quam ſi dicat quiſpiam ambigat. Non'ne ſimile aliquid eſt dolor atq; uita? Neq; enim ueræ neq; falſæ ſunt interrogationes & percontationes, & his ſimilia, cum pronunciata aut uera ſint, aut falſa. Enũciatorum alia ſimplicia ſunt, alia non ſimplicia, ut ait Chryſippus & Archedemus & Athenodorus & Antipater & Crinis. Simplicia quidem ſunt quæ cõſtant ex enũciato nõ ambiguo, uel ex enũciatis, ueluti dies eſt. Nõ ſimplicia autẽ ſunt, quæ cõſtant ex enunciato ambiguo, uel ex enunciatis. Ex enũciato quidem ambiguo, ueluti ſi dies eſt. Ex enunciatis uero, ſi dies eſt, lux eſt. In ſimplicibus uero pronunciatis eſt enunciatiuum & negatiuum & priuatiuum & prædicatiuũ & indefinitum. In his autem quæ ſimplicia non ſunt, eſt cõnexum & ſolutũ & implicitum & diſiunctũ & cauſale, & quod explicat id quod maius eſt, atq; id quod minus eſt, pronunciati quidẽ, ut non dies eſt. Eſt autẽ huius ſpecies quæ ſuperenunciatiua dicitur, ea uero eſt enunciatiui enunciatiuũ, ut non dies eſt, ponit autem dies eſt. Negatiuum uero eſt quod conſtat ex negatiua particula & prædicato, ut nullus ambulat. Priuatiuum uero genus eſt, ex priuante particula & enũciato conſiſtit ſecũdum

uim ut

nim,ut inhumanus eſt iſte. Prædicatiuum autem eſt quod cõſtat ex recto caſu & prædicato,ut Dion ambulat. Indefinitum eſt quod ex indefinita particula,ſiue ex indefinitis particulis conſtat,ut aliquis ambulat, ille mouetur. Porro non ſimpliciũ enunciatorum coniunctum quidem eſt,ut Chryſippus in dialecticis, & Diogenes in arte dialecticæ tradunt,quod conſtat per ſi, coniunctionẽ cõiunctiuam. Vult autem hæc coniunctio ut ſubſequens ſtatim ſequatur quod præibat,ut ſi dies eſt,lux eſt. Adiunctũ uero eſt,ut Crinis ait in arte dialectica,enunciatum quod à coniũctione,quoniam,dependet incipiens à pronunciato & in enunciatũ deſinens,ut,quoniã dies eſt,lux eſt. Spõdet autem coniunctio iſta ſecundum item ſequi poſt primum,primũq; ſubſiſtere. Complexum uero enunciatũ eſt quod copulatiuis quibuſdam coniunctionibus conſtat, ut & dies eſt & lux eſt. Diſiunctũ autem eſt quod aut coniunctio diſiuncta diſiungit, ut, aut dies eſt, aut nox eſt. Denunciat autem iſta coniunctio alterum enunciatum falſum eſſe. Cauſale autem eſt enũciatum quod per quia connectitur, puta, quia dies eſt, lux eſt, perinde ac cauſa ſit ſecundi primum. Declarans autem quod potius dicitur enunciatum, eſt quod conſtruitur per eam coniunctionem potius, quod declarat, & media enunciatorum ponitur, ut potius dies eſt quàm nox eſt. Declarans uero minus,pronunciatum eſt ſuperiori contrarium, ut minus nox eſt quàm dies eſt. Præterea enũciata illa ſecundũ ueritatem & mendacium ſibi inuicem oppoſita ſunt, quorum alterũ negatur ab altero,ut dies eſt, & dies non eſt. Coniunctum ergo uerum eſt,cuius oppoſitum principali intentioni dictis repugnat,ut ſi dies eſt,lux eſt. Hoc uerũ eſt,nam non lux,quod dicitur oppoſitum deſignanti, repugnat

pugnat ei quod dicitur, dies eſt. Coniunctũ aut falſum eſt cuius oppoſitum antecedẽti non reluctatur, ut ſi dies eſt, Dion *ambulat.* Nã *illud,* Dion *nõ ambulat, non repugnat ei quod dicitur, dies eſt.* Adiunctũ *autẽ uerum eſt, quod à uero inchoans in cõſequens deſinit, ut quoniã dies eſt, ſol eſt ſupra terram.* Falſum *autem aut à falſo incipit, aut nõ in conſequens deſinit, ut quoniã nox eſt,* Dion *ambulat, ſi dicatur id de die.* Cauſale *autem uerum eſt, quod à uero incipiens in conſequens deſinit, non tamen habet deſinenti initium conſequens, ut quia dies eſt, lux eſt.* Ei *enim quod dicitur dies eſt, ſequitur neceſſarie lux eſt. ſed quod dicimus lux eſt, non ſequitur dies eſt.* Cauſale *uero falſum eſt, quod aut à falſo incipit, aut non in cõſequens deſinit, aut habet initiũ deſinenti non reſpõdens, ut quia nox eſt,* Dion *ambulat.* Probabile *pronuntiatũ eſt quod ad conſenſionem inducit, ut, ſi quid aliqua peperit, eius illa mater eſt.* Eſt *autem id falſum, neq; enim auis oui eſt mater.* Præterea *ſunt alia poßibilia, alia impoßibilia. alia item neceſſaria, alia non neceſſaria.* Poßibile *quidem eſt, quod probat uerũ eſſe externis nõ aduerſantibus, ne uerum ſit, ut, uiuit* Diocles. Impoßibile *eſt, quod uerum eſſe probari non poteſt, ut terra uolat.* Neceſſariũ *eſt, quod cum uerũ ſit, falſum eſſe nõ poteſt, aut poteſt quidẽ, ſed quæ extrinſecus ſunt falſum eſſe conuincunt, ut uirtus utilis eſt.* Non *neceſſariũ autem eſt, quod & uerum eſt, & falſum tamen eſſe poteſt, ſi exteriora non repugnent, ut ambulat* Dion. Verißimile *pronunciatũ eſt quod plures, ut uerũ ſit, occaſiones habet, ut uiuemus cras. Sunt item aliæ pronunciatorum differentiæ, ipſorumq; ex inuicem in falſa & conuerſa incidentiæ, de quibus latius dicemus.* Oratio *eſt, ut Crinis ait, quæ conſtat ex lemmate uel lemmatis, &*

matis, & aſſumptione, & concluſione. Eſt autem huiuſmodi, ſi dies eſt, lux eſt. aſſumptio uero, dies autẽ eſt. concluſio, lux ergo eſt. Modus autem eſt uelut orationis figura, cuiuſmodi eſt illud: ſi primus eſt, ſecundus. atqui primus eſt, eſt ergo ſecundus. Logotropos autẽ eſt, quod ex utriſque cõponitur, ut, ſi uiuit Plato, ſpirat Plato. Atqui prius ita ſe habet, igitur & poſterius. Inuectum eſt autem id genus in prolixioribus uerborum ſtructuris, ut non neceſſe eſſet aſſumptionem longam, concluſionemq́; dicere, ſed tantummodo inferre. primum autem eſt, ergo & ſecundũ. Orationum uero aliæ quidem concluſionem admittunt, aliæ non. Non recipiunt quibus oppoſitum concluſionis reluctatur lemmatũ connexioni, cuiuſmodi eſt hoc, ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, ambulat ergo Dion. Quæ uero concluſionem admittunt, partim quidem equiuoce id genus dicuntur concluſione, partim ſyllogiſtice. Syllogiſtice quidẽ ſunt quæ uel abſq; demonſtratione ſunt, ſiue ad eas quæ ſunt eiuſmodi adducunt, ſecundum aliquam uel aliquas poſitiones. Sunt autẽ huiuſmodi, Si ambulat Dion, mouetur ergo Dion. Concluſiue autem ſunt ſpecialiter quæ colligũt nõ ſyllogiſtice, ut falſum eſt, dies eſt & nox eſt, dies autem eſt, non ergo nox eſt. Præter ſyllogiſmos autem ſunt quæ probabiliter quidem ſyllogiſticis adiacent, non autem concludunt, ut ſi equus eſt Dion, animal eſt Dion, non ergo animal eſt Dion. Orationum item aliæ ueræ ſunt, aliæ falſæ. Veræ quidem ſunt, quæ ex ueris colligunt, ut ſi uirtus prodeſt, uitiũ nocet. Falſæ autem ſunt quæ falſum aliquid in aſſumptionibus habent, uel quæ nõ concludunt, ut ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, uiuit ergo Dion. Sunt quoq; poßibiles orationes & impoßibiles, neceſſariæ & nõ neceſſariæ. Sunt etiã quæ quòd demõſtra-

tione non egeant, ἀπόδεικτοι dicuntur. Aliæ quidem apud alios, cæterum apud Chryſippū quinq; ex quibus omnis ratio texitur, accipiunturq́; in concludentibus & ſyllogiſmis & tropicis. Prima eſt huiuſmodi, in qua omnis oratio texitur ex cōiuncto & antecedēte, à quo inchoat cōiunctum quippiam & deſinēs, ut ſi primus ſecūdus, atqui primus, ergo ſecundus. Secunda eſt, quæ per coniunctum & oppoſitū conſequentis, oppoſitam habet antecedentis * *concluſionē, ut ſi dies eſt, lux eſt. atqui nox eſt, nō ergo dies eſt. Fit enim aſſumptio ex oppoſito conſequenti, cōcluſioq́; ex oppoſito antecedenti. Tertia demonſtratiua eſt, quæ per negantem complexionē & unū aliquid eorū quæ in cōplexione ſunt, infert oppoſitum reliqui, ut illud, non eſt mortuus Plato, & uiuit Plato. atqui mortuus eſt Plato, non ergo uiuit Plato. Quarta eſt quæ per diſiunctum, & unū eorum quæ ſunt in diſiuncto oppoſitam habet concluſionē reliqui, ut illud, aut eſt primum aut ſecundum, atqui primum eſt, non eſt ergo ſecundum. Quinta eſt in qua omnis oratio conſtruitur ex diſiuncto & uno oppoſito eorum quæ in diſtincto ſunt, infert que reliquum: ut, aut dies eſt, aut nox eſt. non eſt autem nox, dies ergo eſt. Nam in uero uerum ſequitur ſecundum Stoicos, ut dies eſt, lux eſt: in falſo falſum, ut nox eſt, falſo tenebræ ſunt: & in falſo uerum, ut uolare terram, eſſe terram. Vero tamen falſum non infertur. Nam dum dicimus eſſe terram, non ſequitur ut uolet terra. Sunt item ambiguæ quædam orationes, obſcuræ ac latentes, & σωρῖται, & ceratides, & utides. Eſt autem obſcura & inuoluta oratio huiuſmodi, Nō pauca duo ſunt, non etiam tria, ne iſta quidem, non autē & quatuor, atq; ita uſq; decē. duo autem pauca ſunt, & decem igitur. οὔτις autem*

* συμπέρασμα.

autẽ eſt oratio coniunctiua, ex infinito & finito cõſtans, aſſumptionẽ uero & cõcluſionẽ habens, ut, ſi quis eſt hic, non eſt ille Rhodi. Ac huiuſmodi ſunt in logicis Stoici, ut maxime aſſerant dialecticũ ſolum eſſe ſapientem. Omnis enim res per eam quæ in uerbis eſt ſpeculationem cerni, quæq; ad naturam pertinent, & quæ rurſum ad mores logicæ egere adminiculo. Quid dicere oporteret de recti=tudine nominum, quo pacto ſtatuerunt leges in operibus, non facile dixerim. Porro cum duæ ſint cõſuetudines quæ uirtuti ſubincidunt, altera quidẽ quid quodq; ſit in rerum natura inſpicit, alia uero quid uocetur. Atq; in hunc mo=dum de rationali philoſophiæ parte diſſerunt. Enimuero moralem philoſophiæ partem in ſubiectos diuidũt locos, uidelicet de appetitione, de bonis & malis, de affectibus, de uirtute, de fine, deq; prima æſtimatione, & de acti=bus ac de officijs, de adhortationibus & dehortationibus. In hunc autem modum ſubdiſtinguunt, Chryſippus, Ar=chedemus, Zeno Tarſenſis, Apollodorus, Diogenes, Anti pater & Poßidonius. Nam Citticus, Zeno & Cleanthes, ut antiquiores ſimplicius tractarũt. At hi rationalẽ, na=turalemq; philoſophiæ partem diuiſerunt. Primã autem hanc animantis appetitionem fuiſſe dicunt, ſeipſum tuen di atq; ſeruandi natura ſibi ipſum ab initio ita conciliã=te, ut Chryſippus ait in primo de finibus, primũ propriũ cuiq; animanti dicens ipſius fuiſſe cõmendationẽ, huiuſq; *notionem. Neque enim fas erat animal ipſum uel ab ſe alienum fieri, uel omnino id fieri, uel non ſibi maxime propinquum fieri. Reſtat igitur ut dicamus hanc ipſum ſibi maxima concordia & charitate deuinxiſſe. Ita enim & noxia propellit, & quæ ſibi ſunt utilia ſuſcipit. Quod autem dicunt quidam primam appetitionem ani-*

* ἀξίας.

* συνείδησιν.

*mantibus ad uoluptatem fieri, falſum eſſe euincũt. Acceſſionem enim arbitrantur ſi quid ſit uoluptatem eſſe, cum ipſam per ſe natura inquiſierit, & quæ commendationi ſuæ ſunt accommodata percepit, quemadmodum exhilareſcunt animalia, uireſcuntq; arbores. Nihil quicquam, aiunt, diſcreuit natura in arboribus & animalibus, quando de illis abſq; motu uoluntatis ac ſenſu diſponit, & in nobis quædam ea ratione fiunt. Cũ uero ex ſuperfluo appetitio animantibus accreuit, qua utentes peragant quæ ſua ſunt, in eis quidem naturali quadam ratione appetitionẽ illam diſponi. Cæterum cũ rationalibus perfectiore *præcepto data ſit ratio, ut ex illius præſcripto & conuenieter naturæ uiuãt, ex natura ſibi inſitum eſſe, ea quippe artifex accedit moderatrixq; appetitionis. Quocirca primus Zeno in lib. de natura hominis, finẽ ait conſentanee ſecundum naturã uiuere, id autem eſt ſecundum uirtutem uiuere, ad eam quippe natura nos duci. Similiter & Cleanthes in lib. de uoluptate, & Poßidonius, & Hecato in libro de finibus. Rurſus ſecundũ uirtutẽ uiuere, idem eſt quod ſecundum experientiam eorũ quæ ſecundũ naturam accidunt uiuere, ut Chryſippus in primo de finibus ait, partes enim naturæ uniuerſi ſunt naturæ noſtræ. Idcirco finis efficitur* conſentanee ſecundũ naturã uiuere, ſecundũ ſuã atq; uniuerſorũ naturam, nihil eorũ faciendo quæ à cõmuni lege prohibentur, quæ eſt recta ratio in omnes perueniẽs, eadẽq; in Ioue hoc principe gubernationis omnium quæ ſunt. Eſſe autẽ hoc ipſum filicis hominis uirtutẽ & copiã uitæ cũ omnia geruntur ex cõcentu qui apud unũquemq; eſt pro uolũtate gubernationis omniũ. Diogenes igitur finẽ diffinit eſſe rationi rite obtẽperare in eis eligendis quæ ſecundum naturam ſunt, Archedemus autem*

*προςαγίαν.

* ἀκολούθως.

autem nihil officiorum omittendo uiuere. Naturā autem Chryſippus quidem eam cui conſentanee oporteat uiuere, & communem intelligit, & proprie humanam. At uero Cleanthes communem tantummodo naturam ſuſcipit, quam ſequi oporteat, non etiam particularem. Virtutēq; affectionem eſſe cōſentientem, & ipſam propter ſeipſam eſſe uirtutem, nō ob metum aliquem aut ſpem, aut aliquid eorum quæ ſunt externa, ſed in ſeſe cuiuſq; conſtitutā eſſe beatam uitā. Nā cum ſit animæ inſita ad cōſenſionē totius uitæ: peruerti autem rationale animal plerunq; exteriori bus negocijs inductum, plerunq; rationaliter perſuaſum, aliquando autem ob familiarium inſtructionem. Natu- *κατήχησιν. ra enim occaſiones dat nunime peruerſas. Eſt autem uirtus alia quidem communiter omnibus perfectio quædam, ueluti ſtatuæ, alia inuiſibilis, ueluti ſanitas, & alia ſpeculatiua, ut eſt prudentia. Ait enim Hecato in primo de uirtutibus, ſcientiam quidem & ſpeculatiuas quæ ex ſpeculationibus conſtant uirtutes tueri, ut prudentiam atq; iuſtitiam. Speculatione autem uacantes eas quæ ita ferme per extenſionē inſpiciūtur, ut illæ quæ ex ſpeculationibus cōſtant, ueluti ſanitatē & robur. Quippe & inſipientiam quæ & in ſpeculationis parte eſt, ſequi cōtingit, ac proferri ſanitatē, nō ſecus ac*fornicis ſtructuræ robur accede- *ψαλίδος. re. Appellantur autē ἀθεώρητοι, quia cōſenſiones nō habēt, ſed accedūt, & circa ignauos ſunt, ut ſanitates & uires. Argumentū uero quòd ſubſtantialis uirtutis ſit, ait Poßidonius in primo moralis orationis, quòd in profectu fuerint Socrates, Diogenes, & Antiſthenes. Eſſe autē & uitiū ſubſiſtens, quia uirtuti opponatur. Docibilē uero eſſe uirtutem & Chryſippus in primo de fine dixit, & Cleanthes & Poßidonius in exhortationibus, & Hecato.*

Quòd autē docibilis ſit ex eo conſtat, quòd boni ex malis fiant. Panætius quidem duas poſuit uirtutes, contemplatiuam & actiuam. Alij tres, rationalem, naturalem, & moralem. Quatuor Poßidonius, plures Cleanthes, Chryſippus, & Antipater. Apollophanes uero unā dicit uirtutē, prudentiā. Porro uirtutum alias quidem primas, alias uero eis ſubiectas. primas quidē, ac ueluti principes has eſſe, prudentiam, fortitudinem, iuſtitiam, temperantiam. harū autē in ſpecie, magnanimitatem, cōſcientiam, tolerātiam, *ingeniū, cōſilium. Ac prudentiam quidem ſcientiam, eſſe bonorum ac malorū, ac mediorum. Iuſtitiam uero ſcientiam eorū quæ eligenda ſunt, quæq; fugienda, quæq; ſunt media. Cæterum magnanimitatem, ſcientiam quæ habitū faciat excelſiorem omnibus quæ contingere poßint ex æquo bonorum ac malorum. Continentiā uero affectionem inſuperabilem rectæ rationis, ſiue habitum uoluptatibus inuictum. Porro tolerantiam, ſcientiam, ſiue habitū earum rerum quibus inſiſtendum ſit, uel non, atq; mediarum. Ingenium autem habitum celerē officij inuentorē. Conſilium uero, ſcientiam inſpiciendi quænam, & quo pacto gerentes utiliter quippiam operemur. Cōſentaneū eſt autē uitiorum quoq; alia prima, alia his eſſe ſubiecta, puta imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, intemperantiam, incontinentiam, & hebetudinē, & malum conſiliū his eſſe ſubiecta. Eſſe autē earū rerū ignorantiam initiū, quarū ſcientia uirtus ſit. Bonum uero cōmuniter quidem id eſſe quod ſit utile, proprie uero ſiue idem, ſiue ab utilitate non alienū. Quocirca ipſam quoq; uirtutē & participeps ipſius bonū, ita tripliciter dici, cuiuſmodi ſit, bonum ex quo cōtingit, ueluti in uirtutis actum. A quo autē ueluti ſtudioſum uirtutis participem. Aliter ita proprie definiunt

* ἀγχίνοιαν.

finiunt bonum, quod ſit perfectũ ſecundum naturam rationalis uel quaſi rationalis. Huiuſmodi uero eſſe uirtutẽ, ut participes ſui actus ac probos reddat. Acceßiones uero ipſius gaudium eſſe & lætitiam, & his ſimilia. Eodem modo & in malis, aliud quidem eſſe imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, & his ſimilia. quæ autem participent uitioſos eſſe actus & malos homines. Horum eſſe acceßiones mœrorem & angorem, & cætera in hunc modum. Præterea bona alia eſſe circa animum, alia extrinſecus, alia neq; circa animum neq; extra. Ea quidem quæ ſint circa animũ, uirtutes eſſe, uirtutisq; actiones. Quæ uero extrinſecus ſunt, nobilem habere patriam, & amicum charum atq; probum, harumq; rerum comutem fœlicitatẽ. Quæ uero neq; extrinſecus neq; in animo ſunt, quemq; ipſum ſibijpſi eſſe bonum ac fœlicem. Rurſus autem mala partim eſſe circa animũ, ipſa uidelicet uitia actusq; uitioſos, partim extrinſecus, ut ſtultam habere patriam & ſtolidum amicum, & quæ iſta conſequũtur. Infœlicitatẽ partim neq; extrinſecus eſſe, neq; circa animum, ut ipſum ſibijpſi eſſe malum, atq; infœlicem. Item bona alia uerſari circa fines, alia in effectu conſiſtere, alia utrunq;. Simul eſſe amicum quidem, & quæ ab ipſo nobis proueniunt commoda, effectu eſſe bona. Porrò confidentiam, & magnitudinem animi, & libertatem, & oblectationem, & lætitiam, & tranquillitatem, omnemq; uirtutis actum, finis in parte eſſe, eadem uero utrunq; ſimul eſſe. Nam ex eo quidem quòd perficiũt fœlicitatem, effectiua ſunt bona: ex eo uero quòd illam ueluti partes ipſius implẽt, ad finẽ pertinẽt. Pari ratione malorũ quoq; alia eſſe finalia, alia effectiua, alia in utrunq; modum ſe habentia. Inimicum nempe & quæ ab ipſo oriũtur incommoda effectiua eſſe.

Stupiditatem autem & humilitatem, & ſeruitutē, & moleſtiam, & mœrorem ac triſtitiam, omnem actum malitiæ ad finem pertinere. Ea uero ſe utroq; modo habent. Nam & ex eo quòd inferunt infelicitatem, affectiua ſunt: & ex eo quòd eam, utpote ipſius partes, implent, ad finem pertinent. Præterea bonorum animi, alia habitus ſunt, alia
διαθέσεις. affectiones, alia neutrū eorū. Affectiones quidē uirtutes ſunt, habitus autem ſtudia. Porro *actiones neq; habitus
* ἐνέργειαι. neq; affectiões ſunt. Cōmuniter autē bonorū quædā ſunt mixta, ut fœcunditas prolis, & quieta ſenectus. Simplex uero bonū eſt ſcientia, ac ſemper quidem præſentia bona uirtutes, non ſemper autē, ut gaudiū, deambulatio. Bonū autē omne conducens, & oportunū, & cōmodū, & utile, & honeſtum, & pulchrū, & optabile, & iuſtum eſſe. Cōducēs quidē quod ea cōferat, quibus emolumentum capimus. Oportunū quod ea quæ oportet cōtineat. Commodū, quod ad id accommodatū ſit, ut excedat emolumento extrinſecus cōtra cōtracta cōmercia. Vtile, quod uſum præſtet utilitatis. Honeſtū uero quod laudabilem cōuenientiā operetur. Pulchrum, quod moderate ſui uſum præbeat: ὠφέλιμον, quod tale ſit ut iuuare poſſit. Optabile, quod eiuſmodi eſt ut optione prepoſita merito id eligamus. Iuſtum uero, quod iuri ac legi cōcordet, efficiatq; ſocietates. Honeſtū autē quod ſit, perfectū dicūt bonū quod omnes à natura habeat quæſitos numeros, ſitq; perfecte moderatum. Eius quatuor ſpecies tradūt, iuſtitiā, fortitudinē, tēperantiā & ſcientiā. Porrò his honeſtas actiones conſummari. Eadē itidē ratione turpe quod eſt, in ſpecies quatuor ſcindunt, in iniuſtitiā, formidinē, intemperantiā, & inſipientiam. Dici autem honeſtum unice quidem, quod eos qui hoc præditi ſunt, merito omni laude dignos facit. Aliter autem

autem bene et apte ad opus ſuum natum eſſe. Aliter uerò quod exornet, cum dicimus ſolum ſapientem bonum, honeſtumq́; eſſe. Dicunt autem quod honeſtum ſit, id ſolum eſſe bonum, ut Hecato in primo de bonis ait, ut Chryſippus in libro de honeſto. Id autem eſſe uirtutem & quod ſit uirtutis particeps, cui æquale illud eſt, bonum omne quod ſit, id etiam honeſtū eſſe. Honeſtū autē ac bonū tantundē ualere. Id autē huic ſimile eſt. Nam quia bonū eſt, honeſtum eſt: Eſt autem honeſtum, bonum ergo eſt. Putant & omnia bona eſſe paria, bonumq́; omne ſummopere eſſe appetendum, idq́; nec augmentum ſuſcipere, nec detrimentū. Eorum autē quæ ſunt, aiunt alia bona, mala alia, alia neutra. Bona quidem uirtutes eſſe, prudentiam, iuſtitiam, fortitudinem, temperantiam, & cætera id genus. Mala uerò his oppoſita uitia, imprudentiam, iniuſtitiam, & cætera. Neutra uerò, quæ neq; proſunt neq; obſunt, ut eſt uita, ſanitas, pulchritudo, uoluptas, uires, opes, gloria, nobilitas, & quæ eis oppoſita ſunt, mors, ægritudo, dolor, turpitudo, infirmitas, inopia, obſcuritas atque ignobilitas, & his ſimilia, ut ait Hecato in ſeptimo de fine, & Apollodorus in Etice, & Chryſippus. Non enim eſſe iſta bona, ſed indifferentia per ſpeciem producta. Sicut enim caloris proprium eſt calefacere, nō refrigerare, ita & boni propriū prodeſſe eſt, & nō nocere. Non autē magis proſunt, quàm noceāt opes atq; ſanitas. Quo autē bene & male uti poſſumus, id bonū non eſt: diuitijs autem & ſanitate bene et male uti poſſumus, nō eſt igitur bonū opulentia & ſanitas. Poſsidonius tamen iſta quoq; bona eſſe dixit. Sed neq; uoluptatē bonū eſſe dicunt, & Hecato in nono de bonis, & Chryſippus in libris de uoluptate. Eſſe enim & fœdas uoluptates: uerum nihil quod fœdum

*ſit eſſe bonum. Prodeſſe autem eſt mouere, aut habere ſecundum uirtutem. Contrà uerò nocere eſt mouere, aut habere ſecundum uitium. Duobus autem modis dici indifferentia. Vno quidem, ea quæ neq; ad felicitatem, neq; ad infelicitatem conferunt, ut ſunt diuitiæ, ſanitas, uires, gloria, & cætera id genus. Nam & ſine his contingit felicẽ eſſe, cum earum uſus uel rectus felicitatis, uel prauus infelicitatis autor ſit. Aliter autem dicuntur indifferẽtia, quæ neq; appetitum, neq; occaſionem mouent, ut eſt, uel *pares in capite habere capillos, uel impares, uel extendere, uel cõtrahere digitum. Priora enim quæ diximus indifferentia non ita ſe habent. Illa quippe & appetitũ & occaſionẽ mouent. Iccirco alia quidẽ ex eis eliguntur, cũ cætera æqua ratione uel eligenda ſint, uel fugienda. Porrò indifferẽtium alia quidẽ * producta ſunt, quæ uocãt, alia abducta. Producta quidẽ, quæ habeant exiſtimationem, abducta uerò quæ exiſtimatione careant. Exiſtimationẽ uerò quidem conferre aliquid ad cõſentaneam uitam, quæ circa omne bonũ eſt. Aliã uerò mediam quandã uim, aut uſum conferre ad eam uitam quæ ſit ſecundum naturam, cuiuſmodi dicere poſſimus opes atq; ſanitatẽ, ſi quid afferant cõmodi ad naturalẽ uitam. Metuere enim nunquam ſapientẽ, ſed cauere. Cupiditati uoluntatẽ contrariam dicunt, quæ ſit appetitio rationabilis. Quemadmodum igitur ſub prioribus perturbationibus quædam cadunt, ita & ſub primis affectionibus. Namq; uoluntati adiungi beneuolẽtiam, placiditatem, lenitatem, dilectionẽ. Cautioni autẽ uerecundiam, caſtitatem, et cætera id genus. Gaudio iocunditatem, lætitiam, æquanimitatem. Aiunt autem & ſemper quietum eſſe, ac perturbationibus uacuum. Eſſe item & aliũ ſine affectu malum, quod tantundẽ ualet, ac ſi dica*

* ἀρτίας.

* προηγμένα.

*ſi dicatur, durus & ad uirtutis actiones inmobilis. Faſtu itidem uacare ſapientẽ, quippe tanti honorem et gloriam exiſtimare, quanti dedecus & ignominiam: eſſe & malũ quemlibet ſine faſtu. Quippe qui æque mouetur ad decus & ignominiam. Seueros item aiunt eſſe ſapientes omnes, quòd neq; ipſi loquantur ad uoluptatem, neq; ab alijs ad uoluptatẽ dicta admittant. Eſſe autẽ & alios ſeueros qui ad rationẽ acris uini ſeueri dicantur, quo ad medicamẽta potius quàm ad * propinationẽ utuntur. Synceros item eſſe ſapientes, obſeruareq; & cauere ſolicite, ne quid de ſe melius quàm ſit cõmendare putemur, fuco ſeu arte aliqua mala occultãte, et bona quæ inſunt apparere facien-te, ac circuncidere uocis omnem fictionẽ. Eſſe itidem ſpeciem à negotijs remotos. Cauere enim ne quid præter officium faciant, ac eos uinum quidẽ bibere, nõ autẽ inebriari. Nunquam item ſanitate mentis excidere. Incidere tamẽ aliquando in imaginationes abſurdas, propter atræ bilis redundãtiam, ſiue ob delirationẽ, non quidem deuiatione rationis, uerum ex imbecillitate naturæ. Neq; dolore capiendum ſapientem, quòd ea ægritudo ſit animi, ratione aduerſante, contractio, quemadmodum Apollodorus ait, in moralibus. Diuinos quoq; eſſe, quòd in ſeipſis quaſi habeant deum. Malum uerò, impium & ſine deo eſſe, quod duplici ratione accipitur, ſiue quòd deo contrarius dicatur, ſiue quòd aſpernetur deũ. Id tamen malis omnibus nõ conuenire. Pios autẽ & religioſos eſſe ſapientes, peritos enim eſſe diuini iuris omnes. Porrò pietatẽ ſcientiam eſſe diuini cultus: dijs itẽ eos ſacrificia facturos, caſtosq; futuros. Quippe ea quæ in deos admittũtur peccata deteſtari, dijsq; charos ac gratos fore, quòd ſancti iuſtiq; in rebus diuinis ſint. Solos uerò ſacerdotes eſſe ſapientes, conſulere*

* προπόσεις.

*lere quippe ac decernere * uero cum errore fiunt, ut mutilare ſeipſum, ſubſtantiamq; proijcere: eadem ratione & de his quæ præter officium ſunt. Præterea officiorum alia quidem ſemper efficienda ſunt, alia uerò non ſemper. Et ſemper ſane, ut eſt interrogare atq; reſpondere, & ambulare, et eius generis omnia. Eadē & in his quæ ſunt præter officium ratio eſt. Eſt etiam in medijs officiū aliquod, ut eſt pueros obtemperare pædagogis. Aiunt autē animā octo in partes eſſe diuiſam. Eſſe autem has illius partis quinq; ſenſus, & uocis & cogitationis inſtrumentū, quæ eſt ipſa mens, & generandi uim. Enimuero ex falſis accedere mentis peruerſionem, ex eaq; complures pullulare perturbationes, atq; inconſtantiæ cauſas. Eſt autē ſecundum Zenonem ipſa perturbatio irrationabilis ac præter naturam animi motus, aut immodicus animi impetus. Porrò perturbationum ſupremarum, ut ait Hecato in ſecundo de perturbationibus, ac Zeno in eo quem ſcripſit itidē de perturbationibus libro, quatuor eſſe genera, dolorem, metum, concupiſcentiam, uoluptatem. Putant autem perturbationes iudicia eſſe, ut Chryſippus in libro de perturbationibus ait. Quippe auaritiam opinionem eſſe de pecunia, quòd honeſta ſit: ebrietatemq; itidē & intemperantiam, & cætera ſimilia. At dolorē quidem irrationabilem animi contractionem eſſe. Eius autem ſpecies, miſericordiam, inuidiam, æmulationē, zelotypiam, angorē, conturbationē, triſtitiam, mœrorē, cōfuſionem. Miſericordiam dolorē eſſe ex alterius prolata iniuria. Inuidiam uerò dolorem eſſe in alienis bonis. Aemulationē dolorem ex eo, quòd alius eo potiatur quod quiſq; cupierit. Zelotypiam ægritudinem eſſe ex eo uenientē, q. adſit alteri quod ipſe quiſq; habeat. Angorem uerò ægritudinē eſſe premētem,*

Contur

Conturbationem ægritudinem eſſe urgentem, difficultatemq́; præſtantem. Triſtitiam ægritudinem altius inſitam animo, atq; creſcẽtem. Mœrorem ægritudinem laborioſam. Confuſionẽ ægritudinẽ eſſe irrationabilem, mordentem, & præſentia conſpici prohibentem. Timorem autẽ eſſe metũ impendẽtis mali. Porrò ad timorem & iſta referunt, metum, pigritiam, pudorem, terrorem, tumultum, anxietatem. Eſſe autem metum timorem trepidationem faciente. Pudorẽ metum eſſe ignominiæ. Pigritiam metũ futuri laboris. Terrorem metum ex inſuetæ rei imagine proficiſcentẽ. Tumultum metum eſſe cum adhæſione uocis. Concupiſcentiam uerò irrationalem eſſe appetitum, cui & iſta tribuantur, indigentia, odium, contentio, ira, amor, iracundia, excandeſcentia. Eſt autẽ indigentia cupiditas quædã cum eo non potimur quod cupimus, ac ueluti à re ipſa ſeparata, fruſtra uerò ad illũ nititur. Odium uerò eſt cupiditas qua male cuiquã optamus, cũ profectu aliquo & incremẽto. Contẽtio cupiditas quædã eſt circa opinionẽ tuendã. Ira libido puniendi eius eſt, qui læſiſſe uideatur iniuria. Amor autẽ eſt concupiſcentia quædã in præſtanti ingenio uiros non cadens. Eſt enim inſidiatrix induſtriæ & ſtudij per apertam ac ſe ingerentẽ pulchritudinẽ. Iracundia eſt ira inueterata et plena odij, ulciſcendi tempus obſeruans, quod hiſce uerbis oſtenditur:

Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ
Ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσῃ. *hoc eſt,*
Nam ſi quidẽ ad tempus bilem ſibi concoquat atram,
Non tamen ira animo excedet niſi pœna ſequatur.

Porrò excandeſcentia eſt ira naſcens, & mox ſubſiſtens. Cæterũ uoluptas eſt irrationabilis eius rei appetitus quæ uideatur expetẽda. Eius partes ſunt, delectatio, gaudium

in malis, oblectatio, effuſio. Eſt autem delectatio uoluptas ſuauitate auditus animam deliniens. Inſultatio autem uoluptas in malis alienis. Oblectatio quædam eſt inductio animiq; inclinatio, ad uoluptatem emolliens. Effuſio uerò uirtutis diſſolutio eſt, atq; remißio. Sicut autem in corpore ſunt ægrotationes quædam, ueluti podagræ, & articulorum dolores, ita & in animo gloriæ, & uoluptatis appetitio immodica, & cætera eiuſdem generis. Eſt ægrotatio morbus cum imbecillitate. Morbus autem opinatio uehemens eius rei quæ uideatur expetenda. Et ſicut in corpore caſu gignuntur ægritudines, quemadmodum κατάῤῥοι, *&* διάῤῥοια, *ita & in animo ſunt quædam procliuitates, ut inuidentiæ, cõtentiones ac ſimilia. Eſſe autẽ & bonas affectiones aiunt tres, gaudium, cautionẽ, uoluntatem. Eſſe uerò gaudium placidum, & cõſtans cõtrarium dolori, rationabilemq; uoluptatem. Cautionem uerò, malorum declinationẽ cum ratione timori contrarium, quæ eſt declinatio ſine ratione. Nam metuere exiſtimationem probati uicißitudinem, quancunq; ſtatuerit peritus rerũ, ut uerbi gratia, cõmutare cum hordeo triticum. Eſſe igitur producta, quæ & exiſtimationẽ habent, ut in eis quidem quæ ad animã pertinẽt, ingenium, artem, profectum, & his ſimilia. In corporalibus autem, uitam, ſanitatẽ, robur, bonam habitudinẽ, integritatem, pulchritudinem. In eis uerò quæ ſunt exterius, diuitias, gloriam, nobilitatem, & in his ſimilia. Contrà autẽ ſuperioribus, in his quidem quæ ad animum pertinẽt, obtuſionẽ, hebetudinẽ, inertiã, & his ſimilia. Porrò in rebus corporis, mortem, morbum, imbecillitatem, malam habitudinem, debilitatẽ, turpitudinem, & his ſimilia. In exterioribus autem, paupertatem, obſcuritatem, ignobilitatem, & cætera in hunc modum.*

Neq;

Neq; uerò producta ſunt, neq; non producta, quæ neutro ſe habent modo. Præterea productorum alia quidem per ſeipſa producta ſunt, alia uerò propter alia, alia & propter ſeipſa, & propter alia. Per ſeipſa quidem, ut ingenium, profectus, & ſimilia. Per alia uerò, ut diuitiæ, nobilitas, & cætera id genus. Ob ſeipſa uero & alia, ut ualentia, uiuacitas, ſenſuum incolumitas. Per ſeipſa quidē, quia per naturā ſunt: per alia uero, quia non modico uſui ſunt. Eodem ſe modo habet abductum contraria ratione. Officium autē id eſſe dicunt, quod cur factum ſit probabilis ratio reddi poteſt: pertingere autem id ad arbores etiā & animātes. Notari nāq; & in his officia. Cæterum & à Zenone primo τὸ καθῆκον ita appellatum eſt officium, ex eo quòd per quoſdam ueniat, appellatione ſumpta. Eſſe autē id actionē quandā naturalibus rebus propriā. Nam ex his quæ ſecundū appetitū geruntur, alia quidem eſſe officia, alia præter officium. Ea uero officia intelligēda, quæ ratio faciēda ſuaſerit, ut parētes honorare, fratresq; ac patriam tueri, amicos parare, illiſq; adeſſe. Præter officium ſunt quæ ratio fugiēda ſuggeſſerit, ut eſt parētes negligere, fratrum omittere curā, amicis nō conſentire, patriamq; aſpernari, & cætera in hunc modum. Quæ autē ratio fieri, neq; uetat, neq; poſtulat, ea neque officiū eſſe, neq; præter officium, ut eſt feſtucā tollere, tenere ſtylum, *urceum & cætera id genus. Atque alia quidem officia eſſe abſq; errore, alia cum errore. Sine errore quidem, ut ualetudinem ſuam, ſenſuſq; tueri & ſimilia. Quæ de ſacrificijs, templorū inſtructionibus * inductionibuſq; cæteris quæ ſunt dijs gratiſſima. Colendos item parentes ac fratres ſecundum deos monēt. Aiunt autem affectum & indulgentiā in filios ipſis eſſe naturalē, maliſq; ineſſe negant,

*ϛλεγγίδα.

gant. Peccata item paria exiſtimant, ut Chryſippus ait in IIII. naturalium quæſtionum, Perſæusq́;, & Zeno. Nam ſi uerum uero maius non eſt, nec falſum falſo maius erit, ita nec fraus fraude, nec peccato peccatum. Nam & qui centũ ſtadijs abeſt à Canopo, & qui uno, æque in Canopo non ſunt, ita & qui minus peccat, & qui amplius, æque in *recto opere non ſunt. Heraclides tamẽ Tarſenſis Antipatri Tarſenſis neceſſarius, atq; Athenodorus impa ria peccata dicunt. Acceſſurũ item ſapientẽ ad remp. niſi quid impediat, ut Chryſippus in I. de uitis ait: namq; & uitia propulſaturum, & ad uirtutem excitaturum ciues ſuos. Vxorem item ducturum, procreandorum liberorum cauſa, ut Zeno ait in repu. Sapientem præterea non opinaturũ, hoc eſt, mendacio non acceſſurum, neq; aſſenſurum cuiquam, cynicam ſectam amplexurum: eſſe enim illam ualidam ac celerem ad uirtutem uiam, ut Apollodorus in moralibus fatetur. Guſtaturũ inſuper humanas carnes, ſi ita caſu obuenerit. Solumq́; ſapientem eſſe liberũ, malos autem ſeruos. Eſſe enim liberalitatem per ſe aliquid agendi, qua ſtulti & mali omnino careãt. Eſſe autẽ & ſeruitutem aliam quæ in ſubiectione conſiſtat, & tertiam quæ in conditione ac ſubiectione ſit, cui opponitur dominatio & ipſa mala. Non modo autem liberos eſſe ſapientes, uerum & reges. Cum ſit regnum imperium nemini obnoxiũ, quod de ſapientibus ſolis aſſeritur, ut Chryſippus ait in lib. quòd Zeno proprie ſit uſus nominibus. Statuere enim ait oportere principem de bonis ac malis: hæc autem malorum ſcire neminem. Similiter ad magiſtratus, & iudicia, & oratoriam ſolos illos idoneos, nemi nemq́; malorũ. Eſſe itidem et inculpatos, quòd in peccata incidere non poßint: eſſe innocuos, nam neq; alijs nocere,

*ἐν τῷ κατορθοῦν.

neq;

neq; ſibi:miſericordes autem non eſſe,neq; ueniam alicui habere. Neq; enim prætermiſſuros conſtitutos a lege cruciatus. Nã cedere miſericordiaq́; et manſuetudo ipſa nulli ineſt animæ,aduerſus cruciatus ſimulatione benignitatis, neq; illos arbitrari duriores. Sapientem nihil eorum admirari,quæ uideantur inopinata,& inſperata,ut Charonia,fluxusq́; maris ac refluxus,et fontes calentium aquarum,atq; ignium euaporationes. Enimuero neq; ſolitarius,inquiũt,ſapiens uiuet. Eſt enim familiaris natura atque actione gaudet, exercitationemq́; ſuſcipiet firmandi ac roborandi corporis cauſa. Orabitq; inquiunt ſapiens, ac uota faciet,bona à dijs poſtulans,ut Poßidonius in primo de officijs,& Hecato in tertio de paradoxis aiũt. Dicunt item amicitiam ſolos inter bonos quos ſibi inuicem ſtudiorum ſimilitudo cõciliet,poſſe conſiſtere. Porro amicitiam ipſam ſocietatem quandam eſſe dicunt omniũ, quæ ſunt ad uitam neceſſaria,cũ amicis ut nobiſipſis utamur: atq; ob id amicum eligendum pronuntiant, amicorumq́; multitudinẽ inter expetenda ponunt:inter malos nõ poſſe conſtare amicitiã. Cum nemine ſtultorum eſſe litigandũ,omnesq́; ſtultos inſanire. Neq; enim prudẽtes eſſe,uerum per inſaniæ æqualem ſtultitiam omnia gerere. Sapiẽtem omnibus benefacere,ſicuti & Iſmeniã dicimus tibijs omnibus bene ceciniſſe. Sapientũ quoq; eſſe omnia. Quippe perfectam illis poteſtatem à lege præſtitam. Cæterum malorum ac ſtultorum quidem eſſe quẽadmodum & iniquorum,aliter quidem ciuitatis, aliter utentium dicimus. Virtutes ſibi inuicem ita eſſe connexas,ut qui unam habuerit, omnes habeat:eſſe enim illarum communes ſpeculationes,ut Chryſippus in primo de uirtutibus, & Apollodorus in phyſice ſecundum antiquum morem,& He-* *τὸν ἀρχαῖον.

u cato

cato in I I I. de uirtutibus aiunt. Qui enim probus ſit, ea diſpicere, & agere quæ ſint agenda, quæ uero facienda ſint, ea & eligenda eſſe & ſuſtinēda & diſtribuenda & perſeuerāter tenēda. Sequuntur aūt prudētiam conſiliorum maturitas, & intelligētia, temperātiam uero ordinis dexteritas, & ornatus. Iuſtitiam autem æquitas & gratitudo, fortitudinēq; cōſtantia atq; ualentia. Placet autem eis nullum inter uirtutē & uitium eſſe mediū. Peripateticis cōtrà inter uirtutē & uitium profectum facientibus. Quemadmodū enim lignū aut diſtortū aut rectum oportere eſſe aiunt, ita iuſtum uel iniuſtū: neq; uero iuſtius neque iniuſtius, atq; in cæteris ſimiliter. At uirtutē Chryſippus quidem amitti poſſe, Cleanthes uero nō poſſe ait. Ille poſſe amitti per ebrietatem & atram bilem, ille non poſſe ob firmas ac ſtabiles comprehenſiones, ipſam uero eſſe eligendam. Erubeſcimus deniq; in his quæ male agimus, adeo ut quod ſit honeſtum, id ſolum ſcimus eſſe bonum, ipſamq; ſibi ſufficere ad bene beateq; uiuendum, ut ait Zeno & Chryſippus in libro de uirtutibus, & Hecato in ſecundo de bonis. Si enim, inquit, magnitudo animi ſola ſufficit, qua omnes faſtigio mentis tranſcendamus, ipſaq; pars uirtutis eſt, profecto & uirtus ſola ſufficit ad beatam uitam, ea quoq; cōtemnens quæ moleſta uidētur. Panætius tamen & Poſsidonius uirtutē minime ſufficere dicūt, uerum opus eſt bona ualetudine, & affluentia rerū & robore. Placet itē eis uirtute ſemper uti, ſicuti Cleāthes ait. Amitti enim nō poteſt, ſemperq; perfecto animo utetur ſapiēs. Naturá quoq; ius non poſitione conſtare, ſicuti & legē et rectā rationē, ut Chryſippus in libro de honeſto ait. Videtur aūt eis ne diſſonātiā quidē à philoſophia diſcedere. Hac enim ratione prius defecturā omnem

uitam quàm defuturam philoſophiam, ut Poßidonius in exhortationibus ait. Liberales quoq; diſciplinas eſſe magno uſui ſapienti, Chryſippus autor eſt. Placet item illis nullũ nobis ad animantes cæteras ius eſſe, ob naturæ diſſimilitudinẽ, ut Chryſippus in primo de iuſtitia, & Poßidonius in primo de officijs tradunt. Amaturum quoq; ſapientẽ eos iuuenes qui præ ſe ferãt indolem generoſam, ingeniumq́; ad uirtutem propenſum, ut Zeno in libro de de repub. & Chryſippus in libro de uitis primo, & Apollodorus in libro de moralibus aiunt. Amorem uero adminiculum beneficentiæ propter apparentem uenuſtatem, neq; congreſſus eſt uerum amicitiæ. Nam Thraſonidem & quidẽ cum haberet in poteſtate amatã, abſtinuiſſe ab ea, ne in odium ueniret. Eſſe igitur amorẽ amicitiæ nodũ, ut Chryſippus in libro de amore ait, neq; eſſe eum in uitio. Pulchritudinem item uirtutis eſſe florem, & cum triplex uitæ genus ſit, ſpeculatiuum, actiuum, & rationale, tertium illud eligẽdum dicũt. Quippe de induſtria factũ à natura rationale animal ad ſpeculationẽ, & actionem. Rationabiliterq́; aiunt ſapiẽtem ſeipſum educturũ ex uita, & patriæ & amicorũ cauſa, ſiue inter nimium acerbos doloris aculeos, ſiue membrorũ mutilationes, aut incurabiles morbos illi occumbendum ſit. Placet item illis uxores quoq; communes eſſe oportere apud ſapientes, ut quilibet illi congrediatur quæ ſibi prior occurrit, ut ait Zeno in rep. et Chryſippus in li. itẽ de rep. Diogene itidẽ Cynico ac Platone huius rei autoribus. Omnes enim patrum inſtar æqua charitate diligemus, tolleturq́; adulterij ſuſpicio & zelotypia. Eã uero remp. eſſe optimã quæ ſit mixta ex regno, & populari dominatu, optimorũq; potẽtia, atque in moralibus quidem decretis huiuſmodi ſunt,

pluraq; huiuſmodi tradunt, nō improbabili ratione ſubnixi. Verum iſta ſummatim, ac ueluti per capita & clemēta tetigiſſe ſufficiat. Cæterum phyſicam rationē diuidunt in locum, de corporibus, & principijs, & elementis, & dijs, & finibus, & loco, & inani. Et iſta quidem per ſpecies diuidunt, generaliter autem in locos tres, de mundo, de elementis, tertium de cauſſis. De mundo locum in duas diſtinguunt partes. Vna enim cōſideratione in ipſius aſciſci ſocietatem, et mathematicos, per quam defixis uagisq; ſyderibus diſputant, quemadmodum ſi ſol tantus ſit, quantus uidetur, & lunæ itidem quanta ſit magnitudo, & de ortu, occaſuq; ſyderum, atq; cæteris huiuſmodi quæſtionibus. Alteram eius conſiderationem eſſe, quæ ſolis congruat Phyſicis, qua quæ ſit illius ſubſtantia quæritur, ac de ſole utrum genitus, an ingenitus ſit, & utrum animatus ſit, an inanimus, corruptibilis'ne an incorruptus, & prouidentia agatur nec'ne, atque in hunc modum de reliquis. Cauſalem quoque rationem & ipſam eſſe bipartitam. Eius alteram ſpeculationem medicis eſſe communem quæſtionē, qua inquirunt de principali animæ, & de his quæ fiunt in animo, & de ſeminibus, atq; eius generis cæteris. Reliquum uero mathematicos quoq; ſibi uſurpare, quo modo uidelicet uidemus, & quæ ſit cauſa perſpicacis imaginationis, qua ratione conſtent nubes, tonitruaq;, et

*ἅλωι. irides, & * areæ & cometæ, & his ſimilia. Videtur autē illis duo eſſe rerum omnium principia, faciēs uidelicet ac patiēs. Quod igitur patitur ſine qualitate eſſe ſubſtantiā materiam. Quod autem faciat, uerbum deum eſſe quod in ipſa ſit. Hunc enim quippe ſempiternum per ipſam omnem ſingula creare. Ponit autem hoc decretum Zeno Citticus in libro de eſſentia. Cleanthes quoq; in libro de

atomis

atomis, & Chryſippus in primo phyſicorum in fine. Archedemus quoq; in libro de elementis, & Poſsidonius in ſecundo naturalis rationis. Differre autem aiunt principia, & elementa. Nam illa quidem ingenita eſſe, & corrūpi non poſſe, elementa uero per igneam euaporationē corrumpi. ſed & corporea eſſe principia, & ipſa informia, hæc uero formata. Corpus autem appellat Appollodorus in phyſica, quod ſecetur in tria, in longitudinem, latitudinem, & altitudinem. Id autem ſolidum corpus appellatur. Porro ſuperficies eſt corporis finis, ſeu corpus longitudinem ſolam habens, ac latitudinem, ſed carens altitudine. Hanc autem Poſsidonius in quinto de ſublimibus & ſecundum intelligentiam, & ſecundum ſubſtantiam reliquit. Linea ſuperficiei finis eſt ſiue longitudo abſq; latitudine, ſiue corpus ſolam habens longitudinē. Punctus autem eſt lineæ finis, notaq; minima. Vnum quoq; deum eſſe, ipſumq; & mentem, & fatum, & Iouem, multisq; alijs appellari nominibus. Principio igitur illum cū eſſet apud ſe, ſubſtantiam omnem per aërem in aquam conuertiſſe. Et quemadmodum in fœtu ſemen continetur, ita & hāc ſerendi rationē in humore talem reſediſſe, materia ad operandum aptiſsime parata, ex qua cætera poſt hæc gignerētur. Tum genuiſſe primum elementa quatuor, ignem, aquam, aërem, terram. Diſſerit iſta Zeno in libro de uniuerſo, Chryſippusq; in primo phyſicorum, & Archedemus in quodam de elemētis. Eſt autem elementum ex quo primo prodeūt quæ fiūt, & in quod extremū ſoluuntur. Eſſe autē quatuor elemēta ſimul, infectā, incompoſitamq; ſubſtantiā materiā. Eſſe autē ignē calidū, aquā liqdā, aërē frigidū, terramq; aridā. Quinetiā adhuc in aëre ineſſe eādem partem. Summo enim in loco ignem eſſe quem æthe-

ra appellent. In quo primum immobilium aſtrorum orbem eſſe natum, deinde errantium, poſt hunc aëra, tum aquam, extremum autem omnium terrã, quæ media omniũ ſit. Mundum uero tripliciter dicunt ipſumq́; deum, quem ex omni ſubſtantia dicunt propriam qualitatem, qui & incorruptibilis, & ingenitus ſit opifex tanti operis ac ornamenti, ut quotannis orbes ſuos peragat ſol, in ſeipſum omnium ſubſtantiam conſumens, ac eam rurſus ex ſeipſo gignens, ipſumq́; ornatum aſtrorum mundum eſſe dicũt. Tertium qui fit ex utriſque compoſitus. Eſt autem mundus proprie qualitas uniuerſæ ſubſtantiæ, ſiue ut ait Poſſidonius in meteoricis præceptis, qui conſtat ex cœlo & terra, atque ex illorum naturis, ſiue qui conſtat ex dijs & hominibus, eisq́; rebus quæ horum gratia conditæ ſunt.
*θῶον. *Cœlum autem eſt extrema circunferentia in qua* diuinũ omne fixũ ac locatũ eſt. Mundum quoq; regi ac adminiſtrari ſecũdũ mẽtẽ ac prouidẽtiã, ut Chryſippus ait in v. de prouidẽtia, & Poſſidonius in XIII. de dijs, mẽte per oẽs illius partes pertingẽte, ſicut et in noſtra anima cõtigit, ſed per has magis, per alias minus. Per quaſdã enim, ueluti habitus receſſit, ut per oſſa, ac neruos: per alias ueluti mẽs, ut per principale. Sic igitur & mundũ totũ, qui animal eſt, & animatus, ac rationalis, habere principale ſuum æthera, ut ait Antipater Tyrius in octauo de mundo. Chryſippus autem in primo de prouidẽtia, & Poſſidonius in libro de dijs, cœlum aiunt principale eſſe mundi, Cleanthes uero ſolem. Chryſippus autẽ rurſus à ſe diſſidens in eodem, puriſſimum dixit ac liquidiſſimum æthera, quem etiam primum aſſerunt eſſe deum ſenſibiliter, ueluti infuſum eſſe per ea quæ ſunt in aëre, per cunctas animantes & arbores, per terram autem ipſam ſecũdum habi*

habitum. Vnum eſſe mundum & hunc finitum, globoſaq; figura. Nanque ad motum eſſe huiuſmodi orbem aptiſsimum, ut ait Poſsidonius in quinto de ratione phyſica, & Antipater in libris de mundo. Extra ipſum autem circũfuſum eſſe uacuũ immẽſum, quod ſit incorporeũ. Incorporeũ autẽ id eſſe, quod à corporibus cõtineri queat, non autem contineatur. Porro nihil in mundo eſſe uacuum, ſed inter ſe mirabili eſſe unitate deuinctum. Id enim cogere cœleſtium ad terrena concordiam & congruentiam. De uacuo autem diſſerit Chryſippus in lib. de inani, & in primo naturalium artium, & Apollophanes in phyſica, Apollodorus item & Poſsidonius in ſecundo rationis naturalis. Eſſe autem incorporea hæc ſimilia. Tempus præterea eſſe incorporeum, quod interuallum ſit mũdani motus. huic præteritũ quidẽ eſſe infinitum ac futurum, præſens aũt finitum. Placet autẽ eis corruptibilẽ eſſe mundũ, quippe genitum eorum ratione quæ per ſenſus intelliguntur. Cuius & partes ſunt corruptibiles, & totum. partes autẽ mundi corruptibiles ſunt. In ſe enim inuicẽ mutãtur. Eſt igitur corruptibilis mundus. Ac quicquid mutari in deterius poteſt, corruptibile eſt: mũdus aũt huic mutationi & corruptioni obnoxius eſt. Nãq; et ſiccatur & in humorẽ ſoluitur. Mundũ uero fieri, cum ex igne ſubſtantia per aërem uerſa in humorẽ fuerit, deinde craſsior ipſius pars effecta fuerit terra, porro ſubtilior in aërẽ ceſſerit, eademq; magis ac magis extenuata in ignẽ euaſerit. Tũ ex his permixtis exortas eſſe animãtes, & arbores, & alia eiuſmodi. De generatione igitur et corruptione mũdi, & Zenon in lib. qui de toto inſcribitur diſputat, & Chryſippus in primo phyſicorũ, et Poſsidonius in 1. de mũdo, Cleãthes itẽ, et Antipater in x. de mundo

Porro Panætius corruptibilem aſſerit mundũ. Quòd autẽ ſit animal mundus, & rationale, & animatum, & intelligibile, & Chryſippus in primo de prouidẽtia diſſerit, & Apollodorus in Phyſica, & Poßidonius. Sic autem animal quod ſit ſubſtãtia animata ſenſibilis. Animal enim eo quod non ſit animal præſtantius eſt. Nihil autẽ mundo præſtantius eſt. Eſt ergo animal mundus. Porro animatum eſſe inde manifeſtum eſt, quòd anima noſtra inde ueluti auulſa ſit. Boëthus autem ait non eſſe animal mundum: Vnum autẽ eſſe, & Zeno in libro de toto, & Chryſippus, & Apollodorus in naturalibus, & Poßidonius in primo naturalis rationis tradunt. Vniuerſum autem dicitur, ait Apollodorus, mundus, & ſecundum alterum modũ id quod ex mundo, & exteriore uacuo conſtat. Mundus igitur finitus eſt, ſed inane illud infinitum. Cæterũ ſydera illa quæ fixa ſunt cum cœlo toto unà circũferri, errantia uero ſuis motibus agi. Porro ſolẽ obliquũ iter peragere per ſigniferum orbẽ. Lunam ſimiliter nunc plenã eſſe, nunc cornibus fulgere. Eſſe autẽ ſolem purißimum ignẽ, ut ait Poßidonius in decimo ſeptimo de cœleſtibus, ac terræ molẽ ſua magnitudine uincere, ut idẽ ait in decimo ſexto naturalis rationis. Eſſe autẽ orbicularẽ ad mũdi rationẽ, idẽ ipſe autor eſt. Ignẽ idcirco eſſe, quòd oĩa ignis paragat munera, maiorẽ autem terræ globo, quòd tota ab illo illuſtretur, neq; ipſa modo, ſed etiam cœlum. Id quòd et terra coni inſtar umbrã faciat, maiorẽ eſſe ſignificat. Omnibus autẽ ex partibus cerni propter magnitudinẽ. Lunam uero plus habere de terra, quippe quæ illi propior eſt. Nutriri autẽ & hæc ignea, et aſtra cætera. Solẽ quidẽ ex mari magno, quòd ſit intellectualis uapor. Lunã uero ex potabilibus undis, quòd ſit permixta aëri,

ac

*ac uicina terræ,ut Poſsidonius in ſexto de ratione natu-
ræ ait,ex terra cætera. Putant & ſydera globoſa eſſe,&
immobilẽ terram. Lunam proprio quidẽ carere lumine,
ſed id à ſole mutuare. Deficere autem ſolem cum ante il
lum ex ea parte qua terras reſpicit,ſe oppoſuerit luna,ut
in libro de uniuerſo ſcribit Zeno. Apparet enim quando
ex cõcurſione mutua illũ occulit,rurſumq́; reſtituit. No-
tatur id maxime per uas æreum patens in quo ſit aqua.
Lunam uero cum in terræ inciderit umbrã,quocirca tũc
ſolum hoc defectu laborare,cum plena fuerit,& quidem
cum per diametrũ ſoli menſibus ſingulis obiecta ſit. Nã
cum obliquo motu cõtra ſolem moueatur,latitudine dif-
fert,cum uel ad auſtralem,uel ad ſeptentrionalem uergit
plagam. Cũ tamen illius latitudo ad ſolis, et eam quæ me-
dia interiacet,latitudinẽ uenerit, deinde fuerit emẽſa ſo-
lem,tunc deficit. Mouetur autem eius latitudo per ea quæ
media ſunt in chelis & ſcorpio & ariete et tauro,ut ait
Poſsidonius. Deum uero eſſe animal immortale,rationale,
perfectum ac beatum,à malo omni remotiſsimum, proui-
dentia ſua mundũ,& quæ ſunt in mũdo adminiſtrans o-
mnia. Non tamẽ ineſſe illi humanæ formæ liniamenta. Cæ
terum eſſe opificẽ immenſi huius operis, ſicut & patrem
omnium. Communiter autẽ & ipſius partem,quæ per o-
mnia penetret,eam'que multis appellari nominibus iuxta
proprietates ſuas. Nanq; Græcis δία appellari, quòd per
ipſum ſint omnia. Eũdem ζῆνα uocari,quòd uitæ omnium
ſit autor. ἀθηνᾶν autem,quòd in æthere diſtentum ſit im-
perium eius. ἥραν uero,quòd in aëre. ἥφαιστον,quòd in arti
ficiali igne. ποσειδῶνα,quòd in humore. δήμητραν,quòd in
terra. Itidẽ & appellationes aliàs probabili quadam ra-
tione indiderũt. De diuina ſubſtãtia,Zeno ait mundũ to-*

tum atq; cœlum. Chryſippus quoq; in primo de dijs, & Poſidonius in primo de dijs, & Antipater in ſeptimo de mundo, aërem ipſius ſubſtantiã tradunt. Boëthus autẽ in libro de natura, dei ſubſtantiam fixorum ſyderum globũ dixit. Naturam uero aliquando quidem exponũt, quæ cõtineat mundum, aliquando uero quæ germinare humum facit, naſciq́; ſuper terram omnia. Eſt autem natura habitus ex ſeipſo motum accipiens, iuxta ſeminalem rationẽ, efficiensq; & continens quæ ex ipſa cõſtant, ſtatutis diffinitisq́; temporibus, eaq́; faciens a quibus diſcreta per naturam eſt. Hanc autem & uoluptati præferre commodũ, quòd ex hominis conſtat opificio. Fato autem fieri omnia Chryſippus in libris de fato, & Poſidonius in ſecũdo de fato, & Zeno, Boëthus quoq; in primo de fato tradũt. Eſt autem fatum connexa rerum ſeries, ſiue ratio per quam mundus adminiſtratur. Diuinationem autem omnem aiũt ſubſiſtere, aut etiam eſſe prouidentiam. Ipſamq́; per aſcẽſus quoſdam artem diffiniunt, ut ait Zeno, et Chryſippus in ſecundo de diuinatione, Athenodorusq́;, et Poſidonius in duodecimo de ratione naturæ, & in quinto de diuinatione. Panætius autem hanc non ſubſiſtere dixit. Enimuero rerum omnium ſubſtantiam, primam materiam dicunt, ut & Chryſippus in primo rerum naturalium, & Zeno. Eſt autem materia ex qua quiduis conſtat. Appellaturq́; dupliciter, materia ſcilicet atq; ſubſtãtia, ſiue illa omniũ, ſiue rerum ſingularum, ac ueluti particularium cauſa. At omnium quidem materia neq; maior neq; minor efficitur. Eſt autem alia eorum quæ in parte ſunt. Corpus autem eſſe ſubſtantiam definiunt, idq́; finitum, ut Antipater ait in ſecundo de ſubſtantia, & Apollodorus in phyſica, paßibilisq́; eſt, ut idem ait. Nam ſi eſſet immutabilis, nulla ra

la ratione quæ fiunt ex ea fieri poſſent. Hinc & illius ſectio in infinitum tenditur, quã infinitam Chryſippus ait. Nihil enim infinitum eſt in quod ſectio cadit. Verum finita eſt. Concretiones item fieri per totum, ut Chryſippus in tertio naturalium ait, & non per circunſcriptionem, & appoſitionem. Nam puſillum uini pelago iniectum, aliquandiu obluctabitur, poſtea defluet, atque unà corrumpetur. Quoſdam item eſſe dæmones dicunt, quibus inſit hominum miſeratio, inſpectores humanarum rerum. Heroas quoq; ſolutas corporibus ſapiẽtum animas. Porro ex his quæ manant ab aëre, hyemem quidem eſſe aiunt, aërem ſuper terram, congelatum ob ſolis longiorẽ diſceſſum. Ver autem temperiem aëris, quando ſuo ad nos curſu ſol agitur. Aeſtatem uero eminentem terræ aërem conſotum & calefactum ſolis ad ſeptentrionem curſu. Autumnum quoque fieri recurſu ſolis à nobis, ad ea loca à quibus fluunt. Cæterum eiuſcemodi tempeſtatum autorem eſſe ſolem nubes euaporantem. Irim uero reflexos eſſe ab humidis nubibus radios, ſiue, ut ait Poſsidonius in meteorologica, declaratio ſciſſuræ ſolis, ſeu lunæ in nube roſida concaua atque continua, ad imaginationem ueluti in ſpeculo imaginata magni orbis circunferentiam. Cometas autem & pogonias & faculas ignes eſſe ſubſiſtentes, quãdo craſsior aër ad ætherea loca peruehitur. Iubar autem repentini ignis incẽdium, quod cito per aërem fertur, ac longitudinis imaginẽ deliniat. Pluuiam uero cõuerſionẽ ex nubibus in aquam, cum ſiue ex terra, ſiue ex mari ui ſolis ſurſum elatus humor effectu caruerit. Id uero congelatam pruinã dici. Grandinẽ uero concretam nubẽ à uento comminutam. Niuem autem humorem ex concreta nube, ut ait Poſsidonius in octauo de ratione naturæ.

ræ. Coruſcationem accenſionem nubium, quæ à uento illi dantur, atq; rumpātur, ut Zeno in libro de uniuerſo. Tonitruum uero fragorem eſſe qui ex nubium colliſione gignitur. Fulmen autem incenſionem ualidā, uehementi cū impetu terris irruentem, cum inter ſe ui uentorum colliduntur nubes, atq; perrumpuntur. Alij conuerſionē ignei ac flammantis aëris uiolenter delapſam. Typhonem uero fulmen uiolentū, magna ui ſpiritus demiſſum, ſiue fumantem ſpiritum rupta nube dilapſum. Preſterem nubem igni circunfuſam cum flatu in terræ concaua, ſeu concluſo, & coartato ſpiritu in terra, ut ait in ſeptimo Poſidonius. Eſſe autem illius plura genera, terræ motus, hiatus, illuuies, ebullitiones. Placet autem eis & ordinē ita ſe habere. Terra mediam cētri rationem obtinere, poſt quam globoſam aquam, & ipſam idem habere centrum cum terra. Ita ut in aqua terra ſit, poſt aquam aërem ſphere inſtar. Eſſe autem in cœlo circulos quinq;. Ex his primum ſeptentrionalem qui ſemper appareat. Secundum tropicum æſtiuum. Tertium æquinoctialem. Quartum hyemalem tropicum. Quintum antarcticum qui non appareat. Dicūtur autem παράλληλοι, *quia non ſe inuicem conueniunt. Deſcribitur tamen circa eundem polum. Porro Zodiacus circulus obliquus eſt, æquidiſtans. Quinq; autē ſunt zonæ ſuper terrā. Prima ſeptentrionalis ſuper arcticum circulū rigore frigoris inhabitabilis. Secunda temperata. Tertia nimia ui æſtus inhabitabilis, quæ torrida dicitur. Quarta temperata. Quinta auſtralis itidem frigore inhabitabilis. Opinantur item naturam ignem eſſe artificialem ſuo itinere ad generationem tendere. Id autem eſſe ſpiritum ignis ſpeciem artisq; præ ſe ferentem. Animam uero ſenſibilem, eamq; eſſe nobis inſitum & ingenitum ſpiritum, ideo &*

corpus

corpus eſſe,ac durare poſt mortem, eſſe tamen obnoxium corruptioni. Cæterum uniuerſi animam eſſe incorruptibilem,cuius partes ſunt animantium animæ. Zeno autem Citticus,& Antipater in libris de anima,& Poßidonius animam ſpiritum calidum dicunt. Hoc enim ſpirare nos atque ab ipſo moueri. Cleanthes quidem omnes perdurare,donec calore deſtituantur. Chryſippus uero ſolas ſapientium. Partes autem animæ octo eſſe dicunt, quinque ſenſus,& quæ nobis inſunt ſeminales rationes,uocē præterea,& ſermonem, Videre autem cum id quod inter uiſum ſubiectumq; lumen eſt,in coni intenditur ſpeciem, ut Chryſippus in ſecundo naturalium ait. Apollodorus aëris illam partem, quæ coni ſpeciem habet prope uiſum: Baſin uero prope id quod cernitur fieri: quemadmodum per uirgam uerberato aëre,quod uidetur ibi manifeſtum eſſe. Porrò audire cum is qui medius inter loquentem, & audientem eſt,aër uerberatur orbiculariter, deinde agitatus auribus influit,quemadmodum & ciſternæ aqua, per orbes iniecto agitatur lapide. Somnum uero fieri,cum is ſenſus circa principale ſoluitur. Cauſas uero perturbationum reddunt eas,quæ circa ſpiritum fiunt conuerſiones. Semen autem eſſe dicunt,quod eiuſmodi gignere poteſt,à quibus quoq; ipſum diſcretum ſit. Porro hominis ſemen quod emittit homo,unà cum humido animæ cōmiſceri partibus,pro cōmixtione rationis parentum. Id autem Chryſippus in ſecundo naturalium ait ſpiritum eſſe ſecundum ſubſtantiam,idq; ex iactis in humum ſeminibus conſtare,quæ cum antiquata fuerint,non iam naſcuntur, quòd ſcilicet expirauerit illorum uirtus. Atq; ex omnibus corporis partibus defluere id ait Sphærus. Omnes ergo gignere corporis partes. Porro fœminæ ſemē infœcundū

eſſe aiũt,imbecillumq́; & modicum,& aqueum ut Sphæ rus ait.Principale uero potiſsimam ac proprie eſſe animæ partem,in qua imaginationes appetitusq́; gignantur,atque unde ſermo reddatur.Id autẽ in corde eſſe. Sed enim iſta ſecundum illos de rebus naturalibus,quantum ſuffice re ad præſentis operis compendium arbitrati ſumus, hactenus ſunt dicta.Quænã uero ſint in quibus illorũ ſentẽtiæ differãt,breuiter annotandũ.Ariſto Chius Phalãtusq́; cognomento Siren,finem eſſe dixit ad aliquid inter uirtu tes ac uitia indifferenter uiuere,nullam quamlibet modicam uarietatem relinquendo,ſed ſe æqualiter in omnibus habendo.Eſſe autem ſapientem præclaro hiſtrioni ſimilẽ, qui ſiue Therſitæ, ſiue Agamemnonis perſonam ſumat, utrunq; decentiſsimo geſtu imitatur.Naturalem itẽ ac ra tionalem locum ſuſtulit, dicens alterum quidem eſſe ſupra nos,alium uero nihil ad nos.Solam autem quæ mores inſtituat partem ad nos pertinere.Similes autem eſſe orationes dialecticas dicebat aranearum telis,quæ & ſi quid artificioſum indicare uideantur, inutiles ſunt. Virtutes quoq; neq; multas inuexit,ut Zeno,neq; unam quæ multis appellatur nominibus,ut Megarici, ſed & id quoque quod ad aliquid habere dicitur.In hunc autem modũ phi loſophans,atq; in Cynoſarge diſſerens obtinuit,ut ſectæ propriæ inuentor diceretur.Milciades deniq; & Diphilus Ariſtonij appellabantur. Erat autem illi magna perſuadendi uis,plebiq́; ſe maxime accommodabat. Vnde et de illo Timon ait:

Καί τις ἀρίστωνος γέννης ἀπὸ αἱμύλου ἕλκων. hoc eſt,

Quidam & Ariſtonis natus de ſtirpe diſerti.

Congreſſus autem Polemoni, ut Diocles ait Magneſius, cum Zeno lõgum incurriſſet morbum,ſententia deceſſit.

Ma

*Maxime autem Stoico dogmati ille intendit animũ, quo dicunt ſapientem eſſe*opinabilem. Cui Perſæus reluctatos geminos fratres induxit, ut alter ex his illi depoſitum daret, alter deinde reciperet, atq; ita hærentem coarguit. Exercebat autem aduerſus Arceſilaum inimicitias. Vnde cum uidiſſet taurũ monſtruoſum matricem habentẽ, Me miſerum, inquit, datum eſt Arceſilao epicherema aduerſus euidentiam. Academico cuidam quicquam ſe comprehendere neganti, Ergóne, inquit, hunc diuitem iuxta te ſedentem uides? negante illo:*

*δοξαςόν.

Τίς σ' ἐτύφλωσεν, ἔφη, τίς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς;

hoc eſt,

Quid cæcutis, ait, oculis quis lumen ademit?

Feruntur eius iſta uolumina. Exhortationum libri duo, de Zenonis dogmatibus dialogi, de ſcholis ſex, de ſapientia exercitationum ſeptem, Amatoriæ exercitationes, commẽtaria de inani gloria, cõmẽtaria x v. cõmẽtarij tres, de uſu undecim, aduerſus oratores, aduerſus Alexinũ reſcripta, aduerſus dialecticos tres, ad Cleãthẽ epiſtolarũ libri quatuor, Panætius autẽ & Soſicrates ſolas epiſtolas ipſius eſſe dicũt, cætera Peripatetici Ariſtonis. Hũc fama eſt, cũ caluus eſſet, æſtũ ſolis excepiſſe capite, atq; ita uita functũ eſſe. Luſimus autẽ et in ipsũ hoc modo, Choliãbico carmine:

Τί δὴ γέρων ὢν καὶ φιλαυθος ἀρίστων
Τὸ βρέγμα δ' ὤκας ἡλίῳ κατοπτῆσαι;
Τὸ γὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ θέον ζητῶν
Τὸν ψυχρὸν ὄντως εὗρες ὂν θέλων ἄδην. *hoc eſt,*

Quid iam ſenex, & exoſus ſenem Ariſto
Soli coquendum ſynciput dabas caluum?
Atqui calorem cum ultrà quàm eſt ſatis quæris,
In frigidum incidiſti uel nolens Orcum.

Fuit

Fuit autem & alius Ariſto Iliectes Peripateticus, alius itē muſicus Athenienſis. Quartus tragicus poëta. Quintus Alæenſis qui artes oratorias ſcripſit. Sextus Alexandrinus Peripateticus. Herillus Carthaginiēſis finem ſcientiā dixit, quod eſt ſemper uiuere, cuncta referendo ad uiuendum cum ſcientia, ne ignorātia deijciamur. Eſſe autē ſciētiam habitū ex fantaſiarum acceptione, nō uerbis explicabilem. Aliquando dicebat nullū eſſe finem, ſed ſecundum caſus uarios et res immutari, ut ſi idem æs & Alexandri fiat ſtatua, & Socratis. Differre autem finem & eā quam dicit fini ſubiectam. Hāc enim & eos qui ſapiētes nō ſunt conſpicari, illum neminē niſi ſolum ſapiētem. Quæ autem inter uirtutem, & uitium ſint indifferentia eſſe. Sunt eius libri breues quidem, ſed ſucci ac ſenſus pleni, continentq; contradictiones aduerſus Zenonem. Fertur eum puerum complures adamaſſe, quos Zeno cum uellet auertere, tondere coëgit Herillum, illosq; ab eo auertit. Sunt autē eius libri, de exercitatione, de perturbationibus, de opinatione, legūlator, obſtetritius, Antipheron, præceptor, parās, dirigens, Mercurius, Medea, dialogi quæſtionum moralium. Dionyſius uero qui Metathemenus appellatus eſt, finem dixit uoluptatem. Nam cum in oculorum dolorē incidiſſet, eo cruciatus acriter, dolorem dicere noluit indifferentem. Erat autem Theophanto patre natus, & ciuitate Heraclia, atq; ut ait Diocles, primo quidem audiuit Heraclidem ciuē ſuū, deinde Alexinū ac Menedemū, poſtremo Zenonem. Principio quidem ſtudioſus admodū omnigenis ſe poëmatis addixerat, Aratum tamen carius amplectebatur, quem & imitari ſatagebat. Demum cum diſceſſiſſet à Zenone, ſeſe ad Cyrenaicos contulit, ac palàm luſtra ingrediebatur, cæteraq; ſub omnium gerebat oculis

lis quæ ad uoluptatem pertinerēt. Cumq; ad octogeſimū uitæ annum perueniſſet, inedia conſumptus interijt. Circunſcruntur autem eius libri, de ſedatione perturbationū duo, de exercitatione duo, de uoluptate quatuor, de diuitijs & gratia & cruciatu, de hominum uſu, de felicitate, de antiquis regibus, de his quæ laudantur, de barbaricis conſuetudinibus. Et iſti quidem qui à Stoicis decretis deuiauerunt. Succeſſit autem Zenoni Cleanthes, de quo dicendum nunc eſt.

CLEANTHES.

Cleanthes Phanij filius, Aſſius, ut Antiſthenes ait in ſucceſſionibus, primum quidem pugil fuit: profectus autē Athenas drachmis quatuor inſtructus, ut qdā aiunt, congreſſusq; Zenoni ſtudioſiſſime Philoſophatus eſt, inq; eiuſdē decretis perſtitit. Memoriæ proditū eſt ipſum laborioſiſſimum fuiſſe, adeo ut inopia cogente mercenariā faceret, ac noctu quidē in hortis hauriret aquas, interdiu autē operam ſtudijs liberalibus daret, unde & φρεάντλης, hoc eſt, exhauriēs puteos appellaretur. Aiunt illū cū pertractus eſſet ad iudicium redditurus rationē, quòd adeo robuſtus, ac tā boni habitus uiueret, hortulano apud quē id muneris implebat, ac muliere apud quam farinas pinſebat, teſtibus uictus ſui abſolutum eſſe, Areopagitasq; admiratos, decem illi minas dari cenſuiſſe: Zenonem autem accipere illum uetuiſſe. Aiunt autem & Antigonum ter mille dediſſe. Item cum ad ſpectaculum quoddam puberes duceret uenti flatu enudatum eſſe ac ſine tunica apparuiſſe. Qua ex re plauſu exceptum atq; ab Athenienſibus fuiſſe ueſte donatum, ut ait Demetrius Magneſius in æquiuocis. Admirationi igitur ob eam quoque rem habitus eſt. Aiunt Antigonum auditorem illius, cum rogaret

quam ob rem hauriret, audiſſe, num ſolum haurio? nunquid non fodio & rigo, & omnia facio philoſophiæ cauſa? Zeno enim illũ ad id exercebat, iubebatq; obolum ſibi ex labore afferre. Coactam aliquando ſtipem in mediũ familiarium intulit dicens, Cleanthes quidem Cleanthem alium poſſet nutrire, ſi uellet. Qui uero unde nutriantur affatim habent, ab alijs quærunt quæ ſunt ad uſum uitæ neceſſaria, & quidem remiſſius philoſophantes. Ea igitur ex cauſa alter Hercules Cleãthes dicebatur. Erat illi quidem eximium ſtudium, cæterum ingenium obtuſum atq; tardiſſimum. Eam tamen tarditatem ingenij labore, ſtudio, ac diligentia uincebat. Vnde & de ipſo ſic Timon ait,

Τίς δ' οὗτος κτίλιος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν
Μωλύτης, ἐπίων φίλος, ἄσιος, ὅλμος ἄτολμος; *hoc est,*

Aſſius iſte aries quis nam eſt, qui circuit omnem
Turbam, uerboſusq; ſenex, piſtillus, hebesq;?

Cumq; à diſcipulis dicterijs inceſſeretur, tolerabat: & cũ audiret, aſinus, nõ abnuebat, dicens ſolũ ſe ferre poſſe Zenonis ſarcinã. Cũ aliquando probro illi daretur, quòd eſſet timidus, At ideo, inquit, parum pecco. Suam uero inopiam diuitum opibus præferens, dicebat, dum illi pila ludunt, ego durã ac infrugiferam humum exerceo. Sæpe cũ foderet ſeipſum increpabat. Quem audiens Ariſto, quem, inquit, obiurgas? Et ille ridẽs, ſenẽ, inquit, canũ quidẽ, ſed excordẽ & amentẽ. Cũ diceret quidã Arceſilaũ uitæ officia negligere, quieſce, inquit, neq; uituperes. Ille enim etſi uerbis officiũ tollit, operibus tamen cõmendat. Ad quẽ Arceſilaus, nõ, inquit, adulationes admitto: & Cleãthes, At equidẽ, ait, adulor, qui dixi alia te facere, alia dicere. Rogãte quodam quidnam filio crebro ingerere deberet, illud ait Electræ,

Σίγα σίγα λεπτὸν ἴχνος. *hoc eſt,*

Tace tace tenue ueſtigium.

Lacone quodã dicente, laborem eſſe bonum, geſtiens ait,

Αἵματος εἶς ἀγαθοῦ φίλον τέκος. *hoc eſt,*

Sanguine mi fili es generoſo.

*Dicit autem Hecato in uſibus, cum ad eum formoſus quidam adoleſcens dixiſſet, ſi pulſans uentrem uentrizat, num & pulſans coxas coxizet, dixiſſe, habe tu adoleſcẽs *coxizationes, uoces proportionales, proportionales res omnino non ſignificant. Adoleſcenti cuidam diſſerẽs, an ſentiret rogauit, annuente illo, cur, inquit, ego te ſentire non ſentio? Soſitheo poëta in theatro coram ſe dicente:* *διαμηρισμοὺς.

Οὓς ἡ κλεάνθους μωρία βουλατεῖ. *hoc eſt,*

Quos Cleanthis inſania exagitat.

Eodem uultu & habitu perſtitit. Qua ex re permoti auditores huic applaudentes Soſitheum abiecerunt. Agẽte illo pœnitentiã, quòd illũ hoc maledicto inceſsiſſet, reſpõdit dicẽs, indecens eſſe Liberum patrem atq; Herculem à poëtis illudi, nec iraſci, ſe autẽ leui maledicto indignari. Dicebat Peripateticis idẽ accidere quod literis, quæ cum bene ſonãt, ſeipſas tamen nõ audiũt. Fertur cũ diceret ſecundũ Zenonẽ ex ſpecie cõprehẽdi poſſe mores, adoleſcẽtes quoſdã ſcurras adduxiſſe ad illum libidinoſum ruſticũ callis duratũ, & illũ, ut de more eius ſententiã ferret rogaſſe, illum cũ aliquandiu hæſiſſet, iuſsiſſe abire hominẽ. Vt uero abibat cœpit ſternutare: ad hæc, habeo illum, inquit, Cleãthes, mollis eſt. Cuidam ſoli ſecum loquenti, homini, inquit, loqueris nõ malo. Exprobrante quodã ſenectutem, & ego, inquit, abire uolo. Cũ uero me ſanũ omni ex parte cõſidero, ſcribentẽq; ac legentẽ, rurſus maneo. Aiunt illũ quæ à Zenone audierat teſtæ boũq; oßibus in-

*ſcribere ſolitum,cū pecunijs careret quibus chartas emere poſſet.*Hoc *uitæ inſtituto clarus obtinuit unus ex multis,ut* Zenoni *ſuccederet.*Et *quidem cum plures eſſent illius memorabiles diſcipuli* Zenonis.Reliquit *autem pulcherrimos libros,qui ſunt fere de tempore, de phyſiologia* Zenonis II.*Heracliti expoſitionum libri quatuor,de ſenſu,de arte,aduerſus* Democritū, *aduerſus* Ariſtarchū, *aduerſus* Herillum,*de***appetitione duo,antiquitatum, de dijs,de* Gigātibus,*de* Hymenæo,*de poëta, de officio tres, de cōſilio,de gratia,exhortatorius,de uirtutibus, ars amatoria,de honore,de gloria,de ingenio, de* Gorgippo, *de inuidentia,de amore,de libertate,politicus,de conſilio,de legibus,de iudicando,de inſtituto,de oratione tres, de fine,de honeſtis,de actis,de ſcientia,de regno, de amicitia, de ſympoſijs,quòd eadē ſit uirtus uiri & fœminæ, quòd ſapientis philoſophari, de uſu duo,de uoluptate, de proprijs,de ambiguis,de dialectica,de modis,de prædicamentis.*Hæc *ab illo ſcripta ſunt.*Moritur *autē hoc modo.*Tumuit *illi ac putruit gingiua, medicis autem intercedentibus,biduum totum cibo abſtinuit,atq; intātum cōualuit, ut mèdici illi omnes conſueta permitterēt.* Ea *illum licentia minime uſum fuiſſe,ſed & contrà ſine cibo perſtitiſſe dicētē iter iam ſibi confectum eſſe,atq; ita inedia conſumptum exhalaſſe animam, cum ut quidam uolunt,*Zenonis *æquaſſet annos audiſſetq; illum annos* XVIII. Luſimus *& nos in eum hoc modo:*

*ὁρμῆς.

Αἰνῶ κλεάνθην, ἀλλὰ μᾶλλον ἀΐδην.
Ἰδὼν γὰρ αὐτὸν πρέσβυν οὐκ ἠνέσχετο
Μὴ οὐ τὸ λοιπὸν ἄνεσιν ἐν φθιτοῖς ἔχειν
Τοσοῦτον ἀνθλήσαντα τοῦ βίου χρόνον. *hoc eſt,*
Miror Cleanthem,*laudo ſed* Ditem *magis,*

Nam

Nam ut uidit illum iam ſenem, ultrà non tulit
Tandem quietem quin uel mortuo daret,
Qui tantum aquarum exhauſerat dum uiueret.

Hunc, ut prædiximus, poſt Zenonẽ audiuit & Sphærus Boſporanus, qui cũ in liberalibus ſtudijs profeciſſet, Alexandriam ad Ptolomæum Philopatera ſe contulit. Orto autẽ ſermone aliquãdo de opinatione ſapiẽtis, Sphæroq; illum negante opinari, uolẽs illum rex arguere, mala punica cerea iuſsit apponi. Sphæro aũt decepto, exclamauit rex, fallaci illum dicẽs conſenſiſſe fantaſiæ. Ad quẽ Sphærus prompte ac parate ſic reſpondẽs, ait, conſenſiſſe non eſſe ea mala punica, ſed probabile eſſe mala punica eſſe. Differre autẽ comprehẽſibilẽ fantaſiam à probabili. Mneſiſtrato ſe accuſanti quòd Ptolemæum non dixit regẽ eſſe, At, inquit, eiuſmodi cum ſit, regẽ quoq; eſſe Ptolemæũ dico. Scripſit autẽ iſta uolumina: de mundo duo, de elemẽtis ſeminis, de fortuna, de minimis, aduerſus atomos & ſimulachra, de ſenſibus, de Heracliti quinq; diatribis, de morali inſtituto, de officio, de appetitione, de perturbationibus duo, de regno, de rep. Laconica, de Lycurgo & Socrate tres, de lege, de diuinatione, dialogos amatorios, de Eretriacis philoſophis, de ſimilibus, de diffinitionibus, de habitu, de his quibus contradicitur tres, de oratione, de diuitijs, de gloria, de morte, artis dialecticæ duo, de prædicamẽtis, de amphibolijs, epiſtolas.

CHRYSIPPVS.

Chryſippus Apollonij filius Solẽſis ſeu Tarſenſis, ut Alexander in ſucceſsionibus ait, diſcipulus Cleãthis fuit. Hic primum lancea exercebatur, poſtea uero Zenonis ſiue Cleãthis, ut Diocles & plurimi tradunt, auditor fuit: à quo adhuc uiuẽte receſsit. Nec in philoſophia me-

diceris fuit,uir ingenioſus ac acutiſsimus in omni genere orationis,adeo ut in pleriſq; diſſentiret à Zenone atq; à Cleanthe ipſo,cui ſæpenumero dicebat,ſolius ſe dogmatum doctrina indigere. Nam probationes ſe reperturū. Quoties uero aduerſus illum diſſerendo egiſſet, pœnitentia tanta ducebatur,ut crebro diceret,

Ἐγὼ δὲ τ᾽ ἄλλα μακάριος πέφυκ᾽ ἀνὴρ
πλὴν ἐις κλέανθην, τοῦτο δ᾽ ὀυκ ἐυδαιμονῶ. hoc eſt,

Equidem aliàs uir ſum fortunatus, præterquàm in Cleanthem,in hoc felix nō ſum. Adeo autem in dialectica inſignis fuit,tãtæq; apud omnes æſtimationis, ut pleriq; dicerent,ſi apud deos uſus eſſet dialecticæ,nō futuram aliam, quàm Chryſippeā. Cæterū cū eſſet rerū fœcundiſsimus, nō uſq; adeo dictione clarus fuit,laboriſq; patientiſsimus ultra omnes fuit,quod ex eius uoluminibus conſtat, quæ ſunt numero ſeptingenta quinq;.Ea uero tam multa conſcripſit,ut de eadē re ſæpe ſcribere aggrederetur,omneq; quod incideret mandaret literis, ac ſæpe emendaret,magnaq; teſtimoniorū*nube uteretur. Adeo uero id in con-

*παραθίσα. ſuetudine habuit,ut cū in quibuſdā opuſculis Euripidis Medeā totam inſeruiſſet,& quidā habēs librum in manibus interrogaretur,quid nam ineſſet,Chryſippi, inquit, Medea eſt, Apollodorus quoq; Athenieſis in collectione dogmatū,cū uellet aſſerere quæ Epicurus uiribus ſuis fretus conſcripſiſſet,abſq; cuiuſpiam adminiculo,eſſent incōparabiliter plura quàm Chryſippi opera,ſic ad uerbum dixit. Nam ſi quis tollat de Chryſippi libris quæ aliena ſunt,uacua illa charta relinquetur. Ita Apollodorus, cæterū anus quædā quæ illi aſsidebat, autore Diocle,dicebat quingentos illū uerſus quotidie ſcribere ſolitum. Hecato autē ueniſſe eū ad philoſophiam dixit, cū illius patrimonium

nium in regium uſum inſumptum eſſet. Erat autem imbecillo, tenuiq; corpuſculo, ut ex eius imagine, quæ in Ceramico eſt, uidere licet, quæ ferme à uicino eqte occulitur. Quocirca illũ Carneades κρύπτιππον uocabat. Et cũ ꝑbro daretur ꝙ apud Ariſtonẽ cũ plurimis nõ ſe exerceret, Equidẽ, inqt, ſi inter plurimos intẽderẽ, nunq̃ philoſopharer. Ad dialecticũ Cleãthi imminentẽ, eiq; calidas cõcluſiũculas tendentẽ, Deſine, inqt, grandẽ natu à grauibus rebus abducere. Nobis aũt iunioribus iſta propone. Rurſus ubi quis quippiã rogaret illũ, ſeorſum modeſte illũ alloquebatur. Vbi uero cõſpexit accedentẽ turbã, cõtẽdere cœpit:

Οἴμοι, *inquit,* κασίγνητ' ὄμμα σὸν ταράσσεται

Τάχυς δὲ μετίθου λύσσαν, ἀρτίως φρονῶν. *hoc eſt,*

Aſpectus hei me frater turbatur tuus.

At tu furorem pone, recte ut ſentias.

In potationibus autẽ qeſcebat, crura tamẽ agitans, ita ut ancilla diceret, Chryſippi ſola crura ebria eſſe. Adeo aũt alta de ſe ſentiebat, ut cũ rogaretur à quodã cui cõmẽdaret filium, dixerit, mihi. Nam ſi quempiam me excellere putarem, ipſe apud eum philoſophiæ darem operam, unde de ipſo dictum eſſe aiunt:

Οἶος πέπνυται, λοιποὶ δὲ σκιαὶ ἀίσσουσι.

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν στοά. *hoc eſt,*

Hic ſolus ſapit. aſt alij uelut umbra feruntur.

Et, niſi Chryſippus fuiſſet, porticus nõ eſſet. Tandẽ uero Arceſilao & Lacyde, ut Sotion in VIII. ait, in Academiam aduenientibus ſe ad philoſophandum cõiunxit. Quam ob cauſam & contra conſuetudinem & pro ipſa diſſeruit, & de magnitudinibus ac multitudinibus, Academicorum argumentis utens. Hunc cũ in cantu exercere tur, Hermippus ait, à diſcipulis ad ſacrificium uocatum

fuiſſe,ibiq; cum oblatũ dulce merum hauſiſſet, anguſtijs ſpiritus fatigari cœpiſſe,atq; ita demum quinta die deſunctum eſſe,cum ſeptuaginta & tres uixiſſet annos, olympiade,ut ait Apollodorus in chronicis, CXLIII. Et in hũc eſt noſtrum epigramma:

Ἰλιγγίασε βάκχον ἐκπιὼν χανδὸν
Χρύσιππος, οὐδ' ἐφείσατ', οὐ τῆς στοᾶς,
Οὐδ' ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἦλθε δῶμ'
Ἐς ἀΐδεω hoc eſt,

Vertigo cepit,cum bibiſſet affatim,
Chryſippum,& haudquaquam,ſuam uel porticum
Curauit,aut ſe,aut patriam,ſed inferos
Rectà ſubiuit.

Sunt qui dicãt riſu effuſum expiraſſe. Nam cum aſinus manducaret ficus, aniculæ dixiſſe uinũ aſino ſorbendum daret,nimioq; riſu occupatum,exhalaſſe animam. Videtur autem aſpernator immodice fuiſſe,quòd cum tam multa ſcripſerit,nulli unquã regi quicquam adſcripſerit. Sola autem anicula contẽtus erat,ut etiam Demetrius in homonymis ait. Deniq; cum Ptolemæus Cleanthem literis oraſſet,ut uel ipſe ad eum pergeret, uel quempiam ex ſuis mitteret,Sphærus quidẽ profectus eſt, Chryſippus autem renuit. Accerſitis autem ſororis filijs Ariſtocreonte & Philocrate coactis diſcipulis primus auſus eſt ſub diuo ſcholã in Lycio habere,ut prædictus Demetrius ſcripſit. Fuit autẽ & alius Chryſippus Gnidius medicus, à quo Eraſiſtratus teſtatur multa didiciße. Alterq; huius filius Ptolemæi medicus,qui calũniã paſſus,flagris cæſus,ac ſupplicio affectus eſt. Alius item Eraſiſtrati diſcipulus. Quartus Georgicorũ ſcriptor. Porro hic ipſe philoſophus quibuſdam in hunc modum interrogatiunculis uti ſolebat: Qui myſteria prophanis dicit,impius eſt. Dicit autẽ my-

ſteria prophanis Hierophanta. Eſt ergo impius Hierophãta. Item, eſt quoddam caput, id autem nõ habes. Eſt autem caput aliquod, nõ ergo habes caput. Item, quod eſt in urbe, id & in domo eſt. Non eſt autem puteus in urbe, nec in domo igitur. Aliud, qui Megaris eſt, Athenis nõ eſt. Eſt autẽ homo Megaris, non igitur eſt homo Athenis. Aliud, quod loqueris, id per os tuum tranſit, currum autem loqueris, currus ergo per os tuum tranſit. Rurſum, ſi quid non amiſiſti, hoc habes, cornua autem nõ amiſiſti, habes ergo cornua. Alij Eubulidis hoc eſſe aiũt. Nõ deſunt qui & Chryſippum lacerent, dicentes illum complura turpiter obſcœneq; ſcripſiſſe. Nam in eo opere, quod de antiquis phyſiologicis ſcripſit, fœda de Iunone fingit ac Ioue, ea dicens ſexcentis fere uerſibus quæ nemo niſi illoto ore dixiſſet. Turpiſſimam enim, aiunt, hanc fingit hiſtoriam, & ſi, ut naturalẽ laudat, luſtris tamen magis cõuenientem quàm dijs. Præterea & quæ apud eos qui de tabulis ſcripſerunt ſeparata: neq; enim apud Polemonem, neq; apud Hypſicratem eſſe, ſed ne apud Antigonũ quidem, uerum ab illo ficta eſſe. In libro autem de repub. matribus congredi & filiabus & filijs. Eadem in lib. de his quæ per ſeipſa non ſunt appetenda ſtatim in principio. In tertio autẽ de iure ad mille uerſus defunctos etiã uocare iubet. In ſecundo autem de ſubſtantia & copia prouidere, dicens quo pacto ſapienti quæſtus ſectandus ſit, & cuius rei gratia ſectandus. Nam ſi quidẽ ut uiuat, uiuere indifferẽs eſt. Quòd ſi ut fruatur uoluptate, & ipſa indifferens eſt. Si autẽ uirtutis cauſa, ſufficit ipſa ad beatam uitã. Sunt autẽ perridiculi & quæſtus huiuſcemodi. Quippe ſi à rege ſuppeditẽtur cedendum illi erit neceſſario. Si autẽ ab amicitia proficiſcãtur, uenalis & quæſtuoſa erit

 amicitia.

amicitia. Sin uero à ſapientia, mercenaria erit ſapientia. Atq; iſta quidem ſunt quæ inſectantur. Quoniã uero clariſsimi ſunt illius libri, uiſum eſt in hoc loco eos generatim diſtinguere. Sunt autẽ iſti logici loci, quæſtiones, logica, philoſophi, conſiderationũ terminorũ dialecticorũ ad Metrodorũ ſex, de his quæ ſunt in dialectica nominibus, aduerſus Zenonẽ ars dialectica, ad Ariſtagorã unũ, coniunctorum probabilium ad Dioſcoridẽ quatuor. Logici modi eius qui circa res eſt, ordo primus, de proloquijs unum, de non ſimplicibus proloquijs unum, de connexo ad Athenadem duo, de his quæ negantur ad Ariſtagoram tres, de prædicabilibus ad Athenodorum unũ, de his quæ dicuntur per priuationem, ad theatrum unum, de optimis proloquijs ad Dionem tres, de differentia indefinitorum quatuor, de his quæ ſecundũ tẽpora dicuntur duo, de perfectis proloquijs 11. Ordo ſecundus, de uero diſiũcto ad Gorgippidem unũ, de uero cõiuncto ad Gorgippidẽ quatuor, diuiſio ad Gorgippidem unum, ad id quod de conſequentibus eſt unum, de eo quod eſt propter tria, ad Gorgippidem unum, de poßibilibus ad Clitum quatuor, ad id quod eſt de ſignificationibus Philonis unum, quæ nam ſint falſa unum. Cõpoſitio tertia, de præceptis duo, de interrogatione duo, de reſponſione quatuor, Epitome de interrogationibus, & epitome de reſponſionibus unum, quæſtionis duo, de reſponſione quatuor. Quarta compoſitio, de prædicamentis ad Metrodorum decem, de rectis & obliquis ad Philarchum unum, de coniunctionibus ad Apollinidẽ, ad Paſylum de prædicamẽtis quatuor. Quinta conſtructio, de quinq; caſibus unum, de enunciatis ſecundum ſubiectum diffinitis unum, de appellatiuis duo, de ſubinſinuatione ad Steſagoram duo, Logicum locum

circa

circa dictiones, & quæ ex his conſtat orationem. Compoſitio prima de gentilibus enunciationibus ſex, de dictionibus ad Soſiginem, & Alexandrum quinq;, de inæqualitate dictionum ad Dionem quatuor, de ſoritis quæſtiunculis ad uoces tres, de ſolœciſmis unum, de ſolœciſantibus orationibus ad Dionyſium unum, orationes præter conſuetudines, dictiones ad Dionyſium unum. Conſtructio ſecūda de elementis orationis quinq;, de conſtructione eorum quæ dicuntur quatuor, de conſtructione & elementis eorum quæ dicuntur ad Philippum tres, de elementis ad Niciam unum, de eo quod ad alia dicitur unū. Cōpoſitio tertia aduerſus eos qui nō diuidūt, duo, de ambiguis ad Appollam quatuor, de tropicis ambiguis unum, de cōnexis tropicæ amphiboliæ duo, ad id quod ſcripſit Panthodus de ambiguis duo, de introductione ad ambigua quinq;. Epitome ambiguorum ad Epicratem unum, coniuncta ad introductionem ambiguorum duo, Logici loci ad orationes & tropos. Cōpoſitio prima ars orationum & modorū ad Dioſcoridem quinq;, de ſermonibus tres, de modorum conſtantia ad Steſagoram duo. Comparatio tropicorum proloquiorum unum, de reciprocis orationibus atq; coniunctis unum, ad Agathonem ſiue de ſequētibus problematibus unū, de concluſionibus ad Ariſtagorā unum, quòd eadem oratio pluribus modis ordinetur unū, ad ea quibus cōtradicitur quòd eadem oratio & collecto & non collecto conſtruatur modo duo, ad ea quæ obijciūtur ſyllogiſmorum ſolutionibus tres, aduerſus id quod ſcripſit Philo de tropis ad Timoſtratum unum. Logica coniuncta ad Timocratem & Philomatem duo, de orationibus & tropicis unum. Compoſitio ſecunda de concludentibus orationibus ad Zenonem unum, de primis & demon

demonſtratione carẽtibus ſyllogiſmis ad Zenonẽ unum, de ſolutione ſyllogiſmorũ unũ, de fallacibus orationibus ad Paſylũ unũ, de ſpeculationibus ſyllogiſmorum, id eſt, de introductorijs ſyllogiſmis aduerſus Zenonem III. *de ſyllogiſmis ſecũdũ falſas figuras quinq;, orationes ſyllogiſticæ per reſolutionẽ in his quæ demõſtratione carent, id eſt, tropicæ quæſtiones ad Zenonẽ & Philomathem unũ. Hic falſo uidetur inſcriptus. Cõpoſitio tertia de incidẽtibus orationibus ad Athenadẽ unũ, falſo inſcriptæ, orationes incidẽtes ad meſoteta tres, falſo inſcriptæ, aduerſus diſiunctiones Amenij unum. Quarta cõpoſitio de ciuilibus quæſtionibus ad Meleagrũ tres, ſermones hypothetici in leges ad Meleagrũ unũ, orationes hypotheticæ ad introductionẽ duo, orationes hypotheticæ ſpeculationũ duo, ſolutio hypotheticorũ Alexãdri falſo inſcripta, de expoſitionibus ad Laodamantẽ duo. Quinta cõpoſitio de introductione ad falſum ad Ariſtocreontẽ unũ, falſæ orationes ad introductionẽ unũ, de fallaci ad Ariſtocreontem ſex. Sexta cõpoſitio aduerſus eos qui putant & falſa & uera eſſe, unũ, aduerſus eos quippe qui per ſectionẽ ſoluũt fallacem orationẽ ad Ariſtocreontem duo. Demõſtrationes quòd infinita ſcindi nõ oporteat, unũ, ad ea quæ obijciuntur his, quæ cõtra ſectionẽ infinitorũ ſcripſit ad Paſylũ, tres. Solutio ſecũdũ antiquos ad Dioſcoridẽ unũ, de falſæ orationis ſolutione ad Ariſtocreõtẽ, tres. Solutio Hedylli hypotheticorũ ad Ariſtocreontẽ & Apollan, unũ. Septima cõpoſitio ad eos, qui dicũt lemmata falſa, habere fallacem orationẽ, unũ, de negatione ad Ariſtocreontem, duo, orationes negãtes ad exercitationẽ, unũ, de*paruula oratiõe ad Steſagorũ, duo, de orationibus aduerſus propinationes, & de quieſcentibus ad Onctorem, duo, de operto, ad*

*παρὰ μικρόν.

ad Ariſtobulũ duo,de latente ad Athenadẽ duo. Octaua compoſitio de utide,ad Menecratem octo,de orationibus quæ ex infinito & definito conſtant ad Paſylum,duo,de utide oratione ad Epicratem unũ. Nona cõſtructio de ſophiſmatibus ad Heraclidem & Pollidẽ duo, de ambiguis dialecticis orationibus ad Dioſcoridem quinq;, aduerſus Arceſilai artem ad Sphærum unum. Decima conſtructio contrà conſuetudinem,ad Metrodorum quinq;, de conſuetudine ad Gorgippidem,ſeptẽ.Logici qui extra prædictas quatuor differẽtias ſunt,quæſtionesq́; logicas ſparſim continent non cõnexas & in corpus redactas, de numeratis quæſtionibus XXXIX. Sunt omnia ſimul logicæ partis uolumina CCCX. Ethicæ rationis quæ ad emendationẽ moraliũ notionũ,ordo primus.Deſcriptio orationis ad Theoſporum unũ,morales quæſtiones unum,probabiles maxime ad dogmata,ad Philomathẽ tres.Diffinitionũ Rubani ad Metrodorũ duo.Definitionũ ruſtici ad Metrodorũ duo.Definitionũ mediarũ ad Metrodorũ duo. Definitionũ ad Metrodorũ per genera ſeptem. Diffinitionũ ſecundũ alias artes ad Metrodorũ duo. Ordo ſecũdus de ſimilibus ad Ariſtoclẽ tres. De diffinitionibus ad Metrodorũ VII.Ordo tertius de his quæ non recte diffinitionibus obijciũtur,ad Laodamãtem ſeptẽ. Probabilia ad diffinitiones ad Dioſcoridem duo,de ſpeciebus & generibus ad Gorgippidẽ duo,de diuiſionibus unũ, de cõtrarijs ad Dionyſium duo.Probabilia ad diuiſiones & genera & ſpecies & de cõtrarijs unũ.Ordo quartus de etymologicis ad Dioclem ſeptẽ.Etymologicõ ad Dioclem IIII. Ordo quintus de prouerbijs:ad Zenodotũ duo, de poëmatis ad Philomathem unũ,quo modo oporteat audire poëmata duo, aduerſus Criticos ad Diodorũ unũ. Moralis loci

circa

circa communem orationem, & eas quæ ex ipſo conſtant artes & uirtutes. Primus ordo *aduerſus reſcriptiones ad* Timonactem *unum, quo modo ſingula dicimus & cogitamus unũ, de cogitationibus, ad Laodamantẽ duo, de opinatione ad* Pitonactem *tres.* Probatio *contra id quod dicitur nõ opinaturum eſſe ſapientem unum, de comprehenſione & ſcientia & ignorãtia quatuor, de oratione duo, de ſermonis uſu ad* Leptinam. Ordo *ſecundus quòd recte antiqui dialecticam iudicent cum probationibus ad* Zenonẽ *duo.* Dialectica *ad Ariſtocreontem quatuor, de his quæ dialecticis obijciuntur tres, de rhetorica ad* Dioſcoridem IIII. Ordo *tertius de habitudine ad* Cleõtem *tres, de arte & inertia ad* Ariſtocreontem IIII. *de differentia uirtutum ad* Diodorum IIII. *quòd uirtutes æquales ſint unum, de uirtutibus ad* Polidem *duo.* Morales *loci de bonis & malis.* Ordo *primus de honeſto & uoluptate ad Ariſtocreontẽ decem.* Probatio *quòd nõ ſit uoluptas finis quatuor.* Probatio *quòd uoluptas bonum non ſit quatuor. de ijs quæ dicuntur.*

DIOG.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM *uita, Liber octauus.*

PYTHAGORAS.

HACTENVS de *Ionica philoſophia quæ à Thalete Mileſio initiũ accepit, ac de uiris qui in ea memorabiles fuere. Age uero iã & de ea quæ Italica cognominata eſt loq̃ pergamus. Eius uero princeps fuit Pythagoras Mneſarchi annulorũ ſculptoris filius, ut Hermippus ait, ſiue ut Ariſtoxenus tradit, Tyrrhenus ex una inſularũ quas eiectis Tyrrhenis Athenienſes poſſederũt. Sunt qui Marmacũ illius patrẽ, auũ Hippaſum & Eutyphronẽ atauũ, Cleoniumq; abauũ, qui Phliũte profugerit, dicãt, habitaſſe Marmacũ in Samo, atq; ideo Pythagorã Samium dici, inde migraſſe Leſbum, ibiq; à Zoilo patruo Pherecydi Syro cõmendatum, tres ſubinde argenteos calices fuiſſe fabricatum, eosq; ſingulis in Aegypto ſacerdotibus dono dediſſe. Habuit & fratres, maiorẽ quidem natu Eunomum, medium Tyrrhenum, ſeruumq; Zamolxim, cui Getæ ſacrificant, Saturnũ, ut Herodotus ait, exiſtimantes. Hic, ut prædiximus, principio quidem Ph[illegible]ecidem audiuit Syrum. Poſt eius uero obitum profe[illegible] Samum Hermodamanti iam ſeni Creophili nepoti ſ[illegible]ciplinam dedit. Cum autem eſſet iuuenis addiſcendi [illegible]dioſiſsimus, patriam linquens cunctis fere Barbaris G[illegible]cisq; myſterijs initiatus eſt. Deniq; Aegyptum petijt, quo tempore Polycrates Amaſidi per epiſtolam illum commendauit, illorum linguam, ut Antipho tradit in eo libro quẽ de his qui in uirtute principes fuere ſcripſit, edidicit,*

edidicit, atq; apud Chaldæos cõuerſatus eſt magis. Deinde in Cretam unà cum Epimenide deſcendit in Idæum antrum. In Aegypto quoq; adyta ingreſſus eſt, deinde rediit Samũ, offendẽsq́; patriam à tyranno Polycrate incubari, Crotonem in Italiã petijt, ibiq; leges Italis dedit, atq; cum diſcipulis clarus habitus eſt, qui ferme trecenti rempu. præclare adminiſtrabant, ita prudenter, ut merito ἀριστοκρατία, hoc eſt, reſp. optimorum uideretur. Refert Heraclides Ponticus hunc de ſe dicere ſolitum, quòd fuiſſet aliquando Aethalides, ac Mercurij filius putatus eßet, Mercuriumq́; monuiße illum ut peteret præter immortalitatẽ quod uellet: petijße igitur ut uiuens, & uita functus omnium quæ contingerent memoriam haberet. Itaq; in uita meminiſſe omnium. Eandemq́; memoriã & poſt mortem reſeruaſſe, atq; aliquãto pòſt in Euphorbum ueniſſe, atq; à Menelao fuiſſe uulneratũ. Euphorbus autẽ dixit ſe aliquando Aethalidem fuiſſe, atq; à Mercurio pro munere accepiſſe, ut anima illius perpetuo errore uagaretur, & in quas uellet arbores, uel animãtes commigraret, & quæ apud inferos anima omnia perpeſſa eſſet, ac cæteræ animæ quæ nã patiantur. Poſtea uero quàm Euphorbus diem obijt, ingreſſam in Hermotimum ipſius animam, qui & ipſe cum fidem uellet facere, Branchidas petijt, ingreſſus Apollinis phanũ oſtendit clypeum, quem illic M[illegible]elaus affixerat. Ait enim illũ cũ ex Troia remeaſſet, [illegible] ni ſacraſſe ſcutum iam putrefactum, ſolamq́; p[illegible]e eburneam faciem. Vbi autem & Hermotimus uita functus eſt, rurſus in Pyrrhum Delium piſcatorem migraſſe, illũq; omnia memoraſſe, ut primũ Aethalides fuerit, poſtea Euphorbus, deinde Hermotimus, ac poſtremo Pyrrhus effectus ſit, ac deinde poſt Pyrrhum factum eſſe Pythagoram,

Pythagoræ με-τεμψύχωσις.

goram, omniumq́; meminiſſe quæ prædiximus. Pleriq; Pythagoram nihil ſcripſiſſe tradunt, ſed id ſtolide putant. Nam Heraclitus Phyſicus apertiſſime de illo loquitur: Pythagoras Mneſarchi filius ſe hiſtoria rerum exercuit ſupra omnes homines, ſeligensq́; hæc ſcripta ſuæ ſapientiæ, multæq́; peritiæ & artis documentum dedit. Sic autē locutus eſt, quòd cum de natura Pythagoras ſcribere adorſus eſſet, ita in principio dixerit, Non per aërem quem ſpiro, non per aquam, quā bibo, non admittam huius ſermonis uituperationē. Scripſit autem Pythagoras tria uolumina de inſtitutione, de ciuilitate, de natura. Quod autem nomine Pythagoræ legitur, Lyſidis Tarentini Pythagorici eſt, qui cum Thebas profugiſſet, Epaminondæ præceptor fuit. Refert Heraclides Serapionis filius in Sotionis epitome ſcripſiſſe & illum uerſibus de toto, ſecundū item ſacrum ſermonem, cuius eſt initium,

Ω νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. *hoc eſt,*

O iuuenes tacita colite hæc pia ſacra quiete.

Tertium de anima, quartum de pietate, quintum Elothalem Epicharmi comici patrem, ſextū Crotonem & alios. Porrò myſticum ſermonē aiunt Hippaſi fuiſſe, qui in iniuriā Pythagoræ ſcripſerit, plura item ab Aſtone Crotoniate ſcripta Pythagoræ inſcripta eſſe. Ait autem Ariſtoxenus complura mortalium dogmatum accepiſſe Pytha[illegible]m à Themiſtoclea ſorore. Ion autem Chius in triagi[illegible] ipſum cum poëma quoddam ſcripſiſſet, Orphei titulum ádnotauiſſe. Scopiadas itidem ipſius eſſe aiunt, cuius operis initium eſt, Nullius rex egens eſto. Soſicrates autem in ſucceſſionibus ait, ipſum rogatum à Leonte Phliaſiorum tyranno quiſnam eſſet, dixiſſe philoſophus. Præſentemq́; uitam dicebat celebritati ſimilimā. Quem-* * πανήγυρει.

admodum enim ad hãc alij certaturi, alij negociaturi, alij optimi futuri ſpectatores ueniũt, ita & in uitã alios quidem gloriæ mancipia naſci, & cupiditatis aucupes, alios uerò ueritatis ſtudioſos, & iſta quidẽ ſic ſe habent. Verũ in tribus illis Pythagoræ opuſculis quæ diximus, feruntur iſta in uniuerſum. Non permittit quenquã pro ſe orare, quòd ignoret, quid ſibi expediat. Ebrietatẽ ſeorſum perniciem uocat, omneq́; nimium reprobat dicens, non debere quempiam neq; laborum, neq; ciborum tranſgredi modum. Ac de Venereis ſic ait: Venerea hyeme, nõ æſtate facienda, in autumno ac uere leuius. Omni autem tempore eſſe grauia & ad ſanitatẽ minime idonea. Rogatus quando eſſet concumbendũ, tunc, inquit, cum teipſo infirmior fieri uis. Humanã ætatẽ ita diſtinguit, puer uiginti annos implet, adoleſcẽs uiginti, iuuenis uiginti, ſenexq́; uiginti. Sunt autẽ ætates iſtæ & anni temporibus accommodatæ, ueri puer, æſtati adoleſcens, autumno iuuenis, & hyemi ſenex. Adoleſcentẽ intelligit puberẽ, iuuenẽ uirum. Primus autem Timæo autore, amicorum omnia cõmunia dixit, amicitiamq́; æqualitatem. Ipſius quoq; diſcipuli facultates omnes in unum deponebant, cõmunesq́; faciebant, quinquenniũ item totum ſilebant, ſolum quæ dicerentur audientes, ac donec probarentur nunquam Pythagoram uidentes. Hinc iam ad domum ipſius, aſpectumq́; admittebantur. Abſtinebant autẽ à ſepulchro cypreßino [illegible] inde ſceptrum Iouis factum eſſet, ut Hermippus a[illegible] cundo de Pythagora. Quin & uenuſtißimæ formæ fuiſſe traditur, adeo ut illum diſcipuli opinarentur Apollinem qui ex Hyperboreis ueniſſet. Nudatum aliquãdo eius femur aureum apparuiſſe fama eſt, Neſſumq́; amnem cum tranſiret ab eo fuiſſe appellatum non defuere qui dicerẽt.*

* μειράκιον.

Timæus

Timæus quoq; in decimo hiſtoriarum ait, dixiſſe illum, quæ cum uiris habitarent, eas deorum nomine cenſeri κόρας & nymphas, & deinceps matres appellari. Hunc & geometriam perfeciſſe, cum antea Mœris initia elementorum eius inueniſſet, Anticlides autor eſt in ſecũdo de Alexandro, maximeq; uacaſſe Pythagorã circa ſpeciẽ ipſius arithmeticã, ac regulam quæ ex una chorda eſt, reperiſſe. ne medicinam quidem neglexit. Refert autem Apollodorus ſupputator hecatomben illum immolaſſe, cum inueniſſet trianguli quod ὀρθογώνιον appellãt, ſubiectum latus tantundem ualere, quantum quæ illum continerent. Et eſt epigramma ſic ſe habens:

Ηνικε πυθαγόρης τὸ περικλεὲς, εὕρατο γράμμα
  Κᾶν ἐφ᾽ ὅτῳ κλεινὼ ἤγαγε βυθυσίω. *hoc eſt,*
Pythagoras quondam dijs fecit nobile ſacrum,
  Inuenta eſt illi littera quòd celebris.

Fertur & primus athletas aluiſſe carnibus, anteà, ut in tertio comment. ait Phauorinus, caricis ſiccis & mollibus & tritico ſolitos corpora nutrire, ut ait idem Phauorinus in octauo omnimodæ hiſtoriæ. Alij uerò Pythagorã alium quendam aliptem athletas ita ſolitum enutrire dicunt, non hunc. Quo enim pacto cum hic & necare uetuerit, ſuſtineat guſtare animalia quæ cõmunc nobiſcum iu[illegible]abeant animæ. & iſtud quidem fabuloſum. Nam re[illegible]nimatis abſtinere iuſsit, exercens atque aſſuefaci[illegible]ortales ad faciliorem uictum, ut cibòs ſemper parabiles haberent, quibus igne ad coquendũ opus non eſſet, quiq; aquam ſimplicẽ biberent. Hinc & ſanitatẽ corpori, & ingenij acumen prouenire. Deniq; arã Delij tantum Apollinis genitoris, quæ poſt Ceratinũ eſt, adorare, q. frumẽta & hordeũ & placentas illi abſq; uſu ignis imponere Apollo genitor.

ponere ex more ſoleant, cæterum nulla iecinora, ut Ariſtoteles in Deliorum rep. teſtatur: primumq́; hunc ſenſiſſe aiunt animam circulum neceßitatis immutantẽ alijs alias obligari animantibus, primumq́; Græcis põdera & menſuras inuexiſſe, ut Ariſtoxenus muſicus ait: Primum item ueſperum atq; luciferum idem ſydus dixiſſe autore Parmenide. Adeo uerò admirationi omnibus fuit, ut dicerent familiares eius, dei omnigenas uoces. Ipſe quoq; ſcribens ait, poſt ducentos & ſex annos ex inferis ſe ad homines uenire. Itaq; cum illo perdurabant, atq; adibant illum diſciplinæ ſtudiorumq́; cauſa & Lucani, & Picentes, Meſapij, & Romani. Erat autẽ ignotũ Pythagoricũ dogma uſq; ad Philolai tempora. Hic enim tres libros illos præclaros euulgauit, quos Plato centũ minis ſibi emi per literas orauit. Neq; uerò pauciores ſexcentis erãt qui noctu ad illum audiendũ confluebant. Ac ſi qui præſentia illius frui meruiſſent, ſcribebant ſuis tanquam magnũ quiddam ac præclarũ ſe adeptos. Metapontini nempe illius domum Cereris delubrum uocabant, uicumq́; ſacratũ Muſis, ut Phauorinus in omnimodis hiſtorijs tradit: dicebantq́; Pythagorici alij, non eſſe omnibus pandẽda omnia, ut Ariſto ait, in x. inſtituentium legum. Vbi & Xenophilum Pythagoricum interrogatum, quo pacto optime filiũ erudiret, dixiſſe ait, ſi ex bene inſtituta ciuitate natus [illegible]ſet. Quin & paßim per Italiã non paucos reddidit bo[illegible] doctos uiros, Zeleucum inter cæteros & Charo[illegible]legumlatores. Erat præterea conciliandæ amicitiæ in primis ſtudioſus, maximamq́; in ea habebat uim. Ac ſi quem didiciſſet ſymbolis ſuis cõmunicaſſe, eum continuo ſociũ, amicumq́; conſciſcebat. Erant autem iſta illius ſymbola: Ignem gladio non fodiendũ, ſtateram non tranſiliẽdam,

ſuper

ſuper chœnice non ſedendũ, cor non edendum, onus unà tollendum, neq; unà deponendum, ſtramenta ſemper habenda colligata, dei imaginem in anulo minime circunferendam, ollæ ueſtigium in cinere confundendum, oleo ſedem non tergendã, conuerſo ad ſolem uultu non mingendum, extra publicã uiã non eundũ, non facile dextrã iniijciendam, ſub eodem tecto hirundines non habendas, quæ ſunt unguibus recuruis aues non nutriendas, unguiũ capillorumq; partibus ſuperfluis reſectis non immingẽdum neq; inſiſtendum, gladiũ acutum deuitandum. In finibus peregrinanti nõ redeundũ. Erant autẽ hic eius ſententiæ: Ignem gladio nõ fodiendum, potentiũ iram tumentemq; indignationẽ non cõmouendã. In chœnice non ſedendũ, ex æquo futuri habendã curã. Chœnix enim diurna eſca eſt. Staterã non tranſiliendam, hoc eſt, æquum & iuſtum non tranſgrediendũ. Cor non edendũ, id eſt, animã angoribus doloribusq; non excruciãdũ. Per id autẽ quod peregre proficiſcẽti minimè redeundũ, admonebat, ne qui uita exceßiſſent, eos uitæ cupiditate teneri non oportere, neq; uoluptatibus uitæ præſentis manus dare. Ad hæc & alia iam exponenda ſunt, ne quid præteriiſſe uideamur. Super omnia erythino & ſepia ueſci prohibebat, corde itidẽ ac fabis. Addit Ariſtoteles & uuluam & triglam. Solo melle ſiue fauo ac pane contentũ uixiſſe quidam autumant, uinumq; interdiu non guſtare ſolitũ. Obſonium illi erat ut plurimũ cruda uel elixa olera, marinis raro utebatur. Stola illi candida ſemper ac munda, ſtramentaq; item candida ex lana. Lineorũ quippe uſus necdũ ad illa loca penetrarat. Nunquàm uerò deprehẽſus eſt ſaturari, uel Venereis rebus ſeu ebrietati operã dare. Riſu abſtinebat & facetijs & iocis, odioſisq; narrationibus. Iratus nunquam

uel ſeruũ uel liberum cædebat, diuinatione ea ſola utebatur quæ fit per auguria et uaticinia, minimũ uerò ea quæ fit per ignẽ, ture tantũ excepto. ſacrificijs utebatur inanimis. Sunt qui dicãt ſolis gallis gallinaceis & hœdis etiam lacteolis, quos teneros dicunt: agnis autẽ minime. Cæterũ Ariſtoxenus cuncta illũ animata in cibũ permiſiſſe ait, boue aratore, & ariete exceptis. Dogmataq́; ab ea quæ in Delphis eſt Themiſtoclea accepiſſe refert idẽ autor. Hieronymus uerò deſcẽdiſſe ad inferos, atq; Heſiodi quidem animã colũnæ æreæ uinculis adſtrictã, ſtridẽtemq́; uidiſſe, Homeri autẽ ex arbore pendentẽ ſerpentesq́; illã circundantes, propter ea quæ in dijs finxerat. Eos item cruciari qui ſuis uxoribus congredi nollent, eiusq́; rei gratia à Crotoniatis honoratum. Ariſtippus autem Cyrenæus in libro de phyſiologia, ait illum Pythagoram idcirco appellatum, quòd ueritatem perinde atq; Pythius ipſe loqueretur. Fertur diſcipulos admonere ſolitus, ut iſta quotidie cum domum ingrederentur dicerent:*

* παρὰ τῆς ἀδελφῆς θεοκλείας.

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον; οὐκ ἐτελέσθη; *hoc eſt,*

Quò es prætergreſſus? quid geſtũ in tẽpore? quid nõ? Cruentas hoſtias dijs offerri prohibebat, ſolamq́; aram quæ eſſet ſine ſanguine adorandã: deierare itidẽ per deos uetabat. Quẽq; enim id ſtudioſe curare oportere, ut ex uitæ merito ſibi fides haberetur. Seniores honorãdos, quod tẽpore præcederet honorabilius exiſtimãtes, quẽadmõ[illegible] in mundo, occaſu ortũ, in ſeculo principiũ fine, in [illegible] tem generationẽ corruptione. Deos quidẽ ſemideis in honore præferendos, hominibus autem heroas, parẽtes uerò hominibus cæteris. Inuicẽ ea ratione conuerſandũ, uti ne ex amicis inimicos, uerũ ex inimicis amicos faciamus. Proprium nihil arbitrandum, legibus opem ferẽdam, iniqui-

tatem

tatem debellandam: mitem arborem non uiolandã nec læ=
dendã. Animal itidem quod hominibus non noceat. Vere=
cundiã & pietatem eſſe colendam. Riſui æque ac triſtitiæ
non indulgendum. Fugiendam carnis ſuperfluam pingue
dinem. Itinerationibus remiſſe intenteq́; utendum. Exer=
cendam memoriam. In ira nihil aut dicẽdũ aut faciendũ.
Diuinationem omnem honorandam. Cantibus ad lyram
utendum, laudeq́; deorum uirorumq́; præſtantium habẽ=
do rationabilem gratiam. Porrò fabarum interdicebat u=
ſum, quòd uento eſſent plenæ atq; animato maxime con=
uenirent. Ad hæc niſi ſumantur leuiores ac modeſtiores
fieri uentres, atq; adeo quæ in ſomnis contingunt, imagi
nes leues ac perturbatione uacuas reddi. Refert autẽ Ale
xander in ſucceſſionibus philoſophorum, & iſta ſe in Py
thagoricis commentarijs notaſſe, principium quidem o=
mnium eſſe unitatẽ. Porrò ex unitate indefinitam dualita=
tem, ueluti materiam autori unitate ſubieciſſe. Ex mona=
de uerò ac inde terminata dualitate numeros gigni, ex nu
meris puncta, ex punctis lineas, ex quibus planæ figuræ
conſtent. Ex planis autem ſolidas figuras, ex quibus item
ſolida conſiſtere corpora, quorum & quatuor elementa
eſſe, ignem, aquam, terram, aërem, quæ per omnia ſe mu=
tant ac uertant, ex quibus fieri mundum animatum, intel
ligibile, rotundum, mediam terram continentem, quam
& ipſam rotundam eſſe & globoſam, ac circum habita=
ri. Eſſe autem antipodas, nobisq́; obuerſa ueſtigia pre=
mere.*Aequis etiam partibus mundo ineſſe lucem ac te= *ἰσόμοιρα
nebras, calidumq́; & frigidum, ſiccum & humidum. Ex
eis dum calor obtinet, æſtatem, dum frigus, hyemen fieri.
Ea dum æquis partibus ſunt, optima anni tempora con=
fici. Nam ea quæ uiret, eſt ueris grata ſalubrisq́; tẽperies.

Quæ uerò declinat, autumni eſt inſalubris illa pars anni. Quod autem ad diem attinet, oriri quidē auroram ac ueſperam occidere. Quocirca inſalubriorem eſſe eum qui terra complectitur aëra, immotum ac morbidum, & quæ in illo ſunt omnia eſſe mortalia. Summū uerò ſemper moueri, & eſſe liquidiſſimū ac ſaluberrimum, & quæ in eo ſunt immortalia omnia atq; iccirco diuina. Solem item & lunam & reliqua ſydera deos eſſe, quippe in illis ſuperare calorē, qui ſit uitæ autor. Lunā quoq; à ſole illuſtrari, hominibusq; eſſe cum dijs cognationē, quòd & homo caloris particeps ſit. Vnde & deū noſtri prouidentiā gerere. Fatum quoq; omniū & eorū quæ ſunt per partes adminiſtrandorū cauſam eſſe. Penetrare item à ſole radium per æthera frigidū & corpulentū. Vocat autē aërem frigidū æthera. Hunc uerò radiū etiam profunda penetrare, atq; ideo uiuificare omnia. Viuere item animo quæ calori participēt, atq; ideo & plantas eſſe animātes, animā tamen nō habere omnes. Animā uerò auulſionē ætheris eſſe, & calidi & frigidi, eò quòd ſit particeps frigidi ætheris. Differre autē à uita animā, eſſeq; illā immortalē, quandoquidē & id à quo auulſa eſt, immortale ſit. Porrò animalia ex ſe inuicē naſci ſeminali ratiōe, quæ uerò è terra fiāt generationē non poſſe ſubſiſtere. Semen autē eſſe cerebri ſtillam, quæ in ſe calidum cōtineat uaporē. Hæc uerò dum infunditur uuluæ, ex cerebro ſaniē & humorem ſanguinemq; profluere. Ex quibus caro, nerui, oſſa, pili, totumq; conſiſtat corpus: ex eo autē uapore ſenſum atq; animam conſtare. Formari autē primo quidē concretū & compactum intra dies quadraginta, iuxta uerò rationē harmoniæ intra ſeptem aut nouē, aut decem ut plurimū menſes conſummatum atque perfectum infantem gigni. Habere au

re autem in ſe omnis uitæ rationes, quibus ſua ſerie connexis cõtineri iuxta congruentiæ rationem, cum ſingula ſtatutis temporibus accedunt. Senſum quoq; communiter omnem, ac per ſpeciem temperamentum, uaporem eſſe quendam nimis calidũ, atq; ideo aërem aquamq; penetrare: affligi enim calidum à frigido. Nam ſi eſſet frigidus in oculis uapor, diſtaret profecto aduerſus aërem ſimilem. Nunc uero in pleriſq; oculos ſolis ianuas appellat. Eadẽ & de auditu decreuit ac ſenſibus reliquis. Porrò humanã animã trifariã diuidit, in ſenſum, & mentẽ, & iram. Senſus igitur & iræ cæteras quoq; animãtes eſſe participes, mentẽ uero ad ſolũ pertinere hominem. Eſſe autem principium animæ à corde uſq; ad cerebrum, & eam quidem quæ ſit in corde ipſius partem concupiſcentiam eſſe. Mẽtem uero atq; animam in cerebro conſtare. Guttas autem noſſe ab his manare ſenſus. Ac partem quidem prudentiæ capacem eſſe immortalem, cætera uero mortalia, nutririq; ex ſanguine animam, eiuſq; rationes uentos eſſe. Ipſam uero unam cum ſuis rationibus eſſe inuiſibilẽ, quòd æther quoq; ſit inuiſibilis. Cæterũ animæ uincula uenas eſſe & arterias & neruos. Vbi uero inualuerit & ſecum fuerit, quieſcere, uinculaq; ipſius fieri rationes atq; opera. Eiectã eã in terrã in aëre uagari corpori ſimilẽ. Porro Mercurium animarũ quæſtorem eſſe, atq; ideo ductorem dici, ianitorẽ ac terrenum, quòd is ex corporibus, & ex terra, & mari animas immittat, & puras quidem atq; purgatas in excelſum ducat. Impuras uero illis ne appropinquare quidem neq; inuicem ſibiipſis, cæterum uinciri à furijs infractis nexibus. Quin totum aëra plena eſſe animis, eoſq; & dæmones & heroas exiſtimari, atq; ab his hominibus immitti ſomnia & ſigna atque morbos, neq; ſolum

Neq; enim ſas eſſe eadem dijs & hominibus apponi, ſicuti nec ſeruis & liberis. Candidum quidem quod eſt, ad boni pertinere naturam, atrum uero ad mali. Panem non frangēdum. Nam in unum ueteres amici coibant, quemadmodum nunc etiam barbari, neq; diuidendū quod illos in unū cogat. Alij ad iudiciū referunt quod apud inferos fit. Alij quòd in bello formidinem faciat. Alij quòd ab hoc incipiat uniuerſum, inſolidarumq; figurarum omnium ſphæra, planarū uero circulus ſit. Senectutē & omne detrimento obnoxiū pari ratione teneri. Iuuentutem itidem & quicquid incremēta ſuſcipit, idem eſſe. Sanitatē ſpeciei eſſe conſiſtentiā, morbū cōtrà eſſe huius uiolationē: de ſale quod apponi cōueniat iccirco ſtatuit, quòd iuſtitiæ admoneat. Hoc enim quicquid occupauerit ſeruat. & ex liquidiſſimis rebus aqua & mari fit. Hæc Alexāder in Pythagoricis reperiſſe ſe in cōmentarijs tradit. Eadem ferme Ariſtoteles. Enimuero Pythagoræ ipſius grauitatē ac modeſtiam & Timō in Sillis, cum illum carpere inſtituiſſet, non reliquit intactam in hāc ſententiā loquēs, Pythagorā quoq; magiæ inſignem, opinione gloriæ grauitatisq; celebrem. Quòd autē alius idē aliàs fuerit, Xenophanes in elegia teſtatur, cuius eſt initium, Nunc alia dicere aggrediar. Quod uero de illo dixit ſic ſe habet:

Καί ποτέ μιν ςυφελιζομένου σκύλακος παριόντα.
Φασὶν ἐποικτεῖραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι μηδὲ ῥάπιζ' ἐπεὶ ἦ φίλου ἀνέρος ἐςὶ
Ψυχὴ, τὴν ἔγνω φθεγξαμένης ἀΐων. *hoc eſt,*

Qui catulum duro miſeratus uerbere cæſum
Cum, ut fama eſt, olim præterijſſet, ait,
Deſine, ne miſerum cædas, nam charus amici
Eſt animus, quod uox indicat ipſa mihi.

Atq; ita

Atq; ita Xenophantes ſugillat illum. Cratinus in Pythagoricis atq; in Tarentinis in hunc modũ hæc inquit: Eis
ἰδιώτην. cõſuetudo eſt, ſi quem ſimplicem undecunq; nacti fuerint ingreſſum experimentum facturum quantum illi dicendi uiribus præſtant, perturbare illum, obiectionibusq; uerſare, concluſionibus, inæqualitatibus, fallacijs, magnitudinibus, non inde emergere. Mneſimachus Dalmoni, Pytha-
λοξίᾳ. goreo more ſoli immolamus inanimatum nihil, omnia comedentes, Ariſtophon in Pythagoreo inſtituto ait, quòd cum deſcendiſſet in diætam eorum, qui apud inferos ſunt, uidiſſe ſingulos, Pythagoricos uero multũ omnino à mortuis differre. His quippe ſolis cõueſci Plutonẽ ob pietatem dixit. Facilẽ ais deum, ſi ſordidis cibis adeſſe gaudet. Item in eodem: Comedunt olera & aquã in pontu ſumunt, pediculos & palliũ atq; ſqualorem nemo ex alijs perferre poſſet. Moritur autẽ Pythagoras hoc modo: Conſederat in domo Milonis cum ſocijs: eam uero domum quiſpiam ex his quos ille admittere noluerat, per inuidiam incẽdit. Sunt qui Crotoniatas ipſos tyrannidis ſuſpicione ac metu hoc perpetraſſe dicant. Pythagorã igitur incendij incommoda uitantem, cum egrederetur comprehenſum eſſe, & agro cuidam fabis pleno intrantem ibi conſtitiſſe ac dixiſſe, capi præſtat quàm has dare peſſum, cædiq; ſatius eſt, quàm quicquã loqui, atq; ita iugulum perſecutoribus nudaſſe, compluresq; ex diſcipulis, nam circiter quadraginta ſequuti fuerat, fuiſſe interemptos, paucosq; effugiſſe, ex quibus Archytas Tarentinus fuerit, & Lyſis ille quem ſuprà memorauimus. Porro Dicæarchus Pythagoram in delubrum muſarum, quod Metaponti eſt, confugiſſe, ibiq; cum quadraginta dies abſq; cibo perſtitiſſet, defeciſſe ait. Heraclides uero in epitome uitarum Satyri,

illum

illum poſtquam in Delo Pherecydi iuſta perſoluerat, rediſſe in Italiam, & cum in domo Milonis Crotoniatæ celebritatem offendiſſet, Metapontum perueniſſe, ibiq; cum uiuere diutius nollet, inedia uitam finiſſe. Hermippus autē ait bello inter Agrigentinos atq; Syracuſanos exorto, Pythagoram exiſſe cum ſocijs Agrigentinis opem laturum. Verſis autem in fugam illum fabarum campum circuiſſe, ibiq; à Syracuſanis fuiſſe interfectum. Reliquos uero ad tringinta quinq; Tarenti fuiſſe crematos, cum primarijs ciuitatis contrà ire uellent, atq; ab eis in reip. adminiſtratione diſſentirēt. Aliud item quiddā huiuſmodi de Pythagora Hermippus refert. Ait enim illū cum in Italiā ueniſſet, ſubterraneam feciſſe domum, matriq; mandaſſe quæ contingerēt, tabulis inſcriberet, tempuſq; adnotaret, deinde illum deſcēdiſſe, ac dum rediret id matrem feciſſe. Anno autem exacto aſcendiſſe Pythagorā ex effoſſa domo ſqualidum ac macie confectum, aduocatáq; concione dixiſſe ex inferis ſe aſcēdere, atq; ut ſibi fidem faceret, recitaſſe quicquid eueniſſet. Eos uero ijs quæ dicebātur affectos in lachrymas eiulatuſq; prorupiſſe, Pythagoramq; iam diuini quippiā habere exiſtimantes, uxores ſuas illi in diſciplinam certatim dediſſe, ut quidpiam ex illo addiſcerēt, eaſq; Pythagoricas uocatas eſſe. Hæc Hermippus. Erat autē Pythagoræ & uxor Theano nomine, Brōtini Crotoniæ filia. Hanc alij Brontini uxorē Pythagoræq; diſcipulam tradunt. Erat illi & filia Damo, ut Lyſis in epiſtola ad Hipparchū ait, de Pythagora in hunc modum loquens: Aiunt autē plurimi publice te, id quod Pythagoras ſemper inhibuerat, philoſophari, qui cum Damoni filiæ cōmentaria ſua cōmendaret, iuſſit ne cui extra domum ea traderet. Ea uero cum ingenti pecunia poſſet

illa de

illa detrahere, omnino noluit, inopiã quippe patriſq́; mo-nita auro precioſiora cẽſuit: idq́; cũ eſſet mulier. Fuit illi & filius Telauges, qui etiã patri ſucceſſit, ac iuxta quoſ-dã Empedoclis præceptor fuit. Hippobotus autẽ Empedo clem dixiſſe ait de Telauge, Clara Theanus proles Py-thagoræq́;. Telauges autem ille nihil ſcripſiſſe fertur, at ipſius mater nõnulla. Rogata quãdo mulier à uiro mũda ſit, dixiſſe ferũt, à ſuo quidẽ cõtinuo, ab alieno uero nun-quam. Ei uero quæ ad uirũ ingrederetur, monebat uti cũ ueſte & uerecũdiã poneret, exurgẽsq́; denuo cũ ipſis illã unà reſumeret. Rogata quænã, hæc, inquit, per quæ muli-er uocor. Igitur Pythagoras iuxta Heraclidem Serapio-nis filiũ octogeſimo ætatis anno moritur, ſecundum pro-priam ætatum deſcriptionẽ, iuxta plurimos autẽ nonage-ſimo. Extant autẽ & quæ in hunc luſimus, ſic ſe habẽtia:

Οὐ μόνος ἐμψύχων ἄπεχες χέρας, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς.
Τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἥψατο πυθαγόρα;
Ἀλλ' ὅταν ἑψηθῇ τι, καὶ ὀπτηθῇ, καὶ ἁλισθῇ
Δὴ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίομεν. *hoc eſt,*

Haudquaquam ſolus tu animatis abſtinuiſti.
Quiſnam animata uorat, dic mihi Pythagora.
Verum ubi quid toſtum eſt, elixum, uel ſale ſparſum,
Tunc edimus, quoniam ſpiritus omnis abeſt.

Item aliud in eundem,

Ἀλλ' ἦν πυθαγόρας τοῖος σοφὸς, ὥστε μὲν αὐτὸς
Μὴ ψαύειν κρεῶν, καὶ λέγειν ὡς ἄδικον.
Σιτίζειν δ' ἄλλους ἄγαμαι σοφὸν, αὐτὸς μὲν γὰρ
Οὐκ ἀδικεῖν ἄλλους αὐτὸς ἔτ' εὖχ' ἀδικεῖν. *hoc eſt,*

Talis erat ſapiens, ut nollet tangere carnes
Pythagoras, magnum & diceret eſſe ſcelus.
Carnibus admiror ſocios quòd pauit, & ipſe

Carnibus

Carnibus abſtinuit, flagitium eſſe ratus.

Item aliud,

Τὰς φρένας ἢν ἐθέλης τὰς πυθαγόραο νοῆσαι
Ἀσπίδος εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφαλόεν.
Φησὶ γὰρ, οὗτος ἐγὼν ἦμην πρὶν βροτὸς, ὃς δ'
Οὐκ ἦν φάσκων ὅστις ἔην, οὐκ ἦν. *hoc eſt,*

Reſpice in Euphorbi radiantia ſcuta renati,
Pythagoræ mentem noſcere quiſquis aues.
Olim ego, dicit, eram mortalis, nec ſinit unquam,
Siue erat, haud uel erat, dicere ſemper, eram.

In eundem,

Αἶ, αἶ, πυθαγόρης τί τόσον κυάμους ἐσεβάσθη;
Καὶ θάνε δῆτα φυτοῖς ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις.
Χωρίον ἦν κυάμων, ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ
Ἐξ ἀκραγαντίνων κάτθαν' ἐνὶ τριόδῳ· *hoc eſt,*

Heu heu Pythagoras quid uile legumen adorat?
Quem in proprijs fama eſt occubuiſſe fabis.
Nam ne forte fabas fugiens calcaret in agro,
Tandem Agragantino cæſus ab hoſte perit.

Floruit autem olympiade ſexageſima, ipſiusq; ſchola durauit uſque ad nonam & decimam generationem. Poſtremi enim Pythagoreorum fuere quos Ariſtoxenus uidit, Zenophilus Chalcidenſis ex Thuria, & Planto Phliaſius, & Echecrates, & Diocles, et Polymnaſtus, Phliaſij & ipſi. Erãt autẽ auditores Philolai & Euryti Tarẽtinorũ. Fuerũt autẽ Pythagoræ quatuor eodẽ fere tẽpore, nec multum ab ſe inuicem diſtantes. Vnus quidẽ Crotoniata homo tyrannicus. Alter Phliaſius corporum exercitator aliptes, ut quidam aiunt. Tertius Zacynthius, cuius aiunt illud eſſe philoſophiæ arcanum, ac eius rei præceptor, à quo item illud prouerbiale, Ipſe dixit, in publicũ manauit.

manauit. Sunt qui & alium ſculptorem Rheginum fuiſſe dicant Pythagoram, qui primus uiſus ſit numerorum ac modorum repertor fuiſſe. Alium item ſculptorem Samium, & alium oratorem non bonum, & alium medicum qui de hernia ſcripſerit, ac de Homero quædã cõpoſuerit. Alium itẽ qui Dorice ſcripſerit, autore Dionyſio. Porro hunc Eratoſthenes, quem & Phauorinus in omnimoda hiſtoria ſequitur in libro octauo, primũ fuiſſe tradit, qui XLVIII. Olympiade peritus ac exercitatus pugil euaſerit, quem comatum atq; purpuratum, eiectumq; ex puerorum ludo atq; irriſum continuo uiros petiſſe ac uiciſſe. Simplex eſt huic epigramma quod fecit Theætetus:

Πυθαγόρην τινὰ ὦ ξεῖνε κομήτην ἀδόμενον
Πύκτην εἰ κατέχεις σάμιον, πυθαγόρης ἐγώ εἰμι
Τὰ δ' ἔργα μόν ἄπν' εἴροιο ἠλείων, φήσεις
Αὐτὸν ἄπιστα λέγειν. hoc eſt,

Pythagoram quendam comatum hoſpes nobilem
Pugilem Samium, ſi contines, Pythagoras ego ſum.
Quæ geſſerim uero ſi quempiam Eleum rogabis,
Dices illum incredibilia narrare.

Hũc Phauorinus ait definitionibus ob mathematicã uſum materiã, ampliaſſe uero illã Socratẽ, et qui ab eo fluxere. Poſtea autẽ Ariſtotelem & Stoicos, primoq; cœlum appellaſſe mundum, terramq; rotundam. Id autem Theophraſtus Parmenidi, Zeno Heſiodo aßignant. Huic autẽ reſtitiſſe Cydonem, ſicut Antidicum Socrati. De Pythagora autem athleta circunfertur hoc eſt epigramma:

Οὗτος πυκτεύσων ἐς ὀλύμπια παισὶν ἄνηβος
Ἤλυθε πυθαγόρας ὁ κράτεω σάμιος. hoc eſt,

Hic puer & pugil à pueris ad Olympia uenit
Pythagoras Samius, patre ſatus Crateo.

At uero

At uero philoſophi epiſtola legitur in hunc modum:

PYTHAGORAS ANAXIMENI.

AT TV *uirorum optime ſi nihil Pythagora & genere & gloria præſtantior eſſes, profecto ad nos iam ex Mileto migraſſes, nunc uero te continuit paterna & auita gloria, quæ & me continuiſſet ſi eſſem Anaximeni ſimilis. Cæterum uos ſi augurio urbes deſeretis, eis quidē ornatus adimetur, Mediq; illis infeſtius inſtabunt. Neq; uero ſemper cōuenit aſtrorum ac cœli ueſtigare rationes. Præſtat interdum ad patriā curas cogitationesq́; conuertere. Quanquam ego nō ſemper meis uaco fabulis, uerum & bellis interdum, quibus inter ſe inuicem Itali diſsident. Quoniam uero de Pythagora diximus, dicendum iam de Pythagoricis illuſtribus uiris, poſt quos dicēdum erit de his qui ſparſim à pleriſq; referuntur, tum deinceps adnectemus ſucceſsionis ſeriem memorabilium uirorū uſq; ad Epicurum, ſicuti ſuprà promiſimus. De Theano autē & Thelauge iam diximus, dicendum modo de Empedocle primū. Nā, ut quibuſdā placet, Pythagoræ auditor fuit.*

EMPEDOCLES.

EMpedocli, ut ait Hippobotus, Meto pater, auus Empedocles Agrigentinus fuit. Idem & Timæus refert in decimoquinto hiſtoriarum libro, inſignem fuiſſe uirum Empedoclem poëtæ auum. Hermippus eadem ferme ait. Heraclides itidem de inſulis, clara ex familia fuiſſe auum, equosq́; nutriſſe tradit. Dicit & Eratoſthenes in Olympionicis, LXXI. Olympiadē uiciſſe Metonis patrem, Ariſtotelis utens teſtimonio. Apollodorus autem grāmaticus in Chronicis, Metonis quidem filium fuiſſe ait, cæterū ad Thurios nuper omnino cōditos ueniſſe Glaucus ait: deinde poſt pauca, Qui uero, inquit, domū profugum ueniſſe

Syracuſas, & cum illis aduerſus Athenienſes bellaſſe aiũt, prorſus id mihi ignorare uidentur. Aut enim iam defece=rat, aut omnino ualde ſenex erat, id quod minime ueri=ſimile eſt. Nanq; & Ariſtoteles ipſum & Heraclitũ LX. *ætatis anno uita exceßiſſe ait, qui uero* LXX. *& primam* Olympiadem *uicerat eques, eodem cenſebatur nomine.* Ita *& tempus ab* Appollodoro *ſignificatur. Satyrus autẽ in uitis* Empedoclem *ait filium fuiſſe* Exanæti. *Reliquiſſe autem & illum filium* Exanætum, *eademq; olympiade ipſum quidem equeſtri certamine uiciſſe, filium uero illius lucta, ſiue ut ait* Heraclides *in epitome, curſu. Verũenim=uero in* Phauorini *cõmentarijs reperi,* Empedoclem *& bo ue mactaſſe ſpectatoribus ex melle & farina, fratremq; habuiſſe* Callicratidẽ. Telauges *autem* Pythagoræ *filius in epiſtola ad* Philolaum, Empedoclem *ait* Archinomi *fuiſſe filium. Quòd autem* Agrigentinus *ex* Sicilia *fuerit, ipſe in primo luſtrationum refert:*

Ω φίλοι οἱ μέγα ἄσυ κατὰ ξανθοῦ ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόληος. *hoc eſt,*
O ſocij ingentem flauas Acragantis *ad undas*
Vrbem qui colitis poſitam ſub mœnibus altis.

Hactenus de genere ipſius. Audiſſe autẽ Pythagoram Ti*mæus autor eſt in nono hiſtoriarum, decem, deprehenſum quòd orationẽ furatus eſſet, ſicuti &* Plato, *atq; ideo ad conſortiũ ſermonum admitti prohibitum, ipſumq; memi=niſſe* Pythagoræ:

Ην δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδὼς
Ος δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον. *hoc eſt,*
Quidam & in his uir ſummus erat, rerumq; peritus
Diuitijs qui animi cordatis uinceret omnes.

Sunt qui iſta de Parmenide *dixiſſe putãt. Refert* Neãthes

Pythag

Pythagoricos uſq; ad Philolaum & Empedoclem ad ſermonum communionem admitti ſolitos. Vbi uero ipſe poëmata illa uulgare cœpit, latam eſſe legem uti uerſificator omnis inde arceretur. Idem & Platonẽ pertuliſſe aiunt, quippe & hunc fuiſſe prohibitum, quẽ tamen illorũ audiuerit Empedocles, non dixit. Eam enim quæ Telaugis fertur epiſtolam, quòd Hippaſum ac Brontinũ audierit, non uſq; quaq; probari. Enimuero Theophraſtus Parmenidẽ illum imitatum dixit, ipſiuſq; æmulum & in poëmatibus fuiſſe, quippe & illum in uerſu phyſicæ rationis ſequi exprimereq;. Hermippus autẽ nõ Parmenidis, uerum Xenophanis fuiſſe imitatorem tradidit, qui cum diu uerſatus eiuſq; carmen imitatus ſit, poſtmodum Pythagoricis congreſſum eſſe. Alcidamas uero in phyſico refert eodem tempore Zenonem & Empedoclem unà audiuiſſe Parmenidem, demum ab ſe diſceſſiſſe, ac Zenonem quidẽ ſeorſum philoſophatum eſſe, hunc uero Anaxagoram & Pythagoram audiſſe, atq; alterius conſtantiam & grauitatẽ uitæ atq; habitus, alterius de natura rationes fuiſſe imitatũ. Ariſtoteles uero in ſophiſta, primum Empedoclem oratoriæ inuentorem ait, Zenonemq; dialecticæ. In lib. autem de poëtis aſſerit Homericum Empedoclem, acutumq; in * dicendo fuiſſe, translationibus item ac cæteris poëticis figuris uſum. Atq; ideo cum & alia poëmata ſcripſiſſet, & Xerxis tranſitum, & in Apollinem procœmium, ea poſtea ignibus tradidit ſoror quædam ipſius ſiue filia, ut Hieronymus meminit, procœmium quidem imprudens, Perſica autem prudens ac ſciens, quòd ea imperfecta eſſent. Tragœdias illum præterea ſcripſiſſe refert, ac politica. Verum Heraclides Serapionis filius, tragœdias alterius fuiſſe memorat. Hieronymus uero quadraginta

*τὴν φράσιν.

tria illius opuſcula ſe legiſſe aſſerit. Neanthes autem ad hunc iuuenem ſcripſiſſe, & ipſum tragœdias in quas ſe poſtea incidiſſe. Porro Satyrus in uitis refert & medicum illum fuiſſe, oratoremq́; optimum, Gorgiamq́; Leõtinum ipſius fuiſſe diſcipulum, uirũ in oratoria inſignem, qui & artem rhetoricam ſcripſerit, quẽ tradit Appollodorus in chronicis centum & nouem ætatis impleſſe annos. Hunc ait Satyrus dicere ſolitum affuiſſe ſe Empedocli magiam exercenti, ipſumq́; in poëmatibus id profiteri, & complura alia inter quæ profitetur,

Φάρμακα δ' ὅσα γεγᾶσι κακῶν, καὶ γήραος ἄλκαρ
Πεύσῃ, ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα.
Παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἵτ' ἐπὶ γαῖαν
Ὀρνύμενοι πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἄρουραν.
Καὶ πάλιν ἢν κ' ἐθέλῃσθα παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις.
Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ, καίριον αὐχμὸν,
Ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου
Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα, τὰ δ' ἐν θέρει ἀέσαντα.
Ἄξεις δ' ἐξ ἀΐδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός. *hoc eſt,*

Pharmaca quis pellas morbos, leuesq́; ſenectam
Percipies, quæ cuncta tibi communico ſoli.
Compeſcesq́; truces uentorum rite procellas,
Exorti inſanis qui uaſtant flatibus agros.
Surſum, ſi libeat, mox flamina pigra ciebis,
Et media induces è tempeſtate ſerenum,
Induces media pluuias æſtate ſalubres,
Et flatus ſicca qui perflent omnia meſſe.
Extinctumq́; hominem nigro reuocabis ab Orco.

Multis item modis eum uirum admirationi habitum Timæus in decimooctauo hiſtoriarũ autor eſt. Namq; Eteſijs aliquãdo uehemẽter flantibus, adeo ut fruges corrũperent,

perent, excoriari aſinos iuſſit, factisq; utribus eos collibus & montium uerticibus admoueri ad compellẽdos flatus, ceſſantibusq; uentis ab euentu rei κωλυσάνεμον uocatum eſſe. Heraclides *quoq; in libro de morbis, ait ipſum* Pauſa*niæ*dictaſſe quæ de* Apno *ille ſcripſit.* Erat *autem* Pauſa*nias, ut* Satyrus *&* Ariſtippus *ait, amator eius, cui & de natura libros compoſitos ita declarauit:* *ὑφηγήσασθαι τὸν ἄπνουν.

Παυσανία σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος ἀγχίτου υἱέ, *hoc eſt,*
Pauſania *Anchiti ſapientis percipe fili.*

Sed & epigramma in eum ſcripſit in hanc ſententiam:

Παυσανίαν ἰητρὸν ἐπώνυμον ἀγχίτεω υἱὸν
Φῶτ' ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε γέλα,
Ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
Φῶτας ἀπέστρεψεν περσεφόνης * ἀδύτων. *hoc eſt,* *al. θαλάμων

Pauſaniam *Anchiti natum,* Phœbiq; *nepotem,*
Clarum aluit medicum patria clara Gela.
Qui *multos diris homines lauguoribus ægros*
Eripuit *furuis* Perſephones *thalamis,*

Ἄπνουν *igitur* Heraclitus *tale quiddam eſſe ait, quod triginta dies corpus abſq; ſpiritu integrum, incorruptumq; ſeruaret.* Vnde *illum & medicum & uatem dixit, ut ex eius uerſibus patet, quibus incolas ampli* Agrigenti *ſaluere iubet, à quibus & deum ſe credi uult, diuinosq; ſibi petit honores.* Verſus *autem ſic ſe fere habent:*

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ ἀκράγαντος
Ναίετ' ἄκρα πόλεως ἀγαθῶν μελεδήμονες
Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος, ὥσπερ ἔοικε,
Ταινίαις τε περίστεπτος στεφέεσί τε θαλείοις
Τοῖσιν ἅμ' εὖτ' ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθόωντα
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι, οἱ δ' ἅμ' ἕπονται

uocauerat, tum ille tyrãnidis initia haud obſcura præ ſe ferẽs, iubebat aut bibere, aut in caput effundi merũ. Tũc igitur Empedocles tacuit. Poſtridie uero coacto iudicio damnauit utrunq́;, ac peremit inuitatorẽ & cõuiuij principẽ. Iſtud enim eius reipublicæ tractandæ initiũ fuit. Rurſus Acrone medico locũ ſibi ad conſtruendũ paternũ monumentũ à ſenatu poſtulante, quòd inter medicos arte præcipue excelleret, in medium ſurrexit Empedocles, ac fieri prohibuit, atq́; inter cætera quæ de æqualitate diſſeruit, ita illum rogare cœpit, cuiuſmodi monumẽto incidemus elegium? Num hoc?

Ἄκρον ἰητρὸν ἄκρων' ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἀκροῦ

Ἀκροτάτης κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος. *hoc eſt,*

Acronem ſummum medicum ex Agragante profectũ,

Qui ſummo in patriæ culmine habet tumulum.

Quidam autem ſecundum uerſum ita pronunciant:

Ἀκροτάτης κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει. *hoc eſt,*

Verticis excelſi celſa ſepulchra tenent.

Hoc quidam Simonidis eſſe tradiderunt. Poſtea uero Empedocles & mille hominũ cœtum antiquauit, conſtituto triennij magiſtratu, ut non ſolum eſſet diuitum, uerũ & mediocrium ac ciuilium rerum nõ expertium. Deniq́; & Timæus in primo & ſecũdo libro, ipſius enim ſæpe mentionem facit, cõtrariam reipublicæ tradit putatum eũ habuiſſe ſententiam, quandoquidem iactantia & amore ſui ferebatur immodice, quippe qui in carmine ſe deum dixerit. Quãdo item ad Olympia peregrinaretur, in ſe cunctorum uertebat ora, ut nullius inter loquendum tanta quãta Empedoclis fieret mentio. Poſtremo cum Agrigentũ con deretur, obſtiterunt illius inſtituto inimicorum nepotes, unde in Peloponneſum ſeceſſit, ibiq́; obijt diem. Timæus

autem ne hunc quidem prætermiſit, ſed ipſum mordet cũ ait, Et Empedocles forenſiũ formator uerborũ quantum ualuit, tantũ cœpit imperãs, qui diſpoſuit magiſtratus indigẽtes alijs. De illius uero obitu uaria fertur opinio. Heraclides enim cũ enarraſſet* de Apno, ut Empedocles maximã ex eo gloriã conſecutus eſſet, quòd mulierẽ defunctam uiuam miſiſſet, ait illũ ſacrificiũ ad Piſianactis agrũ feciſſe, cõuocatis pleriſq; ex amicis, inter quos & Pauſanias erat. Vbi uero conuiuio peracto alij quidẽ loco paululũ digreſſi, alij ſub arboribus uillæ ſe ad quieſcendũ cõpoſuerũt, alij quocunq; uiſum eſt in loco quieuerũt, ipſe ubi accubuerat permanſit. Mane autem facto è ſomno excitis cæteris, ſolus ipſe repertus non eſt. Facta autẽ diligenti inquiſitione è ſeruis qui rogabãtur, unus aſtitit qui diceret ſe nocte media ingẽtem audiſſe uocẽ Empedoclem uocantem. Tum uero ubi ſurrexiſſet, cœleſtem uidiſſe lucem & ſplendorẽ tedarũ, nihil aliud. Illis uero in eo quod contigerat ſtupẽtibus, deſcẽdit Pauſanias ut mitteret qui quærerẽt. Poſtea uero prohibitus eſt curioſius quærere, dicẽs rẽ nõ indignã accidiſſe precibus ac diuino cultu, ibiq; ueluti deo hoſtias offerri oportere. Hermippus autẽ illum cũ Pantheam quandam Agrigentinã deſperatã à medicis curaſſet, hoſtias ob id mactaſſe. Qui uero inuitati erãt ad LXXX. ferme fuiſſe. Hippobotus uero illum ait ubi exurrexerat Aetnam petiſſe, quò cum perueniſſet, in ignis crateres ſe inieciſſe, ibiq; dum fidẽ cupit facere famamq; adſtruere quòd deus effectus ſit, ignibus conſumptum eſſe, poſtea ut ſeſe res haberet agnitum eſſe, una ex illius crepidis ui flammæ ex intimis ad exteriora reiecta, quippe calciari ſolebat ære. Huic famæ Pauſanias reluctabatur. Cæterum Diodorus Epheſius de Anaximandro ſcribens ait*

* κηλητής.

* τὰ περὶ τῆς ἄπνου.

ait illum huius æmulum fuiſſe, imitando tragicā grandiloquentiam ueſtisq́; grauitatem. E*nimuero dum* S*elinuntios ex adiacentis fluuij fœtore peſtis inuaſiſſet, adeo ut & ipſe, et uxores partu periclitarētur, excogitaſſe* E*mpedoclem duos quoſdā ex uicinis amnibus proprio ſumptu in flumen illud immittere, ut ex cōmixtione aquæ dulceſcerent, ac ſedata peſte epulantibus* S*elinuntijs,* E*mpedoclem apparuiſſe, illi eo cōſpecto ſurrexerūt, eiq́; uelut deo diuinos honores detulerūt.* E*ā de ſe opinionē firmare uolentē ſe in ignes cōieciſſe.* V*erū hiſce* T*imæus refragatur, aperte aſſerēs illū ubi in* P*elopōneſum ſe recepit, nunquā omnino rediſſe, atq́; ideo illius incertū eſſe obitum.* H*eraclidi uerò nominatim contradicit* P*iſianacta* S*yracuſanū dicēs, neq́; uillā* A*grigenti habuiſſe, uerum à* P*auſania factum amico monumentum.* I*s enim huiuſmodi uulgatiſſima, breuē ſtatuam illi, nam diues erat, ſiue aram, ut deo condidit.* Q*uonam ergo pacto, inquit, ſe in crateras iniecit, quorum nullam unquam fecit mentionē, et quidem cū propè eſſent?* M*ortuus enim eſt in* P*eloponneſo.* Q*uòd ſi illius ſepultura nō cernitur, nihil eſt cur admiremur.* N*ā q́; & aliorum multorū ſepulchra ignorantur.* I*ſta et huiuſmodi* T*imæus refert.* V*erum ſemper* H*eraclidi conſuetudo eſt miracula iſta confingere, qui & ex luna cecidiſſe hominē dicit.* P*orrò* H*ippobotus ait ſtatuam* E*mpedoclis opertam* A*grigenti primum ſtetiſſe, poſtea uerò ante* R*omanorū curiam cōſtitutam fuiſſe,* R*omanis eā illuc tranſferentibus apertam.* P*ictæ quidē & nunc eiuſmodi quædā inueniūtur.* N*eanthes uerò* C*yzicenus, qui & de* P*ythagoricis ſcripſit, refert* M*eone uita functo tyrannidis pullulare exordia cœpiſſe.* T*um uerò* E*mpedoclem* A*grigentinos induxiſſe, uti ſeditionibus omiſſis æqualitatē ciuilem*

amplecteretur: multas itidem ciuium quæ ſine donte erāt ex relictis ſibi opibus adiecta dote uiris tradidiſſe, atque ideo & purpuram ſe induiſſe, & ſtrophium aureum circundediſſe. Phauorinus in cōmentarijs autor eſt, crepidas item æreas & Delphicam ſumpſiſſe coronā. Coma item illi prolixa fuit, & pueri ſe deducētes, & ipſe grauis ſemper atq; in uno ſeueritatis habitu perſtitit. Eiuſmodi igitur progrediebatur, ut ciuibus ſibi occurrentibus, ac pro magno id munere habentibus, ſpecimen quoddam & inſigne regium præ ſe ferre uideretur. Poſtremo uerò dum celebritatis cuiuſdā cauſa, Meſſanā curru inuectus proficiſceretur, cecidiſſe, coxamq; fregiſſe. Quo etiam ex morbo defunctum eſſe ætatis anno LXXVII. *eſſe item ſepulchrum eius Megaris. De ætate uerò ab Ariſtotele diſſentit. Ille enim* LXV. *annorum defeciſſe ait. alij centū & nouem uixiſſe annos cōtendunt. Floruit autē circa* LXXX. *&* IIII. *Olympiadem. Democritus autem Trœzenius in libro contra ſophiſtas, refert illum iuxta Homerum,*

Ἁψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρανέης
Αὐχέν' ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' ἄϊδόσδε κατελθεῖν. *hoc eſt,*
Connexo ex alta laqueo ſua guttura cornu
Inſeruiſſe, anima ut tetrum penetraret ad Orcum.

In ea uerò quam prædiximus Telaugis epiſtola, fertur illum ex ſenio in mare prolapſum, extinctumq; eſſe. Hæc de ipſius morte. Fertur & noſtrum in eum ex Pammetro noſtra carmen in hunc modum:

Καὶ σύ ποτ' Ἐμπεδόκλεις διερῇ φλογὶ σῶμα καθήρας
Πῦρ ἀπὸ κρατήρων ἔκπιες ἀθανάτων.
Οὐκ ἐρέω δ' ὅτι σαυτὸν ἔβαλλες ἐς ῥόον Αἴτνης
Ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων. *hoc eſt,*
Empedocles rapida purgaſti corpora flamma,

Aeternos ignes fortiter ore trahens.
Non dicam quòd te in feruentem miſeris Aetnam,
Lapſus es at nolens, delituiſſe uolens.

Et aliud,

Ναὶ μὴν ἐμπεδοκλέα θανεῖν λόγος, ὅσ' ποθ' ἁμάξης
Ἔκπεσε, καὶ μηρὸν κλάσατο δεξιτερόν.
Εἰ δ' ἐς πυρὸς κρατῆρας ἐσήλατο, καὶ πίε, τὴν ζῆν
Πῶς ἂν ἔτ' ἐν μεγάροις δείκνυτο τοῦδε τάφος; *hoc eſt,*

Cruribus Empedocles colliſis, dicitur eſſe
Mortuus, è curru cum cecidiſſet humi.
Si ſe flagrantem male ſanus iecit in Aetnam,
Quomodo adhuc Megaris ſtructa ſepulchra iacēt?

Timon uerò ne ab eo quidem laceſſendo abſtinuit dicēs, Empedoclesq́; forenſium opifex carminū, & cætera. Hæc autem illi uiſa ſunt ac placita, Elemēta eſſe quatuor: ignē, aquam, aërem, terram, amicitiamq́; qua copulentur, & diſcordiam qua diſsideant. Ait autem ſic:

Ζεὺς ἀργὴς ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' ἀϊδωνεύς
Νῆστις θ' ἣ δακρύοις ἐκπικροῖ ὄμμα βρότεον. *hoc eſt,*

Iuppiter albus, & alma ſoror Iuno, atq; potens Dis,
Et Neſtis lacrymis hominum quæ lumina complet.

Iouem ignem, Iunonem terram, Aidoneum aërem, Neſtin aquam dicens, & hæc ait aſsiduas uerſare uices, deſinere nuſquam. Eſtq́; æternus iuxta illum hic rerum ordo. Denique infert:

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει. *hoc eſt,*

Nonnunquam connectit amor ſimul omnia, rurſus
Nonnunquam ſeiuncta iubet contentio ferri.

*Solem ait ignis ingentem * maſſam, lunaq́; maiorem, lunamq́; diſci habere ſimilitudinē. Cœlum ipſum cryſtalli* *ἄθροισμα.

obtinere

obtinere ſpeciem, & animam, et omnigenum animalium atq; arborum ſpecies indui, ait nempe,

Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε
Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθύς. hoc eſt,
Nam, memini, fueram quondam puer atq; puella,
Plantaq;, & ignitus piſcis, pernixq; uolucris.

Quæ igitur ille de natura deq; expiationibus ſcripſit, ad quinq; milia uerſuum pertingunt: quæ uerò de medicina, ad ſexcentos. De tragœdijs ſuprà iam diximus.

EPICHARMVS COVS.

EPicharmus Elothalis filius, Cous, & ipſe Pythagoræ auditor fuit. Trimeſtris uero cum eſſet è Sicilia profectus, peruenit Megara, inde contendit Syracuſas, ut & ipſe in ſuis teſtatur libris. Eius ſtatuæ eiuſmodi carmen inſcriptum eſt:

Ὅτι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων
Καὶ πόντος ποταμῶν μείζον' ἔχει δύναμιν.
Φημὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον,
Ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ' ἅδε Συρηκοσίων; hoc eſt,
Quantum ſol uincit ſublimis ſydera cœli,
Quanto uis pelago maior ineſt fluuijs.
Tantum ego profiteor ſophia præſtare Epicharmũ,
Cui Syracuſa comis patria ſerta dedit.

Commentaria reliquit in quibus de natura rerum, de ſententijs, de medicina diſſeruit. Notasq; breues commentariorum locis appoſuit, quibus aperte indicat ab ſe elaborata opuſcula. Obijt anno ætatis nonageſimo.

ARCHYTAS TARENTINVS.

ARchytas Mneſagoræ, ſiue ut Ariſtoxenus ait Heſtiæi filius Tarẽtinus Pythagoricus nobiliſſimus fuit. Hic Platonem cum à Dionyſio necãdus eſſet, per epiſtolam

lam eripuit. Admirationi ſummæ apud plurimos habitus eſt in omni uirtutis genere. Nã ſepties ciuibus præfectus eſt, cum cæteri plus quàm annum imperare lege prohiberentur. Ad hunc Plato ſcribit epiſtolas binas, quòd is ad eum prior ſcripſiſſet, in hunc modum:

ARCHYTAS PLATONI S.

FACIS *tu quidem rectè quòd nobis te conualuiſſe ex ægritudine ſignificaris: de Damiſco item certiores feceris. De commentarijs autẽ curauimus, uenimusq́; ad Lucanos, ibiq́; cõuenimus Occelli nepotes. Quæ igitur de regno, legibus, iuſtitia, omniumq́; generatione, & ipſi habemus, & ex his quædam miſimus. Reliqua modo reperiri non poſſunt, cum inuenta fuerint, ad te deferẽtur.*

In hunc modum Archytas. Plato autem ita reſcripſit:

PLATO ARCHYTAE S.

QVAE *abs te nobis allata ſunt commentaria, dici non poteſt quàm libenter accepimus, quiq́; illa ſcripſit, in primis admirati ſumus. Oſtendit enim profectò uir ille dignum ſe maioribus illis ſuis antiquiſſimis atq; optimis uiris. Feruntur autem iſti uiri Myræi fuiſſe. Hi autẽ ex illis fuere Troianis, qui cũ Laomedonte migrarũt, uiri boni, ut de illis tradita ſignificãt. Quæ apud me ſunt commentaria, de quibus ſcripſiſti, nondũ ſatis elucubrata ſunt, neq; unquã ſatis erunt, ea tamen miſi. De cuſtodia uero ambo conſentimus. Nihil itaq; adhortatione opus eſt. Vale.*

In hunc modũ illi ad ſe inuicem ſcripſerunt. Porro Archytæ quatuor fuere: Primus hic ipſe, Secũdus Mitylenæus muſicus, Tertius qui de agricultura ſcripſit, Quartus poëta epigrãmatũ, Quintũ pleriq; addũt architectũ, cuius proferũt librũ de machina, cuius iſtud initiũ eſt, Hæc de Teucro Carthaginienſi audiui. De muſico autẽ dici-

tur, quòd cũ probro ſibi daretur, q̃ nõ exaudiretur, dixe-rit, organũ uerò pro me pugnans loquitur. Pythagoricũ uerò Ariſtoxenus refert cum exercitui præeſſet, nunquam fuiſſe ſuperatũ. Semel autem dum inuidiæ cederet, ſeſe im-perio abdicaſſe, moxq; exercitum in ius hoſtium conceſ-ſiſſe. Primus hic mechanica mechanicis principijs uſus ex poſuit, primusq; motum organicum deſcriptioni geome-tricæ admouit, ex dimidij cylindri ſectione duas medias ſecundum proportionem ſumere quærens, ad cubi publi-cationem: hic in geometria cubum primus, ut Plato in re-publica teſtatur, inuenit.

ALCMAEON CROTONIATA.

ALcmæon Crotoniates, & Pythagoræ auditor fuit, ut plurimũ uerò in medicina uerſatur: plerunq; item de natura diſputat, dicens, multas humanarũ rerũ cauſas. Videtur autẽ primus de naturæ ratione ſcripſiſſe, ut Pha uorinus in omnimoda tradit hiſtoria, lunamq; hãc ſempi ternã habere naturam dixit. Fuit autẽ Pirithi filius, ſicut et ipſe in principio ſui operis teſtatur. Alcmæon Crotonia tes hæc ait Pirithi filius Brotino & Leoni, & Bathyllo. De inuiſibilibus, de immortalibus rebus, manifeſtã quidẽ ſcientiam habent dij, quantum uero conijcere hominibus licet, & cætera. Animam uero immortalẽ dixit, moueriq; perpetuo inſtar ſolis.

HIPPASVS METAPONTINVS.

HIppaſus Metapontinus & ipſe Pythagoricus fuit. Ait autẽ definitũ eſſe, tẽpus eſſe mundi mutationis, fi nitumq; hoc uniuerſum eſſe ac ſemper moueri. Demetrius autẽ in æquiuocis refert illũ nullũ opus reliquiſſe. Fuerũt autem Hippaſi duo, hic, & qui Lacedamoniorum remp. quinq; libris comprehendit. Erat autem & ipſe Lacon.

Philolaus

PHILOLAVS.

PHilolaus Crotoniata Pythagoricus & ipſe fuit. Ab hoc Pythagoricos libros emendos ut curaret, Dioni ſcribit Plato. Moritur autē ſuſpectus quòd tyrannidē inuadere moliretur. Noſtrum eſt in ipſum epigramma hoc,

Τὴν ὑπόνοιαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν
Εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾷς, ἀλλὰ δοκῇς ἀτυχεῖς.
Οὕτω καὶ φιλόλαον ἀνεῖλε κρότων ποτὲ πάτρη
Ὥς μιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν. hoc eſt,

Suſpicio haud res eſt minimi, mihi crede, pericli,
Non pecces quicquam, ſi uidearе facis.
Sic Philolaë Craton te patria perdidit olim,
Te arbitrata trucem uelle tyrannum agere.

Opinatur autē omnia harmonia ac neceſſitate fieri, terrā iuxta primum circulum moueri dicit. Alij Hicetam Syracuſanum id ſenſiſſe affirmāt. Scripſit autē librum in quo illum Hermippus quēpiam ſcriptorē dixiſſe refert Platonem philoſophum cum in Siciliam ad Dionyſium profectus eſſet, emiſſe à Philolai conſanguineis argenti minas Alexandrinas quadraginta, atq; inde tranſcripſiſſe Timæum. Alij Platonem dicunt hæc à Dionyſio accepiſſe, reluctantē licet abductum ex carcere adoleſcentē ex Philolai diſcipulis refert. Demetrius in homonymis Pythagorica de natura rerum hunc primū edidiſſe teſtatur, quorum eſt initium, In mundo natura coacta eſt ex infinitis ac finitis, mundusq; totus, & quæ ſunt in ipſo omnia.

EVDOXVS.

EVdoxus Aeſchini filius, Cnidius, aſtrologus, geometra, medicus, ac legumlator fuit. Geometriam quidem ab Archita didicit. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt, ut Callimachus in tabulis. Porrò

Sotion in ſucceßionibus, Platonis quoq; auditorem fuiſſe ſcribit. Nam cum annum uigeſimum tertium ætatis ageret, ſummoq; inter paupertatis anguſtias diſcendi ſtudio flagraret, Socraticorũ gloria percitũ Athenas cõtendiſſe cum Theomedonte medico, à quo et nutriri ſolitum, nec defuerunt qui dicerent ipſius dilitias fuiſſe. Deuectus autẽ in Pireum Athenas quotidie aſcendebat, ibiq; cum Sophiſtas audiſſet, ad portum regrediebatur. Duos autem ibi menſes moratus domum reuertitur. Vnde rurſus amicorum largitate ſuffultus in Aegyptum cum Chryſippo medico profectus eſt, commendatitias ab Ageſilao literas ad Nectanabin ferens, à quo & ſacerdotibus commendatus eſt. Ibi annum unum & menſes quatuor moratus mento attonſo atque ſupercilio, octo annorum hiſtoriam, ſecundum quoſdam, conſcripſit. Inde iam Cyzici atque in Propontide Phantus Mauſolum itidem uiſere uoluit. Tum uerò Athenas rediſt, habens ſecum diſcipulos plurimos, contriſtandi, ut quidã uolunt, Platonis gratia, quòd is ab initio illum à ſe dimiſerat. Sunt qui dicãt conuiuium Platoni celebranti ipſum adſtantibus plurimis, hemicyclium in accubitum introduxiſſe. Enimuero Nicomachus Ariſtotelis filius illum ait uoluptatem bonum dicere. Exceptus autem in patria magno cũ honore eſt, cuius rei indicio eſt honorificũ de illo factum decretũ. Apud Græcos quoq; clarißimus fuit, ciuibusq; ſuis leges conſcripſit, ut Hermippus in IIII. de ſeptem ſapientibus libro refert. Scripſit autẽ de aſtrologia & de geometria, & de alijs quibuſdam inſignia opuſcula. Tres autem habuit filias, Actidem, Philtidem, Delphidem. Refert Eratoſthenes in libris ad Hecatonẽ, ipſum & Cynicorum dialogos cõpoſuiſſe, alij Aegyptios lingua ſua illos conſcri-

pſiſſe

pſiſſe. Hunc uerò traductos Græcis edidiſſe tradunt. Eius Chryſippus Erinei filius Cnidius auditor fuit, in his quæ de dijs, de mundo, de cœleſtibus docentur. In medicina uero Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt. Reliquit autem & commentaria pulcherrima & eruditionis plena. Huius filius Ariſtagoras fuit, cuius Chryſippus Aethlij diſcipulus fuit, cuius feruntur modi illi ad uidendas ſpeculationes naturales quæ in mentem eius uenerant accommodati. Fuerunt autem Eudoxi tres: Primus hic ipſe: Secundus Rhodus hiſtoriarum ſcriptor: Tertius Siculus Agathoclis filius, poëta comicus, qui ter urbana uicit certamina, quinquiesq; Lenaica, ut Apollodorus in chronicis ait. Inuenimus & alium medicum Cnidium, quem ait Eudoxus in terræ ambitu, ſemper admonere ſolitum articulos continua agitatione exercendos, ſenſusq; ſimiliter. Idem uerò refert Eudoxum Cnidium circa centeſimam & tertiam olympiadem claruiſſe, atq; lineas curuas reperiſſe. Moritur autem tertium & quinquageſimum agens annum. Cùm uerò adhuc in Aegypto moraretur cum Iconuphy Heliopolitano Apis illius pallium lingere uiſus eſt. Celebrem ergo illum fore nec longæuum ex eo oſtento ſacerdotes dixere, ut Phauorinus in commẽtarijs refert. Sic autem ſe habet carmen quod in eum ſcripſimus:

Ἐν μέμφει λόγος ἐστὶ προμαθεῖν τὴν ἰδίην εὔδοξόν ποτε μοῖραν, παρὰ τοῦ καλλικέρω ταύρου. κοὐδὲν ἔλεξε. βοῒ γὰρ πόθεν λόγος; φύσις οὐκ ἔδωκεν μόσχῳ λάλον ἄπιδι ςόμα. παρὰ δὲ αὐτὸν λέχριος ςὰς ἐλιχμήσατο ςολὴν, προφανῶς τοῦτο διδάσκων ἀποδύσῃ βιοτὴν, ὅσον οὔπω. διὸ καὶ οἱ ταχέως ἦλθε μόρος, δεκάκις πέντε καὶ τρεῖς ἐπιδόντι πλειάδας. *hoc eſt,*

Fama eſt Eudoxum quondam in Memphi fatum ſuum ſciſcitatum, à pulchre cornuto boue. Neq; ille reſpondit

A *quicquam.*

quicquam. Nam unde ſermo boui contigiſſet? Siquidem Apidi uitulo os loquax non dedit natura, uerũ obliquus cum ſtaret, ueſtem lambebat, hoc aperte innuens, illum propediem uita exceſſurum: quare & breui poſtea mors hominem inuaſit, cum nimirum decies quinq; ſuper tres uixiſſet annos. Hunc pro Eudoxo ἔνδοξον *ob famæ claritatem gloriamq́; appellabant. Quoniam ergo de nobilibus Pythagoricis diximus, nunc iam ſparſim, ut aiunt, de claris quibuſdam philoſophis loquamur, ac primum de Heraclito dicendum.*

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM, *uita* Liber Nonus.

HERACLITVS EPHESIVS.

HEraclitus Blyſonis, ſiue ut quidã uolũt, Herationtis filius Epheſius, circa LXIX. *olympiadem clarus eſt habitus. Fuit autem ultra cæteros alto animo & contemnẽte omnes, ut ex ipſo eius opere oſtenditur, ubi ait, Multa peritia mentem non docet. Heſiodum ſiquidem docuit & Pythagoram, rurſusq́; Xenophontẽ atq; Hecatæum. Nam licere ſcire ſapientem ſententiam qua gubernantur omnia per omnia. Homerumq́; dicebat dignum qui ex certaminibus eijceretur, colaphisq́; cæderetur, Archilochumq́; ſimiliter. Dicebat autem & iniuriam extinguere oportere magis quàm incendium, plebemq́; pro lege non ſecus ac pro muro pugnare. Acriter autem Epheſios carpit, quòd amicum ſuum Hermodorum eiecerant, dicẽs: Merentur Epheſij omnes adulti mori, impuberibusq́;*

beribuſq́; urbem derelinquere, quoniam Hermodorum *ſui præſtantiſſimum expulerunt dicentes, noſtrum nemò inæqualis ſit, quoniam ſi quis erit talis, alibiq́; & cum alijs. Cum autem rogaretur à ciuibus ut leges eis poneret, contempſit, quòd iam ciuitas peſſima conſuetudine imbuta eſſet. Secedens uerò ad phanum* Dianæ *cum filijs ludebat. Circunſtantibus autem* Epheſijs, *quid, inquit, miramini ò perditi, non'ne præſtat iſthuc facere, quàm uobiſcũ remp. adminiſtrare? tandem hominum odio ſeceſſit, uitamq́; in montibus ducebat, olera ac herbas comedens.* Atqui *ob eam cauſam morbo aquæ intercutis arreptus ad urbẽ deſcendit, medicosq́; per ænigmata ſciſcitabatur, an poſſent ex imbre ſiccitatẽ facere.* Illis *non intelligentibus, ſeipſum boum ſtabulo includens, & fimo bubulo obruens, eo calore arbitrabatur noxium ac exundantem humorem exhaurire poſſe.* Vbi *uerò ne ſic quidem aliquid proficere conſpexerat, moritur* LX. *ætatis agens annum: eſtq́; in ipſum noſtrum ſic habens epigramma,*

Πολλάκις ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτε τὸ ζῆν
  Ὧ δὲ διαντλήσας δύσμορος, εἶτ' ἔθανεν.
Σῶμα δὲ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι φέγγος
  Ἔσβεσεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἠγάγετο. *hoc eſt,*

*M*ecum ego Heraclitum *mirabar ſæpe, quòd olim*
  Sic uitam infelix hauſit, & inde obijt.
*N*am malus *oſſa rigans, & aquoſus corpora languor*
  Extincto *inuexit lumine mox tenebras.*

Hermippus *autem refert illum medicis dixiſſe,* Num *poſſit quiſpiam preſſis inteſtinis humorem exhaurire, negantibus autem ſeipſum ſolis obieciſſe radijs, ac iuſſiſſe pueris boum fimo ſe oblinere, eo calore maceratum poſtridie obijſſe diẽ, ſepultumq́; in foro fuiſſe.* Neanthes *uerò* Cy-

zicenus ait, illum fimo bubulo cum ſe eximere non poſſet, ita perſtitiſſe, atq; ob eam mutationem ignotum à canibus diſcerptũ eſſe. Fuit autem à puero non paruæ admirationi, & cum eſſet iuuenis, nihil ſe dicebat ſcire. Vbi uerò ad uirilitatis annos euaſerat, nihil ignorare. Neminẽ quidem audiuit, uerum ſemet inueſtigandæ ueritati dediſſe, omniaq́; ex ſemetipſo didiciſſe ait. Sotion autem quoſdã dixiſſe refert, Xenophanis illum fuiſſe auditorem, Ariſtonemq́; in libro de Heraclito dicere, aquæ intercutis illum curatum ægritudine, morbo alio uitam finiſſe. Ei opinioni & Hippobotus accedit. Eius uerò qui legitur liber, generaliter quidem de natura eſt, cæterũ treis in partes ſcinditur. Nãq; & de uniuerſo, & de repub. & de theologia diſſerit. Illum uerò in templo Dianæ depoſuit, ut quidam putant de induſtria obſcurius ſcriptũ, ut ſoli eruditi illum legerẽt, ne ſi à uulgo paßim legeretur, cõtemptibilis eſſet. Hunc uerò & Timon deſcripſit, appellans maledicũ & turbæ infeſtum, Theophraſtus illum atra bile laborantẽ, alia ſemiperfecta, alia aliter ſcripſiſſe refert. Eius alti animi ſignum Antiſthenes in ſucceßionibus id aſſerit, quòd fratri conceſſerit regnũ. Tantum uerò gloriæ promeruit ipſius liber, ut ſectatores habuerit qui appellarentur Heraclitij. Sunt autem iſta quæ illi ſummatim uiſa ſunt: Ex igne cuncta conſtare in eumq́; reſolui omnia. Fato omnia fieri, & ex conuerſione contraria quæ ſint, omnia congruere & coaptari. Animarũ item & dæmonũ plena eſſe omnia. Dixit & de his quæ in mundo contingunt uarijs mutationibus iſta: Solis eam eſſe magnitudinem quæ cernitur oculis. Dicitur & id de animæ ſenſiſſe natura, nunquam illã reperiri poſſe, quãtalibet quis uiæ conficiat ſpatia, adeo profundã eius eſſe rationẽ. Opinionẽ ſiue æſtimatio

mationem ſacrum morbũ appellabat, aſpectumq́; mẽtiri. Lucide quidẽ interdum & aperte in ſuo opere loquitur, & ut tardiſſimo cuiq; facilis ad intelligendũ ſit. Breuitas quoq; & interpretationis grauitas incõparabilis eſt. Iam uerò per partes digeſta ſic ſe habent eius decreta. Ignem elementũ eſſe dicit, ignisq́; uiciſſitudinẽ tum raritate, tum denſitate cõſtare, quæ fiunt omnia. Aperte uerò nihil explicat, fieriq́; omnia per cõtrarietatẽ, et fluminis in morẽ uniuerſa decurrere, finitumq́; eſſe hoc uniuerſum, & unũ eſſe mundũ, eumq́; ex igne naſci, & rurſus per quoſdam ambitus per uices hoc omne ſeculũ igneſcere. Id autẽ fato fieri. Ex his uerò quæ cõtraria ſunt, id quidẽ quod ad generationẽ adducat uocari bellũ & cõtentionẽ: quod autẽ ad incenſionẽ, concordiam & pacem. Mutationem quoq; uiam eſſe ſupra infraq́; ducentẽ, ſecundũ quam fieri mundum arbitratur. Denſatũ quippe ignem liqueſcere, conſtantemq́; aquã fieri, concretã uerò aquam in humũ uerti, idq́; inter inferiora adeſſe. Humum ipſam denuo effundi, atq; ex ea fieri humorẽ. Ex eo autem reliqua ferme omnia, ad euaporationem eam referens quæ ex mari fit, ipſamq́; ad ſuperiora uiã eſſe. Porrò euaporatiões ex terra fieri & mari, alias quidẽ perſpicuas & liquidas, alias uerò tenebroſas. A liquidioribus ignem, à reliquis humorem incrementa capere. Aërem uerò cuiuſmodi ſit non ſignificat, eſſe tamen ſcaphas per concauũ ad nos cõuerſas, in quibus cõuenientes euaporationes liquidas reddere flãmas quæ ſint ſydera dicit. Eſſe autẽ lucidiſſimã calidiſſimamq́; ſolis flammã, namq; aſtra cætera remotiora eſſe, neque adeo terræ uicina, atq; ideo minus lucere minusq́; calefacere. Lunam quæ terræ uicinior ſit, non per liquidum locũ deferri. Solẽ in ſuo ſplendore, nulli admixtioni

obnoxiū durare, certis à nobis ſpatijs menſuraq́; diſtantem. Ex eo igitur magis caleſcere, atq; illuſtrare. Deficere item ſolem ac lunam cum ſcaphæ ad ſuperiora uertuntur, menſtruasq́; figuras lunæ fieri, dum in illā ſenſim uertitur ſcapha. Diem item ac noctē & menſes & annos aniq; ſtatuta tempora, pluuias & uentos & his ſimilia ſecundum euapórationes uarias fieri. Nam liquidā euaporationē in ſolis circulo inflammatā diem facere, cōtrariā uerò ubi obtinuerit efficere noctem, atq; ex lumine calorē augeri, æſtatemq́; perficere, ex tenebris humorē abūdare, unde hyems oriatur. In hunc modū & de cauſis cæteris diſputat. Enimuero de terra cuiuſmodi ſit, penitus tacet, ac de ſcaphis. Itidem iſta eius dogmata fuere. Porrò quod ad Socratem attinet, quæ nam eius de illo ſententia fuerit, cum eius legiſſet librū ab Euripide ſibi delatum, ut Ariſton ait, diximus cum de Socrate loqueremur. Seleucus tamen grammaticus ait Crotoniatem quendam in eo, quem Catacolymbitem inſcripſit libro, tradere Cratem quendam hunc librum primo Græcis inuexiſſe, ac dixiſſe, librum ipſum Delio aliquo indigere natatore, qui in illo non ſuffocaretur. Inſcribunt illum pleriq; muſas, alij, de natura. Diodorus uerò, gubernaculum exploratum certumq́; ad libram uitæ, quidam ſententiā morum, unius omnium inſtituti ornamētum. Aiunt illum cum rogaretur, cur taceret, dixiſſe ut uos loquamini. Eius frui cōtubernio & Darius optauit, ſcripſitq́; ad illum ita:

REX DARIVS HISTASPIS Filius Heraclitum Epheſium ſapientem uirum ſalutat.

LIBRVM de natura ſcripſiſti obſcurū, difficilēq́; in pleriſq;, qui ſi ad uerbū exponatur, uim quandā ſpeculationis

lationis continere uidetur, mundi totius, & quæ in eo fiunt omnium, quæ quidē ſunt in diuino motu conſtituta, in quibus plurimi hæſerunt, adeo ut & qui cōplura legerunt ambigant, cū recta abs te narratio conſcripta uideatur. Rex *igitur* Darius Hiſtaſpis *filius auditor eſſe tuus cupit, particepsq; Græcæ eruditiōis fieri.* Venias *itaq; quàm primū ad cōſpectum meum ac regiā domum. Græci enim ut plurimum ſapientibus uiris obſeruandis minus dediti, aſpernātur ea quæ ab his recte fuerint elucubrata, tametſi eiuſmodi ſint ut eruditione & grauitate nō careāt.* Apud *me autē aderit tibi omnis honor, primatusq; omnis quotidieq; ſolicita obſeruatio, & grata collocutio, uitaq; tuis moribus probabilis.* Vale. *His ille ita reſpondit:*

HERACLITVS EPHESIVS REGI
Dario Hiſtaſpis filio s.

QVOTQVOT *mortales in terris uiuūt à ueritate ac iuſtitia abſtinēt, auaritiæ autē et inani gloriæ inexplebiliter intēdūt, perditæ demētiæ cauſa.* Ego *aūt omnis immemor nequitiæ, faſtidiumq; deuitās omnis inuidiæ domeſticæ, quæ ſplēdorē comitari ſolet, nunquā in* Perſarum *ſolū aduenirē paucis cōtentus, quæ ſunt ſecundū meā ſententiā.* Huiuſmodi *ille & aduerſus regē fuit.* Demetrius *autē in æquiuocis ipſum &* Atheniēſes *aſpernatum ait, apud quos magna de illo erat opinio, & cū* Epheſijs *eſſet cōtēptui, nuſquā alibi maluiſſe cōuerſari.* Meminit *illius* Demetrius *quoq;* Phalereus *in* Socratis *defenſione, plurimiq; fuere q illius exponerēt librū, quippe et* Antiſthenes *et* Heraclides Pōtic. *et* Sphærus Stoic. Pauſanias *præterea q* ἡρακλιτιστὴς *appellatus eſt.* Nicomedes *quoq; ac* Dionyſius, *& ex grāmaticis* Diodorus, *q opus illud nō de natura, ſed de rep. dixit diſſerere.* Nā *quæ de natura diſſerit, in*

exempli ſpeciem inſerta illic eſſe. Hieronymus autem Scythinum quendam iamborum poëtam in illius librum metro i..cari, illumq; euertere, dixit. Multa autem epigrammata in ipſum feruntur, cuiuſmodi ſunt hæc:

Ἡράκλειτος ἐγώ, τί μ' ὧ κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;
 Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δ' ἔμ' ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος τρισμύριοι, οἱ δ' ἀνάριθμοι
 Οὐδείς. ταῦτ' αὐδῶ καὶ παρὰ Περσεφόνῃ. *hoc eſt,*

Sum Heraclitus ego, quid me uexatis inepti?
 Non uos, ſed doctos tam graue quærit opus.
Vnus homo eſt nobis id quod ter mille, ſed unus
 Vix ſunt innumeri, & manibus hæc recito.

Item aliud in hanc ſententiam,

Μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεο βίβλον
 Τοῦ Ἐφεσίου, μάλα τοι δύσβατος ἀτραπιτός,
Ὀρφνὴ καὶ σκότος ἐστὶν ἀλάμπετον, ἢν δέ σε μύστης
 Εἰσαγάγῃ, φανεροῦ λαμπρότερ' ἠελίου. *hoc eſt,*

Noli Heraclitum rabido percurrere curſu,
 Eſt uia difficilis, luce papyrus eget.
In ſua ſi doctus te duxerit atria uates,
 Cuncta uidebuntur lucidiora die.

Quinq; aũt Heracliti fuere, Primus hic ipſe. Secũdus poëta lyricus, cuius eſt illa duodecim deorũ laus. Tertius elegiæ poëta Halicarnaſſeus, in quẽ Callimachus ſic ſcripſit,

Εἶπέ τις Ἡράκλειτε τεὸν μόρον, ἐς δέ με δάκρυ
 Ἤγαγεν, ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι,
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν, ἀλλὰ σὺ μέν που
 Ξεῖν' Ἁλικαρνασεῦ τετράπαλαι σποδιή.
Αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ᾗσιν ὁ πάντων
 Ἁρπακτὴς Ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ. *hoc eſt,*

Heraclite mihi quidam tua funera dixit,

Et ſubi

Et ſubito lachrymis immaduere genæ.
Cum nemini longos quoties conſumpſimus ambo
Soles, miſcentes ſeria multa iocis.
Puluis at es tenuis nunc hoſpes, ſed tua muſa
Viuit, Plutonis nec timet illa manus.

Quartus Leſbius qui Macedonum ſcripſit hiſtoriam. Quintus ex induſtria* ridiculus, qui ex cytharæ pulſu transiuit ad ſpeciem. *σπουδογελοῖος

XENOPHANES.

Xenophanes Dexij, ſiue ut Apollodorus ait, Orthomenis filius Colophonius, à Timone laudatur, ubi ait:

Ξεινοφάνην ὑπάτυφον, ὁμηροπάτην, ἐπικόπτην. hoc eſt,

Xenophanem ſubacerbum, & Homeri nobile flagrū.

Pulſus autem patria in Zancla Siciliæ moratus eſt, atq; Catanæ. Sunt qui neminem audiſſe dicāt, neq; deſunt qui Botonis Athenienſis auditorem fuiſſe aſſeuerent. Alij Archelaum audiſſe, atq; ut Sotion ait, Anaximandri ætate uixit. Scripſit autē uerſu elegias & iambos cōtra Heſiodum atq; Homerum, ſubſannans ea quæ de dijs dixere, ipſe quoq; ſua* reſarciebat poëmata. Thaletis ac Pythagoræ opinionibus contraria ſenſiſſe fertur, Epimenidéq; ſugillaſſe. Fuit autem & lōgæuus maxime, ſicuti & ipſe quodam in loco teſtatur, dicēs ſeptuaginta ſeptem annos ſe à patria peregrinatū eſſe, cum tum uigintiquinq; eſſet annorum. Ait autem quatuor eſſe omnium rerum elemēta, infinitosq; mundos, neq; uariabiles, nubes conſiſtere cum ſolis uapor ſurſum fertur, eaſq; in aërem cogi. Dei ſubſtantiam rotundam eſſe, & globoſam, nihilq; cum hominibus habere commune, totum cernere, totumq; audire, non tamen reſpirare, ſimulq; eſſe omnia, mentē, pru- *ἐρραψῴδει.

dentiam, æternitatem. Primuſq; definiuit omne quod fiat corruptioni obnoxium eſſe. Animamq; eſſe ſpiritum ait, & plurima deteriora mente eſſe. Tyrãnis congrediendũ aut minime, aut ſuauiſsime. Empedocle autẽ dicẽte, difficile inueniri iuuenem poſſe ſapientem, recte inquit. Nam ſapiens ſit neceſſe eſt, qui norit explorare ſapientem. Omnia incõprehenſibilia eſſe primum hunc dixiſſe, Sotion autor eſt, ſed fallitur. Scripſit autem de Colophonis cõditione, & de Italica in Eleã colonia uerſus ad duo millia. Claruit circa ſexageſimam olympiadem. Refert Demetrius Phalereus in libro de ſenectute, Panætiuſq; Stoicus in libro de tranquillitate, filios illum ſuos proprijs ſepeliſſe manibus, ſicuti & Anaxagoram. Videtur autẽ à Pythagoricis Parmeniſco & Oreſtade, ut Phauorinus in primo commentariorum ait, defeciſſe. Fuit autem & alius Xenophanes poëta Iambicus ex Leſbo. Atq; hi quidem quos commemorauimus ſparſim.

PARMENIDES.

Parmenides Pyretis filius, Eleates, Xenophanis auditor fuit, tametſi eum Theophraſtus in epitome Anaximandrũ audiſſe tradat. Licet autẽ Xenophanis auditor fuerit, ſecutus tamẽ illũ non eſt, adiunctus eſt & Ameniæ & Diochætæ Pythagorico, ut Sotiõ ait, pauperi illi quidẽ, ſed honeſto ſane uiro ac bono, quẽ etiã ob hoc potius ſecutus eſt, ac uita functo ſacellũ ædificauit. Cum & genere & opibus illuſtris eſſet, tamen ab Amenia nõ à Xenophane ad quietam uitam inductus eſt. Primus hic terrã globoſam dixit, ac rotundã, & in medio ſitam. Duoq; eſſe elementa, ignem & terrã, illum opificis, hanc materiæ tenere ordinẽ. Generationem item hominũ ex ſole primum eſſe ortam. Solem ipſum calidum eſſe atq; frigidũ, ex quibus con

bus con

bus conſtant omnia. Animã ac mentem idem eſſe, ſicuti & Theophraſtus in phyſicis meminit, cum fere omnium opiniones exponeret. Vnde quodam in loco ait:

—Χρέω δέ σε πάντα πυθέσθαι
Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής. *hoc eſt,*
—Velim ſimul omnia noſcas
Aut uerum ſimplex, & pectore ſemper aperto.
Aut male conſtantis laudem, & ſuffragia uulgi.

Philoſophiam & ipſe carmine expreſsit, quemadmodum Heſiodus, & Xenophanes, atq; Empedocles. Iudicium rationis eſſe dixit, ſenſusq; minus eſſe exactos & idoneos ad iudicandum, ait enim,

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα, καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον. *hoc eſt,*
Nec tibi communis ſenſus perſuadeat unquam
Quicquam ut fallaces oculi, aut ut iudicet auris,
Aut lingua, at ratio dirimat diſcrimina rerum.

Quamobrem & Timon de eo ait,

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονος, οὐ πολύδοξον,
Ὅς ῥ' ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο νώσεις *hoc eſt,*
Parmenidæ ingentes animos, uireſq; potentes
Qui ſenſus uanis ſimulachris fallier inquit.

Floruit autem olympiade XCIX. primuſq; animaduertiſſe uidetur eundem eſſe ueſperum atq; luciferum, ut Phauorinus in quinto cõmentariorum ait, alij Pythagorã dicũt. Negat Callimachus ipſius poëma eſſe. Fertur ciuibus ſuis tuliſſe leges, ut Speuſippus in lib. de philoſophis ait. Huius nomine Plato dialogũ inſcripſit, uel cauitq; Parmenidẽ, ſiue de ideis. Primus itẽ ſermone interrogaſſe Achilem, ut

lem,ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria. Fuit autem & alius Parmenides orator,qui artē ſcripſit oratoriam.

MELISSVS.

MEliſſus Ithegenis filius Samius,Parmenidis auditor fuit, & cum Heraclito item uenit in colloquium, quo tempore illum etiam ignorantibus cōmendauit Ephesijs, ſicuti Democritum Hippocrates Abderitis. Fuit autem & ciuilis in primis uir ciuibusq; maxime acceptus atque charus. Vnde & præfectus claßis magna uirtutis documenta dedit. Placuit autem ei uniuerſum infinitum eſſe & immutabile,atq; immobile,& unum,ſibijpſi ſimile ac plenum,motumq; non eſſe,uerum uideri eſſe. De dijs nihil definiendum dicebat, neq; enim illorum certam eſſe cognitionē. Floruiſſe circa LXXXIIII. olympiadem Apollodorus refert.

ZENO.

ZEno Eleates Pyreti, ut Apollodorus ait in chronicis, filius. Parmenidem uero natura quidem Teleutagoræ, adoptione uero Parmenidis filium dixit. De hoc atq; Meliſſo Timon hæc ait,

Ἀμφοτερογλώσσουτε μέγα σθένος, οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος πλάτων, ἐπιλήπτορος ἠδὲ μελίσσου
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων δ' ἐ μὲν εἴσω. *hoc eſt,*

Expreßitq; Plato uires utriuſq; periti
Linguæ Zenonis,iurgatoriſq; Melißi,
Phantaſias qui aluit paucas,multaſq; ſubegit.

Enimuero Zeno Parmenidis auditor ac pædica fuit. Fuit autem proceræ ſtaturæ, quemadmodū Plato in Parmenide indicat,ideóq; in Sophiſta ipſum Eleaticum Parmenidem uocat. Inuētorem dialecticæ, ſicuti & Empedoclem rhetoricæ,fuiſſe,Ariſtoteles autor eſt. Fuit & in philoſophia,&

*phia, & in repub. uir ſane nobiliſsimus. Feruntur nempe ipſius uolumina ſapientiæ pleniſsima. Is cum Nearchum tyrannũ, ſeu ut alij uolũt, Diomedontẽ deijcere ac profligare uoluiſſet, comprehenſus eſt, ut in Satyri epitome ait Heraclides. Quo tẽpore cum de cõſcijs & armis quæ in Lipara habuit inquireretur, uolẽs ipſum deſertũ deſtitutumq; oſtẽdere, omnes illius amicos cõiurationis eſſe conſcios dixit, deinde cum de quibuſdam dixiſſet, quiddã ſibi ad aurem loqui uelle, eam mordicus apprehenſam non antè dimiſit quàm dẽtibus perforaret, idem agens quod Ariſtogiton tyrannicida. Demetrius uero in æquiuocis naſum ei præſcidiſſe ait. Porro Antiſthenes in ſucceſsionibus, illum cum amicos indicaſſet, rogatum à tyranno, eſſet'ne alius quiſpiam, dixiſſe, tu ciuitatis pernicies, atq; adſtantibus ita loquutũ eſſe, admiror equidem ueſtrã ignauiam, ſi horum gratia quæ nũc ego tolero, tyranno ſeruire ſuſtinetis. Demum præciſam linguam in ora tyranni conſpuiſſe, ciuesq; cõtinuo facto impetu lapidibus tyrannum obruiſſe. Hæc omnes ferme ita tradiderunt. Cæterum Hermippus illum in cauum*lapidem iniectum cõtuſumq; fuiſſe ait. In hunc autem nos ſic diximus:* *ὅλμον.

Ἤθελες ὦ Ζήνων καλὸν, ἤθελες ἄνδρα τύραννον
  Κτείνας, ἐλκύσαι δουλοσύνας Ἐλέαν.
Ἀλλ' ἐδάμης, δὴ γάρ σε λαβὼν ὁ τύραννος ἐν ὅλμῳ
  Κόψε, τί τοῦτο λέγω; σῶμα γὰρ οὐχὶ δ' ἐσέ. *hoc eſt,*

Fortiter extincto uoluiſti Zeno tyranno
  Triſti Eleam patriam ſeruitio excutere.
Victus es infelix ſæui tamen arte tyranni,
  Arreptum qui te contudit ære cauo.

Præclarus & in cæteris fuit Zeno, maiorumq; non ſecus atq; Heraclitus quadã animi altitudine cõtemptor. Nam

& ipſe

& ipſe prius quidem Hylen, poſtea uero Eleam Phocenſium coloniam, ſuamq́; patriam ciuitatem humilem, bonos tantũ uiros nutrire ſolitã, dilexit magis quàm Athenienſium magnificẽtiam, ad quos raro proficiſcebatur, domi aſsidue cõmorans. Hic & Achillem primus oratione compellauit, quamuis Phauorinus Parmenidem & alios complures profert. Placet autẽ illi mundos eſſe plures, uacuumq́; non eſſe naturam omniũ rerum ex calido & frigido aridoq́; & humido fuiſſe profectam, cum iſta in alterutrum com nutentur. Generationem hominum è terra eſſe, animamq́; ita ex his omnibus cõmixtam quæ prædiximus, ut à nullo eorũ plus quàm à cæteris obtineatur. Hũc aiunt cum maledictis ageretur, indignari ſolitum, cauſantibusq́; quibuſdã dixiſſe, ſi maledicta æquo animo admittam, ne laudes quidẽ ſentiam. Octo uero fuiſſe Zenones, cum de Cittico loqueremur, diximus. Floruit autẽ olympiadem circiter ſexageſimam.

LEVCIPPVS.

Leucippus Eleates, ſiue ut alijs placet, Abderites, aut iuxta alios Mileſius, Zenonis auditor fuit. Placebat illi infinita eſſe omnia, & in ſeipſa cõmutari, atq; uniuerſum iſtud inane eſſe plenumq́; corporibus, mundosq́; fieri corporibus in hoc inane incidẽtibus, & in ſe inuicẽ implicatis, atq; ex motu ſecundũ illorum incrementa naturam ſyderum fieri. Solem in circo maiori ſecundum lunã ferri, terrã uehi, ac circa mediũ uerti, figuramq́; illius tympano ſimilem. Primus hic atomos principia ſubiecit. Sũmatim iſta illi uiſa ſunt, ſed ſunt explicanda per partes. Vniuerſum quidem, ut diximus, infinitum ait. Huius partem plenam eſſe, partẽ inanem, & elementa ait, mundosq́; ex eis infinitos eſſe, et in illa dilabi atq; diſſolui. Sicut autẽ fieri mundos

*mundos ex infinito per abſciſionẽ, multa corpora figuris omnigena in magnũ uacuum ferri, eáq; in unum coacta, unã uertiginẽ efficere, ſecundũ quam offendere, ac circũuolui modis omnibus, atq; ita diſcerni, ut ſcorſum ſimilia quæ ſunt ſui ſimilia petant. Cæterũ æquilibra cũ ob multitudinem minime iam circũferri poßint, exilia quidem ad exterius uacuũ cõtendere ſic ordinãte natura, cætera ſubſidere & innexa atq; in ſe implicata inuicem cõcurrere, atq; ea cõcurſione prius quandã*concretionẽ efficere rotundã. Hanc autẽ ueluti membranã ſubſiſtere, cõtinentem in ſe omnigena corpora, quæ dum ſecundũ medij reluctationẽ circunuoluuntur tenuem per gyrum membranulam fieri iuxta uertiginis tractũ corporibus perpetuis ſemper cõfluentibus, atq; ita fieri terram, manentibus quæ ſemel in medium iniecta erãt, ipſumq́; rurſus continẽtem membranæ inſtar augeri iuxta externorũ influentiam corporum, & cũ uertigine fertur, quæcũq; attigerit ea acquirere. Ex his quædã complicata cõcretionem facere, primo quidem humidã ac luteam, exiccata & circumacta cum totius uertigine, deinde incenſa & ignita ſyderũ efficere naturam, eſſeq́; ſolis circulum extimum. Lunæ uero terræ proximum, cæteris in medio horũ poſitis, ac ſydera quidem omnia ob celeritatem motus igneſcere, ſolem uero inflammari à ſyderibus, lunam paululum ex igne ſibi uſurpare, ſolem lunamq́; deficere, quòd terra ad meridiẽ uergat, quæ ad ſeptentrionẽ ſunt, niuibus conſpergantur, & pruinis algeant, in glaciemq́; concreſcant. Solem quidem raro deficere, lunam uero perpetuo, quòd ſint impares eorum circuli. Enimuero ut generatio, ita & incrementa mundi eſſe, & diminutiones, & corruptiones ex quadã neceßitate, quæ cuiuſmodi ſit, ipſe exponit ac diſſerit.*

*σύστημα.

Democri

DEMOCRITVS.

Democritus Hegiſtrati, ſiue ſecundum alios, Athenocriti, uel certe Damaſippi filius, ſiue ut alij putant, Mileſius fuit. Magnos autem quoſdam & Chaldæos audiuit Xerxe rege, patri illius præceptores, quando apud illum hoſpitatus eſt relinquente, ut etiam refert Herodotus, à quibus & theologiam & aſtrologiam didicit cum adhuc puer eſſet. Poſtea uero Leucippum conuenit, & ſecundum quoſdã Anaxagorã, cum annis XL. iunior quàm ille eſſet. Refert Phauorinus in omnimoda hiſtoria, Democritum de Anaxagora dixiſſe, non illius eſſe quas ſcripſerit de ſole, ac luna opiniões, uerũ illo antiquiores, ipſumq́; ſibi eas furatum eſſe, derogaſſe item ijs quæ de mũdi cõpoſitione & mẽte dixiſſet, infeſto aduerſus illum animo. Cum ergo illũ improbarit, quo pacto ille eius auditor fuit? Demetrius autem in æquiuocis, & Antiſthenes in ſucceſſionibus tradunt, illum in Aegyptum contendiſſe ad ſacerdotes geometriam percepturum, & in Perſidem ad Chaldæos atq; ad rubrũ mare. Non defuere qui dicerẽt et gymnoſophiſtis in India congreſſũ eſſe atq; in Aethiopiam ueniſſe. Cumq́; tertius eſſet frater, diuiſiſſe ſubſtantiam, minoremq́; portionem, quæ erat in pecunia ſibi elegiſſe, qua illi in peregrinatione opus erat, hoc & illis dolo factũ arbitrãtibus. Demetrius ipſius partem centum talenta exceſſiſſe autor eſt, cumq́; illa brevi conſumpſiſſe. Adeo uerò ſtudioſum fuiſſe, ut ex uicino hortulo ſibi cellulam ſeligeret, ibiq́; ſeipſum includeret, & cum aliquando ipſius pater bouem ad immolãdum adduxiſſet, ibiq́; alligaſſet, tamdiu hoc ab illo non fuiſſe cognitũ, quoad hunc ille ſacrificij cauſa excitauit ac bouis admonuit. Conſtat, inquit, illum Athenas ueniſſe, atque ob deſpectum gloriæ

agnoſci

agnoſci noluiſſe: & cũ agnouiſſet Socratem ipſum à Socrate fuiſſe ignoratum. Veni enim Athenas, inquit, & me nemo cognouit. Siquidem Platonis illic riuales ſunt, ait Traſyllus: hic profectò obſcurus ac ſine nomine ueniſſet, qui de Oenopidis ſimulia, & Anaxagoras alter colloquio cum Socrate habito de philoſophia, hic, inquit, philoſophus ſimilis eſt quinq; certaminum uictori. Et erat re uera in philoſophia πένταθλος, hoc eſt, quinq; certaminũ. Nãq; naturalia, moralia, mathematica, liberalium diſciplinarum rationes, artiumq́; omnem peritiam callebat. Huius illud eſt, Sermo operis umbra. Porro Demetrius Phalereus in Socratis defenſione, ne ueniſſe quidem illum Athenas dixit. Id autem profectò maius eſt, ſi quidem tantam contempſit ciuitatẽ. Non enim ex loco gloriam aucupari contendebat, uerum loco gloriã imponere. Conſtat autem ex ſcriptis eius cuiuſmodi fuerit. Videtur autem, ut ait Traſyllus, & Pythagoreorum fuiſſe imitator. Ipſius enim Pythagoræ meminit, illũ ſingulari admiratione proſequutus in æquiuoco opere. Adeo autem uidetur ab illo accepiſſe omnia, ut niſi temporum ratio obſtaret, illũ & audiiſſe putaretur. Pythagoreorum tamen quempiam audiſſe Glaucus Rheginus, qui eius ſeculo uixit, omnino affirmat. Refert autem & Apollodorus Cyzicenus Philolao illum in amicitiam ueniſſe, illoq́; familiariter uſum fuiſſe. Nitebatur autem, ut ait Antiſthenes, etiam uarie probare imaginationes, ſæpe ſolitarius uiuens, atq; etiam ſepulchra incolens, regreſſum ex peregrinatione humilime uixiſſe ait, quippe qui omnem ſubſtantiã conſumpſerat atq; à Damaſo fratre propter ſummam inopiam nutritũ fuiſſe. Vbi uerò futura quædã prædixerat, ſequensq́; rerum euentus fidem fecerat, diuinis iã honoribus dignus

à pleriſq; iudicatus eſt. Cum uero lege cautū eſſet, ut qui patrimonium conſumpſerat, ſepulchro patrio nō dignaretur, eo cognito, ut ait Antiſthenes, ne inuidorum & detrahentium pateret calumniæ, legiſſe illis conſtat magnum Diacoſmū, *quod cunctis illius operibus facile excellit.* Et *præterea quingentis talentis honoratum eſſe, neq; id ſolum, uerū & æreis imaginibus, uitaq; functus publice ſepultus eſt, cum uixiſſet ultra centum annos. Cæterū* Demetrius *propinquos eius magnum illud opus recitaſſe refert, ſolumq; centum talentis fuiſſe honoratos. Hæc &* Hippobotus *ait.* Porrò Ariſtoxenus *in hiſtoricis commentarijs,* Platonem Democriti *commentaria, quæ colligere potuit, uoluiſſe comburere, uerum ab* Amycla & Clinia Pythagoricis *fuiſſe prohibitum, nihil id adferre utilitatis dicentibus. Iam enim eos libros apud pleroſq; ſeruari.* Quod *item ex eo colligitur, quòd cum antiquos ferme omnes memorauerit ſapientes* Plato, Democriti *nuſquam mentionē ullam fecerit, ne in eis quidem locis ubi quidpiā contradicendum erat, ſciens & prudens ut intelligi datur, ne contra optimum philoſophorum certamen iniſſe uideretur, quem &* Timon *laudat, cum ait:*

Οἷον δημόκριτόν τε περίφρονα ποιμένα μύθων
Ἀμφίνοον λέσχην, ἐν πρώτοισιν ἀνέγνων. *hoc eſt,*

Qualis erat prudens Democritus, *autor amœni*
Sermonis, lepidiq; ioci, in primisq; facetus.

Erat autē ut ipſe in paruo Diacoſmo *refert, iuuenis eo tēpore quo iam ſenior uiuebat* Anaxagoras, *illo minor natu annis* XL. *Paruum uero illum* Diacoſmum *à ſe compoſitum refert anno poſt* Troiæ *excidium quingēteſimo trigeſimo.* Vixit, *ut ait* Apollodorus *in chronicis, olympiade* LXXX. *ut autē* Thraſyllus *in eo libro, qui inſcribitur de legēdis* Democriti *libris, memorat,* LXXVII. *anno ma*

ior natu quàm Socrates, ætate nimirũ Archelai Anaxagoræ diſcipuli atq; Oenopidæ. Nanq; & huius mentionem facit. Meminit item & opinionis Parmenidis ac Zenonis. De uno ut maxime ſua ætate claro, & Abderite Protagora, qui omniũ cõſenſu Socratis æqualis fuit. Refert autẽ Athenodorus in VIII. *deambulationũ lib. cũ ad illũ Hippocrates ueniſſet, iuſsiſſe afferri lac, inſpectoq; lacte dixiſſe, & capellæ primi partus & nigræ eſt. Vnde maximum diligẽtiæ ſuæ miraculũ Hippocrati feciſſe. Sed & puellã Hippocratis comitem primo die ita ſalutaſſe, Salue uirgo, poſtridie uero, ſalue mulier. Fuerat enim puella nocte illa uitiata. Moritur autẽ Democritus iuxta Hermippum in hunc modũ: Cũ iã ex ſenio deficeret, & propinquus uideretur morti, mœrẽtem ſororẽ, quòd ille in celebritate Cereris moriturus ipſa deæ uota exoluere nequiret, bono animo eſſe iuſsit, panesq; calidos ſibi quotidie afferre. eos igitur naribus cũ admouiſſet uiuũ ſe dũ ea celebritas tranſiret ſeruauit. Vbi uero dies illi tranſierunt, tres autem erant, quietiſsime ac minimo dolore concluſit uitam, ut Hipparchus ait,* CIX. *ætatis anno. Nos ſic de eo luſimus in pammetro,*

Καὶ τίς ἔφυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον
 Οσσον ὁ παντοδαὴς μήνυσε Δημόκριτος;
Os θάνατον παρέοντα τρί' ἤματα δώμασιν ἔσχεν
 Καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄσθμασιν ἐξένισεν. *hoc eſt,*

Quis nam tam ſapiens uiſus qui tale patrarit
 Vnquam, quale ſciens omnia Democritus?
Qui per tres tenuit præſentia fata dies, &
 Illa recens cocti panis odore aluit.

Hominis igitur uita ad eum habet modum. Sunt autem quæ ille opinatus eſt iſta: Principia omnium eſſe atomos

atq; inane, cætera omnia legitimum eſſe opinari. Infinitos eſſe mundos, generationi & corruptioni obnoxios. Nihil ex eo quod nõ ſit, fieri, neq; in id quod haudquaquam ſit corrumpi. Atomos præterea & magnitudine & numero eſſe infinitos, ferriq; in toto ac rotari, atq; ita cõcretiones omnes gignere, ignem, aquam, aërem, terram. Quippe & hæc ex atomis quibuſdã conſtare, eſſeq; paſſioni & immutationi ob firmitatem ac ſoliditatem nunime obnoxia. Solem item & lunam ex huiuſmodi uertiginibus tumorumq; circũferentijs eſſe compoſitam, animáq; itidem, quam idem eſſe quod mẽtem dicit. Intueri nos, incidentibus in nos rerum imaginibus, cunctaq; ſecundum neceßitatem fieri, cum ſit uertigo cauſa generationis omnium, quam neceßitatẽ dicit. Finẽ uero eſſe rectũ quietumq; animi ſtatum, quam εὐθυμίαν uocat, quæ, ut quidã oblique interpretantur, non idẽ ſit quod uoluptas, uerum ſecundũ quam animus magna tranquillitate conſtantiaq; beatus eſt, dum nullo metu, nulla ſuperſtitione, aut alia quauis perturbatione agitatur. Eãdem uero & εὐεστὼ appellat, à bonitate cõſtantiæ, multisq; nominibus alijs, quæ uero fiant eſſe legitima, natura uero indiuidua atq; inania. Ita ille opinatus eſt. Cæterum ipſius libros & Thraſyllus notauit, atq; in ordinem digeßit ſecũdum Platonis quadripartitũ ordinem. Sunt autem iſti morales, Pythagoras, de affectu ſapientis, de his quæ ſunt apud inferos. Tritogenia, hoc eſt, quòd ex ea tria fiant quæ humana cuncta contineãt, de probitate, ſeu de uirtute, de Copiæcornu, de ſedatione animi, cõmentariorũ uel domorũ. Nã is quẽ appellauit Eueſto nõ inuenitur: atq; iſti quidẽ morales. Porro naturales hi, magnus diaſcomus, quẽ Theophraſtus Leucippi eſſe ait, paruus diaſcomus. Coſmographia,

phia, de ſyderibus uagis, de natura unus, de natura homi nis, ſiue de carne duo, de mēte, de ſenſibus. Hos quidā illis *adſcribūt, de anima, de liquoribus, de coloribus, de differē tibus fragoribus,* περὶ ἀμειψιῤῥυσμιῶν, κρατυντήρια, *hoc eſt iudiciū ſerentia de ſupradictis, de imagine, ſiue de proui- dentia, de peſtibus, normæ, tres ambiguorū.* Et *iſti quidē naturales.* Porro *incompoſiti ſunt iſti, cœleſtes cauſæ, aëriæ cauſæ, planæ cauſæ, de igne & his quæ ſunt in igne cauſæ, cauſæ de uocibus, cauſæ de ſeminibus, arbori- bus, fructibus, cauſæ de animalibus tres, promiſcuæ cauſæ, de lapide, & hi quidē incompoſiti.* Mathematici *uero hi ſunt, de ſententiæ differentijs, ſiue de cōtactu circuli & ſphæræ, de geometria, geometricorū numeri, de*mutis ac* *ἀλόγων. *ſolidis lineis duo, explicationes, magnus annus ſiue aſtro nomia,* παράπηγμα, *certamē clepſydræ, cœli deſcriptio, ter ræ deſcriptio, poli deſcriptio, radiorū deſcriptio.* Hacte- *nus de mathematica.* De *muſica hi ſunt, de cōcētu & har monia, de poëſi, de carminis uenuſtate, de cōſonis & diſſo nis rebus, de* Homero, *ſiue uerſuū rectitudine & linguis, de carmine, de uerbis & nominibus.* *Hæc ille de muſica.* De *medicina, & de his quæ ſub artē cadunt iſta ſcripſit.* Prænotio *de ratione uictus, ſiue medicinæ ſentētia, cauſæ de intempeſtiuis, de tēpeſtiuis, de agricultura ſiue geome tricus, de pictura, de re militari & armis, de his hactenus.* Sunt *qui ſeorſum & cōmentarijs iſta cōſtituant, de ſacris in* Babylone *literis, de his quæ ſunt in* Meroē, Oceani *na uigatio, de hiſtoria* Chaldaica *&* Phrygia, *de febre, & de his quæ ex morbo tuſſi agitantur, legales cauſæ, cherni ca, ſiue problemata.* Cætera *quæ ad illum quidā referunt, partim ex eius opuſculis decerpta, partim omnino aliena conſenſu omniū ſunt.* Hæc *de illius uoluminibus.* Sex *autē*

fuere Democriti. Primus hic ipſe. Secūdus Chius muſicus, coætanei ambo. Tertius ſculptor, cuius Antigonus meminit. Quartus qui de templo Dianæ Epheſiæ ſcripſit, & ciuitate Samothraca. Quintus epigrammatū poëta clarus & floridus. Sextus Pergamenus orator clarus.

PROTAGORAS.

Protagoras Artemonis, ſiue ut Appollodorus & Diō in Perſicis ait, Mæandri filius Abderites fuit, ut Heraclides Ponticus in libris de legibus tradidit, qui illū & Thurijs leges dediſſe ait. Vt autem Eupolis in tragœdia quæ inſcribitur Colaces refert, Teius fuit. Ait enim ille,

Ἔνδοθι μὲν ἐστὶ πρωταγόρας ὁ τήϊος. *hoc eſt,*

Eſt intus ille Protagoras iam Teius.

Hic & Prodicus Cæus libros prælegentes ſibi quæſtum faciebant. Plato deniq; in Protagora graui uoce fuiſſe Prodicum ait. Audiuit autē Protagoras Democritū, uocabaturq; ſapientia, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria refert. Primus dixit duas omniū rerum eſſe rationes inuicē cōtrarias, quibus etiam interrogando utebatur, atque in hunc ferme cœpit modum: Omnium rerū modus & menſura homo eſt: earum quidem quæ ſunt ut ſunt, quæ uero non ſunt tanquam nō ſint, dicebatq; nihil eſſe animā præter ſenſus, ſicut & Plato refert in Theæteto, omniaq; eſſe uera. Alio autem in loco in hunc cœpit modum: De dijs quidē ſtatuere nequeo, neq; an ſint, nec'ne. Sunt enim plurima quæ id ſcire prohibeant, quippe & ſumma rei incertitudo & breuis hominis uita. Ob hoc autē principiū operis pulſus ab Athenienſibus eſt, libriq; illius in foro cremati ſunt ſub præconis uoce à ſingulis, qui illos habebāt inueſtigati. Hic primus pro mercede minas centū exegit, primusq; tēporis uires expoſuit, orationumq; certamina ſpectauit,

ſtauit, & ſophiſma his qui contentionis ſtudio delectantur, induxit: & omiſſa mēte de nomine diſſeruit, ac ſuperficiale & illud leue contentionis genus. Vnde & ipſum Timon mixtum contentioſumq́; appellauit, cum de eo ſic ſcribit,

Πρωταγόρης τ' ἐπίμικτος ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς. hoc eſt,

Protagoras mixtus, ſimul & contendere doctus.

Hic & Socraticum dicendi genus primus mouit, Antiſthenisq́; rationē, qua demonſtrare nititur cōtradici nō poſſe, ut Plato in Euthydemo loquitur, primus iſte uerſauit, primusq́;, ut ait Artemidorus dialecticus in libro aduerſus Chryſippum, argumēta ad quæſtiones docuit. Ac primus quam nuncupauit τύλην in quā onera portant, inuenit, ut Ariſtoteles in libro de diſciplina ait. Erat enim uafer, ut memorat ſane Epicurus, atq; aduerſus Democritū hunc in modū elatus eſt, cū ligna dediſſe uiſus eſſet. Diuiſit autē orationē primus in quatuor, precationē, interrogationē, reſpōſionem, præceptum. Alij ſeptem in partes diſtinxiſſe aiunt, narrationē, interrogationem, reſponſionē, præceptum, promiſſionē, precationem, uocationem, quas etiam fundamenta orationis dixit. Porro Alcidamas orationis quatuor partes dixit, dictionem, pronunciationem, interrogationem, appellationem. Primum uero librorum ſuorum de dijs recitauit eū, cuius initium ſuprà poſuimus. Recitauit autem Athenis in Euripidis, ſiue ut quidam uolunt, in Megaclidis domo, ut alij in Lyceo, Archagora Theodoti filio diſcipulo recitante. Accuſauit autem Pythodorus Polyſeli filius unus ex quadringentis. Ariſtoteles Euathlum accuſaſſe ait. Sunt autem qui ſeruantur eius libri hi, Ars contentionis, de lucta, de diſciplinis, de repub. de libertate, de uirtutibus, de * priſco *ἀρχῆς.

B 4 ſtatu,

metrius in Socratis defenſione Athenis præ nimia inui=dia periclitatum de uita. Quæ autem opinatus eſt, ſunt iſta, Elementum eſſe aërem, mundos infinitos, & inane infinitum, denſumq; aërem ac rareſcentẽ, mundos gignere, nihil ex eo quod nõ ſit fieri, neque in id quod non ſit corrumpi. Terram eſſe rotundam, atque in medio ſitam, eamq; cepiſſe * conſtantiam ſecudum illam quæ ex calido eſt circunferentiam, ex frigido concretionem ac ſoliditatem accepiſſe. Eſt autem initium operis hoc, Qui docere aliquid inſtituit, ei mea quidem ſententia, operæpretium eſt certum & indubitatũ præſtare principium, orationeq; ſimplici atq; pudica uti. * σύστασιν.

ANAXARCHVS.

Anaxarchus Abderites Diomenis Smyrnæi auditor fuit, alij Metrodori Chij auditorẽ tradunt. Hic ſe ne id quidẽ ſcire dicebat, q̃ nihil ſciret. Porrò Metrodorũ alij Neſum Chium, alij Democritũ audiſſe tradũt. Anaxarchus igitur Alexandro etiam cõgreſſus eſt, floruitq; circa c. & x. olympiadem. Inimicũ autẽ habuit Nicocreontẽ Cypri tyrannũ. Et cũ illũ Alexãder aliquãdo in cõuiuio rogaſſet, quid nã de cœna illa ſentiret, dixiſſe ferunt, cun-cta magnifice ô rex, uerum oportebat iam caput ſatrapæ cuiuſdam apponi, Nicocreontẽ intuens. Hoc ille ægre ferens, memor iniuriæ, poſt mortẽ regis, cum naui ferretur Anaxarchus, inuitusq; applicuiſſet Cyprum, cõprehẽſum eum in * ſaxum cõcauum iniecit, iuſſitq; ferreis malleis cædi: illum pœnæ ſuæ negligentem, celebre id dictum ingeminaſſe aiunt, Tunde tunde Anaxarchi uaſculum, nam Anaxarchum nihil teris. Iubente uerò illo ipſius præcidi linguam, fama eſt præciſam mordicus in eius faciem conſpuiſſe. Eſt noſtrum in ipſum tale carmen: * ὅλμον.

Πτύσσετε μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον, θύλακός ἐστι
Πτύσσετ᾽, ἀνάξαρχος ἐν δ᾽ιὸς ἐστὶ πάλαι
Καί σε διαστείλαι ὀλίγον δυσνεφῆ τάδε λέξει
Ῥήματα * περσεφόνη ἔρεο. *hoc eſt,*

Contrahite in rugas tritū hunc magis ac magis utrem,
Tutus Anaxarchus iam Iouis arce latet.
Et te hæc mox melius diſtinguere uerba iubebit
Percuſſor, ſtygijs & recitare deis.

*Hic ob animi cōſtantiā & facilē uictū fortunatus appellabatur, habebatq; ad * emendandū maximam autoritatē. Alexandrum enim deum ſe eſſe arbitrantē auertit, cū ex ictu quodam ſanguinē illi fluere uidiſſet, digito oſtendēs, ita illi ait, Hoc quidem ſanguis eſt, non autem*

* σωφρονίζειν.

Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. *hoc eſt,*
Ille cruor, diuis qualis ſolet eſſe beatis.

Plutarchus Alexandrum ipſum amicis hoc dixiſſe refert. aliâs item Anaxarchum illi cū præbibiſſet, oſtendiſſe calicem, & dixiſſe:

Ἐβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χειρί. *hoc eſt,*
Ferietur aliquis mox deûm humana manu.

PYRRHO HELIENSIS.

PYrrho Helienſis Pliſtarchum habuit patrem, quòd etiam Diocles tradit. Is, ut Apollodorus ait in chronicis, pictor fuit primū, atq; ut Alexander in ſucceßionibus ſcribit, Dryſonē Stilponis filium audiuit, deinde Anaxarchum illi ubique adhærens, ita ut Gymnoſophiſtas in Indiam adierit, Magisq; cōgreſſus ſit. Vnde & nobiliſſime philoſophiam tractaſſe uidetur, cōmentus modū, quo de omnibus nihil decerneret, neq; quicquam cōprehendi poſſe diceret, ut Aſcanius Abderites autor eſt, negabat enim quicquā turpe eſſe aut honeſtū, iuſtum uel iniuſtū,

eadem ratione & in omnibus nihil uere eſſe, cæterũ lege atq; conſuetudine cuncta homines facere. Neq; enim eſſe quicquam iſtud potius quàm illud, cõſentanea ad hæc illi & uita erat. Nihil declinans nihilq; deuitans, ſuſtinebat omnia, currus ſi forte occurriſſent, & prærupta, et canes, & talia, nihil omnino ſenſibus permittẽs. Seruatũ autem, ut Cariſtius Antigonus refert, à ſequẽtibus ſe neceſſarijs. Porrò Aeneſidemus ipſum de aſſenſu quidẽ retinendo philoſophatũ eſſe tradit, non tamẽ imprudenter geſſiſſe ſingula. Vixit autem ad annos ferme XC. Cæterum Antigonus Caryſtius in libro quẽ de Pyrrhone ſcripſit, hæc de illo memorat, ipſum principio quidem obſcurum & pauperẽ, pictoremq; fuiſſe, ſeruariq; in Helide in gymnaſio λαμπαδιστὰς nõ infeliciter ab eo elaboratos. Quin egredi ſolitum et ſolitarium uiuere, raroq; apparere domeſticis. Hoc autẽ idcirco facere, quòd audiſſet Indum quendam Anaxarcho exprobrantẽ, quòd nullum doceret uirum bonum fieri, cum ipſe regias aulas frequens tereret & regibus obſequeretur, ſemperq; eodem perſeueraſſe uultu atq; habitu, & ſi quiſpiam illum inter dicendum deſereret, ipſe tamen quod cœperat perageret, & quidem cum in adoleſcentia mobilis fuerit. Sæpe, inquit, peregre proficiſcebatur, nemini quò pergeret prædicens, & quibus uolebat congrediebatur. Et cum aliquando Anaxarchus in ſcrobem incidiſſet, ille pertranſit nihil ei opem ferens. Idq; cum pleriq; culparent, Anaxarchus ipſe laudabat, ut indifferenter & ſine affectu ſe habentem. Cum ſecum loqui alquando deprehenſus eſſet, rogatus cur id faceret, meditor, inquit, bonus ut ſim. In quæſtionibus à nemine contemnebatur, quòd obiter ſolumq; ad interrogata diceret, qua ex re factum eſt, ut Nauſiphanes adhuc adoleſcent

ſcentulus ab eo captus & allectus. Aiebat enim oportere affectus quidē eſſe Pyrrhonis, ſuiipſius autē uerborū. Dicebatq; ſæpenumero Epicurū cōuerſationē inſtitutumq; Pyrrhonis admiratū, ipſum de ſe percontari aſsidue ſolitum. Tanto autē in honore à patria ſua habebatur, ut eū Pontificem cōſtituerit, atq; illius gratia philoſophos publico decreto omnes immunitate donauerit. Complures item habuit inſtituti ſui, hoc eſt, rerū negligentia & contemptu æmulos. Vnde & illum complectitur mirifice Timon in Pythone, & in Sillis, quòd liber euaſerit omnibus perturbationibus, ſuperſtitioneq; & uanitate, & captione ſophiſtica, ac dei inſtar inter homines regnarit.

Ω γέρον ὦ πύῤῥων, πῶς ἢ πόθεν ἔκλυσιν εὗρες
Λατρείης δοξῶν τε κενοφροσύνης τε σοφιστῶν,
Καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς ἀπελύσαο δεσμὰ
Οὐδ᾽ ἔμελέ σοι ταῦτα μεταλλῦσαι τινὸς αὔρας
Ἑλλάδ᾽ ἔχει, πόθεν δὲ, καὶ εἰς ὅ τι κυρεῖ ἕκαστα. *hoc eſt,*

Miror quî tandem potuiſti euadere Pyrrho
Turgentes fruſtra, ſtupidos uanosq; Sophiſtas,
Atq; imposturæ fallacis ſoluere uincla,
Nec fuerit curæ ſcrutari, Græcia quali
Aëre cingatur, neq; ubi aut unde omnia conſtent.

Et iterum in Indalmis,

Τοῦτό μοι ὦ πύῤῥων ἱμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι
Πῶς ποτ᾽ ἀνὴρ ἔτ᾽ ἄγεις ῥᾶστα μετ᾽ ἡσυχίας
Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων. *hoc eſt,*

Abs te illud miſere optarim cognoſcere Pyrrho,
Quî fuerit facilis, lætaq; uita tibi,
Solus ut in uiuis gereres te numinis inſtar.

Hunc autē Athenienſes etiam ciuitate honorauerūt, ut refert Diocles, quòd Cotyn Thraciū interemiſſet. Pie uerò

& cum ſorore ſua obſtetrice uixit, ut Eraſthothenes in libro de diuitijs & paupertate refert, quo tēpore ipſe publice auiculas porcelloſq́; uenūdabat, domuq́; indifferēti mundicia erat. Fertur ob eiuſmodi indifferentiā & ſcrofam lauare ſolitus, & cū ſorori quādoq; ſuccenſuiſſet, Philiſta autē uocabatur, argueretq́; illū quiſpiam ut immemorē inſtituti ſui, non, inquit, muliercula documentū erit noſtræ indifferentiæ. Rurſum cum ſe inuadentē canē repuliſſet, cauſantiq́; cuidā, graue, inquit, eſt & perdifficile hominē penitus exuere. Certandum uerò pro uiribus, primum quidē operibus, alioqui uel ratione aduerſum res. Aiunt illum & medicamēta putria, & ſectiones, & uſtiones ſibi ulceri cuipiam adhibitas tanta tuliſſe cōſtantia, ut ſupercilia ne contraxerit quidē. Eius animi magnitudinē & Timon in his quæ ſcripſit ad Pythonem proſequitur. Philo quoq; Athenienſis ipſius neceſſarius, illū Democriti meminiſſe, tum etiam Homeri dixit, miratum illum eius uerſiculum, aſſiduéq́; pronunciare ſolitum,

Οἵη περ φύλλων γενεὴ τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. *hoc eſt,*

Tale quidem genus eſt hominum, quale eſt foliorum.

Amplectiq́; quod homines muſcis & auibus comparet. Illos item perlibenter & ſæpe proferre,

Ἀλλὰ φίλος θάνε, καὶ σὺ τίη ὀλοφύρεαι αὔτως
Κάτθανε καὶ πάτροκλος ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων. *hoc eſt,*

Quin tu igitur morere, & plora mihi, amice, uiciſſim
Nam & perijt Patroclus qui ſe ſuperabat abunde.

Sicut & cætera illius quibus infirmitas & inania ſtudia atq; pueriles hominū motus indicantur. Poſſidonius autē de illo tale quiddam retulit. Naui aliquādo ferebatur, & cū ſocij tēpeſtate acti deiectiore eſſent, ipſe trāquillo animo porcellum in naui edentē oſtendebat, dicens oportere

ſapientem

ſapientem hanc illius imitari ſecuritatem. Solus hunc Numenius *dogma etiam edidiſſe ait. Huius præterea memorabiles iſti fuere diſcipuli*, Eurylochus, *cuius id notatur uitium. Aiunt illum aliquādo ita furore inſtigatū, ut ſumpto ueru cū carnibus cocū in forū uſq; perſequeretur, & in* Helide *quæſtionibus eruditorū fatigatū abiecto pallio,* Alphæum *tranaſſe fluuium.* Erat *autē* Sophiſtis *infeſtiſſimus, ſicuti &* Timonē *ferunt.* Philo *autē in diſputationibus erat frequentior.* Vnde & Timon *de illo ait,*

Οὗ τὸν ἀπ' ἀνθρώπων ἀπόσχολον, αὐτολαλητὴν
Οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐρίδων τε φίλωνα. *hoc eſt,*
Aut ſecum meditantem, & ſtrepitu turbaq; remotum,
Litibus *aut ſtolidæ addictum, famæq;* Philonem.

Hecatæus *præterea* Abderites, & Timō Phliaſius poëta, *Sillorum ſcriptor, de quo dicemus,* Nauſiphanes *quoque* Teius, *cuius pleriq;* Epicurū *auditorē fuiſſe tradunt, eius diſcipuli fuerunt. Hi omnes à magiſtro quidē* Pyrrhonij, *cæterum à dogmate aporetici et ſceptici, prætereaq; & ephectici, & zetetici appellabantur.* Eſt *enim* Zetetica *philoſophia ſic dicta, quod ſemper in ueritatis inquiſitione uerſetur.* Porrò *ſceptica, quòd ſemper quærat & nunquā inueniat.* Ephectica *autē dicitur ab euentu, quod poſt inquiſitionē ambigatur itidem. Aporetica uerò quod eius ſectatores ſemper addubitēt. Atq; à* Pyrrhone Pyrrhonij, *ut diximus, denominati ſunt.* Enimuero Theodoſius *in ſcepticis capitulis ſcepticā* Pyrrhoniam *minime appellari oportere ait.* Nā *ſi quidē motus et agitatio mētis alterius cōprehendi à nobis nō poteſt, profectò* Pyrrhonis *affectum ignorabimus. At ſi illū ignoremus,* Pyrrhonij *haudquaquā dicemur, præterquā quòd neq;* Pyrrho *primus ſceptices inuentor fuerit, neque ea dogma aliquod habeat.* Rectius

autem

autē diceretur Pyrrhonis moribus ſimilis. E*ius ſectæ prin cipem* Homer*ū fuiſſe pleriq; autumāt, quòd is in ſuis ſcri ptis de rebus eiſdem præter cæteros aliâs aliter loquitur, neq; certo quicquā in rebus pronunciat ac fert ſententiā.* Deni*q; & ſeptē ſapientes in hoc genere fuiſſe uerſatos, quorū illa ſint,* N*ihil nimis, & ſponſioni adiacet damnū, quo ſignificetur qui fideiuſſor exiſtat, illū è ueſtigio certa cōpertaq; incōmoda ſubſequi.* Archiloch*ū item &* Euri*pidem id genus exercuiſſe, ubi* Archiloch*us quidem ait:*

Τοῖς ἀνθρώποισι νοῦς γλαῦκε Λεπτίνεω παῖ
Γίνεται θνητοῖς ὁκοίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει. *hoc eſt,*
E*a mens eſt hominibus,* Glauce Leptine *fili,*
Q*ualem mortalibus in dies* Iuppiter *mittit.*

Item Euripides,

Τί δῆτα τούτους τοὺς ταλαιπώρους φρονεῖν
Βροτοὺς λέγουσι; οὐ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
Δρῶμεν τοιαῦτ' ἂν εὖγε τυγχάνῃ, θέλων. *hoc eſt,*
Sentire uerò quippiam quid hos ferunt
Homunciones: nam ne ſcimus id quidem
An recte agamus, an ſecus quod quis uelit.

Sed & Xenophanes, *et* Zeno Eleates, *ac* Democritus *ſe cundū eos ſceptici ſunt, ex quibus* Xenophanes *quidē ait:*

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται,
Εἰδώς. *hoc eſt,*
N*emo aliquid certo nouit, uel nouerit unquam.*

Zeno *autem motum tollit dicens, omne quod mouetur, neq; in quo eſt mouetur loco, neq; in quo non eſt.* Porrò Democritus *excluſis qualitatibus, aut ait lege calidum, aut lege frigdum.* E*ſt autem cauſa atomi & uacuum. Ac rurſus:* C*auſa quidē nihil nouimus, nam ueritas in profun do eſt.* Plato *item id quidē quod uerum ſit dijs, deorumq; filijs concedit, cæterum rationem probabilem perquirit.*

Euripides quoq; dubitat an uiuere ſit emori, moriq́; uiuere mortales putent, ait enim:

Τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς; *hoc eſt,*
Quis nouit autem an uiuere hoc ſit emori,
An emori hoc ſit quod uocamus uiuere?

Empedocles item quædam uix dici poſſe, alia neq; auditu percipi, neq; mente comprehendi ait, idq́; ſolum probari quod quiſq; putarit. Heraclitus itidem de rebus maximis coniectandum adſtruendumq́; eſſe quippiam temere negat. Hippocrates item ambiguo atque humano more loquitur, atq; longe antè Homerus,

Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι. *hoc eſt,*
Lingua uolubilis eſt hominum uerbisq́; referta. &
Ἐπέων δὲ πολὺς νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα. *hoc eſt,*
Verborũ hinc atq; hinc ingens eſt copia cuiuis. &
Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις. *hoc eſt,*
Quale prior dixti, reddetur tale uiciſsim.

Aequas uerborum uires obiectionesq́; ſignificans. Itaq; huiuſmodi ſceptici ſectarum omnium dogmata euertere perſtabant, nihil ipſi dogmatis afferentes, atq; cæterorũ tantũ enuncianda dogmata atq; enarranda proponentes nihil definiendo, neq; hoc ipſum quidem etiam, & ipſum quoq; nihil definire tollebant, dicentes illud, nihil definimus. Nam profecto definirent. cæterum ſententias aliorum proferimus noſtræ infirmitatis indicium, perinde ac ſi annuentes hoc indicare poßibile eſſet. At uoce definiemus nihil. Ex eo igitur quod dicunt nihil definimus, morbus qui ἀῤῥεψία *dicitur, quòd neutram in partẽ ſententiam propenſius inclinet inſinuatur. Ac per id ſimiliter quod proferunt, nihil magis, atque id, omni rationi ratio*

obiecta reperitur, & ſimilia. Dicitur autem nihil magis etiam poſitiue de quibuſdam quaſi ſimilia ſint, ut nihil magis pirata malus eſt quam mendax. Verum ab huiuſmodi ſcepticis non poſitiue, ſed negãdo dicitur, ſicuti ab improbãte cum dicitur, non magis Scylla fuit quàm chimera. Ipſum uero magis aliquando per comparationem pronunciatur, ut cũ dicimus, magis dulce mel, quàm uuam eſſe, aliquãdo item poſitiue, ac per negationem, ut cũ dicimus magis prodeſt uirtus quàm obeſt. Significamus enim uirtutem prodeſſe non obeſſe. Verum & ipſam uocem nihil magis ſceptici tollunt. Sicuti enim non magis eſt prouidentia quam non eſt, ita et ipſum nihil magis, nihil magis eſt quàm non eſt. Significat igitur & ea uox, ſicut & Timon in Pythone ait, nihil definire, uerum hærere ambiguum. Porro quæ uerbis omnibus ineſt uox, ea quoq; cogit* aſſenſus detentionem. Nam ſi quidem diſsidentibus rebus, uerba tantundem ualeant, ueritatis ignoratio ſequitur, nc huic quidẽ rationi deeſt ratio quæ aduerſetur. Quæ & ipſa cum ſuſtulerit reliquas à ſemetipſa ſublata peribit, non ſecus, atq; medicamenta, quæ ubi epota prius materiam exhauſerint, & ipſa egeruntur ac pereunt. Aiunt autem dogmatici ſe non modo nõ tollere, uerum & aſſerere & confirmare rationem. Solum itaq; miniſtris utebantur rationibus. Neq; enim fas erat rationem à ratione non tolli, quemadmodum dicere conſueuimus, locum non eſſe, & locum omnino dicere oportet, & ſi non dogmatis at demonſtrationis ratione. Nihilq; ſecundum neceſsitatem fieri, et tamẽ neceſsitatẽ dicere oportet. Tali quodã interpretationis modo utebantur, res non eiuſmodi per naturã eſſe, quales uiderẽtur, ſed uideri tantum, atq; ea inquirere dicebãt, nõ quæ intelligerẽt, quod

*ἐποχήν.

C enim

*enim intelligitur liquet,ſed quæ ſenſibus perciperētur ac cōmunicarent.Eſt igitur Pyrrhonis ratio memoria quædam earum rerum quæ uidentur, ſiue quomodolibet intelliguntur,ſecundum quam omnia omnibus conſtrūtur. eaq́; comparata utiliſſima,plenaq́; perturbationis eſſe cernūtur, ſicut ait Aeneſidemus in introductione in Pyrrhonia.Porro ad ea quæ in ſpeculationibus ſunt oppoſitiones,cum prius oſtenderint quibus modis res perſuadeant, eiſdem autoribus illarum fidem tollunt. Nam perſuadere quidem ea quæ ſecundum ſenſus concorditer ſe habēt,& quæ nunquam uel certe raro incidunt.Conſueta item, & quæ legibus uiſa ſunt diſtincta atq; admirationi habita. Demonſtrabāt itaq; ex his quæ contraria ſunt perſuaſiones æquales eſſe perſuadentibus.Porro ambigua ſecundū concordiam earum rerum quæ uel aſpectu uel intelligentia percipiuntur,decem modis tradebant,quibus ſubiecta differre uidebantur.Ex his primus eſt qui conſtat ex animalium indifferentijs ad uoluptatem & dolorem,commoda & incommoda.Ex eo autem colligitur non eaſdem ac eiſdem imaginationes incidere, quodq́; eam pugnam neceſſario ſequitur ambigere,quippe animalium alia abſq; coitu gigni,ut ſunt quæ in igni uiuunt,quæ πυῤῥίβια uocātur:phœnixq́; Arabicus atq; teredines,alia itē ex cōgreſſu,ut ſunt homines et cætera,atq; alia ſic,alia ſic cōparata ſunt.Quocirca etiam ſenſibus differunt,nā aquilæ acutiſſime uidēt,canis ſagaciſſime olfacit.Eſt igitur conſentaneum quæ differēter oculis incidunt,eorum itidem differre phantaſmata.Nam capræ quidem uirgulta alimento eſſe,homini autem amara atq; inſuauia.Cicutam quoq; coturnici nutrimentum,homini inferre perniciē.Suem item *ſimum edere,quem minime equus attingat.Secundus ex homi*

* ἀπόπατ☉.

hominum ingenijs per gentes comparationesq́; colligitur. Demophon *enim menſis præfectus* Alexandri *ad umbram calefiebat,ſoleq́; rigebat.* Andron *item* Argiuus, *ut ait* Ariſtoteles,*per arida* Libyæ *loca abſque potu iter agebat. Alius item medicinæ,agriculturæ alius,alius mercaturæ ſtudioſus eſt. Atque iſta quidem alijs proſunt,alijs obſunt,qua ex re continendus aſſenſus eſt. Tertius ex differentibus ſenſuum poris accipitur.* Nanq; *malum aſpectui quidem*pallidum,guſtui dulce,tactui leue,olfactuiq́; fragrantia odoris gratiſsimũ incidit.* Eademq́; *forma pro ſpeculorum uarietate non eadem cernitur. Conſequens igitur eſt, quod apparet non magis id eſſe quàm aliud.* Quartus,*circa affectus communiter uiciſsitudinesq́; uerſatur,puta ſanitatem,morbum, ſomnum, euigilationem, gaudium,triſtitiam,iuuentam,ſenectam,audaciam, metũ, indigentiam,copiam,amicitiam,odium, calorem, frigus, quòd uidelicet reſpiretur ac uiciſsim ſpiritus meatus intercludantur.* Diuerſa *ita uidentur quæ incidunt præter diſpoſitiones quaslibet.* Neq; *enim qui ueſani ſunt præter naturam ſe habent.* Quid *enim illi magis quàm nos? nanq; & nos ſolem ueluti ſtantem intuemur.* Theon *autem* Tithorcus Stoicus *dormiẽs in ſomnis ambulabat,* Periclisq́; *ſeruus in ſummo tecto.* Quintus *circa leges atque niſtituta,fabuloſasq́; probationes,atque artificialia fœdera,dogmaticasq́; opiniones uertitur.* In *eo cõtinentur quæ de honeſtis ac turpibus,uerisq́; & falſis,deq́; ſummo bono,de dijs,& generationibus,& corruptione omniũ quæ apparent,diſputantur.* Denique *quod apud alios iuſtum,apud alios iniuſtum eſt,idemq́; alijs bonum alijs malum putatur.* Nam Perſis *quidem filiabus miſceri legitimum eſt.* Id *uero* Græcis *nefarium exiſtimatur.* Atque

*ὠχρὸν.

Maſſagetæ, ut Eudoxus quidem in primo periodi refert, uxores habent communes, Græci eam communionem deteſtantur. Cilices item latrocinijs gaudēt, Græci non. Sic de dijs quoq; alij aliter ſentiunt. Quippe illorum prouidentiam alij confitentur, alij negant. Aegyptij quoq; cōdientes ſepeliunt corpora, Romani uero incēdentes, Pæonesq́; in ſtagna proijciunt. Vnde circa ueri profeßionem continetur aſſenſio. Sextus in congreßionibus, ſocietatibusq́; cōſiſtet, ſecundum quem liquide nihil per ſe & integre apparet, ſed cum aëre ac lumine, liquido ac ſolido, calore, frigore, motu, euaporatione, ac uiribus alijs. Conſtat enim purpuram colorē ſuum uarium præ ſe ferre ad ſolem ac lunam & lucernam. Color item noſter diuerſus ſub meridiem apparet. Et ſol itidē qui à duobus in aërem tollitur, lapis in aqua facile transfertur. At enim grauis exiſtēs ab humore leuigatur, ſiue leuis ab aëre grauatur. Ignoramus igitur quid ſeorſum ſit, ueluti in unguento oleum. Septimus circa ſubſtantias & poſitiones quaſdā, & loca, & ea quæ in locis ſunt uerſatur, per eum quæ uidentur magna eſſe, modica apparent, ut ſi quadrata, rotūda, plana, tumere, recta, obliqua, pallida coloris alterius. Sol deniq; lōgius quàm ſit abeſſe uidetur, monteſq́; procul in morē nebulæ, et plani leueſq́;, propè aſperi eſſe cernuntur ac prærupti. Sol itidem oriēs quidē alius uidetur, alius cum medio cœlo ſe fuderit. Atq; idem corpus in nemore aliud, aliud in aperta terra apparet, effigieſq́; præter propriā poſitionē, ut columbæ collum in cōuerſione uidetur. Quoniā igitur extra loca & poſitiones iſta cōſiderari nequeūt, illorum quoq; natura ignoratur. Octauus qui præter ſuas quātitates ſiue calore uel frigore, uelocitate uel tarditate, ſiue pallore, ſiue calore quouis alio conſiſtit.

ſtit. Nanq; uinũ modice ſumptum firmat ac roborat: immodice, ſtatum mentis euertit: idem de cibo & ſimilibus. Nonus eſt qui præter ſolennem naturæ morem, uel nouũ, uel rarum cõtingit. Nam terræ motus apud quos crebro contingunt admirationi non ſunt. Sol itidem quia quotidie cernitur. Decimus ex alterna collatione conſtat, puta graue ad leue, forte ad imbecillum, maius ad minus, ſuperius ad inferius. Dextrum autẽ non per naturam dextrum eſt, uerum ex ſiniſtri collatione intelligitur: nam ſi tollatur ſiniſtrũ, dextrum nõ erit. Eadem ratione & pater, et frater, uelut ad aliquid dicũtur, & dies ueluti ad ſolẽ, atque omnia ueluti ad mẽtem. Quæ igitur ad aliquid dicuntur, per ſeipſa incognita ſunt. Atq; hi quidẽ decem modi ſunt quos prædiximus. Cæterũ Agrippa his quinq; alios inuexit, eũ uidelicet qui ex diſſonantia colligitur, & qui in infinitum progreditur, & eum qui ad aliquid dicitur, quiq; ex ſubiectione, & qui ex mutua ſucceßione conſtat. Qui igitur ex dißonantia eſt, quæſtio quæcunq; fuerit apud philoſophos propoſita quæ ex conſuetudine, ingentis pugnæ & perturbationis plena oſtẽditur. Qui uero in infinitum procedit, quod quæſitum fuerit affirmari minime permittit, quòd aliud ab alio fidem capiat, atque ita in infinitum res procedat. Qui autem ad aliquid, nihil percipi per omnia dicit, ſed cũ altero: quocirca & ignota eſt. Porrò tanquam ex probato cõſtat modus, cum putant quidã ex ſeipſis principia rerum oportere admittere, ut certa ac indubitata, neq; ultrà debere inquiri quod ſtultum atq; inane eſt. Contrarium enim quiſpiam ſubijciet. Per inuicẽ autem modus cõſiſtit, cũ quod quæſitã rem firmare debere debuit, ipſum opus habet ab eo qd' quæritur fidẽ capere, puta ſi poros quiſpiã iccirco eſſe aſſeue-

ret quòd uapores fiant, ipſum ad affirmationem ſumit, quod minime debuit. Tollũt *autẽ iſti omnẽ demonſtratio nem, omneq; iudicium, & ſignũ, & cauſam, & motum, atq;* * *diſcẽtiam, & generationẽ, & quod natura quippiã aut bonum aut malũ ſit.* Omnis *enim, aiunt, demõſtratio, aut ex demõſtratis rebus cõſtat, aut ex non demonſtratis. Si igitur ex demonſtratis, & illa demonſtratione aliqua egebũt, atq; ita in infinitũ pergetur. Sin uero ex nõ demõ ſtratis, ſi omnia, ſi quædam, ſi unũ etiã ſolum diſsideat, to tum demonſtratione carere.* Quòd *ſi uidentur, inquiunt, quædã eſſe quæ demõſtratione non egeãt, mira illorũ ſciẽ tia eſt, & mẽs, ſi non intelligũt hoc ipſum in primis quod fidẽ habeat ex eis probatione indigere.* Neq; *enim qua= tuor eſſe elemẽta, inde aſtruẽdũ eſt, quòd quatuor ſint ele mẽta. Præterea ſi negentur particulares demõſtrationes, generalem quoq; demonſtrationem tolli neceſſe eſt.* Vt *au tem ſciamus demonſtrationẽ, iudicium erit neceſſariũ.* Iti= *dem, ut iudicium eſſe nouerimus, demõſtratione opus erit.* Vnde *ſi utraq; cum adinuicem referãtur, incomprehenſi= bilia ſunt, quonã modo percipiantur quæ manifeſta ſunt, ſi ignoretur demonſtratio?* Quæritur *autem num talia ap pareãt: uerũ ſi per ſubſtantiam ita ſe habeant, ſtultos do= gmaticos dicebant. quod enim ex tanquam probato con= cluditur, non contemplationis, uerum poſitionis rationẽ habet.* Porro *eadem ratione etiam de impoſsibilibus argu mentari liceret.* Cæterum *qui arbitrentur minime oporte re ex his quæ ſecũdum circunſtantiã ſunt uerũ iudicare, neq; ex his quæ ſecundũ naturã ſunt leges ferre, eos dice= bant modos rerũ omniũ ſibi diffinire, nequaquam intuen tes quod manifeſtum eſt, omne id ſecũdum reluctationem affectũq; apparere.* Aut *igitur uera omnia eſſe, aut falſa omnia*

* μάθησιν.

omnia dicendũ eſt. Sin autẽ quædam uera ſunt, quonã ea diſcernemus modo? Neq; enim ſenſu quæ ſecundũ ſenſum ſunt, cũ omnia illi uideantur æqualia, neq; intelligẽtia ob eandem cauſam. His autẽ exploſis, nulla iudicandi uis reliqua cernitur. Qui igitur, inquiunt illi, de aliqua ſiue ſenſibili ſiue intelligibili re aſtruit, prius quæ de ea re ſunt opiniones cõſtituere debet: alij enim iſta, alij iſta abſtulerunt. Neceſſe eſt autẽ uel ſenſu uel intelligentia iudicari. Cæterúm de utriſq; cõtentio eſt. Non igitur poßibile eſt, opiniones de rebus ſenſibilibus intelligibilibusq; iudicare. Atqui ſi propter eã quæ eſt in intelligẽtijs pugnam omnibus renuntiãdum eſt, tolletur mẽſura ad quam cuncta diligẽter exacta uidẽtur. Omnia igitur æqualia arbitrabũtur. Ad hæc, aiunt, qui nobiſcũ diſputat quod apparet probabile ſit nec'ne, ſi quidẽ probabile eſt, nihil aduerſus illum dicere potuerit, cui contrà uidetur. Sicut enim ipſe probabilis eſt qui perſpicuũ eſſe affirmat, ita & aduerſarius. Sin autẽ nõ probabilis, neq; ipſi credetur qui clarum eſſe ac manifeſtũ dicit: quod autẽ perſuadet, uerũ eſſe arbitrandũ nõ eſt. Neq; enim idẽ omnibus perſuadet, neq; eiſdem ſemper. Fit autẽ perſuaſio etiã præter id quod extrinſecus eſt, ſiue præter dicentis opinionem, ſiue præter curam, ſiue præter ſuauitatem, ſiue præter conſuetudinẽ, ſiue præter id quod gratũ eſt. Tollebat autẽ & iudiciũ iſta ratione. Aut iudicatũ eſt iudiciũ aut iniudicatum eſt: at ſi quidem iniudicatum eſt, improbatum conſiſtit exciditq; à ueri falſiq; iudicio. Sin uero iudicatum, unum erit eorũ quæ per partes iudicantur. Itaque ſi idem eſt, & iudicare & iudicari, id quoq; quod iudicium iudicauit ab altero iudicabitur, illudq; rurſus ab alio atque in infinitum procedet, præterquam quòd de iudicio ſententia con-

corſ non eſt, alijs hominem iudicium eſſe dicentibus alijs ſenſum, alijs rationē, quibuſdam item perceptibilem imaginationē. Atqui *homo quidē & ſecum & cum alijs diſſidet, quod ex legū conſuetudinumq; differentijs conſtat.* Porrò *ſenſus falluntur mētiunturq;, ratio autē diſcordat, perceptibiliſq; fantaſia ab animo iudicatur, animuſq; ipſe uarijs motibus circumagitur.* Hac *ergo ratione ignotum eſt iudicium, ac per id ueritas quoq; ignoratur.* Signū *itē eſſe negant.* Nam *ſi quidem ſignum eſt, inquiunt, aut ſenſibile eſſe neceſſe eſt, aut intelligibile. At ſenſibile nō eſt: nam ſenſibile commune, ſignum uero propriū eſt, ac ſenſibile ſecundum quidem differentiam, ſignū uero eorum, quæ ad aliquid dicuntur, eſt.* Intelligibile *itidem non eſt.* Nam *intelligibile non eſt, ſiue quod appareat ex eo quod uidetur, ſiue quod nō appareat ex eo quod non uidetur, ſiue quod non uidetur ex eo quod apparet, ſiue quod uidetur ex eo quod non apparet: nihil autē horum eſt, non igitur ſignum.* Ex *eo autem ſequitur nihil incertum comprehendi poſſe.* Nā *per ſigna dicuntur obſcura ac incerta comprehendi poſſe.* Cauſam *itidem hac ratiocinatione tollunt: Cauſa eorum quæ ad aliquid dicūtur, eſt, quippe ad cauſale.* Quæ *uero ad aliquid dicuntur, ſolum intelliguntur, non autem exiſtunt, cauſa igitur tantum intelligitur.* Nam *ſi quidē cauſa eſt, id deeſſe non debet cuius dicitur cauſa, alioqui cauſa non erit. At quemadmodum pater, niſi adſit is ad quem pater dicitur, nequaquam pater eſt, ita & cauſa.* Non *autem adeſt ad quod cauſa intelligitur, neque enim generatione neque corruptione, neque aliud quippiam, non ergo cauſa eſt. Atqui ſi quidem cauſa eſt, aut corpus, aut incorporea eſt cauſa, aut certe incorporale incorporalis.* Nullum *eſt autem horum, nō igitur eſt cauſa.* Nam *utraq; eandem habent naturam: & ſi alte*

rum dicitur cauſa, quantum attinet ad corpus, & reliquum corpus cum ſit, efficietur cauſa. At ſi communiter ambo cauſæ erunt, nihil erit incommodi. Porro incorporeum incorporei nequaquam cauſa erit, ob eandem rationem: incorporeum item corporis cauſa non erit, quia nihil incorporeum corpus facit. Corpus itidem incorporei cauſa non eſt, quia quod fit ex patiẽte ſubiecta materia eſſe debet. Nihil autem patiens ex eo quod incorporeum ſit, nec ab aliquo quidem ſit. Non eſt igitur cauſa. atq; ita colligitur minime ſubſiſtere principia rerum. Aliquid enim ſit neceſſe eſt quod facit atq; operatur. Enimuero neq; motus eſt: nã quod mouetur uel in loco ubi eſt, uel in eo ubi non eſt mouetur, non in loco ubi eſt, in quo autem non eſt, neq; mouetur, non eſt igitur motus. Diſciplinas item hoc modo auferebant. Si quid, aiebant, docetur ſiue quod eſt eo ipſo quod eſt, ſiue quod non eſt, eo ipſo quod non eſt, docetur. Neque uero quod eſt, eo ipſo quod eſt docetur. Namq; natura omniũ quæ ſunt, omnibus patet, atque cognoſcitur id quod non eſt, eo quod nõ eſt. Ei quod non eſt, nihil contingit, ita ne doctrina quidem, neq; generatio quidem ipſa, inquiũt, eſt. Neq; enim fit quod eſt, cũ iam ſit: neq; quod non eſt, neq; enim ſubſiſtit. Quod autem non ſubſiſtit, neq; eſt, neque fieri quidẽ meruit. Natura quoq; bonum aliquod aut malum eſſe, ita negant. Si quid, aiunt, natura bonũ aut malum eſt, omnibus bonum aut malum eſſe debuit, quemadmodum & nix omnibus æque frigida eſt: nullum eſt autem bonum aut malum quod ſit commune omnium, non igitur eſt natura bonum aut malum. Aut enim omne quod a quopiam exiſtimatur bonum dicendum eſt, aut contrà. At omne dicẽdum non eſt: nanque idem ab aliquo putatur bonum, ſi-

cut uoluptas ab Epicuro, ab aliquo econuerſo malum, nimirum ab Antiſthene. Contingit igitur id quod fieri non poteſt, idem & bonum eſſe & malum. Quod ſi nõ omne quod ab aliquo putatur, bonũ dixerimus, neceſſe erit nos diſcernere opiniones, quòd per parem rationum uim poſſibile non eſt. Ignoratur itaq; quòd ſit natura bonum. Licet autem totum concluſionis illorum modum ex his quæ reliquere monumentis animaduertere. Quanquam Pyrrho quidem ipſe nullum reliquit opus, uerum diſcipuli et neceſſarij eius, Timõ & Aeneſidemus, Numenius ac Nauſiphanes, atque alij huiuſmodi, quibus oſtrepẽtes dogmatici aiunt illos comprehendere & decernere. Nam in eo quod arguere, & cæteros euertere conantur profectò cõprehendunt, atque in eo ipſo & aſſerunt & dogmata aſtruunt. Nam cum ſe nihil diffinire aiunt, omniq; rationi contrariam obiectam eſſe rationem, ea ipſa & diffiniunt & proferunt. Aduerſus quos illi reſpondẽt. Atqui ea quæ patimur, ut homines fatemur: nam & quòd dies ſit, quòd ſit generatio, quodq; uiuamus, & cætera in hunc modũ, quæ in uita noſtra manifeſta ſunt ſcimus: cæterum in his quæ dogmatici aſſerunt, ea ſe ratione comprehendere dicentes ueluti de incertis neutiquam conſentimus, ſolas uero paſſiones agnoſcimus. Nam & nos uidere cõfitemur, noſq; intelligere ſcimus: uerum quo pacto uideamus, aut intelligamus, ignoramus. Quin quòd hoc album uideatur narrando dicimus, nõ aſſerendo an reuera ita ſit. Porro de ea uoce qua nihil nos diffinire dicimus, atque ſimilibus quæ dicuntur dogmatibus, neq; enim ſimilia ſunt his quæ illi aſſerunt, puta quòd globoſus ſphæræ inſtar ſit mũdus. Nam id quidem incertum eſt. Hæ uero certæ conſenſiones ſunt. In eo itaque quod nihil diffinire dicimus, ne-

que hoc ipſum diffinimus. Rurſus illos dogmatici uitam etiam tollere aſſerunt, dum omnia ex quibus uita conſtat euertunt. at contrà eos illi mentiri aſſeuerant, non enim uiſum ſe auferre, ſed quomodo ſe habeat uis uidendi ignorare ſe dicunt. Atque quod apparet ponimus, non quòd tale, quale cernitur, ſit. Nam quòd urit ignis ſentimus, uerũ an habeat incendendi naturã, non pronunciamus. quodq́; moueatur quiſpiam, & quòd pereat uidemus, uerum iſta quo pacto fiant ignoramus. Eis igitur, aiũt, ſolum reluctamur, quæ in conſpicuis rebus proxime aſsiſtunt incerta. Nanq; dum ſtatuam eminentias habere dicimus, quod uidetur exponimus: cum uero non habere eminentias aſſerimus, non iam quod cernitur, ſed aliud dicimus. Vnde & Timon in Pythone ait, non exceſsiſſe conſuetudinem: at in Indalmis ita dicit,

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει οὗπερ ἂν ἔλθῃ.

hoc eſt,

Quod uero apparet tota ui utcunq; profectum.

Atq; rurſus in libro de ſenſibus: Quòd, inquit, iſtud dulce ſit nõ pronuntio, quòd autem uideatur aſſentior. Aeneſidemus quoq; in primo de Pyrrhonis rationibus, nihil ait per modũ dogmatis diffinire Pyrrhonem, propter cõtradictionem, uerum quæ ſunt cõſpicua ſequi. Eadem ferme ait in lib. contra philoſophiam, & in lib. de quæſtione. Zeuxis itidẽ Aeneſidemi neceſſarius in lib. de duplicibus rationibus. Antiochus itẽ Laodicenus et Apelles in Agrippa ea ſolùm ponũt quæ uidẽtur. Eſt igitur iudiciũ ſecundũ Scepticos quod uidetur, ſicuti & Aeneſidemus ait: ea in ſentẽtia et Epicurus fuit. Porro Democritus nihil ſe noſſe ait eorũ quæ uidẽtur. Quædã uero ex his ne eſſe quidẽ. Aduerſus huiuſmodi iudiciũ, eorum nimirum quæ uidentur,

tur,dogmatici aiunt ab eis ipſis uarias ſantaſias incidere, quemadmodum à turre uel rotunda,uel quadrata. Scepti*cus ſi neutrum præfert ſine effectu erit:ſin uero alterā ſequitur,non iā,inquiunt,æquas uires his quæ uidētur reddet.* Ad quos aiunt Sceptici,*quòd quando uariæ incident imaginationes utraſq; uideri dicemus,atq; ideo uiſibilia ponere quia uidentur.* Poſtremo autē Sceptici *finē aiunt, nihil quicquam definire neq; pronūciare,quam rē ſequatur umbræ in morē animi tranquillitas atq; conſtantia,ut ait* & Timon & Aeneſidemus. Neq; *enim iſta aut fugeremus aut eligeremus,quæ in nobis ſunt,quæ uero in nobis nō ſunt,ſed per neceſſitatē uitare non poſſumus, ut eſt eſurire,& ſitire,& dolere.* Neq; *enim iſta ratione auferri poſſunt.* Dicētibus *uero dogmaticis,poſſe uiuere* Scepti*cos non detrectādo,ſi iubeatur etiā patrem necare, reſpōdent illi de dogmaticis,quo modo uiuere poterit & abſtinere quæſtionibus,nō de rebus uitæ cōmunis et obſeruandis.* Itaq; *et eligimus aliquid ex cōſuetudine,& fugimus, & legibus utimur.* Sunt *qui dicant* Scepticos *finē dixiſſe*tranquillum animi ſtatum,ſunt qui manſuetudinem.*

*ἀταραξίαν.

TIMON NICAEVS.

TImon Apolloniates Nicæus,*de quo in primo cōmentariorū in* Sillos *libro diximus, quod opus ſuum ille* Tiberio Cæſari *dedicauit,* Timonē *aſſerit patre* Timar*cho,genere* Phliaſium *fuiſſe, iuuenēq; ſaltationi operam dediſſe,choreaſq; duxiſſe, poſtea uero mutata ſententia* Megara *ſe ad* Stilponē *contuliſſe,quicū diutius commoratum,rurſus in patriam rediſſe,uxoremq; duxiſſe.* Tū *in* Elidem *ueniſſe cum uxore ad* Pyrrhonem,*ibiq; moratum eſſe,quoad illi filij nati eſſent,quorū qui maior natu erat,* Xanthum *uocaſſe,medicinamq; docuiſſe,uitæ etiamnum*

& inſtituti ſui ſucceſſorem reliquiſſe. Erat autem, ut & Sotion in decimo teſtatur, eloquentia & ſapientia inſignis, qui cum egeret alimentis, ut Helleſpontum Propontidemq; conceſſit, atque in Chalcedone philoſophiam, & oratoriam exercens, multum admirationis emeruit. Hinc iam locupletior factus, Athenas profectus eſt, atq; illic ad obitum uſq; perſeuerauit, cum breue tempus Thebis egiſſet. Quin & Antigono regi & Ptolemæo Philadelpho cognitus & charus fuit, ſicuti ipſe in Iambis atteſtatur. Erat autem, inquit Antigonus, & potationis ſtudioſus, atque philoſophus interdum uacabat. Nam & poëmata conſcripſit, & uerſus, tragœdias, & ſatyras, & comœdias triginta, tragœdias uero ſexaginta, Sillos item & cinædos. Feruntur eius & libri uarij ad uiginti uerſuũ milia producti, quorum & Antigonus Caryſtius meminit, qui uitam ipſius cõſcripſit. Sillorum uero libri tres ſunt, in quibus utpote ſcepticus in dogmaticos omnes maledicta atq; conuitia ingerit, ex his primus planam atq; perſpicuã habet interpretationem, enarrationis in modũ. Porro ſecundus & tertius dialogi ſpeciem tenẽt. Videtur autem Zenophanem Colophonium de ſingulis percontari, atq; ille ſibi reſpondere. Atq; in ſecundo quidem de antiquioribus, in tertio autem de poſterioribus agit. Vnde illum quidam epilogum inſcripſere. Primus autem eadem cõtinet, prӕterquam quòd poëſis illa ex perſona ſua eſt. Hoc autem illius fuit initium:

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐστὲ σοφισαί. *hoc eſt,*

Nunc mihi adeſte omnes gens importuna ſophiſtӕ.

Hunc ego luſcum didici. Nam & ipſe Cyclopem ſe appellabat. Fuit & alter Timon hominum oſor. Fuit autem hic philoſophus Timõ hortorum ſtudioſus maxime, ac ſolitu-

dinis

dinis amans, quemadmodum & Antigonus refert. Fertur Hieronymus Peripateticus de illo dixiſſe, Sicut apud Scythas & qui fugiunt, & qui perſequuntur ſagittas torquent, ita & apud philoſophos, alij perſequendo diſcipulos capiunt, alij fugiendo, quemadmodũ & Timon. Erat autem acri ingenio ad percipiendum, atq; ad irridendum promptus & uehemens, literatorq; illuſtris, & ut poëtis fabulas ſcriberet, ac tragœdias conderet in primis ualebat. Alexãdrum enim & Homerum tragœdiarum ſocios acceſſere gaudebat. Et facilime ferebat cum uel ab ancillis uel à canibus perturbaretur, nihil æque ſtudens, atque tranquillam uitam apprehendere. Aiunt Aratum ab illo quæſiſſe, quo pacto quiſpiam Homeri poëma ſine menda conſequi poſſet, illumq; dixiſſe, antiqua ſi incidat in exẽplaria, non ea quæ nuper emendata ſunt. Neglecta quoq; apud illum poëmata iacebant, aliquãdo & corroſa, adeo ut cum & Zopyro oratori quiddã recitaret, euolueretq; uolumen, & quod occurreret legeret, in medio ferme operis principium notarit auulſum, lego eatenus ignorans. Adeo uero frugi ac facilis in uictu erat, ut nullum prandij tempus obſeruaret. Aiunt autem ipſum cum uidiſſet Arceſilaum aſſentatorum incedẽtem medium dixiſſe, quid huc tu ueniſti ubi nos liberi ſumus? Aſsidue dicere ſolitus erat in eos qui ſenſus cum animi atteſtatione dijudicant. Conuenit Attagasq; & Numenius: conſueuerat & iſta ludere. Ad eum enim qui cuncta mirabatur ait, quid autem nõ miraris, quia tres cũ ſimus, quatuor habemus oculos? Erat autem ipſe unoculus, & Dioſcorides diſcipulus eius. Rogatus autem aliquando ab Arceſilao cur ex Thebis adeſſet, ait, ut uos in aperto intuens rideam. Arceſilaum tamẽ cum in Sillis carperet, laudauit illum in eo libro qui inſcribi

ſcribitur, Arceſilai de cœnis. Huius ſucceſſor, ut Menedotus refert, nemo fuit, ſed eius deficit inſtitutum donec illud Ptolemæus Cyrenæus inſtaurauit. Porro Hippobotus & Sotion, ipſius auditores fuiſſe tradunt Dioſcoridē Cyprium, & Niolochum Rhodium Euphranoremq́; Seleucium, & Praylum à Troade, qui adeo conſtanti animo fuit, ut tradit Philarchus hiſtoricus, ut pateretur ſe iniuſte, ut proditorem affici ſupplicio, ciues ne uerbo quidem ſupplicatus. Euphranorem autem Eubulus Alexandrinus audiuit. Eubuli uero Ptolemæus auditor fuit. Eum uero Sarpedo & Heraclides audiuere. Porro Heraclidem Aeneſidemus Gnoſius audiuit, qui Pyrrhoniarum rationum octo conſcripſit libros. Aeneſidemum Zeutippus Polites, Zeutippũ uero Zeuxis qui γωνιώπυς dicebatur. Hũc Antiochus Laodicenus ex Lyco, quē rurſus Menodotus Nicomedenſis medicus empiricus, & Theodas Laodicenus audiere. Menodotum autem Herodotus Ariei filius Tarſenſis. Herodotum uero Sextus empiricus audiuit, cuius ſunt decem illa uolumina, aliáq; pulcherrima. Porro Sextum Saturrius audiuit cognomento Cythenas, & ipſe empiricus.

Diog.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHOrum uita, Liber decimus.

EPICVRVS.

EPICVRVS Neoclis et Chæreſtratæ filius, patria quidem Athenienſis, pago uero Chagettius ex Philaidarum famılia, ut Metrodorus in libro de ingenuitate refert, fuit. Sunt qui illum dicant, & in primus Heraclitus in Sotionis breuiatione, cũ Atheniẽſes Samum ſortiti eſſent, illic nutritum eſſe, ac demũ octauum & decimum agentem ætatis annum, rurſus Athenas conceßiſſe, quo tempore & Xenocrates in Academia, Ariſtoteles Chalcide ſcholam habebãt. Defuncto autem Alexandro Macedone rege, & Athenienſium ſub Perdica afflictis rebus, Colophonem ſe ad patrem contuliſſe. Vbi cum aliquandiu commoratus eſſet, congregaſſetq; diſcipulos, Athenas iterum rediſſe ſub Anaxicrate, ibiq; aliquouſq; cum cæteris in commune philoſophatũ eſſe, deinde ſeorſum ſectam à ſe uocatam conſtituiſſe. Decimoquarto uero ætatis anno philoſophiæ dare operã cœpiſſe ipſe teſtis eſt. Apollodorus autem Epicureus in primo de uita Epicuri, refert illum ad philoſophiã ſe cõtuliſſe, grãmaticos inſectantem ac ſophiſtas, quòd percõtanti quidnam eſſet apud Heſiodũ chaos, exponere non potuiſſent. Grãmaticam uero illum docuiſſe primũ, ac demũ lectis Democriti libris philoſophiæ dediſſe operã Hermippus autor eſt, atq; ob id Timonem de illo dixiſſe:

Υστατος οὖν φυσικὸς, καὶ ὕστατος ἐκ σάμου ἐλθὼν,
Γραμμοδιδασκαλίδης ἀναγωγότατος ζωόντων. hoc eſt,
Vltimus ex Phyſicis, Samiaq; hic ultimus ora

Præceptor iuuenum & morum formator amœnus.
Adiecti ſunt autem illi ad philoſophandũ, ipſo hortante *καθαρμοὺς.
tres, ipſius fratres Neocles, *Chæredemus, &* Ariſtobulus,
ut ait Philodemus Epicureus *in* x. *de philoſophorũ cõpo
ſitione. Seruus itẽ illius Mus nomine, ut Myronianus re-
fert in legibus hiſtoricis capitulis.* Enimuero Diotimus
*Stoicus infeſto aduerſus illum animo, acerrime inſectatus
eſt, quinquaginta circũferens impudicas & laſciuas uelu
ti ab* Epicuro *ſcriptas epiſtolas, easq́; quæ* Chryſippi *fe-
runtur ueluti ſub eius nomine cõponens.* Poſsidonius *item*
Stoicus *&* Nicolaus *&* Sotion *in* x i i. *corũ quæ inſcri-
buntur* Diocl*is argumẽta. Sunt autẽ fere* x x i i i i. *&* Dio
nyſius Halicarnaſſeus, *unà cum matre ædiculas circuiſſe
*purgamẽta legentẽ, literasq́; cũ patre docuiſſe mercedis
exiguæ ſtipe tradunt. Vnus quoq; è fratribus lenocinatũ
eſſe, ipſumq́; Leontiæ meretrici cõgredi ſolitũ.* Democri-
*ti quoq; de atomis, Ariſtippiq́; de uoluptate libros ut ſuos
aſſeruiſſe, neq; fuiſſe legitimũ ciuẽ, ut* Timocrates *ait, &*
Herodotus *in libro de pubertate* Epicuri, *Mithræq́;* Lyſi
machi diſpẽſatori per epiſtolas fœde adulatũ eſſe Pæanẽ
illũ ac regẽ appellando. Idomeneũ *itidẽ &* Herodotum.
atq; Timocratem *qui ſe adhuc obſcurum ſuaq́; dogmata
illuſtrarẽt, per epiſtolas laudare, eisq́; ob hoc ipſum aſſen
tari. Scribens ad* Leontiam *in epiſtola id agit, inquiens in
hunc modum,* παιᾶν ἄναξ. *ò mea* Leontiola, *cuiuſmodi
me impleuit plauſus tuam epiſtolulam cum legerem. Ad*
Themiſtam *item* Leontis *uxorem, Quotus enim, inquit,
ego ſum niſi uos ad me proficiſcamini? promptus ipſe
quocunq; uos ac* Themiſta *me accerſatis irrumpere. Ad*
Pythoclem *uero formoſum adoleſcentem, Conſumor, in-
quit, atq; deficio, amabilem tuum atq; diuinum ad te in-*

greſſum operiens. Rurſumq́; ad Themiſtam ſcribens, monere ipſum arbitratur, ut Theodotus in quarto aduerſus Epicurum libro ait. Alijs item compluribus meretricibus ſcribit, & Leontiæ in primis, quam & Metrodorus amarit. In libro quoq; de finibus ſic loquitur, Nam equidem nihil habeo quod bonum intelligam, ſi saporum uoluptates, & quæ ex Venereis conſtant, & quæ auribus percipiũtur, quæq́; ex formæ uenuſtate blandiũtur oculis, auferam. Scribit item in epiſtola ad Pythoclem, Omnem autẽ diſciplinam ô fortunati fugite. Epictetus quoq; ut laſciuius loquentẽ ſugillat, maximisq́; probris inceſſit. Timocrates item in his quæ inſcribuntur de lætitia, Metrodori frater ipſiusq́; diſcipulus, eius relicta ſchola bis illum diebus ſingulis uomere ſolitũ è nimijs delitijs ſolutũ refert, ſeq́; ipſum narrat uix effugere potuiſſe nocturnam illam philoſophiam, arcanamq; illam conuentiunculam. Epicurum quoq; multa in oratione peccare, atq; in uita longe plura, corporeq́; adeo miſerabiliter afflictum, ut multos annos conſurgere è ſella nequiuerit, minam interim quotidie in cibos cõſumere, ut ipſe in epiſtola ad Leontiã ſcribit, atq; in eis quas ad Mitylenẽſes philoſophos ſcripſit. Congrediq́; illi unà cum Metrodoro & ſcorta alia. Marmarium, & Hediam, Erotium, & Nicidium, in eis quoq; uoluminibus quæ de natura ſcripſit triginta quinq; numero, cõplura huiuſmodi inſerere, contrariaq́; in ipſis alijs quidẽ multis, Nauſiphani uero in primis ſcribere, ita fere ad uerbum dicens, Sed habet, habuit enim ille uelut parturiẽs ab ore iactantiam ſophiſticam, quemadmodum & alij complures ex mancipiorum numero. Ipſumq́; Epicurum in epiſtolis iſta de Nauſiphane dicere. Adduxit illũ in eiuſmodi animi exceſſum, ut ne maledictis impeteretur,

magiſtrũ

magiſtrumq́; inuocaret, πλάνωνα quoq; ipſum ac decepto rem, & ſortum ac ſine literis uocabant. Platonis item ſectatores, Dionyſij aſſentatores, Platonem quoq; ipſum aureum, Ariſtotelem prodigum, qui paterna ſubſtantia conſumpta militaſſet, & *uenena uendidiſſet. Appellabat baiulum Protagoram, & librarium ac ſcribam Democritum, qui in comeſſationibus uixiſſet literasq́; docuiſſet. Heraclitum quoq; κυκητὴν merobibum. Democritum Lemocritum, & Antidorum σαννίδωρον. Cyzicenos inimicos Græciæ, & dialecticos nimium inuidos. Pyrrhonem quoq; indoctum & imperitum appellabat. Sed hi profecto inſaniunt. Namq; uiri huius aduerſus quoſuis incredibilem gratitudinem permulti teſtantur, patria item quæ ſtatuis æreis illum honorauit: amici quoq; tam multi, ut eos ne urbes quidem integræ capere poßint, familiares præterea omnes ac diſcipuli quos illius dogmaticæ Sirenes occuparunt, præter unum Metrodorum Stratonicenſem, qui ab illo ſe ad Carneadem contulit, cui forte grauis erat uiri incõparabilis & immenſa bonitas, illiusq́; ſcholæ perpetua ſucceßio, quæ cæteris ferme omnibus deficientibus ſola perſiſtit, perpetuis uicibus diſcipulis ſibi inuicem ſuccedentibus. Summa præterea in parentes pietas, atq; præcipua in fratres beneficentia, manſuetudoq́; in ſeruos, quemadmodum & ex eius teſtamentis liquet, & quòd ſecum illi unà philoſophati ſunt, ex quibus tamen clarißimus fuit is, quem prædiximus, Mus, eximiáq;, ut in ſumma complectar, eius in omnes humanitas fuit. Nam quid de cultu in deos, & de amicitia aduerſus patriam dicam, quam conſtantißime uſque ad finem tenuit? quippe qui per ſummam modeſtiam ad rempubli. accedere noluit. Et cum difficilima tempora tunc Græ-

*φαρμακοπώλην.

 ciam

ciam premerēt, ſemper ibi perſeuerauit, bis aut ter ſolum ad Ioniæ loca profectus, ad amicos qui ad illū undiq; numeroſiſsimi cōueniebāt, ac unà cum illo in horto uiuebāt, ut ait etiam Apollodorus, quē & octoginta minis cōpa-
ἐπιδρομῆς. rauit. Porro Diocles in tertio incurſionis libro illos ait uiliſsimis & ſimpliciſsimis cibis uixiſſe. Parciſsimo enim, inquit, uini poculo contenti erāt, omnisq; aqua illis ad potum cedebat. Nolebat autem Epicurus ſectatores ſuos in cōmune opes deponere ueluti Pythagoras, qui cōmunia omnia amicorū dicebat. Nā id, inquit, eorū qui diffiderēt potius fuit quàm amicorū. Ipſe quoq; in epiſtolis aqua tātum & cibario pane ſe cōtentū eſſe teſtatur, & mitte, inquit, mihi caſei cythridi paululū, ut cū epulari precioſius uoluero, poſsim. Huiuſmodi illius uita fuit qui uoluptatem finem aſſerit, quē Athenæus ita ſuo laudauit epigrāmate:

Ανθρωποι μοχθεῖτε τὰ χείρονα, καὶ διὰ κέρδος
 Απληστον νεικέων ἄρχετε καὶ πολέμων;
Τῆς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὅρον τινὰ βαιὸν ἐπίσχει.
 Αἱ δὲ κεναὶ κρίσιες τὰν ἀπέραντον ὁδόν.
Τοῦτο νεοκλῆος πινυτὸν τέκος, ἢ παρὰ μουσῶν
 Εκλυεν, ἢ πυθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων. hoc eſt,

Quis furor ò ciues, ut uos ob uile lucellum
 Rixas, & bellum ſollicitetis atrox?
Nam natura opibus facile eſt contenta puſillis,
 Contenta nullis ambitio eſt opibus.
Hoc Epicurus ait, dulces quem nempe camœnæ
 Aut Suadæ tripodes edocuere ſacri.

Sciemus id manifeſtius in ſequentibus, ex dogmatibus & ex uerbis eius. Maxime uero, autore Diocle, ex antiquis amplectebatur Anaxagoram, etſi in quibuſdam illi contradixerit. Archelaum quoq; Socratis magiſtrum. Exercebat,

cebat,inquit,diſcipulos ut etiã memoriter tenerẽt ipſius ſcripta. Hũc Apollodorus in chronicis Nauſiphanem & Praxiphanem audiſſe tradunt. Verum hoc ille de ſe nõ dixit in ea quæ extat eius ad Euridotum epiſtola. Sed neq; Leucippum aliquem philoſophũ fuiſſe ait, neq; ipſe neq; Hermachus,quem Democriti fuiſſe præceptorem,cum alij tradũt,tum etiam Apollodorus Epicureus. Cæterũ Demetrius Magneſius Xenocratis eum quoq; auditorem fuiſſe aſſerit. Vtitur autẽ in rebus uocabulis proprijs, quæ quoniam ſimpliciſſima ſunt, ea Ariſtophanes grãmaticus taxat. Adeo autem apertus dictione fuit,ut in lib. de oratoria,nihil aliud quàm perſpicuitatem orationis inquirendum ac perſequendum moneret. Atq; in epiſtolis ubi cæteri ſcribebant χαίρειν,ipſe εὐπράττειν. &,honeſte uiuere præclarũ eſt. Alij tradunt in uita Epicuri normam illum ſcripſiſſe,de Nauſiphanis tripode, cuius fuiſſe auditorem tradũt,& Pãphili Platonici in Samo,cœpiſſe duodecimũ agentem ætatis annum philoſophiæ operam dare,circiter trigeſimũ quintũ ſcholæ præeſſe. Naſcitur autem, inquit Apollodorus in chronicis,cẽteſimæ nonæ olympiadis anno tertio ſub Soſigene principe, menſe gamelione ſeptimo menſis ſeptem annis poſt Platonis obitum. Cum uero triginta duorum eſſet annorum,primum Mitylenæ & Lampſaci ſcholam inſtituit annis quinq;, demũ Athenas migrauit,ubi diem obijt anno centeſimæ ſeptimæ olympiadis ſub Pytharato,cum ſeptuaginta & duos uitæ impleſſet annos. Succeſſit illi in adminiſtratione ſcholæ Hermachus Agemarchi filius Mitylenæus. Obijſſe calculo urinæ exitum impediente Hermachus in epiſtolis ait,morbo quatuordecim diebus fatigatum. Quo etiam tempore tradit Hermippus deſcendiſſe illum in peluim æream aquis

calentibus plenam, petiſſeq́; merum ſibi ad ſorbendum dari, atq; monentē amicos ut ipſius decretorum memores eſſent, inter uerba defeciſſe. Eſt autem in eum quod ſcripſimus epigramma in hunc modum:

Χαίρετε, καὶ μέμνησθε τὰ δόγματα, τοῦτ' ἐπίκουρος
Ὕστατον εἶπε φίλοις οἷσιν ἀποφθίμενος.
Θέρμην ἐς πύελον γὰρ ἐσήλυθε, καὶ τὸν ἄκρατον
Ἔσπασεν, εἶτ' ἀΐδην ψυχρὸν ἐπεσπάσατο. *hoc eſt,*

Hoc moriens charis Epicurus dixit amicis,
Dogmatis ò memores uſq; ualete mei.
Qui calidam ingreſſus peluim, ſitientius hauſit
Suaue merum, hinc ſtygias ebrius hauſit aquas.

Hæc uiri uita, hic finis fuit. Teſtamentum quoq; ipſius legimus. Mea omnia Amynomacho Philocratus filio Batithæ do, Timocratiq́; Demetrij filio Potamio ſecundum eam, quæ in metro ſcripta eſt utriq; factam donationem, ea conditione, ut horum quidem, & quæ in illo ſunt Hermacho Agemarchi filio Mitylenæo aſsignent, eisq́; qui cum illo unà philoſophantur & alijs philoſophiæ ſucceſſoribus illum reliquerit Hermachus, ut in eo philoſophiæ dare operam poſsint. Vtq; ſemper hi qui à noſtro nomine philoſophi appellantur, perdurent, Amynomacho & Timocrati eam quæ in horto eſt ſcholam, depoſiti iure commendo, ipſorumq́; poſteris. Cauebunt autem ipſi mandabuntq́; hæredibus hortum illū ſeruēt, quemadmodum & ipſi, tradantq́; philoſophātibus ex noſtro nomine. Porro domum quæ eſt in Melite, dabunt Amynomachus & Timocrates Hermacho inhabitandam, unáq; his qui ſecum philoſophantur quamdiu Hermachus uixerit. Ex earum autem rerum reditibus quæ à nobis legatæ ſunt Amynomacho & Timocrati, quantū fieri poſsit cum Hermacho

cho diuidant,curent ut natalis dies parentibus & fratribus ac nobis quotannis ſolenniter agatur,intra diem decimarum Gamelionis, ut etiã in conuentu ſolenni eorũ qui nobiſcum philoſophantur, cuiuſq; menſis uigeſima die in noſtram & Metrodori ordino. Curẽt quoq; diem fratrum,Poſidæonis. Inſuper curent diem Polyæni Metagitnione,ſicut & nos facimus. Curæ autem ſit Amynomacho & Timocrati, Metrodori filiũ Epicurũ,filiumq́; Polyæni educare,dum philoſophantur & cum Hermacho degunt. Similiter & Metrodori filiæ curam habeãt, & cũ ad ætatẽ peruenerit, tradãt eam uiro quẽ elegerit Hermachus ex his qui ſecũ philoſophantur,ſitq; illa obtẽperans,& pareat Hermacho. Dẽt autem Amynomachus & Timocrates ex reditibus noſtris in cibum bis ſingulo quoq; anno,ut ipſis quàm cõmodiſsime fieri poſſe uidebitur,id cum Hermacho deliberantes, faciant item ſecum redituum dominum Hermachum, ut ex eius conſilio qui nobiſcum conſenuit in philoſophia, princepsq́; relictus eſt ſcholæ noſtræ,fiant ſingula. Dotem uero puellæ cũ ad annos nubiles uenerit,dare curabunt, Amynomachus,& Timocrates quantũ eis ſatis eſſe uidebitur ex bonis auferentes,cõmunicato prius cũ Hermacho conſilio. Curã itẽ habeant Nicanoris quẽadmodũ & nos ipſi,ut quotquot nobiſcum philoſophati ſunt, atq; res ſuas in communem uſum contulerunt,omnemq; alacritatem oſtendentes,nobiſcum in philoſophiæ ſtudijs conſenuerunt, pro modulo facultatum noſtrarum nulla re quæ ad uictum neceſſaria eſt,egeant. Libros autem omnes noſtros Hermacho tradant. Quòd ſi quid humanũ Hermacho contigerit prius quàm Metrodori liberi ad ætatẽ perueniãt,curæ ſit Amynomacho & Timocrati,ut liberaliter illi educentur, acs

cipiantq; ex facultatibus noſtris quæcũq; illis erunt neceſ ſaria, curamq; cæterarum rerum, ut à nobis inſtitutũ eſt agant, ut ſingula quantum fieri poteſt fiant. Ex *ſeruis au tem liberos dimitto Murem, Niciam, & Lyconem, Phædrion item dimitto liberam. Iam uero moriens ſcribit ad Idomeneum epiſtolam huiuſmodi,*

CVM *ageremus uitæ beatum, & eundem ſupremum diẽ, ſcribebamus hæc. Tanta autẽ uis morbi urgebat ueſicæ & uiſcerũ, ut nihil ad eorũ magnitudinẽ poſſet accedere. Cõpenſabatur tamẽ cum his omnibus animi lætitia, quam capiebam memoria rationũ inuentorumq; noſtrorum. Sed tu, ut dignum eſt, tua erga me & erga philoſophiam uoluntate ab adoleſcẽtulo ſuſcepta, fac ut Metrodori tueare liberos.* Hoc *illius extremũ teſtamentũ fuit. Fuerunt autem illi diſcipuli plurimi egregij & ſapientiſ ſimi, Metrodorus Athenienſis, Timocrates, & Sandes Lampſacenus, qui & ex quo agnouit uirum, ab eo nunquam diſceßit, niſi tantũ ſex menſes quibus domum profectus denuo ad illũ reuerſus eſt. Fuit autẽ uir per omnia bonus, quemadmodũ & Epicurus in* * *præcipuis ſcribit.* [* προηγουμένοις.] *Atteſtatur autem in tertio & Timocrates. Huiuſmodi au tem cũ eſſet, ſororem etiã Batidem Idomeneo tradit uxorem. Leontiamq; Atticam meretricem aſſumptam pro cõcubina uſus eſt. Erat autem intrepidus aduerſus turbationes omnes atq; mortẽ, ſicut Epicurus in primo Metrodoro tradit. Aiũt illum ſeptem annis ante Epicurum obijſſe diem, quinquageſimum & tertium agentem ætatis annũ. Ipſe autem Epicurus, in ijs quæ recitauimus teſtamentis ipſius, ut uita functi filiorum curam haberi mandat. Habuit autem & prædictum famuliarem quendam Metrodori fratrem Timocratem. Porro Metrodorus hos*

ſcripſit

ſcripſit libros, ad medicos tres, ad Timocratem de ſenſibus, de magnificentia, de morbo Epicuri, aduerſus dialecticos, aduerſus ſophiſtas nouem, de itinere ad ſapientiã, de mutatione, de diuitijs, aduerſus Democritum, de nobilitate. Fuit & Polyænus quidam Athenodori filius Lampſacenus modeſtus & amabilis, ut Philodemus ait. Succeſſor itẽ eius Hermachus Agemachi filius, Mitylenæus uir inſignis, patre quidem paupere, at principio oratoriæ deditus. Feruntur & huius pulcherrima iſta monumẽta, de Empedocle epiſtolæ uiginti duæ, de diſciplinis aduerſus Platonem, aduerſus Ariſtotelem. Moritur autẽ apud Lyſiam uir ſane, ut diximus, illuſtris. Leonteus itidem Lampſacenus, eiuſq; coniunx Themiſta, ad quam etiã ſcribit Epicurus. Colotes quoq; & Idomeneus & ipſi Lampſaceni. Atq; iſti quidẽ nobiliores ex Epicuri ludo fuere, adiecto & Polyſtrato ſucceſſore Hermachi, cui ſucceßit Dionyſius, cui Baſilides. Apollodorus quoq; κηπωτύραννος dictus eſt, clarus fuit, qui ultra quadringẽta uolumina cõſcripſit. Duo quoq; Alexãdrini Ptolemæi Melas, atq; Leucus. Zeno quoq; Sidonius Apollodori auditor, qui infinita ſcripſit. Demetrius etiã cognomẽto Lacon, ac Diogenes Tarſenſis qui ſelectas cõſcripſit ſcholas. Orion itẽ & alij quos hi qui germani Epicuri ſunt, ſophiſtas appellãt. Erant autẽ & alij Epicurei tres, Teleontei filius, & Themiſtæ, alter Magneſius, quartus Oplomachus. Scripſit autẽ Epicurus infinita uolumina, adeo ut illorũ multitudine cunctos ſuperarit. Nanq; Cylindri ad trecẽtos ſunt, in quibus nullum extrinſecus quæſitum teſtimonium eſt ſoliſq; referti ſunt Epicuri ſententijs. Aemulatus eſt illum Chryſippus in ſcribẽdo multa, ſicut Carneades etiã refert paraſitum illũ librorum dicens. Nam ſi quid Epi-

*curus ſcriberet, tandem ſcribere & Chryſippus contendebat. Atq; ideo ſæpius eadē ſcripſit. Vnde & tumultuarie ſcribere, ac parū emendate illi ex feſtinatione cōtingebat, totq́; teſtimonia inſerit, ut ex his ſolis libri pleni eſſe uideantur, quemadmodum & apud Zenonem, & apud Ariſtotelem inuenire in promptu eſt. Tam multa, & tam præclara ſunt Epicuri uolumina. Ex quibus iſta uel optima ſunt. de natura triginta & ſeptem, de atomis & uacuo, de amore. Epitome eorū quæ aduerſus phyſicos ſcripta ſunt, aduerſus Megarenſes dubitationes, * raræ opi-*

*κύριαι. *niones, de ſectis, de plantis, de fine, de iudicio ſiue regula. Chæredemus de dijs, de ſanctitate, Hegeſionax, de uitis quatuor, de* iuſto opere, Neocles. Ad Themiſtam, Sympo-*

*δικαιοπραγίας. *ſium. Eurylochus, ad Metrodorū, de uiſu, de angulo atomi, de tactu, de fato, de perturbationibus opiniones ad Timocratem, Pronoſticon, Exhortatorius, de imaginibus, de fantaſia, Ariſtobulus de muſica, de iuſtitia & uirtutibus alijs, de donis & gratia, Polymedes, Timocrates tres, Metrodorus quinq;, Antidorus duo, de auſtris opiniones, ad Mithrem, Calliſtolas, de regno, Anaximenes, Epiſtolæ. Vnam autem ipſarum, ut uiſum eſt, ipſis conabor ponere, tribus eius propoſitis epiſtolis, in quibus omnem philoſophiam ſuam breuiter collegit. Ponemus autem peculiares ipſius opiniones, & ſi quid uiſum eſt eloqui, electione dignum, ut omni ex parte cuiuſmodi uir fuerit addiſcas, ſi tamen ad hæc iudicanda idoneus ſum. Primam igitur epiſtolam ſcribit ad Herodotum, ſummam rerum omnium naturalium. Secundam uero ad Pythoclem, quæ de cœleſtibus corporibus eſt. Tertiam ad Menœceum: continet autē ipſa de uitis. Ordiendum autē uidetur à prima, cū prius pauca dixerimus de diuiſione philoſophiæ*

loſophiæ iuxta ipſum. Tres igitur in partes & ipſe philoſophiam diuiſit, Canonicã, Phyſicam, Ethicam. Canonica igitur illa acceſſum cõtinet ad opus. Agitur de illa in libro qui inſcribitur Canon. Porro Phyſica naturæ totã ſpeculationẽ continet, de qua in libris naturaliũ triginta octo, atq; in epiſtolis per elemẽta diſſeritur. Ethica uero de electione & fuga diſſerit, quæ in uoluminibus de uitis, & epiſtolis, ac libro de fine tractatur. Conſueuerũt autẽ canonicam naturali cõiungere, appellantq; illam de iudicio & principio ſiue introductione. Naturalem uero de generatione & corruptione & de natura. Cæterũ moralẽ de his quæ eligi uel uitari debẽt, & de uitis, & de fine. Enimuero dialecticã ut tranſuerſum agentem repudiant. Poſſe enim phyſicos abunde ſimplicibus, & proprijs rerum uocabulis agere. Ait igitur Epicurus in canone quodam ſenſus, iudicia eſſe ueritatis, & anticipationes & affectus. Epicurei præterea fantaſticos intuitus mentis adijciunt. Dicit autem & in ea, quam ad Herodotum ſcripſit epitome, atq; in certis illis opinionibus. Omnis enim, inquit, ſenſus irrationalis eſt, nulliusq; memoriæ capax. Neq; enim à ſeipſo mouetur, neq; ab altero motus poteſt aliquid adijcere ſiue auferre, nec eſt quod ipſos poßit arguere. Nã neq; ſimulis ſenſus ſimulem poteſt, quod par ſit utriuſq; uis, neq; dißimulis dißimulem, quippe qui non earundem rerum iudices ſint, ac ne ratio quidem ipſa. Nãq; omnis ratio à ſenſibus ducta eſt, neq; alter alterũ: omnibus enim intendimus, eoq; aſſeritur ſenſuũ ueritas, quòd quæ ſenſu uigẽt, ea ſubſiſtant. Porro & uidere nos & audire non ſecus ac dolere ſubſiſtit. Quocirca & de incertis oportet ab his quæ appareant ſignis colligere. Nãq; & cogitatiões omnes à ſenſibus manãt, ſecũdũ in-

cidentiam,& proportionem,& ſimilitudinem,& cõpoſitionem,cooperãte aliquid etiam ratione ipſa. Inſanorũ imaginationes ac uiſa etiã in ſomnis uera ſæpe ſunt. Mouent enim,non autem mouet quod non eſt. Cæterum anticipationem dicunt ueluti comprehenſionem,ſeu opinionem ratam,ſiue cogitationem, ſiue uniuerſalem intelligentiam inſitam,hoc eſt,memoriam eius rei,quæ ſæpe extrinſecus apparuit,ut exempli gratia, tale quiddam homo eſt. Simul enim atq; homo nominatur,continuo per anticipationem forma etiã illius intelligitur, præcedentibus ac ducibus ſenſibus. Prorſus igitur quod prius omnibus nominibus ordinatũ eſt manifeſtũ eſt. Neq; enim profecto quæreremus,quod inquirimus,niſi prius illud nouiſſemus. Verbi gratia,quod procul abeſt,equus'ne an bos eſt. Oportet enim antea per anticipationẽ agnouiſſe bouis & equi formam. Neq; enim aliquid nominaremus niſi prius per anticipationẽ illius forma per oculos animo impreſſa eſſet. Euidentes ſunt igitur anticipationes: quod opinabile eſt à priore certo aliquo pendet,ad quod illud referimus, qđ opinamur,ut unde nouimus an ſit iſtud homo nec'ne, hãc enim opinionem appellãt ſiue opineation,& uerã eſſe & falſam dicunt. Nã ſi quidem pro teſtimonio ſumatur,pro illa,ſiue contra illam agendum ſit,falſa eſt. Vnde etiã introductum eſt προσμένειν, id eſt,perſeuerare,ut prope turrim accedere & contemplari qualis propè uideatur. Perturbationes autem eſſe duas dicunt,uoluptatẽ & dolorẽ, quæ in omne animal cadãt. Ex his alteram propriã, alteram alienã eſſe:perq; eas iudicare electiones & euitationes. Quæſtionũ quoq; alias eſſe de rebus, alias circa ſimplicẽ uerſari uocẽ. Atq; iſta de diuiſione ac iudicio ſummatim dicta ſunt. Redeundũ iam ad epiſtolã quã diximus.

Epicurus

EPICVRVS HERODOTO S.

IIS *qui nequeunt, ô* Herodote, *ſingula quæ à nobis de natura ſcripta ſunt ad unguẽ intelligere, neq; maiores de his rebus editos libros perſcrutari, compendium totius operis feci, quantum ſatis eſſe putaui, ut integerrimarum opinionum memoriam facile tenerent, ut quouis tempore in his quæ ſunt rata, illis opem ferre poſſint, in quãtum arripuerint naturæ ſpeculationem. Quin eos etiam, qui iam cõtemplatione omniũ, formam & ueluti fundamenta totius operis iecerunt, huiuſce compendio adiutum iri ſpero ad facile reminiſcendũ. Nã fundamentis rei crebro indigemus, membris non ita. Eundum igitur ad illa eſt, faciẽdusq; ex iugi memoriæ exercitatione habitus, ex quo & ratus maxime, ualidusq; ad res intuitus nobis obueniet, omnisq; particulariũ rerum diligẽs cognitio reperietur, cum formæ pleniſsime animo uerſantur memoriaq; tenentur. Nam ea ſumma totius diligentiæ, isq; effectus eſt, huiuſce intuitu uti celeriter poſſe, ad ſimplicia elemẽta, atq; ad concluſionum uoces. Neq; enim fas eſt condenſationẽ perpetuæ rerum circuitionis eſſe, niſi poßit paucis uocibus totum in ſeipſo complecti illud, quod etiam per partes diligenter explicatum fuerit. Vnde cũ omnibus peruti lis ſit, qui ſint illi familiarius dediti naturæ rationi, huiuſmodi uitæ continuationem fieri moneo in phiſiologia, eã quæ maxime tranquillitatem afferat uitæ, & eius compendium, ac ueluti ſummam opinionum omnium tenere memoriter. Primum igitur mi* Herodote, *quæ ſubiecta ſunt uocibus oportet cõprehendere, ut ea quæ opinamur, ſiue quærimus, ſiue de quibus ambigimus, ad ea referẽtes dijudicare poßimus. At ne indiſcreta ſint omnia nobis in infinitum demonſtrãtibus, ſiue innanes uoces habeamus, ne-*

ceſſe

ceſſe quidem eſt primam notionem per unanquanq; diſpici uocem, nihilq; probatione indigere. Siquidem habebimus quæſitum uel dubitatum, uel opinatum ad quod referamus: ſiue ſecundum ſenſus obſeruare omnia oportet, ac ſimpliciter præſentes intuitus, ſiue mentis, ſiue quorumuis iudiciorum. Eadem ratione etiam perturbationes quæ adſunt, ut perſeuerãs illud incertum habeamus, quibus notare poßimus. Hæc autem ubi perceperimus, de incertis iam cõſpicari opus eſt. Primum quidem quòd nihil ſit eo quod non eſt. Omnia enim ex omnibus fierent, ſeminibus nihil indigentia. Sed & ſi quod occidit, interiret in id quod non eſt, omnia iamdudum interijſſent, cum ea non eſſent in quæ diſſoluerentur. Atqui & omne huiuſmodi ſemper fuit quale nunc eſt, ſemperq; tale erit, nihilq; eſt in quod mutari poßit. Nam præter ipſum uniuerſum nihil eſt, quod in id ingreſſum mutationem operetur. Enimuero iſtud quoq; etiam in maiore compendio ſtatim à principio dixit. In primo item de natura ipſum omne eſt. Corpora nanq; iſta ut ſeſe habeant, ſenſus ipſe teſtatur in omnibus, ſecundum quem neceſſe eſt incertitudinem cogitationum conijcere, quemadmodum antea dixi. Niſi enim eſſet quod inane & locum, & quæ tangi nõ poteſt naturam nominamus, nequaquam haberent ubinam eſſent corpora, neq; per quod mouerẽtur, quæ profecto moueri perſpicuum eſt. At præter iſta nihil neq; cogitatione comprehendi poteſt, neq; per modum comprehenſionis, neq; ſecundum comprehenſibilium proportionem. Quippe quæ per omnes naturas accipiuntur, neq; ueluti horum euentus accidentia'ue dicuntur. Eadem ferme in primo de natura, & in decimo quarto & quinto, atq; in maiore compendio. Corpora alia quidem ſunt

con

concretiones, alia uero ex quibus cõcretiones factæ ſunt. At iſta indiuidua ſunt & immutabilia, niſi omnia in id quod non eſt, interitura ſunt. Cæterum in diſſolutione cõcretionum plena per naturam ſuſtinere ualent, cum non habeant quorſum, aut quo pacto ſolui poßint. Itaq; principia neceſſe eſt indiuiduas eſſe corporum naturas. Præterea & omne iſtud infinitum eſt. Nam quod finitum eſt, extremum habet. Extremum autem præter illud quippiam inſpicitur. Itaq; quod extremum non habet, nec finem quidem. Quod autem finem non habet, infinitum ſit neceſſe eſt, non finitum. Atqui & multitudine corporum, & uacui magnitudine omne iſtud infinitum eſt. Si enim eſſet infinitum uacuum & corpora finita, nuſquam manerent corpora, ſed ferrentur per infinitum inane diſperſa, cum non haberent quo ſe figerent atq; cohiberẽt. Quòd ſi uacuum finitum eſſet, non haberẽt infinita corpora ubinam ſubſiſterent. Ad hæc uero indiuidua corpora ac plena, ex quibus & concretiones fiunt, & in quæ diſſoluuntur, incomprehenſibilia ſunt figurarum differẽtijs. Neq; enim poßibile eſt ex eiſdem figuris comprehenſis, tot factas eſſe differentias, ac per unamquanq; figurationem ſimpliciter infinitæ ſunt*ſimiles. Porro differentijs nõ ſimpliciter infinitæ, ſed tantum incomprehẽſibiles ſunt. Neq; enim, ait, interius in infinitũ ſectionẽ eſſe. Dicit autem quãdoquidẽ qualitates immutantur, ſi quis eas nõ etiã magnitudinibus ſimpliciter in immenſium emiſſurus ſit, mouẽtur aßiduo atomi. Ait enim interius & æqua celeritate motus illas agitari, cum uacuo ſimilem motum exhibẽte perpetuo grauißime atq; leuißime. Atq; illæ quidem lõge à ſe inuicẽ diſtantes. Aliæ uero agitationẽ ipſam continent, cum fuerint complexione inclinatæ, ſiue ipſis com

*alias ἄτομοι

complexionibus ſuſtentatæ fuerint. Nã uacui natura quæ illos ſingulos dirimit, hoc efficit: quãdoquidẽ firmitatem ſiue affixionem facere ipſa nõ poteſt. Solidum uero quod illis ineſt per colliſionem, agitationem facit quantum complexio illa ex colliſione reſtitutionem ac inſtaurationem dat. Horum autem initium non eſſe, cum atomi & inane cauſæ ſint. Ait autem, intrinſecus neq; ullã circa atomos ineſſe qualitatem, præter figuram & magnitudinem & grauitatem: immutari autem colorẽ circa poſitionem atomorum in duodecim inſtitutionibus ait, omnemq; magnitudinem circa illos nõ eſſe, nunquã enim atomus ſenſu uiſa eſt. Hæc autem uox cum iſta omnia memorantur, figuram idoneam ſubmittit cogitationibus naturæ rerũ. Mundi item infiniti ſunt, ſiue huic ſimiles, ſiue qui diſsimiles ſunt. Atomi nãq; cũ infinitæ ſint, ut modo demonſtratum eſt, etiã lõgiſsime ferũtur. Neq; enim cõſummuntur eiuſce atomi, ex quibus fiat mundus, ſiue à quibus effectus ſit, neq; in unũ, neq; in infinitos, neq; in ſimilibus, neq; in differentibus. Nihil igitur eſt quod huiuſmodi mundorũ infinitatẽ impediat. Imò & formæ ſimilium figurarum cũ ſolidis ſunt tenuitatibus lõge & apparentibus diſtantes. Neq; enim eius receſsiones in aëre fieri nõ poſſunt, neq; aptitudines per efficientiam concauorũ atq; tenuiũ, neq; uapores conſequentem poſitionem atq; inceſſum obſeruantes, eam quam in ſolidioribus habeant. Eas autem formas imagines uocamus. Atqui motus qui per uacuum fit, nullo contrà incidentium occurſu fit, omnem longitudinem comprehenſibilem in incomprehenſibili conſumat tempore. Quippe tarditatis ac celeritatis inciſio aduerſa, nec aduerſa ſimilitudinem accipit, neq; tamen ſimul ſecundum tempora quæ per rationem ſpeculamur, iuxta id

quod

quod agitur corpus ad loca plura penetrat. Nam cogita=
ri non poteſt. Et hoc ſenſibili in tempore ſimul ac conue=
nerit, & ex quouis infinito, non ex quo cōplectamur mo
tum, locus recedens erit. Simule enim cōtrariæ illi inciſio=
ni erit, etiam ſi tamdiu celeritatē motus non interſecandā
relinquamus. Perutile eſt autē & hoc tenere elementū, uel
ſi nihil aliud quàm quòd ſimulachra tenuitatibus ſummis
utuntur. Vnde ijs quæ apparent palàm reluctatur, uel
quòd celeritatē habeant incōparabilem, quæ quęuis mea=
tum moderatū habeat in hoc, ne quid illorum infinitatem
uel minimum interſecet, plurimas autem & infinitas con=
tinuo aliquid refringat. Ad hæc uerò quoniam imaginum
generatio ſimul atq; cogitatur contingit. Nam fluxus à
corporibus eius qui ſit in multa anguſtia notationi perſpi
cuus non eſt hoc contrariā repletionē ſeruans diutius ſo=
lidi poſitionē, ordinemq́; atomorū: & ſi aliquando con=
funditur, celeresq́; in aëre conuentus ſunt, quod minime* *συστάσεις.
oporteat altius repletionem fieri. Sunt autem alij modi à
quibus naturæ huiuſmodi gignantur. Nihil enim horum
cōtra ſenſus atteſtatur, ſi reſpiciat aliquis modum aliquē
effectus, ut ab exterioribus ad nos conuenientiā referant,
etiamſi exiſtimandum eſt cum aliquid extrinſecus ſubre=
pit, formas nos intueri atq; cogitare. Neq; enim profectò
reſignarent quæ exteriora ſunt, naturā ſuam, coloris ſci=
licet atq; formæ, per aërem qui inter nos & illam medius
eſt, neq; per radios aut qualeſcunq; fluxus qui à nobis ad
illa manarint. Ita ueluti formis quibuſdā à rebus ipſis ad
nos penetrantibus, quæ à coloribus formæq; ſimilitudine
non differant iuxta modū congruæ magnitudinis, in aciē* *ὄψιν.
aut mentē celeri utētibus motu, deinde hac ex cauſa quòd
unum & perpetuum eſt fantaſiam & conſenſionem red=

E *dens,*

*dens, à ſeruante ſubiecto, ſecundum eam quæ inde proficiſcitur æqualem in altioribus affectionem in ſolido fictionis atomorum & quam animo uel ſenſibus fantaſiam irruentē acceperimus, ſeu formæ, ſeu accidentiū, forma hæc eſt ſolidi, quæ fit iuxta ſubſequentem denſitatem, ſeu ex imaginum cōprehenſione. Porrò eo quod opinamur mendaciū ſemper ac falſum aſſeri, ſiue non refelli poteſt. Sin uerò minus aſſeratur per immobilem nobis ipſis connexū imaginalem intuitum, perceptione præditum, per quam mendacium fit. Nam ſimulitudo uiſorū quæ ueluti in imagine accipiuntur, ſiue illa in ſomnis fiant, ſiue per alios *intuitus mentis, aut iudiciorum reliquorum, nequaquam in his eſſent quæ ſunt, & uera appellantur, niſi eſſent aliqua, & hæc ad quæ iaculamur intuitū: falſum uerò non eſſet, niſi accepiſſemus & alium aliquem motum in nobis ipſis, cōiunctum quidē, cæterum perceptione præditum. Secundum hunc autem coniunctum fantaſtico iactui, perceptionemq; habentē, ſi quidē non aſſeratur ſiue refellatur, fieri ut mendacium ſit: ſi autē aſſeratur, aut non refellatur, uerum. Et hæc igitur operæpretiū eſt ut opinio fortiter teneat, ut neq; iudicia tollantur actionū, neq; falſum dum æqualiter confirmatur cuncta perturbet. Atqui & auditus fit, dum flatus aliquis fertur, ſiue à uocante ſiue à ſonante, ſiue à ſtrepente, aut quoduis audiendi inſtrumentum inferente. Porrò fluxus hic in æqualium partium tumores diffunditur, quandā adinuicē ſeruantes conſenſionem, atq; unitatem propriam, ad id quod emiſit atque ad ſenſum pertingentē, qui in illo ut plurimum facit. Sin uerò minus, uel quod extrinſecus eſt tantū manifeſtat. Nam abſq; conſenſione aliqua inde adueniente nunquam profecto fieret huiuſmodi*ſenſus. Non igitur exiſtimandum eſt*

*ἐπιβολάς.

*ἐπαίσθησις.

eſt aërem ipſum à procedētc uoce formari, uel ab his quæ
ſimilis generis ſunt. Multum enim ei deeſſet, ſi hoc ab illa
pateretur, ſed eum ictum qui fit in nobis, ſimul ac uocem
miſerimus, huiuſmodi facere ex quibuſdā tumoribus, qui
uentoſum efficiant fluxum, deinde nobis paßionē audien
di inſinuent. Quin & hoc ipſum de odoratu ſentiendum
quod de auditu diximus. Nunquā enim ullam effici paßio
nem poſſe niſi ſint tumores quidam, qui à re ipſa ad hunc
mouendum ſenſum debita menſura ferrentur, dum partim
quidam perturbati atq; alienati ſunt, partim uerò quieti
& cōuenientes. Atqui atomos exiſtimandum eſt, nullam
qualitatem eorum quæ uidentur admittere, præter figurā
& grauitatem & magnitudinē, & quæ neceſſario figu=
ram cōtingunt: qualitas enim omnis immutatur, atomi ue
rò nihil mutātur. Oportet enim ſemper in diſſolutionibus
concretionum aliquid ſolidum atq; inſolubile ſubſiſtere,
quod mutationes in id quod non eſt non faciat, neq; ex eo
quod non eſt, ſed ſecundum tranſmutationes ex plurimis,
*quorundā uerò acceſſus etiam ac*receſſus. Quocirca ne=* *ἐφόδους.
ceſſe eſt, ut ea quæ non trāſmutantur incorruptibilia ſint,
& ab eius quæ mutat natura prorſus aliena, uerū tumo=
res habere ac formationes ſuas. Hoc enim ſubſiſtere neceſ
ſarium eſt. Nam in his quæ apud nos transformantur, ſe=
*cundum*ablationem figura accipitur ſubſiſtens. Enim=* *προσαίρεσιν.
uero qualitates cum in eo quod mutatur inſitæ non ſint,
non ſecus atq; illæ relinquuntur ex corpore toto pereun=
tes. Abunde igitur poſſunt iſta quæ relinquuntur efficere
concretionum differentias. Quandoquidē aliqua neceſſe
eſt relinquantur, atq; in id quod non eſt defluant. Sed ne
ſemper omnem quidem in atomis magnitudinem eſſe pu=
tandum eſt, ne ea quæ apparent reluctentur. Cæterū mu=

tationes quaſdam eſſe magnitudinum exiſtimãdum. præſtat id quippe. Hoc autẽ ſi adſit, & quæ ſecundum paſsiones, & quæ ſecundum ſenſus fiunt, reddentur. Omnis autem ſubſiſtens magnitudo neq; utilis eſt ad qualitatũ differentias. Nam & ad nos ueniunt haud dubie uiſibiles atomi. Quod cum ſit, minime cernitur, neq; quo pacto fiat uiſibilis atomus, agnoſcere poſſumus. Ad hæc putandum non eſt in corpore finito tumores infinitos eſſe, neq; qualeſcunq;. Itaq; non eam modo ſectionem quæ infinitũ pateat ad id quod minus eſt tollere oportet, ne omnia infirma faciamus, coganurq; complexionibus* repentinorum ea quæ ſunt, in id quod non eſt, terendo cõſumere: uerum ne tranſmutationem quidem in his quæ finita ſunt in infinitum, neq; in minus fieri exiſtimandum. Neq; enim ubi ſemel quiſpiam dixerit tumores in pleriſq; infinitos eſſe, quales etiam ſint intelligere poteſt. quinam uerò iſtud, quo modo finita ſit iſta magnitudo? Quales enim quidem ſunt conſtat. Nam tumores illi infiniti ſunt, & hi ex quibus qualeſcunq; hi fuerint, infinita profecto eſſet etiã magnitudo, extremitatemq; finitam habentes perceptibilem, niſi & per ſeipſum inſpiciẽdum eſt, ne & quod deinceps ſequitur, huiuſmodi intelligamus, atq; ita per conſequens in anteriora tendendo in infinitum cõtingat cogitatione procedere. Minimum autem illud quod in ſenſu eſt conſiderandum eſt, ut neq; ſit huiuſmodi cuiuſmodi id quod habet tranſmutationes, neq; tamen omnino diſsimile, ſed habeat commune cum tranſmutationibus aliquid. Cæterum perceptione partium careat, ſed cum propter communis illius ſimilitudinem aliquid ipſius non percepiſſe arbitramur, partim ad hæc, partim ad illa, æqualitatem nobis oportet occurrere, ex qua iſta cõſpicimus à primo inchoãtes,

*ἀθρόων.

tes,non in eodem, neq; in partibus partium, ſed in proprietate ſua metiendo magnitudines, quæ maiores ſunt magis, & quæ minores minus hac proportione arbitrandum,quod in atomo minimum eſt uti. Cōſtat enim differre illud paruitate ab eo quod ſecundum ſenſus aſpicitur, eadē uerò proportione uti. Namq; & quam magnitudinem habet atomus,ſecundū hanc proportionē prædicauimus,paululum ſolā excludendo longitudinē præter ea minimos atq; non mixtos fines eſſe putandū eſt,longitudinū dimenſionem, & ex ipſis primis maioribus ac minoribus parādo rationis ſpeculatione,in his quæ ſunt inuiſibilia. Nam cōmune illud quod eis ineſt ad immutabilia ſufficit, quod hactenus eſt perficere. Collationē autem ex his quæ motū habent fieri poſsibile non eſt. Nam & infiniti quod ſupremū aut infimū ſit prædicandū non eſt ſupra uel infra eſſe. Nam quod ſupra caput ſit undecunq; ſtemus,ducere in infinitū,nūquā nobis iſthuc apparere. Ita et quod infra id quod intellectū eſt,æqua ratione euadere in infinitum,ſupra eſſe atq; infra iuxta idem. Hæc enim intelligi poſsibile non eſt. Itaq; licet unā accipere ſuperiorē intelligibilē loci mutationē in infinitū,unamq; inferiorē & ſimules ad ſuperiorum pedes,id quod à nobis fertur ad ea quæ ſupra caput noſtrū ſunt loca pertingat, aut ad inferiorū caput quod à nobis fertur inferius. Namq; motus uniuerſus nihilominus utriq; oppoſitus in infinitū intelligitur. Verū enimuero & æqua celeritate atomos eſſe neceſſe eſt,cum per inane inuehuntur nullo reluctante. Neq; enim grauia paruis,ac leuibus celerius ferrentur, quandoquidē nihil occurrit eis,neq; itidē parua magnis,cum motum omnia habeant cōmenſum,ubi ne illis quidē aliquid obluctatur,neq; ſupernus neque obliquus per colliſiones

motus,neq; inferior per propria pōdera. In quantū enim utraq; cōtinent,in tantū una cum intellectu habebit motum,quod aut extrinſecus,aut ex pōdere proprio relucte tur aduerſus ferientis uim. Sed enim & per concretiones altera celeriusquàm altera dicetur,quādo atomorū æqua
*ἀθροίσμασι. *celeritas ſit atq; in unū ferātur locū atomi quæ in *cōuēti bus ſunt, & cōtra minima perpetuo, niſi in unū ſecundū tēpora quæ ratione cernuntur,ſed frequēter obluctentur donec ſub ſenſu motus aſſiduitas fiat. Quod enim de inuiſibili opinamur, quòd nimirū tēpora quæ ratione cernūtur perpetuū motū habitura ſint, in huiuſmodi uerū non eſt. Nam omne,quod cernitur,aut animo per intuitū percipitur,uerū eſt.Poſt hæc diſpiciendū eſt, ad ſenſus paſſiones'q; referēdo.Ita enim erit firmuſſima probatio,quòd a-*
*ἄθροισμα, qđ mox cœtui uertit. *nimus ſit corpus tenuibus partibus per totā* cōgregationē ſerminatū.Cæterū ſpiritui ſimilimū calori quoddā tēperamentū habēti,atq; huic alicubi ſimile alicubi illi.Eſt autē pars quæ multā accepit immutationē exilitate partiū atq; horū ipſorū. Conſentit autē huic magis ex reliquo cœtui. At iſtud omne cōſtat,uires eſſe animi,& perturbationes,agilitateſq; motus & cogitationes,& cætera quibus priuati morimur. Enimuero & id oportet tenere quòd habeat anima ſenſus plurimā cauſam. Non tamen iſtam accepiſſet,niſi à cōuentu reliquo roboraretur. Porrò reliquus cōuētus cū hāc parauerit cauſam, & ipſe huiuſmodi caſus ab illa particeps fit,nō tamē omniū quæ illa poſſidet,idcirco diſcedēte anima ſenſu caret. Neq; enim ipſum in ſeipſo poſſidebat hāc uim,ſed alteri qđ unà cum eo factū fuerat,parabat per cōſummatā circa ſe uirtutē,ſecundū uertiginē, ſibiipſi cōtinuo ſenſibilē incidentiā perficiēs,& illi per cōmunē fluxū, atq; cōſenſum, ut dixi,reddebat.Idcirco igitur et inſita anima nunquā alia*

aliqua parte diſcedēte, priuato ſenſuū fieret, ſed cum illa una pari periret ſoluto eo quod ſuſtinebat, ſiue toto ſiue etiā parte aliqua. ſiquidē ſenſus animæ in uigore perſiſteret. Porro cōuentus reliquus permanens, & totus, & per partes, nō habet ſenſum illo abſcedēte, quātalibet ſit quæ ſe intēdat atomorū multitudo ī animæ naturā, uerūenim & ſoluto cōuentu toto diſpergitur anima, neq; iam eaſdem uires habet neq; mouetur. Itaq; ne ſenſum quidē habet. Neq; enim intelligi poteſt hoc ipſum quod ſentitur, niſi in cōuentu iſto his motibus utatur quando ea quæ roborāt, & quæ cōtinent huiuſmodi non ſint in quibus nūc exiſtēs tales motus habet. Atqui & hoc in alijs dicit, & ex leuiſſimis atomis atq; rotundiſſimā illā eſſe cōpoſitam, multū ab illis differētibus quæ igneæ ſunt, pars tamē eius quæ ratione caret corpori quoq; reliquo cōnexa eſt. Rationalē autē partē in pectore ſedē habere, ut ex metu & gaudio manifeſtū eſt. Somnū fieri cum partes animæ quæ per omnē cōcretionē diſſeminatæ ſunt, aut cōtinētur, aut euacuantur, deinde poris incidūt. Semē præterea ex omnibus corporis partibus ferri intelligēdū eſt. Dicit enim per plurimā nominis familiaritatē in eo quod per ſe intelligitur. Incorporeū autē per ſe intelligere nō poſſumus præter uacuū. Porro uacuū neq; facere aliquid neq; pati poteſt, ſed motū tātū per ſe corporibus præbet. Itaq; qui incorporeā dicunt eſſe animā, deſipiūt. Nihil enim aut facere poſſet aut pati, ſi eſſet huiuſmodi. At nunc euidēter hæc utraq; in anima eſſe caſus manifeſtant. Has igitur de anima ratiocinationes, ſi qs ad perturbationes ſenſuſq; referēs, memoria teneat quæ principio diximus, ſatis ītelligit ea quæ locis cōprehēſa ſunt ī id qd' particulare eſt ex his firmiter ac diligēter expoſita. Verū enimuero & figuræ

*& colores & magnitudines & pondera,& alia quæ de corpore prædicātur,ut quæ p ſeipſa tēdāt,ſiue ad omnia, ſeu ad uiſibilia, & ea quæ per ſenſum cognita, neq; per ſeipſas naturas eſſe opinādū. Non enim poßibile eſt id ſcire,neq; omnino ut non ſunt, ut neq; alia quæ inſunt huic incorporea,neq; ut huius particulæ,ſed ut corpus totum, quod uniuerſaliter quidē horū omniū quæ ſua ſunt naturam ſempiternā habeat,poßibile non eſt eſſe ſi ſimul ferantur. Sicuti cū ex ipſis tumoribus maior cōſtiterit cōuētus, ſiue primorū,ſiue uniuerſi magnitudinū, aliquo autē minorū, ſed,ut dixi,ex his omnibus perpetuā habēs ſuā naturā. Atq; intuitus qdē priores habēt hæc omnia & perceptiones. Cæterū cōſequente multitudine ſubita, & nuſquā ſciſsionē admittēte,ſed iuxta ſubitā *agnitionē corporis prædicamētū percipiēte. Quin & corporibus cōtigit ſæpe ut ea ſequatur,& quod ſempiternū non eſt, neq; in inuiſibilibus neq; in corporeis. Vnde ſecundū motū plurimū hoc nomine utēte,manifeſte colligimus caſus neq; uniuerſi habere naturā, quā aſſumētes ſecundum repentinū corpus appellamus,neq; item cōſequentiū ſempiternorū, ſine quibus corpus cogitare non poteſt, per intuitus autē quoſdā,ſubſequente repētino ſingula appellarentur. Cæterū quandocunq; cōtingentia ſingula inſpiciuntur,non ſempiternis caſibus ſubſequentibus,neq; hæc actio expellenda ex eo quod eſt quia naturā non habet uniuerſi cui cōtingit,quod profecto etiā corpus appellamus,neq; item ſempiternorū ſubſequentiū, neq; rurſus per ſe exiſtimandum. Neq; enim hoc,uel in his uel in ſempiternis contingentibus intelligendū,ſed id quod etiam apparet caſus omnes corpora exiſtimandū, etiam ſi non ſempiterne ſubſequantur,neque per ſe rurſus naturæ ordinem habeant.*

*ἔννοιαν.

Cæterum

*Cæterũ quemadmodũ ſenſus ipſe proprietatẽ facit, cõſpiciuntur. Sed enim & hoc uehemẽter conſiderare opus eſt. Nãq; tẽpus minime quærendũ eſt, ſicut & reliqua quæ in ſubiecto quærimus, referẽtes ad eas quæ ad nos ipſos inſpiciũtur anticipationes, ſed ipſam euidentiã per quã tẽpus aut multũ aut puſillum uocamus, hoc*familiari quadam propinquitate circunſcrẽtes reputandũ, neq;*locutiones uelut meliores perſequendum, ſed his quæ ſunt ad manus in ea re utendum. Neq; aliud aliquid per ſeipſum prædicandũ, quaſi eadẽ quam proprietas hæc ſubſtantiã habeat. Quod quidẽ faciunt quidam, ſed ſolum quo proprietatem cõnectimus, hoc etiam ſubmetimur animaduertendum. Nam hoc demonſtratione non indiget, ſed animaduerſione. Nam diebus ac noctibus horumq; partibus cõnectimus. Similiter & perturbationibus ac tranquillitate, & motibus & ſtatibus propriũ aliquẽ prætereа caſum. Rurſus hoc ipſum cogitãtes ſecundũ quod tẽpus nominamus. Ait autẽ & in ſecũdo de natura lib. & in magna epitome, atq; in his quæ prædiximus, Mundos & omnem finitam concretionem ſimilem his quæ inſpiciuntur ſpeciem frequenter habentem exiſtimandum ex infinito horum omnium prodiſſe, ex conuerſionibus proprijs, diſcretus, maioribus, atq; minoribus, rurſum'que diſſolui omnia, celerius alia, alia tardius, cum alia hoc ab ipſis patiantur. Conſtat igitur & mundos illum dixiſſe interire, quum partes mutantur, & in alijs quòd terra aëri ſuperuehatur, præterea & mundos neq; ex neceßitate arbitrari oportet unam habere figuram, imò & differentes eos in duodecimo de mundo eſſe ait. Alios namq; ſphæræ, alios oui præferre ſpeciem, aliosq; aliã itidem formã, non tamen quamuis formam admittere neque animantes*

*συγγενικῶς.
*διαλέκτους.

*eſſe ab infinito diſcretas. Neq; enim probaret quiſpiam, quòd in eo qui ſit huiuſmodi, cõprehenſa nõ ſint efficiẽtia ſemina, ex quibus & animalia & arbores & cætera quæ conſpiciuntur, cõſtant. In huiuſmodi uero nõ potuiſſet. Eadem autẽ ratione etiã innutriri eum terra exiſtimãdum. Sed & naturã quoq; opinandũ eſt plurima & uaria ex rebus eiſdẽ edoctã fuiſſe, atq; coactã. Porro rationẽ quæ ab ea * credita fuiſſent, ea poſtea diligentius explicuiſſe atq; adinueniſſe. Præterea in quibuſdã celerius, in alijs tardius, & quibuſdã euolutionibus atq; tẽporibus ab his quæ ex infinito, in quibuſdã uero ſecundum minores.*

*Quocirca & nomina ab initio non poſitione facta, ſed ipſa hominũ ingenia per ſingulas nationes proprijs affectas perturbationibus, ac propria percipiẽtes uiſa, proprie aẽrem emittere immiſſũ à perturbationibus ſingulis ac uiſis, ut eſſet unaquæq; etiam gentium per loca differentia. Tandem uero cõmuniter per gentes ſingulas fuiſſe impoſita propria, ut ſignificationes minus ambiguæ fierent ad inuicẽ, breui uſq; ſignificarent, quaſdã inſuper res etiã quæ non conſpiciãtur inferendo, ut eos qui eſſent conſcij * monerent in ſonos quoſdã erũpere coactos, illos uero ratione duce plurimis ex cauſis ita interpretatos eſſe. Enimuero in meteoris motum & conuerſionem ac defectum, ortumq; & occaſum & his ſimilia, neq; miniſterio cuiuſquam facta exiſtimandũ eſt. Verum illius ordinatione & imperio qui omnem ſimul beatitudinem & immortalitatem habeat. Neq; enim beatitati conueniunt negocia, & curæ, & iræ aut gratiæ, ſed infirmitate ac timore & indigentia proximorũ iſta fiunt. Neq; rurſus cum ignis ſimul ſit conuerſus in ſe quæ beatitudinẽ poſſident, ſecundũ uoluntatẽ hos motus accipere, uerum omnẽ ſeruare*

*παρεγγυηθέντα.

*παρεγγυῶσα

*uare**decentiã per omnia nomina quæ in huiuſmodi ſcrũ= tur notionibus, ſi neq; cõtrariæ honeſto ex his opiniones ſiãt. Alioquin maximã in animalibus perturbationẽ hu= iuſmodi cõtrarietas faciet. Quocirca et eas quæ ab initio ſunt huiuſmodi cõuerſionũ perceptiones in mũdi genera tione oportet opinari, neceſſitatẽq; hãc et ambitũ perfici. Atqui enim cauſam eorũ quæ ſunt maxime propria dili= gẽter exponere, Phiſiologiæ opus eſſe putandũ eſt, beatitu dinẽq; in ſciẽtia de cœleſtibus rebus huc cecidiſſe, et in eo quod naturæ quædã ſunt quæ inſpectæ ſecundũ huiuſmo= di meteora et quæ his affinia ſunt, ad huius rei exactã di= ligẽtiã conferũt, præterea nõ in huiuſmodi ipſum multi= pliciter eſſe, ac ipſũ ſe circa illa ꝑ uiribus et ſecus quomo dolibet habere, ſed ſimpliciter non eſſe in incorruptibili, ac beata natura eorũ quæ diſcretionẽ ſuggerũt, aut per= turbationẽ ullam, hoc autem mente cõprehendere ſimpli= citer eſt eſſe. Porro quod in* noticiam cadit de occaſu & ortu, & de cõuerſione ac defectu, et quæ his ſimilia ſunt, nihil amplius ad beatitudinẽ ſciẽtiæ cõferre, ſed ſimiliter habere metus eos qui iſta cõſiderant, quænam uero natu= ræ ſint, neſciũt, & quænã caſſæ uel maxime ratæ, & niſi iſta difficilia nouiſſent fortaſſe plurimi, cum timor ex cõ= ſideratione horum ſolutionem capere nequeat, ac diſpoſi tionem eorum quæ ſunt maxime propria. Idcirco & plu res inuenimus cauſſas conuerſionũ, & occaſus, & ortus, defectus, & huiuſmodi, ſicut & in his quæ particulatim fiunt. Aut exiſtimandum non eſt horum uſum diligentiã non accepiſſe, quanta poſſit ad tranquillitatẽ noſtrã bea= titudinemq; conferre. Itaq; quaſi per tranſitum intuentes quoties apud nos ſimilitudo ſit, de ratione cœleſtium o= mniſq; incerti diſſerendũ eſt, eos aſpernãdo, qui id quidẽ ſciunt,*

*σήμωμα. *ἱςορία.

ſciunt, quod uno modo ſe habet aut fit, neq; quod multis contingat modis, imaginationemq; ex* receßibus reddũt, ignorant præterea quænam ſunt quæ perturbationẽ non ingerant. Si tamen arbitramur eo modo ſuſceptum id fieri poſſe, & in quibus ſimiliter perturbatione uacamus, ipſum quod multis fiat modis non ignorantes, quemadmodũ ſi quod ita ſe habeat nouerimus, perturbatione carebimus. Ad hæc omnia illud omnino oportet intelligere, quòd* perturbatio humanis animis proprie omnino fit in eo quod hæc & beata opinarẽtur, & incorruptibilia, & contrarias his uoluntates ſimul habeant, & actiones, & cauſſas, & in futura uita dirũ quippiã ſecundũ fabulas & expectent, & ſuſpicentur, ſiue hanc priuationem ſenſus quæ in morte eſt metuãt, quaſi poſt mortẽ aliquid ſit, & ipſi in eo quod nõ opinionibus iſta patiãtur, uerũ* ratione & cõmendatione quadã. Vnde cum nõ diffiniant malum æquã ſiue etiam maiorẽ perturbationẽ capere, quaſi hæc opinarẽtur tantũ. Porro huiuſmodi perturbationis uacatio, eſt his omnibus euadere liberũ & abſolutũ, perpetuamq; omniũ, & eorũ quæ ſunt plane propria ſeruare memoriam. Quocirca omnibus utendũ eſt præſentibus. in cõmune quidem ut cõmunibus, priuatim uero ut priuatis, ac præſenti omni per ſingula iudicia euidẽtia. Si enim hiſce intẽderimus, id unde perturbatio metusq; fiebat excludemus, habita recta ratione, atq; ſoluemus, deq; cœleſtibus ac reliquis quæ ſemper incidũt, quæq; ſumme terrent reliquos cauſas afferemus. Iſta tibi Herodote de natura omniũ ſummatim perſtrinximus. Quæ tu ſi diligẽter pro uiribus tenere ſtudueris, arbitror te etſi nõ ad omnia ſemper per partes diligẽter explicata ſufficient, incomparabilem tamen ex eis firmitatem atq; conſtantiam aduerſus homines

*ἀποσημάτων.

*τάραχος.

*ἀλόγῳ παραστάσει.

*homines cæteros percepturũ. Nam te ex teipſo promoue bis plurimũ ad ea etiam quæ in toto de natura opere ſunt dicta per partes exponẽda. Atq; hæc ipſa mãdata memoriæ perpetuo emolumento erunt. Sunt enim huiuſmodi, ut hi etiam qui iam particularia ſatis, aut etiã perfecte diſſerunt, ad huiuſce tamẽ intuitus plurimos haberẽt, plurimũ iuuari ex his poßint, in his quæ de tota natura diſſeruntur. Quæ autẽ nõ penitus cadũt in ea quæ cõficiũtur, ex his ſunt aut ſecundũ eũ morẽ qui*caret inuidia, ſimul atq; intelligitur ambitus eorũ quæ ſunt in primis rata ad tranquillitatem animi faciunt. Et iſta quidem de naturalibus eius epiſtola. Sequitur de meteoris in hæc uerba:*

EPICVRVS PYTHOCLI S.

REDDIDIT *mihi Cleon abs te epiſtolã, in qua nos fouere atq; diligere perſiſtis, digne pro noſtro in te ſtudio neq; ignauiter earum ratiocinationũ meminiſſe ni teris quæ ad beatã uitã contendũt. Precaris ut tibi de meteoris breuẽ mittã facilemq; tractatũ, quo facilius admonearis. Ea enim quæ in alijs ſcripſimus difficilime teneri memoria, quãuis ea ut ais quis cõtinue circũferat. Nos autem perlibẽter preces admiſimus tuas, magnaq; de te & iucũda ſpe fruimur. Cum igitur cætera iam abſoluerimus omnia, agimus quæ poſtulaſti, plurimis & alijs emolumẽto futura inuẽta hæc, & his maxime qui rudes adhuc germanã ſummãq; nuper naturæ rationẽ deguſtarũt, his itẽ qui aliquibus diſciplinarũ liberaliũ ſunt grauioribus curis impliciti. Ea igitur rite percipe, mãdataq; memoriæ tecum acriter acuteq; uolue, cũ cæteris quæ in breui epitome ad Herodotũ miſimus. Primũ igitur nullũ aliũ aliquẽ finem ex cœleſtium corporum ſcientia ſiue per connexionem, ſiue abſolute dicantur putandam eſt quàm perturbationis*

*bationis uacationẽ,ac probationẽ certã, ſicuti & in reli quis,neq; quod ſit impoßibile ui aggredi,neq; ſpeculatio nem habere ſimilẽ, aut his libris quos de uitiis ſcripſimus, aut de his quos de alijs naturaliũ quæſtionũ purgationi-bus,puta quòd omne corpus*impalpabile natura ſit,quòd indiuiſibilia elemẽta,& omnia huiuſmodi,aut quæ unicã his quæ uidentur concordiã habent, quod in meteoris nõ procedit. Verum iſta quidem multiplicẽ habent generis cauſam & ſubſtantiæ prædicamentũ ſenſibus conſentien tem. Neq; enim ſecundum proloquiorũ*uanitatem legisq; ſanctionem de natura diſſerendum,ſed ſicut ea quæ uidẽ-tur hortantur. Non enim iam uita noſtra aut ſtultitia,aut gloriæ uanitate opus habet,ſed ſolum tranquilla ac ſecu-ra uita. Omnia quidẽ immobili ac ſtabili ratione fiũt per omnia,ex his duntaxat,quæ multiplici modo his quæ ap-parent concorditer incidunt,cum quis quod probabiliter de his dicitur cõgruenter omiſerit. Cum uero quiſpiã hoc quidẽ omittit,hoc autem eijcit, quod æque ei quod uide-tur conſonum eſt,eum profecto conſtat omni naturæ ex-cidiſſe ratione,atq; ad fabulas eſſe deuolutum. Signa uero quædam eorũ quæ in ſupernis conſumantur, ferre quædã ex his quæ nobis apparẽt, & quæ inſpiciuntur aut ſunt, non ea quæ in ſupernis apparẽt. Hæc enim multis modis fieri poſſunt, unumquodque tamen uiſum obſeruandum eſt,atq; in ea quæ illi coniunguntur diuidendum, quan-doquidem illis non reclamatur, quin ſæpenumero abſol-uãtur ab ijs rebus quæ apud nos ſunt plurimis modis per fici, ut ea quæ ſunt apud nos. Mundus eſt cœli quædam continentia, ſtellas & terram & quæ uidentur omnia continens, abſciſionemq; ex infinito habens, atq; in fi-nem deſinens, ſiue rarum ſiue denſum, quo ſoluto quæ in*

illo ſunt

*ἀναφὴς.

*aliàs, nouitatem.

*illo ſunt omnia confuſionem accipient, & deſinens aut in eo quod circumagitur, aut quod inſtantiam habet, & rotundam aut triangularem aut quamcunq; circunſcriptionem, omnibus enim modis fieri poteſt, quando eorum quæ uidentur nihil obſiſtit mundo huic, in quo finem cõprehendere nequimus. Quòd autem & huiuſmodi mundi ſint infiniti multitudine, colligi poteſt, & quoniam talis fieri mundus poteſt in mundo & * intermundo quod interuallum dicimus inter mundos, in loco uacui pleno, & non in magno puro & uacuo, quemadmodũ aiunt, quędam idoneorum quorundam ſeminum, quæ ab uno mundo ſiue intermundo fluxerunt, ſiue etiam à pluribus ſenſim, quæ auctiones & cõpoſitiones faciunt in locum aliũ ſi ſic cõtigerit, & irrorationes ex his quæ oportunæ eas ſuggerunt, quoad cõſumantur accipiantq; conſtantiam, quantum ſubiecta fundamenta* ſubiectionis efficere poſſint. Non enim coaceruationẽ fieri oportet ſolum, neque uertiginẽ in eo uacuo in quo fieri eſt poßibile mundum ſecundum quod ex neceßitate putatur, augeriq; tamdiu quoad alterũ offendat, ut ait quiſpiam ex his qui phyſici uocantur. Hoc enim his quæ uidentur repugnans eſt. Sol item & luna & ſydera cætera * ſeorſum facta, poſtea à mũdo comprehẽſa ſunt, & quæ præterea ſeruantur, continuo effecta ſunt, atq; incrementum ceperũt. Pari ratione & terra & mare per comparationes & uertiges quarundam tenuitate partium, conſtantium naturarum ſiue ſpiritualiũ ſiue ignis præferentiũ ſpeciem, ſiue utrũq; ſimul. Hæc enim ita ſuggerit ſenſus. Porro ſolis cæterorũq; ſyderũ magnitudo, quantũ ipſi iudicamus, ea eſt quæ uidetur. Hæc autẽ in undecimo de natura. Nã ſi, inquit, magnitudinem interualli ratione amiſiſſet, longe profecto*

*τεταχμένῳ μίᾳ. (margin)

*προσοχῆς. (margin)

*καθ' αὑτά. (margin)

*magis colorem. Alia nanq; huic rationabilior diſtantia nulla. Cæterum ſecundum id quod per ipſum eſt, ſiue maior ſit quam uideatur, ſiue paulo minor, ſiue tãtus ſimul. Ita enim et apud nos lumina quæ ex interuallo cernũtur, per ſenſum conſpiciũtur. omnis autẽ in hanc partẽ inſtantia ſoluetur facile, ſi quis rebus certis intẽdat, quod in libris de natura monſtrauimus, ortus & occubitus ſolis ac lunæ ſyderumq́; cæterorũ, & per incenſionem & extinctionẽ fieri poſſe, cum talis ſit circũſtantia etiam per alia loca, ut ea quæ prædiximus perficiãtur. Nihil enim eorũ quæ uidentur obluctatur per euidentiam quoq; ſuper terra, et rurſum per adiectionẽ quod prædiximus cõfici poſſe. Neq; enim refragatur aliquid eorum quæ cernuntur. Ipſorũ quoq; motus non quidẽ fieri impoßibile ſecũdum uertiginẽ totius cœli, ſiue ſecundũ ipſius quidẽ ſtatũ, horũ uertiginẽ iuxta eam quæ ab initio in generatione mundi genita eſt in ortu neceßitatẽ, deinde calore per quandam ignis diſtributionem ſemper ad interiora loca tendentis, cõuerſiones ſolis ac lunæ fieri quidẽ poßibile per obliquũ cœli, ita temporũ neceßitate coacti. Similiter & ſecundũ aëris*obſiſtentiã, ſiue etiã materiæ aptæ quæ ſemper adiaceat atq; inflãmetur. Partim uero deſerẽtis, ſiue etiam ab initio uertigo huiuſmodi iſtis ſit deſtributa ſyderibus ut in gyrũ moueãtur. Cũcta enim huiuſmodi atq; his ſimilia in nullo euidentiæ ratione diſſentiũt, ſi quis ſemper in huiuſmodi partibus poßibili adhærens horum ſingula ad eorum quæ uidẽtur conſonantiam poßit adducere, nihil metuẽs ſeruiles aſtrologorũ* artes, euacuationesq́; lunæ, ac rurſus impletiones, euerſionẽq́; huius corporis. Fieri enim profecto poſſent itidẽ & figurationes aëris. Atq; & quæ ſecundũ appoſitiones et omnes alios modos, per quos & ea quæ*

*ἀντιξόωσιν.

*τεχνείας.

ea quæ apud nos apparẽt reuocãtur ad huiuſmodi ſpeciẽ reddendã, niſi forte quis unico illo modo contẽtus, reliquos nequicquã repudiet. Neq; ſpeculatiue poßibile eſt aliquid homini aſpicere, & aliquid impoßibile, atq; ideo impoßibilia inſpicere cupiens. Præterea poßibile eſt lunã ex ſeipſa habere lumen, poßibile item & à ſole mutuari. Etenim apud nos pleraq; cernũtur, quæ plura ex ſeipſis habeãt, plura itẽ ab alijs, nihilq; impedit eorũ quæ in cœleſtibus uidentur, ſi quis multiplicis modi ſemper memoriã habeat, cõſequẽtesq; ipſis unà ſuppoſitionẽ, & cauſas ſimul accipiat, neq; aſpiciens in ea quæ nõ cõſequuntur, hoc ipſum defluere alias aliter in illum unicũ modum. Porro faciei manifeſtatio fieri quidem in ipſis poteſt & per immutatiões partiũ, & per cumulatã adiectionẽ, modisq; omnibus meteoris huiuſmodi ueſtigare nequaquam adnitendũ eſt. Si enim aliquibus repugnare euidẽtijs contingat nunquã uera tranquillitate poterimus frui. Solis ac lunæ defectus poteſt etiãnũ fieri & per extinctionẽ, quẽadmodum & apud nos pleraq; fieri uidemus. Iamq; per interpoſitionẽ quorundã aſtorũ, aut terræ aut cœli, aut cuiuslibet alterius eiuſmodi, ſicq; proprios adinuicem modos conſpiciẽdũ, & quòd cõiunctas fieri cõcretiones impoßibile non eſt. Porro in XII. de natura libro dicit, obumbrãte luna ſolẽ deficere, lunã uero, terræ umbra ſe opponẽte, uerũ ſecundũ receſſum. Hoc & Epicureus Diogenes in primo electarũ opinionum tradit. Præterea circuitionis ordo ſic accipiatur, ſicuti & quædã apud nos fiũt, diuinaq; ad hæc natura nuſquã admoueatur, immunis à miniſterio in omni ſua beatitate ſeruetur. Sin minus autẽ hoc fiat, omnis de cœleſtibus inanis erit cõtradictio, ſicuti iam quibuſdã fuit, qui non modũ attigere poßibilem, uerũ*

* ἐμφάσις.

in unitatē deciderūt, dū uno tantū modo arbitrantur hæc fieri, aliosq; omnes poſsibiles excludunt, quiq; & ad id quod intelligi nequeat, & ad ea quæ appareant ferātur. Quæ uero ſigna ſuſcipere oportet, cum nō poſsimus pronunciare, ualere ſinamus, quæ noctium ac dierum prolixitates immutant, præter id quod ſolis motus celeres fiunt, rurſumq; tardiores ſuper terram pro locorum longitudine immutant, & loca quædā celerius peragūt, & tardius, ſicuti & apud nos quædā conſpiciuntur, quibus conſona de meteoris dicendum. Qui autē unū aſſumentes his quæ apparent reluctantur eo etiam exciderunt, quod inſpicere homini poſsibile eſt. Nanq; ſignificatiōes fieri poſſunt etiam per collationes temporū, ſicuti & in his quæ apud nos uidētur animātibus, & in alijs, ſicut aëris & mutationis. Hæc enim utraq; his quæ uidētur non repugnant. Qualitatibus præterea, ſi ab hoc aut ab illo fit cauſa. Neq; cōijcere licet quî fieri atq; cōſtare poſſunt concretiones aëris, impreſsiones uentorū, atq; implicationes ſe inuicē tenētium atomorū, & eorū quæ ad hoc agēdū idonea ſunt fluxūq; ex terra aquarūq; collectionē, atq; modis alijs plurimis huiuſmodi cōſtātias fieri impoſsibile nō eſt. Iā uero in his partim ſe collidētibus, partim uero mutantibus, aquas perfici, & uētos itē per relationem ex locis idoneis, dū per aërē mouētur. Vbi inundatio uehementior ex quibuſdam ad huiuſmodi immiſsiones idoneis conuenientibus facta fuerit, tonitrus fieri poſſe, ac per ſpiritus in cōcauis nubiū euolutionē ſicut in uaſis contingit. Atq; ex igne inſpirato ſonitū in ipſis fieri, et fractiōes nubiū atq; diſsidentias ac cōfricationes, atq; ordines quæ concretionē glaciei inſtar acceperint. Et in totū ad hanc partē, ut multis modis fieri dicere poſſumus quæ uidētur inducunt.*

* ἀλληλούχων.

Coruſca

*Coruſcationes itẽ eadẽ ratione modis plurimis fieri. Nam per cõfricationẽ colliſionẽq; nubiũ, figurã illã ignis effectricem elabentem, coruſcationẽ gignere flatumq; ex nubibus taliũ corporũ quæ hũc ſplendorem efficiant, & per preſſurã aut colliſionẽ nubium ſit, ſiue ab ſe inuicẽ, ſiue à uentis, & per complexionẽ ea quæ à ſyderibus manat ſe inſerẽte luce, ſiue à motu nubiũ uentorũq; cõpulſa, & per nubes decidente, ſiue per collationẽ tenuiſſimi nubiũ luminis, aut ex igne coactas nubes efficere tonitrus, & per huius motũ, & per ignis*euaporationẽ quæ fiat per cõſtantiã motus, uolubilitatiſq; uehementiã.* * ἐκπύρωσις. *Fractiones quoq; nubiũ à uentis caſum eſſe efficientiũ ignis atomorũ, coruſcationiſq; ſpeciẽ peragentiũ. Alijs itẽ modis pluribus facile erit inſpicere ei qui & quæ apparent teneat, hiſq; ſimilia queat cõſpicari. Præcedit autẽ coruſcatio tonitrum in huiuſmodi circũſtantiã nubiũ, & quod ſimul atq; flatus irruerit emittatur figura coruſcationis efficiens. Poſtmodũ uero ſpiritus inuolutus huiuſmodi reddat ſonitũ, & per utrorũq; incidentiã coruſcatio maiore ad nos celeritate utatur. Poſtremo autẽ uenire tonitrũ, ſicuti in quibuſdam quæ ex interuallo inſpiciũtur ictuſq; quoſdã efficiunt. Fulmina fieri poſſunt per multos uentorũ conuentus, & conuolutiones, ualidãq; euaporationẽ, & fractionem partis, eiuſq; uehemẽtiorẽ ad inferiora loca lapſum, fragore illo cõtingente ꝙ cõſequẽtia loca denſiora ſunt, ob implicitas nubes, per hunc item ignis inuoluti lapſum ſicuti fieri poſſibile eſt. Tonitrũ quoq; cũ ignis amplior fuerit inſpiratus ꝗ uehemẽtius prũpit nubẽ, ꝙ in anteriora cedere nequeat, iccirco ꝙ huiuſmodi cõcretio fiat, plurimũ qdẽ ad excelsũ aliquẽ mõtẽ ubi maxime fulmina cadũt adinuicẽ ſemper. & alijs itẽ modis plurimis fulmina fieri*

 poſſunt,

*poſſunt,modo lōge abſit fabula.Aberit autē ſi quis rite ea
quæ apparēt ſequēs,de his quæ ſunt occultiora ad eā nor
mam iudicarit.Preſteres quoq; & per poſitionē nubis ad
inferiora loca,aliena ſpecie,à repētino flatu impulſæ fie=
ri conſentaneū eſt, & per flatū qui unà & feratur uehe=
mēs,& nubem ad proxima impellat loca exterior flatus.
Præterea & per circūſtantiā ſpiritus, cū in circulum aër
quidā ſuperne cōpellitur,uehemensq; uentorū colliſio fit,
neq; ualet in tranſuerſa diffluere, propter eā quæ circun=
funditur aëris denſitatē, atq; ad terrā quidē uſq;,preſtere
deſcēdente ſtrobili fiunt, ut generatio ſecundū motū ſpiri
tus fiat. Porro uſq; ad mare uertigines fiunt. Terræ mo=
tus autē & cū ſe in terrā recipit uētus,fieri poſſunt,& cū
hæc paruis rumoribus,perpetuoq; motu ſe obijcit, quādo
* κραδασμόν. *agitationē terræ parat ſpiritus ille, aut exteriore ex par
te complectitur,dū in fundamēta ruit,aut in abſtruſa ſpe=
luncæ in morem terræ loca denſatus à uētis aër. Propter
hanc autē diſtributionem motus ex lapſibus fundamento
rū plurimorū,itemq; reditionē ubi condenſationibus ue=
hementioribus terræ obuiarit,terræmotus perfici poſsibile
eſt.Et alijs itē modis pluribus has terræ agitationes fieri.
Porrò uentos in tempore fieri cōtingit, cum ſemper fiat,
ſenſuumq; ſubrepat alienatio quædam, & per collectio
nem aquæ copioſæ. Venti autem reliqui fiunt,& cū pau=
ci in concaua irruerint multa,horum dum diuiſio fit.Grā
do perficitur & per concretionē uehementiorē. Vndiq;
autem uentoſorū circunſtantiā quorundā, ac partitionē
& moderationem,quorundā pariter aquæ præferentium
ſpeciem, eruptionem ſimul atq; compulſionē ipſorum fa=
cientem,ac diſruptionē ad id conſtare quod ſecundū par=
* ἀθρότητα. tes concretas fit,& ſecundum * ſoliditatem.Verum etiam
circun*

circunferentiam fieri impoſsibile non eſt, extremis undiq; conuenientibus, & incõſtantia omni ex parte ut dictũ eſt partes, & plane, ſiue aquoſis quibuſdam ſeu uentoſis cir=cunſtantibus. Niuem *autem perfici credibile eſt, & cum aqua tenuis ex nubibus funditur uarijs commenſionis, & preſſuræ ex nubibus idoneis & ex ſeminis monumento.* Deinde *dum fertur hoc concretionẽ accipiente, propter uehementiorẽ quandã in locis inferioribus nubiũ congela tionis circunſtantiã, & per concretionẽ huiuſmodi* lenẽ habens in nubibus raritatem, emißio hæc nubibus fit, dum ſe inuicẽ collidũt quæ aquæ ſpeciem præferũt, & quæ his unà adiacẽt, quæ dum ueluti cõpulſionẽ faciũt, grandinẽ reddunt exprimuntq; quod maxime in aëre fit, & per hu iuſmodi colliſionem nubiũ, quæ coagmentũ acceperũt, fit ut deſiliat niuis iſta congeries: & alijs itẽ modis nix con=fici poteſt.* Ros *autem efficitur & per conuentũ adinuicẽ ex aëre talium quæ ſint huiuſce humoris cauſæ ac effe=ctus. Sed enim & per loci mutationẽ, aut ex humentibus locis, aut aquas habẽtibus maxime perficitur ros.* Deinde *cũ hæc inter ſe cõuenere, humiditatẽq; peregerunt, motũ rurſus ad inferiora loca, quẽadmodũ fieri & apud nos ple raq; huiuſmodi cernimus, ubi humores ſi roſidi cõcretio=nẽ quandam ſuæ qualitatis acceperunt, ob circunſtantem frigidũ aërem efficitur glacies, & per detritionẽ quidem globoſæ formæ ac rotundæ ex aqua, cõpulſionemq; ſcale norum, & acutorũ angulorum, qui in aqua ſunt, & per eam quæ extrinſecus fit talium colliſionem, quæ cõpulſa ut aqua in concretionem tranſiret effecerunt, detritis ro=tundorum quantitatibus.* Iris *fit dum ſol aquoſum aëra ſua luce perſtringit, ſiue per aëris propriam naturã, quæ lucis & aëris propria eſt, ex qua colorum huius proprie=*

*ὁμαλῶς.

tates fiunt, ſiue omnes, ſiue unico modo. Ex qua iterũ effulgente propinquiora, quæq; aëris eum percipient colorem quo partes has circunferentiæ fulgere conſpicimus. Fit aũt huiuſmodi uiſum quòd æquale omni ex parte interuallum luminis pateat, ſiue quòd cũ talem compulſionẽ recipiant ſectiones quæ uel in aëre uel in nubibus ſunt, & ex eodẽ aëre ſe ingerente dum ad lunam referuntur atomi, circunferentia quædam in hanc concretionem demittatur. Area circa lunam fit, dum ex omni parte aër ad lunã refertur, deinde qui ex ipſa manãt fluxus leniter eatenus coërcentur quoad in gyro circa ipſam nubes conſiſtat, & non omnino diuidat, ſiue eum qui in circuitu eſt aërem ipſa undiq; cogente æquabiliter ad circunferentiã ſuã, craßioremq; cõſtituente, quod fit per partes quaſdã, ſiue extrinſecus fluxu aliquo impulſo, ſiue calore idoneos poros ad id efficiẽdum nanciſcente. Cometæ ſtellæ fiunt, ſiue igne pleriſq; in locis temporibus ſuis in ſublimi coaleſcente, cum efficit caſus circunſtantiam, ſiue quòd propriũ quẽdam motũ in tempore cœlum ſupra nos habeat, ut huiuſmodi appareant ſtellæ, ſiue ipſæ temporibus quibuſdam per quendam moueantur caſum: atq; ad loca noſtra declinẽt, & manifeſtæ omnibus fiant. Harum itẽ defectus fieri propter his oppoſitas cauſas, quod contingit non modo quòd pars mũdi huius ſtet circum quã uerſentur reliqua, ut quidam aiunt, ſed quòd aëris uertigo circularis ipſam circunſtet quæ impedimẽto ſit uti ne circumeant, ſicut & ſtellæ reliquæ, ſiue etiã quòd deinceps materia illis congrua non ſit. Porro hoc in loco ubi conſtitutæ cernũtur etiam alijs pluribus modis hoc fieri poteſt, ſi quis colligere ſtudeat ex eorum quæ cernuntur congruentia; ut uaga quædam ſydera ferri contingat ſi motibus ſuis utuntur,

*utuntur, quædam uero immota durare. Poßibile eſt quidẽ eſſe ab his quoq; quæ in circuitu mouentur, ita ab initio moueri coacta eſſe, ut alia quidẽ ſecundũ eandẽ ferantur uertiginem, quæ lenis ſit, alia uero ſecundum eam quæ ſimul inæqualitatibus quibuſdam utatur. Fieri autẽ poteſt ut quibus feruntur locis non intentiones aëris eſſe planiores, quæ in ſeſe ordine compellant, leniterq; & plane intendant, neq; ita inæqualiter ut & quæ uidentur immutationes fiant. Enimuero unã iſtarũ rerũ cauſam aßignare, cũ multiplicẽ ea quæ in conſpectu ſunt præbeant, inſane & minime congrue ab his fit qui uanam aſtrologiam profitentur, fruſtraq; quorundam cauſas reddũt, quãdoquidem diuinam naturã nunquã huiuſce abſoluunt miniſterijs. Sydera quædam alijs minora cõſpici contingit, tardioreq; motu circũferri, cum eundem orbem circumeant, contrarioq; ferantur motu, ab eadem abducta uertigine, & ab eo quo circũferãtur, alia maiore loco, minore alia, cũ eandem uertiginẽ ambiũt. Porro ſimpliciter de his diffinire illis conuenit, qui prodigia cõfingere apud pleroſq; uolunt. Quæ autem cadere dicuntur ſtellæ, & ex parte & ex colliſione ſua fieri poſſunt, & quod illic excidant quocunque expiratio fuerit. Sicuti & de coruſcationibus diximus, ex concurſu quoq; atomorum ignis efficientium * conſenſu incidente ut hoc fiat, ac ſecundum motum quocunq; impetus à principio ſecundum concurſum fuerit. Ex collectione item ueluti in condenſationibus quibuſdam nebulæ præferentibus ſpeciem, ſecundum euaporationem horum per inuolutionem ſiue eruptionem *continentium, & in quemcunque locum impetus fuerit, motu quoque in eum ſubſequente. Sunt & alij modi quibus hoc fiat innumerabiles. Porro ſignificationes quæ in*

* συμβλείας.

* ἐπιόημασίαι.

pleriſq; animalibus fiunt. Non enim animalia neceßitatẽ aliquã inuehunt ut hyems fiat, neq; ſedet aliqua natura diuina, quæ horũ animaliũ obſeruet exitus, deinde huiuſmodi efficiat ſigna. Neq; enim in animal ac quodlibet, modo id ſit gratioſius paulo, eiuſmodi ſtultitia cadet, nedũ in id quod plenißimã obtinet fœlicitatẽ. Hæc igitur omnia Pythocles memoriter tene: lõge enim lateq; euades fabulã, & quæ his propinqua & ſimilia diſcernere poteris. Maxime autẽ teipſum dede ad ſpeculãda principia, & infinitatẽ, & his quæ ſimilia ſunt. Iudicia præterea & perturbationes & id cuius gratia iſta colligimus. Hæc enim in primis cõſiderata cauſas quoq; particularium rerũ cognitu faciles facient. Qui uero iſtis uel maxime contenti non fuere, ne iſta quidem ipſa rite conſpexerũt, neq; cuius rei gratia illa cõſpicienda erant, cõſecuti ſunt. Hæc
*μετεώρων. *ille de* cœleſtibus corporibus opinatus eſt. Cæterũ de his quæ ad uitæ moderationẽ pertinent, quonã modo eligenda alia, alia repudiãda, ſic ſcribit. Primũ autẽ quid de ſapiente opinetur exponamus. Detrimẽta quæ ex hominibus, ſiue odij, ſiue inuidiæ, ſiue cõtẽptus gratia fiunt, ſapientem autumat ratione ſuperare. Eum uero qui ſemel fuerit ſapiens, in contrarium habitũ tranſire non poſſe, neq; perturbationibus cedẽdo errare: quin potius cõtinẽdum ne quid ad ſapientiã impedimẽtum patiatur. Nõ tamen ex omni quidem corporis habitu, neq; in omni gente fieri ſapientem. Nam ſiue crucietur excarnificeturq; ſapiens, futurũ nihilominus fœlicẽ: gratiamq; amicis, præſentibus æque ac abſentibus habiturũ ſapientẽ ſolum atq; itẽ in itinere. Cũ tamen cruciatur & ingemiſcet & eiulabit. Mulieri itẽ nõ cõgreſſurũ ſapientem, quia leges interdicant, ut Diogenes in epitome Epicuri dogmatũ moraliũ ait,*

ait, neq; cruciatu affecturum ſeruos, uerum miſerturum, ueniamq́; daturum: probos quoq; amaturũ ſapiẽtem negat, neq; ſepulturæ curam habiturum, neq; à deo amorẽ immitti Diogenes *refert.* Neq; *item oratoriæ daturũ operam, dicens illam nihil quidem unquam profuiſſe, plurimum uerò etiam obfuiſſe, uxorem tamen ducturum ac liberos procreaturum ſapientẽ, ut* Epicurus *in ambiguis & in libris de natura.* Cæterum *pro uitæ interdum conditione ducturum uxorem, auerſurumq́; aliquos, neque obſeruaturum in ebrietate, ut* Epicurus *in ſympoſio, neq; acceſſurum ad remp. ut in primo de uitis, neq; tyrannidẽ quæſiturũ, neq;* κυνιεῖν, *ut in ſecundo de uitis, neq; unquã mendicum futurum: cæterum & ſi illi eruantur oculi, uitæ participem futurum, ut in eodem ait.* Mœrore *item nõ conficiendum ſapientem, ut ait* Diogenes *in* XV. *electorum, non* * *litigaturum: libros atq; monumenta relicturum, non autem celebritatibus daturum operam: acquirendi curam ac futuri prouidentiam non habiturum: fortunæ reluctaturum, amicum neminem quæſiturum, gloriæ curam habiturum, quoad contemptui non habeatur: plus autem alijs lætitia in ſpeculationibus afficiendum.* Peccata *eſſe inæqualia.* Sanitatem *quibuſdam conducere, pleriſq; indifferentem eſſe: fortitudinem per naturam non contingere, ſed ratione commodiq́; notatione.* Amicitiam *uſus gratia neceßitatisq́; ineundam, à nobis tamen inchoandam: nam & terram ſerimus.* Conſtare *illam uoluptatẽ conſortio ac ſocietate.* Felicitatem *bifariam intelligi, ſupremam illam quæ in deo eſt, quæ incrementum nõ admittat, adiectionemq́; et ablationẽ uoluptatum.* Imagines *quoq; poſiturum, ſi habeat, indifferenter forte teneas, ſolumq́; ſapientem recte de muſica & poëtica uerba facturum.* Pan

* δικάσειν.

genda non fingenda poëmata dixit. Non *mouetur ſi alter altero dicatur fuiſſe ſapientior, ſed ex ſapientia ſola ſi affluat, rite appellandum ſapientem putat.* Principem *in tempore obſequio coliturũ, gratulaturumq́; cuilibet reſipiſcenti: ſcholam item habiturũ, non ſane ut turbã faciat, recitaturumq́; in multitudine, ſed non ſponte.* Dogmata *quoq; allaturum & non dubitaturũ.* In *ſomnis quoq; ſibi ſimilem futurũ, ac pro amico quandoq; moriturum.* I*ſta quidẽ illi opinantur, uerũ tranſcundũ iam ad epiſtolam.*

EPICVRVS MENICOEO S.

NEQVE *iuuenis quiſpiam dum eſt, philoſophari negligat, neq; ſenex cũ ſit, philoſophãdo fatigetur.* Neq; *enim intempeſtiuus ullus eſt, neq; qui ad animæ ſanitatem tẽpus nõ habet idoneũ.* Qui *autẽ dicit aut nondũ philoſophandi tẽpus eſſe, aut tẽpus præteriſſe, ei ſimilis eſt qui dicit ad beatã uitã aut nõ adeſſe tẽpus, aut nõ amplius eſſe.* Philoſophandũ *igitur & iuueni & ſeni, illi quidẽ ut ſeneſcens in uirtutibus uigeat præteritorũ gratia, huic ut iuuenis unà & uetulus ſit, quòd futurorum careat metu.* Meditandum *ergo quæ faciant beatam uitam.* Siquidẽ *ſi adſit illa, omnia ſuppetunt, ſin uerò abſit, agimus omnia, ut illam habeamus.* Quæ *autẽ aſſidue te admonebam, ea & age, & meditare, bene uiuendi elementa hæc eſſe arbitrans.* Primum *quidem deũ eſſe animal immortale ac beatum, puta ſicut communis de deo dictat intelligentia, nihil illi aut ab immortalitate alienum, aut à beatitudine applicans.* Cæterum *omne quod illius cum immortalitate beatitudinem ſeruare poſſit, de eo opinare.* Dij *nempe ſunt, ut certa eſt illorum cognitio, non autem tales ſunt, cuiuſmodi eos pleriq; arbitrantur: neq; enim eos quales putant obſeruant.* Impius *autẽ eſt nõ qui tollit multitudinis deos*

nis deos, ſed qui dijs opioniones multitudinis applicat. Non enim ſunt anticipationes, ſed opinationes falſæ quæ plurimi de dijs ſentiunt. Hinc detrimẽta maxima peßimis quibuſq; à dijs inferuntur, & cõmoda item probis. Nam uirtutibus per omnia delectati ſimiles amplectũtur, ac omne quod huiuſmodi nõ eſt alienũ exiſtimãtes. Cõſueſce autẽ arbitreris nihil ad nos pertinere mortẽ. Bonũ enim omne ac malũ in ſenſu eſt, ſenſus autẽ priuatio mors eſt. Vnde recta cognitio, quòd nihil ad nos ſit mors, id efficit ut mortale quod eſt, fruatur uita, nõ ambiguũ adijciens tẽpus, ſed immortalitatis deſiderium afferens. Nihil enim in uita mali eſt, ei qui uere cõprehendit nihil eſſe in uitæ priuatione mali. Vanus ergo eſt qui mortem ſe timere dicit, non quia præſens mœrore cõficiatur, ſed expectata & futura contriſtet. Nã quòd præſens nihil perturbat, expectatũ nequicquã conficit. Itaq; quod acerbißimũ malorũ eſt & horrendũ maxime mors nihil ad nos, quoniam cũ nos ſumus, mors non adeſt, cum uerò mors adeſt, nos iam non ſumus. Neq; igitur ad uiuẽtes, neq; ad mortuos pertinet. Nam his qui ſunt illa nõ eſt, quibus uerò adeſt, iam illi nõ ſunt. Atqui plirimi mortẽ aliquãdo ut malorũ maximũ, aliquãdo uerò ut requiem eorũ quæ in uita ſunt triſtium, cupiunt. Neq; igitur ne nõ uiuat metuit, nec enim illi uiuendi amor imperat, neq; opinatur mali aliquid eſſe non uiuere. Quemadmodũ uerò cibus, non qui plurimus, ſed qui ſuauißimus eſt, eligitur, ita & tempus nõ longißimum, ſed ſuauißimũ carpitur. Porrò qui iuuenẽ bene uiuere, ſenẽ bene ex uita diſcedere admonet, ſatuus eſt, nõ modo ob amorem uitæ, ac ſtudium, uerũ quòd eadem ſit meditatio bene uiuendi, ac bene moriendi. Longe autem deterius qui dicit, bonum quidem non natum eſſe:

Φῶτα

Theognidis. φῶντα δ᾽ ὅπως ὤκιστα πύλας ἀΐδαο περῆσαι. hoc eſt,

Aut ubi natus eris mox Orci limen adire.

Nam ſi quòd ita crederet hoc dixit, quomodo nõ diſcedebat ex uita? Id quippe illi in promptu erat, ſi quidẽ hæc illi fuiſſet rata ſententia. Sin * autẽ inuehens dum in his quæ ratione carẽt uerſatur. Memoria uerò tenendũ quod futurum eſt neq; noſtrũ ſit, neq; omnino nõ noſtrũ, ut ne tanquàm futurũ prorſus expectemus, neq; itẽ quaſi nõ futurũ deſperemus. Reputandũ præterea cõcupiſcentias partim eſſe naturales, partim naturales naturalium, alias quidẽ neceſſarias, alias uerò tantũ eſſe naturales. Neceſſariæ uerò quæ ſunt, partim ad fœlicitatẽ, partim ad corporis tranquillitatẽ, partim ad uitam ipſam eſſe neceſſarias. Horum quippe ſine errore ſpeculatio eſt, ut nouerim quid eligendum, quid'ue fugiendũ ſit ad bonã corporis tuendam ualetudinẽ, corporisq́; quietem. Hic enim finis eſt bene beateq; uiuendi. Huius enim gratia omnia agimus, ut neque doleamus, neq; perturbemur. Vbi uerò ſemel id penitus cõſequuti erimus, ſoluitur omnis tẽpeſtas animi, cũ nõ poßit animal tendere quaſi ad minus aliquid, & aliud quærere quo animi corporisq́; cõſummetur bonũ. Tunc uoluptate nobis opus eſt, cum illam nõ adeſſe dolemus, nõ etiam uoluptate indigemus. Quocirca uoluptatem finem dicimus, ac principium beatæ uitæ. Hanc enim primum bonũ atq; ingenitũ nouimus, atq; ab hac electionẽ omnẽ ac deuitationẽ inchoamus atq; huic occurrimus, perturbatiõe tanquàm norma bonum quoduis diſcernentes. Quoniam uerò primum iſtud inſitum bonum eſt, iccirco non omnem uoluptatem eligimus, uerum ſæpe pleraſque tranſgredimur, quando ex his maior moleſtia ſequitur, dolores'que nonnullos uoluptatibus præſtare arbitramur, ex diutina

*μωκώμενος

tina toleratione dolorum maior nos uoluptas ſequitur. Omnis itaq; uoluptas eò quòd naturam propriam habet, bonũ eſt, non tamen eligenda omnis: ſicuti & dolor malum eſt, non tamen ſemper quiuis repudiandus eſt dolor. Commẽſione itaque & utilium inutiliumq́; reſpectu hæc omnia iudicare conuenit. Vtimur enim bono interdum ut malo, contrà & malo tanquã bono. Frugalitatẽ præterea magnum exiſtimamus bonum, non ut ſemper utamur modicis, uerum ut niſi multa habeamus utamur paucis, credentes ueriſſime illos magnificentia frui ſuauiſſime qui illa minimũ indigẽt, quodq́; naturale ſit, id omne eſſe parabile, noua uerò difficile parari poſſe, dapes item ſimplices æquam magnifico luxui adferre uoluptatẽ, quando omne quod dolet per inediam ſublatum ſit. Panis ergo cibarius, & aqua ſummam uoluptatem afferunt, cum egens quis illa in cibum ſumit. Itaq; ſimplicibus & non magnifice paratis cibis aſſueſcere, & ſalubritatis eſt, & hominẽ ad uitæ uſus neceſſarios impigrum reddit, ac ſplendidis ſi per interualla ſumantur, nos commodius aptat, atque aduerſus fortunam interritos facit. Cum itaq; dicamus uoluptatem finem eſſe, non luxurioſorum & nepotum uoluptates, eas'que quæ in guſtu & ingluuie ſunt poſitæ, ut quidam ignorantes, aut à noſtra ſententia diſſentientes, aut male accipientes arbitrantur, ſed non dolere corpore, animoq́; tranquillum eſſe, & perturbatione uacare dicimus. Non enim conuiuia & comeſſationes, non puerorum mulierumq́; congreſſus, non piſcium uſus, & cæterorum quæ affert precioſior menſa ſuauem gignit uitam, uerum ratio ſobria cauſasq́; perſcrutans, cur quæq; uel eligẽda, uel fugienda ſunt, opinionesq́; expellẽs, per quas animos ut plurimum occupat tumultus. Horum omnium

initium

initium maximumq; bonũ prudentia eſt. Quocirca philoſophiam quoq; prudẽtia antecellit, ex qua reliquæ uirtutes omnes oriuntur, docẽtes ꝙ nõ iucunde uiuere poßit quiſquam, niſi prudẽter, honeſte, iuſteq; uiuatur: uirtutes enim ſuaui et iucũdæ uitæ cõiunctæ ſunt, iucũdaq; uita ſeparari à uirtutibus nequit. Nã quẽ eo arbitraris præſtantiorẽ eſſe, qui et pie de dijs opinatur, mortemq; interritus ſuſtinet, finemq; naturæ rectæ æſtimat, finemq; bonorum ut facilis ad implendũ parabilisq; ſit cõprehẽdit. Malorũ uerò finẽ, ut aut tẽpus aut dolorẽ habeat, dominamq; nõ diu moleſtam futurã, ut à pleriſq; inducitur, nunciat, partim à fortuna, partim à nobis, quòd neceßitas obnoxia nulli ſit, inſtabilisq; fortuna. Quod à nobis eſt dominatu caret, ꝙ querimonia & contrarietas ſolet eueſtigio ſubſequi. Præſtat enim fabulam quæ de dijs traditur ſequi, q̃ naturaliũ ſeruire fato. Illa enim ſpeciẽ excuſationis obtẽdit honorẽ deorũ, hæc ineuitabilẽ neceßitatẽ habet. Fortunam uerò neq; deã, ut uulgò ſuſpicãtur, putat. Nihil enim deus agit temere, neq; inſtabile, cauſam nempe arbitratur bonũ ſiue malũ ex hac ad beate uiuendũ hominibus dari, principia tamẽ magnorum bonorũ aut malorum ab iſta ſuppeditari, præſtat enim rationabiliter eſſe infelicem, quàm abſq; ratiõe felicẽ. Melius eſt enim in actibus quod bene iudicatũ eſt per eam digeri. Hæc igitur atq; his ſimilia, tecũ ſi die noctuq; meditere aliquis, fiet ut nunquam ſeu uigiles, ſeu dormias, perturbatione ulla tenearis, uerũ ut deus inter homines uiues. Nihil enim habet commune cum mortali animanti, animal homo, immortalibus bonis exercitatus. Diuinationem autem omnem ab alijs tollit, ſicuti & in parua epitome, dicens eam non ſubſiſtere: & ſi, inquit, ſubſtantialis ſit, nihil ad nos exiſtimes pertinere quæ

re quæ fiunt. Hæc & eiuſmodi de his quæ uitam informāt, pluraq́; his alijs etiam in locis diſſerit. Diſſentit autem à Cyrenaicis de uoluptate. Illi enim non eam quæ in ſtatu eſt, ſed eam ſolum quæ in motu ſit admittunt. Hic autem utranque animi uidelicet corporiſq́; complectitur, ut in libro de electionibus & fuga ait, & in libro de fine, & in primo de uitis, & in epiſtola ad Mitylenenſes amicos, ſimiliter & Diogenes in decimoſexto electorum, & Metrodorus in Timocrate, ita aſſerunt intelligi uoluptatem, & quæ in motu ſit, & in ſtatu. Et Epicurus in libro de hæreſibus ita dicit: Nanque perturbationis doloriſq; uacatio conſtantes ſunt uoluptates. Gaudium uerò ac lætitia actio ſecundum motum uidentur. Item aduerſus Cyrenaicos. Illi enim corporis dolores deteriores arbitrantur doloribus animi. Corpore enim peccantes cruciari. hic autem animi dolores. Carnem enim præſenti tantummodo dolore affici, animū uerò & præterito, et præſenti, & futuro. Ea ergo ratione maiores quoq; animi, quàm corporis eſſe uoluptates. Demōſtratione uerò utitur, quòd ſit uoluptas finis, quòd animalia ſimulatq; nata ſunt, iſta quidem deliniri, offendi contrà dolore naturaliter abſq; rationis adminiculo cernimus. Noſtra ergo ſpōte dolorē fugimus, ſicuti & Hercules quidem ipſe, qui dum amiſſa ſibi tunica conſumeretur, clamat mordens atq; eiulans:

Αμφὶ δ᾽ ἴςενον πέτραι,
Λοκρῶντ᾽ ὄρειοι πρῶνες, ἐυβοίας τ᾽ ἄκραι. *hoc eſt,*
At circumgemunt petræ,
Locrorum, & alta Eubææ promontoria.

Voluptatis uerò cauſa uirtutes quoq; eligi, non propter ſe, ſicuti & medicinam propter ſanitatem, ut ait & Diogenes in uigeſimo electorū. At uerò Epicurus inſeparabilem

bilem quoq; dixit eſſe à uoluptate, uirtutẽ ſolam, cætera uerò ſeparari, nempe ut mortalia. Agedum igitur nunc Colophonẽ *addamus, ut ita dixerim, & ſcriptorũ omniũ & uitæ philoſophi, ratas ipſius opiniones adijcientes, hisq; omne hoc opus noſtrũ concludẽtes, fine illo utẽtes, qui fęlicitatis ac beatitudinis initium ſit. Quod beatũ atq; immortale eſt, neq; ipſum negotia habet, neq; alij præbet, quo fit, ut neq; ira, neq; gratia tãgatur. Nam huiuſmodi omnia infirmitatis ſunt. In alijs uerò ait, deos ratione cõſpici, alios quidẽ numero ſubſiſtentes, alios uerò ſecundũ ſpeciei ſimilitudinẽ, ex perpetuo ſimilium imaginũ fluxu quæ in ſeſe perfectæ ſint humana ſpecie.* Mors nihil ad nos. *Quod enim diſſoluitur, ſenſu priuatur: quod autẽ ſenſu caret, nihil ad nos.* Terminus *magnitudinis uoluptatũ, rei quæ cuiq; doleat ſublatio eſt. Vbicunq; uerò fuerit id quod delectat, quãdiu ibi eſt, nihil eſt qđ doleat, aut afficiat mœrore, aut utrũq; ſimul. Nõ moratur diutius in carne quod dolet, ſed ſummus dolor minimum durat. Quod autẽ nimiũ ſolum delectat ſecundũ carnẽ; non multos dies durare cõtingit.* At *diuturni morbi plus habent in carne quòd oblectẽt, quàm quòd doleãt. Nõ poteſt iucũde uiui, niſi prudenter, ac honeſte, ac iuſte uiuatur, neq; prudenter, honeſte ac iuſte, niſi iucunde: cui autẽ hoc nõ cõtigit, is non uiuit prudenter atq; honeſte, & cui iuſte nõ euenit, non poteſt hic iucunde uiuere, eò quòd confidat hominibus, aut ſecundum naturam principatus & regni bonũ ex quibuſcunq; potuerit hoc parari.* Glorioſi *atq; conſpicui quidã eſſe cupierũt, ita ſe ut ab hominibus tuti ſint adepturos exiſtimantes. Itaq; ſi quidem tuta ſit talium uita, naturæ bonum receperunt, ſin minus, nihil habent cuius gratia principio contra naturæ proprietatem appe-*

tierunt

tierunt. Nulla *per ſeſe uoluptas malum eſt, ſed cauſæ qua rūdam uoluptatū multiplices ingerunt uoluptatū perturbationes. Si cumularetur uoluptas omnis, & tempore & ambitu, cōgregatio fieret, aut maxime principales naturæ partes.* Nequaquam *à ſeinuicē differrent uoluptates, ſi efficientia uoluptatum luxurioſorum metus animi ſoluerent, metus inquam & de cœleſtibus, & de morte, & de doloribus: præterea ſi uoluptatum doceret finem, nihil haberemus quo eos culpare poſſemus, undiq; uoluptatibus hauriendis inſtantes, nullaq; ex parte neq; quod doleret, neq; quod urgeret habētes.* Quod *profecto malū foret ſi nihil nos cœleſtium ſuſpiciones perturbarent, neq; mortis opinio ſi nihil nos moueret, aut aliud quippiam.* Quod *ſi adhuc non dubitem ſcrutari dolorū ac uoluptatū fines, nō indigeremus phyſiologia, nec liceret de his quæ maxime rata ſunt metuentē ſoluere, niſi plane nouiſſet quæ ſit totius natura, ſed fabuloſum aliquid ſuſpicaretur.* Nō *itaq; liceret abſq; phiſiologia accipere ſynceras uoluptates, neq; prodeſſe aliquid humanā ſibi parare ſecuritatē, cū & ſuperna et quæ ſub terra ſunt ſuſpecta eſſent, ac ſimpliciter quæ ſunt in infinito, cum humana ſecuritas fuerit uſq; ad aliquid, uirtusq; innixa, & puriſſima fœcunditas ſit, quæ ex quiete & multis cedēdo ſecuritas prouenit.* Naturæ *opes diffinitæ, & parabiles ſunt.* Porro *inaniū opinionū diuitiæ in infinitū excidūt. Breuis ſapiēti fortuna ſubincidit.* Quæ *uero ſunt maxima & in primis rata diſpoſuit ratio, & perpetuo uitæ tempore diſponit atque diſponet.* Iuſtus *à perturbatione remotiſſimus, iniuſtus uero perturbatione plenus eſt.* Non *creſcit in carne uoluptas, cum ſemel quod per indigentiam dolebat, ablatum eſt, ſed ſolum uariatur.* Porro* *mentis finis, finem qui ſecundum* *Διανοίας.

uoluptatem eſt genuit, horumq́; ipſorum, & eorum quæ his affinia ſunt, electio maximos quoſq; metus animo parat, infinitum tempus, ac finitum æquam habet uoluptatem, ſi quis uoluptatis ipſius fines ratione metiatur. Nam caro uoluptatis fines accepit infinitos, infinitumq́; ipſam efficit tempus. Porrò mens carnis finem ac terminum ratione pertractans, æternisq́; exuta timoribus, uitam omni ex parte conſummatam fecit. Nihilq́; iam infinito tẽpore opus habuimus, ſed neq; uoluptatem quidẽ effugit, ne tum quidem, cum exitum ex uita moleſtiæ atq; anxietates compellunt, quaſi aliquid beatæ uitæ deſiderat in qua uitæ terminos noſcens, nõ ignorat quàm ſit parabile id quod indigentiæ dolorẽ tollat, omnemq́; uitã conſtituat. Itaq; nihil negotijs opus eſt quæ certamina habent, ſubſiſtentẽ uero finem uerſare animo oportet, omnemq́; euidentiam ad quam ea quæ opinamur referamus. Alioquin omnia rationem iudicij deſiderabunt, tumultuq́; plena erunt, ſi ſenſibus omnibus repugnabis, non habebis, neq; quoſuis ex ijs quos mentiri dixeris, quo pacto iudices, aut ad quid te referas, ſi quem ſimpliciter eijcias ſenſum, neq; diuidas in id quod opinaris, iuxta id quod acceſſit, quod iã per ſenſum præſens eſt. Affectus inſuper & omnem imaginalem mentis intuitum confundens, ac ſenſus reliquos opinione inani, ut qui iudicium eijcias omne. Porrò ſi & quod expectatur omne inopinabilibus notionibus firmes, idq́; quod atteſtationẽ non admittit, ut quod falſum ſit nõ dimiſeris, eris quaſi omne certamen obſeruans, omneq́; iudiciũ rectũ ſiue non rectum, niſi per omne tempus quæ geruntur ſingula ad naturæ referas finem. Verum antea euertes ſiue fugam ſiue inſectationem in aliud aliquid faciens nõ erũt uerbis conſentaneæ tibi actiones uoluptatum, quæcunq; ad dolorem

ad dolorem non inducunt, niſi impletæ non ſunt neceſſariæ, ſed appetitum habent minus lætum, quoties paratu difficiles, autoresq́; detrimenti eſſe conſtiterit, quas in totius uitæ beatitudinem ſapientia parat. Longe maxima res eſt amicitiæ acquiſitio, eadem ſententia confidentiam parit, quod nihil ſit æternum neq; diurnum, ac ne grauius quidem quicquam ac moleſtius, & ea quam in ipſis definitis eſt amicitiæ ſeruitus cōſummata maxime cōfert. Voluptatū aliæ naturales aliæ neceſſariæ ſunt, aliæ naturales & nō neceſſariæ, aliæ uero neq; naturales neq; neceſſariæ ſunt, ſed circa inanē opinionē uerſantur. Naturales & neceſſarias exiſtimat Epicurus eas quæ dolores ſedant, ut eſt in ſiti potus. Naturales uero nō neceſſarias, quæ uoluptates ſolum uariant, non autē dolorē tollunt, ut ſunt precioſi cibi. Neq; naturales autem neq; neceſſarias putat eas, quēadmodum coronæ & ſtatuarū ornamenta. Naturalium uoluptatū quæ dolorē non inferant niſi conſummatæ fuerint, ſit uehemens ſtudiū circa naturam, nouā non diffundit, ſed circa inanem opinionem, neq; circa ſuā opinionē hominis naturæ utilitatis eſt ſignum, ut neq; inuicem lædant neq; lædantur. Quæ animantes eo fœdere iungi non poſſunt, ut neq; lædant mutuo neq; lædātur, in his ius nullum aut iniuria eſt. Eadem eſt in gentibus ratio, quæ aut nolunt aut nequeunt ita fœderari, ut neq; lædant mutuo neq; lædantur. Iuſtitia enim nihil per ſe eſſet uerū in cōtractibus mutuis quibuslibet locis id fœdus nititur, ut nō lædamus neq; lædamur. Iniuria per ſe malum nō eſt, uerū in ſuſpicionis metu id malum ſitū eſt, ſi me lateat quod huiuſmodi ſunt iniuſtitiæ uindices. Nō credat is qui clā aliqd facit cōtra id quod inter ſe cōſtituerūt homines ne lædātur, aut laudāt ſe latere poſſe, et ſi mulies etiā tū*

* ἄλλ᾽ ἀναγκαῖαι.

*lateat, ad finem uitæ tamen incertum eſt an latere poßit. Communiter quidem omnibus ius idē eſt. Vtilitatis enim aliquid confert in mutua ſocietate, priuatim uero agri & quarumcunque rerū nō omnibus idem cōſequitur ius eſſe. Aliud quidem omnium teſtimonio firmatum, quod expediat in uſu mutuæ ſocietatis eorum quæ iuſta putātur eſſe, ius dicitur, ſiue idem ſit omnibus ſiue non idem. Porrò ſi ponat tantum quiſpiam, non autem proueniat commoditas mutuæ ſocietatis, nō iam hoc iuris naturā habet etiā ſi intercidat commodum iuris, nōnunquam autem ad anticipationem cōgruit. Nihilominus id temporis iuſtum erat, his qui inanibus uocibus ſemet cōfundūt, ſed res plurimas cernūt: ubi cum uariæ fuerint circunſtantes res non congruentes, ad anticipationem uiſa ſunt quæ putabantur iuſta in ipſis rebus, ea iuſta non erant. Vbi uero uaneſcentibus circunſtantibus rebus uiſa ſunt non congruere, ad anticipationem quæ exiſtimata ſunt iuſta. Vbi uero uaneſcentibus rebus iam non utilia erant ea clam poſita iura. Hic autem iuſta quidem fuere, quando erant utilia ſocietati mutuo ſimul conuerſantium, poſtea uero non ita fuerūt iuſta, quando neque utilia erant. Quibus rebus externis minime confidere præclare conſtituit. Hic ea quidem quæ ſunt poßibilia & *familiaria efficit, quæ uerò huiuſmodi non ſunt, nō aliena ſanè ueq; eiuſdem cognationis, atque ubi in illis non poterat ſe ſtuduit non immiſcere, excluſitq́; omnia quæ agere non conducebat. Atqui omnes qui eo profecerant ut ſe ex eis maximè confidendum pararent quæ ſunt propinqua & finitima, hi etiam inter ſe uixere ſuauißimam uitam, firmißimā habentes fidē ac probationem, certißimamq́; propinquitatem adſumentes, lamentis proſequuti non ſunt defuncti celeriorem obitum.*

* ὁμόφυλα.

FINIS.

RERVM AC NOMINVM PROPRIORVM, QVAE IN HOC OPERE CONTINENTVR INDEX.

A

ACademia 122
Academici 16
Achæus poëta 115
ἀκέφαλοι διάλογοι 87
Acron medicus 359
Adimantus 121
Aegina 133
Aegyptij 12
Aegrotatio 302
Aenigma Cleobuli 48
Aeneſidemus 402
Aeſchylus 115
Aeſchines philoſoph. 71.86
Aeſchines orator 88
Aeſchinis dialogi 187
Aeſchines 71.95.133
Aeſopus 37.39
Aeſtas 315.343
Aethalides 336
Aether 310.344
Agaſyrthus 43
Ageſilaus 83.84.235
Agetor Lamieus 117
Agrigentum 359
Agrippa 405
Aidoneus 363
Alcæus 20.40
Alcibiades 72.179
Alcidamas 391
Alcimus 123
Alcimus orator 107
Alcimæon 366
Alcyoneus 175.275
Alexinus 103.115.173.
Alexāder 160.187.190.233 244.235.255.393.414.
ἀλλαντοπώλης 86
Alter Hercules 322
Alyattes 44
ἀματαιότης 279
Amaſis rex 338
Ambryon 192
Amenias 378
Amipſias comicus 74
Amicus 99.100
Amicitia 100.149.198.329. 346
Amicorum cōmunia omnia 180.338.420

Amor 301
Amphimenes 81
Amphibolia 284
Amphiaraus 179
Amphipolis 72
Amyclas 386
Amyntas rex 186
Anaxagoras 10.81.386.420
Anaxarchus 393
Anaxagoras νοῦς 65
Anacharſis epiſtola 55
Anacharſis 20.53
Anacharſis apophthegmata 54
Anaximander 14.63.360
Anaximenes 64
Anaxicrates 416
Analytica 197
Anaximenis epiſtolæ 64
Ancora à quo inuenta 55
Androſthenes 248
Andron 403
ἀνδράποδον 245
Angor 300
ἀντιλεγξία 279
ἀνακαιότης 279
Anni dies 19
Anitus 78
Anniceris 96.99.126
Anima 145.198.344.373.379.388
Animæ partes 151.300.324
Animalia 344
ἀνομία 156
Antagoras Rhodius 115
Antagoras poëta 168
Antigoni epiſtola 263
Antigon. rex 105.211.266.321
Antigonus Cariſtius 395
Anticipatio 281.428
Antidicus 363
Antiochus Laodicenus 411.415
Antiſthenis libri 227
Antipater 96.161.184.244
Antiphon 81
Antiſigma 144
Apemantus 56
Apelles 411
Appellatio 282
Appetitio 291
ἄπνους 13.357
Apollodorus 77.326
ἀπομνημονεύματα 82
Appollo γίνιτωρ 339
Apollodorus κηποτύραννος 425
ἀπορητική 398
ἀπροσπτωσία 178
Aratus 115.320
Aræ ignotorum deorum 13
Arceſilaus 167.322

Arceſilai tres 177
Archagoras 391
Archecrates 174
Archilochus 370
Archelaus 73.387.420
Archias 174
Archelaus phyſicus 69
ἀρχή 152
ἄρχοντες 66
Archytas 127.364
Area ἅλως 360
Areta 91.96
ἀῤῥεψία 400
Argiui 20
Ariathes 185
Arimanius 12
Ariſtagoras 39
Ariſtippus canis regius 89
Ariſtippi libri 90.95
Ariſtippus Metrodidactus 96
Ariſtippus 88
Ariſtobulus 417
Ariſtogiton 32.381
Ariſtocreon 329
ἀριστοκρατία 196
Ariſto Platonis pater 120
Ariſtonis libri 319
Ariſtocles qui & Plato 121
Ariſto Ilieus 319
Ariſto Chius 259.318
Ariſtodemus 20
Ariſtomenes 126
Ariſtophon 348
Ariſtophanes 70.73.78
Ariſtophanes grammaticus 143.421
Ariſtoteles 186
Ariſtotelis opera 194.199
Ariſtotelis teſtamentum 191
Ariſtoteles Mythus 199
Ariſtoxenus 351
Armodius 32
Artaphernes 94
Articulus 282
Artemidorus 391
Aſcanius Abderita 394
Aſdrubal 186
Aſtydamas 80
Aſclepiades 112
Atarna 42
Athenienſes 28.193
Athenæus 226
Athenodorus 275
ἀθεώρητος 293
Atomi 387
Attalus 183.211
Atrum 347
Auaritia 300
Aures in pedibus 93
Auditus 317.434
Autodorus 221

Autumnus 315
Axioma 285
Axiothea 137

B

Barbariſmus 283
Baſilides 425
Batis 424
Bathycles 19
Baton Ponticus 258
Beronice 215
Biantis mors 45
Bias Prieneus 44
Biantis ſententiæ 46
Bion 108.167.178
Biones decem 182
Boëthus 281
Bonorum genera 149.156
Bonum 155.294.297
Boton 377
Bryſon Argiuus 252
Burſiritis 215
Butio 181

C

Caduidas rex 53
Callicrates 174
Callicratides 354
Callimachus 106
Callippus 276
Calliſthenes 188
Candidum 347
Canon Epicuri 427
Carcinus comicus 88
Carneades 183.193.327
Caßius 274
Caſſander 200.215
καθῆκον 270.303
Cauſa 408
Cebes Thebanus 111
Cepas edere 45
Cephiſodorus 84
Ceramicum 272
Ceratides 278
Ceramion 145
Cercidas 248
Cercops 81
Chaldæi 11
Chabrias 127
Chaos 416
Charmides 75
Charonia 305
Charondas 340
Charmander 126
Χαριτοφλέφαρος 215
Chæredæmus 417
Chærephon 78
Χαίρειν 142.421
Chena 20
Χεράδες 43
Χερόνους 43
Cherſoneſus 28
Chilon 37
Chilonia breuitas 39

Chœrilus

Chœrilus 18
Chœnix 341
Chremonides 167
Chryſippus 325
Chryſippi captiones 329
Chryſippi opera 330
Chryſippus Gnidius 328. 369
Cibiſtus 18
Cicuta 402
Cilices 404
Cillus 83
Cleanthes 267.276.321
Cleanthis libri 324
Clematis Aegyptia 261
Cleon 67
Cleomenes 358
Cleobulina 47
Cleobulus ibidem
Clinias 82.386
Citarchus 107
Clitomachus 186
Clinomachus 106
Cobriæ 9
Cogitatio 283
Κώδιον 116
Cœlum 310.363
Colophon 378.416
Colotus 259
Colotes Epicureus 425
Colyſanemas 356
Cometæ 315.454
Comici 254
κῶμος 113
κονδυλίζεσθαι 71
Concupiſcentia 301
Confuſio ibidem
Conon 79.215
Conſilium 156.294
Conſuetudo 134
Contentio 301
Continentia 294
Contraria 156
Conturbatio 301
Coræ quæ 339
Coryceus mons 60
Corpus 314.309
Coruſcatio 451
Cotys rex 396
Crantor 164.169
Cranium 249
Crates decem 167.109
Crates Cynicus 114.251
Crates Thebanus 252
Crates Athenienſis 166
Craterus 241
Cratea 250
Cratylus 122
Crobilus 127
Croton 336
χρόμμυα ἰδίως 45
Cteſibius 174

Cubus 366
Cupreſſus 338
Curetes Epimenides 59
Cydon 81.352
Cylonium ſcelus 57
Cynegyrus 32
Cynici 15.226
Cynicæ ſectæ initium 222
Cyniſmus 250.304
Cynoſarges 226
κυνικτής 419
Cypſellus 25.49
Cyrus 18
Cyrenaici 96.463
Cyri pædia 133.252
Cythera 38
Cyziceni 419

D

Damaſus 385
Damo 349
Dæmones 315.345
Darius 374
Darij epiſtola ibidem
Decorum 283
Definitio ibidem
Delectatio 302
Delius natator 72.374
Delium 123
Demaratus 38
Demetrij uiginti 217
Demetrius Phaler. 101.214
Demetrius Lacon 425
Democritus Abderita 68.128.384.399
Democrit. Træzenius 362
Demochares 175.266
Demonſtratio 406
Demophon 403
Demoſthenes 104.137.190.233
Deſcriptio 283
Dei appellationes 313
Deus 148.198.313.344.377.458
Dialectica 138.277.284.427
Dialectici 104
Dialogus 143
Dialogi Scythici 110
Dialogi Platonis nothi 143
Dialogorũ differentiæ 139
Diacoſmus 386
Dialogi Aeſchinis 87
Dialogi Euclidis 104
Dicæarchus 134
Dictio 282
Didymon 239.245
Diocles 351
Diochetas 378
Diodorus 267
Diodorus Chronus 106
Diodorus Aſpendius 226

Diod

Diodorus Xenophontis 84
Diodorus grãmaticus 375
Diogenes quinq; 250
Diogen. Apolloniates 392
Diogenes Babylonius 250
Diogenes Cynicus 228. 241.307
Diogenis libri 250
Diogenis Laërtij πάμμετρος 34.362.387
Diogenes Tarſenſis 425
Diomedon 381
Dionyſius tyrãnus 87.125
Dionyſius Corinthi. 133
Dionyſ. Heracleotes 275
Dionyſius dialecticus 100
Dionyſ. Metathemen. 320
Dionyſius Epicureus 425
Dionyſodorus 166
Dion Syracuſanus 127.137
Dioſcorides 414
Diotimus 417
Diphilus 318
Diſciplinæ 194.245.409
Diuidua 157
Diuinatio 314.463
Diuitiæ 260
Dogma Academicorũ 145
Dogma Peripatetic. 197
Dogma Stoicorum 255
Dogma Epicureorum 427
Dogmatici 16
Dogma Pythagoreorũ 337
Dolor 97.300
δόγμα οἰκονομία 165
Draco legislator 31
Dryſo 394
δύναμις 154

E

Ebrietas 134
Echecles 257
Echecrates 351
Eclipſis Solis et Lunæ 312. 313.449
Effuſio 302.
Elea 382
Elementa 147.309.363
Electici 16
Eliaci 103.112
Elothales 337.364
Empedocles 353.400
ἔνη καὶ νέα 32
Eudoxus 370
ἐντελέχεια 199
Enunciatum 285
Epaminundas 235.337
Ephantus Olynthius 105
Ephectici 15.398
Ephemeris 253
Epheſij 60
Ephorus hiſtoricus 105
Ephori magiſtratus 37
Epicharmus 123.364

Epict

Epictetus 418
Epicurus 396.416
Epicuri opera 426
Epicuri epiſtolæ ibidem
Epicuri diſcipuli 425
Epimenides 56.336
Epimenides Curetes 59
Epinomis 134
Eratoſthenes 180
Eraſiſtratus 208.209
Eretrici 103
ἐριστικοὶ 103
Erotion 418
Eruditio 193
Eteſiæ 356
Etea, Eteon 55
Ethice 71.276.427
Euander 183
Eubulides 104
Eubulus 187.415
Euathlus 392
εὐβουλία 154
Euclides 75
Eudæmonici 15
εὖ διάγειν 143
Eudoxus 367
Eudoxus medicus 370
εὐεστὼ 388
εὐεργεσία 153
Euidentia 283
Eumenes 174.111
Eumolpidæ 10
Eunomus 335
εὐνομία 155
Euphranor 415
Euphorbus 18.336
Euphorion 393
Eupolis 390
εὐπορία 155
εὖ πράττειν 142.421
Euripides 76.165.168. 399
Eurylochus 73.398
Euryclides 101
Eurydice 215
Euritus 122.351
Eurymedon 188
εὐτυχία 155
εὐθυμία 388
Exænctus 354
Exercitatio 246
ἐξ ὑποβολῆς 32

F

Fabarum uis 343.346
Fatum 314.344.372
Felicitas 154.457
Finis rerum 153.320
Fortuna 562
Frugalitas 461
Fulmen 316.451

G

Gallus auis 346

Gaudium 302
χαῦριξ 43
Generatio hominum 382
Genus 283
Glauco 75.121
Glaucon Athenienſis 111
Glauconides 75
Glaucus Rheginus 385
Gloria 169
Glycon 211.356
Gorgias 88.222
Grando 315.452
Græci 404
Græciſmus 282
Gryllus 84
Gymnoſophiſtæ 11

H

Halys fluuius 23
Harpalus 214
Hecatæus 370
Hecademia 122
Hedia 418
Hegeſias 96
Hegeſiaci ibidem
Hegeſinus 98
Hegeſeus 252
Hegeſipolis 114
Helena 21
Heliotropium 60
Heſidorus 274
Heſiodus 370.379
Heſiodi anima 342
Heſperus 340.379
Heracliti quinq; 376
Heraclides 49.320.336. 361.375.415
Heracleotæ 220
Heraclitus 370.400
Heracliti liber 72
Heraclides Põticus 137.337
Heraclides quot 221
Heraclidis impoſtura 219
Herillus 275.320
Hermias 187
Hermolaus 188
Hermippus 187
Hermachus 421
Hermachi opera 425
Hermodamas 335
Hermodorus 371
Hermotimus 336
Herodotus 13.17.415
Heroës 315.345
Herpilis 187.191
Hicetas 367
Hierophantæ 101
Hierocles 112.174
Hieronymus 175.211
Hieromnemones 237
Hipparchia 257
Hippaſus 337.366
Hipponicus 117.172

Hippocrates 380.382.400
Homerus 32.80.165.168. 171.370.377.399
Homeri poëma 67
Homerus Tragicus 414
Honeſtum 297
Horoſmades 12
Horoſcopia 63.260
Hoſthanas 9
Humanitas 154
Humana ætas 338
Hyle 382
Hyems 315.343
Hymnus in Hermiam 158
Hyperides orator 137

I

Ichthias 106
Ideæ 124.144
Idomeneus 417.427
Ignis 373
Incorporeum 311.439
Indefinitum 287
Indigentia 301
Indifferentia 260.298
Inductio 140
Inductio per contrariũ 140
Infelicitas 295
Initia philoſophiæ 14
Impoßibile 288
Imprecatiões tragicæ 234
Inſultatio 302
Interrogatio 285
Inuidia 215.300
Ionica philoſophia 14
ἱππαρχικὸς 85
Ipſe dixit 351
Iſocrates 120
Iracundia 300
Iris 315.453
Italica philoſophia 14.335
Iudæi unde 12
Iudicium 407
Iugulare mortuos 116
Iupiter Horcius 346
Iuſtitia 148.150.294
Iuuentus 347
Ixion grammaticus 217

L

Lais ſcortum 92.160
Lacydes 14.183
Lacydium 183
Lampſacus 68.421
Λαμπιτὼ 215
Lamprocles 75
Laſus 25
Laſthenia 137.158
Leges 150
Lembus 221
Leon Salaminius 72
Leon tyrannus 337
Leodamas Thaſius 128
Lemocritus 419

Leont

Leontenus 425
Leontia 418.424
Λεχινῶται 65
Leucippus 200.382.421
Lingua 38.48
Linus Thebanus 10
Lindus inſula 49
Libri Theophraſti 202
Libertas 304
Linea 309
Logica 98.197
Logotropus 289
Locus 23.277
Lucifer 340.379
Luna 13.312.344.383.373
Lupini 271
Lyceum 187.190
Lycon orator 78.112
Lycophron 50
Lycophron poëta 115
Lyſis mulier 49.75
Lyſis Tarētinus 337.349
Lyſis Platonis 75.133
Lyſicles 167
Lyſimachus 257
Lyſias 31.88
Lyſippus 80

M

Macedones 232
Magis 401
Magneſij 60
Magi 11
Manes ſeruus 241
Mantinea 54
Marathonis belli duces 32
Marius 102
Marmarium 418
Maſſagetæ 404
Materia 145.314
Mauſolus 67
Medicina 150
Megarici 103
Megara 107
Megaclides 391
Megabizus 83
Melantius 164
Meleager 258
Melantho 94
μελίτη 52. Meliſſa 49
Meliſſus 15.380
Melitus 78.225
Melleus laqueus 239
Menander 200.216.251
Menander Drymus 252
Menedemus 111.257.259
Menedemi amicitia 116
Menedemi confidentia 114
Menedemi ſtatua ibidem
Menexenus 73
Menippus 257.258
Menodorus 171
Menodotus 415
Mentor

Mentor 184
Meropes 21
Mercurius 345
Meſſana 59
Mens 23.345.379.388
Metapontus 349
Metapontini 340
Meton 353
Metrodorus 67.393.419.424
Motrodori libri 425
Metrocles 102.256
Metus 301
Midæ epitaphium 47
Miletus 21
Milo Crotoniates 348
Miltiades 275.318
Minermnus 33
Miſericordia 300
Mithras 417
Mithridates 128
Mitylena 421
Mnaſeus 274
Mneſiſtratus 137.325
Modus 289. Mœris 339
Mœreas 170
Mœror 301
Molon 133
Monimus 251
Morbus 302
Mors 459
Mos ſepeliẽdi apud Athenienſes 28
Motus 399.432
Mundus 22.146.147.310.352.343.373.346
Mundi Epicuri 432
Munychia 58
Mus ſeruus 417
Muſæus 10
Muſica 151
Mutæ 282
Μῦθος 67
Myrmex 107.192
Myronianus 163
Myſon Cheneus 20.55.
Myſon hominum oſor 56
Myrto 73
Mythrus 102

N

Natura 314.316
Nauſiphanes 396.398.
Nebulæ Ariſtophanis 71
Neanthes 361
Nearchus 381
Neceßitas 23
Neceſſarium 288
Nectenabis 368
Neocles 417
Neophron 115
Neſus Chius 393
Neſſus fluuius 338

Neſtis

Neſtis 363
Nicanor 191
Nicarete ſcortum 107
Nicidium 418
Nicias 39.57
Nicomachus 186.368
Nicomedes 375
Nicodromus 254
Nicolochus 415
Nicoſtratus 164
Nicocreon 113
Nilus 23
Nix 315.453
Nobilitas 151
Nomen 282
Noſce teipſum 24
νοσογνωμονικὸ 150
νοῦς quare Anaxagoras 65
Numenius 398.410
Nymphæ 339

O

Obelus 144
Oblectatio 302
Ocium 75
Odium 301
Oenopidas 387
Oeteus uicus 55
Officium 303
Onatas 81
Oneſicritus 252
Oneſicratus 248
Opes 75
Oplomachus 425
Oratio 151.282.289.391
Oratoria 152.457
Oreſtades 378
Orion Epicureus 425
ὀρροσκοπίοις 63.160
Orpheus 11
οὐτίδες 278.290

P

παιδεία Cyri 85
Pæones 404
Parabates 96
Parmeniſcus 278
Parmenides 14.355.379
Partitio 284
Panthœdus 212
Paſicles 254
Paſiphon 87.247
Pauſanias 357.361.375
Pazatæ 10
Peccata Stoicis paria 304
Periander 49
Pelops 21
Penelopes ancillæ 94
Pentathlus 385
Percunctatio 286
Perdicas 237.416
Perfecta uirtus 152
Periander tyrannus 52
Periandri ſepultura 50

Periandri apophtheg. 51
Periandri uxor 49
Pericles 68.111
Perictione 120
Perilaus 59
Peripatetici 187.306.323 340.385
περίπατος 187.212
Perſæus 118.178.319.263. 265.275.319
Perſæ 403
Perturbatio 300
Phædrus 134
Phædon 75.103
Phænareta 70
Phalanthus 318
Phanias 200.277
Phantaſma 280
Phantaſia ibidem
Phantho 351
φαῦλος 143
Pherecydes 59.335
Phidiades 121
Phileta 175
Phileſia 83
Philemon 253
Philippus Amyntæ 85.236
Philippus Opūtius 134.137
Philippus 160.236.190
Philiſcus 248
Philiſta 397
Philiſtion 367
Philocrates 328
Philo 135.266.397
Philo dialecticus 266
Philonida 178.265.276
Philopidas 84
Philolaus 122.123.367. 427
Philoſophia 9.10.143
Philoſophiæ partes 15.427
Philoſophia triplex 276.
Philoxenus 173
Phocion 248
Phocus Samius 17
Phœnix 402
Phyſiologia 443
Phreantles 321
Phraſidemus 107
Phryne 160.242
Phrynicus 166
Phrynon 40
Phyſica 276.308.427
Phyſici 15
Pietas 299
Pindarus 171
Piſiſtratus 28.63
Piſiſtrati aſtutia 36
Pittacus Mitylenæus 40
Plato 172.307.354.368. 386.399
Platonis diſcipuli 137
Platonis dialogi 143
Platonis dogmata 144

Platonis notæ	144	Prienenſis iuſtitia	45
Pliſtanus	103	Principia	145.308
Pliſtarchus	394	Probabile	288
Pluuia	315	πρόβουλοι	118
Pœcile porticus	262	Prodicus	396
Poëma	283	Protagoras	396
Poëſis	ibidem	Pruina	315
Poëtica	163	Proxenus	82
Polemo	164	Prudentia	98.226.294
Polus legatus	126	Prytaneum	79
Politia	149	Ptol.Soter	107.215.270
Polyænus	425	Ptol.Philadelphus	208.413
Polyeuctus	78	Ptolemæus Lagi	101
Polycrates	64.78.335	Ptolemæus Melas	425
Polydora	94	Ptolemæus Leucus	425
Polygnotus	262	Ptol.Aethiops	96
Polymnaſtus	351	Pudor	301
Polyxenus	92	Pulchritudo	151
Polyſtratus	425	Punctus	309
Pompeiopolis	15	Purpura	404
Pompylus	200	Pylades	170.174
Poſsidonius	276	Pyramides	19
Poſsibile	288	Pyrrhus Delius	336
Potidæa	72	Pyrriche	221
Potentia	154	Pyrrho	394
Potamon	16	Pyrrhonia ſecta	16.398
Potona	103.121	Pyrrhonis diſcipuli	410
Praylus	415	Pyrrhonis dogma	401
Prædicatum	284	Pythagoras	14.335.385
Preſter	316.452	Pythagoræ dogmata	342
Priene	44.47	Pythagoræ ſymbola	340

Pythagoræ μετεμψύχωσις 336
Pythagoræ abſtinentia 341
Pythagoræ impoſtura 349
Pythagoræ quatuor 351
Pythagoras pugil 352
Pythocles 175.417
Pythoſtratus 86

Q

Qui inter ſe fuerint æmuli 81
Quid eximium habeat Philoſophus 90
Quid facile, q́d difficile 23
Quis fœlix dicatur 23

R

Ratio 427
Rhetorice 277
Romani 404
Ros 453

S

Sagarus 81
Sacer morbus 373
σανίδωρος 419
Salarus 81
Salem lingere 241
Samij 50
Samus 416
Sandes Epicureus 424
Sanitas 347.457
Sapientes ſeptem 24.399
Sapientia 46.143
Sapiens 198.304.456
σαράπους 43
Sardis 64
Sarpedon 415
Saturrius ibidem
σκάνδιξ herba 102
Scaphæ in aëre 373
Sceptici 400.412
Scepticæ 16.398
Scientia 150.296.320
Scirpalus pirata 247
Scopas 73
Scythæ 414
Scytharum oratio 53
Scythici ſermones 103.110
Scythinus 376
Secta quid ſit 16
Sectæ uariæ 16
σεισάχθεια 26
σεμναὶ deæ 57
Selinus 84
Selinuntij 361
Semele 102
Semen 317.344.440
σεμνόθεοι 9
Senectus 179.347
Senſus 99.280.345.427
Septem Sapientes 25.399
Sermo 222
Seuthus 83
Sextus 415
Signum 408

Sillorum libri	413	*Soritæ*	104.278.290
Simmias	107	*Soſitheus*	323
Simmias Thebanus	111	*Soſigenes*	421
Simon Athenien.	110	*Soſibius*	81
Simonides	48	*Species*	283
Simus quæſtor	177	*Speuſippus*	121.158
Siſachthia	27	*Sphæri libri*	325
Socrates 15. 70. 79. 179. 193.225.374. 385.387		*Sphærus Boſporianus* 276. 325.375	
Socratis frugalitas	73	*Stellæ*	13
Socratis uxores	73	*Stilpo*	109.115.248
Socratis libertas	74	*Stoici*	260.262
Socratici nobiles	82	*Strato phyſicus*	208
Socratides	172	*Strobili*	452
Sol 312.344.363.378.383		*Stultos inſanire*	305
Solis magnitudo	372	*Superficies*	309
Solœciſmus	283	*Sydera*	312.383
Soli ciuitas	29	συμβουλεία	156
σολοικίζειν	*ibidem*	**T**	
Solon	26	*Tamiæ*	92
Solonis opera	34	ταρίχιον	117
Solonis mors	34	*Tarentum*	348
Solonis apohtheg.	31	*Telauges*	353
Solonis leges	31	*Teleſphorus*	216
Somnus	317.439	*Tempus*	23.146.312
Sophiſtæ	13	*Teredo*	402
Sophiſma	391	*Terpander*	102
Sophilus comicus	109	*Terra*	147.198.316.378
Sophocles	141.156.201	*Terror*	301
Sophron mimographus	125	*Tetralogiæ Platonis*	141
Sophroniſcus	70.73	*TeſtamentumLyconis*	112

Teſtamenta Arceſilai 176
Teſtamentum Ariſtot. 191
Teſtam. Theophraſti 205
Teſtam. Stratonis 209
Teſtamentum Epicuri 422
Thales Mileſius 17
Thaletis ſententiæ 22
Thales quando natus 23
Thaletis mors 24
Thargelion 80.120
Thaumaſias 176
Theætetus poëta 168
Theano 353
Thebæ 44
Thelidæ 17
Themiſta 417.425
Themiſtoclea 337
Theodorus 88.96.101.108.
167.180.257
θεὸς utriuſq; ſexus 108
Theodota 175
Theocritus Chius 190
Theocritus 193
Theodas 415
Theombrotus 256
Theomedon medicus 368
Theon Tithoreus 403
Theopompus 226
Theophraſti opera 202
Theophraſtus 137.193.170
200.254
Theori 220
Theſpis 220
θεωρὸς 60
θερίζων 270
Thraſo 266
Thraſybulus 19
Thraſymachus 50
Thucydides 68.85
Thurij 353.390
Thyeſtes tragœdia 247
Thyrion 20
Timæus 359.367
Timarchus 257
Timagoras 107
Timocrates 417.424
Timon 398.489.411
Timon miſanthropos 409
Timor 301
Tolerantia 294
Tonitrus 316.450
τριακὰς 18
Tragici 254
Triſtitia 301
Tripodis inuentio 21
Trochalia 77
Tyle 391
θύλακος 239
Typhon 316
Tyranni 152
Tyrtamus 201
Tyrtæus poëta 80

Tyrrhæus

Tyrthæus 40

V

Ventus 66
Veritas 452
Ver 315.343
Verbum 282
Virtus 198.226.260.293.395.306
Viſus 317
Vitium 293
Vlyſſes 94
Vnitas 343
Vniuerſum 312.380
Vocales Græcæ 282
Voluptas 97.297.301.410.460
Vox 70.157.281
Vtides 278

X

Xanthippe 72.77
Xanthus muſicus 170
Xanthus 358.413
Xeniades 232.248.251
Xenocrates 137.160.187
Xenocratis ſcripta 162
Xenophanes poëta 377
Xenophanes 18.81.347.355.370.377.399
Xenophilus 340.351
Xenophon 72.82.133.226.252
Xenophontis libri 85.133
Xenophon muſa Attica 85
Xerxes 12.66.384

Z

Zaleucus 340
Zamolxis 335
Zelotypia 301
Zeno 109.138
Zeno Citticus 261
Zeno Sidonius 425
Zeno hiſtoricus 275
Zeno Eleates 38.380.399
Zenonis diſcipuli 275
Zenone temperantior 272
Zeuxis 411.415
Zeutippus 415
ζητητικοί 398
Zodiacus 316
Zonæ quinq; 316
Zopyrus 414
ζοφοροδορπίδας 43
Zoroaſtres 10.12

FINIS.

ROMA

